

DOCTRINA SECRETĂ

SINTEZĂ A ȘTIINȚEI, RELIGIEI
ȘI FILOZOFIEI

VOLUMUL I

EVOLUȚIA COSMICĂ

Stanțele Cărții lui Dzyan - Timpul și mentalul universal
Cauzele Ființei - Cauzele Existenței
Forma Unică de Existență - Alaya, Sufletul Universului
Ierarhiile septenare - Antichitatea științelor fizice
Monade și atomi - Chimia ocultă

H. P. BLAVATSKY

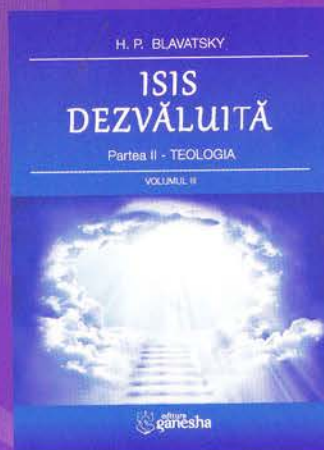
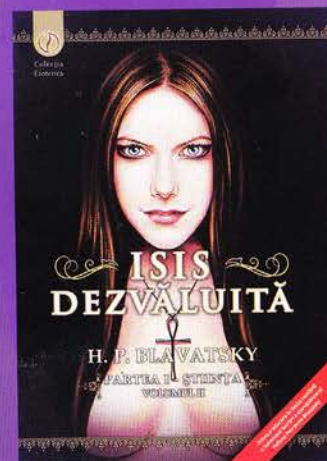
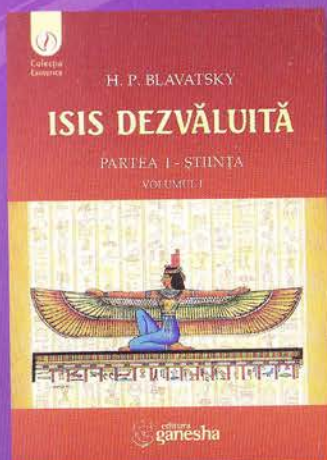

DOCTRINA SECRETĂ prezintă un număr considerabil, dar totuși ales de fragmente esoterice ce provin din datele sale fundamentale. Ea indică printre altele faptul că, prin compararea atentă a Cosmogenezelor anticilor, poate fi în mod gradat dobândită o percepție inclusiv intuitivă a Adevărilor Dumnezeiești Universale. Această DOCTRINĂ SECRETĂ ne oferă în plus o mulțime de indicații ce ne pot fi de un imens folos pentru descoperirea istoriei autentice a raselor umanității; mai mult decât atât aceasta ridică vălul de alegorie și simbolism și ne revelează felurite fațete specifice dar și frumusețea Adevărului Ultim Dumnezeiesc. Această DOCTRINĂ SECRETĂ fundamentală prezintă intelectului însetat de o reală cunoaștere, atât roadele intuiției, cât și florilegiul percepțiilor spirituale ale celor înțelepți, iar toate acestea ne dezvăluie pas cu pas, într-o anumită măsură, „secretele” științifice străvechi, ce sunt de bază, ale Universului și care încep să fie rând pe rând confirmate inclusiv de descoperirile de vârf ale fizicii cuantice.

ISBN 978-606-8742-31-1

 editura
ganesha

DE ACELAȘI AUTOR LA

editura
ganesha

HELENA PETROVNA BLAVATSKY
(1831-1891)

Născută în Ekaterinoslav, Rusia, pe 31 iulie 1831, este una dintre cele mai enigmatice personalități ale secolului trecut.

Punctul de început al adevăratei ei cariere a fost întemeierea Societății Teozofice în decembrie 1875. Aceasta își propunea să explice tradiția ezoterică orientală și avea ca scop formarea unei fraternități universale a oamenilor, studierea și mediatizarea religiilor, filozofiilor și științelor antice, precum și investigarea legilor naturii și trezirea puterilor divine latente în om.

Isis dezvăluită, este o compilație de 1300 de pagini de misticism, povestiri inedite și arheologie, care face aluzie la o cunoaștere pierdută ce le era familiară inițiaților din antichitate.

Doctrina secretă a fost scrisă în cea mai mare parte în stare de transă și expune ocultismul promovat de H.P.B. Doctrina secretă situează procesul evoluției individuale într-o cosmologie complexă și vastă în care evoluția unor rase întregi de pe Pământ capătă o nouă semnificație.

H.P. Blavatsky DOCTRINA SECRETĂ

VOLUMUL I

*Satyat nasti paro dharmah
„Nu există Religie superioară Adevărului”*

editura
ganesha

Traducere: Adriana Anisenco
Tehnoredactare și copertă: Dan Perdeicu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BLAVATSKY, HELENA PETROVNA
Doctrina secretă / Helena Petrovna Blavatsky. - București:
Editura Ganesha, 2017 - 6 vol.
ISBN 978-606-8742-30-4
Vol. 1. : Sinteza a științei, religiei și filosofiei. - 2017. -
ISBN 978-606-8742-31-1

524.8

Copyright © 2017
Toate drepturile acestei ediții în limba română aparțin
Editurii Ganesha

Tel: 0722 264 594
e-mail: contact@edituraganesha.ro
web: edituraganesha.ro

Tiparul executat la
Ganesha Publishing House
Tel: 021-423.20.58, tel/fax: 021- 424.98.13
e-mail: contact@ganesa.ro, ganesa.ro

H.P. Blavatsky
DOCTRINA SECRETĂ

**SINTEZĂ A ȘTIINȚEI,
RELIGIEI ȘI FILOZOFIEI**

— Volumul I —
EVOLUȚIA COSMICĂ

- » *Stanțele Cărții lui Dzryan*
- » *Timpul și mentalul universal*
- » *Cauzele Ființei*
- » *Cauzele Existenței*
- » *Forma Unică de Existență*
- » *Alaya, Sufletul Universului*
- » *Ierarhiile septenare*
- » *Antichitatea științelor fizice*
- » *Monade și Atomi*
- » *Chimia ocultă*

DOCTRINA SECRETĂ

VOLUMUL I: EVOLUȚIA COSMICĂ

Stanțele Cărții lui Dzyan – Timpul și mentalul universal – Cauzele Ființei – Cauzele Existenței – Forma Unică de Existență – Alaya, Sufletul Universului. Ierarhiile septenare – Antichitatea științelor fizice – Monade și Atomi – Chimia ocultă

VOLUMUL II: EVOLUȚIA SIMBOLISMULUI

Symbolism și Ideografie – Limbajul misterelor și cheile sale – Substanța primordială și Gândirea Dumnezeiască – Oul lumii – Zilele și nopțile lui Brahma – Luna, zeul Lunus, Phoebe – Teologia Zeilor creatori – Cele patru elemente – Despre Știința ocultă și Știința modernă: Viața, forța sau gravitația – Elementele și Atomii – Evoluția ciclică și Karma – Zodiacele și vechimea sa

VOLUMUL III: ANTROPOGENEZA

Note preliminare asupra stanțelor arhaice și cele patru continente preistorice – Începuturile Vieții – Crearea primelor rase – De la rasele semidivine la primele rase umane – Evoluția animalelor – Prima cădere – Evoluția ultimă a omului – Cea de-a cincea rasă și învățătorii ei divini

VOLUMUL IV: SIMBOLISMUL ARHAIC AL RELIGIILOR LUMII

Principiile ezoterice coroborate din fiecare Scriptură – Adam-Adami – Legenda îngerilor căzuți – Titanul Prometeu – Symbolismul numelor misterioase ale lui Iao și Iehova. Crucea și decada pitagoreică – Misterele lui șapte

VOLUMUL V: MISCELLANEA

Originea magiei – Secretul inițiaților – Câteva motive ale secretului – Pericolele magiei practice – Doctrinile ermetice și cabalistice – Appolonius din Tyana – Magia egipteană – Proba inițiatului solar – Ultimul dintre misterele Europei

VOLUMUL VI: MISCELLANEA

Symbolismul Soarelui și al Stelelor – Astrologie și Astrolatrie – Cicluri și Avatari – Cicluri secrete – Doctrina Avatarilor – Cele șapte principii – Misterul lui Buddha – Nirvana – Moksha

Dedic această lucrare tuturor adevăraților teosofi din toate țările și de toate rasele. Ei sunt cei care au solicitat apariția ei, și pentru ei a fost scrisă.

H.P. Blavatsky

CUPRINS

PREFAȚĂ LA PRIMA EDIȚIE	7
PREFAȚĂ LA CEA DE-A TREIA EDIȚIE	10
PREFAȚĂ LA CEA DE-A PATRA EDIȚIE (Adyar)	11
A DOCTRINEI SECRETE	14
O SCURTĂ PREZENTARE A VIEȚII	21
HELENEI P. BLAVATSKY	46
CUM A FOST SCRISĂ DOCTRINA SECRETĂ	86
INTRODUCERE	
VOLUMUL I, COSMOGENEZA	
PRIMA PARTE, EVOLUȚIA COSMICĂ,	
ȘAPTE STANȚE TRADUSE DIN CARTEA SECRETĂ	
A LUI DZYAN ÎNSOȚITE DE COMENTARII	115
EVOLUȚIA COSMICĂ ÎN ȘAPTE STANȚE	
EXTRASE DIN CARTEA LUI DZYAN	116
COMENTARIILE ALE CELOR ȘAPTE STANȚE	
ȘI ALE TERMENILOR LOR, CU NUMEROTAREA	
LOR ÎN STANȚE ȘI SHLOKA-uri	125
DIVIZIUNEA SEPTENARĂ DUPĂ DIFERITELE	
SISTEME INDIENE	283
REZUMAT	436
EXTRASE DINTR-UN COMENTARIU ORIENTAL	
SPECIAL, ȚINUT PÂNĂ ÎN PREZENT SECRET	464

PREFAȚĂ LA PRIMA EDIȚIE

Autoarea – sau mai degrabă cea care scrie – simte că este necesar să-și ceară scuze pentru întârzierea considerabilă cu care a apărut această carte. Motivele au fost anumite probleme de sănătate și amplexarea acestei lucrări. Iar cele două volume publicate acum nu epuizează domeniul și nici nu tratează în mod exhaustiv subiectele pe care le abordează. Am pregătit deja și alte materiale foarte ample, care se referă la istoria ocultismului, așa cum o regăsim în viețile Marilor Adepți ai Rasei Ariene, și care evidențiază repercusiunile filozofiei oculte asupra conduitei de viață, așa cum este ea și așa cum ar trebui să fie. Dacă volumele actuale se vor bucura de o primire favorabilă, nu voi precupeți niciun efort pentru a duce la bun sfârșit planul lucrării, în totalitatea sa. Cel de-al treilea volum este în întregime redactat, iar cel de-al patrulea este și el aproape gata.

Acest plan, trebuie să precizăm, nu era alcătuit atunci când s-a făcut primul anunț referitor la elaborarea cărții. Inițial, concepusem DOCTRINA SECRETĂ ca pe o versiune îmbunătățită și îmbogățită a lucrării *Isis Dezvăluită*. Mi-am dat însă foarte repede seama că explicațiile care puteau fi adăugate celor care fuseseră deja prezentate în primul volum, precum și în alte lucrări referitoare la știința ezoterică, erau de o natură care necesita o altă abordare și, prin urmare, volumele actuale nu conțin în total nici măcar 20 de pagini din *Isis Dezvăluită*.

Autoarea nu consideră necesar să apeleze la indulgența cititorilor sau a criticilor pentru numeroasele greșeli de stil și pentru engleza imperfectă a acestor pagini. Ea (autoarea) este de naționalitate străină și a învățat abia târziu această limbă. Folosește limba engleză pentru că aceasta este modalitatea cea mai adecvată de a răspândi adevărurile pe care are datoria de a le prezenta lumii.

Aceste adevăruri nu sunt deloc prezentate ca o *revelație*, iar autoarea nu are pretenția de a fi o revelatoare a științei mistice, care este acum făcută publică pentru prima dată în istoria lumii. Căci conținutul acestei lucrări se regăsește dispersat în mii de volume, incluzând Scripturile marilor religii asiatice și începuturile religiilor Europei, ascunse sub glife sau simboluri și rămase până acum neobservate din cauza acestui vâl. Ceea ce urmărim acum este să adunăm împreună toate aceste date străvechi și să facem din ele un tot armonios și coerent. Singurul avantaj pe care autoarea îl are asupra predecesorilor săi este acela de a nu avea nevoie să recurgă la speculații și la teorii personale. Căci această lucrare este o prezentare parțială a ceea ce i-a fost transmis de către cercetători mai avansați, îmbogățită doar prin câteva detalii rezultate din propriile sale studii și observații. Publicarea multora dintre faptele expuse aici a devenit necesară datorită speculațiilor îndrăznețe și a fanteziilor la care mulți dintre teozofii și cercetătorii misticismului s-au dedat în ultimii ani, în efortul lor de a clădi – după cum își închipuie ei – un sistem de gândire complet din cele câteva fapte comunicate anterior.

Este inutil să explicăm faptul că această carte nu este Doctrina Secretă în totalitatea ei, ci un număr de fragmente alese dintre datele ei fundamentale, o atenție specială fiind acordată câtorva fapte pe care anumiți scriitori și le-au însușit și le-au deformat atât de mult încât ele nu mai au nimic de-a face cu adevărul.

Poate ar fi însă necesar să declarăm fără niciun echivoc că învățăturile conținute în aceste volume, atât de fragmentare și incomplete, nu aparțin în exclusivitate religiilor hindusă, zoroastriană, caldeeană sau egipteană, și nici celei budiste, islamice, iudaice sau creștine. Doctrina Secretă este esența tuturor acestora. Diversele sisteme religioase care au izvorât la început din ea sunt acum chemate să se cufunde din nou în elementul lor original, din care s-au dezvoltat toate misterele și toate dogmele, întinzându-se și materializându-se.

Probabil că această carte va fi privită de o mare parte a publicului ca un roman dintre cele mai fanteziste, căci cine a auzit măcar vorbindu-se vreodată de *Cartea lui Dzyan*?

Autoarea este deci pe deplin pregătită să își asume întreaga responsabilitate pentru conținutul acestei cărți și să fie acuzată că a inventat totul. Fiind pe deplin conștientă de numeroasele sale lipsuri, autoarea nu are decât o singură pretenție în legătură cu această lucrare: aceea ca, oricât de romanțată le-ar putea părea ea multora, această nouă Geneză să capete, în virtutea coerenței și a consistenței ei logice, dreptul de a fi plasată măcar în rândul „ipotezelor de lucru”, atât de liber acceptate de Știința Modernă. În plus, ea cere să fie luată în considerare, nu în virtutea unui apel la o autoritate dogmatică, ci pentru că este strâns legată de natură și se conformează legilor uniformității și analogiei.

Scopul acestei lucrări poate fi definit astfel: să arate că Natura nu este „un concurs fortuit de atomi” și să-i confere omului locul lui real în planul Universului, să salveze de la degradare adevărurile străvechi care se află la baza tuturor religiilor, să descopere – până la un anumit punct – unitatea fundamentală din care toate au izvorât și în fine, să arate că aspectul ocult al Naturii nu a fost niciodată luat în considerare de Știința civilizației moderne.

Dacă aceste obiective vor fi câtuși de puțin îndeplinite, autoarea va fi mulțumită. Această carte a fost scrisă pentru a servi umanitatea și numai umanității și generațiilor viitoare le revine dreptul de a o judeca. Autoarea nu recunoaște validitatea niciunui tribunal de rang inferior. Ea este obișnuită cu insultele și calomniile, le suportă în fiecare zi; atacurile nu atrag din partea ei decât un zâmbet tăcut și disprețuitor.

De minimis non curat lex.

H.P.B.

Londra, octombrie 1888.

PREFAȚĂ LA CEA DE-A TREIA EDIȚIE

Pregătind pentru tipar această ediție, am urmărit să corectăm anumite mici detalii în ceea ce privește forma literară, fără a ne atinge deloc de aspectele importante. Dacă H.P.B. ar fi trăit la publicarea acestei ediții, fără îndoială că ea ar fi corectat-o și îmbunătățit-o în mod considerabil. Faptul că acest lucru nu este posibil este doar o pierdere minoră în comparație cu pierderea imensă pe care am suferit-o prin decesul ei.

Au fost corectate unele exprimări stângace, datorate unei cunoașteri imperfecte a limbii engleze, a fost verificată cea mai mare parte a citatelor și au fost oferite referințe exacte – ceea ce a implicat o muncă anevoioasă, întrucât referințele de la edițiile precedente erau adeseori imprecise; a fost adoptat un sistem uniform de transcriere a cuvintelor sanscrite. Renunțând la sistemul cel mai frecvent utilizat de către orientaliștii occidentali – sistem care poate deruta un cititor neavizat – am exprimat consoanele care nu există în alfabetul englez prin combinații de litere care aproximează valoarea lor fonetică și de asemenea am marcat accentul, atunci când a fost cazul, pe vocale. În câteva cazuri am încorporat în text anumite note, dar am făcut aceasta cu multă rezervă și numai acolo unde era evident că aceste note făceau parte din text.

Am adăugat un index voluminos, pentru a-i ajuta pe cercetători, și l-am introdus separat, pentru a fi mai ușor de consultat. Pentru toată această muncă anevoioasă, noi, și împreună cu noi toți cercetătorii, îi suntem recunoscători dlui A.J. Faulding.

Annie BESANT.

G.R.S. MEAD.

Londra, 1893.

PREFAȚĂ LA CEA DE-A PATRA EDIȚIE (ADYAR) A DOCTRINEI SECRETE

Este foarte îmbucurător faptul că împlinirea a 50 de ani de la publicarea DOCTRINEI SECRETE este marcată de publicarea la Adyar a unei ediții complete, accesibile publicului obișnuit, a acestei lucrări, în șase volume ușor de mânuit și la un preț foarte avantajos, ba chiar modest.

Datorăm mulțumirile noastre Fundației Blavatsky (*The Blavatsky Foundation*), organizație dedicată difuzării marilor învățături teozofice într-o formă cât mai accesibilă, pentru că a făcut posibilă apariția acestei ediții și pentru proiectele unor alte publicații de literatură teozofică clasică. Numai la Adyar putea fi pregătită o asemenea ediție a DOCTRINEI SECRETE, deoarece ea a necesitat nu numai studii calificate ale unor membri foarte competenți, specialiști în teozofie și istorie, ai Societății Teozofice, ci și posibilitatea de a consulta în mod constant arhivele Societății, ele fiind singurele care conțin documentele originale, pentru a corobora textul tipărit cu manuscrisele și pentru a asigura apariția unei ediții cât mai conforme cu intențiile originale ale Helenei P. Blavatsky.

Nicio ediție nu ar fi completă dacă nu am include în ea și cel de-al treilea volum¹, pe care unii l-au considerat în mod greșit ca nefăcând parte din munca personală a Helenei P. Blavatsky. Este destul de evident faptul că acest al treilea volum este constituit dintr-un ansamblu de materiale pe care ea le asamblase în vederea unei publicări ulterioare, iar la Adyar noi am copiat manuscrisul original, scris de mâna Contesei Wachtmeister și, posibil, a altor persoane.

Pentru a facilita studiul acestei opere monumentale, am adăugat următoarele elemente:

- cum a fost scrisă DOCTRINA SECRETĂ, compilație după arhive și documente;

¹ Volumele al V-lea și al VI-lea ale edițiilor franceze (n.t.).

- scurtă prezentare a vieții Helenei P. Blavatsky;
- un scurt *Glosar* a fost adăugat după *Index*;
- indexurile au fost revizuite și a fost compilat un nou index, în întregime nou, pentru cel de-al cincilea volum al noii ediții;
- la fiecare volum, au fost adăugate numele unor lucrări științifice de referință.

Este un privilegiu pentru mine faptul că sfârșitul mandatului meu de președinte este marcat de republicarea celei mai importante revelații a Înțelepciunii Eterne existente în lumea modernă, și doresc să îmi exprim recunoștința față de toți aceia care au făcut posibilă această apariție. Aș dori să-i mulțumesc în primul rând dnei Josephine Ransom, care a studiat într-un mod foarte profund DOCTRINA SECRETĂ, pentru faptul că de mult timp s-a dedicat în întregime supravegherii procesului de apariție a acestei noi ediții. Această apariție ar fi fost imposibilă fără ajutorul ei. La fiecare etapă, ea a examinat în mod minuțios totul, până în cele mai mici detalii, astfel încât fiecare cuvânt respectă cât mai fidel cu putință intenția mării sale autoare. Dna Ransom a reușit să unească într-un mod remarcabil edițiile din 1888 și 1893, astfel încât nu s-a pierdut nimic din ediția din 1888, deși modificările gramaticale sau tipografice care conferă ușurință lecturii și care constituie principala diferență dintre cele două ediții au fost fidel incorporate în Ediția de la Adyar. Această ediție reunește, așadar, cu adevărat, două ediții într-una singură.

Pentru a ne îndeplini așa cum se cuvine datoria față de cercetătorii DOCTRINEI SECRETE, trebuie să menționăm și devotamentul erudit al celor două eleve principale ale Helenei P. Blavatsky: Annie Besant și G.R.S. Mead.

Un mare număr de cercetători au ajutat-o pe dna Ransom în munca sa plină de responsabilitate și le mulțumim călduros tuturor. Dna Ransom a fost coordonatoarea activității de pregătire generală și de corectare a materialelor. Ea a fost ajutată la pregătirea materialelor de către dl A.J. Harmester și de către dl Sidney Ransom. Sarcina de a corecta materialele i-a revenit dnei Ethelwyn M. Amery, care a fost ajutată de câțiva voluntari. Dl Rohit Mehta ne-a oferit ajutorul său erudit pentru pregătirea noului *Index*, care a implicat o muncă dificilă și laborioasă.

Cercetările au fost făcute de dra G. Watkin, bibliotecară la Biblioteca din Adyar, de pandiții de la această bibliotecă, în special pentru textele în limbile sanscrită, tibetană și chineză, și de către diverși prieteni, fie de aici, fie din străinătate, pentru textele grecești, latine și ebraice. Dl Hirendranath Dalta, Vicepreședintele Societății Teosofice, ne-a oferit prețioasa sa colaborare în domeniul filozofiei hinduse. Țin să mulțumesc de asemenea tuturor membrilor Societății Teosofice din Anglia care au verificat referințele la lucrările vechi care nu se găsesc în Biblioteca din Adyar și la lucrările științifice moderne.

Dl H.J.Nt. van de Poll, Directorul onorific al Editurii *The Theosophical Publishing House* din Adyar, și dl C. Subbarayudu, Directorul de la *The Vedanta Press* din Adyar, s-au ocupat îndeosebi de partea administrativă a publicării acestei noi ediții.

Astfel s-a înfăptuit, chiar la Cartierul General al Societății Teosofice, sediul Helenei P. Blavatsky, încă impregnat de puternica atmosferă pe care ea a creat-o aici și aflat în posesia atâtor documente ale lucrărilor sale, reînsuflețirea acestui puternic impuls spiritual care a constituit activitatea creatoare a celor doi Fondatori Interiori ai Societății Teosofice și a principalului lor agent în lumea exterioară, și care a luat, în 1888, forma DOCTRINEI SECRETE. În spiritul celui de-al Doilea Logos, ei au creat forma: *Societatea Teosofică*. În spiritul celui de-al Treilea Logos, ei au creat viața: DOCTRINA SECRETĂ.

În 1893, această viață a fost reînnoită. În 1938, ea este din nou reînsuflețită.

Astfel, H.P. Blavatsky rămâne pentru totdeauna cea care, călăuzită de Fondatorii Interiori, a dăruit pentru prima oară această viață care, într-o bună zi, va da plenitudine și sănătate lumii noi.

Ca mesageră, ea a fost victima persecuțiilor și a calomniilor. Dar va veni o zi în care ea va fi recunoscută drept ceea ce este cu adevărat: cea care a adus Lumina în noua epocă.

George S. ARUNDALE,
Președinte al Societății Teosofice.
Adyar, 1938.

O SCURTĂ PREZENTARE A VIEȚII HELENEI P. BLAVATSKY

Helena Petrovna Blavatsky a fost una dintre personalitățile cele mai marcante ale ultimului sfert al secolului al XIX-lea. Ea a fost asemenea unei furtuni, și a constituit o asemenea provocare pentru tot ceea ce se numea ortodoxie – fie ea de natură religioasă, științifică, filozofică sau psihologică – încât nu putea fi ignorată. Era o veritabilă iconoclastă, sfâșiind în bucăți voalul de aur fals care ascundea vederii Realitatea. Dar pentru că majoritatea oamenilor se atașau de aceste convenționale voaluri false și ignorau Realitatea, oamenii au atacat-o pe H.P.B și au calomniat-o din cauza curajului ei nemaipomenit de a dezvălui lucruri a căror revelare era considerată o blasfemie. Încet, dar sigur, anii care trec îi dau dreptate. Oricât era de ponegrită, ea era satisfăcută pentru că lucra „în serviciul umanității” și își arăta înțelepciunea lăsând generațiilor viitoare grija de a judeca extraordinara ei valoare².

Helena Petrovna Blavatsky s-a născut prematur, la miezul nopții, între 30 și 31 iulie 1831 (12 august după calendarul rusesc) la Ekaterinoslav, în provincia cu același nume, din sudul Rusiei. La nașterea și la botezul ei s-au produs atâtea incidente bizare, încât servitorii ruși i-au prezis o viață agitată.

² A se vedea prefața de H.P.B., în Ediția din 1898, reproducă în prezentul volum.

O SCURTĂ PREZENTARE A VIEȚII HELENEI P. BLAVATSKY

Helena era un copil cu o personalitate puternică, care descindea dintr-o lungă linie de oameni mândri și puternici. Istoria strămoșilor ei se confundă cu cea a Rusiei. Cu secole în urmă, slavi nomazi rătăceau prin Europa Centrală și de Răsărit. Aceștia își aveau propriile lor forme de guvernământ, dar atunci când s-au stabilit la Novgorod au fost sfâșiati de rivalități pe care nu și le-au putut aplană singuri. Ei au cerut ajutorul lui Rurik care era, în anul 862 al erei noastre, șeful unei bande rătăcitoare de „ruși” normanzi sau scandinavi, aflați în căutare de avere și putere. Rurik a înființat la Novgorod primul guvern civil, centru bogat de comerț între Est și Vest. El a fost primul rege și a domnit timp de 15 ani. În timpul vieții sale, fiul său Igor și nepotul Oleg i-au consolidat puterea la Vest și la Sud. Kiev a devenit un mare principat, iar cel care domnea aici era suveranul potențial al Rusiei. De-a lungul secolelor, descendenții lui Rurik și-au extins cuceririle și autoritatea în întreaga țară. Vladimir Întâiul (†1015) a adoptat creștinismul ca religie a poporului său, iar așa-numitul păgânism s-a stins. Iaroslav cel Înțelept († 1034) a promulgat legi și a creat „Dreptul Rusesc”. Cel de-al șaselea fiu al lui Vladimir al II-lea a fost „Iuri cel cu Mâna Lungă”, „cel care ia”, sau „dolgoruki”. Acest apelativ a devenit apoi nume de familie. Iuri a clădit Moscova, și din el se trag puternicii Mari Duci care au domnit și s-au luptat între ei cu ferocitate. În 1224, hoardele mongole au profitat de aceste dezbinări și au învins grupurile turbulente, care râvneau fiecare la puterea și poziția celuilalt. Dar Ivan al III-lea, născut Dolgoruki, a răsturnat, în 1480, jugul mongol, iar Ivan al IV-lea a cerut să fie încoronat împărat, însușindu-și autoritatea supremă. Lunga și strălucitoare dinastie a Dolgorukilor s-a stins odată cu fiul acestuia. Dar familia lor a continuat să domnească prin Romanovi, până în ziua când ramura „cea mare” a Dolgorukilor (Țarii Romanovi fiind considerați ramura „cea mică”) s-a stins odată cu bunica dnei Blavatsky, înzestrată și erudita Prințesă Helena Dolgoruki, care s-a căsătorit cu Andrei Mihailovici Fadeef.

Familia Helenei era deci o familie de prim rang în Rusia, bucurându-se de mare cinste și tradiție și fiind cunoscută în toată Europa. Helena era o rebelă, și încă din copilărie lua în derâdere conveniențele sociale, având totuși grijă să nu-și afecteze familia sau să-i păteze onoarea prin acțiunile sale. Tatăl ei, căpitanul Peter Hahn, descindea dintr-o lungă linie de cruciați Mecklemburhezi, numiți Rottenstern Hahn. Mama ei, înzestrată cu un rafinat talent literar, a murit când Helena abia împlinise 11 ani. Fetița și-a petrecut copilăria la bunicii Fadeef, la o moșie imensă aflată la Saratov, care adăpostea numeroși membri ai familiei și mulți servitori, bunicul Fadeef fiind Guvernatorul provinciei Saratov.

Ființa Helenei era puternic marcată de o aptitudine psihică înăscută, care constituia trăsătura ei caracteristică cea mai evidentă. Ea pretindea că poate comunica cu locuitorii altor lumi, mai subtile, invizibile pentru oamenii obișnuiți, precum și cu ființe umane așa-zis moarte, și chiar aducea dovezi în acest sens. Această aptitudine naturală a făcut obiectul unui antrenament și al unei dezvoltări care a durat întreaga sa viață. Educația i-a fost influențată de situația mondenă a familiei și de elementele de cultură care prevalau atunci. Aceasta înseamnă că vorbea mai multe limbi străine și era o muziciană remarcabilă; bunica ei, foarte instruită, i-a dezvoltat în plus un simț științific și al experienței; era de asemenea înzestrată cu un anumit talent literar, care se pare că era frecvent întâlnit în familia ei.

În 1848, la vârsta de 17 ani, Helena s-a căsătorit cu bătrânul general Nichifor V. Blavatsky, Guvernatorul provinciei Erivan. Au fost mai multe povești referitoare la motivele acestei căsătorii, dar Helena a arătat încă de la început cât de mult îi dis plăcea. După trei luni a fugit și s-a întors la familia ei, care a trimis-o la tatăl ei. Pe drum, temându-se să nu fie constrânsă să se întoarcă la generalul Blavatsky, și-a schimbat destinația și a început să ducă o viață rătăcitoare, plină de aventuri, care a durat cinci ani. Tatăl ei rămăsese în legătură cu ea și îi trimitea bani. Se pare că

a rămas suficient de mult timp departe de Rusia pentru ca despărțirea de soțul ei să devină legală.

În 1851, Helena – acum dna Blavatsky, sau H.P.B. – l-a întâlnit pentru prima dată în planul fizic pe *Fratele Cel Mare* sau *Adeptul*, care fusese întotdeauna protectorul ei, păzind-o de orice pericol grav în timpul îndrăznețelor ei escapade copilărești. Din acel moment, ea a devenit pentru totdeauna, fără rezerve, discipola Lui, pe deplin receptivă la fiecare dintre indicațiile sau ordinele Lui. Sub îndrumarea Lui, ea a învățat să-și controleze și să-și stăpânească forțele cărora le fusese supusă datorită naturii ei speciale. Ea a avut experiențe de o extraordinară varietate în domeniul „magiei” sau al ocultismului. A învățat să transmită mesaje ale Învățătorilor ei către destinatarii acestora și, odată cu aceasta, să facă față primejdiilor și lipsei de înțelegere. Dacă ar fi să-i urmărim deplasările din timpul acelor ani, am străbate, pe urmele ei, întreaga lume. O vreme a rămas în Himalaya, studiind în mănăstirile în care sunt păstrate învățăturile unora dintre cei mai mari Învățători Spirituali ai lumii din epocile trecute. A studiat Viața și Legile lumilor interioare și regulile care trebuie respectate pentru a putea avea acces la ele. Ca o mărturie a acestei perioade a educației sale oculte, ea ne-a lăsat o excepțională traducere a axiomelor spirituale din *Vocea Tăcerii*.

În 1873, H.P. Blavatsky s-a dus în Statele Unite ale Americii pentru a îndeplini munca în vederea căreia urmăse tot acest antrenament. Pentru cineva care nu ar fi avut curajul ei, acest lucru ar fi putut părea imposibil. Rusoaica necunoscută s-a implicat în mișcarea spiritistă care agita atât de mult întreaga Americă și, într-o măsură mai redusă, multe alte țări. Oamenii cu spirit științific aveau o mare dorință de a descoperi semnificația acestor stranii fenomene; lor le era greu să-și croiască drumul către adevăr prin puhoiul de fraude și înșelăciuni care existau atunci. H.P. Blavatsky a urmărit în două moduri să ofere explicația care putea conduce către acest adevăr: 1) făcând o demonstrație practică a propriilor

sale puteri; 2) declarând că există o știință antică referitoare la legile cele mai profunde ale vieții, studiate și păstrate de cei care le pot folosi în siguranță și cu bune intenții, oameni care în gradele lor superioare sunt numiți *Maeștri* sau *Adepti*, *Chohani*, *Marii Frați*, *Ierarhia Ocultă* ș.a.m.d.

Pentru a da substanță declarațiilor sale, H.P.B. a scris în 1877 lucrarea *Isis Dezvăluită*, iar în 1888, DOCTRINA SECRETĂ, ambele „dăruite” de către Maeștri. În *Isis Dezvăluită*, ea a fluturat cu mult curaj dovezile pe care le strânsese din Scripturile lumii și din alte arhive în fața ortodoxiei religioase, a materialismului științific, a credinței oarbe, a scepticismului și ignoranței. A fost tratată cu dispreț, dar gândirea lumii întregi a fost transformată și luminată.

Atunci când H.P.B. a fost „trimisă” în Statele Unite, una dintre cele mai importante misiuni ale ei a fost aceea de pune bazele unei Societăți numite, încă de la crearea sa, *Societatea Teosofică*, „pentru a reuni și difuza cunoașterea Legilor care guvernează Universul³. Societatea făcea apel la colaborarea fraternă a celor care puteau înțelege importanța câmpului său de lucru și care rezonau cu scopurile pentru care ea a fost organizată⁴. Această „colaborare fraternă” a devenit primul dintre cele Trei Scopuri ale muncii Societății care, de mulți ani, au fost delimitate după cum urmează:

- Primul: formarea unui nucleu al Fraternității Universale a Umanității, fără distincție de rasă, credință, sex, castă sau culoare;
- Al doilea: încurajarea studiului comparat al religiilor, filozofilor și științelor;
- Al treilea: explorarea legilor inexplicabile ale Naturii și a puterilor latente din om.

Dna Blavatsky a primit ordinul să-l convingă pe Colonelul Henry Steel Olcott să se asocieze cu ea pentru a forma Societatea. Acesta era un om foarte respectat și binecunoscut în viața publică a Americii. La fel ca

3 Primul regulament, capitolul al XI-lea.

4 Primul preambul.

și H.P.B., el a sacrificat totul pentru a îndeplini misiunea care îi fusese încredințată de Maeștri.

Ei s-au dus în India în 1879 și aici au pus primele baze ale operei lor. Societatea s-a răspândit rapid de la o țară la alta, susținută puternic de bărbați și femei convinși de atitudinea sa dăruită în slujba umanității, de vederile sale largi, de logica și claritatea filozofiei sale și călăuzirea sa spirituală inspirată. Helenei P. Blavatsky i-a fost încredințată de către Maeștri responsabilitatea de a răspândi DOCTRINA SECRETĂ sau Teosofia în lume – ea era în primul rând un Învățător. Sarcina de a organiza societatea i-a revenit Colonelului Olcott, iar el și-a îndeplinit-o cu un succes răsunător. Firește, acești doi pionieri au întâmpinat opoziție și neînțelegere, în special H.P.B., dar ea era gata să facă orice sacrificii. După cum scria în Prefața DOCTRINEI SECRETE: „este obișnuită cu injuriile, are zilnic parte de calomnii, iar bârfele o fac să suradă cu un dispreț tăcut”.

Perioada cea mai strălucită și cea mai eficientă din viața Helenei P. Blavatsky a fost probabil cea pe care a petrecut-o în Anglia între anii 1887 și 1891. Efectele nedreptului *Raport al Societății de Cercetări Psihice din Londra* din 1885, referitor la fenomenele sale, la care se adăugaseră atacurile misionarilor creștini din India, se mai atenuaseră. Ea și-a împlinit activitatea de instruire și antrenare a elevilor însărcinați să-i continue opera, cu munca ei neobosită de scriitor și cu întreținerea unei numeroase corespondențe. În acest scop ea a organizat, cu aprobarea oficială a Președintelui (Colonelul Olcott), Secțiunea Ezoterică a Societății Teosofice. În 1890, mai mult de o mie de membri din numeroase țări primeau îndrumările sale.

DOCTRINA SECRETĂ este descrisă chiar de titlul ei. Ea prezintă „nu Doctrina Secretă în totalitatea sa, ci un număr ales de fragmente din datele sale fundamentale”.

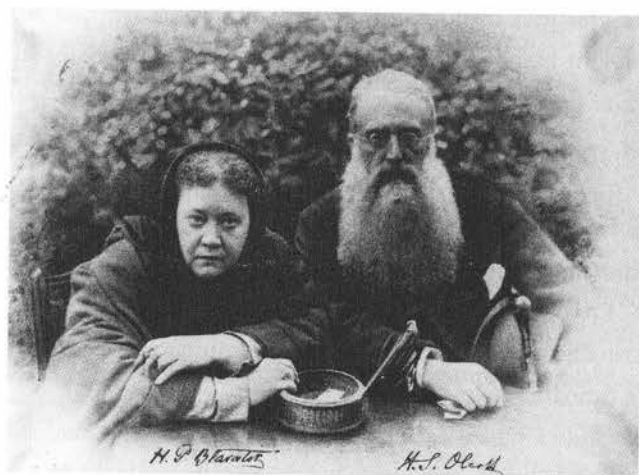
- a) Ea indică faptul că, prin compararea Cosmogenezelor anticilor, poate fi dobândită o percepție a Adevărilor Universale;

- b) Ea ne oferă anumite indicații pentru regăsirea istoriei autentice a raselor umanității;
- c) Ea ridică vâlul de alegorie și simbolism, revelând frumusețea Adevărului;
- d) Ea prezintă intelectului avid de cunoaștere, intuiției și percepțiilor spirituale „secretele” științifice ale Universului. Acestea rămân totuși secrete atâta vreme cât nu au fost din plin asimilate și înțelese.

H.P.B. a murit la data de 8 mai 1891 și a lăsat posterității o mare moștenire: unele dintre cele mai frumoase gânduri care au fost vreodată oferite lumii. Ea a deschis porțile îndelung închise ale misterelor; a revelat o dată în plus adevărul despre Om și Natură; a adus mărturie a prezenței pe Pământ a *Ierarhiei Oculte* care păzește și ghidează omenirea. Ea este onorată de mii de oameni, căci a fost și este un far care luminează calea către înălțimile pe care toți trebuie să le cucerim într-o bună zi.

Josephine Ransom.

Adyar, 1938.

CUM A FOST SCRISĂ DOCTRINA SECRETĂ

1879 – H.P. Blavatsky a început să „defrișeze solul în vederea noii sale cărți”, vineri, 23 mai 1879⁵. Colonelul Olcott „i-a dat Elenei Blavatsky scheletul unei cărți conținând idei în stare brută, așa cum se prezentau ele cuiva care nu trebuia să fie autorul lor”⁶.

Pe 25 mai, el „a ajutat-o pe H.P.B. să întocmească prefața unei noi cărți”⁷, iar miercuri, 4 iunie, el „a ajutat-o pe H.P.B. să termine Prefața”⁸. Timp de câțiva ani după aceea, nu s-a mai făcut nimic, căci H.P.B. și Colonelul Olcott erau mult prea ocupați cu întemeierea Societății Teosofice, cu activitatea lor personală în India, cu redactarea publicației *The Theosophist* și cu întreținerea unei numeroase corespondențe.

1884 – În suplimentul din ianuarie al publicației *The Theosophist*, a apărut un anunț referitor la DOCTRINA SECRETĂ ca fiind o nouă versiune a lui *Isis Dezvăluită*. Anunțul spunea: „Au venit din toate părțile Indiei numeroase și urgente cereri de stabilire a unui proiect care să permită punerea la dispoziția celor care nu au posibilitatea să-și cumpere o carte atât de scumpă, a aspectelor tratate în *Isis Dezvăluită*”. Pe de altă parte, multe persoane, considerând că doctrina astfel oferită era prea vag conturată, cereau „mai multă lumină” și, înțelegând într-un mod greșit învățăturile, credeau în mod fals că acestea erau în contradicție cu revelațiile ulterioare, care – în multe cazuri – fuseseră și ele prost înțelese. Astfel autoarea, sfătuită de prietenii săi, și-a propus să-și republice lucrarea

⁵ Jurnalul Colonelului Olcott.

⁶ *Ibid.*, 24 mai.

⁷ *Ibid.*

⁸ *Ibid.* A se vedea și *Istoria Autentică a Societății Teosofice*.

într-o formă mai bună și mai clară, sub forma unor caiete lunare. Tot ce era important în *Isis* pentru înțelegerea deplină a subiectelor oculte și a altor subiecte filozofice tratate în ea urma să fie păstrat, dar urma să se facă o rearanjare a textelor, grupându-se pe cât posibil materialele referitoare la fiecare subiect... Multe informații suplimentare referitoare la anumite subiecte oculte care nu ar fi putut fi puse la dispoziția publicului la prima apariție a cărții, dar pentru care terenul fusese „desțelenit” în timpul celor opt ani care trecuseră de atunci, în special prin publicarea *Lumii Oculte*, a *Budismului Ezoteric* și a altor lucrări teosofice, urmau deci să fie oferite acum. Lucrarea urma să conțină și indicații destinate să facă lumină asupra multor învățături, până atunci greșit înțelese, din lucrările mai sus menționate... Se estima că fiecare astfel de caiet urma să conțină 77 de pagini în *Regal* (sau cu 25 de pagini mai mult decât fiecare dintre cele 80 de caiete ale lucrării originale)... și că acestea urmau să fie terminate în aproximativ doi ani. Primul caiet urma să apară pe 15 martie.

La începutul aceluși an, dna Blavatsky îi scria dlui A.P. Sinett că, deși oferise în *Buddhismul Esoteric* (1883) „câteva firimituri din doctrinele oculte autentice”, acestea rămăneau totuși doar niște „fragmente” și ele nu trebuiau confundate cu „totalitatea”. Deși foarte bolnavă, spunea ea, „trebuie să rămân trează nopți întregi pentru a rescrie în întregime *Isis Dezvăluită* sub numele de DOCTRINA SECRETĂ, făcând trei sau patru volume din cele două de la început, muncă la care Subba Row mă ajută, scriindu-mi majoritatea comentariilor și explicațiilor”⁹.

În suplimentul din aprilie al revistei *The Theosophist*, la pagina 68, a apărut următorul anunț: „DOCTRINA SECRETĂ, noua versiune a lui *Isis Dezvăluită*, cu o regroupare a subiectelor, adăugiri importante și numeroase note și comentarii de H.P. Blavatsky, Secretar Corespondent al Societății Teosofice, asistată de Subba Row Garu, B.A.–B.L.–F.T.S.,

⁹ *Letters of H.P. Blavatsky to A.P. Sinett*, publicate de A.T. Barker (1925).

Consilier al Societății Teosofice...” Primul caiet trebuia „să iasă pe 15 iunie”. Anunțul era repetat în luna iunie, la pagina 92, dar data de apariție era amânată pentru 15 august, apoi pentru 15 septembrie – după care nu s-au mai făcut anunțuri.

Dr. A. Keightley a spus că a auzit pentru prima dată de DOCTRINA SECRETĂ atunci când a apărut anunțul din *The Theosophist*: „Mi s-a spus în 1884 că dna Blavatsky era pe cale să scrie o carte... care urma să se numească DOCTRINA SECRETĂ, că fuseseră consultate diverse persoane cu privire la structura acesteia și că toate aspectele mai «abrupte» ale filozofiei hinduse fuseseră supuse atenției dlui Subba Row, care făcuse și diverse sugestii referitoare la ansamblul lucrării. Ulterior am constatat că el făcuse într-adevăr aceasta, schițând un plan foarte rudimentar, dar el nu a fost urmat.”¹⁰

Atunci când H.P.B. a plecat în Europa, a luat cu ea manuscrisul și lucra la el în fiecare moment liber pe care îl avea. La Paris, în lunile aprilie-iunie, ea îi scria dlui Sinett: „Unul din motivele pentru care el [Mohini Chatterji] trebuie să vină este acela de a mă ajuta la elementele de sanscrită ale Doctrinei Secrete... Vă mulțumesc pentru *intenția* pe care ați avut-o de a scrie Prefața la DOCTRINA SECRETĂ – nu v-am cerut să o faceți, dar Mahatmas-ii, Mohini care se află aici și Subba Row care se află acolo îmi sunt întru totul suficienți pentru a mă ajuta. Dacă dumneavoastră nu credeți că proiectul este realizabil așa cum a fost anunțat, mă supăr pe dumneavoastră și pe intuiția dumneavoastră. Întrucât Gurul are altă părere, îmi voi asuma riscul de a urma mai degrabă ordinele lui decât pe ale dumneavoastră... Afirmatia dumneavoastră «aș proceda în mod înțelept dacă aș ordona rambursarea subscripțiilor și suprimarea anunțurilor» este pur și simplu o prostie. Nu m-am angajat să rescriu și să-mi asum povara acestei cărți infernale pentru plăcerea mea...

¹⁰ *Reminiscences of H.P. Blavatsky and the Secret Doctrine*, de Contesa C. Wachtmeister ș.a.m.d., p. 96 (1893).

Dar gusturile mele personale și dorințele mele nu au nimic de-a face cu datoria mea. Maestrul ordonă și vrea ca ea să fie rescrisă, iar eu o voi rescrie; cu atât mai bine pentru cei care mă vor ajuta la această sarcină anevoioasă și cu atât mai rău pentru cei care nu o vor face și nu vor dori să o facă. Cine știe, poate cu binecuvântarea și ajutorul lui Dumnezeu ea va deveni până la urmă «o piesă splendidă»! De asemenea, nu voi fi niciodată de acord cu dumneavoastră că este o nebunie să încercăm să scriem o asemenea lucrare sub formă de caiete lunare, din moment ce *Gurul însuși a hotărât astfel...* În orice caz, un capitol, cel despre Zei, Pitris, Devas și Daimons, Elementari și Elementali și alte astfel de fantome, este deja gata. Mi s-a pus la dispoziție o metodă foarte ușoară, iar eu am urmat-o, și astfel, capitol după capitol, caiet după caiet vor fi scrise foarte ușor. Sugestia dumneavoastră că ea nu trebuie «să facă impresia unei simple retipăriri a lui *Isis*» nu contrazice deloc anunțul... din moment ce ea promite să aducă subiectele tratate în *Isis* la îndemâna tuturor și să le explice, arătând că revelațiile mai recente, adică cele din *Buddhismul Esoteric*, pe de o parte, și articolele din *The Theosophist*, pe de altă parte, nu sunt în contradicție cu ideile doctrinei expuse în *Isis*, oricât de vagă ar fi aceasta, precum și să ofere în DOCTRINA SECRETĂ tot ce este important în *Isis*, regrupând textele în funcție de subiectele tratate, în loc să le lase dispersate, așa cum sunt ele în cele două volume – de aici rezultă că mă văd obligată să redau în ea pagini întregi din *Isis*, îmbogățindu-le doar și oferind anumite învățături suplimentare. Și dacă nu vom da în ea foarte multe citate din *Isis*, ea va deveni *Isis sau Horus* – dar nu va fi niciodată ceea ce s-a promis la început în *Nota Editorilor*, pe care vă rog să o citiți.”¹¹

Dr. W.Q. Judge, care se afla de asemenea la Paris (martie-aprilie), a fost și el, ca orice persoană care considera că o poate ajuta pe H.P. Blavatsky, antrenat în această muncă. La casa de la țară a Contelui

11 *Letters of H.P.B. to A.P. Sinnett*, pp. 87-89.

și Contesei d'Adhemar, H.P. Blavatsky i-a cerut „să recitească cu atenție *Isis Dezvăluită* și să noteze pe marginea cărții ce subiecte erau tratate în ea... și... acest lucru i-a fost foarte util”¹². Strângerea de documente pentru carte a continuat.

1885 – În *Jurnalul* său, pe 9 ianuarie, Colonelul Olcott scria: „H.P.B. a primit de la Maestrul M.¹³ planul pentru DOCTRINA SECRETĂ. El este excelent. Oakley și eu am încercat să facem câte ceva ieri seară, dar acesta este cu mult mai bun.”¹⁴

Conspirația lui Culomb a determinat-o pe H.P.B. să plece de la Adyar în Europa în martie. Ea a luat cu ea prețiosul Manuscris. „Când mă pregăteam să merg pe vapor, Subba Row mi-a spus să scriu DOCTRINA SECRETĂ și să-i trimit prin intermediul dumneavoastră ce am scris în fiecare săptămână. I-am promis aceasta și o voi face... întrucât el trebuie să redacteze notele și comentariile, iar apoi Societatea Teosofică o va publica”¹⁵.

Acesta este anul în care Maestrul K.H. a scris¹⁶: „Atunci când *Doctrina Secretă* va fi gata, ea va fi tripla realizare a lui M., a lui Upasika și a lui însuși.”¹⁷

După o muncă de câteva luni la Wurtzburg, în singurătate, Contesa Constance Wachtmeister a fost „trimisă” să o ajute pe H.P.B., care i-a spus că lucrarea, odată terminată, va avea patru volume și că „ea va da lumii din doctrina ezoterică atât cât este posibil la nivelul actual al umanității”. H.P.B. a spus că „abia în secolul următor vor începe oamenii să înțeleagă și să discute despre această carte într-un mod inteligent”¹⁸.

12 *Reminiscences*, p. 102.

13 Este menționată doar inițiala lui în *Jurnal*.

14 Oakley era dl A.J. Cooper-Oakley. A se vedea și *Istoria autentică a Societății Teosofice*.

15 *The Theosophist*, martie 1925, p. 784.

16 Scrisorile Maeștrilor Înțelepciunii (seria a II-a), transcrise și adnotate de C. Jinarajadasa.

17 „Maestrul și Kashmiri dictând rând pe rând”, H.P.B. către H.S.O., 6 ianuarie 1886.

18 *Reminiscences*, p. 23.

Contesei i-a fost încredințată sarcina de a face copii după manuscrisul Helenei P. Blavatsky.¹⁹ Ea a descris cât de profund rănită a fost H.P.B. de Raportul Societății de Cercetări Psihice și cât de mult i-a afectat acesta munca, obligând-o să scrie chiar și de 12 ori aceeași pagină, pentru că starea de tulburare în care se afla nu îi permitea să o scrie corect²⁰.

Contesa povestea că împrejurarea care i-a atras cel mai mult atenția și a făcut-o să se minuneze a fost „sărăcia bibliotecii de călătorie” a Helenei P. Blavatsky. Cu toate acestea, „manuscrisele erau pline până la refuz de referințe, citate, aluzii la un mare număr de lucrări rare și dificile despre cele mai variate subiecte”. Unele dintre aceste lucrări sau documente nu puteau fi găsite decât la Vatican sau la *British Museum*. „Totuși, ea nu avea nevoie decât de verificare...” Contesa a reușit să obțină, prin intermediul unor prieteni, verificarea pasajelor pe care H.P.B. le văzuse în *Lumina Astrală*, cu titlul cărții, capitolul, pagina și cifrele notate corect: o dată la *Bodleian Library* din Oxford și o dată într-un manuscris de la Vatican.

De mai multe ori i s-a cerut Helenei P. Blavatsky să instruiască câteva persoane, așa cum făcuse cu Colonelul Olcott și cu dl Judge, dar ea a spus că dacă s-ar ocupa de învățământ ar trebui să abandoneze DOCTRINA SECRETĂ²¹. Ea a avut de înfruntat tentația unei sume mari de bani care i s-a oferit pentru a scrie, indiferent despre ce subiect, pentru niște ziare rusești. A refuzat: pentru „a scrie o lucrare cum este DOCTRINA SECRETĂ trebuie ca toate gândurile mele să fie îndreptate în această direcție”²². „Zi după zi, ea stătea la masă și scria timp de ore întregi.”²³

H.P.B. i-a spus Colonelului Olcott că era gata să trimită primele trei capitole terminate pentru ca Subba Row să le revizuiască și „să le corecteze,

19 *Ibid.*, „ea copiază totul”, îi scria H.P.B. lui H.S.O., pe 6 ianuarie 1886.

20 *Ibid.*, p. 33.

21 *Ibid.*, p. 41.

22 *Ibid.*, p. 48.

23 *Ibid.*, p. 55.

să le facă adăugiri, sau tăieturi... Dar va trebui reluată *Introducerea*. Sinett... face tot timpul propuneri, și eu nu pot fi de acord cu ele doar de dragul eleganței limbajului său englezesc și a ideilor sale bune referitoare la aranjarea textului, care este literară, dar nu este metafizică...”²⁴

1886 – Din scrisoarea pe care i-a trimis-o pe 6 ianuarie Colonelului Olcott, reiese că H.P.B. renunțase la ideea că noua carte va fi o revizuire a lui *Isis Dezvăluită*. El îi trimisese un fel de *Prefață* pentru o *Isis* revizuită, pe care ea a pus-o rapid pe foc, și i-a recomandat să extragă din cele două volume ale lui *Isis* tot ce dorea, să publice aceste extrase într-un tiraj separat și să păstreze banii astfel obținuți pentru Societate. Aceasta, desigur, pentru a-i calma pe contribuabilii cărora li se promisese DOCTRINA SECRETĂ sub formă de caiete lunare. Cât despre ea, trebuia să se grăbească să scrie DOCTRINA SECRETĂ, care urma să fie „justificarea” ei. Trebuia să scrie această DOCTRINĂ SECRETĂ pentru „a arăta dacă Maeștrii există sau nu”, ca un răspuns adresat Societății de Cercetări Psihice al cărei raport, care o înfățișa ca pe o impostoare, era încă viu în memoria tuturor.

Ea a făcut din nou presiuni asupra Colonelului Olcott pentru a-și asigura ajutorul lui Subba Row la toate punctele referitoare la Advaitism și ocultismul anticei Religii Ariene. Voia ajutorul lui, citate antice și semnificații oculte adăugate la cele pe care le dădea ea însăși. DOCTRINA SECRETĂ trebuia să fie de 20 de ori mai erudită, mai ocultă și mai explicită. Spunea că îi va trimite două sau trei capitole și că, de altfel, urma să înceapă imediat compunerea lor.

Pe 3 martie, H.P.B. îi scria dlui Sinett că în ceea ce privește DOCTRINA SECRETĂ, este „o dezvoltare și un peisaj nou în fiecare dimineață. *Trăiesc din nou două vieți*. Maestrul consideră că mi-e prea greu să privesc conștient în *Lumina Astrală* pentru *Doctrina* mea *Secretă*, așa încât... mi se transmite tot ceea ce este necesar ca într-un vis. Văd suluri

24 H.P.B. către H.S.O., 25 noiembrie 1885.

de hârtie, lungi și largi, pe care sunt scrise anumite lucruri și apoi mi le amintesc. Astfel mi-a fost dat să văd toți patriarhii, de la Adam până la Noe – în paralel cu Rishii, iar la mijloc, între ei, semnificația simbolurilor sau personificărilor lor. De exemplu, Seth, la fel ca și Brighu, reprezintă prima sub-rasă a Rasei-Rădăcină, care, din punct de vedere antropologic, este prima sub-rasă *dotată cu darul vorbirii* a celei de-a Treia Rase, iar din punct de vedere *astronomic* (anii săi fiind 912) semnifică în același timp durata anului solar din acea perioadă, timpul rasei sale și multe alte lucruri; Enoch simbolizează anul solar în care a fost fixată durata actuală a anului, de 365 de zile (Dumnezeu l-a luat la El atunci când avea 365 de ani) și așa mai departe. Este într-adevăr foarte complicat, dar sper să lămuresc suficient de bine totul prin explicații. Am terminat un enorm capitol introductiv, *Preambul* sau *Prolog*, numiți-l cum doriți – pur și simplu pentru a-i arăta cititorului că textul, așa cum se prezintă el, nu este o ficțiune; fiecare secțiune începe cu o pagină tradusă din *Cartea lui Dzryan* și din *Cartea Secretă a lui Maitreya Buddha*. Mi s-a cerut să fac o sumară trecere în revistă a ceea ce se știa efectiv, din istorie și din literatură, atât din clasici, cât și din poveștile sacre sau profane, în timpul celor 500 de ani care au precedat Era Creștină și în cei 500 de ani care au urmat după *Magie*, despre o DOCTRINĂ SECRETĂ universal cunoscută de filozofii și Inițiații din toate țările și chiar de unii dintre Părinții Bisericii, cum ar fi Clement din Alexandria, Origene și alții, care fuseseră ei înșiși inițiați. Mi s-a cerut de asemenea să descriu anumite mistere și rituri, și pot să vă asigur că lucrurile cele mai extraordinare sunt acum divulgate; a fost dezvăluit faptul că toată povestea Crucificării este bazată pe un rit vechi de când lumea – Crucificarea Candidatului pe *Lathe* – încercările, coborârea în infern etc., care sunt toate Ariene. Întreaga poveste, ignorată până acum de orientaliști, se regăsește chiar din punct de vedere exoteric în *Purane* și *Brahmane*, apoi este explicată și îmbogățită prin *Explicații Ezoterice...*

Am *faște* pentru 20 de volume ca *Isis*; ceea ce îmi lipsește este limbajul, abilitatea compilatorului. Ei bine, veți vedea în curând acest *Prolog* – care conține 300 de pagini de caiet școlăresc.”²⁵ „Tablouri, panorame, scene, drame *antedeluviane* și tot tacâmul.”²⁶

Pe 12 martie, Contesa Wachtmeister îi scria de la Wurzburg dlui Sinett că era atât de „încurcată cu Stanțele”, încât nu putea scoate nimic din ele. „Doamna s-a apucat atunci să le scrie pe primele cu cerneală roșie, iar pe celelalte cu cerneală neagră, și acum sunt mai ușor de înțeles, pentru că se evită astfel confuzia ideilor...”²⁷

H.P.B. a hotărât să-și petreacă vara aceluia an la Ostende. Ea a luat cu ea manuscrisul DOCTRINEI SECRETE. Au fost întârzieri pe drum, dar a ajuns într-un final pe 8 iulie, a găsit niște camere care îi conveneau și s-a instalat acolo, urmând să aștepte venirea Contesei, câteva luni mai târziu. Ea i-a scris pe 14 iulie²⁸ Colonelului Olcott că urma să-i trimită manuscrisul și că acesta nu trebuia păstrat mai mult de o lună, că publicarea caietelor trebuia să înceapă în toamna aceea și că nu se accepta plata anticipată decât pentru ceea ce era deja în mâna editorilor. Publicarea trebuia să fie făcută simultan de către Redway²⁹ în Anglia și de către Bouton (editorul lui *Isis*³⁰) în America. Urma să-i trimită ea însăși textul introductiv numit *În atenția cititorilor* și primul capitol al DOCTRINEI SECRETE. Erau mai mult de 600 de pagini de caiet școlăresc de *Cuvânt înainte*, și ea repeta ceea ce îi spusese deja dlui Sinett referitor la conținutul acestuia. Urma să i-l trimită dacă Subba Row ar fi aprobat capitolul I, care consta din „Șapte

25 *Letters of H.P.B. to A.P. Sinetti*, pp. 194-195.

26 *Ibid*, p. 244.

27 *Ibid*, p. 294.

28 *H.P.B. către H.S.O.*, publicat în *The Theosophist*, mai 1908, p. 756.

29 George Redway, editor din Londra.

30 Dl Judge a sfătuit-o pe H.P.B. să-și protejeze *Doctrina Secretă* în Statele Unite; aceasta se putea face pentru că ea era cetățeană americană (devenise în 1879). *Letters of H.P.B. to A.P. Sinetti*, p. 244.

Stanțe luate din *Cartea lui Dzan* (sau *Dzyan*)... și comentarii”. Ea nu se putea despărți de ele pentru că nu avea o copie a lor, și nici nu avea pe nimeni care să le copieze.

Se pare că totuși Contesa s-a întors la timp pentru a copia cea mai mare parte sau chiar tot ceea ce H.P.B. terminase. H.P.B. le-a scris atât dlui A.P. Sinett, pe 21 septembrie³¹, cât și Colonelului Olcott, pe 23 septem-brie³², afirmând că trimisese volumul 1 al DOCTRINEI SECRETE la Adyar și lucra acum la *Arhaic*. Ea îi informa că în primul volum, de *Introducere*, erau șapte *Secțiuni* (sau capitole) și 27 de anexe, fiecărei secțiuni, de la 1 la 6, fiindu-i atașate mai multe anexe. Toate acestea urmau să ocupe mai mult de un volum sau cel puțin un volum, iar aceasta nu era Doctrina Secretă, ci doar o Prefață. Această Prefață era absolut necesară, căci dacă ea nu ar exista și publicul s-ar apuca să citească direct volumul *Arhaic*, ar înnebuni citind atâtea pagini metafizice foarte dificile...” Ea îi permitea o anumită libertate de aranjare a textului, dar îl ruga să nu piardă pagini și să nu lase ca manuscrisul să fie mutilat... „Reamintiți-vă că este *ultima mea mare lucrare*, iar eu nu aș putea, dacă s-ar pierde, să o scriu din nou pentru a-mi salva viața sau, mai grav, pe cea a Societății...” „Totul, sau aproape totul a fost dăruit de *Bătrânul Domn* și de Maestru.”³³

Manuscrisul a fost primit pe 10 decembrie³⁴ de către Colonelul Olcott care spunea, în *Alocuțiunea sa Anuală*³⁵: „Manuscrisul primului volum mi-a fost trimis și este acum în faza de corectare...”, adăugând că acest prim volum, un volum introductiv, urma să fie publicat în curând la

31 *Letters of H.P.B. to A.P. Sinett*, p. 221.

32 *The Theosophist*, martie 1909, p. 588, *Ecouri ale Trecutului*.

33 *Bătrânul Domn* era Maestrul Jupiter, Rishi Agastya. *Scrisoare de la H.P.B. către H.S.O.*, 21 octombrie 1886.

34 *Journal*.

35 *General Report*, 1886, p. 8.

Londra și la New York. Dar Subba Row a refuzat să facă altceva decât să îl citească, „pentru că era atât de plin de greșeli, încât ar fi trebuit să-l rescrie în întregime”³⁶. Manuscrisul din 1886 este un document extraordinar de interesant. El este scris de mâna Contesei Wachtmeister și a altora, iar unele dintre *Stanțe* sunt scrise cu cerneală roșie, după cum sugerase ea. El începe printr-o secțiune intitulată *Pentru Cititori*. Primul paragraf începe cu: „Greșeala coboară pe un plan înclinat, în timp ce Adevărul trebuie să-și urce din greu panta abruptă”³⁷. Secțiunea de Introducere a lucrării publicate fusese considerabil mărită. I se adăugase partea care începea cu: „Primul volum din *Isis* începe cu o referire la o carte veche”³⁸, care era Secțiunea I a Capitolului I în manuscris, deși aceasta nu a fost folosită decât parțial și cu modificări. Ea se referea, după cum fusese promis, la Cărțile Hermetice și la alte cărți ale Antichității. Secțiunea a II-a, despre „Magia Albă și Neagră, în teorie și în practică”, a fost publicată cu adăugiri și variații în cel de-al treilea volum în 1893 și este, în esență și aproape cuvânt cu cuvânt, aceeași. Secțiunea a III-a, despre Algebra Transcendentală și caracterele „revelate de Dumnezeu” în Numele Mistice, este secțiunea a X-a din volumul al III-lea, în timp ce subsecțiunea a II-a din manuscris devine secțiunea a X-a – Hexagonul cu punctul central etc., în volumul al III-lea. În manuscris acesta începe astfel: „Discutând despre virtutea Numelor (Baalshem), Molitorpense” etc... Secțiunea a IV-a, cu subsecțiunea 1: „Care era adeptul lui Tyane”, care începe cu: „Ca majoritatea eroilor istorici ai Antichității îndepărtate...”, este în volumul al III-lea, la pagina 130. Subsecțiunea a 2-a: „Biserica Romană se teme de publicarea Adevăratei Vieți a lui Appolonius” este neterminată în manuscris, oprindu-se la cuvintele „sau Alexandru Severe”... pagina 136 din volumul al III-lea.

36 *Istorie Autentică*.

37 Ediția din 1888, p. XVII, ediția 1893 p. 1. A se vedea *The Theosophist*, august 1931, p. 601, unde a fost reprodusă această parte a textului inițial.

38 Ediția din 1888, p. XLII; ediția din 1893, p. 25.

Secțiunea a V-a, „Kabirii sau Zeii Misterelor – ce spun clasicii antici despre ei”, este dată în volumul al III-lea, la pagina 135, cu titlul: *Simbolismul Soarelui și al Stelelor*, și începe în același fel, prin citatul din Hermes. În Anexa 1: „Despre Cultul Îngerilor Stelari în Biserica Romană, restabilirea, creșterea și istoria lui”, H.P.B. începe spunând că „este compilat din mai multe surse, din documente de la Arhivele Vaticanului” etc. El începe cu: „În mijlocul secolului al VIII-lea al erei noastre, Arhiepiscopul Aldebert de Magdeburg...”³⁹

În ianuarie, ea îi scria dlui Sinett că îi trimisese *Doctrina Arhaică* înainte ca ea să fie cu adevărat terminată, deoarece „o rescui, o expediez și o reexpediez, ștergând și readăugând note de la AUTORITĂȚILE mele”⁴⁰. Ea a fost arătată profesorului (Sir) W. Crooke.

H.P.B. i-a scris mai târziu dlui Sinett: „DOCTRINA SECRETĂ crește, crește, crește.”⁴¹

La Ostende, munca neobosită continua, dar H.P.B. s-a îmbolnăvit și fiind gata să moară, „s-a gândit că Maestrul o va lăsa în sfârșit liberă”. Ea era „foarte îngrijorată în privința DOCTRINEI SECRETE” și i-a spus Contesei să fie „foarte atentă cu manuscrisele ei și să i le înmâneze Colonelului Olcott, cu ordinul de a le tipări”⁴². Dar încă o dată, H.P.B. a fost vindecată „miraculos”. Ea a spus: „Maestrul a venit. Mi-a dat de ales între a muri și a fi liberă dacă doream, sau a trăi și a termina DOCTRINA SECRETĂ... Gândindu-mă la acei studenți pe care, dacă mi se va permite, îi voi învăța câte ceva și la Societatea Teosofică în general, căreia i-am dat deja sângele și inima mea, am acceptat sacrificiul...”⁴³

Dr. A. Keightley a găsit-o pe H.P.B. la Ostende, muncind de zor. El spune: „Mi s-a înmănat o parte a Manuscrisului, cu rugămintea de

39 Reprodus în *The Theosophist*, august 1931, p. 683.

40 *Letters of H.P.B. to A. P. Sinett*, pp. 226-227.

41 *Ibid*, p. 224.

42 *Reminiscences*, p. 73.

43 *Ibid*, p. 75.

a-l purica, de a-l ciopârți, de a-i corecta exprimarea în limba engleză... într-un cuvânt, de a-l trata ca și cum ar fi al meu... Manuscrisul se prezenta atunci sub formă de secțiuni independente, asemănătoare celor care sunt incluse cu titlurile: «Simbolism» și «Anexă» în volumele publicate. Ceea ce am văzut a fost un teanc de manuscrise fără o aranjare precisă, o mare parte dintre ele fiind deja copiate de către Contesa Wachtmeister. Ideea era să se păstreze o copie în Europa, iar cealaltă să fie trimisă în India, pentru a fi corectată de diverși colaboratori indigeni. Cea mai mare parte a lui a fost într-adevăr trimisă, dar au existat anumite motive care au împiedicat colaborarea. Ceea ce m-a frapat cel mai mult în partea pe care am putut să o citesc... era numărul imens de citate din diverși autori. Știam că nu exista nicio bibliotecă care să poată fi consultată și vedeam că numărul de cărți de care dispunea H.P.B. nu era mai mare de 30, din care câteva erau dicționare, iar unele dintre acele cărți aveau două sau mai multe volume. Nu am văzut atunci *Stanțele lui Dzyan*, deși în manuscris erau incluse mai multe pasaje din *Catehismul Ocult*.”⁴⁴

În primăvară, H.P.B. a fost solicitată de mai mulți membri englezi ai Societății Teosofice să vină la Londra, unde se puteau ocupa mai bine de ea. Ea s-a dus acolo pe 1 mai cu toate manuscrisele ei. Cuplul Keightley și-a petrecut toată vara citind, recitind, copiind și corectând manuscrisul, care avea o grosime de trei picioare⁴⁵.

După câteva luni petrecute la Norwood, H.P.B. s-a instalat la Londra, la adresa: Lansdowne Road, nr. 17, în luna septembrie. Ea a încredințat teancul de manuscrise la doi tineri devotați și capabili, Dr. Keightley și nepotul acestuia, Bertrand Keightley, pentru a le tria și a face sugestii cu privire la ele, căci în acea perioadă ele nu aveau nici cap, nici coadă. Aceștia i-au recomandat în cele din urmă ca lucrarea să fie împărțită în patru volume, care să trateze: 1) despre Evoluția Cosmosului;

44 *Ibid*, pp. 96-97.

45 Aproape un metru (n.t.).

2) despre Evoluția Omului; 3) despre viețile câtorva Mari Ocultiști; 4) despre Ocultismul Practic, iar fiecare volum să fie împărțit în trei părți: 1) Stanțele și Comentariile; 2) Simbolism; 3) Știință. Această propunere a fost aprobată întocmai de către H.P.B.

„Pasul următor era să se recitească întregul manuscris și să se facă o rearanjare generală a conținutului subiectelor, prin raportare la Cosmogonie și Antropologie, care trebuiau să formeze primele două volume ale lucrării. După ce acest lucru a fost realizat și după ce s-a obținut aprobarea oficială a Helenei P. Blavatsky pentru ceea ce fusese făcut, întregul manuscris a fost dactilografiat de profesioniști, apoi recitit, corectat și comparat cu manuscrisul original, iar toate citatele grecești, ebraice și sanscrite au fost inserate de noi. Ne-am dat seama atunci că toate comentariile la *Stanțe* nu însumau mai mult de 20 de pagini din toată lucrarea, întrucât atunci când le scrisese, H.P.B. nu urmăse strict textul. Am avut, așadar, o întrevedere serioasă cu ea și i-am sugerat să scrie comentarii potrivite, așa cum le promisese cititorilor, încă de la început...” Soluția la această problemă a fost următoarea: „Fiecare *Shloka* din *Stanțe* a fost decupată din textul dactilografiat și lipită pe partea de sus a unei foi de hârtie, iar pe un bilet atașat au fost scrise toate întrebările pe care am avut timp să le găsim referitoare la acea *Shloka*... H.P.B. a îndepărtat unele dintre ele, ne-a pus să scriem explicații mai complete, sau propriile noastre idei... despre ceea ce așteptau cititorii de la ea, a făcut și ea anumite adăugiri, a incorporat puținul pe care îl scrisese ea însăși despre fiecare *Shloka* în parte și astfel a fost făcută această muncă...”⁴⁶

Bertrand Keightley scria: „Nu am decât foarte puține lucruri de spus în ceea ce privește fenomenele neobișnuite legate de DOCTRINA SECRETĂ. O mulțime de citate și referiri la cărți care nu fuseseră niciodată în casă – citate verificate uneori după ore întregi de cercetări la

46 *Reminiscences*, pp. 92-93. (A se vedea și *The Theosophist*, septembrie 1931), p. 708, *Reminiscences of H.P.B.*, de Bertrand Keightley.

British Museum, în unele cărți rare – am văzut și verificat un mare număr de astfel de situații. Verificându-le, mi s-a petrecut să văd că numărul referinței era inversat, de exemplu, p. 321 în loc de 123, ceea ce ilustrează inversiunea obiectelor văzute în lumina astrală...”⁴⁷ În rest, „erau exacte în cel mai înalt grad”⁴⁸.

În *The Theosophist*⁴⁹, Colonelul Olcott scria: „Este satisfăcător să știm că DOCTRINA SECRETĂ se mărește pe zi ce trece. Dl Sinett mi-a scris că a fost scris deja echivalentul unuia dintre volumele lui *Isis*... Deși administrația s-a oferit de multă vreme să le dea înapoi banii contribuabililor (aproximativ 3.000 de rupii) nu a venit nimeni să-i ceară...” În *Alocuțiunea* lui *Annuală* din decembrie, Colonelul Olcott a spus că H.P.B. i-a trimis „manuscrisul a patru din cele cinci volume probabile ale DOCTRINEI SECRETE pentru corectură, și urmează ca primul volum să apară la Londra în primăvara următoare”⁵⁰.

1888 – La începutul acestui an, H.P.B. s-a oferit din nou să-i trimită manuscrisul lui Subba Row, dar cu același rezultat. În februarie, ea l-a informat pe Colonelul Olcott că Tookarani Tatya îi scrisese că Subba Row era dispus să ajute și „să-mi corecteze DOCTRINA SECRETĂ cu condiția să scot din ea orice referință la Maeștri!”... „Înțelege el prin asta că ar trebui să-i reneg pe Maeștri, sau că nu îi înțeleg și amestec faptele care mi-au fost transmise... Eu sunt cea care a introdus ... dovada Maeștrilor noștri în Lume și la Societatea Teosofică... Am făcut-o pentru că Ei m-au trimis să îndeplinesc această activitate ca pe o experiență nouă în secolul al XIX-lea și am făcut-o cât am știut eu de bine...”⁵¹

Refuzurile repetate ale lui Subba Row de a ajuta erau atunci cunoscute. Un grup din America, în frunte cu dl Judge, i-a scris atunci

47 *Ibid*, p. 94.

48 A. Keightley, *The Theosophist*, iulie 1891, p. 598.

49 *The Theosophist*, octombrie 1887, p. 62.

50 *General Report*, 1887, p. 9.

51 Dintr-una din scrisorile *Arhivei*, datată 24 februarie 1888.

dnei H.P.B. spunându-i că auziseră că i se cerea să retragă DOCTRINA SECRETĂ de la publicare, pe motiv că ea ar putea să displace anumitor pandiți indieni și că aceștia ar fi putut să o atace sau să o ridiculizeze. Ei îi cereau Helenei P. Blavatsky să nu țină seama de această cerere, ci să scoată cât mai curând DOCTRINA SECRETĂ⁵². Un grup de indieni, grupați în jurul lui N.D. Khandalavala și a lui Tookaram Tatva, a profitat de această ocazie pentru a spune că dacă H.P.B. s-ar fi aflat în India, cartea ar fi văzut de mult timp lumina tiparului. Ei credeau că H.P.B. nu fusese corect informată despre sugestiile de a conferi cărții o mai mare exactitate în ceea ce privește referințele sale la literatura hindusă și că erau câțiva prieteni care o simpatizau și care puteau face cu ușurință ceea ce era necesar pentru ca lucrarea să fie revizuită⁵³.

Bertram Keightley scria de la Londra că publicarea DOCTRINEI SECRETE începuse și că de îndată ce grosimea și prețul cărții puteau fi evaluate cu precizie, urma să se fixeze prețul de subscripție și să fie trimisă o circulară care să le dea contribuabililor de ales între menținerea subscripției și rambursarea contribuțiilor lor, care rămăseseră intacte în bancă de când fuseseră primite. „DOCTRINA SECRETĂ este o temă atât de vastă și cu atâtea ramificații, încât implică o muncă enormă și nu se poate fixa dinainte numărul și grosimea volumelor necesare...”⁵⁴

„...Încă de pe vremea când manuscrisul acestei lucrări se afla pe biroul meu”, scria H.P.B., „iar DOCTRINA SECRETĂ era total necunoscută lumii, se spunea deja despre ea că este un simplu produs al minții mele. Iată termenii laudativi pe care îi folosea pentru a descrie această operă, încă necunoscută, *Evening Telegraph* (din America), în numărul său din 30 iunie: «...Printre cărțile fascinante care trebuie citite în luna iulie se află noua carte a dnei Blavatsky despre Teosofie... (!) *Doctrina Secretă*.

52 *The Path*, februarie 1888, pp. 354-355.

53 *The Path*, iunie 1888, pp. 97-98.

54 *The Theosophist*, mai 1888, supliment, p. XXXVII.

Dar faptul că ea poate plonja în ignoranța Brahminilor... (?) nu este o dovadă că tot ceea ce spune ea este adevărat...”⁵⁵

În timp ce Colonelul Olcott călătorea spre Anglia, în luna august, a primit în cabina sa o scrisoare, în care Maestrul K.H. spunea: „Am notat de asemenea gândurile dumneavoastră referitoare la DOCTRINA SECRETĂ; fiți sigur că ceea ce ea nu a adnotat din lucrările științifice sau de alt fel i-a fost dat sau *sugerat* de noi. Orice greșală sau noțiune eronată, corectată sau explicată de ea din operele altor teosofi, a fost corectată de mine sau după indicațiile mele. Este o lucrare care are o valoare mai mare decât precedentă, o epitomă de adevăruri oculte care vor constitui o sursă de învățături și de instruire pentru studenții serioși timp de mulți ani de aici înainte.”⁵⁶ La sosirea lui la Londra, Colonelul Olcott a găsit-o pe H.P.B. lucrând la biroul ei de dimineața până seara, pregătind „copia” și citind corecturile pentru tipar ale DOCTRINEI SECRETE. Cele două volume trebuiau să apară chiar în acea lună (august). În jurul ei se grupau teosofi devotați care îi oferiseră un avans de 1.500 £ pentru publicarea DOCTRINEI SECRETE și a altor cărți. „Chiar pentru DOCTRINA SECRETĂ, o jumătate de duzină de teosofi care s-au ocupat de editarea ei m-au ajutat să aranjez materialele, să corectez greșelile de exprimare în limba engleză și să o pregătesc pentru tipar. Dar ceea ce niciunul dintre ei, de la primul și până la ultimul, nu va pretinde niciodată că îi aparține, este doctrina fundamentală, concluziile și învățăturile filozofice. Eu nu am inventat nimic din toate acestea, ci pur și simplu am transmis mai departe ceea ce am fost învățată.”⁵⁷

În acel moment, H.P.B. era copleșită de muncă, iar sănătatea ei era foarte precară. „Mi-e din ce în ce mai greu să mă trezesc atât de devreme

55 *Doctrina Secretă*, volumul al II-lea, ediția din 1888, p. 441, ediția din 1893, p. 460, note.

56 Publicat în *Scrisori ale Maestrilor Înțelepciunii*, compilate de C. Jinarajadasa, p. 54.

57 H.P.B. în „Cărțile mele”.

și să lucrez până noaptea târziu... Au fost examinate devizele tipografului. Anumite cerințe speciale, cum ar fi formatul și marginile, erau importante pentru H.P.B. De asemenea, grosimea și calitatea hârtiei... Odată stabilite aceste detalii, cartea a fost trimisă la tipar... ea a mai trecut prin încă trei sau patru mâini în afară de cele ale Helenei Blavatsky, sub formă de corecturi de tipar, galioane etc., precum și printr-o a doua corectură. Ea era cel mai sever dintre corectori și era capabilă să trateze cea de-a doua corectură ca pe un manuscris, ceea ce avea rezultate îngrijorătoare pentru nota de plată de la corecturi. A urmat apoi redactarea *Prefetei* și cartea a apărut în sfârșit!...”⁵⁸ „Comoară inegalabilă de înțelepciune ocultă”⁵⁹, „H.P.B. era fericită în acea zi”⁶⁰.

În Introducerea volumului I, ea scria: „Judecătorilor mei din trecut și din viitor... nu am nimic să le spun... Dar publicului în general și cititorilor DOCTRINEI SECRETE le pot repeta declarația pe care am făcut-o de multe ori și pe care o îmbrac acum în cuvintele lui Montaigne: «Domnilor, eu nu am făcut decât un buchet de flori și n-am pus nimic de la mine, în afară de șnurul care le leagă.»”⁶¹

În octombrie, DOCTRINA SECRETĂ, mult așteptată, „a fost publicată simultan la Londra și la New York... Prima Ediție englezească, de 500 de exemplare, s-a epuizat înainte de ziua publicării și imediat s-a pregătit următoarea”⁶². Această a doua ediție a apărut la sfârșitul anului. Întreaga ediție a fost tipărită de *The H.P.B. Press*, tipografie a Societății Teosofice; Ediția engleză a fost înregistrată la *Stationer's Hall*, în timp ce Ediția americană a fost „înregistrată de H.P. Blavatsky, conform Actului Congresului din anul 1888, la Biroul Bibliotecarului Congresului din Washington D.C.”.

58 *Reminiscences*, p. 94.

59 *The Theosophist*, noiembrie 1888, p. 69.

60 *Reminiscences*, p. 85.

61 Ediția din 1888, p. XLVI, și ediția din 1893, p. 29.

62 *The Theosophist*, decembrie 1888, supliment, p. XXX.

Ziarele nu au acordat mare atenție DOCTRINEI SECRETE. Dar cererea a fost continuă. „E curios”, remarca publicația *Star* din Londra, „având în vedere faptul că această carte are un caracter mai ocult și mai dificil decât toate cele care au precedat-o.”

În *Prefața* sa, H.P.B. își cerea scuze pentru marea întârziere a publicării acestei cărți, cauzată de starea ei precară de sănătate și de amplexarea operei. Ea scria: „Iar cele două volume publicate acum nu completează întreaga schemă și nu epuizează subiectele pe care le tratează... Dacă volumele apărute acum se vor bucura de o primire favorabilă, nu vom precupeți niciun efort pentru a duce la bun sfârșit întregul plan. Cea de-a treia carte este deja în întregime terminată, iar cea de-a patra este și ea aproape gata.”⁶³

Trebuie să adăugăm că acest plan nu fusese conceput la început, când a fost anunțată pregătirea acestei lucrări. H.P.B. vorbea atunci de intenția sa inițială de a face din această lucrare o revizuire a lui *Isis Dezvăluită*, dar din cauza necesității unei abordări diferite, volumele actuale nu conțin nici măcar 20 de pagini din *Isis Dezvăluită*.

Vorbind despre volumele care urmau să apară, ea scria: „În volumul al III-lea al acestei lucrări (acest volum și cel de-al patrulea fiind *aproape gata*) va fi prezentată în ordine cronologică o scurtă istorie a tuturor marilor Inițiați cunoscuți în lumea antică și în cea modernă, precum și o sinteză referitoare la *Mistere*, la nașterea, dezvoltarea, declinul și în final moartea acestora – în Europa. Toate acestea nu ar fi încăput în lucrarea actuală. Volumul al IV-lea va fi aproape în întregime consacrat Învățăturilor Oculte.”⁶⁴

Vorbind despre speculațiile false ale orientaliștilor referitoare la „Dhyani-Buddha și la corespondenții lor tereștri, Manushi-Buddha”,

63 Volumul I, p. VII. În ediția din 1893, această ultimă frază este omisă, p. XIX. A se vedea de asemenea p. 369, ediția din 1888, și p. 386, ediția din 1893, pentru alte referințe la volumul al III-lea.

64 Volumul al II-lea, p. 437, ediția din 1888.

H.P.B. spunea că „datele reale vor fi indicate într-un volum viitor (a se vedea *Misterul referitor la Buddha*) și vor fi mai bine explicate la locul și la momentul potrivit”⁶⁵. Aceasta se referă cu siguranță la „Misterul lui Buddha”⁶⁶. Probabil că asta voia ea să spună, în jurul anului 1886, prin cuvintele „Triplul Mister este revelat”⁶⁷.

Cuvintele prin care ea își încheia, în 1888, DOCTRINA SECRETĂ erau următoarele: „A fost făcut un început pentru doborârea și dezrădăcinarea funeștilor copaci *Upas*⁶⁸ ai superstiției, prejudecăților și ignoranței vanitoase, astfel încât aceste două volume ar trebui să fie pentru cercetători un adecvat preludiu al volumelor al III-lea și al IV-lea. Până ce mintea teosofilor cărora le este dedicată această lucrare nu va fi curățată de gunoaiile trecutului, este imposibil ca învățăturile mai practice conținute în volumul al III-lea să fie înțelese. Prin urmare, deși sunt aproape terminate, publicarea acestor două volume depinde în întregime de primirea care li se va face volumelor I și II de către teosofi și mistici.”⁶⁹

Prin compararea acestor declarații cu faptele, observăm că există o concordanță: paginile de la 1 la 425 din volumul al III-lea conțin schițe ale unor relatări despre unii mari Inițiați ai lumii, iar paginile de la 433 până la 594 conțin idei referitoare la Ocultismul Practic, pe care H.P.B. le preda elevilor ei și „le dădea mai întâi să circule în particular în cadrul unui grup mare de studenți... Hârtiile ... erau acum făcute publice și epuizau astfel toate documentele literare rămase de la H.P.B.”⁷⁰

65 Volumul I, p. 52., ediția din 1888, a se vedea volumul al III-lea, 1893, p. 376 și următoarele.

66 Volumul al III-lea, p. 359 și următoarele.

67 *Reminiscences*, p. 68.

68 *Upas* = Copac otrăvitor din India (n.t.).

69 Volumul al III-lea, p. 359 și următoarele.

70 G.R.S. Mead.

1890 – H.P.B. scria că cererea pentru o „informație mistică” devenise atât de mare, încât era dificil să-i facă față. „Chiar și DOCTRINA SECRETĂ, cea mai absconsă dintre lucrările noastre – în ciuda prețului ei prohibitiv, a conspirației tăcerii și a sarcasmelor pline de dispreț cu care este tratată de anumite ziare – s-a dovedit a fi un succes financiar.”

1891 – La sfârșitul anului 1891, cea de-a doua ediție a DOCTRINEI SECRETE fusese epuizată. Dl G.R.S. Mead și dna Annie Besant au început pregătirea unei noi ediții. Dl Mead fusese secretarul particular al Helenei P. Blavatsky timp de câțiva ani și pretindea că publicase, într-o formă sau alta, tot ceea ce scrisese H.P.B. în limba engleză... El era șeful echipei de redactare a noii ediții și s-a folosit de erudiția sa și de cunoașterea dorințelor Helenei P. Blavatsky pentru a corecta greșelile gramaticale sau de alt fel din text. În principalele ziare teosofice a fost publicată „O notă importantă” care suna astfel: „O Ediție Revizuită a DOCTRINEI SECRETE. Cea de-a doua ediție a marii opere a Helenei P. Blavatsky fiind epuizată, trebuie elaborată imediat o a treia ediție. Vor fi făcute toate eforturile pentru a revizui în mod temeinic lucrarea în vederea acestei noi ediții și editorii îi roagă în mod foarte serios pe toți cercetătorii care citesc această notiță să trimită liste cât mai complete de erată: verificarea referințelor și a citatelor, greșelile de tipar sau de indexare, indicarea pasajelor neclare etc. Este important ca erata primei părți a volumului I să fie trimisă IMEDIAT. Annie Besant, G.R.S. Mead.”⁷¹

1895 – „Ediția revizuită a constituit o sarcină foarte anevoioasă, iar editorii au făcut toate eforturile pentru a verifica fiecare citat și pentru a corecta numeroasele erori de formă ale publicațiilor anterioare. Editorii nu aveau dreptul să se atingă de erorile de fond...”⁷² Indexul primelor două ediții nu era adecvat. Dl A.J. Faulding s-a dedicat pregătirii unui

71 A se vedea *The Vahan*, decembrie 1891, p. 8; *The Theosophist*, decembrie, supliment, p. XXXII, *The Path*, decembrie 1891, p. 296.

72 G.R.S. Mead.

nou index voluminos, care a fost broșat separat. „Pentru această muncă deosebită, noi și împreună cu noi toți cercetătorii îi suntem profund îndatorați...”⁷³ De atunci și până în prezent, acest index s-a dovedit a fi suficient de bun. Au fost făcute anumite adăugiri în Ediția de la Adyar, în care Indexurile din toate volumele au fost reunite într-unul singur.

1896 – Firește, anumite părți din manuscrisul Helenei P. Blavatsky rămăseseră nepublicate după moartea ei. Dna Besant le-a preluat și le-a pregătit pentru editare. În cursul acestei pregătiri, s-au descoperit câteva manuscrise care nu păreau să facă propriu-zis parte din DOCTRINA SECRETĂ:

- A. Spiritul diverselor specii;
- B. Budism, Creștinism și Falism;
- C. Fragmente, Idolatrie, Avatari, Cicluri și Erori Moderne.

1897 – Cel de-al treilea volum a fost pus în vânzare pe 14 iunie la Chicago și la Londra simultan. A fost primit favorabil și a avut vânzări regulate...⁷⁴

În timp ce dl Jinarajadasa explora arhivele și aduna documentele dispersate, el a descoperit o pagină dintr-o ciornă cu un scris diferit chiar și de cel al dnei Blavatsky, care conținea comentarii și note referitoare la *Stanța 1*. Facsimilul său a fost publicat în *The Theosophist*⁷⁵. Dna Besant a spus, referitor la DOCTRINA SECRETĂ: „H.P.B. scria și rescria, corectând mereu, chiar și atunci când textul era gata de tipar... Modificările de cuvinte, omisiunile sau rearanjarea textului de către H.P.B. constituie un domeniu pasionant pentru cercetători.” Recent, în Statele Unite a fost emisă o teorie îndrăznească, care afirmă că cea de-a doua ediție (cea din 1893) a DOCTRINEI SECRETE, publicată de T.P.H. din Londra după

73 Prefață la cea de-a treia ediție revizuită, 1893.

74 A se vedea *The Theosophist*, septembrie 1897, p. 765.

75 August 1931, p. 560, reproduci aici.

moartea Helenei P. Blavatsky, nu era ceea ce dorea H.P.B. S-a insinuat că H.P.B. era „editată” de cei care erau responsabili de cea de-a doua ediție. Cei cărora ea le încredințase salvarea manuscriselor sale publicate și a celor inedite erau cu toții propriii săi elevi, care trăiseră alături de ea mulți ani, și ei nu au făcut decât modificările pe care le ordonase ea însăși, care constau mai ales în corectarea unor greșeli de exprimare sau de gramatică și în prezentarea conținutului celui de-al treilea volum.

„Pentru a le face dreptate dlui Mead și dnei Besant ... vreau să declar că, din câte cunosc personal, acuzațiile repetate că ei – sau unul dintre ei – ar fi făcut schimbări nepotrivite în ediția revizuită (cea de-a treia) a DOCTRINEI SECRETE, că și-ar fi permis anumite libertăți în ceea ce privește manuscrisul celui de-al treilea volum și că l-ar fi suprimat pe cel de-al patrulea sunt în întregime false, nefiind susținute de niciun fapt real... Întrucât am fost timp de patru ani la Cartierul General din Londra, am fost directorul tipografiei și am tipărit DOCTRINA SECRETĂ revizuită, sunt, firește, cel mai în măsură să știu cum stau lucrurile...”

Primul tiraj al DOCTRINEI SECRETE a fost împărțit în două «Ediții», care sunt, prin urmare, identice, cu excepția cuvintelor *A doua ediție* scrise pe prima pagină. Tirajul s-a făcut pornind de la textul dactilografiat, dar au fost făcute și matrițe stereotipate în vederea unui alt eventual tiraj. Totuși, atunci când a venit momentul ca aceste matrițe să fie folosite, s-a descoperit că ele fuseseră distruse accidental; eu personal și alții împreună cu mine ne-am bucurat de pierderea lor, pentru că aceasta crea ocazia unei foarte necesare revizuii a textelor, sarcină anevoioasă care a fost realizată de dl Mead și dna Besant... Întrucât dna Besant nu-i putea dedica decât foarte puțin timp, datorită celorlalte activități teosofice pe care le realiza, munca de revizuire a căzut în principal pe umerii dlui Mead, asistat și de alți membri ai echipei, pentru verificarea citatelor și a referințelor...

Revizuiind prima ediție a DOCTRINEI SECRETE, el a făcut exact munca pe care o făcuse și înainte pe manuscrisele ei – atât și nimic mai mult. Căci este evident pentru oricine este la curent cu detaliile literare și tehnice ale publicării unei cărți, că manuscrisul DOCTRINEI SECRETE nu fusese pregătit în mod corespunzător pentru tipar, iar corectarea textului fusese făcută cu atâta neglijență, încât fuseseră lăsate până și unele greșeli grosolane de gramatică, pe care autoarea le făcuse din neatenție. Nu a fost făcută nicio schimbare de către dl Mead sau dna Besant, în afara celor care ar fi trebuit făcute înainte de tipărirea manuscrisului original.

Pentru munca lui erudită și conștiincioasă de corectare, dl Mead merită recunoștința tuturor cititorilor DOCTRINEI SECRETE înzestrați cu discernământ, la fel cum merită și dna Besant pentru partea pe care și-a asumat-o în îndeplinirea acestei sarcini anevoioase.

Atunci când am terminat de tipărit volumele I și al II-lea, dna Besant mi-a pus în mâini manuscrisul volumului al III-lea... H.P.B. rescrisese de mai multe ori unele pagini, cu tăieturi și modificări, dar nimic nu putea indica faptul că aceea era versiunea definitivă. A trebuit ca dna Besant să decidă ea însăși, cât a putut de bine, în privința acestei chestiuni.

Deoarece el conținea mai puține pagini decât celelalte două, dna Besant mi-a spus că îl va mări, adăugându-i instrucțiunile lui E.E.T., întrucât H.P.B. îi spusese că putea face aceasta. Să remarcăm faptul că aceste instrucțiuni acoperă același domeniu ca și cel de-al patrulea volum pe care își propusese să-l scrie, volum din care nu s-au găsit decât câteva pagini, suficient pentru a marca locul în care H.P.B. încetase să mai scrie. Sunt înclinat să cred că ea avea intenția să includă aceste *Instrucțiuni* în volumul al IV-lea și că la aceasta se gândea atunci când scria, cu prea mult optimism, că cele două volume sunt aproape terminate. S-au găsit de asemenea un mare număr de manuscrise după moartea dnei H.P.B., dar

s-a descoperit că ele nu erau altceva decât vechile manuscrise ale primelor două volume, care îi fuseseră aduse înapoi de la tipografie.”⁷⁶

Dna Besant scria: „Valoarea DOCTRINEI SECRETE nu rezidă în elementele ei separate, ci în alcătuirea, din ele, a unui tot coerent, la fel cum valoarea operei unui arhitect nu este diminuată de faptul că acea clădire este alcătuită din cărămizi manevrate de alte mâini... H.P.B. nu a fost strictă în procedeele sale literare și folosea citate care îi susțineau argumentele, luându-le din nu contează ce sursă, fizică sau astrală, fără a-și bate prea mult capul să le pună între ghilimele. Nu am avut noi foarte mult de suferit, dl Mead și eu, din această cauză, atunci când am publicat ultima ediție a DOCTRINEI SECRETE?... Frați din toate țările, care ați aflat adevăruri mari de la H.P.B., adevăruri care au constituit o realitate a vieții spirituale, să rămânem fermi în apărarea ei, nu considerând-o infailibilă și pretinzând ca ea să fie acceptată ca o «autoritate», ci afirmând realitatea cunoașterii ei, legăturile ei cu Maeștrii, sublimul sacrificiu de sine care a fost viața ei, serviciul inestimabil pe care l-a adus cauzei spiritualității în lume. Atunci când toate aceste atacuri vor fi uitate, drepturile ei nemuritoare la recunoștința posterității vor rămâne.”

Adyar 1938.

Compilat de Josephine Ransom.

⁷⁶ James Morgan Pyse, în *The Canadian Theosophist*, septembrie 1926, pp. 140-141. Dl Pyse conducea *The Theosophical Publishing Company Ltd.*, care a editat DOCTRINA SECRETĂ și alte lucrări teosofice.

INTRODUCERE

„Să asculți cu blândete, să judeci cu bunătate.”

SHAKESPEARE (*Henry V*, Prolog)

De la apariția literaturii teosofice în Anglia, s-a creat obiceiul de a numi învățăturile acesteia „budism ezoteric”. Iar odată obiceiul format, după cum spune un vechi proverb bazat pe experiența vieții de zi cu zi, „greșeala coboară pe un plan înclinat, în timp ce adevărul trebuie să urce din greu dealul”.

Vechile truisme sunt adesea cele mai înțelepte. Îi este aproape imposibil spiritului uman să rămână în întregime liber de prejudecăți; oamenii își formează adesea păreri preconcepute înainte de a examina o anumită chestiune în mod temeinic, sub toate aspectele ei. Spun asta legat de dubla eroare curentă care, pe de o parte, limitează teosofia la budism, iar pe de altă parte confundă datele filozofiei religioase predicate de Gautama Buddha cu doctrinele schițate sumar în *Buddhismul Esoteric*⁷⁷. Este greu de imaginat o greșală mai mare. Ea le-a furnizat dușmanilor noștri o armă eficientă împotriva teosofiei pentru că, după cum s-a exprimat un eminent specialist în limba pali, nu există, în volumul respectiv, „nici ezoterism, nici budism”. Adevărurile ezoterice prezentate în cartea dlui Sinnett încetau să mai fie ezoterice din momentul în care erau prezentate marelui public și nici nu se regăsea în ele religia lui Buddha,

77 De A.P. Sinnett, 1883.

ci pur și simplu câteva date dintr-o învățătură până atunci ținută secretă, care este acum divulgată, și la care vor fi adăugate multe elemente în lucrarea de față. Și chiar și aceste elemente, care prezintă câteva date fundamentale extrase din *Doctrina Secretă orientală*, nu fac decât să ridice un colț al vălului gros care o acoperă. Căci nimeni, nici măcar marii Inițiați în viață, nu ar avea permisiunea și nici posibilitatea – dacă ar dori aceasta – să azvârle la întâmplare, într-o lume sceptică și batjocoritoare, ceea ce a fost păstrat cu atâta grijă timp de sute și mii de ani.

Buddhismul Esoteric este o lucrare excelentă cu un titlu foarte prost ales, deși în realitate acesta nu înseamnă nimic altceva decât titlul prezentei lucrări: DOCTRINA SECRETĂ. Și dacă acest titlu a fost prost primit, aceasta se datorează faptului că oamenii judecă în general lucrurile mai degrabă după aparențe decât după semnificația lor, iar eroarea s-a răspândit într-un asemenea grad, încât chiar și membrii Societății Teosofice au fost, în majoritatea lor, victimele ei. Încă de la început totuși, unii brahmani și multe alte persoane au protestat împotriva acestui titlu, și în ceea ce mă privește, doresc să mă justific adăugând că volumul nu mi-a fost arătat decât atunci când era deja terminat, și nu mi s-a adus la cunoștință modul în care autorul își propunea să scrie cuvântul „buddh-ism”.

Responsabilitatea acestei erori le revine acelor care, atrăgând, primii, atenția publicului asupra acestei chestiuni, au neglijat să sublinieze diferența dintre cuvântul „buddhism”, ca sistem religios de morală predicat de Domnul Gautama – al cărui nume provine din titlul de Buddha, „Iluminatul”, și cuvântul „buddhism”, care provine din *Budha*, „Înțelepciune” sau „Cunoaștere” (*Vidya*), facultate a cunoașterii, care provine la rândul ei din rădăcina sanscrită *Budh*, „a cunoaște”. Da, noi, teozofi din India, suntem adevărații vinovați, deși am făcut la vremea aceea tot posibilul pentru a corecta greșeala⁷⁸. Era de altfel ușor să înlăturăm

78 Cf. *The Theosophist*, iunie 1884.

neînțelegerea modificând ortografia cuvântului, scriindu-l cu un singur „d” și atrăgând atenția asupra faptului că buddhismul, ca religie, trebuia să se pronunțe „buddha-ism”, iar adepții lui, „buddha-iști”.

Această explicație este indispensabilă la începutul unei lucrări cum este cea de față. Religia-Înțelepciune este moștenirea tuturor națiunilor lumii, în ciuda a ceea ce se afirmă în prefața ediției originale a cărții dlui Sinnett, că „acum doi ani (în 1883), nici autorul și nici un alt european în viață nu cunoșteau abecedarul acestei Cunoașteri prezentate aici, pentru prima dată, într-o formă științifică...”. Această eroare trebuie să se fi strecurat din neatenție. Căci autoarea prezentei lucrări știa tot ceea ce a fost „dezvăluit” în *Buddhismul Esoteric* și chiar mult mai mult, cu câțiva ani înainte să primească însărcinarea, în 1880, de a comunica o mică parte din Doctrina Secretă unor europeni, doi la număr, dintre care unul era chiar autorul *Buddhismului Esoteric*, și, cu siguranță, sus-numita autoare a Doctrinei Secrete are privilegiul de netăgăduit, deși după părerea sa destul de echivoc, de a fi europeană prin naștere și educație. În plus, o parte considerabilă a filozofiei expuse de dl Sinnett le-a fost predată în America chiar înainte de publicarea cărții *Isis Dezvăluită*, altor doi

europeni, precum și colegului meu, Colonelul H.S. Olcott. Dintre cei trei instructori pe care i-a avut acesta din urmă, primul era un inițiat ungur, cel de-al doilea era egiptean, iar cel de-al treilea hindus. Printr-o permisiune specială, Colonelul Olcott le-a făcut cunoscute, în diverse moduri, câteva dintre aceste învățături, iar dacă ceilalți doi nu au făcut la fel, aceasta se datorează pur și simplu faptului că nu li s-a permis, întrucât nu sosise încă vremea operei lor publice, în timp ce această vreme sosise pentru alții, după cum o dovedesc interesantele lucrări ale dlui Sinnett. În plus, este foarte important să reținem faptul că nicio carte teosofică nu dobândește câtuși de puțin vreo valoare suplimentară fălindu-se cu o pretinsă autoritate.

Adi sau *Adhi Budha*, Unicul sau Prima și Suprema Înțelepciune, este un termen folosit de Aryasanga în tratatele sale secrete și actualmente de către toți misticii buddhiști din Nord. Este un cuvânt sanscrit, o denumire dată de către primii arieni Divinității Necunoscute, cuvântul *Brahma* negăsindu-se în *Vede* și nici în primele lucrări. El semnifică Înțelepciunea Absolută, iar Fitzedward Hall traduce *Adhi Bhuta* prin „cauza primordială și necreată a totului”. Au trebuit să treacă eoni înainte ca epitetul de *buddha* să se umanizeze, ca să spunem așa, până într-acolo încât termenul să se poată aplica unor muritori și să se poată potrivi celui pe care virtuțile și știința sa fără egal l-au făcut demn de titlul de „Buddha al Înțelepciunii imuabile”. *Bodha* semnifică posedarea înăscută a inteligenței sau a înțelegerii dumnezeiești, în timp ce *Buddha* reprezintă dobândirea acesteia prin efort și merit personal, iar *Buddhi* reprezintă facultatea cunoașterii, canalul prin care cunoașterea dumnezeiască atinge Eul, capacitatea de a discerne între bine și rău, și de asemenea conștiința dumnezeiască, și Suflul spiritual care este vehiculul lui *Atman*. „Atunci când *Buddhi* absoarbe (distruge) Ego-ismul nostru împreună cu toate *Vikara*-urile sale, *Avalokiteshvara* se manifestă pentru noi, și starea de *Nirvana*, sau *Mukti*, este atinsă.” *Mukti* este același lucru cu *Nirvana*, eliberarea de povara *Mayei* sau Iluziei.

Bodhi este de asemenea numele unei stări speciale de „transă”, numite *Samadhi*, în timpul căreia subiectul atinge culmea cunoașterii spirituale.

Lipsiți de înțelepciune sunt cei care, din ură față de *buddhism* și, ca urmare, în mod indirect, și față de *budhism* – ură oarbă și deplasată în epoca noastră – îi neagă învățăturile ezoterice, care sunt identice cu cele ale brahmanilor, și aceasta pur și simplu pentru că acest nume este asociat unor doctrine pe care calitatea lor de monoteiști îi face să le considere ca fiind dăunătoare! Lipsiți de înțelepciune este exact termenul care li se potrivește, căci numai filozofia ezoterică este capabilă să suporte, în această epocă de materialism grosier și illogic, atacurile repetate împotriva a tot ceea ce omul are mai prețios și mai sfânt, viața sa spirituală interioară. Adevăratul filozof, cercetătorul Înțelepciunii Ezoterice, nu acordă deloc atenție personalităților, credințelor dogmatice și religiilor particulare. Mai mult decât atât, Filozofia Ezoterică conciliază toate religiile, o despoaie pe fiecare de veșmintele ei exterioare, omenești, și arată că ea are aceeași rădăcină ca toate celelalte mari religii. Ea dovedește necesitatea unui Principiu Dumnezeiesc Absolut în Natură. Ea nu neagă absolut deloc Divinitatea, după cum nu neagă Soarele de pe cer. Filozofia Ezoterică nu L-a respins niciodată pe Dumnezeu în Natură, nici Divinitatea ca *Ens* absolut și abstract. Ea refuză doar să-i accepte pe zeii așa-ziselor religii monoteiste, zei creați de om după chipul și asemănarea acestuia – caricatură jalnică și sacrilegiu față de Cel-În-Veci-Incognoscibil. În plus, documentele pe care le vom pune la dispoziția cititorilor conțin datele ezoterice ale întregii lumi, de la începutul umanității noastre, iar ocultismul buddhist nu-și ocupă aici decât locul său legitim, și nimic mai mult. Într-adevăr, părțile sacre din *Dan* sau *Janna* (*Dhyana*⁷⁹) ale metafizicii lui Gautama, oricât de mari

79 *Dan*, devenit, în fonetica chineză și tibetană, *Chhan*, este numele general al școlilor ezoterice și al literaturii lor. În cărțile vechi, cuvântul *Janna* este definit ca „transformarea propriei ființe prin cunoaștere și meditație”, o a doua naștere interioară. De aici, *Dzan*, fonetic *Djan*, „cartea lui Dzyan”. A se vedea Edkins, *Chinese Buddhism*, p. 129.

ar părea atunci când se ignoră doctrinele anticei Religii-Înțelepciune, nu sunt decât o foarte mică parte a întregului. Reformatorul hindus își limita învățăturile la aspectul pur fiziologic și moral al Religiei-Înțelepciune, la Etică și la Om. Cât despre aspectele „invizibile și imateriale”, misterul Ființei de dincolo de sfera noastră pământească, marele Învățător nu le-a abordat niciodată în conferințele sale publice, rezervând Adevărurile Ascunse unui cerc ales de Arhați. Aceștia din urmă primeau Inițierea în faimoasa Peșteră Saptaparna (Sattapanni de Mahavansa), în apropierea Muntelui Baibhar (Webhara manuscriselor pali). Această peșteră se găsea la Rajagriha, fosta capitală a Magadhei; era Peștera Cheta, a lui Fahian, după cum bănuiesc, pe drept cuvânt, câțiva arheologi⁸⁰.

Timpul și imaginația omenească au alterat rapid puritatea și acuratețea acestor învățături, de îndată ce ele au fost scoase din cercul secret și sacru al Arhaților, în cursul activității lor de prozelitism, și transplantate într-un sol mai puțin pregătit decât cel al Indiei pentru concepțiile metafizice, adică de îndată ce au fost transportate în Siam, China, Japonia și Birmania. Putem observa cum a fost tratată puritatea originară a acestor mari revelații studiind câteva dintre școlile buddhiste așa-zis ezoterice ale Antichității, în veșmintele lor moderne, nu numai în China sau în celelalte țări buddhiste în general, ci chiar în unele școli din Tibetul lăsat în seama lamașilor neinițiați și a inovatorilor mongoli.

Cititorul este deci rugat să rețină importanta diferență care există între buddhismul ortodox, adică învățăturile publice ale lui Gautama Buddha, și buddhismul său ezoteric. Doctrina lui secretă nu era deloc diferită de cea a brahmanilor inițiați din vremea sa. Buddha era un copil al pământului aryan, un hindus prin naștere, un *kshatrya*, și un discipol „născut a doua oară” (inițiat brahman) sau *Dvijas*. Învățăturile sale nu puteau fi deci diferite de ale lor, deoarece întreaga reformă buddhistă

80 Dl Beglor, inginer-șef la Buddhagaya și arheolog distins, a fost, credem noi, primul care a făcut această descoperire.

consta în a revela o parte din ceea ce fusese ținut secret pentru toată lumea, în afara cercului „magic” al asceților și inițiaților templelor. Incapabil, din cauza jurămintelor pe care le făcuse, să spună *tot* ce fusese învățat, Buddha, deși predă o filozofie construită pe baza adevăratei cunoașteri ezoterice, nu a dat lumii decât corpul ei material exterior și i-a rezervat sufletul pentru Aleșii săi. Unii sinologi au auzit despre „Doctrina-Suflet”, dar niciunul nu pare a fi înțeles adevăratul ei sens și importanța ei.

Această doctrină era păstrată secretă în sanctuar – poate prea secretă. Misterul care învăluia învățătura ei principală și aspirația ei – Nirvana – a stârnit și ațâțat atât de mult curiozitatea savanților care au studiat-o, încât, incapabili să o descifreze într-un mod logic și satisfăcător, dezlegând astfel nodul gordian, au tăiat în cele din urmă acest nod, declarând că Nirvana înseamnă *anihilarea absolută*.

Către sfârșitul primului sfert al acestui secol⁸¹ a apărut în lume un gen special de producții literare, ale cărui tendințe s-au afirmat din ce în ce mai distinct de la un an la altul. Pretinzând că se bazează pe savantele cercetări ale sanscritologilor și orientaliștilor, ele treceau în general drept științifice. Li se atribuia religiilor, miturilor și emblemelor hindușilor, egiptenilor și altor națiuni antice, tot ceea ce simbologiei voiau să vadă în ele, și se făcea astfel încât adeseori, forma lor grosieră și *exterioară* trecea drept sensul lor *interior*. Au apărut una după alta lucrări remarcabile prin deducțiile și speculațiile lor ingenioase, în care, ca într-un *circulo vicioso* (cerc vicios), concluziile prestabilite luau locul premiselor în silogismele multor savanți specialiști în sanscrită și în pali. Aceste lucrări au inundat bibliotecile cu disertații despre cultul falic și sexual, cu mult mai mult decât cele despre adevăratul simbolism, și toate se contraziceau între ele.

Acesta este, poate, motivul real pentru care s-a permis ca unele dintre adevărurile fundamentale ale Doctrinei Secrete a Vârstelor Arhaice să

81 Secolul al XIX-lea.

iasă astăzi la lumină, după lungi milenii de deplină tăcere și de cel mai profund secret. Spun intenționat „unele dintre adevăruri”, pentru că ceea ce trebuie să rămână ascuns nu ar putea fi spus nici în 100 de volume ca acesta, și nu ar putea fi transmis generației prezente de saducheii. Dar chiar și puținul oferit acum este de preferat unei tăceri depline asupra acestor adevăruri vitale. Lumea contemporană, în cursa ei nebunească spre necunoscut, pe care fizicianul este mult prea dispus să îl confunde cu incognoscibilul de fiecare dată când o problemă scapă înțelegerii sale, progresează rapid pe planul contrar celui al spiritualității. Ea a devenit acum o vastă arenă, o veritabilă vale a discordiei și a luptei neîncetate, o necropolă în care sunt îngropate cele mai înalte și mai sfinte aspirații ale Sufletului și Spiritului nostru. Cu fiecare nouă generație, acest suflet se paralizează și se atrofiază din ce în ce mai mult. „Amabililor infideli și libertini desăvârșiți” ai societății, despre care vorbește Greeley, le pasă prea puțin de renașterea științelor *moarte* ale trecutului, dar există o puternică minoritate de cercetători serioși care merită să afle cele câteva adevăruri care le pot fi oferite acum, și acest lucru este astăzi mai necesar decât acum zece ani, când a apărut *Isis Dezvăluită*, și chiar decât în perioada ulterioară, când au fost făcute tentative de explicare a misterelor științei ezoterice.

Una dintre cele mai mari și mai serioase obiecții împotriva exactității prezentei lucrări și a încrederii pe care ea o merită va fi făcută, poate, în legătură cu STANȚELE preliminare. Cum să fie verificate afirmațiile pe care ele le conțin?

La drept cuvânt, dacă o mare parte dintre operele sanscrite, chineze și mongole citate în aceste volume sunt cunoscute de câțiva orientaliști, lucrarea principală – din care au fost împrumutate STANȚELE – nu este în posesia niciuneia dintre bibliotecile europene. CARTEA LUI DZYAN (sau „DZAN”) le este total necunoscută filologilor noștri, sau cel puțin ei nu au auzit niciodată vorbindu-se despre ea cu numele ei actual. Acest lucru constituie, în mod evident, o mare lipsă pentru cei care urmează în

cercetările lor metodele prescrise de știința oficială, dar pentru cercetătorii ocultismului și pentru toți adevărații ocultiști el este lipsit de importanță. Corpul principal al doctrinelor prezentate se găsește împrăștiat în sute și mii de manuscrise sanscrite, unele deja traduse – și desfigurate, ca de obicei – iar altele așteptându-și rândul. Orice savant are deci ocazia să verifice afirmațiile făcute aici și să controleze majoritatea citatelor. Se vor găsi câteva fapte noi – *noi* numai pentru orientalistul profan – și niște pasaje citate din *Comentarii*, dificil de urmat până la sursa lor. În plus, unele dintre aceste doctrine nu au fost până acum transmise decât pe cale orală și totuși, în toate cazurile, se face aluzie la ele în nenumăratele volume păstrate în temple brahmanice, chineze și tibetane.

Oricum ar fi și oricât de răuvoitoare ar fi critica adusă autoarei, un fapt este absolut sigur: membrii mai multor școli ezoterice – al căror centru este dincolo de Himalaya și care au ramificații în China, Japonia, India, Tibet și chiar în Siria, fără a mai socoti America de Sud – afirmă că au în posesie *toate* operele sacre și filozofice, manuscrise și tipărite, adică toate lucrările care au fost scrise vreodată, în nu contează ce limbă sau caractere, de la hieroglife ideografice până la alfabetul lui Cadmus și la devanagari.

S-a afirmat în mod constant că, de la distrugerea Bibliotecii din Alexandria⁸², au fost căutate cu sânguință toate operele datorate eforturilor combinate ale membrilor acelor Fraternități care puteau conduce un om profan la descoperirea ultimă și la înțelegerea anumitor mistere ale Științei Secrete. Se adaugă în plus de către cei care știu că, odată descoperite, aceste lucrări au fost distruse, în afară de trei exemplare din fiecare, care au fost puse la adăpost. În India, ultimele dintre aceste manuscrise prețioase au fost găsite și ascunse, sub domnia Împăratului Akbar⁸³.

82 A se vedea *Isis Dezvăluită*, volumul al II-lea, p. 27.

83 Profesorul Max Müller arată că nici puterea de seducție, nici amenințările lui Akbar nu au putut smulge de la brahmani textul original al *Vedelor*. El se laudă totuși, după aceea, că orientaliștii europeni au acest text (*Introduction to The Science of Religion*, p. 23). Dar

Se afirmă de asemenea că orice carte sacră de acest gen, al cărei text nu era suficient de voalat de simbolism, sau care conținea vreo aluzie prea directă la misterele antice, a fost mai întâi copiată cu grijă cu caractere criptografice capabile să sfideze până și arta celui mai bun paleograf, apoi au fost distruse până la ultimul exemplar. În timpul regelui Akbar, câțiva curteni fanatici, nemulțumiți să-și vadă împăratul acordând un interes vinovat religiilor păgânilor, i-au ajutat ei înșiși pe brahmani să ascundă manuscrisele. Așa a fost cazul lui Badoni, care avea o oroare nedisimulată față de mania lui Akbar pentru religiile idolatre.

Badoni a scris, în *Muntakhad at Tawarikh*:

„... Cum [Shramanașii și Brahmanii] îi depășesc pe ceilalți oameni instruiți în tratatele lor de morală și de științe fizice și religioase și ating o treaptă înaltă în *cunoașterea viitorului*, în putere spirituală și perfecțiune umană, ei au adus dovezi bazate pe rațiune și mărturii și și-au introdus doctrinele într-un mod atât de ferm încât nimeni nu ar mai putea strecura vreo îndoială în mintea Majestății Sale, chiar dacă s-ar năruî munții și s-ar despica cerul... Majestatea Sa a poruncit să se facă anchete despre acești necredincioși care sunt nenumărați și au un număr fără sfârșit de *cărți revelate*.”

Această lucrare „a fost păstrată secretă și nu a fost publicată decât sub domnia lui Jahangir”.

În plus, în toate marile și bogatele lamaserii există cripte subterane și pivnițe-biblioteci, săpate în stâncă, în fiecare *gonpa*⁸⁴ și *lakhang*⁸⁵ situate în munți. Dincolo de Tsaydam-ul occidental, în solitarele defileuri de la

este foarte îndoielnic faptul că Europa posedă realmente acest *text complet*, și viitorul le-ar putea rezerva surprize neplăcute orientaliștilor în această privință.

84 Schit.

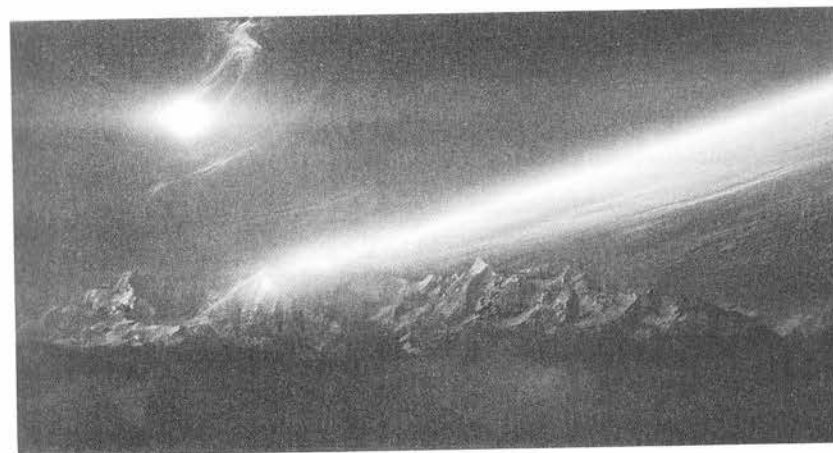
85 Templu.

Kuen-lun⁸⁶, există mai multe ascunzători de acest gen. De-a lungul crestei de la Altyn Tag, al cărei pământ nu a fost călcat încă de niciun picior de european, există un cătun pierdut într-o vale adâncă. Este un mic grup de case, mai degrabă cătun decât mănăstire, cu un templu cu înfățișare săracăcioasă, păzit doar de un lama bătrân, care trăiește în solitudine în apropiere. Pelerinii spun că galeriile și sălile subterane ale acestui templu conțin o colecție de cărți atât de vastă încât nu ar încăpea nici la *British Museum*.

Conform aceleiași tradiții, regiunile acum pustii și lipsite de apa Tarimului – veritabil deșert în mijlocul Turkestanului – erau odinioară ocupate de cetăți bogate și înfloritoare. Una dintre ele, unde se află cimitirul unei vaste cetăți înghițite de deșert și îngropate în nisip, nu aparține nimănui, dar este adesea vizitată de mongoli și buddhiști. Aceeași tradiție vorbește de imense lăcașuri subterane, de coridoare vaste pline de inscripții pe lut și de papirusuri. Poate nu e decât un zvon, dar poate fi și un fapt real.

Probabil că toate acestea vă provoacă un zâmbet de îndoială. Îl rugăm totuși pe cititor ca înainte de a nega veridicitatea acestor povestiri, să binevoiască să se oprească pentru a reflecta asupra următoarelor fapte, care sunt binecunoscute. Cercetările colective ale orientaliștilor și în special munca realizată în ultimele decenii de către cercetătorii în domeniul filologiei comparate și al științei religiilor i-au condus la următoarea certitudine: un număr incalculabil de manuscrise și chiar de lucrări tipărite, *despre a căror existență se știa, nu mai pot fi găsite*. Ele au dispărut fără a lăsa nici cea mai mică urmă. Dacă erau lucrări lipsite de importanță, ar fi putut fi lăsate să piară în mod natural, odată cu trecerea timpului, și chiar numele lor s-ar fi șters din memoria oamenilor. Dar nu este așa, căci – și acesta este un lucru acum demonstrat – majoritatea conțineau

86 Munți din Karakoram, Tibetul de Vest.

adevăratele chei ale unor lucrări care există încă și care fără aceste volume adiționale de comentarii și explicații sunt în prezent *incompreensibile* pentru cea mai mare parte a cititorilor lor. Astfel sunt, de exemplu, operele lui Lao-tse, predecesorul lui Confucius. Într-adevăr, se spune că el a scris 930 de cărți despre etică și religii și 70 despre magie, în total 1.000. Marea lui operă totuși, *Tao-te-King*, miezul doctrinei sale sau cartea sacră a taoiștilor (*Tao-ssse*), nu conține, după cum arată Stanislas Julien, decât circa 5.000 de cuvinte⁸⁷, adică abia o duzină de pagini, și totuși profesorul Max Müller consideră că „textul este ininteligibil fără comentarii, în timp ce dl Julien a fost obligat să consulte, pentru traducerea sa, mai mult de 60 de comentatori”, cei mai vechi datând, după cum putem vedea, din anul 163 înainte de era creștină, și nu înainte. În cele patru secole și jumătate care au precedat această epocă a „celor mai vechi” comentatori, a fost timp suficient ca adevărata doctrină a lui Lao-tse să fie voalată pentru toată lumea, în afară de preoții săi inițiați. Japonezii, la care se găsesc astăzi cei mai instruiți dintre preoții și adepții lui Lao-tse, nu pot decât să râdă de presupunerile și confuziile grosolane ale sinologilor europeni, iar

87 *Tao-te-King*, p. XXVII.

tradiția afirmă că toate comentariile la care savanții noștri din Occident au acces nu sunt *adevăratele anale oculte*, ci niște voaluri intenționate, și că adevăratele comentarii, precum și aproape toate textele, au *dispărut* de multă vreme din ochii profanilor.

În operele lui Confucius citim:

„Dacă analizăm cu atenție China, vom observa că religia lui Confucius se bazează pe cele cinci *King*, pe cele patru cărți *Shu* – foarte extinse, la care se adaugă comentarii voluminoase, fără de care învățații, chiar și cei mai savanți, nu s-ar aventura să exploreze *profunzimea* legilor lor sacre.”⁸⁸

Dar ei nu au explorat-o, și tocmai de aceasta se plâng confucianiștii, așa cum făcea, de exemplu, în 1881, la Paris, un membru foarte erudit al acestei școli.

Dacă savanții noștri trec acum la vechea literatură a religiilor semitice, la scrierile caldeene, sora mai mare și învățătoarea, dacă nu chiar sursa Bibliei Mozaice și punct de plecare al creștinismului, ce vor găsi? Ce mai rămâne acum pentru a perpetua memoria anticelor religii ale Babilonului, pentru a consemna vastul ciclu de observații astronomice al Magilor Caldeeni, pentru a justifica tradiția literaturii lor splendide și eminamente oculte? Nimic, în afară de câteva fragmente *atribuite* lui Beroz. Și chiar și acestea sunt lipsite de valoare, chiar și ca fir călăuzitor pentru regăsirea caracteristicilor lucrurilor dispărute, căci au trecut prin mâinile stimabilului episcop din Cezareea – care și-a arogat calitatea de cenzor și editor al arhivelor sacre ale religiilor altora – și ele poartă fără îndoială marca peniței domniei sale, eminamente veridică și demnă de încredere. Care este, de fapt, istoria acestui tratat despre religia, odinioară atât de mare, a Babilonului?

88 Max Müller, Op. cit., p. 114.

Scriș în limba greacă, pentru Alexandru cel Mare, de către Beroz, preot al Templului lui Bel, și după anele astronomice și cronologice păstrate de către preoții templului – anele care cuprind o perioadă de 200.000 de ani –, acest tratat este acum pierdut. În primul secol înainte de Christos, Alexandru Polyhistor a făcut o serie de extrase, care s-au *pierdut* de asemenea. Eusebiu (270-340 d.C.) s-a folosit de aceste extrase pentru a-și scrie lucrarea *Chronicon*. Asemănările – aproape identitatea – dintre scrierile evreilor și cele ale caldeenilor⁸⁹ le făceau pe acestea din urmă foarte periculoase pentru Eusebiu, în rolul lui de apărător și campion al noii credințe, care adoptase scripturile anterioare și, odată cu ele, o cronologie absurdă.

Este destul de bine știut faptul că Eusebiu nu a cruțat deloc tăblițele sincronice egiptene ale lui Manethon – astfel încât Bunsen⁹⁰ îl acuză că a mutilat cu bună-știință istoria, iar Socrate, istoric din secolul al V-lea, precum și Syncellus, vice-patriarh al Constantinopolului, la începutul secolului al VIII-lea, îl denunță amândoi ca pe cel mai nerușinat dintre falsificatori. Este, așadar, verosimil ca Eusebiu să fi procedat cu mai multă delicatețe cu anele caldeene, care amenințau deja noua religie, atât de repede acceptată?

Cu excepția deci a acestor fragmente, mai mult decât îndoielnice, toată literatura sacră a caldeenilor a dispărut din ochii profanilor, la fel de complet ca și pierduta Atlantidă. Câteva fapte conținute în istoria lui Beroz sunt date în cel de-al doilea volum al lucrării de față, și pot face lumină asupra adevăratei origini a Îngerilor Căzuți, personificați de Bel și Dragon.

89 Această concordanță nu a fost descoperită și demonstrată decât recent, grație lucrărilor lui George Smith (a se vedea lucrarea sa, *Chaldean Account of Genesis*), astfel că doar contrafacerea armenianului Eusebiu este cea care le-a făcut, timp de 1.500 de ani, pe toate „națiunile civilizate”, să accepte derivațiile evreiești ca pe o *revelație dumnezeiască și directă!*

90 Bunsen, *Egypt's place in History* I, p. 200.

Trecând acum la cea mai veche literatură ariană, *Rig Veda*, și urmând aici în mod strict chiar datele orientaliștilor, cercetătorul va vedea că, deși *Rig Veda* nu conține decât circa 10.580 de versete sau 1.028 de imnuri, totuși – și în ciuda ajutorului brahmanilor și al unui munte de glosse și comentarii – ea nu este încă nici astăzi înțeleasă corect. De ce? Evident, pentru că *Brahmanele*, „cele mai vechi tratate scolastice despre imnurile antice”, necesită ele însele o cheie de înțelegere pe care orientaliștii nu și-au putut-o procura.

Ce spun specialiștii în literatura buddhistă? Posedă ei oare această cheie? Cu siguranță, nu. În ciuda celor 325 de volume de *Kanjur* și *Tanjur* ale buddhiștilor din Nord, din care fiecare volum, se pare, „cântărește între patru și cinci livre⁹¹”, în realitate nu se cunoaște nimic din *Lamaismul* real. Totuși, din câte se spune, canonul Bisericii de Sud conține 29.368.000 de litere în *Saddharmalankara*⁹², sau, fără a mai socoti tratatele și comentariile, de cinci, șase ori mai mult material decât *Biblia*, aceasta din urmă neputându-se lăuda, după cum afirmă Max Müller, decât cu 3.567.180 de litere. Mai mult decât atât, legat de aceste 325 de volume (în realitate sunt 333: *Kanjurul*, care conține 108 volume, și *Tanjurul* cu 225 de volume), „traducătorii, în loc să ne furnizeze versiuni corecte, au intercalat în ele propriile lor comentarii, pentru a justifica dogmele diverselor lor școli”⁹³. În plus, „potrivit unei tradiții păstrate de școlile buddhiste, atât de cele din Sud, cât și de cele din Nord, canonul budist sacru conținea la origine între 80.000 și 84.000 de tratate, dar cea mai mare parte dintre ele s-au pierdut, și nu au mai rămas decât 6.000” – spune profesorul. Pierdute, ca întotdeauna – pentru europeni. Dar este oare absolut sigur ca ele sunt pierdute și pentru buddhiști și brahmani?

91 Aproximativ 0,5 kilograme (n.r.).

92 Spence Hardy, *The Legends and Theories of the Buddhists*, p. 66.

93 E. Schlagintweit, *Buddhism in Tibet*, p. 77.

Având în vedere caracterul sacru pentru buddhiști al fiecărui rând scris despre Buddha și Legea cea Bună, pierderea celor 76.000 de tratate pare uluitoare. Dacă ar fi fost cazul *invers*, orice om care știe cum se petrec lucrurile ar admite că, din numărul menționat mai sus, între 5.000 și 6.000 de tratate ar fi putut fi distruse în timpul persecuțiilor sau emigrărilor care au avut loc în India. Dar cum este știut faptul că Arhații Buddhiști, pentru a propaga noua credință dincolo de granițele Kashmirului și ale Himalayei, și-au început exodul religios încă din anii 300 î.C.⁹⁴ și au ajuns în China în anul 61 î.C.⁹⁵, epocă în care Kashyapa, la invitația Împăratului Ming-ti, s-a dus acolo pentru a le face cunoscute „Fiilor Cerului” doctrinele buddhiste, pare straniu să-i auzim pe orientaliști afirmând că o asemenea pierdere este cu adevărat posibilă. Ei nu par a admite niciun moment posibilitatea ca textele să nu fie pierdute decât pentru Occident și pentru ei înșiși, sau aceea ca popoarele asiatice să fi avut nemaipomenita îndrăzneală de a-și păstra cărțile lor cele mai sfinte departe de ochii străinilor, refuzând să li le pună la dispoziție pentru a le profana și abuza, chiar dacă rasa lor este „cu mult superioară”.

Grație numeroaselor confesiuni și regretelor exprimate de aproape toți orientaliștii⁹⁶, publicul poate fi convins, în primul rând, că cercetătorii religiilor vechi au în realitate prea puține date pentru a emite concluzii, așa cum au ei obiceiul, în privința vechilor credințe, și, în al doilea rând, că această lipsă de date nu îi împiedică câtuși de puțin să dogmatizeze. Ne-am putea imagina că, grație numeroaselor anale ale teologiei egiptene și a Misterelor păstrate în operele clasicilor și ale multor autori antici, riturile și dogmele Egiptului Faraonilor ar trebui să fie măcar puțin

94 Lassen (*Ind. Altbhertumskunde*, II, p. 1.072) vorbește de o mănăstire buddhistă construită în Munții Kailas, în anul 137 î.C., iar Generalul Cunningham vorbește de o alta, chiar mai veche.

95 Rev. J. Edkins, *Chinese Buddhism*, p. 87.

96 A se vedea, de exemplu, *Conferințele* lui Max Müller.

mai bine înțelese decât filozofiile prea abstracte ale panteismului Indiei, întrucât înainte de începutul acestui secol Europa nu avea, la drept cuvânt, nici cea mai mică idee despre religia și limbajul acestei țări. Într-adevăr, de-a lungul Nilului și pe toată suprafața țării, există acum relicve, care își povestesc în mod elocvent propria lor istorie, și în fiecare zi sunt dezgropate altele noi. Și totuși nu este așa. Savantul filolog de la Oxford mărturisește el însuși adevărul, spunând:

„Vedem piramidele încă în picioare și ruinele templelor și labirinturilor lor, cu zidurile acoperite de inscripții hieroglifice și cu picturi stranii de zei și zeițe. Pe sulurile de papirus, care par a sfida ravagiile timpului, vedem chiar fragmente din ceea ce putem numi cărțile sacre ale egiptenilor. Totuși, deși au fost descifrate multe aspecte în anele antice ale acestei rase misterioase, resortul principal al religiei egiptene și intenția originală a cultului ei ceremonial sunt departe de a ni se fi revelat pe deplin.”⁹⁷

Și aici vedem că misterioasele documente hieroglifice au rămas, însă cheile lor, singurele care le puteau face inteligibile, au dispărut.

[De fapt, marii noștri egiptologi cunosc atât de puțin riturile funebre ale egiptenilor și semnele exterioare de diferențiere a sexului înscrise pe mumii, încât au făcut greșeli dintre cele mai comice. Cu doar un an sau doi în urmă, s-a descoperit o astfel de mumie la Boulaq-Cairo. Mumia, despre care se credea că este soția unui faraon fără importanță, s-a transformat, grație unei inscripții găsite pe o amuletă aflată la gâtul acesteia, în cea a lui Sesostriș – cel mai mare rege al Egiptului!]

Cu toate acestea, dându-și seama, în primul rând, că „există o legătură naturală între limbaj și religie” și, în al doilea rând, că „există o religie ariană comună înainte de separarea rasei ariene, o religie semitică comună înainte

97 Op. cit., p. 118.

de separarea rasei semitice, o religie turaniană comună înainte de separarea chinezilor și a altor triburi aparținând clasei turaniene” și nedescoperind, de fapt, decât „trei vechi centre ale religiei” și „trei centre de limbaj”, și deși este complet ignorant în privința acestor religii și limbaje primitive – profesorul nu ezită să declare că a fost obținută „o bază istorică reală pentru o examinare științifică a acestor principale religii ale lumii”!

O „examinare științifică” a subiectului nu este o garanție pentru „baza sa istorică” și, având în vedere raritatea datelor de care dispune, nici chiar cel mai eminent dintre filologi nu este îndreptățit să-și emită propriile concluzii în privința unor fapte istorice. Fără îndoială, eminentul orientalist a dovedit, spre satisfacția lumii, că, după legea fonetică a lui Grimm, Odin și Buddha, sunt două personaje diferite, distincte unul de altul, și el a dovedit aceasta în mod științific. Atunci când, fără a se opri, el profită de ocazie pentru a spune că „Odin era adorat ca divinitate supremă într-o perioadă cu mult anterioară epocii Vedelor și a lui Homer”⁹⁸, această declarație nu are nici cea mai mică „bază istorică”, căci subordonează istoria și faptele propriilor sale concluzii: este, poate, „științific” pentru savanții Orientului, dar este foarte departe de adevăr. În ceea ce privește *Vedele* și cronologia lor, viziunile opuse ale diverșilor filologi și orientaliști eminente, de la Martin Hang până la însuși Max Müller, constituie o dovadă evidentă că teoria nu se poate sprijini pe nicio „bază istorică”, „evidența intrinsecă” fiind adeseori mai mult un foc zglobiu decât un far demn de încredere. Iar știința modernă a mitologiei comparate nu este nici ea cu mult mai mult în măsură să-i contrazică pe savanții autori, care, de aproape un secol încoace, au pretins în mod insistent că trebuie să fi existat „fragmente ale unei revelații primitive acordate strămoșilor întregii rase umane... fragmente păstrate în templele Greciei și Italiei”. Căci acest lucru a fost proclamat în mod repetat de către toți inițiații și

98 Op. cit., p. 318.

pandității Orientului. Pe de altă parte, un preot eminent din Ceylon ne-a declarat că, în mod sigur, tratatele sfinte cele mai importante ale Canonului sacru budist sunt depuse *în țări și locuri inaccesibile pandiților europeni*, iar Swami Dayanand Sarasvati, cel mai mare sanscritolog hindus al timpului său, a afirmat același lucru în fața unor membri ai Societății Teosofice, în ceea ce privește străvechile scrieri brahmane. Acest om sfânt și învățat a început să râdă atunci când i s-a spus că profesorul Max Müller a declarat în fața ascultătorilor conferințelor sale că teoria „*unei revelații primordiale și supranaturale acordate* părinților rasei umane nu-și mai găsește astăzi decât un număr mic de adepți”. Răspunsul lui este sugestiv: „Dacă dl *Moksh Mouller* (așa îi pronunța el numele) ar fi un brahman și ar veni cu mine, l-aș putea duce la o grotă *gupta* (criptă secretă) în apropiere de Okhee Math, în Himalaya, unde ar descoperi rapid că ceea ce a traversat *Kalapani* (apele negre ale Oceanului), din India în Europa, nu sunt decât *fragmente din copiile aruncate ale câtorva pasaje din cărțile noastre sfinte*. A existat o «revelație primordială», ea există încă și nu va fi pierdută niciodată pentru lume, căci ea va reapărea, numai că *Mlechchhasi*⁹⁹ trebuie să mai aștepte.”

Asaltat de întrebări asupra acestui subiect, el nu a vrut să spună nimic mai mult. Aceasta se petrecea la Meerut, în 1880.

Fără îndoială, farsa pe care le-au făcut-o brahmanii, în secolul trecut, la Calcutta, Colonelului Wilford și lui Sir Wiliam Jones, a fost crudă. Dar ea a fost într-un totuși meritată, și nimeni nu este mai de blamat în această poveste decât misionarii și Colonelul în persoană¹⁰⁰. Ei erau îndeajuns de proști pentru a susține că „hindușii, chiar în zilele noastre, sunt aproape creștini, deoarece zeii lor *Brahma*, *Vishnu* și *Mahesh* nu sunt altceva decât Trinitatea creștină”¹⁰¹. A fost o lecție bună. Ea i-a făcut

99 Străinii.

100 *Asiatic Researches*, 1, 272.

101 A se vedea Max Müller, Op. cit., p. 228 și următoarele. Este vorba aici despre

pe orientaliști mult mai prudenți și le-a insuflat, poate, unora dintre ei, prea multă timiditate, iar reacția lor a împins prea mult în sens invers pendula concluziilor prestabilite. Căci „această primă furnitură de pe piața brahmanică”, oferită ca răspuns la pretenția Colonelului Wilford, le-a creat în mod evident orientaliștilor nevoia și dorința de a declara că aproape toate manuscrisele sanscrite arhaice sunt atât de recente, încât îi justifică pe deplin pe misionarii care profită de această ocazie pentru a le folosi în interesul lor. Și ei o fac cu toată puterea inteligenței lor; o demonstrează tentativa recentă și absurdă de a dovedi că povestea lui Krishna, care se găsește în *Purane* a fost *un plagiat al Bibliei făcut de către brahmani*! Dar faptele citate de profesorul de la Oxford în conferințele sale referitoare la interpolările devenite celebre și făcute în primul rând în beneficiul Colonelului Wilford, înainte de a fi o cauză de regret pentru el, nu contrazic deloc concluziile care se impun pentru oricine studiază DOCTRINA SECRETĂ. Căci, dacă rezultatele arată că nici *Noul* și nici măcar *Vechiul Testament* nu au împrumutat nimic de la religiile mai vechi ale brahmanilor și buddhiștilor, aceasta nu înseamnă că evreii nu au împrumutat tot ce știu din analele caldeene, mai târziu mutilate de Eusebiu. Cât despre caldeeni, ei își datorau cu siguranță știința lor primitivă brahmanilor, căci Rawlinson indică în mitologia Babilonului timpuriu o influență indubitabil vedică, iar Colonelul Vans Kennedy a declarat de multă vreme și pe bună dreptate că Babilonul a fost, încă de la origine, sediul studiilor sanscrite și brahmanice. Dar trebuie să credem că toate dovezile de acest gen își pierd valoarea în fața ultimei teorii elaborate de profesorul Max Müller. Toată lumea o știe. Codul legilor fonetice a devenit acum un solvent universal pentru orice identificare și „conexiune” între zeii numeroaselor nații. Astfel, deși mama lui Mercur (Budha, Toth,

fabricarea abilă, pe foi inserate în vechi manuscrise puranice, într-o sanscrită corectă și arhaică, a tot ceea ce pandiții îl auziseră pe Colonelul Wilford spunând referitor la Adam, Abraham, Noe și cei trei fii ai acestuia etc.

Hermes etc.) a fost Maya, aceeași ca cea a lui Buddha (Gautama), Maya și cea a lui Iisus, tot Maya (care înseamnă iluzie, căci Maria este Mar, Marea, simbol al mării iluzii) – totuși, aceste trei personaje nu au și nu pot avea nicio legătură între ele de când Bopp a „stabilit codul legilor fonetice”.

În eforturile lor de a descâlci încurcatele ițe ale istoriei nescrise, orientaliștii noștri fac un pas foarte îndrăzneț, negând *a priori* tot ceea ce nu se încadrează în concluziile lor speciale. Astfel, în timp ce se descoperă în fiecare zi noi dovezi ale existenței, încă din cele mai vechi timpuri, a unor științe și arte remarcabile, li se refuză unora dintre națiunile cele mai vechi chiar și simpla cunoaștere a scrisului, iar cultura lor este catalogată drept barbarie. Totuși, urmele unei imense civilizații, chiar și în Asia Centrală, se mai pot încă regăsi. Această civilizație este în mod incontestabil *preistorică*. Și cum ar putea exista o civilizație fără o formă oarecare de literatură, fără anale sau cronici? Bunul simț ar trebui să fie suficient pentru a înlocui verigile lipsă în istoria popoarelor dispărute. Zidul gigantic și neîntrerupt creat de munții care mărginesc întregul platou al Tibetului, de la cursul superior al râului Khuan-Khe până la colinele de la Kara-Korum, a cunoscut o civilizație care a durat mii de ani și le-ar putea dezvălui oamenilor secrete stranii. A fost o vreme în care părțile orientale și centrale ale acestei regiuni – Nan-Chang și Altyn-Tag – erau acoperite de cetăți care puteau rivaliza cu Babilonul. O întreagă perioadă geologică a trecut pe Pământ de când acestor cetăți le-a sunat ultimul ceas, după cum stau mărturie movilele de nisip mișcător și solul acum steril și mort al imenselor câmpii centrale din bazinul Tarimului, din care doar malurile sunt în mod superficial cunoscute de către călători. În interiorul acestor podișuri de nisip există apă; se găsesc aici oaze proaspete și înfloritoare, în care niciun picior de european nu s-a aventurat încă și nu a pășit pe pământul lor, devenit acum periculos. Printre aceste oaze pline de verdeță există unele total inaccesibile oricărui călător profan, fie el și indigen. Uraganele pot „spulbera nisipurile și mătura câmpii întregi”,

dar ele nu pot distruge ceea ce le este inaccesibil. Construite adânc în măruntaiele pământului, depozitele subterane sunt în siguranță, și întrucât intrările lor sunt ascunse, nu există niciun pericol ca ele să fie descoperite chiar și dacă armate întregi ar invada solitudinile nisipoase, unde:

Niciun heleșteu, niciun tufiș, nicio casă nu sunt vizibile,
Iar lanțurile muntoase, ca un paravan sfâșiat,
Înconjoară platitudinea aridă a deșertului uscat și ars...

Dar nu este nevoie să trimitem cititorul în deșert, căci aceleași dovezi ale unei civilizații antice se găsesc și în părțile relativ populate ale aceleiași țări. Oaza Tchertchen, de exemplu, situată la aproximativ 1.200 de metri deasupra nivelului râului Tchertchen Darya, este înconjurată din toate părțile de ruinele orașelor și cetăților străvechi. Există acolo circa trei mii de ființe umane care sunt singurii urmași ai celor aproximativ 100 de națiuni și rase extinse și cărora etnologii noștri nu le cunosc nici măcar numele. Un antropolog ar fi pus în mare încurcătură dacă ar trebui să le claseze, să le împartă în diviziuni și subdiviziuni, cu atât mai mult cu cât descendenții respectivi ai tuturor acestor rase și triburi antedeluviene sunt ei înșiși la fel de ignoranți în privința propriilor lor strămoși de parcă ar fi căzut de pe Lună. Atunci când sunt întrebați despre originea lor, ei răspund că nu știu de unde au venit strămoșii lor, dar au auzit că cei mai vechi dintre ei erau guvernați de marile Genii ale acestor deșerturi. Acest lucru poate fi pus pe seama ignoranței și a superstiției. DOCTRINA SECRETĂ admite totuși, bazându-se pe datele sale, că acest răspuns ar putea proveni de la o tradiție primordială. Astfel, un trib din Khorassan pretinde că vine din ținutul pe care astăzi îl numim Afganistan, cu mult înainte de epoca lui Alexandru, și își sprijină această afirmație pe anumite legende. Colonelul călător rus Prjevalsky (acum general) a găsit, foarte aproape de oaza de la Tchertchen, ruinele a două cetăți enorme, din care cea mai veche, după tradiția locală, a fost distrusă acum trei mii de ani de un erou uriaș, iar alta de mongoli, în secolul al X-lea al erei noastre.

„Amplasamentul celor două cetăți este acum acoperit, datorită nisipurilor mișcătoare și a vântului deșertului, de relicve stranie și eterogene, de porțelanuri sparte, de ustensile de bucătărie și de oseminte umane. Indigenii găsesc adeseori monezi de aramă sau de aur, lingouri de argint topit, diamante, peruzele și, deosebit de interesant, sticlă spartă... Se găsesc de asemenea sicrie construite din lemn sau alt material care nu putrezește, conținând corpuri îmbălsămate, în perfectă stare de conservare... Toate mumiile masculine sunt ale unor oameni înalți și bine clădiți, cu părul lung ondulat... S-a descoperit un cavou în care 12 oameni se găseau în poziție șezând. Altă dată, într-un sicriu mai deosebit, s-a găsit o tânără fată. Ochii ei erau închiși cu discuri aurite, iar maxilarele solid fixate printr-o legătură aurită care trecea pe sub bărbie și peste creștetul capului. Era îmbrăcată cu o tunică strâmtă de lână, pieptul îi era acoperit de stele aurite iar picioarele îi erau goale.”¹⁰²

Faimosul călător adaugă că de-a lungul întregului drum care se întinde de-a lungul cursului râului Tchertchen Darya oamenii povesteau legende despre 23 de orașe îngropate de secole în nisipurile mișcătoare ale deșertului. Aceeași tradiție există pe Lob-nor și în oaza din Kerya.

Urmele unei asemenea civilizații, tradițiile acestea și altele similare ne dau dreptul să admitem și alte legende, povestite de nativii bine educați și instruiți din India și Mongolia, care vorbesc despre biblioteci imense îngropate în nisip, cât și despre diverse vestigii ale vechii științe magice, care au fost, toate, puse în siguranță.

Să recapitulăm. DOCTRINA SECRETĂ era religia universal răspândită în lumea antică și preistorică. Dovezile răspândirii sale, analele autentice ale istoriei sale, un set complet de documente care îi arată caracterul și prezența în toate țările, precum și învățătura marilor săi

102 Extras dintr-o conferință a lui N.M. Prjevalsky.

Inițiați există încă și astăzi în criptele secrete ale bibliotecilor aparținând Fraternității Oculte.

Această afirmație devine verosimilă dacă luăm în considerare următoarele: tradiția care afirmă că mii de pergamente antice au fost salvate de la distrugere din Biblioteca din Alexandria; miile de opere sanscrite care au dispărut din India în timpul domniei Regelui Akbar; tradiția universal răspândită în China și Japonia care afirmă că textele antice autentice, precum și comentariile care, numai ele, le făceau inteligibile, în total câteva mii de volume, se află de multă vreme în siguranță, ferite de atingerea mâinilor profane; dispariția vastei literaturi sacre și oculte a Babilonului; pierderea acelor chei care, numai ele, ar putea rezolva miile de enigme ale anelor hieroglifice al Egiptului; tradiția indiană care afirmă că toate comentariile autentice și secrete care, numai ele, fac *Vedele* inteligibile, deși nu mai sunt vizibile ochilor profanilor, rămân accesibile Inițiaților, ascunse în grote și cripte secrete; și de asemenea, printre buddhiști, o credință identică în ceea ce privește cărțile lor secrete.

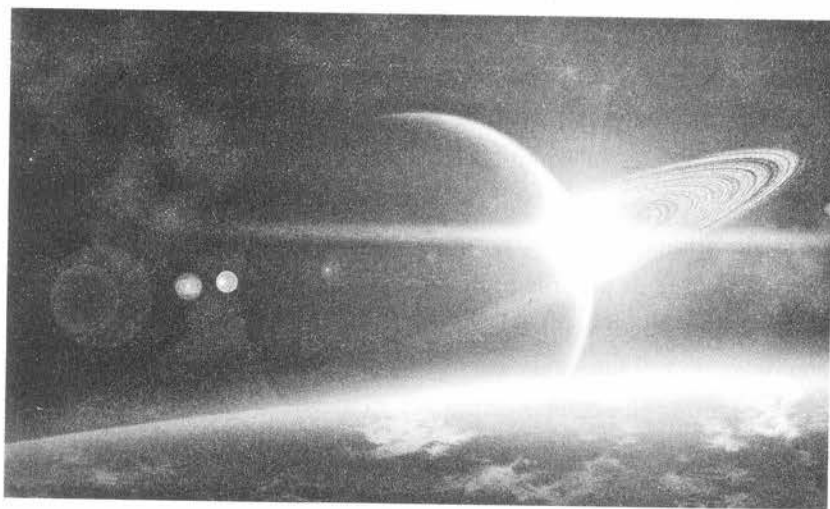
Oculțiștii afirmă că toate aceste documente există, la adăpost de mâinile profanatoare ale occidentalilor, și că ele vor reapărea într-o epocă mai luminată, pe care, după cum afirma regretatul Swami Dayanand Sarasvati, „*Mlechchhașii*” (adică cei respinși, cei sălbatici, cei care sunt în afara civilizației ariene) trebuie să o mai aștepte”.

Căci nu din vina Inițiaților sunt acum „pierdute” pentru profani aceste documente, iar conduita lor nu a fost dictată de egoism, nici de dorința de a monopoliza știința sacră și dătătoare de viață. Există anumite părți din Știința Secretă care, timp de nenumărate secole, au trebuit să rămână ascunse de privirile profanilor. Dar acest lucru era necesar pentru că a revela mulțimii nepregătite astfel de secrete teribile, de o importanță atât de mare, ar fi fost ca și când i s-ar fi dat unui copil o lumânare aprinsă într-un buncăr plin cu praf de pușcă.

Este cazul să insistăm aici asupra răspunsului la o întrebare care a apărut adesea în mințile cercetătorilor referitor la declarații de acest gen.

Înțelegem foarte bine, spun aceștia, necesitatea de a ascunde față de străini secrete cum este cel al *Vril*-ului, acea forță devastatoare descoperită de J. W. Keely din Philadelphia, dar nu vedem pericolul revelării unei doctrine pur filozofice, cum este, de exemplu, evoluția Ciclurilor Planetare.

Pericolul este următorul: doctrine precum cea a Ciclurilor Planetare sau a celor Șapte Rase oferă implicit o cheie despre natura septuplă a omului, deoarece fiecare principiu este în corelație cu un plan, o planetă și o rasă, iar principiile omenești sunt, pe fiecare plan, în corelație cu cele șapte forțe oculte, cele ale planurilor superioare, care posedă o putere teribilă. Astfel încât orice diviziune septenară oferă implicit cheia unor teribile puteri oculte, care, dacă s-ar abuza de ele, ar cauza nenorociri inimaginabile umanității; cheie care nu este, poate, destinată generației actuale – în special occidentalilor, protejați de însăși orbirea lor, de însăși ignoranța lor materialistă și de necredința lor în ceea ce privește aspectele oculte –, dar ar fi avut o valoare reală în primele secole ale erei creștine, când oamenii erau pe deplin convinși de realitatea Ocultismului și intrau într-un ciclu de degradare care îi făcea capabili să abuzeze de puterile oculte, adâncindu-se în cea mai neagră vrăjitorie.

Documentele au fost ascunse, este adevărat, dar știința propriu-zisă și existența ei, mereu prezentă, nu au fost niciodată tratate ca un secret de către hierofanții templelor, în care *Misterele* au fost întotdeauna folosite ca o disciplină și un stimulent pentru virtute. Acestea sunt adevăruri foarte vechi, revelate de multe ori de către Marii Inițiați, de la Pitagora și Platon până la neoplatonicieni. Noua religie a nazarinenilor va fi cea care va opera o schimbare în rău în cursul secolelor.

În plus, este un fapt bine cunoscut – și foarte curios, care i-a fost spus autoarei de către o persoană respectabilă și demnă de încredere, în timpul anilor petrecuți la o ambasadă rusă – că există în Bibliotecile Imperiale de la Sankt Petersburg mai multe documente care dovedesc faptul că într-o epocă destul de recentă, în care Francmasoneria și Societățile Secrete ale Misticilor înfloreau liber în Rusia, adică la sfârșitul secolului trecut și începutul celui prezent¹⁰³, mai mulți mistici ruși au mers în Tibet, trecând Munții Ural, pentru a căuta aici cunoașterea și inițierea, în criptele necunoscute ale Asiei Centrale. Și unii dintre ei s-au întors, după ani și ani, cu o bogată provizie de informații pe care nu și le-ar fi putut procura nicăieri în altă parte în Europa. Am cita mai multe astfel de cazuri, expunând nume binecunoscute, dacă o asemenea publicitate nu i-ar putea deranja pe urmașii și familiile acestor Inițiați defuncți. Oricine vrea să verifice acest fapt nu are decât să consulte analele istoriei francmasoneriei în arhivele metropolei rusești.

Aceste fapte confirmă ceea ce a fost deja spus de mai multe ori până acum și, din nefericire, cu prea puțină discreție. În loc de a aduce un serviciu umanității, virulentele acuzații de invenție deliberată și de impostură interesată împotriva acelor care afirmă un astfel de fapt, pe cât de adevărat pe atât de puțin cunoscut, nu au generat decât o karmă rea pentru calomniatori. Dar acum răul este făcut, iar adevărul nu mai trebuie negat, oricare ar fi consecințele.

103 Al XVIII-lea și al XIX-lea.

Teosofia este ea deci o nouă religie? – suntem întrebați. În niciun caz ea nu este o „religie”, filozofia ei nu este „nouă”, căci, așa cum am spus, ea este la fel de veche ca și omul înzestrat cu gândire. Doctrinile ei nu sunt acum publicate pentru prima oară, ci au fost în mod prudent revelate mai multor Inițiați europeni și transmise lumii de către unii dintre ei – în special de către regretatul Ragon.

Mai mulți savanți au declarat că nu a existat nici măcar un singur fondator de religie, fie el arian, semit sau turanian, care să fi inventat o nouă religie sau să fi revelat vreun adevăr nou. Acești fondatori erau cu toții niște *transmițători*, nu niște învățători autentici. Ei erau autorii unor forme și interpretări noi, dar adevărurile pe care acestea se bazau erau la fel de vechi ca specia umană. Alegând unul sau mai multe dintre aceste mari adevăruri, realități vizibile doar pentru ochiul adevăratului Înțelept și Clarvăzător, dintre cele care i-au fost revelate pe cale orală omului la început, păstrate și perpetuate în *Adyta* templelor prin inițiere, în timpul *Misterelor*, prin transmitere personală – ei au revelat aceste adevăruri maselor. Astfel, fiecare națiune a primit, la rândul ei, câteva dintre adevărurile mai sus menționate, sub voalul simbolismului local și special, ceea ce, de-a lungul timpului, s-a dezvoltat într-un cult mai mult sau mai puțin filozofic – un *Panteon* sub deghizare mitică. Confucius, de exemplu, un legislator foarte vechi în cronologia istoriei, deși un înțelept foarte modern în istoria lumii, este numit de către doctorul Legge¹⁰⁴, „un transmițător, în cel mai înalt grad, nu un creator”, și însuși Confucius afirmă: „Eu nu fac decât să transmit; nu creez nimic nou. Cred în antici și, prin urmare, îi iubesc.”¹⁰⁵

Autoarea cărții de față îi iubeste și ea pe antici și, prin urmare, crede în anticii și modernii moștenitori ai Înțelepciunii lor. Și cu această dublă credință, ea transmite acum ceea ce a primit și învățat și ea, la rândul ei,

104 Lun-Yu, citat de Schott, *Chinesische Literatur*, p. 7, citat de Max Müller.

105 J. Legge, *Life and Teachings of Confucius*, volumul I, p. 95.

tuturor acelora care vor dori să o accepte. Cât despre cei care îi vor respinge mărturia – marea majoritate – ea nu se supără pe ei, căci negând, ei au dreptate în felul lor, la fel de mult pe cât are și ea afirmând, deoarece ei privesc Adevărul dintr-un punct de vedere total diferit de al ei. După regulile științei critice, orientalistul trebuie să respingă *a priori* orice afirmație pe care nu o poate verifica el însuși în totalitate. Și cum ar putea accepta un savant occidental, din auzite, lucruri despre care nu știe nimic? La drept cuvânt, ceea ce este oferit în aceste volume a fost luat atât din învățătura orală, cât și din doctrinele scrise. Prima parte a doctrinelor ezoterice se bazează pe *Stanțe*, care constituie analele unui popor necunoscut de etnologi. Se afirmă aici că aceste *Stanțe* sunt scrise într-o limbă absentă din nomenclatorul limbilor și dialectelor cu care știința filozofiei este familiarizată; se spune că ele emană dintr-o sursă, Ocultismul, repudiată de știință; și în sfârșit, ele sunt oferite printr-un intermediar constant denigrat de toți aceia care urăsc adevărurile deranjante sau luptă pentru apărarea vreunei marote¹⁰⁶ personale. Astfel încât trebuie să ne așteptăm și să acceptăm dinainte ca aceste învățături să fie respinse. Niciunul dintre cei care se autointitulează „savanți” în nu contează ce domeniu al științei exacte nu își va permite să le ia în serios. Ele vor fi luate în derâdere și respinse *a priori* în secolul actual, dar numai în acest secol. Căci în secolul al XX-lea al erei noastre, savanții vor începe să recunoască faptul că DOCTRINA SECRETĂ nu a fost nici inventată, nici exagerată, ci, din contră, a fost abia schițată și, în sfârșit, că învățăturile ei sunt anterioare *Vedelor*. [Asta nu înseamnă că pretind a avea darul profeției; este o simplă afirmație bazată pe cunoașterea faptelor. În fiecare secol se încearcă să se dovedească lumii că ocultismul nu este o vană superstiție. De îndată ce poarta va putea fi întredeschisă, ea se va deschide din ce în ce mai mult cu fiecare secol care va veni. A venit vremea pentru revelarea unei cunoașteri încă foarte limitate, dar mai serioase decât cea care a putut fi oferită până în prezent.]

106 Marotă = idee fixă (n.t.).

Nu au fost, de altfel, *Vedele* luate în derâdere, respinse, tratate drept „falsuri moderne”, cu abia 50 de ani în urmă¹⁰⁷? Nu s-a afirmat, la un moment dat, că sanscrita este o descendentă, o derivată a limbii grecești, de către Lemprière și alți savanți? În jurul anului 1820, ne spune profesorul Max Müller, cărțile sfinte ale brahmanilor, ale Magilor și ale buddhiștilor „erau abia cunoscute, unii se îndoiau chiar de existența lor și nu exista nici măcar un singur savant care să poată traduce un singur rând din *Veda* ... din *Zend Avesta* sau din ... *Tripitaka* buddhistă. Iar acum este un fapt dovedit că *Vedele* provin din cea mai îndepărtată Antichitate, iar păstrarea lor este un fapt aproape miraculos”¹⁰⁸.

Se va spune la fel despre Doctrina Secretă Arhaică atunci când vor fi oferite dovezi de netăgăduit ale existenței și analelor ei. Dar e necesar să treacă secole înainte să se poată oferi mai mult. Referitor la pierderea aproape completă pentru lume a cheilor Misterelor Zodiacului, autoarea remarca în *Isis Dezvăluită*, acum aproximativ 10 ani: „Această cheie trebuie să fie învățată de șapte ori înainte ca întregul sistem să fie divulgat. Noi o vom învăța aici o singură dată, și îi vom permite astfel profanului să arunce o privire, spre a întrezări misterul. Fericit cel care va înțelege întregul!”¹⁰⁹

La fel se petrece cu întregul Sistem Ezoteric. O învățare a cheii, nu mai mult, a fost făcută în *Isis Dezvăluită*. În aceste volume sunt explicate mult mai multe lucruri. La vremea publicării acelei cărți, autoarea abia cunoștea limba în care scria, iar revelarea multor aspecte, despre care vorbește acum deschis, îi era atunci interzisă. În secolul al XX-lea, va fi trimis, poate, de către Maeștrii Înțelepciunii, un discipol cu mult mai instruit și mai apt pentru a aduce dovezile finale și irefutabile că există o Știință numită *Gupta Vidya*; și că, la fel ca izvoarele misterioase ale Nilului,

107 Scris în 1887 sau 1888.

108 Conferință despre *Vede*.

109 *Isis Dezvăluită*, volumul al II-lea, p. 461.

această știință, izvor al tuturor religiilor și filozofilor cunoscute în prezent, uitată și pierdută timp de secole pentru umanitate, este în sfârșit regăsită.

Introducerea unei opere cum este cea de față nu ar trebui să fie o simplă prefață, ci un întreg volum – și un volum care să prezinte fapte, nu simple dizertații, căci Doctrina Secretă nu este nici un tratat, nici o serie de teorii vagi, ci o expunere a tot ceea ce poate fi oferit lumii în acest secol.

Ar fi întru totul inutil să publicăm în aceste pagini acele porțiuni din doctrinele ezoterice care au scăpat de reclusiune, dacă nu am stabili mai întâi adevărul și autenticitatea, sau cel puțin probabilitatea existenței unor astfel de învățături. Afirmările pe care le vom face trebuie să se sprijine pe diverse mărturii, printre altele cele ale filozofilor antici, ale clasicilor și chiar ale unor Părinți ai Bisericii instruiți, dintre care unii cunoșteau aceste doctrine pentru că le studiaseră, pentru că văzuseră și citiseră lucrări despre acest subiect, iar unii dintre ei pentru că fuseseră inițiați chiar ei înșiși în anticele *Mistere*, în cadrul cărora doctrinele secrete erau reprezentate în mod alegoric. Autoarea va trebui să menționeze nume istorice demne de încredere, să citeze autori antici și moderni bine cunoscuți, de o valoare indiscutabilă, cu judecata sănătoasă, a căror autenticitate este dovedită; să numească de asemenea câțiva dintre cei mai avansați și mai faimoși inițiați în artele și științele secrete și să vorbească în același timp despre misterele acestora din urmă, pe măsură ce ele sunt divulgate, sau mai degrabă parțial prezentate publicului sub forma lor stranie și arhaică.

Cum să procedăm? Care este cel mai bun mijloc de a atinge un asemenea obiectiv? Aceasta este întrebarea care se pune tot timpul. Pentru a ne face planul mai clar, putem încerca o comparație. Atunci când un turist care vine dintr-un ținut bine cunoscut și explorat ajunge brusc la frontierele unei *terra incognita*, înconjurată și ascunsă vederii de o formidabilă barieră de stânci de netrecut, el poate refuza să se recunoască învins și să renunțe la planurile sale de explorare. Accesul îi este interzis. Dar dacă nu poate vizita personal misterioasa regiune, el poate găsi totuși

o modalitate de a o examina îndeaproape, pe cât îi stă în putință. Ajutat de cunoașterea peisajelor pe care le-a lăsat în urma sa, el poate obține o idee generală destul de corectă despre regiunea ascunsă, cățărându-se, de exemplu, pe vârfurile munților învecinați. Odată ajuns acolo, el poate privi în voie și compara ceea ce întrezărește vag cu ceea ce a lăsat jos, căci acum, grație eforturilor sale adecvate, el a depășit linia ceții și a falezelor înnegurate.

O situație de acest gen nu ar putea fi redată aici acelor care ar dori să înțeleagă mai bine misterele perioadelor prearhaice conținute în texte. Dar dacă cititorul binevoiește să aibă răbdare, să arunce o privire asupra stării actuale a credințelor în Europa și să le compare cu ceea ce istoria cunoaște despre epocile care au precedat sau au urmat în mod direct începutul erei creștine, el va găsi, într-un volum viitor al prezentei lucrări, toate informațiile necesare¹¹⁰.

Vom face în acest volum o scurtă recapitulare a principalilor Inițiați cunoscuți în istorie și vom descrie decăderea *Misterelor*, decădere după care s-a început ștergerea sistematică și tentativa de a face să dispară complet din memoria oamenilor natura reală a Inițierii și a Științei Sacre. Începând cu acea epocă, învățăturile ei au devenit oculte, iar Magia nu a navigat prea des sub culorile venerabile, dar adesea înșelătoare, ale Filozofiei Hermetice. La fel cum Adevăratul Ocultism prevalase, la Mistici, în secolele care au precedat era noastră, tot astfel Magia, sau mai degrabă Vrajitoria, cu Artele sale Oculte, au urmat nașterii creștinismului.

În ciuda energiei și a zelului lor, eforturile fanatice, în aceste secole timpurii, de a șterge orice urmă a muncii mentale și intelectuale a păgânilor au rămas fără efect, dar același spirit al sumbrului demon al bigotismului și intoleranței a denaturat întotdeauna și în mod sistematic

110 Cuvintele exacte folosite în ediția din 1888 sunt: „în volumul al III-lea al acestei lucrări”.

toate paginile strălucite scrise în timpul perioadelor precreștine. Totuși, istoria, în ciuda imperfecțiunii analelor sale, a păstrat suficient din ceea ce a scăpat distrugerii, pentru a arunca o lumină imparțială peste toate acestea. Rugăm deci cititorul să se oprească un moment, împreună cu noi, asupra punctului de observație ales. Îi vom atrage îndeosebi atenția asupra acestui mileniu care a separat perioadele precreștine de cele postcreștine prin anul Unu al Nașterii Domnului. Acest eveniment – indiferent dacă este sau nu exact din punct de vedere istoric – a fost totuși folosit ca un prim punct de referință pentru înălțarea unor metereze solide, destinate prevenirii oricărei întoarceri posibile și chiar oricărei priviri fugare în urmă, către religiile odioase ale Trecutului: religii urâte și temute, pentru că ele aruncau o lumină prea vie asupra interpretării noi, și intenționat voalate, a ceea ce se numește astăzi „Noua Eră”.

Toate eforturile supraomenești ale primilor Părinți ai Bisericii de a șterge DOCTRINA SECRETĂ până și din memoria oamenilor au eșuat. Adevărul nu poate fi ucis; din această cauză ei nu au reușit să măture în întregime de pe suprafața Pământului vestigiile Anticei Înțelepciuni, și nici să-i întemnițeze și să-i reducă la tăcere pe toți cei care o mărturiseau. Să ne gândim numai la miile, poate chiar milioanele de manuscrise arse, la monumentele făcute una cu pământul pentru că purtau inscripții prea indiscrete sau picturi de un simbolism prea instructiv, la hoardele de ermiți și asceți care au rătăcit printre cetățile ruinate ale Egiptului de Sus și de Jos, prin deșerturi și munți, prin văi și coline, căutând fără răgaz, pentru a le distruge, orice obelisc sau stâlp, orice papirus sau pergament, care purta simbolul *Tau*-lui, sau orice alt semn pe care credința cea nouă îl împrumutase și și-l însușise – și vom vedea în mod clar cum se face că au rămas atât de puține arhive ale trecutului. Într-adevăr, spiritul demoniac al fanatismului din primele secole și din Evul Mediu creștin și islamic s-a complăcut, încă de la început, în întunecime și ignoranță, și a făcut

„...Soarele ca sângele și din pământ un mormânt,
Din mormânt un infern, și din infern o umbră și mai adâncă!”

Aceste două religii și-au racolat prozelești cu vârful sabiei; amândouă și-au construit bisericile pe mormane înalte până la cer de victime omenești. Pe poarta primului secol al erei noastre străluceau următoarele cuvinte fatale și sinistre: „KARMA ISRAELULUI”. Pe cea a secolului nostru¹¹¹, clarvăzătorul din viitor va putea desluși alte cuvinte, indicând KARMA ISTORIEI abil inventate, evenimente pervertite intenționat, oameni mari calomniați de posteritate, zdrobiți până ce au ajuns de nerecunoscut între cele două care ale lui Jagannatha – Bigoteria și Materialismul, unul acceptând prea mult, celălalt negând totul. Înțelept este cel care știe să se mențină pe calea aurită de mijloc, încrezător în eterna justiție a vieții!

După Faigi Diwan, „martor al discursurilor minunate ale unui liber-cugetător care aderă la o mie de secte”:

„În ziua Învierii, când vor fi iertate lucrurile trecute, păcatele lui Ka’bah vor fi șterse grație prafului bisericilor creștine.”

La aceasta profesorul Max Müller replică:

„Păcatele Islamului nu au mai multă valoare decât praful creștinismului. În ziua Învierii, atât mahomedanii, cât și creștinii vor vedea vanitatea doctrinelor lor religioase. Pe Pământ, oamenii se bat pentru religie, în Cer, vor descoperi că nu există decât o singură religie adevărată: adorarea SPIRITULUI lui Dumnezeu.”¹¹²

Altfel spus: „NU EXISTĂ RELIGIE (SAU LEGE) SUPERIOARĂ ADEVĂRULUI” – (*Satyat Nasti Paro Dharmah*) – urmând deviza Maharajahilor din Benares, adoptată de Societatea Teosofică.

¹¹¹ Al XIX-lea.

¹¹² Op. cit., p. 257.

Am spus în *Prefață* că *Doctrina Secretă* nu este o altă versiune a lui *Isis Dezvăluită*, așa cum am intenționat inițial. Este mai degrabă o lucrare care servește la explicarea acesteia, un corolar indispensabil al ei, deși independent de ea. Multe aspecte prezentate în *Isis* nu puteau fi bine înțelese de către teosofi la acea vreme; *Doctrina Secretă* va aduce lumină asupra problemelor lăsate fără răspuns în prima lucrare, în special asupra primelor sale pagini, care nu au fost niciodată înțelese.

Fiind necesar să ne ocupăm doar de filozofiile din vremurile istorice actuale și de simbolismul corespondent al națiunilor dispărute, nu puteam, în cele două volume ale lui *Isis*, să aruncăm decât o privire rapidă asupra panoramei Ocultismului. În lucrarea de față, oferim o cosmogonie detaliată a evoluției celor patru Rase Umane care au precedat Umanitatea celei de-a Cincea – cea a noastră – și aceste volume cuprinzătoare vor explica ceea ce este doar enunțat în prima pagină a lui *Isis Dezvăluită* și câteva aluzii făcute pe ici, pe colo în acea carte. Nu am putea întreprinde, în lucrarea de față, expunerea vastului catalog al Științelor Arhaice, înainte de a fi lămurit probleme de o importanță colosală cum este cea a Evoluției Cosmice și Planetare și a dezvoltării gradate a misterioaselor umanități și rase care au precedat Umanitatea noastră Adamică. Astfel, efortul făcut acum pentru elucidarea câtorva mistere ale Filozofiei Esoterice nu au, în realitate, nimic de-a face cu lucrarea precedentă. Cer permisiunea să dovedesc aceasta printr-un exemplu:

Primul volum din *Isis* începe printr-o aluzie la „o carte veche”:

„Atât de veche încât anticarii noștri moderni ar putea medita la nesfârșit asupra paginilor ei, fără a se putea pune de acord asupra naturii pânzei pe care ea a fost scrisă. Acesta este singurul exemplar original care există în prezent. Cel mai vechi document evreiesc despre știința ocultă, *Siphrah Dzeniutha*, a fost compilat după această lucrare veche, și aceasta într-o epocă în care ea era deja considerată o relictă literară. Una

dintre ilustrațiile ei reprezintă Esența *Dumnezeiască* emanând din ADAM¹¹³, sub forma unui arc luminos ce formează un cerc care, după ce atinge punctul cel mai înalt al circumferinței sale, Gloria Inefabilă, se repliază și revine pe Pământ, aducând în vârtejul său un nou tip, superior, de umanitate. Pe măsură ce se apropie de planeta noastră, Emanația devine din ce în ce mai tenebroasă, pentru ca, în final, atingând pământul, să devină neagră ca noaptea.”

Această „carte foarte veche” este opera originală după care au fost compilate numeroasele volume ale lui *Kiu-ti*. Nu numai acesta din urmă și *Siphrah Dzeniutha*, ci și *Sepher Jezirah*¹¹⁴ – pe care cabaliștii evrei i-o atribuie patriarhului lor Abraham (!), cartea *Shu-King*, Biblia antică a Chinei, volumele sacre ale lui *Thoth-Hermes Egipteanul*, *Puranele* Indiei, *Cartea Numerelor* caldeeană și chiar *Pentateuhul* (primele cinci cărți din *Vechiul Testament* – n.t.) sunt, toate, derivate din acest unic mic volum. Tradiția spune că el a fost scris în *Sen-zar*, adică în limbajul sacerdotal secret, sub dicteul Ființelor Divine, care l-ar fi revelat Fiilor Luminii, în Asia Centrală, chiar la începutul celei de-a Cincea Rase, cea a noastră, căci a existat un timp în care acest limbaj (*Sen-zar*) era cunoscut de Inițiații tuturor națiunilor și cu ușurință înțeles atât de strămoșii toltecilor, cât și de locuitorii dispărutei Atlantide; aceștia din urmă îl aveau de la înțelepții celei de-a Treia Rase, cea a *Manushi-lor*, care îl învățaseră direct de la *devas*-ii Primei și celei de-a Doua Rase. Ilustrația despre care se vorbește în *Isis* se referă la evoluția acestor Rase și la cea a umanității noastre din

113 Acest nume este folosit aici în sensul cuvântului grecesc ανθρωπος.

114 Rabbi Jehoshua Ben Chananea, care a murit în jurul anului 72 î.C., declara în mod deschis că realizase „miracole” cu ajutorul cărții *Sepher Jezirah*, și îi sfida pe toți scepticii. Franck, citând *Talmudul* babilonian, numește doi alți taumaturgi, Rabbi Chanina și Oshoi (v. *Talmudul din Ierusalim*, *Sanhedrin*, capitolul al VII-lea etc., și Franck, *Die Kabbala*, pp. 55-56). Mulți ocultişti, alchimişti și kabalişti din Evul Mediu au pretins același lucru, și însuși Magul modern, răposatul Eliphas Lévi, o afirmă și o scrie în mod public în cărțile sale de magie.

cea de-a Patra și cea de-a Cincea Rasă, în *Manvantara* sau „Ciclu” al lui Vaivasvata. Fiecare Ciclu este compus din *Yuga-uri*, din șapte perioade ale umanității, dintre care patru au trecut acum în ciclul nostru de viață, punctul mediu al celei de-a Cincea fiind aproape atins. Această figură este simbolică, după cum se poate înțelege cu ușurință, și își găsește aplicația încă de la început. Cartea cea veche, după ce descrie Evoluția Cosmică și explică originea a tot ceea ce există pe Pământ, inclusiv omul fizic, după ce prezintă adevărata istorie a Raselor, de la Prima până la cea de-a Cincea, cea a noastră, nu merge mai departe. Se oprește brusc la începutul lui *Kali-Yuga*, adică acum 4.989 de ani (în 1888), la moartea lui Krishna, strălucitorul Zeu-Soare, care a fost odinioară un erou și un reformator legendar.

Dar mai există și o altă carte. Niciunul dintre posesorii ei nu o consideră foarte veche, căci ea datează doar de la începutul Epocii Negre, adică acum aproximativ 5.000 de ani. Peste aproape nouă ani se vor încheia deci primele cinci milenii din ciclul care a început cu marea perioadă a lui *Kali-Yuga*¹¹⁵. Și atunci, ultima profeție conținută în această carte – prima dintre Analele profetice ale Vârstei Negre – va fi împlinită. Nu avem mult de așteptat, și unii dintre noi vor vedea răsăritul noului Ciclu, la sfârșitul căruia multe conturi vor fi reglate și redefinite pe baze noi între rase. Cel de-al doilea volum al profețiilor este aproape gata, el fiind început în epoca lui Shankaracharya, marele succesor al lui Buddha.

115 [H.P.B. scria în *Vahan*, în decembrie 1890, la p. 2: „...Dacă vreți cu adevărat să ajutați nobila cauză, trebuie să o faceți acum: căci în câțiva ani, eforturile voastre, ca și ale noastre, vor fi în van... Suntem chiar în mijlocul tenebelor egiptene ale lui *Kali-Yuga*, Epoca Neagră, ai cărei primi 5.000 de ani, primul său ciclu sumbru, se vor închide peste lume între 1897 și 1898. În afară de situația în care de acum și până atunci vom reuși să plasăm Societatea Teosofică pe partea cea bună a curentului spiritual, ea va fi măturată definitiv în Abisul Eșecurilor, iar valurile reci ale uitării se vor închide peste nefericitul ei cap; astfel va pieri fără glorie singura asociație ale cărei scopuri, reguli și obiect de origine corespund până în cele mai mici detalii – dacă sunt în mod strict aplicate – gândirii fundamentale celei mai intime a oricărui mare Inițiat Reformator, visul frumos al unei FRATERNITĂȚI UNIVERSALE A OAMENILOR.” – Ed.]

Trebuie să remarcăm și un alt punct important pe care îl întâlnim încă de la începutul seriei de dovezi oferite în favoarea existenței unei Înțelepciuni primordiale și universale – punct important, în special pentru cercetătorii *Cabalei* creștine. Doctrinile ei erau cunoscute, cel puțin parțial, de mai mulți Părinți ai Bisericii. Se afirmă, pe o bază pur istorică, că Origene, Sinesius și chiar Clement din Alexandria fuseseră inițiați în *Mistere* înainte de a adăuga, sub un voal creștin, neoplatonismul gnosticilor la cel al Școlii din Alexandria. Mai mult decât atât, câteva dintre datele școlilor secrete, dar nu toate – departe de asta – au fost păstrate la Vatican și au fost încorporate de atunci în *Mistere* sub forma unor adăugiri desfigurare, adăugate de Biserica Latină cultului creștin timpuriu. Așa este dogma, acum materializată, a Imaculatei Concepții. Aceasta explică marile persecuții practicate de Biserica Catolică Romană împotriva Ocultismului și Misticismului heterodox, în general.

Epoca lui Constantin a fost ultimul turnant al istoriei, perioada de luptă supremă care a sfârșit prin strangularea vechilor religii în lumea occidentală în favoarea religiei noi, construite pe cadavrele lor. De atunci, scăpările referitoare la anticul Trecut, la perioadele anterioare Potopului și la Grădina Edenului au fost înăbușite prin toate mijloacele, bune sau rele, și ferite de cercetările indiscrete ale posterității. Toate ieșirile au fost astupate, toate analele care ar fi putut încăpea pe mâinile oamenilor au fost distruse. Și totuși, au rămas destule dintre aceste anale care să ne autorizeze să afirmăm că ele conțin toate dovezile posibile ale existenței unei Doctrine-Mamă.

Unele fragmente au scăpat de cataclisme geologice și politice, pentru a-și putea spune povestea, și toate cele care au supraviețuit dovedesc faptul că Înțelepciunea, acum secretă, era odinioară unica fântână, izvorul nesecat și inepuizabil de la care se alimentau toate râurile – religiile ulterioare ale tuturor națiunilor – de la prima, până la ultima. Această perioadă, care începe cu Buddha și Pitagora și se termină cu neoplatonicienii și gnosticii,

este singurul focar rămas în istorie, către care converg, în ultimă instanță, fără a fi astupate de mâna bigoteriei și a fanatismului, strălucitoarele raze de lumină venite din eonii timpurilor trecute.

Aceasta explică necesitatea pe care a resimțit-o în mod constant autoarea acestor rânduri de a aduce mărturie despre faptele provenite din trecutul cel mai venerabil, sprijinindu-le pe dovezi împrumutate din perioada istorică actuală. Nu avea alt mijloc la îndemână, și ea riscă încă o dată să fie acuzată de lipsă de metodă și de sistematizare. Dar este necesar ca publicul să fie informat despre eforturile făcute de un număr mare de Inițiați din întreaga lume, de poeți, de scriitori și de clasici inițiați din toate epocile pentru a păstra în analele umanității cel puțin amintirea existenței unei asemenea filozofii și cunoașterea principiilor sale. Existența unor Inițiați în anul 1888 ar fi cu adevărat un mit incomprehensibil, o problemă fără soluție, dacă nu s-ar fi dovedit faptul că în toate epocile istoriei au existat inițiați. Și nu o putem dovedi decât indicând capitolul și cărțile în care se vorbește despre aceste însemnate personaje, care au fost precedate și urmate de o lungă și interminabilă serie de alți faimoși Maeștri *es arts*, ante și postdiluvieni. Numai astfel, prin aceste mărturii semi-tradiționale, semi-istorice, se poate arăta că știința ocultismului și puterile pe care ea le conferă omului nu sunt în totalitate doar niște ficțiuni, ci fapte vechi de când lumea.

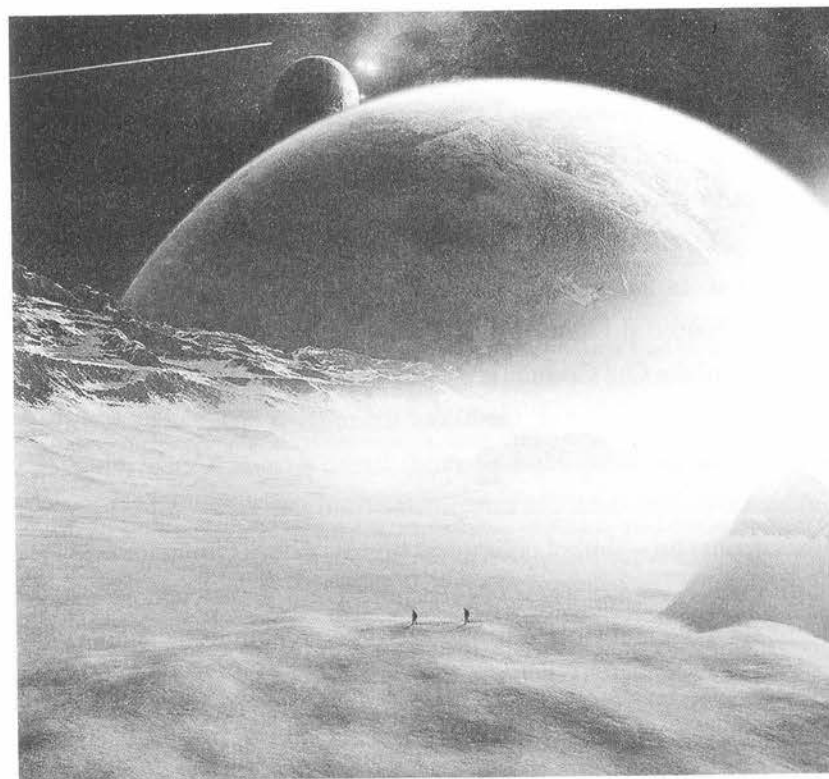
Judecătorilor mei, trecuți sau viitori, nu am deci nimic a le spune, fie ei critici literari serioși sau doar unii dintre acei derviși urlători ai literaturii care judecă o carte după popularitatea sau nepopularitatea numelui autorului ei și care, abia uitându-se la conținutul ei, se leagă ca niște microbi de zonele cele mai vulnerabile ale trupului. Nu mă voi ocupa nici de acei calomniatori descreierați – din fericire puțin numeroși – care, sperând să atragă atenția publicului prin discreditarea oricărui scriitor al cărui nume este mai cunoscut decât al lor, fac spume la gură și latră la lună. Mai întâi, ei au susținut timp de ani și ani că învățăturile

prezentate în *The Theosophist* și expuse în *Buddhismul Esoteric* au fost inventate de către autoarea acestor rânduri, iar acum susțin cu vehemență că *Isis Dezvăluită* este un plagiat din Eliphas Lévi (!), din Paracelsus (!), și, *mirabile dictu*, din budism și din brahmanism (!). La fel cum îl acuză pe Renan că a plagiat lucrarea sa *Viața lui Iisus* din Evanghelie și pe Max Müller că s-a inspirat în lucrările sale *Cărțile sacre ale Orientului* și *Glanele* din filozofiile brahmanilor și ale lui Gautama Buddha. Dar publicului, în general, și cititorilor *Doctrinei Secrete*, în special, le pot repeta ceea ce am spus întotdeauna, idee pe care o voi îmbrăca acum în cuvintele lui Montaigne: „Domnilor, eu nu am făcut decât un buchet de flori și n-am pus nimic de la mine, în afară de șnurul care le leagă...” Tăiați „șnurul” sau destrămați-l, dacă așa vă place. Cât despre FAPTE – nu le puteți niciodată distruge. Le puteți ignora, nimic mai mult.

Putem încheia prin câteva cuvinte legate de acest prim volum. În *Introducerea* unei lucrări care tratează îndeosebi Cosmogonia, unele dintre aspectele tratate vă vor putea părea deplasate, dar au fost mai multe motive care m-au determinat să mă ocup de ele. În mod inevitabil, fiecare cititor va judeca afirmațiile noastre din punctul de vedere al propriilor sale cunoștințe, al propriei sale experiențe și al propriei sale conștiințe, bazându-și judecata pe ceea ce a învățat anterior. Suntem obligați să ținem în permanență cont de aceasta; de aici provin, în acest prim volum, aluziile frecvente la subiecte care aparțin de fapt unei părți ulterioare a acestei lucrări, dar care nu pot fi trecute sub tăcere fără a genera riscul de a face ca această lucrare să fie considerată un fel de basm, o ficțiune a unui creier modern.

Trecutul va ajuta la înțelegerea Presentului, iar acesta la o mai bună apreciere a Trecutului. Greșelile din prezent trebuie explicate și îndepărtate. Totuși, este mai probabil – de fapt, chiar sigur în situația de față – ca, o dată în plus, mărturia epocilor și a istoriei să nu facă impresie decât asupra oamenilor foarte intuitivi – adică asupra unui număr foarte

mic de oameni. Dar, ca în toate cazurile de acest fel, oamenii sinceri se vor putea consola prezentând scepticilor saducheii moderni mărturia matematică și istorică a permanenței încăpățânării și îngustimii de spirit umane. În arhivele Academiei de Științe de la Paris, există o celebră lucrare despre probabilități, unde putem citi următoarele: Dacă două persoane relatează un fapt, fiecare dintre ei comunicând cu o certitudine de 5/6, faptul însuși va avea o certitudine de 35/36, adică raportul său de probabilitate/improbabilitate va fi de 35 la 1. Dacă se reunesc trei astfel de relatări, certitudinea va deveni 215/216. Acordul a zece persoane prezentând fiecare o certitudine de 1/2 va produce 1023/1024 etc. Ocultistul poate să se declare satisfăcut și să nu ceară nimic mai mult.

VOLUMUL I

COSMOGENEZA

PREFAȚĂ

Pagini de arhivă preistorică

Sub ochii autoarei se află un manuscris arhaic, confecționat din frunze de palmier, supuse unui procedeu necunoscut, care le-a făcut rezistente la apă, foc și aer. Pe prima pagină a acestuia se poate vedea un disc de un alb imaculat, pe fond negru. Pe următoarea, vedem un disc asemănător, cu un punct în centru. Cercetătorul știe că primul reprezintă Cosmosul în eternitate, înainte de trezirea Energiei încă adormite, înainte de emanația Universului în sisteme ulterioare. Punctul din cercul până atunci imaculat, Spațiul și Eternitatea în *Pralaya*, indică începutul diferențierii. Este Punctul din Oul Cosmic, iar Germenele pe care el îl conține urmează să devină Universul, Totul, Cosmosul nelimitat și ciclic, acest Germene fiind în mod periodic, rând pe rând, latent și activ. Cercul Unic este Unitatea Dumnezeiască, din care provine totul și în care totul se întoarce: circumferința lui – simbol obligatoriu limitat, datorită limitelor înseși ale minții umane – indică PREZENȚA abstractă, în veci incognoscibilă, iar planul său – Sufletul Universal, deși cele două sunt, în realitate, una.

Totuși, suprafața discului este albă, iar fundalul care o înconjoară este negru: aceasta arată în mod clar că acest plan este singura cunoaștere – oricât de încețoșată ar fi ea încă – accesibilă omului. Pe acest plan încep

manifestările manvantarice, căci în acest SUFLET doarme, în timpul *Pralayei*, Gândirea Dumnezeiască¹¹⁶, în care zace ascuns planul oricărei Cosmogonii și Teogonii viitoare.

Aceasta este VIAȚA UNICĂ, eternă, invizibilă, și totuși omniprezentă, fără început și fără sfârșit, și totuși regulată în manifestările ei periodice – între care domnește sumbrul mister al Nefinței; inconștientă, și totuși conștiință absolută incomprehensibilă, singura Realitate existentă prin sine-însăși cu adevărat, „un Haos pentru simțuri, un Cosmos pentru rațiune”. Atributul ei unic și absolut, care este însăși eterna și neîncetata Mișcare, este numit, în limbajul ezoteric, „Marele Suflu”¹¹⁷, este mișcarea perpetuă a Universului, în sensul de Spațiu fără limite și veșnic prezent. Ceea ce este imobil nu poate fi dumnezeiesc. Dar, în realitate, nu există nimic absolut imobil în Sufletul Universal.

Cu aproape cinci secole înainte de Christos, Leucippe, preceptor al lui Democrit, susținea că Spațiul este veșnic umplut de atomi însuflețiți

116 Nu cred că mai este necesar să-i reamintim cititorului că nu este cazul să considere că termenul *Gândire Dumnezeiască*, precum și cel de *Mental Universal* ar avea vreo cât de mică legătură cu operațiunile intelectuale ale omului. Inconștientul, după von Hartmann, a ajuns la vastul plan al Creației, sau mai degrabă al evoluției, „printr-o înțelepciune clarvăzătoare, superioară oricărei conștiințe”, ceea ce în limbajul vedantic înseamnă Înțelepciunea Absolută. Doar aceia care înțeleg cât de mult este intuiția superioară lentelor procese ale gândirii raționale își pot forma o concepție – foarte vagă de altfel – despre această Înțelepciune Absolută, care transcende ideile de Timp și Spațiu. Mentalul, așa cum îl cunoaștem noi, se poate rezuma la stări de conștiință variabile ca durată, intensitate, grad de complexitate etc., dar toate sunt, la urma urmelor, bazate pe senzație, care este întotdeauna *Maya*. La rândul său, senzația implică în mod necesar anumite limite. Dumnezeu Personal al teismului ortodox percepe, gândește și se emoționează, se căiește și resimte „o mare mânie”. Dar astfel de stări mentale implică în mod clar inconceptibilul postulat al exteriorității stimulilor de excitație, ca să nu spun al imposibilității de a atribui imuabilitatea unei ființe ale cărei emoții fluctuează în funcție de evenimentele lumilor pe care le prezidează. Concepția unui Dumnezeu Personal, considerat ca imuabil și infinit, este deci antipsihologică și, chiar mai rău decât atât, antifilozofică.

117 Platon își dovedește calitatea sa de Inițiat spunând în *Cratyl* că Θεός este derivat din verbul Θέειν, „a se mișca”, „a alerga”, căci primii astronomi care au observat mișcările corpurilor cerești au numit planetele Θεοί, „zei”. Mai târziu, cuvântul a dat naștere altui termen, ἀλήθεια, „Sufletul lui Dumnezeu”.

de o mișcare neîncetată, care la un anumit moment dat, atunci când acești atomi s-au contopit, a dat naștere unei mișcări de rotație, prin coliziuni reciproce care au produs mișcări laterale. Epicur și Lucrețiu susțineau aceeași doctrină, adăugând doar la mișcarea laterală a atomilor ideea afinității lor – învățătură ocultă.

De la începutul civilizației umane, de la prima apariție a arhitecților Globului pe care trăim, Divinitatea nerevelată a fost recunoscută și privită sub unicul ei aspect filozofic – Mișcarea Universală, freământul Suflului Creator în Natură. Ocultismul rezumă astfel Existența Unică: „Divinitatea este o arcană, un FOC viu (sau mișcător), iar veșniciei martori ai acestei Prezențe Invizibile sunt Lumina, Căldura și Umiditatea” – această trinitate incluzând toate fenomenele Naturii și fiind cauza lor.¹¹⁸

Mișcarea Intra-Cosmică este veșnică și neîncetată, mișcarea cosmică, – cea care este vizibilă sau perceptibilă – este finită și periodică. Ca abstracție eternă, ea este ETERNUL PREZENT, ca manifestare, ea este finită și orientată în direcția viitorului și a trecutului, cele două fiind Alfa și Omega reconstrucțiilor succesive. Kosmosul – NOUMENON-ul – nu are nimic de-a face cu relațiile cauzale ale lumii fenomenale. Doar în

118 Nominaliștii, care pretind, la unison cu Berkeley, „că este imposibil ... să ne facem o idee abstractă despre mișcare separată de corpul în mișcare” (*Principii ale Cunoașterii umane*), se vor putea întreba: Ce este acest corp, producător al acestei mișcări? Este el o substanță? Atunci, credeți într-un Dumnezeu personal? etc. Vom răspunde la această întrebare mai târziu într-o *addenda*, până atunci ne reclamăm dreptul de a fi Concepționaliști, în opoziție cu vederile materialiste ale lui Roscellini asupra Realismului și Nominalismului. „A revelat oare știința – se întreabă unul dintre cei mai buni avocați ai acestuia, Edward Clodd – ceva care să aducă atingere sau să se opună vechilor cuvinte care conțin esența tuturor religiilor trecute, prezente și viitoare: să acționezi în mod just, să cultivi mila, să mergi cu umilință în fața Dumnezeului tău?” Este suficient să înțelegem prin cuvântul Dumnezeu, nu antropomorfismul grosolan care formează încă baza teologiei actuale, ci concepția simbolică despre ceea ce este Viața și Mișcarea în Univers; a cunoaște acest lucru din punct de vedere fizic înseamnă a cunoaște timpul trecut, prezent și viitor în succesiunea fenomenelor; a-l cunoaște din punct de vedere moral înseamnă a cunoaște ceea ce a fost, ceea ce este și ceea ce va fi în conștiința umană. (A se vedea *Știință și emoții*, conferință susținută la South Place Chapel, Finsbury, Londra, pe 27 decembrie 1885.)

raport cu Sufletul intracosmic, cu Kosmosul ideal în imuabila Gândire Dumnezeiască, putem spune: „El nu a avut niciodată început și nu va avea niciodată un sfârșit.” În ceea ce privește corpul său, sau organizarea cosmică, deși nu se poate spune că a existat vreodată o primă construcție sau că trebuie să existe o ultimă construcție, totuși, la fiecare nouă *Manvantara*, organizarea ei poate fi privită ca prima și ultima de felul ei, căci ea evoluează de fiecare dată pe un plan superior...

Spuneam acum câțiva ani¹¹⁹:

Doctrina ezoterică ne învață, la fel ca și buddhismul, brahmanismul și chiar Cabala, că Esența unică, infinită și necunoscută există din toată eternitatea și devine rând pe rând pasivă și activă, în succesiuni regulate și armonioase. În limbajul poetic al lui Manu, aceste condiții sunt numite *Zilele și Noaptele lui Brahma*. Acesta este „treaz” sau „adormit”. *Svabhavikașii* sau filozofii celei mai vechi școli a buddhismului (care există încă în Nepal) își limitează speculațiile la condiția activă a acestei „Esențe”, pe care o numesc *Svabhavat*, și consideră că este absurd să se emită teorii despre puterea abstractă și „incognoscibilă” în condiția ei pasivă. Prin urmare, ei sunt numiți atei de către teologii creștini și savanții moderni, care nu înțeleg logica profundă a filozofiei lor. Teologii nu vor să admită alt Dumnezeu decât personificarea puterilor secundare care au creat Universul vizibil și care, pentru ei, au devenit Dumnezeul antropomorf al creștinilor – masculinul Iehova, răcnind în mijlocul fulgerelor și tunetelor. Cât despre știința raționalistă, ea îi consideră pe buddhiști și pe *Svabhavikașii* ca fiind „Pozitivisti” epocilor arhaice. Dacă privim în mod unilateral filozofia acestora din urmă, este posibil ca materialismul să aibă dreptate în felul lor. Buddhiștii susțin că nu există un Creator, ci un număr infinit de puteri creatoare, al căror

119 H.P.B. a făcut numeroase modificări în citatele din *Isis Dezvăluită*, iar noi le-am respectat în întregime.

ansamblu formează substanța unică și eternă, a căror esență este insondabilă – și nu poate, prin urmare, să fie subiectul unei speculații pentru un adevărat filozof. Socrate a refuzat întotdeauna să discute despre misterul Ființei Universale, și totuși nimănui nu i-ar fi trecut prin minte să-l acuze vreodată de ateism, în afară de cei care îi juraseră pierzania. La începutul unei perioade active, spune DOCTRINA SECRETĂ, are loc o expansiune a acestei Esențe *Dumnezeiești*, din afară spre înăuntru și dinăuntru spre în afară, în virtutea legii eterne și imuabile, iar Universul fenomenal sau vizibil este rezultatul ultim al lungului lanț de forțe cosmice puse astfel progresiv în mișcare. La fel, reîntorcându-se la condiția pasivă, *Dumnezeiasca* Esență se contractă, iar opera anterioară a Creației este gradat și progresiv desfăcută. Universul vizibil se dezintegrează, materialele sale se dispersează și singure „tenebrele” mai acoperă fața „abisului”. Pentru a folosi o metaforă din cărțile secrete, care va face ideea încă și mai clară, o expirație a „Esenței Necunoscute” produce lumea, iar o inspirație a ei o face să dispară. Acest proces a fost în acțiune din toată eternitatea, iar Universul nostru actual nu este decât unul dintr-o serie infinită, care nu a avut început și nu va avea sfârșit¹²⁰.

Acest pasaj va fi explicat, pe cât posibil, în lucrarea de față. Deși nu conține la modul esențial nimic nou sub această formă pentru un orientalist, interpretarea lui ezoterică poate conține multe lucruri până acum necunoscute cercetătorului occidental.

Prima figură era un simplu disc O; cea de-a doua în simbolul arhaic – un disc cu un punct la mijloc ⊙ – prima diferențiere în manifestările periodice ale Naturii, eterna, asexuata și infinita „*Aditi* în ACELA”¹²¹,

120 *Isis Dezvăluită*, volumul al II-lea, pp. 264-265. A se vedea de asemenea *The Days and Nights of Brahma*, partea a II-a, secț. a 7-a.

121 *Rig Veda*.

punctul din cerc, sau Spațiul potențial în Spațiul abstract. În cea de-a treia fază, punctul se transformă într-un diametru Θ: este simbolul Mamei-Natură, divină și imaculată, în Infinitatea absolută care îmbrățișează totul. Atunci când acest diametru este intersectat de un alt diametru vertical ⊕, avem Crucea Lumii. Umanitatea a atins cea de-a Treia sa Rasă-Rădăcină; acesta este semnalul începutului Vieții omenești. Atunci când circumferința dispare, rămâne crucea +; aceasta simbolizează căderea completă a omului în materie și începutul celei de-a Patra Rase. Crucea în cerc este un simbol pur panteist, iar atunci când se suprimă cercul, simbolul devine falic. El avea același sens, precum și alte sensuri, sub forma TAU-lui înscris într-un cerc ⊕, sau ca Ciocan al lui Thor, așa-zisa cruce Jaina, sau pur și simplu Svastika înscrisă în cerc ⊕.

Cel de-al treilea simbol – cercul împărțit în două de linia orizontală a diametrului – semnifică prima manifestare a Naturii Creatoare – încă pasivă, deoarece este feminină. Prima percepție vagă a omului în ceea ce privește procreația este feminină, pentru că omul își cunoaște mai mult mama decât tatăl. Astfel, divinitățile feminine erau mai sacre decât cele masculine. Natura este deci feminină și, până la un anumit punct, obiectivă și tangibilă, iar Principiul spiritual care o face să fructifice este ascuns¹²². Adăugând o linie perpendiculară la diametrul orizontal al cercului se forma Taul – T – cea mai veche formă a acestei litere. Era glifa celei de-a Treia Rase-Rădăcină până în ziua Căderii sale simbolice, când separarea

122 După cum spun matematicienii occidentali și câțiva kabaliști americani, și în Kabala „valoarea numelui lui Iehova este cea a diametrului unui cerc”. Dacă adăugăm la aceasta faptul că Iehova este cel de-al treilea Sefirot, Binah, cuvânt feminin, vom obține cheia misterului. Prin anumite transformări kabalistice, acest nume, androgin în primele capitole ale *Genezei*, devine în întregime masculin, Cainit și falic. Alegerea unei divinități dintre zeii păgâni, din care se face un zeu special și național, numit „Dumnezeul Unic și Viu”, „Dumnezeul Dumnezeilor”, și proclamarea cultului său *monoteist* nu sunt de ajuns pentru a transforma această divinitate în acel Principiu UNIC, „a cărui Unicitate nu admite multiplicare, schimbare sau formă”, în special în cazul unei divinități priapice, așa cum am demonstrat că este Iehova.

sexelor a avut loc prin evoluție naturală – atunci figura a devenit $\oplus$, cercul sau viața asexuată, modificată și divizată – o dublă glifă sau simbol. Odată cu sub-rasele celei de-a Cincea Rase a noastre el a devenit în simbologie *sacr* și în ebraică *n'cahvah*, Rase formate primitiv¹²³, apoi s-a transformat, la Egipteni, în ♀, emblema vieții, iar și mai târziu în E, semnul lui Venus. Apoi a venit Svastika (Ciocanul lui Thor, sau Crucea Hermetică actuală), în întregime separată de cercul său și devenită astfel pur falică. Simbolul ezoteric al lui *Kali-Yuga* este steaua cu cinci colțuri inversată ✧ – semnul vrăjitoriei umane – cu cele două vârfuri (coarne) ale sale întoarse către cer, poziție pe care orice ocultist o va recunoaște ca aparținând magiei „de mâna stângă”, și folosită în magia ceremonială.

Să sperăm că lectura prezentei lucrări va modifica ideile, în general eronate, ale publicului, în ceea ce privește panteismul. Este o eroare să-i considerăm pe buddhiști și pe ocultiștii Advaita ca fiind ate. Chiar dacă nu sunt toți filozofi, ei sunt cel puțin, cu toții, logicieni; obiecțiile și argumentele lor sunt fondate pe un raționament riguros. În realitate, dacă îl considerăm pe *Parabrahman* al hindușilor ca reprezentând divinitățile ascunse și fără nume ale altor națiuni, vom descoperi că acest Principiu Absolut este prototipul din care au apărut toți ceilalți. *Parabrahman* nu este „Dumnezeu”, pentru că nu este un zeu. „El este Cel care este suprem și nonsuprem (*Paravara*).”¹²⁴ Acesta este „suprem” drept Cauză, nu ca efect. *Parabrahman* este pur și simplu, în calitate de „Realitate fără de al Doilea”, Cosmosul care conține totul – sau mai degrabă Spațiul Cosmic Infinit – în sensul spiritual cel mai înalt, bineînțeles. *Brahman* (neutru), fiind

123 A se vedea interesanta lucrare *The Source of Measures*, în care autorul explică adevăratul sens al cuvântului *Sacru*, din care au derivat cuvintele „sacru”, „în mod sacru”, devenite sinonime ale sfințeniei, deși ele sunt pur falice prin etimologie! [H.P.B. a extras aceste referințe, ca făcând parte din *The Source of Measures*, dintr-un manuscris care purta mențiunea: „Eu, Ralston Skinner, la data de 10 ianuarie 1887, voi trimite acest manuscris original dnei Blavatsky, la Ostende”. Ed.]

124 *Mandukya Upanishad*, I, 28.

rădăcina imuabilă, pură, liberă, incoruptibilă și supremă, Unica Existență Adevărată, *Paramarthika*, și *Chit* și *Chaitanya* (Inteligența, Conștiința) absolută, nu poate fi cunoscător, „căci ACELA nu poate avea niciun subiect al cunoașterii”. Poate fi numită flacăra Esența Focului? Această Esență este „VIAȚA și LUMINA Universului, focul și flacăra vizibile nu sunt decât distrugere, moarte și rău”. „Focul și Flacăra distrug corpul unui Arhat, Esența lor îl face nemuritor.”¹²⁵ „Cunoașterea Spiritului Absolut, la fel ca splendoarea Soarelui sau căldura în cazul focului, nu este altceva decât Esența Absolută însăși”, spune Sankaracharya. ACELA este „Spiritul Focului”, nu focul însuși; astfel, „atributele acestuia din urmă, Căldura sau Flacăra, nu sunt atributele Spiritului, ci ale celui căruia Spiritul îi este cauză inconștientă”. Nu este oare fraza de mai sus adevărata notă fundamentală a filozofiei rozicruciene ulterioare? *Parabrahman* este, pe scurt, întregul ansamblu unitar al Cosmosului, în infinitul și în eternitatea lui, ACELA și ACESTA căruia nu i se pot aplica atribute distincte¹²⁶. La început, ACESTA era Sinele, unul singur¹²⁷. Marele inițiat Shankaracharya explică faptul că „ACESTA” se raportează la Univers (Jagat), expresia „la început” însemnând: înainte de manifestarea Universului fenomenal.

Deci atunci când panteiștii preiau afirmația *Upanishadelor*, care declară, la unison cu DOCTRINA SECRETĂ, că „Acela” nu poate crea, ei nu neagă Creatorul, sau mai degrabă un ansamblu colectiv de creatori, ci doar refuză, în mod foarte logic, să atribuie „creația”, și în special formarea, adică ceva finit, unui Principiu Infinit. Pentru ei, *Parabrahman* este o Cauză pasivă, pentru că este absolută, *Mukta* cea necondiționată. Ei îi refuză doar omnisciența și omnipotența limitate, pentru că acestea sunt doar niște atribute, așa cum sunt ele reflectate în percepțiile omului și

125 *Bodhimur*, II.

126 A se vedea *Vedanta Sara*, de Maior G.A. Jacob, și *Aforismele lui Sandilya*, traduse de Cowell, p. 42.

127 *Aitereya Upanishad*.

pentru că *Parabrahman*, fiind TOTUL Suprem, Spiritul și Sufletul veșnic invizibil al Naturii, imuabil și etern, nu poate avea atribute, Absolutul excluzând în mod firesc orice raport cu ideea de finit sau de condiționat. Iar atunci când vedanticii afirmă că atributele aparțin pur și simplu emanației Sale, pe care o numesc *Ishvara* sau *Maya* și *Avidya* (care înseamnă mai degrabă *Agnosticism*, sau *Neștiință* decât ignoranță), este greu să găsim¹²⁸ vreo urmă de ateism în această concepție.

Deoarece nu pot exista nici două Infinituri, nici două Absoluturi într-un Univers presupus fără limite, nu putem concepe această Existență în Sine creând în mod personal. Pentru simțurile și percepțiile FIINȚELOR finite, ACELA este Neființă, pentru că este Unica FIINȚĂ, căci, în acest TOT zace ascunsă emanația lui, eternă și atemporală ca și el, sau strălucirea lui inherentă, care, devenind periodic *Brahma* (Potențialitatea mascul-femelă), se revarsă în Universul manifestat. „*Narayana* purtat pe Apele (abstracte) ale Spațiului” devine Apele substanței concrete puse în mișcare de el, adică Cuvântul sau Logosul manifestat.

Brahmanii ortodocși, cei care se ridică cel mai mult împotriva panteiștilor și adepților Advaita, pe care îi numesc *atei*, sunt obligați, dacă *Manu* are vreo autoritate în materie, să accepte moartea lui *Brahma*, Creatorul, la sfârșitul fiecărei „Vârste” a acestei divinități (creatoare) – 100 de Ani ai lui *Brahma*, perioadă care în ani obișnuiți nu se poate exprima decât printr-un număr de 15 cifre. Totuși, niciunul dintre filozofii lor nu înțelege această „moarte” altfel decât ca pe o dispariție temporară a planului manifestat al existenței sau ca pe un repaus periodic.

128 Cu toate acestea, anumiți orientaliști creștini avizați și întrucâtva fanatici ar dori să dovedească faptul că acesta este pur ateism. A se vedea *Vedanta Sara* a lui Maior Jacob. Și totuși, în Antichitate era foarte cunoscută următoarea maximă vedică:

Omnis enim per se divum natura necesse est

Imortali aevo summa cum pace fruatar.

După cum spune Lucrețiu (*De Natura Rerum*, 11, 646-647) – pură concepție vedică. (În traducere liberă: *Este în natura Zeilor să se bucure de nemurire, precum și de cea mai deplină pace.*)

Oculțiștii sunt deci de acord cu filozofii Vedantici Advaiți în privința acestei doctrine. Ei arată imposibilitatea de a accepta, din punct de vedere filozofic, ideea TOTULUI absolut creând sau chiar evoluând în Oul Aurit în care se spune că el intră pentru a se transforma în *Brahma* – Creatorul, a cărui expansiune ulterioară creează zeii și tot Universul vizibil. Ei spun că Unitatea Absolută nu poate deveni o Infinitate, căci Infinitatea presupune extensia nelimitată a ceva și o durată a acestui *ceva*; în timp ce Totul Unic, la fel ca și Spațiul – care este singura sa reprezentare mentală sau fizică pe acest pământ, sau altfel spus pe planul nostru de existență – nu este nici un obiect, nici un subiect al percepției. Dacă am putea presupune că Totul Veșnic și Infinit, Unitatea Omniprezentă, în loc să existe în eternitate devine, prin manifestări periodice, un Univers variat sau o Personalitate multiplă, această Unitate ar înceta să existe. Ideea lui Locke, că „spațiul cel pur nu este capabil nici de rezistență, nici de mișcare”, este incorectă. Spațiul nu este nici un „vid fără limite”, nici o „plenitudine condiționată”, ci și una, și alta; este de asemenea – pe planul abstracției absolute, Divinitatea veșnic incognoscibilă, care nu este vidă decât pentru spiritele finite¹²⁹, iar pe cel al percepției mayavice, *Plenum*, Conținătorul absolut a tot ceea ce există, manifestat sau nemanifestat: el este, prin urmare, acest TOT ABSOLUT. Nu este nicio diferență între ceea ce spune Apostolul creștin: „În El noi trăim, ne mișcăm și existăm” și ceea ce spune hindusul Rishi: „Universul trăiește în *Brahma*, provine din *Brahma* și se va întoarce la *Brahma*”, căci *Brahman* (neutru), non-manifestatul, este acest Univers *in abscondito*, iar *Brahma*, manifestatul, este Logosul, reprezentat ca

129 Chiar și numele principalelor două divinități, *Brahma* și *Vishnu*, ar fi trebuit de mult timp să sugereze semnificația lor ezoterică. Căci rădăcina lui *Brahman* sau *Brahm* este, după spusele unora, *Brih*, „a crește” sau „a se întinde” (*Revista Calcuttei* LXVI, p. 14), iar cea a lui *Vishnu* este *Vis*, „a pătrunde”, „a intra în natura esenței”. *Brahma-Vishnu* este acest Spațiu infinit al cărui Zei, *Rishi*, *Manu*-și și tot ceea ce există în acest Univers nu sunt altceva decât niște forțe (*Vibhutayah*).

mascul-femelă¹³⁰ în dogmele simbolice ortodoxe. Spațiul este numit, în simbolismul ezoteric: „Mamă-Tată Etern cu Șapte Piei”. El este compus din șapte straturi, de la suprafața sa nediferențiată până la suprafața sa diferențiată.

„Ce a existat, există și va exista, indiferent dacă există sau nu un Univers, indiferent dacă există sau nu zei?”, întreabă catehismul ezoteric Senzar. Și răspunsul este „SPAȚIUL!”

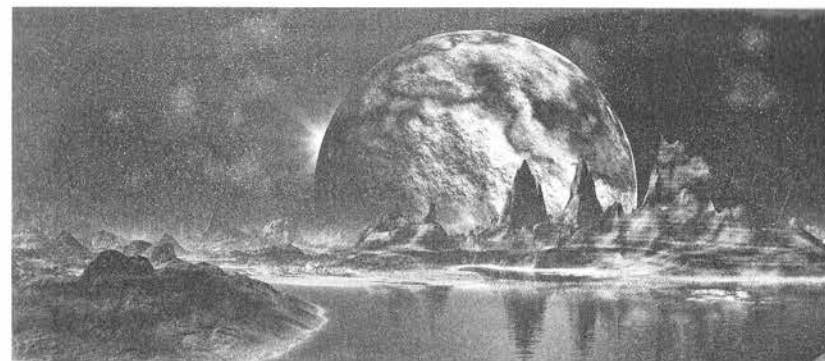
Nu Dumnezeu Unic și Necunoscut, mereu prezent în Natură *in abscondito* este respins, ci Dumnezeu dogmei omenești și „Cuvântul” Său *umanizat*. În imensa lui suficiență și vanitate, omul l-a confecționat el însuși, cu mâna sa de sacrilegiu, cu materialele pe care le-a găsit în mica lui matrice cerebrală, și l-a impus speciei umane ca pe o revelație directă a SPAȚIULUI unic și nerevelat¹³¹.

130 A se vedea de asemenea, în *Manu*, povestea lui *Brahma* divizându-și corpul în mascul și femelă, femela fiind *Vak*, în care el creează *Viraj*, și a se compara cu ezoterismul capitolelor II, III IV din *Geneză*.

131 Ocultismul este cu adevărat „în aer” la sfârșitul secolului nostru. Între alte lucrări recent publicate, semnalăm cercetărilor ocultismului teoretic care nu vor să se aventureze dincolo de domeniul special al planului nostru omenesc, lucrarea: *New Aspects of Life and Religion*, a doctorului Henri Pratt (M.S.T.). Această carte este plină de dogme ezoterice și de filozofie, aceasta din urmă puțin limitată totuși, în ultimele capitole, prin ceea ce ne apare a fi un spirit pozitivist condiționat. Totuși, ceea ce se spune despre Spațiu ca fiind „Cauza Primară Necunoscută” merită să fie citat:

„Acest ceva necunoscut, pe care tocmai l-am identificat ca fiind încarnarea primară a simplei unități, este invizibil și impalpabil (spațiul *abstract*, suntem de acord) și, dacă este invizibil și impalpabil, el este, prin urmare, incognoscibil. Și tocmai pentru că este incognoscibil a apărut eroarea care constă în a presupune că el este doar un simplu vid, o simplă capacitate receptoare. Dar chiar și atunci când este considerat un vid absolut, trebuie să admitem ori că Spațiul este existent prin sine însuși, ori că el are o cauză primară în afara lui, dincolo de el însuși. Și totuși, dacă o asemenea cauză ar putea fi găsită și definită, aceasta nu ne-ar face decât să-i transferăm atributele care altfel i se aplică spațiului, și nu ar face altceva decât să adâncească și mai mult dificultatea de la început, fără a face mai multă lumină asupra cauzei primare.” (Op. cit., pp. 4-5)

Exact acest lucru au făcut cei care cred într-un Creator antropomorf, într-un Dumnezeu extracosmic, în loc de unul intra-cosmic. Multe – am putea spune chiar majoritatea – dintre aspectele expuse de doctorul Pratt sunt vechi idei și teorii cabalistice, pe care el

Ocultismul acceptă revelația ca venind de la ființe divine, dar totuși finite, vieți manifestate, dar niciodată de la VIAȚA UNICĂ, care nu se poate manifesta; de la acele entități numite *Omul Primordial*, *Dhyani-Budhhași* sau *Dhyan-Chohani*, *Rishi-Prajapati* ai hindușilor, *Elohim* sau *Fii ai lui Dumnezeu*, *Spiritele Planetare* ale tuturor națiunilor, care au devenit zei pentru oameni. El o privește de asemenea pe *Adi-Shakti* – emanația directă a lui *Mulaprakriti*, Rădăcina eternă a ACELUIA și aspectul feminin al Cauzei Creatoare-*Brahma* în forma sa *Akashică*, de Suflet Universal – din punct de vedere filozofic, ca pe o *Maya* și cauză a *Maya*-ei umane. Dar acest fel de a privi nu îl împiedică să creadă în existența ei atâta vreme cât ea durează, adică o *Maha Manvantara*, și nici să folosească în scopuri practice *Akasha*, strălucirea lui *Mulaprakriti*, căci Sufletul Lumii este legat de toate fenomenele naturale, cunoscute sau necunoscute de către Știință. Cele mai vechi religii din lume – din

le îmbracă într-o formă nouă – „Noi Aspecte” ale Ocultismului în Natură, într-adevăr. Totuși, Spațiul, privit ca o Unitate Substanțială – Sursa vie a Vieții – Cauza Necunoscută și fără Causă, este cea mai veche dogmă a ocultismului, anterioară cu mii de ani lui *Pater-Æther* al grecilor și latinilor. La fel este cu „Forța și Materia, ca Potențialități ale Spațiului, inseparabile și revelatoare necunoscute ale Necunoscutului”. Le găsim pe toate în filozofia ariană, personificate de *Vishvakarman*, *Indra*, *Vishnu* etc. Totuși, ele sunt exprimate într-un mod foarte filozofic și sub multe aspecte neobișnuite în lucrarea menționată.

punct de vedere exoteric, căci rădăcina sau fundamentul lor ezoteric este unic – sunt cele ale indienilor, mazdeenilor și egiptenilor. Urmează apoi cea a caldeenilor, o rămășiță a celor dintâi, în întregime pierdută pentru lumea actuală, în afară de sabeismul desfigurat, interpretat în prezent de arheologi. După aceea, trecând peste multe religii despre care vom vorbi mai târziu, ajungem la religia iudaică, care din punct de vedere ezoteric, așa cum se prezintă ea în Cabala, urmează calea Științei Magice Babiloniene, iar din punct de vedere exoteric, așa cum se prezintă ea în *Geneză* și în *Pentateuh*, nu este decât o colecție de legende alegorice. Citite în lumina *Zoharului*, primele patru capitole din *Geneză* sunt fragmentele unei pagini înalt filozofice din Cosmogonia lumii. Lăsate sub deghizarea lor simbolică, ele nu mai sunt altceva decât un basm, un spin incomod în coasta științei și a logicii, efect evident al karmei. Lăsându-le să servească drept prolog creștinismului, rabinii s-au răzbunat cu cruzime, ei, care știau bine ce voia să spună *Pentateuhul* lor. Era un protest tăcut împotriva spoliierii al cărei obiect erau, și evreii sunt acum cu siguranță în avantaj față de tradiționalii lor persecutori. Credințele ezoterice respective vor fi explicate în lumina doctrinei universale în cadrul expunerii noastre.

Catehismul ocult conține următoarele rânduri:

„Ce există fără încetare?” – „Spațiul, eternul Anupaka¹³².” – „Ce a existat dintotdeauna?” – „Germenele în Rădăcină.” – „Ce vine și se duce fără încetare?” – „Marele Suflu.” – „Există deci trei Eterni?” – „Nu, cei trei sunt unul. Ceea ce există întotdeauna este unul, ceea ce a existat dintotdeauna este unul, ceea ce vine și se duce fără încetare este de asemenea unul: acesta este Spațiul.”

„Explică, o Lanou (discipol).” – „Unul este un Cerc (Inel) fără circumferință, căci el este peste tot și nu este nicăieri; Unul este Planul fără limite al Cercului, manifestând un Diametru doar

132 Adică „cel fără de părinți”; a se vedea mai departe.

în timpul perioadelor manvantarice; Unul este Punctul invizibil care nu se găsește nicăieri, perceput peste tot în timpul acestor perioade manvantarice; este Verticala și Orizontala, Tatăl și Mama, vârful și baza Tatălui, cele două extremități ale Mamei neajungând în realitate nicăieri, căci Unul este Inelul, precum și Inelele care se găsesc în acest Inel. Este Lumina în Întuneric și Întunericul în Lumină: „Suflul care este veșnic”. El purcede din afară către înăuntru când este peste tot, și dinăuntru către în afară când nu este nicăieri (adică Maya¹³³, unul dintre centre¹³⁴). El se expansionează și se contractă [expirație și inspirație]. Când se expansionează, Mama se difuzează și se împrăștie; când se contractă, Mama se retrage și se strânge. Aceasta produce perioadele de Evoluție și Disoluție, Manvantara și Pralaya. Germenele este invizibil și ardent: rădăcina (Planul Cercului) este proaspătă, dar în timpul Evoluției și al Manvantarei, veșmântul său este rece și strălucitor. Suflul cald este Tatăl care devorează progenitura elementului cu multe fețe (eterogenă) și le lasă pe cele care nu au decât o singură față (omogenă). Suflul proaspăt este Mama care le concepe, le formează, le crește și le resoarbe în sânul său, pentru a le reforma la Auroră [a Zilei lui Brahma, sau Manvantara].”

133 Filozofia ezoterică, care consideră ca fiind Maya (sau iluzie a ignoranței) orice lucru finit, trebuie, evident, să privească în același fel orice planetă și orice corp intra-cosmic, căci ele sunt ceva organizat, și prin urmare finit. Astfel, fraza „el purcede din afară către înăuntru etc.” se raportează în prima sa parte la răsăritul Manvantarei, sau marea revoluție de după una din completele disoluții periodice ale oricărei forme compuse din Natură, de la planetă până la moleculă, în esența ei, sau elementul ei ultim, iar în cea de-a doua parte, la Manvantara parțială sau locală, care poate fi solară sau chiar planetară.

134 Centru înseamnă un centru focar de energie sau un focar cosmic atunci când pretinsa „creație” sau formare a unei planete este realizată de această forță pe care ocultistii o numesc VIAȚĂ, iar savanții „energie”; atunci procesul are loc dinăuntru către în afară, fiecare atom, se pare, conținând în el însuși energia creatoare a Suflului Dumnezeuiesc. Astfel, în timp ce după o Pralaya Absolută, sau când materialul preexistent nu constă decât într-Un Element, iar SUFLUL „este peste tot”, acesta din urmă acționează din afară către înăuntru, după o Pralaya minoră, totul rămânând în statu quo – în stare înghețată, ca să spunem așa, ca Luna – la primul freamăt al Manvantarei, planeta sau planetele își încep revenirea la viață dinăuntru către în afară.

Pentru a-l ajuta pe cititorul obișnuit să înțeleagă mai bine toate acestea trebuie să spunem că Știința Ocultă recunoaște șapte elemente Cosmice – patru în întregime fizice și cel de-al cincilea (Eterul) semi-material; acesta din urmă va deveni vizibil în Aer către sfârșitul celui de-al Patrulea Ciclu al nostru, pentru a domni în mod suveran peste celelalte elemente pe tot parcursul celui de-al Cincilea Ciclu. Celelalte două sunt încă dincolo de orizontul percepției umane. Acestea din urmă vor apărea totuși, ca niște presentimente, în timpul celei de-a Șasea și a celei de-a Șaptea Rase ale Ciclului actual, și vor deveni cunoscute respectiv în cel de-al Șaselea și cel de-al Șaptelea Ciclu¹³⁵. Aceste șapte Elemente, cu sub-elementele lor nenumărate, mult mai numeroase decât cele cunoscute de știință, sunt pur și simplu niște modificări *condiționale* și niște aspecte ale elementului UNU și unic. Acesta nu este Eterul, nici chiar *Akasha*, ci sursa lor¹³⁶. Cel de-al Cincilea element, pe care Știința tinde actualmente să-l admită, nu

135 Este curios să remarcăm felul în care, în cadrul evoluției ciclice a ideilor, gândirea antică pare să se reflecte în speculația modernă. Îi citise și studiase oare Herbert Spencer pe filozofii antici hinduși atunci când scria anumite pasaje ale *Primelor sale Principii* (p. 482)? Sau o străfulgerare independentă de percepția interioară a fost cea care l-a făcut să afirme, parțial greșit, parțial corect: „Mișcarea, ca și materia, fiind fixe în cantitate (?) se pare că schimbarea pe care o efectuează mișcarea în distribuția materiei, ajungând la o limită, în orice direcție ar fi împinsă (?), indestructibila mișcare necesită atunci o răsturnare de distribuție. Aparent, forțele universale coexistente ale atracției și repulsiei, care, așa cum am spus, necesită un ritm în toate schimbările secundare efectuate în întregul Univers, necesită de asemenea un ritm în totalitatea schimbărilor sale – și produc ba o imensă perioadă în timpul căreia forțele de atracție, fiind predominante, cauzează o concentrație universală, ba o imensă perioadă în care forțele de repulsie, fiind predominante, cauzează o difuzie universală – adică ere alternative de evoluție și disoluție.”

136 Oricare ar fi vederile Științei Fizice referitor la acest subiect, Știința Ocultă a afirmat de secole că *Akasha* (în cadrul căreia Eterul este doar forma cea mai grosieră), cel de-al cincilea principiu cosmic universal – căruia îi corespunde și din care provine *Manas*-ul uman – este, din punct de vedere cosmic, o materie radiantă, proaspătă, diatermică și plastică, creatoare în natura sa fizică, corelativă în aspectele și porțiunile sale cele mai groasere și imuabilă în principiile sale superioare. În condiția creatoare, ea este numită Sub-Rădăcina, și în conjuncție cu căldura radiantă ea cheamă „lumile moarte la viață”. În aspectul său superior, este Sufletul Lumii, în aspectul său inferior, este DISTRUGĂTORUL.

este Eterul ipotetic al lui Newton – deși el îi dă acest nume, confundându-l, fără îndoială, cu *Ætherul*, „Tatăl-Mamă” al Antichității. După cum afirmă cu intuiție Newton: „Natura lucrează perpetuu în cercuri, generând fluide din solide, lucruri fixe din lucruri volatile și lucruri volatile din lucruri fixe, lucruri subtile din lucruri groasere și lucruri groasere din lucruri subtile... Astfel, poate că toate lucrurile își au originea în Eter. (*Ipoteză* 1675.)

Cititorul nu trebuie să piardă din vedere că Stanțele prezentate în această lucrare tratează doar Cosmogonia propriului nostru sistem planetar și ceea ce este vizibil în jurul lui după o *Pralaya* Solară. Datele secrete privind evoluția Cosmosului Universal nu pot fi prezentate, pentru că ele nu ar putea fi înțelese nici măcar de cele mai luminate minți ale epocii noastre, și se pare că există puțini Inițiați, chiar și printre cei mai elevați, cărora le este permis să speculeze referitor la acest subiect. În plus, Învățătorii declară deschis că nici măcar cei mai înalți *Dhyān-Chohani* nu au pătruns misterele de dincolo de frontierele care separă miriadele de sisteme solare de cel care este numit Soarele Central. De asemenea, ceea ce este prezentat nu se referă decât la Cosmosul nostru vizibil după o Noapte a lui *Brahma*.

Înainte ca cititorul să-și îndrepte atenția asupra *Stanțelor Cărții lui Dzyan*, stanțe care formează baza acestei lucrări, este absolut necesar să-i aducem la cunoștință cele câteva concepții fundamentale care susțin și pătrund întregul sistem de gândire pe care i-l supunem atenției. Aceste idei de bază sunt puține la număr, dar înțelegerea lor clară este esențială pentru ceea ce urmează. Îl vom ruga deci să se familiarizeze cu ele înainte de a începe lectura lucrării propriu-zise.

DOCTRINA SECRETĂ enunță trei principii fundamentale.

I. Un PRINCIPIU Omniprezent, Etern, Nelimitat și Imuabil, referitor la care orice speculație este imposibilă, deoarece el transcende puterea de concepție umană, iar orice exprimare sau comparație nu ar face decât să-l micșoreze. Acest principiu

este dincolo de orizontul și puterea gândirii – după cum afirmă *Mandukya*¹³⁷, „inconceptibil și imposibil de numit¹³⁸”.

Pentru a înțelege mai clar aceste idei, cititorul este rugat să pornească de la postulatul că există o Singură Realitate Absolută, care precede orice Ființă manifestată și condiționată. Această Cauză Infinită și Eternă – vag formulată în „Inconștientul” și „Incognoscibilul” filozofiei europene actuale – este Rădăcina-Fără-Rădăcină a „tot ceea ce a fost, este sau va fi vreodată”. Ea este în mod natural lipsită de orice atribut și în esență fără legături cu Ființa manifestată și finită. Este mai degrabă „Ființarea”, decât Ființa, în sanscrită *Sat*, și se află dincolo de orice gândire sau speculație. Această Ființare este simbolizată în Doctrina Secretă sub două aspecte. Pe de o parte, Spațiul Abstract, absolut, reprezentând pura subiectivitate, singurul lucru pe care nicio minte omenească nu-l poate nici exclude din orice concepție, nici concepe prin el însuși. Pe de altă parte, Mișcarea Abstractă Absolută, reprezentând Conștiința Necondiționată. Chiar și gânditorii noștri occidentali au dovedit faptul că conștiința, distinctă de schimbare, este pentru noi inconceptibilă și că mișcarea este cel mai bun simbol al schimbării, caracteristica sa esențială. Acest ultim aspect al Unicei Realități este de asemenea simbolizat prin termenul „Marele Suflu”, simbol destul de expresiv pentru a nu trebui elucidat. Astfel, prima axiomă fundamentală a Doctrinei Secrete este acest UNU ABSOLUT metafizic – FIINȚAREA – pe care mintea umană limitată l-a simbolizat prin Trinitatea teologică.

Este posibil totuși ca aceste explicații suplimentare să fie și ele inutile.

Herbert Spencer și-a modificat recent agnosticismul până într-atât încât a afirmat că natura „Cauzei Primare¹³⁹”, pe care ocultistul, mai

137 *Upanishad*.

138 Sau indefinibil, „impronunțabil”, în manuscrisul din 1886.

139 Cuvântul „primar” presupune în mod firesc ceva care este „primul născut”, primul

logic, o consideră ca derivând din „Cauza fără Cauză”, „Eternul”, „Incognoscibilul”, ar putea fi în esență aceeași cu cea a conștiinței care își are sursa în noi; altfel spus, că Realitatea impersonală care pătrunde Cosmosul este purul *noumen* al gândirii. Acest pas înainte îl aduce foarte aproape de doctrinele ezoterice și vedantice¹⁴⁰.

Parabrahman, Unica Realitate, Absolutul, este câmpul Conștiinței Absolute, adică al acelei Esențe care este dincolo de orice relație cu existența condiționată, și a cărei existență conștientă este un simbol condiționat. Dar odată ce ieșim, în gândire, din această Negație (pentru noi) Absolută, dualitatea survine în contrastul dintre Spirit (sau Conștiință) și Materie, dintre Subiect și Obiect.

Spiritul (sau Conștiința) și Materia trebuie totuși să fie considerate nu ca realități independente, ci ca cele două simboluri sau aspecte ale Absolutului, *Parabrahman*, care constituie baza Ființei condiționate, fie subiective, fie obiective.

Dacă considerăm această triadă metafizică ca fiind Rădăcina din care provine întreaga manifestare, Marele Suflu își asumă caracterul de Ideă Pre-cosmică. Este *fons et origo*-ul Forței și al oricărei Conștiințe individuale, și din el provine inteligența care ghidează vasta temă a Evoluției cosmice. Pe de altă parte, Substanța Radicală Pre-cosmică (*Mulaprakriti*) este acel aspect al Absolutului care este substratul tuturor planurilor obiective ale Naturii.

La fel cum Ideea Pre-cosmică este rădăcina oricărei Conștiințe individuale, Substanța Pre-cosmică este substratul Materiei, în diversele sale grade de diferențiere.

în timp, spațiu și rang, adică ceva finit și condiționat. „Primul” nu poate fi Absolutul, căci este o manifestare. De asemenea, ocultismul occidental numește Totul Abstract „Cauza Unică și fără Cauză”, „Rădăcina fără Rădăcină”, și limitează „Cauza Primară” la Logos, în sensul pe care Platon îl dă acestui termen.

140 A se vedea cele patru conferințe savante ale lui Subba Row despre *Baghavad Gita* din *The Theosophist*, 1887. (De asemenea, pp. 11-14, *The Philosophy of the Bhagavad Gita*.)

De unde reiese că pentru existența „Universului Manifestat”, contrastul dintre aceste două aspecte ale Absolutului este esențial. Separat de Substanța Cosmică, Ideia Cosmică nu s-ar putea manifesta ca o Conștiință individuală, deoarece Conștiința exprimată ca „eu sunt Eu” apare doar prin intermediul unui vehicul (*Upadhi*) de materie, fiind necesară o bază fizică pentru concentrarea unei Raze a Mentalului Universal cu un anumit grad de complexitate. Și la rândul său, separată de Ideia Cosmică, Substanța Cosmică ar rămâne o simplă abstracție, și nicio apariție a Conștiinței nu ar putea rezulta din ea.

Universul Manifestat este deci caracterizat de dualitate, care este, ca să spunem așa, esența însăși a EX-istenței sale ca „Manifestare”. Dar la fel cum polii opuși Subiect-Obiect, Spirit-Materie nu sunt decât aspecte ale Unității în care sunt sintetizați, tot astfel, în Universul Manifestat există „acel ceva” care leagă Spiritul de Materie, Subiectul de Obiect.

Acel ceva, în prezent necunoscut speculației occidentale, este numit de ocultiști *Fohat*. Este „puntea” cu ajutorul căreia Ideile care există în Gândirea Dumnezeiască sunt imprimate pe Substanța Cosmică ca „Legi ale Naturii”. *Fohat* este deci energia dinamică a Ideii Cosmice sau, altfel spus, este elementul de legătură inteligent, puterea care ghidează întreaga Manifestare, „Gândirea Dumnezeiască” transmisă și manifestată prin *Dhyan-Choani*¹⁴¹, Arhitecții lumii vizibile.

Astfel, din Spirit, sau Ideia Cosmică, provine Conștiința noastră despre Substanța Cosmică; de aici provin diversele Vehicule în care această Conștiință este individualizată și ajunge la Conștiința de Sine, sau conștiința reflectantă, în timp de *Fohat*, în diversele sale manifestări, este misterioasa legătură dintre Spirit și Materie, principiul însuflețitor care electrizează orice atom și îi dă viață.

Următorul rezumat va ajuta cititorul să își facă o idee mai clară despre toate acestea:

141 Numiți Arhangheli, Serafimi etc., de către Teologia creștină.

1. ABSOLUTUL, *Parabrahman* al vedanticilor sau Unica Realitate, SAT, care este, după cum spune Hegel, în același timp Ființa Absolută și Neființa.

2. *Primul Logos*: impersonal și – în filozofie – Logosul nemanifestat, precursor al celui manifestat. El este „Cauza Primară”, „Inconștientul” panteiștilor europeni.

3. *Cel de-al Doilea Logos*: Spirit-Materie, VIAȚĂ; „Spiritul Universului”, *Purusha* și *Prakriti*.

4. *Cel de-al Treilea Logos*: Ideie Cosmică, *Mahat* sau Inteligență, Sufletul Universal al Lumii, *Noumen*-ul Cosmic al Materiei, baza operațiilor inteligente ale Naturii și în Natură, numit și *Maha-Buddhi*.

REALITATEA UNICĂ; aspectele sale *duble*, în Universul condiționat¹⁴².

În plus, DOCTRINA SECRETĂ afirmă:

II. Eternitatea Universului, *in toto*, ca plan nelimitat care, periodic, este „terenul de joacă al nenumăratelor Universuri care se manifestă și dispar neîncetat”, numite „Stele care se Manifestă” și „Stele de Eternitate”. „Eternitatea Pelerinului”¹⁴³ este ca o clipită a Existenței-Sine”, spune CARTEA LUI DYZAN. „Apariția și dispariția lumilor este ca manifestarea regulată a fluxului și refluxului.”

142 [Aceste Trei Logosuri Subiective nu trebuie confundate cu cele Trei Logosuri Obiective ale Manifestării, în care cel de-al Treilea Logos Subiectiv devine Primul Logos obiectiv, Mentalul Universal Mahat infuzând tuturor lucrurilor calitatea de Inteligență. A se vedea *Studiu asupra Conștiinței*, de Annie Besant, Secțiunea despre Origini – Ed.]

143 „Pelerin” este numele dat Monadei noastre (cei Doi în Unul) în timpul ciclului său de încarnări. Este singurul Principiu nemuritor, etern din noi, o parte indisolubilă a Totului Integral – Spiritul Universal, din care emană și în care se resoarbe la sfârșitul ciclului. Afirmția că ea emană din Spiritul Unic este incorectă și stângace, dar expresia exactă lipsește din limbile occidentale. Vedanticii o numesc *Sutratma* (Sufletul-Fiu), dar explicația lor diferă puțin de cea a ocultiștilor. Sarcina de a explica diferența le revine vedanticilor.

Cea de-a doua aserțiune a DOCTRINEI SECRETE este universalitatea absolută a acestei legi a periodicității, a fluxului și refluxului, a mării ascendente și a celei descendente, pe care știința fizică le-a observat și le-a notat în toate domeniile naturii. Alternanța zilei și a nopții, a vieții și morții, a stării de somn și a celei de veghe, sunt lucruri atât de comune, atât de perfect universale și fără excepție, încât este ușor de înțeles că noi vedem în ele Legi fundamentale ale Universului.

DOCTRINA SECRETĂ mai afirmă:

III. Identitatea fundamentală dintre toate Sufletele și Supra-Sufletul Universal, acesta fiind el însuși un aspect al Rădăcinii Necunoscute și pelerinajul obligatoriu pentru orice Suflet – scânteie din ea – prin Ciclu Încarnărilor, sau al Necesității, în acord cu Legea Ciclică și Karmică, în timpul întregii perioade. Altfel spus, niciun *Buddhi* pur spiritual (Suflet *Dumnezeiesc*) nu poate avea o existență (conștiință) independentă înainte ca scânteia izvorâtă din pura Esență a celui de-al Șaselea Principiu Universal – sau Supra-Sufletul: a) să fi trecut prin toate formele lumii fenomenale ale acestei *Manvantara*; și b) să fi dobândit individualitate, mai întâi prin impulsioneare naturală, apoi prin eforturi personale, voluntare și hotărâte, modificate de restricțiile karmei sale, urcând astfel toate treptele inteligenței, de la *Manas*-ul cel mai de jos, până la cel mai înalt, de la mineral și plantă până la sfințenia Arhanghelilor (*Dhyani-Bhuddha*). Doctrina centrală a Filozofiei Ezoterice nu admite privilegiu, nici daruri speciale pentru om, în afara celor câștigate de propriul Eu prin efort și merit personal în cursul unei lungi serii de metamorfoze și reîncarnări. Acesta este motivul pentru care hindușii afirmă că Universul este *Brahman* și *Brahma*, căci *Brahman* se află în orice atom al Universului, cele șase Principii ale Naturii provenind toate din și fiind aspectele diferite și diferențiate ale celui de al ȘAPTELEA PRINCIPIU, UNICUL, singura Realitate a

Universului, atât a celei cosmice, cât și a celei microcosmice, și tot de aceea permutațiile psihice, spirituale și fizice pe planul manifestării și al formei celui de-al Șaselea Principiu (*Brahma*, vehiculul lui *Brahman*) sunt privite, prin antiteză metafizică, ca iluzorii și *mayavice*. Căci, deși rădăcina fiecărui atom în mod individual și a oricărei forme în mod colectiv este acest al Șaptelea Principiu sau Unica Realitate, totuși, sub aparența sa manifestată, fenomenală și temporară, ea nu este cu nimic mai mult decât o efemeră iluzie a simțurilor noastre¹⁴⁴.

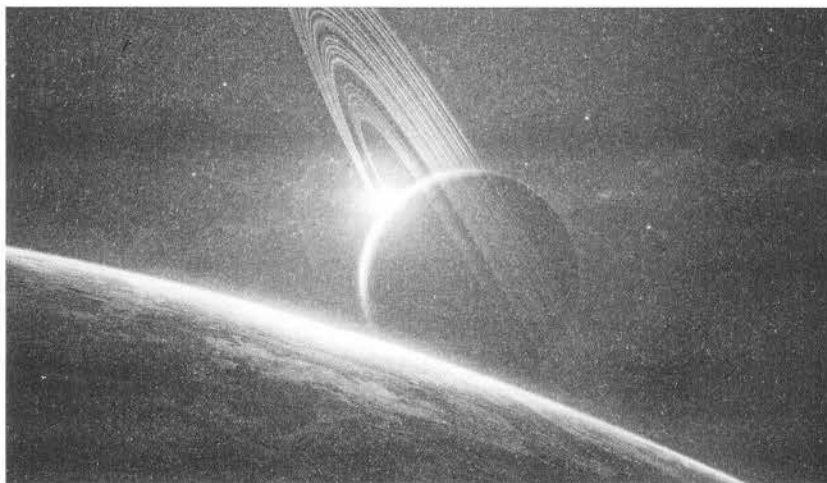
În starea sa absolută, Principiul Unic, sub cele două aspecte ale sale, *Parabrahman* și *Mulaprakriti*, este asexuat, necondiționat și etern. Emanția lui periodică, manvantarică, sau strălucire primordială, este Una, de asemenea androgenă și fenomenal finită. Atunci când această radiație strălucește la rândul său, toate strălucirile sale sunt încă androgine, dar devin principii masculine și feminine în aspectele lor inferioare.

După o *Pralaya*, fie Marea *Pralaya*, fie o *Pralaya* Minoră, care lasă lumile în *statu quo*¹⁴⁵ – primul Principiu care se trezește la viața activă este plasticul *Akasha*, Tatăl-Mamă, spirit și suflet al Eterului, sau Planul Cercului. Spațiul este Mamă înainte de activitatea sa cosmică, și Tată-Mamă în primul stadiu al trezirii sale. În *Cabala* el este de asemenea Tată-Mamă-Fiu. Dar în timp ce în Doctrina Orientală aceștia sunt cel de-al Șaptelea principiu al Universului Manifestat, sau *Atma-Buddhi-Manas*-ul său (Spirit, Suflet, Minte), Triada care se ramifică în șapte ramuri – care sunt cele șapte principii cosmice și cele șapte Principii umane în *Cabala* occidentală a misticilor iudeo-creștini – este

144 A se vedea volumul al II-lea, partea a 3-a, secțiunea a 14-a, *Zei, Monade și Atomi*.

145 Nu organismele fizice, și cu atât mai puțin principiile lor psihice, sunt cele care rămân în *statu quo* în timpul marilor *Pralaya* Cosmice sau chiar Solare, ci numai „fotografiile” lor akashice sau astrale. Dar în timpul unei *Pralaya* Minore, odată surprinse de „Noapte”, planetele rămân intacte, deși moarte, la fel cum rămâne un animal mare prins și înfășurat de ghețurile polare, timp de secole.

Triada sau Trinitatea, iar pentru acești ocultiști, Iehova mascul-femelă, *Jah-Havah*. În asta constă întreaga diferență dintre Trinitatea ezoterică și cea creștină. Misticii și filozofii, panteiștii din Orient și din Occident își sintetizează Triada pregenetică în pura abstracție dumnezeiască. Ortodocșii o antropomorfizează. *Hiranyagarba*, *Hari* și *Shankara* – cele trei Ipostaze ale manifestării „Spiritolui, Spiritului Suprem”, titlu sub care *Prithivi*, Pământul îl salută pe *Vishnu* în primul său avatar – sunt calitățile abstracte și pur metafizice de Formare, Conservare și Distrugere; ele sunt de asemenea cei trei *Avasthas* (Ipostaze) dumnezeiești ale celui care „nu pierde odată cu lucrurile create” sau *Achyuta*, nume al lui *Vishnu*; cât despre creștinul ortodox, el separă Divinitatea sa Personală Creatoare în cele trei Persoane ale Trinității și nu admite nicio divinitate superioară. Aceasta, pentru ocultist, este Triunghiul Abstract, iar pentru ortodox cubul perfect. Dumnezeu Creator, sau mai degrabă ansamblul de zei creatori, este privit de filozoful oriental ca *Bhrantidar-sanatah*, „false aparențe”, ceva „conceput în virtutea unor aparențe înșelătoare ca o formă materială”, și se explică faptul că acești zei se nasc din concepția iluzorie a Sufletului egotic personal și uman (al Cincilea Principiu, inferior).

Acest lucru este exprimat într-un mod superb într-o nouă traducere a lucrării *Vishnu Purana*, în notele lui Fitzedward adăugate la traducerea lui Wilson. „Acest *Brahma*, în totalitatea sa, posedă la modul esențial aspectul lui *Prakriti* evoluată și neevoluată [*Mulaprakriti*] și de asemenea aspectul Spiritului și aspectul Timpului. Spiritul, de două ori născut, este aspectul dominant al supremului *Brahma*¹⁴⁶.

Următorul este un aspect dublu – *Prakriti*, în același timp evoluat și neevoluat, iar ultimul este timpul.” *Kronos* (Timpul) este de asemenea reprezentat în Teogonia Orfică ca un zeu sau agent zămislit.

Această perioadă a trezirii Universului este reprezentată în simbolismul sacru printr-un Cerc perfect, cu Punctul (Rădăcina) în centru. Acest semn era universal și îl regăsim de asemenea în *Cabala*. Totuși, *Cabala* occidentală, aflată actualmente în mâinile mysticilor creștini, îl ignoră în totalitate, deși el este clar marcat în *Zohar*. Acești sectanți încep cu sfârșitul și consideră drept simbol al Cosmosului pregenetic simbolul: ⊕ și îl numesc „Unirea Rozei cu Crucea”, marele mister al generației oculte – de unde și numele de Roza-Crucieni! După cum ne putem da seama totuși din cele mai importante și bine cunoscute simboluri ale Roza-Crucienilor, el este un simbol care nu a fost încă niciodată înțeles, nici măcar de către mysticii moderni. El reprezintă un Pelican care își sfășie pieptul pentru a-și hrăni cei șapte pui – adevărat crez al Fraților Roza-Crucieni și rămășiță directă a Doctrinei Secrete orientale.

Brahman (neutru) este numit *Kalahamsa*, ceea ce, după orientaliștii din Occident, înseamnă Lebăda Eternă sau Gâsca Eternă, și la fel este

146 Astfel Spencer – care, totuși, la fel ca Schopenhauer și Von Hartmann, nu face decât să reflecte un aspect al străvechilor filozofii ezoterice și să-și transporte astfel cititorii pe malurile reci ale disperării agnostice – formulează în mod respectuos marele mister: „Ceea ce rămâne imuabil în cantitate, deși mereu schimbându-și forma, sub aceste aparențe sensibile pe care Universul ni le prezintă, este o putere necunoscută și incognoscibilă pe care noi suntem obligați să o recunoaștem ca fiind fără limite în spațiu și fără început și fără sfârșit în Timp.” Numai nerușinata Teologie – și niciodată Știința sau Filozofia – este cea care caută să cântărească infinitul și să dezvăluie Insondabilul și Incognoscibilul.

și cu *Brahma*, Creatorul. Este de datoria noastră să atragem atenția asupra unei mari greșeli: *Brahman* (neutru) este cel care ar trebui numit *Hamsa - Vahana* (cel care folosește Lebăda drept Vehicul), și nu *Brahma*, Creatorul, căci acesta din urmă este adevăratul *Kalahamsa*, în timp ce *Brahman* (neutru) este *Hamsa* și *A-hamsa*, după cum va fi explicat în *Comentarii*. Trebuie să înțelegem bine că termenii *Brahma* și *Parabrahman* sunt folosiți aici nu pentru că aparțin nomenclaturii noastre ezoterice, ci pur și simplu pentru că le sunt mai familiari cercetătorilor occidentali. Amândoi sunt echivalenții perfecți ai termenilor noștri cu una, trei și cinci vocale, care se aplică la TOTUL UNU și la Unicul „TOTUL ÎN TOT”.

Acestea sunt concepțiile fundamentale pe care se bazează DOCTRINA SECRETĂ.

Nu este acum momentul să le luăm apărarea sau să oferim dovezi referitor la caracterul lor inerent rezonabil și nici să demonstrăm că ele sunt, de fapt, conținute – deși mult prea adesea sub o aparență înșelătoare – în orice sistem de gândire sau filozofie demnă de acest nume.

Din moment ce cititorul a dobândit o înțelegere clară și a perceput lumina pe care ele o proiectează asupra oricărei probleme a vieții, ele nu vor avea nevoie de o altă justificare în ochii lui, pentru că adevărul lor le va apărea la fel de evident ca Soarele de pe cer. Trec deci la subiectele tratate în STANȚELE prezentate în acest volum, precedându-le de o schiță structurală, pentru a ușura sarcina cercetătorului, făcând un rezumat al întregului.

Istoria Evoluției Cosmice, așa cum este ea tratată în STANȚE, este, într-un anumit fel, formula algebrică abstractă a acestei evoluții. Cercetătorul nu trebuie deci să se aștepte să găsească în ea un rezumat al tuturor etapelor și transformărilor intervenite între primele începuturi ale Evoluției Universale și starea noastră actuală. A oferi un asemenea rezumat ar fi pe cât de imposibil, pe atât de incomprehensibil pentru niște oameni

care nu pot sesiza natura planului existențial cel mai apropiat de acela în care conștiința le este deocamdată limitată.

STANȚELE oferă deci o formulă abstractă, aplicabilă, *mutatis mutandis*, întregii evoluții: micii noastre Terra, Lanțului de Planete în care Terra este inclusă, Universului Solar din care face parte acest Lanț și așa mai departe, într-o scară ascendentă, până ce mintea începe să se clatine și se epuizează în acest efort.

Cele șapte STANȚE prezentate în acest volum reprezintă cei șapte termeni ai acestei formule abstracte. Ele descriu cele șapte mari etape ale procesului evolutiv despre care se vorbește, în *Purane*, ca despre cele „Șapte Creații”, și, în *Biblie*, ca despre „Zile” ale Creației.

STANȚA I descrie starea TOTULUI UNIC în timpul *Pralayei*, înainte de apariția primei vibrații a manifestării.

Dacă reflectăm puțin, ne dăm seama că o asemenea stare nu poate fi decât simbolizată; ea este imposibil de descris. Ea nu poate fi simbolizată decât prin negație, deoarece fiind starea de Absolut *per se*, ea nu poate poseda niciunul dintre acele atribute specifice care servesc la descrierea obiectelor în termeni pozitivi. Această stare nu poate fi deci sugerată decât prin negativele tuturor acestor atribute abstracte pe care oamenii le simt, mai degrabă decât le concep, ca pe limitele cele mai îndepărtate pe care puterea lor de a concepe le poate atinge.

STANȚA a II-a descrie o stare care, pentru un spirit occidental, este atât de apropiată de cea pe care o descrie prima STANȚĂ încât numai expunerea diferenței dintre ele ar necesita un întreg volum. Trebuie să lăsăm deci în seama intuiției și a facultăților superioare ale cititorului sarcina de a sesiza, pe cât posibil, semnificația frazelor alegorice care se găsesc în ea. Altfel spus, aceste Stanțe fac apel mai mult la facultățile interne decât la inteligența obișnuită a creierului fizic.

STANȚA a III-a descrie Trezirea Universului la viață după *Pralaya*. Ea înfățișează emergența „Monadelor” din starea lor de absorbție în UNUL; este prima și cea mai înaltă etapă din formarea „Lumilor” – termenul Monadă putându-se aplica la fel de bine vastelor Sisteme Solare, cât și celui mai mic atom.

STANȚA a IV-a expune diferențierea „Germenului” Universului în Ierarhia Septenară a Puterilor Dumnezeiești conștiente, care sunt manifestările active ale Energiei Unice și Supreme. Acestea sunt modelatoarele și în final creatoarele întregului Univers manifestat, și aceasta doar în sensul comprehensibil al cuvântului „creator”; ele îi dau o formă și îl ghidează; ele sunt Ființele inteligente care ajustează și controlează evoluția, incorporând în ele însele aceste manifestări ale Legii – UNICE pe care le cunoaștem ca „Legi ale Naturii”. În mod generic, ele sunt cunoscute sub numele de *Dhyan-Chohani*, deși fiecare grup distinct are propria sa denumire în DOCTRINA SECRETĂ. În mitologia hindusă, această etapă a Evoluției este numită „Crearea Zeilor”.

STANȚA a V-a descrie procesele de formare a lumii. Mai întâi, se prezintă Materia Cosmică difuză, apoi „Turbionul Focului”, prima etapă a formării unei nebuloase. Această nebuloasă se condensează și, după ce trece prin diverse transformări, formează un Univers solar, un Lanț Planetar, sau o singură Planetă, după caz.

STANȚA a VI-a indică etapele următoare ale formării unei „Lumi” și descrie evoluția unei astfel de Lumi până la cea de-a patra mare perioadă a sa, corespondentă celei în care trăim acum.

STANȚA a VII-a continuă această istorie și trasează coborârea vieții, până la apariția Omului: aici se oprește Prima Carte a DOCTRINEI SECRETE.

Dezvoltarea omului, de la prima sa apariție pe acest Pământ, în timpul acestui Ciclu, până la starea în care ne găsim acum, constituie obiectul volumelor al III-lea și al IV-lea.

STANȚELE care formează teza fiecărei secțiuni sunt reproduse în versiunea lor modernă, căci ar fi complet inutil să ne complicăm, introducând în ele frazeologia arhaică a originalului, cu stilul și termenii săi derutanți. Sunt oferite extrase din traduceri chineze, tibetane și sanscrite din textul *Senzar* original din *Comentariile și Glosele* despre CARTEA LUI DZYAN. Este prima oară când aceste documente sunt prezentate într-un limbaj european. Este de altfel aproape inutil să precizăm faptul că nu este prezentată decât o parte din cele șapte STANȚE, pentru că textul integral nu ar fi înțeles de nimeni, în afara câtorva mari ocultști. Și nici autoarea acestor pagini, sau mai degrabă umila persoană care a redactat această lucrare, nu le-ar înțelege mai bine decât majoritatea profanilor. Pentru a ușura lectura lucrării și pentru a micșora numărul notelor de subsol, am considerat potrivit să plasez alăturat textele și comentariile și să folosesc – acolo unde era necesar – nume sanscrite și tibetane în locul celor originale. Și aceasta cu atât mai mult cu cât toți acești termeni sunt sinonime acceptate, ultimele nemaifiind folosite decât între Maestru și *Chelașii* (discipolii) săi.

Astfel, dacă am dori să traducem primul verset folosind doar termenii tehnici dintr-una din versiunile tibetane și *Senzar*, *Shloka I* s-ar citi în felul următor:

Tho-ag în Zhi-gyu a dormit șapte Khorlo. Zodmanas zhiba. Tot Nyug san. Nu Konch-og nu Thgan-Kam, nu Lha Chohan nu Tenbrel Chungyi Dharmakaya încetară Tgenchang nu devine Barnang și Ssa în Ngovonyidj singur Tho-og Yinsin în noaptea lui Sun-chan și Yong-grub [Paranishpanna] etc.

Ar fi o adevărată *Abracadabra*.

Întrucât această lucrare a fost scrisă pentru instruirea cercetătorilor ocultismului, și nu pentru filologi, vom evita folosirea unor asemenea termeni străini peste tot unde acest lucru este posibil. Numai termenii intraductibili, incomprehensibili fără explicație, au fost păstrați, dar au fost redați în forma lor sanscrită. Cititorul își va aminti că aceștia aparțin de altfel, aproape întotdeauna, dezvoltării ulterioare a acestei limbi (sanscrita), și că ei aparțin celei de-a Cincea Rase-Rădăcină. Sanscrita, așa cum o cunoaștem astăzi, nu era limba atlanților, și majoritatea termenilor filozofici folosiți în sistemele Indiei din perioada Post-Mahabharatică nu se găsesc în *Vede*, nici în STANȚELE *originale*, ci sunt oferite echivalentele lor.

Cititorul care nu este teozof poate, dacă dorește, să privească tot ceea ce urmează ca pe un basm, sau cel puțin ca pe o speculație fără dovezi a unui visător, sau ca pe o nouă ipoteză de adăugat la numeroasele ipoteze științifice din toate timpurile, unele condamnate, altele aflate pur și simplu în așteptare; acestea nu sunt, în orice caz, mai puțin științifice decât multe alte teorii pretins științifice și sunt, oricum, mai filozofice.

Având în vedere marele număr de note și explicații necesare, notele de subsol au fost marcate ca de obicei, în timp ce frazele implicând comentarii sunt specificate prin litere. Cititorul va putea găsi dezvoltări mai ample în capitolele despre *Symbolism*; unele dintre acestea din urmă vor conține chiar mai multe informații decât *Comentariile*.

PRIMA PARTE

EVOLUȚIA COSMICĂ

ȘAPTE STANȚE TRADUSE DIN CARTEA SECRETĂ A LUI DZYAN ÎNSOȚITE DE COMENTarii

Nu exista nimic: nici cerul limpede,
Nici bolta largă a cerurilor întinsă deasupra capetelor noastre.
Ce acoperea totul? Ce adăpostea? Ce ascundea?
Era oare abisul fără fund al apelor?
Nu exista moarte – totuși nimic nu era nemuritor.
Nu exista nimic care să separe ziua de noapte;
Unicul respira fără suflu, prin sine însuși:
De atunci, nu a existat nimic în afara Lui.
Tenebrele domneau, și totul, la început, era voalat
Într-un întuneric adânc – ocean fără lumină.
Germenele care dormita încă în învelișul lui
S-a întredeschis sub influența căldurii ardente, sub formă de
Natură Unică.

.....

Cine cunoaște secretul? Cine l-a proclamat aici?
De unde, de unde vine această creație multiplă?
Zei înșiși au prins viață mai târziu.

Cine știe de unde a venit această creație imensă?
 Cine cunoaște acest lucru, de unde vine această mare creație,
 Dacă Voința Sa a creat sau s-a abținut?
 Cel mai mare văzător care este deasupra cerurilor
 Știe, fără îndoială, aceasta – sau poate nu o știe nici el.

Plonjându-ți privirea în eternitate...
 Înainte ca temeliile lumii să fi fost clădite.

.....

Tu existai. Și atunci când flacăra subterană
 Își va sparge închisoarea și va distruge stâlpul lumii,
 Tu vei continua să exiști, la fel ca altădată
 Tu nu vei cunoaște nicio schimbare când timpul nu va mai fi.
 O, gândire fără sfârșit, Dumnezeiască ETERNITATE!¹⁴⁷

EVOLUȚIA COSMICĂ ÎN ȘAPTE STANȚE EXTRASE DIN CARTEA LUI DZYAN

STANȚA I

1. Mama Eternă, înfășurată în Rochiile sale în veci Invizibile, dormise din nou timp de Șapte Eternități.
2. Timpul nu exista, căci el dormea în Sânul Infinit al Duratei.
3. Mentalul Universal nu exista, căci nu exista *Ah-hi* pentru a-l conține.

¹⁴⁷ *Rig Veda*, traducere Langlois, a II-a ediție, revăzută și corectată de Foucaux, Paris-Maisonneuve, 1872, p. 594, secțiunea a VIII-a, partea a VII-a, Imnul al X-lea, intitulat *Paramatma*, Richi-Prajapati.

4. Cele Șapte Drumuri ale Beatitudinii nu existau. Marile Cauze ale Mizeriei nu existau, căci nu exista nimeni pentru a le produce, nici pentru a cădea în capcana lor.

5. Tenebrele singure umpleau Totul fără Limite, căci Tatăl, Mama și Fiul erau din nou unul, iar Fiul nu se trezise încă pentru Roata nouă și Pelerinajul său pe ea.

6. Cei Șapte Domni Sublimi și cele Șapte Adevăruri încetaseră să existe, iar Universul, Fiul Necesității, era cufundat în *Paranishpanna*, pentru a fi expirat de suflul a ceea ce este, și totuși nu este. Nimic nu era.

7. Cauzele Existenței fuseseră eliminate; Vizibilul care fusese și Invizibilul care este se odihneau în Ne-Ființa Eternă – Ființa Unică.

8. Singură, Unica Formă de Existență se întindea fără limite, infinită, fără cauză, într-un somn fără Vise și Viața vibra inconștientă în Spațiul Universal, peste tot în această Prezență Absolută care este resimțită de OCHIUL Deschis al lui Dangma.

9. Dar unde era Dangma atunci când *Alaya*-ul Universului era în *Paramartha*, iar Marea Roată era *Anupadaka*?

STANȚA a II-a

1. ... Unde erau Constructorii, Fiii Luminoși ai Aurorei Manvantarice?... În Tenebrele Necunoscute, în *Ah-hi*-ul lor *Paranishpanna*. Producătorii Formei din Non-Formă – Rădăcina Lumii – *Devamatri* și *Svabhavat* se odihneau în Fericirea Ne-Ființei.

2. ... Unde era Tăcerea? Unde se găseau urechile pentru a o percepe? Nu, nu exista nici Tăcere, nici Sunet: nimic în afară de Suflul Etern, care nu încetează niciodată, care nu se cunoaște pe el însuși.

3. Ora nu sosise încă; Raza nu răsărise încă din Germene; *Matripadma* nu se umflase încă.

4. Inima Sa nu se deschisese încă pentru a lăsa să intre Raza Unică și pentru a o lăsa să cadă după aceea ca Trei în Patru, în Sânul *Mayei*.

5. Cei Șapte nu se născuseră încă din Țesătura Luminii. Tenebrele singure erau Tată-Mamă, *Svabhavat*: iar *Svabhavat* era în Tenebre.

6. Aceștia Doi sunt Germenele, iar Germenele este Unul. Universul era încă ascuns în Gândirea Divină și în Sânul Divin.

STANȚA a III-a

1. ... Ultima Vibrație a celei de-a Șaptea Eternități se propagă în Infinit. Mama se dilată, crește din interior către în afară, ca Mugurele de Lotus.

2. Vibrația se propagă brusc, atingând cu Aripa sa rapidă tot Universul și Germenele care sălășluiește în Tenebre, Tenebrele care suflă peste Apele adormite ale Vieții.

3. Tenebrele radiază Lumină, iar Lumina lasă să cadă o Rază solitară în Ape, în Abisul-Mamă. Raza traversează rapid Oul Virgin, face să tremure Oul Etern, care lasă să cadă Germenele neetern, care se condensează în Oul Cosmic.

4. Cei Trei cad în cei Patru. Esența Radioasă devine Șapte înăuntru și Șapte în afară. Oul Luminos, care în el însuși este Trei, se coagulează și

se întinde în Cheaguri albe ca laptele în Profunzimile Mamei, Rădăcina care crește în Profunzimile Oceanului Vieții.

5. Rădăcina rămâne, Lumina de asemenea, Cheagurile rămân și ele și totuși *Oeaohu* este Unul.

6. Rădăcina Vieții era în fiecare Picătură a Oceanului Nemuririi, iar Oceanul era Lumina Radioasă, care era Foc, Căldură și Mișcare. Tenebrele au dispărut și nu au mai existat; ele au dispărut în propria lor esență, Corpul de Foc și de Apă al Tatălui și al Mamei.

7. Vezi, o, *Lanu*, Copilul Radios al Celor Doi, Gloria de o splendoare fără pereche: Spațiul Strălucitor, Fiul Spațiului Întunecat, care răsare din Profunzimile marilor Ape Întunecate. Este *Oeaohu*, cel mai Tânăr, ***-ul. El strălucește precum Soarele. El este Dragonul Înțelepciunii, Scânteietor și Divin; *Eka*-ul¹⁴⁸, este *Chatur*, iar *Chatur* își însușește *Tri*, iar Uniunea îl produce pe *Sapta*, în care sunt cei Șapte care devin *Tridasha*, Armatele și Mulțimile. Iată-l, ridicând Vălul și desfășurându-l, de la Răsărit la Apus. El ascunde ceea ce este Deasupra și lasă să se vadă Dedesubtul ca Marea Iluzie. El desemnează locurile Ființelor Luminoase, schimbă Ceea Ce Este Deasupra într-o Mare de Foc fără maluri și pe Unul Manifestat în Marile Ape.

8. Unde era Germenele, unde erau atunci Tenebrele? Unde este Spiritul Flăcării care arde în Lampa ta, o, *Lanu*? Germenele este Acela, iar Acela este Lumina, Albul și Strălucitorul Fiu al Tatălui Întunecat și Ascuns.

9. Lumina este Flacăra rece, iar Flacăra este Focul, iar Focul produce Căldura, care dă Apa – Apa Vieții în Marea Mamă.

10. Tatăl-Mamă țese o Pânză, a cărei extremitate superioară este legată de Spirit – Lumina Tenebrelor Primordiale – iar extremitatea inferioară este legată de umbra sa, Materia. Această Pânză este Universul, țesută cu cele Două Substanțe combinate într-Una, care este *Svabhavat*.

¹⁴⁸ *Eka* = unul, *Chatur* = patru, *Tri* = trei, *Sapta* = șapte, *Tridasha*: *Tri* = trei x *dasha* (zece) = trei de câte zece, sau o armată.

11. Această Pânză se întinde atunci când Suflul Focului o acoperă; ea se contractă atunci când Suflul Mamei o atinge. Atunci, Fiii se separă și se dispersează pentru a reintra în Sânul Mamei lor, la sfârșitul Marii Zile, pentru a redeveni una cu Ea. Atunci când Ea se răcește, devine strălucitoare. Fiii săi se dilată și se contractă prin propriul lor Sine și prin Inima lor ei îmbrățișează Infinitul.

12. Atunci *Svabhavat* îl trimite pe *Fohat* pentru a întări Atomii. Fiecare este o parte a pânzei. Reflectându-l pe „Domnul Existent prin Sine Însuși”, ca într-o oglindă, fiecare devine, la rândul său, o Lume.

STANȚA a IV-a

1. ... O, Fii ai Pământului, ascultați-i pe Învățătorii voștri – Fiii Focului. Aflați că nu există nici primul, nici ultimul, căci totul este Numărul Unic, ieșit din Non-Număr.

2. Învățați ceea ce noi, cei proveniți din cei Șapte Primordiali, noi, care suntem născuți din Flacăra Primordială, am învățat de la Părinții noștri...

3. Din splendoarea Luminii – Rază a Tenebrei Eterne – au apărut în Spațiu Energiile trezite; Unicul din Ou, Șasele și Cinciul. Apoi Treiul, Unul, Patrul, Unul, Cinciul, în total de două ori Șapte. Și acestea sunt Esențele, Flăcările, Elementele, Constructorii, Numerele, *Arupa*, *Rupa*, și Forța, sau Omul Divin, care este suma lor totală. Iar din Omul Divin au emanat Formele, Scânteile, Animalele Sacre și Mesagerii Taților Sfinți conținuți în Sfinții Patru.

4. Era Armata Vocii – Mama Divină a celor Șapte. Scânteile celor Șapte sunt supușii și servitorii Primului, ai Celui de-al Doilea, ai Celui de-al Treilea, ai Celui de-al Patrulea, ai Celui de-al Cincilea, ai Celui de-al Șaselea și ai Celui de-al Șaptelea dintre cei Șapte. Aceste Scânteii sunt

numite Sfere, Triunghiuri, Cuburi, Linii și Modelatori, căci astfel se ține Eternul *Nidana* – *Oi-Ha-Hu-ul*¹⁴⁹.

5. *Oi-ha-Hu-ul*, care este „Tenebrele”, Cel-Fără-Limite, sau Non-Numărul, *Adi-Nidana*, *Svabhavat*, O -ul.

I. *Adi-Sanat-ul*, Numărul, căci el este Unul.

II. Vocea Cuvântului¹⁵⁰, *Svabhavat*, Numerele, căci el este Unul și Nouă.

III. „Pătratul fără Formă”.

Și acești Trei, incluși în O, sunt Patrul sacru și cei Zece sunt Universul *Arupa*. Atunci vin „Fiii”, cei Șapte Combatanți, Unul, al Optulea lăsat de-o parte, și Suflul său care este Făcătorul de Lumină.

6. ... Vin atunci cei Șapte Secunzi care sunt *Lipikașii*, produși de cei Trei. Fiul Respins este Unul. Sorii-Fii sunt nenumărați.

STANȚA a V-a

1. Cei Șapte Primordiali, Primele Șapte Sufluri ale Dragonului Înțelepciunii, produc la rândul lor, din Suflurile lor Circulare Sacre, Turbionul Ardent.

2. Ei fac din el Mesagerul Voinței lor. *Dzyu-l* devine *Fohat*; Fiul ager al Fiilor Divini, ai căror Fii sunt *Lipikașii*, se învârt în cerc. *Fohat* este Calul, iar Gândirea Călărețul. El trece ca un fulger prin norii de foc; el face Trei, Cinci și Șapte Pași prin cele Șapte Regiuni superioare și cele Șapte Regiuni inferioare. El ridică Vocea, cheamă Scânteile nenumărate și le reunește.

3. El este Spiritul care le ghidează și le conduce. Atunci când își începe munca, el desparte Scânteile din Regatul Inferior, care plutesc și

149 Sau *Oeaoho*.

150 Domnul, în ediția din 1888.

vibrează de bucurie în lăcașurile lor luminoase, și formează Germeii Roților. El le plasează în cele Șase direcții ale Spațiului și lasă Una la mijloc – Roata Centrală.

4. *Fohat* trasează liniile spirale pentru a-l uni pe cel de-al Șaselea cu cel de-al Șaptelea – Coroana. O armată de Fii ai Luminii se află la fiecare unghi; *Lipikașii* în Roata din Centru. Ei spun: „Acest lucru este bun.” Prima Lume Dumnezeiască este gata: Prima¹⁵¹, a Doua. Atunci „*Arupa*-ul Dumnezeiesc” se reflectă în *Chhaya Loka*, Primul Veșmânt al lui *Anupadaka*.

5. *Fohat* face cinci pași și construiește o roată înaripată la fiecare colț al pătratului pentru cei Patru Preasfinți și Armatele lor.

6. *Lipikașii* circumscriu Triunghiul, Prima Ființă, Cubul, a Doua Ființă și Pentagonul în Ou. Este Inelul numit „Nu Trece”, pentru cei care coboară și care urcă și de asemenea pentru cei care, în timpul *Kalpei*, înaintează către marea Zi „Fii cu noi”. Astfel au fost formați *Arupa* și *Rupa*: dintr-O Lumină, Șapte Lumini din fiecare dintre cei Șapte, de șapte ori Șapte Lumini. Roțile supraveghează Inelul...

STANȚA a VI-a

1. Prin puterea Mamei Compasiunii și a Cunoașterii, *Kwan-Yin* – „Triplă” *Kwan-Shai-Yin*, care sălășluiește în *Kwan-Yin-Tien* –, *Fohat*, suflul Descendenților lor, Fiul Fiilor, a chemat din Abisul inferior Forma Iluzorie a lui *Sien-Tchan* și cele Șapte Elemente.

2. Ființa Rapidă și Radioasă produce cele șapte Centre *Laya*, pe care nimeni nu le va învinge până la Marea Zi „Fii Cu Noi”, și plasează Universul pe aceste Fundamente Eterne, înconjurând *Sien-Tchan*-ul cu Germeii Elementari.

151 „Primul fiind al Doilea” – este scris în manuscrisul din 1886. „Primul este acum al Doilea” – este în textul din ediția din 1888.

3. Din cele Șapte – mai întâi Unul este manifestat, Șase ascunse; Două manifestate, Cinci ascunse, Patru și Un *Tsan* revelate, Două și jumătate ascunse; Șase înainte de a fi manifestate. Unul pus de-o parte. În sfârșit, Șapte Mici Roți se învârtesc, una dând naștere alteia.

4. El le construiește după modelul Roților mai vechi, plasându-le pe Centrele Neperisabile.

5. Cum le construiește *Fohat*? El adună Praful de Foc. Formează Bile de Foc, trece prin ele și în jurul lor, infuzându-le viață, și le pune apoi în mișcare, unele într-un sens, celelalte în sens invers. Ele sunt reci, el le încălzește. Ele sunt uscate, el le umezește. Ele strălucesc, el le vântură și le răcește.

6. Astfel acționează *Fohat*, de la un Crepuscul la altul, timp de șapte Eternități.

7. La cea de-a Patra, Fiii primesc ordinul să creeze Imagini: Al Treilea refuză. Doi se supun.

8. Blestemul este pronunțat. Ei se vor naște în cea de-a Patra; vor suferi și vor produce suferință. Este Primul Război.

9. Roțile cele mai Vechi s-au învârtit în jos și în sus. ... Icrele Mamei au umplut totul. Au fost Lupte între Creatori și Distrugători, și Lupte pentru Spațiu, Sămânța apărând și reapărând continuu.

10. Fă-ți calculele, o, *Lanu*, dacă vrei să știi vârsta exactă a Micii Roți. Cea de-a Patra sa Rază este Mama noastră. Atinge cel de-al Patrulea „Fruct” al celei de-a Patra Cărări a Cunoașterii, care conduce la *Nirvana*, și vei înțelege, căci vei vedea...

STANȚA a VII-a

1. Iată începutul Vieții sensibile și fără formă.

Mai întâi Divinul, Unul ieșit din Spiritul-Mamă, apoi Spiritualul: cei Trei ieșiți din Unul, cei Patru din Unul și cei Cinci, de unde cei Trei,

cei Cinci și cei Șapte. Iată Triplul și Cvadruplul, coborând Fiii, născuți din Mentalul Primului Domn, cei Șapte Radioși. Ei sunt cei care sunt tu, eu, el, o, *Lanu*, ei, care veghează asupra ta și asupra mamei tale, *Bhumi*.

2. Raza Unică multiplică Razele mai mici. Viața precede Forma și supraviețuiește ultimului atom. Prin Razele nenumărate, Raza Vieții, Unica, trece ca un Fir de Ață prin multe Perle.

3. Atunci când Unul devine Doi, Triplul apare, iar cei Trei sunt Unul; este Firul nostru, *Lanu*, inima Plantei-Om numite *Saptaparna*.

4. Este Rădăcina care nu moare niciodată; Flacăra cu Trei Limbi a celor Patru Fitile. Fitilele sunt Scânteile care emană din Flacăra cu Trei Limbi proiectată de cei Șapte – Flacăra lor – Razele și Scânteile unei Luni unice reflectate în Valurile agitate ale tuturor Fluviilor Pământului.

5. Scânteia este agățată de Flacăra prin firul cel mai dezlegat al lui *Fohat*. Ea călătorește prin cele Șapte Lumi ale lui *Maya*. Se oprește în Prima, și aici este un Metal și o Piatră, trece în cea de-a Doua, și iată – o Plantă; Planta se învolutează prin șapte Transformări și devine un Animal Sacru. Din atributele combinate ale celor ce preced, *Manu*, Gânditorul, este format. Cine îl formează? – Cele Șapte Vieți ale Vieții Unice. Cine îl completează? – Cvintuplul *Lha*. Și cine perfecționează ultimul corp? – Peștele, *Sin* și *Soma*...

6. De la Primul Născut, Fiul care îl unește pe Veghetorul Tăcut cu Umbra sa, devine mai puternic și mai radios cu fiecare Transformare. Lumina Solară a dimineții s-a transformat în strălucirea glorioasă a amiezii.

7. Iată Roata ta actuală, îi spune Flacăra Scânteii. Tu ești eu însămi, imaginea mea și umbra mea. Eu m-am îmbrăcat cu tine și tu ești *Vahan*-ul meu până în Ziua „Fii Cu Noi”, când vei redeveni eu însămi și alții, tu însăși și eu. Atunci Constructorii, după ce s-au înfășurat în primul lor Înveliș, coboară pe Pământul strălucitor și domnesc peste Oameni – care sunt ei-înșiși...

Acesta este fragmentul de istorie arhaică, sumbru și confuz, aproape incomprehensibil. Vom urmări acum să luminăm aceste tenebre și să facem să fie înțelese aceste aparente NONSENSURI.

COMENTARIILE ALE CELOR ȘAPTE STANȚE ȘI ALE TERMENILOR LOR, CU NUMEROTAREA LOR ÎN STANȚE ȘI SHLOKA-URI

STANȚA I – NOAPTEA UNIVERSULUI

§1. – Mama Eternă [Spațiul], înfășurată în Rochiile sale în veci Invizibile, dormise din nou timp de Șapte Eternități.

Mama, Spațiul, este Cauza eternă, mereu prezentă, a tot ce există – DIVINITATEA incomprehensibilă, ale cărei „Rochii Invizibile” sunt Rădăcina mistică a întregii Materii și a Universului. Spațiul este singurul lucru etern pe care suntem capabili să ni-l imaginăm cu ușurință, imuabil în abstractitatea lui, total neafectat de prezența sau absența în el a unui Univers obiectiv. El este fără dimensiuni, în toate sensurile, și existent prin sine însuși. Spiritul este prima diferențiere a ACELUIA, Cauza fără Cauză a Spiritului și a Materiei. După cum se spune în catehismul ezoteric, el nu este nici „vidul fără margini”, nici „plenitudinea condiționată”, ci amândouă în același timp. El a fost și va fi întotdeauna.

Astfel, „Rochiile” reprezintă *noumen*-ul Materiei Cosmice nediferențiate. Nu este materia așa cum o cunoaștem, ci esența spirituală a materiei, și ea este co-eternă și chiar una cu Spațiul în sensul său abstract. Natura-Rădăcină este de asemenea sursa subtililor proprietăți invizibile ale materiei vizibile. Este, ca să spunem așa, Sufletul Spiritului Unic și Infinit. Hindușii o numesc *Mulaprakriti* și spun că ea este Substanța primordială care se află la baza lui *Upadhi*, sau Vehiculul fiecărui fenomen, fie el fizic, psihic sau mental. Este Sursa din care strălucește *Akasha*.

Prin cele „Șapte Eternități” se înțelege eoni sau perioade. Eternitatea, așa cum este ea înțeleasă în teologia creștină, nu are sens pentru urechea asiatică, în afara aplicării ei la Existența Unică. Cuvântul „sempitern”, care indică eternitatea doar în viitor, nu este altceva decât un termen impropriu¹⁵².

Astfel de cuvinte nu există, nu pot exista în metafizica filozofică și nu erau cunoscute înaintea creștinismului ecleziastic. Cele Șapte Eternități semnifică cele șapte perioade, sau un interval de timp corespunzător, ca durată, celor șapte perioade ale unei *Manvantara*, întinzându-se de la un capăt la altul al unei *Mahakalpa* sau „Mare Vârstă” (100 de Ani ai lui *Brahma*), care are în total 311.040.000.000.000 de ani. Fiecare An al lui *Brahma* este compus din 360 de zile și din același număr de *Nopti ale lui Brahma* (estimare a unui *Chandrayana*, sau an lunar) și o zi a lui *Brahma* cuprinde 4.320.000.000 de ani de-ai noștri. Aceste Eternități țin de calcule dintre cele mai secrete și în care, pentru a ajunge la totalul exact, fiecare cifră trebuie să fie 7x, exponentul x variind după natura ciclului; în lumea subiectivă sau reală trebuie de asemenea ca orice număr care reprezintă diferitele cicluri sau care se raportează la ele – de la cel mai mare până la cel mai mic – în lumea obiectivă sau nereală, să fie în mod necesar multiplu de șapte. Este imposibil să oferim cheia acestor operații pentru că ea ascunde misterul calculelor ezoterice, iar din perspectiva calculelor obișnuite ea nu are sens. „Numărul șapte”, spune *Cabala*, „este marele număr al *Misterelor Dumnezeuiești*.” Numărul 10 este cel al oricărei cunoașteri omenești (Decada lui Pitagora); 1.000 este 10 la puterea a treia și, prin urmare, cifra 7.000 este de asemenea simbolică. În DOCTRINA SECRETĂ, cifra 4 este un simbol masculin, dar numai pe planul cel mai

152 Este scris în Cartea a II-a, capitolul al VIII-lea, din *Vishnu Purana*: „Se înțelege prin nemurire existența până la sfârșitul *Kalpei*”, iar Wilson, traducătorul, spune într-o notă de subsol: „Iată, după *Vede*, ce trebuie să înțelegem referitor la nemurirea (sau eternitatea) zeilor; ei pier la sfârșitul disoluției universale (sau *Pralaya*).” Iar Filozofia Ezoterică spune: „Ei nu pier, ci sunt din nou resorbiți.”

elevat al abstracției; pe planul materiei, 3 este masculin, iar 4 este feminin – verticala și orizontala în cel de-al patrulea stadiu al simbolismului, atunci când simbolurile devin glifele puterilor generatoare în planul fizic.

STANȚA I (2)

§2. – Timpul nu exista, căci el dormea în Sânul Infinit al Duratei.

„Timpul” nu este decât o iluzie produsă de succesiunea stărilor noastre de conștiință, pe măsură ce călătorim de-a lungul Duratei Eterne. El nu poate exista atunci când nu mai există o conștiință în care această iluzie să poată fi produsă; în acest caz „el zace adormit”. Prezentul nu este decât o linie matematică ce separă acea parte a duratei Eterne pe care o numim Viitor, de partea pe care o numim Trecut. Nimic, pe Pământ, nu are o durată reală, căci nimic nu rămâne neschimbat – sau în aceeași stare – nici măcar o miliardime de secundă, iar senzația pe care o avem referitor la actualitatea acestei diviziuni a Timpului cunoscute sub numele de Prezent vine din imprecizia acestei percepții de moment, sau din această succesiune de percepții a lucrurilor pe care ne-o oferă simțurile noastre, pe măsură ce lucrurile trec din zona idealului pe care îl numim Viitor către zona amintirii, pe care o numim Trecut. Tot astfel, noi percepem o senzație de durată în cazul unei scântei electrice instantanee, datorită

impresiei întunecate și continue pe care o produce asupra retinei. Persoana sau lucrul real nu constă în întregime în ceea ce se vede la un moment dat, ci se compune din suma tuturor diverselor condiții schimbătoare, de la aparența sa sub formă materială până la dispariția sa de pe Pământ. Acestea sunt „sume totale” care există din toată eternitatea în Viitor și care trec gradat prin materie pentru a exista veșnic în Trecut. Nimeni n-ar spune că o bară din metal care cade în mare începe să existe din momentul în care părăsește atmosfera și încetează să existe odată ce a intrat în apă și că bara însăși nu constă decât în acea secțiune a ei care, la un moment dat, a coincis cu planul matematic care separă și unește în același timp atmosfera și oceanul. La fel este și cu ființele și lucrurile care, căzând din „va fi” în „a fost”, adică din Viitor în Trecut, prezintă pentru un moment simțurilor noastre o secțiune, ca să spunem așa, a eurilor lor totale, trecând prin Timp și Spațiu (ca Materie), în călătoria lor de la o eternitate la alta, și aceste două eternități constituie această „Durată” în care doar lucrurile au o existență reală, dacă simțurile noastre ar avea capacitatea de a o percepe.

STANȚA I (3)

§3. – Mentalul Universal nu exista, căci nu existau *Ah-hi*¹⁵³ pentru a-l conține¹⁵⁴.

„Mentalul” este numele dat sumei de Stări de Conștiință grupate sub numele de Gândire, Voință și Sentiment. În timpul somnului profund, ideația încetează să existe în planul fizic, iar memoria este suspendată; prin urmare, „mentalul nu există”, pentru că organul prin care Eul manifestă ideația și memoria în planul material a încetat temporar să funcționeze. Un *noumen* nu poate deveni fenomen pe un plan oarecare al existenței decât

153 Ființe celeste.

154 Și, prin urmare, pentru a-l manifesta.

manifestându-se pe acel plan cu ajutorul unei baze sau al unui vehicul adecvat, iar în timpul lungii Nopti de odihnă numite *Pralaya*, atunci când toate Existențele sunt dizolvate, „Mentalul Universal” rămâne ca o posibilitate permanentă de acțiune mentală, sau ca o Gândire abstractă și absolută a cărei manifestare concretă și relativă este mentalul.

Ah-hi (*Dhyan-Chohanii*) reprezintă multitudinea colectivă a Ființelor spirituale – Legiunile de Îngeri ai creștinilor, Elohimii și „Mesagerii” evreilor – care constituie Vehiculul manifestării Gândirii și Voinței Dumnezeiești sau Universale. Ei sunt Forțele Inteligente care emit „Legile” Naturii și le realizează în ea, supunându-se în același timp ei înșiși unor Legi care le sunt impuse în mod analog de către Puteri și mai înalte, dar ei nu sunt „personificările” Puterilor Naturii, așa cum în mod greșit se crede. Această ierarhie de Ființe spirituale, prin care acționează Mentalul Universal, seamănă cu o armată – o adevărată oaste – prin care se manifestă puterea de luptă a unei națiuni, și care este compusă din corpuri de armată, divizii, brigăzi, regimente și așa mai departe, fiecare cu individualitatea și cu viața sa, cu libertatea sa limitată de acțiune și cu responsabilitățile sale limitate, fiecare conținută într-o individualitate mai mare, căreia îi sunt subordonate interesele sale proprii, și în sfârșit, fiecare conținând în ea însăși individualități mai mici.

STANȚA I (4)

§4. – Cele Șapte Căi ale Beatitudinii¹⁵⁵ nu existau (a).

Marile Cauze ale Mizeriei nu existau¹⁵⁶, căci nu exista nimeni care să le producă și nimeni care să cadă în capcana lor (b).

(a). Există „Șapte Cărări” sau „Căi” care conduc la „Beatitudinea” Non-Existenței, care este Ființa absolută, Existența absolută și Conștiința

155 *Nirvana*. În chineză, *Nippang*; în birmaneză, *Neibban*; în India, *Moksha*.

156 *Nidana* și *Maya*. Cele 12 *Nidana*-uri (în tibetană, *Ten-biel chug-nyi*) sunt cauzele principale ale existenței, efecte generate de o înălțuire de cauze produse.

absolută. Ele nu existau deloc, pentru că Universul era până atunci vid, el nu exista decât în Gândirea Dumnezeiască.

(b). Căci acestea sunt cele 12 *Nidana*-uri, sau Cauze ale Ființei. Fiecare este efectul cauzei anterioare și, la rândul său, cauza succesoarei sale; toate *Nidana*-urile se bazează pe cele Patru Adevăruri, doctrină care caracterizează în special sistemul *Hinayana*¹⁵⁷. Ele aparțin teoriei care afirmă că totul se supune cursului legii, lege ineluctabilă care produce meritul și nemeritul, și în final pune *Karma* în acțiune. Este un sistem bazat pe marele adevăr că trebuie să ne temem de reîncarnare pentru că existența în această lume nu le aduce oamenilor decât suferință, mizerie și durere, moartea însăși fiind incapabilă să elibereze de ele oamenii, deoarece moartea nu este decât o poartă prin care ei trec, îndreptându-se către o altă viață pe Pământ, după un mic răgaz de odihnă pe pragul său – *Devachan*. Sistemul *Hinayana*, sau Școala Micului Vehicul, datează din timpuri străvechi, în timp ce *Mahayana*, sau Școala Marelui Vehicul, datează dintr-o perioadă mai recentă: ea a început după moartea lui Buddha. Totuși, învățăturile acesteia din urmă sunt la fel de vechi ca și munții care au fost sediul unor asemenea școli; în realitate, din timpuri imemorabile, Școala *Hinayana* și Școala *Mahayana* predau amândouă aceeași doctrină. *Yana*, sau „Vehicul” (în limba sanscrită, *Vahan*), este o expresie mistică, cele două „Vehicule” ne învață că omul poate evita suferințele unei renașteri, și chiar falsa beatitudine a lui *Devachan*, obținând Înțelepciunea și Cunoașterea care, numai ele, pot dizolva Fructele Iluziei și Ignoranței.

Maya, sau Iluzia, este un element prezent în toate lucrurile finite, căci tot ce există nu are decât o realitate relativă și non-absolută, întrucât aparența pe care *noumen*-ul ascuns o îmbracă pentru un anumit observator depinde de puterea de discernământ a acestuia din urmă. Pentru ochiul neexersat al unui sălbatic, o pictură este o învâlmășeală lipsită de sens de

157 A se vedea Wassilief, *Der Buddhismus*, pp. 91-128.

linii și pete de culoare, în timp ce un ochi cultivat vede imediat în ea un chip sau un peisaj. Nimic nu este permanent, cu excepția unicei Existențe ascunse și absolute, care conține Ea însăși *noumen*-ele tuturor realităților. Existențele aparținând fiecărui plan de existență, până la *Dhyan-Chohanii* cei mai elevați, sunt, prin comparație cu ea, ca niște umbre proiectate de o lanternă magică pe un ecran incolor. Totuși, toate aceste lucruri sunt relativ reale, căci observatorul este și el o reflexie, iar lucrurile pe care le percepe sunt deci, pentru el, la fel de reale ca și el însuși. Pentru a ști ce realitate au lucrurile, trebuie să le privim înainte sau după ce au trecut ca un fulger prin lumea materială, căci noi nu le putem cunoaște direct atât timp cât avem ca instrumente simțuri care nu îi aduc conștiinței noastre decât elementele existenței materiale. Pe orice plan ar acționa existența noastră, lucrurile care aparțin aceluia plan sunt, ca și noi înșine, deocamdată, singurele noastre realități. Dar pe măsură ce ne înălțăm pe scara evoluției, ne dăm seama că în etapele prin care am trecut am confundat umbrele cu realitatea și că progresul ascendent al Eu-lui este o serie de treziri progresive, fiecare pas înainte aducând cu el ideea că am atins, în sfârșit, „realitatea”, dar numai atunci când vom fi atins Conștiința Absolută și vom fi fuzionat cu ea vom fi eliberați de iluziile produse de *Maya*.

STANȚA I (5)

§5. – Tenebrele singure umpleau Totul fără Limite (a), căci Tatăl, Mama și Fiul erau din nou Unul, iar Fiul nu se trezise încă pentru Roata¹⁵⁸ cea nouă și Pelerinajul lui pe ea (b).

158 Termenul „Roată” este expresia simbolică ce desemnează o lume sau un glob: aceasta arată că anticii știau bine că Pământul nostru este un glob aflat într-o mișcare de revoluție, și nu un pătrat imobil, așa cum au scris unii dintre Părinții Bisericii. „Marea Roată” este durată întreagă a Ciclului nostru de Viață, sau *Mahakalpa*, adică întreaga mișcare de revoluție a Lanțului nostru special de șapte planete [Globuri] sau Sfere, de la început până la sfârșit; „Micile Roți” simbolizează Ciclurile, de asemenea în număr de șapte.

(a). „*Tenebrele sunt Tatăl-Mama: Lumina este Fiul lor*”, spune un vechi proverb oriental. Lumina este inconceptibilă dacă nu provine dintr-o sursă care să fie cauza ei, iar în cazul Luminii Primordiale, această sursă este necunoscută și, deși existența ei este atât de insistent cerută de rațiune și de logică, noi o numim, din punct de vedere intelectual, „Tenebre”. Cât despre lumina secundară sau împrumutată, oricare ar fi sursa ei, ea nu poate avea decât un caracter temporar sau *mayavic*. Tenebrele sunt deci Matricea Eternă în care Sursele Luminii apar și dispar. Pe acest plan al nostru, nimic nu îi este adăugat întunericului pentru a face din el lumină și, de asemenea, nimic nu îi este adăugat luminii pentru a face din ea întuneric. Cele două sunt interschimbabile și, din punct de vedere științific, lumina nu este decât un mod de a fi al întunericului, și invers. Totuși, amândouă sunt fenomene ale aceluiași *noumen* – care este, pentru spiritul științific, întunericul absolut, iar pentru percepția misticului obișnuit, un crepuscul gri, în timp ce pentru ochiul spiritualizat al inițiatului el este lumina absolută. Gradul de lumină pe care îl percepem în întuneric depinde de capacitatea noastră de a vedea. Ceea ce este pentru noi lumină pentru anumite insecte este întuneric, iar ochiul unui clarvăzător vede lumină acolo unde ochiul normal nu percepe decât întunecime. Atunci când Universul întreg era cufundat în somn – atunci când revenise la elementul său unic, primordial – nu exista nici centru de luminozitate, nici ochi pentru a percepe lumina și, prin urmare, tenebrele umpleau „Totul fără Limite”.

(b). „Tatăl-Mama” reprezintă principiile masculin și feminin în Natura-Rădăcină, polii opuși care se manifestă în orice lucru, pe fiecare plan al Cosmosului – sau, dintr-un punct de vedere mai puțin alegoric, Spiritul și Substanța, a căror rezultată este Universul, sau „Fiul”. Ei sunt „din nou Unul”, atunci când în *Noaptea lui Brahma*, în timpul *Pralayei*, totul în Universul obiectiv a revenit la Cauza sa unică, primordială și eternă, pentru a reapărea la următoarea Auroră – așa cum se

petrece periodic. *Karana* – Cauza Eternă – era singură. Vom urmări să explicăm mai clar: *Karana* este singură în timpul *Noptilor lui Brahma*. Precedentul Univers obiectiv s-a dizolvat în Cauza sa unică, primordială și eternă, iar el a rămas, ca să spunem așa, în disoluție în Spațiu, urmând să se diferențieze și să se cristalizeze din nou la următoarea *Auroră Manvantarică*, care este începutul unei noi *Zile* sau a unei noi activități a lui *Brahma* – simbol al unui Univers. În limbaj ezoteric, *Brahma* este Tată-Mamă-Fiu, sau Spirit, Suflet și Corp în același timp, fiecare personaj fiind simbolul unui atribut, și fiecare atribut sau calitate fiind o emanație gradată a Suflului Dumnezeuiesc în diferențierea sa ciclică, involutivă și evolutivă. În sens cosmico-fizic este Universul, Lanțul Planetar și Pământul, în sens pur spiritual este Divinitatea Necunoscută, Spiritul Planetar și Omul – fiul celor doi, creatură a Spiritului și a Materiei, una din manifestările lor în aparițiile sale periodice pe Pământ, în timpul „Roților” sau al *Manvantarelor*.

STANȚA I (6)

§6. – Cei Șapte Domni sublimi și cele Șapte Adevăruri încetaseră să existe (a), iar Universul, Fiul Necesității, era cufundat în *Paranishpanna*¹⁵⁹ (b), pentru a fi expirat de Suflul Celui care este, și totuși nu este (c).

(a). Cei „Șapte Domni sublimi” sunt cele Șapte Spirite Creatoare, *Dhyān-Chohanii*, care sunt corespondenții Elohimilor din tradiția evreiască. Este aceeași Ierarhie de Arhangheli căreia îi aparțin, în teogonia creștină, Sfântul Mihail, Sfântul Gabriel și alții. Totuși, teologia dogmatică romano-catolică îi atribuie, de exemplu, Sfântului Mihail paza tuturor golfurilor și promontoriilor, în timp ce după tradiția ezoterică, *Dhyāni*

159 Perfecțiunea absolută. *Paranirvana*, care este *Yong-Grub*.

veghează succesiv asupra câte unui Ciclu și asupra marilor Rase-Rădăcină ale Lanțului nostru Planetar.

Se spune, în plus, că ei își trimit *Bodhisattvașii*, corespondenții umani ai *Dhyani-Buddhașilor*, în timpul fiecărui Ciclu și al fiecărei Rase. Din cele „Șapte Adevăruri” sau Revelații, sau mai degrabă secrete revelate, nu ne-au parvenit până acum decât patru, pentru că suntem abia în Cel de-al Patrulea Ciclu, și tot din această cauză lumea nu a avut până acum decât patru *Buddhași*. Aceasta este, de altfel, o chestiune foarte complexă, pe care o vom dezvolta ulterior.

Până aici deci, spun hindușii și budiștii, „nu există decât Patru Adevăruri și Patru *Veda*”. Din același motiv insistă Irineu asupra necesității celor Patru Evanghelii. Dar cum fiecare Rasă-Rădăcină, la începutul unui Ciclu, trebuie să-și aibă revelația sa și revelatorii săi, Ciclul următor va aduce Cea de-a Cincea revelație, următorul pe Cea de-a Șasea și așa mai departe.

(b). *Paranishpanna* este Perfecțiunea Absolută pe care o ating toate Existențele la sfârșitul unei perioade mari de activitate, sau *Maha Manvantara*, și în care ele se odihnesc în timpul perioadei următoare de repaus. Ea se numește în tibetană *Yong-Grub*. Până în epoca Școlii *Yogacharya*, adevărata natură a lui *Paranirvana* era predată public, dar de atunci ea a devenit în întregime ezoterică; tocmai de aceea au apărut atâtea interpretări contradictorii. De altfel, doar un veritabil Idealist le-ar putea înțelege. Pentru a înțelege această stare și a sesiza cum anume Non-Eul, Vidul și Tenebrele sunt Trei în Unul, singuri, perfecți și În-Sine-Existenți, trebuie să privim totul ca ideal, cu excepția lui *Paranirvana*. Ea nu este totuși absolută decât dintr-un punct de vedere relativ, căci trebuie să facă loc unei perfecțiuni și mai mari, cu un grad de excelență și mai ridicat în perioadele următoare de activitate, la fel cum – dacă ne-ar fi permisă o astfel de comparație – o floare perfectă trebuie să înceteze să mai fie floare perfectă și să moară pentru a deveni un fruct perfect.

DOCTRINA SECRETĂ ne învață că toate lucrurile, de la lumi întregi până la atomi, se dezvoltă progresiv, iar această minunată dezvoltare nu are nici început conceptibil, nici sfârșit imaginabil. „Universul” nostru nu este decât unul dintr-un număr infinit de Universuri, care sunt, toate, „Fii ai Necesității”, fiind, toate, niște verigi ale marelui lanț cosmic de Universuri, fiecare având statutul de efect în raport cu cel care îl precede și de cauză în raport cu cel care îi urmează.

Apariția și dispariția Universului sunt descrise ca o expirație și o inspirație a „Marelui Suflu” care este etern și care, fiind Mișcare, este unul din cele trei simboluri ale Absolutului – Spațiul Abstract și Durata fiind celelalte două. Atunci când Marele Suflu este proiectat, el se numește Suflul Dumnezeuiesc și este privit ca respirația Divinității Incognoscibile – Existența Unică – care expiră, ca să spunem așa, un gând, care devine întregul Cosmos. La fel se petrece și atunci când Suflul Dumnezeuiesc este inspirat: Universul dispare în sânul „Marii Mame” care doarme atunci, „înfășurată în Rochiile Sale, în veci Invizibile”.

(c). Prin „ceea ce este, și totuși nu este” se înțelege Marele Suflu însuși, căruia nu putem să-i dăm numele de Existență Absolută, dar pe care nu ni-l putem reprezenta în imaginație ca pe o formă oarecare de Existență care să poată fi distinsă de Non-Existență. Cele trei perioade – Prezentul, Trecutul și Viitorul – sunt, în filozofia ezoterică, un timp unic, căci cele trei nu sunt un număr compus decât în planul fenomenal, în timp ce în împărăția *noumen-elor* ele nu au o validitate abstractă. După cum spun Scripturile, „Trecutul este Prezent și la fel este Viitorul, care, deși nu există încă, totuși este”, după o învățătură din *Prasanga Madhyamika*, ale cărei dogme sunt cunoscute de când s-a separat de școlile pur ezoterice¹⁶⁰. Ca să rezumăm, ideile pe care le avem despre durată și timp sunt toate derivate din senzațiile noastre, după legile asocierii ideilor. Inextricabil legate de

160 A se vedea Dzungarian, *Mani Kumbum* („Cartea celor 10.000 de Precepte”). A se consulta de asemenea Wasilief, *Der Buddhismus*, pp. 327 și 357 etc.

relativitatea cunoașterii umane, aceste idei nu pot totuși exista decât în experiența Eului individual, și ele pier atunci când mersul evolutiv al acestuia împrăștie *Maya* existenței fenomenale. Ce este, de exemplu, timpul, dacă nu succesiunea panoramică a stărilor noastre de conștiință? Iată, referitor la aceasta, cuvintele unui Maestru: „Îmi repugnă să folosesc aceste trei cuvinte improprii: Trecut, Prezent și Viitor – concepții sărăcăcioase ale fazelor obiective ale totului subiectiv, ele se potrivesc la fel de puțin cu obiectul lor ca o secure folosită la o operă de cizelare plină de finețe.” Trebuie să dobândești *Paramartha* pentru a nu deveni o pradă prea ușoară pentru *Samvriti* – spune o axiomă filozofică¹⁶¹.

STANȚA I (7)

§7. – Cauzele Existenței (a) fuseseră eliminate. Vizibilul care fusese și Invizibilul care este se odihneau în Ne-Ființa Eternă, Ființa Unică (b).

(a). „Cauzele Existenței” înseamnă nu numai cauzele fizice cunoscute de Știință, ci și cauzele metafizice, principala dintre ele fiind dorința de a exista, produsă de *Nidana*-uri și de *Maya*. Această dorință de a avea o viață sensibilă este vizibilă în tot, de la atom până la Soare, și este o reflexie a Gândirii Dumnezeiești proiectate în existența obiectivă, ca lege care vrea ca Universul să existe. După învățătura ezoterică, cauza reală a acestei presupuse dorințe și a întregii existențe rămâne în veci ascunsă, și

161 Pentru a fi mai clar: Trebuie să dobândești adevărata Conștiință de Sine pentru a înțelege *Samvriti*, sau „originea iluziei”. *Paramartha* este sinonimul termenului sanscrit *Svasemvedana*, sau „reflexia care se analizează pe ea însăși”. Există o diferență în interpretarea semnificației lui *Paramartha* între adepții Școlii *Yogacharya* și cei ai Școlii *Madhyamika*, dar niciuna dintre cele două școli nu explică adevăratul sens ezoteric al acestei expresii. (Literal, *Sva* – „sine”, *samvedana* – *sam* și rădăcina *vis* – „a cunoaște”, adică „cunoaștere completă a Sineului”). A se vedea mai departe, *Shloka* 9.

primele sale emanații sunt abstracțiile cele mai complete pe care mentalul le poate concepe. Trebuie să postulăm aceste abstracții ca fiind cauza acestui Univers material care se prezintă simțurilor și inteligenței. Ele trebuie să stea în mod necesar la baza puterilor secundare și subordonate ale Naturii, care au fost de-a lungul veacurilor antropomorfizate și adorate ca „Dumnezei” și „zei”. Este imposibil să concepem ceva, orice, fără o cauză; a încerca să facem aceasta ar însemna să reducem mentalul la zero. Aceasta este, în mod virtual, starea în care mintea trebuie în final să se găsească atunci când încercăm să urmărim înlănțuirea cauzelor și a efectelor, dar Știința și Religia se aruncă mult mai repede decât este necesar în această stare, căci ele ignoră abstracțiile metafizice, care sunt singurele cauze conceptibile ale concretizărilor fizice. Aceste abstracții devin din ce în ce mai concrete pe măsură ce se apropie de planul nostru de existență, până ce, în final, ele devin fenomenale, sub forma unui Univers material, printr-un procedeu de conversie al metafizicii în fizică, analog celui prin care vaporii se condensează în apă, iar apa se transformă în gheață.

(b). Ideea „Eternei Ne-Ființe” care este „Ființa Unică” i se va părea un paradox oricărei persoane care nu își amintește că noi ne limităm ideile despre Ființă la conștiința noastră prezentă despre Existență, făcând din ea un termen mai degrabă specific decât generic. Un copil încă nenăscut, dacă ar putea gândi, în accepțiunea pe care o dăm noi acestui cuvânt, și-ar limita în mod necesar în același mod concepția despre Existență în viața intrauterină – singura pe care o cunoaște – și dacă ar căuta să-și reprezinte ideea de viață după naștere (pentru el, moarte), ar ajunge, probabil, în lipsa unor date esențiale și a unor facultăți necesare pentru a le înțelege, să exprime această viață ca fiind „Ne-Ființa care este Ființa reală”. În cazul nostru, Ființa Unică este *noumen*-ul tuturor *noumen*-elor despre care știm că stau la baza tuturor fenomenelor și le dau puțină umbră de realitate pe care o au, dar pentru cunoașterea cărora ne lipsesc simțurile și inteligența necesare. Particulele impalpabile de aur presărate prin substanța unei

tone de cuarț aurifer sunt poate imperceptibile ochiului minerului, totuși acesta știe nu numai că ele există, ci și că numai ele sunt cele care îi dau cuarțului o valoare apreciabilă; această relație dintre aur și cuarț nu poate decât să schițeze în mod vag relația care există între *noumen* și fenomen. Însă minerul știe ce va fi aurul extras, în timp ce muritorul de rând nu poate avea nicio concepție despre realitatea lucrurilor separată de *Maya* care le acoperă cu vălul ei, ascunzându-le. Numai Inițiatul, îmbogățit cu cunoașterea dobândită de numeroasele generații ale înaintașilor săi, dirijează „Ochiul lui Dangma” către esența lucrurilor, asupra căreia *Maya* nu poate avea nicio influență. Acesta este momentul în care învățăturile filozofiei ezoterice, în relațiile ei cu *Nidana*-urile și cu Cele Patru Adevăruri devin de o mare importanță, dar ele sunt secrete.

STANȚA I (8)

§8. – Singură, unica formă a Existenței (a) se întindea fără Limite, infinită, fără cauză, în somnul său fără Vise (b), iar Viața vibra inconștientă în Spațiul Universal, peste tot în această Prezență Absolută, care era resimțită de Ochiul Deschis al lui Dangma¹⁶².

(a). Gândirea modernă are tendința de a reitera ideea străveche a unei baze omogene pentru lucruri în aparență foarte diferite – eterogenitatea dezvoltată din omogenitate. Biologii caută în acest moment protoplasma omogenă, iar chimiștii *protyle*¹⁶³-ul, în timp ce fizicienii caută forța din

162 În India este numit „Ochiul lui *Shiva*”, dar dincolo de Munții cei Mari el este cunoscut, în frazeologia ezoterică, ca „Ochiul Deschis al lui *Dangma*”. *Dangma* înseamnă sufler purificat, cel care a devenit un *Jivanmukta*, Inițiatul cel mai elevat, sau, și mai bine spus, un *Mahatma*. „Ochiul său Deschis” este ochiul spiritual intern al clarvăzătorului, iar facultatea care rezultă nu este clarvederea în accepțiunea obișnuită a acestui cuvânt, adică posibilitatea de a vedea la distanță, ci mai degrabă facultatea intuiției spirituale, cu ajutorul căreia este obținută cunoașterea directă și sigură. Această facultate este intim legată de „cel de-al treilea ochi”, pe care tradiția mitologică îl atribuie anumitor rase de oameni.

163 O ipotetică substanță de bază din care se presupunea că au provenit toate elementele chimice (n.t.).

care s-au diferențiat electricitatea, magnetismul, căldura etc. DOCTRINA SECRETĂ afirmă această idee în metafizică și postulează o „Singură Formă de Existență” ca bază și sursă a tuturor lucrurilor. Dar poate că expresia „O singură Formă de Existență” nu este într-un totuși corectă. Cuvântul sanscrit este *Prabhavapyaya*, „locul (sau mai degrabă planul) de unde totul provine și în care totul se întoarce”, după cum spunea un comentator. Ea nu este „Mama Lumii”, cum o traduce Wilson¹⁶⁴, căci *Jagad Yoni*, după cum arată Fitzeward Hall, nu este atât „Mama Lumii” sau „Matricea Lumii”¹⁶⁵, cât mai degrabă „Cauza materială a Lumii”. Comentatorii puranici o interpretează prin *Karana*, „Cauza”, dar filozofia ezoterică o numește *spiritul ideal al acestei cauze*. În etapa sa secundară, ea este *Svabhavat* din filozofia budistă, Cauza și Efectul Eterne, omniprezente, și totuși abstracte, Esența plastică prin-sine-existentă și rădăcina tuturor lucrurilor, privite din aceeași dublă perspectivă din care vedanticul îi privește pe *Parabrahman* și pe *Mulaprakriti*, unul sub două aspecte. Pare într-adevăr uluitor să vedem mari savanți speculând asupra posibilității ca *Vedanta*, și mai ales *Uttara Mimansa*, să fi fost „evocate de învățăturile budiste”, când de fapt este exact invers: budismul, învățătura lui Gautama Buddha este cea care a fost „evocată” și în întregime construită din datele conținute în DOCTRINA SECRETĂ, pe care urmărim să o schițăm parțial aici, și pe care se bazează și *Upanishadele*¹⁶⁶. După învățăturile lui

164 *Vishnu Purana* I, cap. II.

165 *Ibid.*, I, II.

166 Și totuși, o persoană care pretinde că este o autoritate în materie, Sir Monnier Williams Boden, profesor de sanscrită la Oxford, a negat recent acest fapt. Iată ce le spunea el auditorilor săi, pe 4 iunie 1888, în alocuțiunea sa anuală de la Institutul Victoria din Marea Britanie: „La origine, budismul s-a arătat opus ascetismului solitar ... pentru a accede la înălțimile sublime ale cunoașterii. El nu avea un sistem ocult sau ezoteric ascuns oamenilor obișnuiți.” (!!!) Și mai departe: „Atunci când Gautama Buddha și-a început cariera, forma ultimă și inferioară de *yoga* pare să fi fost foarte puțin cunoscută.” Și apoi, contrazicându-se, savantul conferențiar își informează auditoriul că „noi aflăm din *Lalita Vistara* că variate forme de torturi corporale, mortificări și austerități erau comune pe timpul

Shri Shankaracharya, afirmația noastră este imposibil de negat.

(b). „Somnul fără Vise” este una dintre cele șapte stări de conștiință cunoscute în ezoterismul oriental. În fiecare din aceste stări, o parte diferită a mentalului este pusă în acțiune sau, cum ar spune un vedantic, individul este conștient pe un plan diferit al ființei sale.

Termenul „Somn fără Vise” este aplicat în acest caz în mod alegoric la Univers pentru a exprima o condiție oarecum analogă acestei stări de conștiință a ființei umane care, nelăsând nicio amintire în starea de veghe, pare să nu fi existat deloc, la fel cum somnul unui subiect supus hipnozei îi apare acestuia ca lipsit de conștiință atunci când revine la condiția normală, deși în timpul acestui somn hipnotic el a vorbit și a acționat la fel ca un individ conștient.

STANȚA I (9)

§9. – Dar unde era Dangma atunci când *Alaya* Universului¹⁶⁷ era în *Paramartha*¹⁶⁸ (a), iar Marea Roată era *Anupadaka* (b)?

(a). Avem aici subiectul care a constituit timp de secole baza disputelor scolastice. Cei doi termeni: *Alaya* și *Paramartha* au fost cauza unei mulțimi de discuții în școli și au făcut ca adevărul să iasă la lumină într-un număr mai mare de aspecte decât în cazul altor cuvinte mistice. *Alaya* este „Sufletul Lumii”, sau *Anima Mundi*, „Supra-sufletul” al lui Emerson, care, după învățătura ezoterică, își schimbă periodic natura. Deși *Alaya* este etern și neschimbător, în esența sa internă, pe planurile

lui Gautama”(!!!). Dar conferențiarul pare să nu știe că acest fel de torturi și mortificări constituie exact acea formă inferioară de *Hatha Yoga* care, după părerea conferențiarului, „era foarte puțin cunoscută” și totuși atât de „comună” pe timpul lui Gautama!

167 Sufletul, ca bază a tot, *Anima Mundi*.

168 Ființa Absolută și Conștiința Absolută, care sunt Ne-Ființa Absolută și Inconștiența Absolută.

care nu le pot atinge nici omul și nici măcar zeii cosmici (*Dhyani-Buddha*), el se schimbă totuși în timpul perioadei de viață activă în raport cu planurile inferioare, inclusiv cele ale noastre. În acest timp, nu numai *Dhyani-Buddhașii* sunt una cu *Alaya*, în Suflet și Esență, dar însuși omul care este puternic în *Yoga* (Meditație Mistică) „este capabil să plonjeze cu sufletul în el”, după cum spune Aryasanga – de la Școala *Yogacharya*. Aceasta nu este *Nirvana*, ci o condiție apropiată de ea. De aici apare dezacordul. Astfel, în timp ce *yogacharyașii* de la Școala *Mahayana* spun că *Alaya* (în tibetană, *Nyingpo* și *Tsang*) este personificarea vacuității, și totuși baza tuturor lucrurilor vizibile și invizibile, și că, deși este eternă și imuabilă în esența sa, ea se reflectă în fiecare obiect al Universului, „ca luna în apa limpede și liniștită”, alte școli contestă această afirmație. La fel și cu *Paramartha*. *Yogacharyașii* interpretează acest termen ca fiind ceea ce depinde și de alte lucruri (*Paratantra*), în timp ce *madhyamikașii* spun că *Paramartha* este limitat la *Paranishpanna*, sau Perfecțiunea Absolută, ceea ce înseamnă că, în expunerea acestor „Două Adevăruri” dintre cele patru, primii cred și susțin că, cel puțin pe acest plan, nu există decât *Samvritisatya*, sau adevărul relativ, în timp ce ultimii afirmă existența lui *Paramarthasatya*, „Adevărul Absolut”¹⁶⁹. „Niciun *Arhat*, o, cerșetori, nu poate atinge cunoașterea absolută înainte de a fi una cu *Paranirvana*. *Parikalpita* și *Paratantra* sunt cei doi mari dușmani ai săi.”¹⁷⁰ *Parikalpita* (în tibetană, *Kun-tag*) este greșeala comisă de cei care sunt incapabili să realizeze natura vidă și iluzorie a tuturor lucrurilor și care cred că un lucru inexistent există – de exemplu, Non-eul. Iar *Paratantra* este ceea ce

169 *Paramarthasatya* este conștiința de sine, *Svasamvedana*, reflexia care se analizează pe ea însăși – de la *parama* = „deasupra a tot”, și *artha* = „înțelegere”. *Satya* înseamnă Ființa Absolută și Adevărată, sau *esse*. În tibetană, *Paramarthasatya* este *Don-dampai-denpa*. Opusul acestei realități absolute este *Samvritisatya* – adevărul relativ, *Samvriti* înseamnă „concepție falsă” și fiind originea iluziei, *Maya*. În limba tibetană, *Kundzab-chi-denpa*, „aparență care creează iluzie”.

170 Aforismele *Bodhisattvașilor*.

există numai printr-o legătură dependentă sau accidentală și care trebuie să dispară de îndată ce cauza din care provine dispare, la fel ca flacăra în raport cu fitilul. Distrugeți sau stingeți fitilul, și lumina va dispărea.

Filozofia ezoterică ne învață că totul este viu și conștient, dar nu și că orice viață și orice conștiință sunt asemenea celei a ființelor umane, sau chiar celei a animalelor. Privim viața ca Forma Unică a Existenței care se manifestă în ceea ce se numește Materie sau în ceea ce (separându-le pe nedrept) numim în om, Spirit, Suflet și Materie. Materia este Vehiculul manifestării sufletului pe acest plan de existență, iar pe un plan mai elevat, Sufletul este Vehiculul manifestării Spiritului, iar cele trei formează o Trinitate sintetizată prin Viața care le pătrunde pe toate. Ideea de Viață Universală este una dintre acele concepții antice care în acest secol sunt pe cale să revină în mentalul omenesc, ca rezultat al eliberării acestuia de teologia antropomorfică. Este adevărat că Știința se mulțumește să traseze sau să postuleze semnele acestei Vieți Universale și nu a fost încă suficient de îndrăzneță pentru a rosti expresia „*Anima Mundi*”! Ideea de „viață cristalină”, familiară acum științei, ar fi fost respinsă cu dispreț acum o jumătate de secol. Botaniștii caută în acest moment nervii plantelor, nu pentru că presupun că plantele ar putea simți și gândi ca animalele, ci pentru că ei cred că este necesară existența unor structuri asemănătoare nervilor din viața animală pentru a explica creșterea și hrănirea vegetalelor. Pare aproape imposibil ca știința să se mulțumească cu simpla folosire a unor termeni precum „forță” și „energie” și să mai întârzie să recunoască faptul că lucrurile care au viață sunt lucruri vii, fie ele atomi sau planete.

Dar cititorul s-ar putea întreba care este credința școlilor ezoterice interioare? Care sunt, în această privință, învățăturile „budiștilor” ezoterici? La unison cu aceștia, vom răspunde în felul următor: *Alaya* are o semnificație dublă, ba chiar triplă. În sistemul *Yogacharya*, aparținând Școlii *Mahayana* contemplative, *Alaya* este în același timp Sufletul Universal, *Anima Mundi*, și Sinele unui Adept avansat. „Cel care este

puternic în *yoga* își poate introduce la voință *Alaya*-ul, prin intermediul meditației, în adevărata natură a Existenței.” „*Alaya*-ul are o existență absolută și veșnică”, spune Aryasanga, rivalul lui Nagarjuna¹⁷¹. Într-un fel, el este *Pradhana*, care este definită în *Vishnu Purana* în felul următor: „Cea care este cauza nedezvoltată este numită în mod ferm de către înțelepții cei mai de seamă, *Pradhana*, baza originală, care este *Prakriti* subtilă, adică ceea ce este etern și ceea ce, în același timp, este (sau conține ceea ce este) și (ceea ce) nu este, sau *nu este decât un simplu proces*.”¹⁷² [Cauza indiscretă, care este uniformă, care este cauză și efect, și pe care cei care cunosc primele principii o numesc *Pradhana* și *Prakriti*, este *Brahma* cel incognoscibil, care era înainte de toate¹⁷³, ceea ce înseamnă că *Brahma* nu evoluează și nici nu creează, ci doar expune aspecte diverse din el însuși; unul dintre ele este *Prakriti*, aspect al lui *Pradhana*.] „*Prakriti*” este totuși un cuvânt incorect, cuvântul *Alaya* s-ar potrivi mai bine, căci *Prakriti* nu este „*Brahma* cel incognoscibil”.

Cei care nu știu nimic despre universalitatea doctrinelor oculte păstrate încă din leagănul umanității, și în special acei savanți care resping însăși ideea unei „revelații primordiale”, fac greșeala de a afirma că *Anima Mundi*, Viața Unică sau Sufletul Universal a fost descoperit de Anaxagora sau în epoca acestuia. Acest filozof nu a promovat această învățătură decât pentru a contrabalansa concepțiile prea materialiste ale lui Democrit asupra Cosmogoniei, concepții bazate pe teoria exoterică a atomilor aflați într-o mișcare *haotică*. De fapt, Anaxagora din Clazomene nu a fost inventatorul doctrinei mai sus menționate, ci doar vulgarizatorul ei – la fel ca și Platon. Ceea ce el numea inteligența lumii, *Nous*, (νοῦς) principiu

171 Aryasanga era un Inițiat precreștin; el a fondat o școală budistă ezoterică, deși Csoma de Körös îl plasează, dintr-un motiv personal, în secolul al VII-lea după Christos. A existat un alt Aryasanga, care a trăit în timpul primelor secole ale erei noastre, și probabil că savantul maghiar îi confundă pe cei doi.

172 *Vishnu Purana*, I, II, p. 20, notă.

173 *Vishnu Purana*, Wilson, I, cap. II, p. 21. Citat din *Vayu Purana*.

care, după el, este absolut separat și liber de materie și care acționează cu un scop prestabilit, era numit Mișcare, VIAȚĂ UNICĂ, sau *Jivatma*, în India, cu mult înainte de secolul al V-lea al erei precreștine. Dar filozofii arieni nu au dotat niciodată acest principiu, care pentru ei este infinit, cu atributul „finit” al „gândirii”¹⁷⁴.

Aceasta ne conduce în mod firesc la „Spiritul Suprem” al lui Hegel și al transcendentaliștilor germani – contrast pe care este, poate, util să-l semnalăm. Școlile lui Schelling și Fichte s-au îndepărtat mult de concepția inițială, arhaică a unui Principiu Absolut, și nu au reflectat decât un aspect al ideii fundamentale din *Vedanta*. Chiar și „*Absoluter Geist*”, schițat de von Hartmann în pesimista sa filozofie a „Inconștientului” (care rămâne totuși, după părerea noastră, cea mai fidelă aproximare a advaitismului hindus pe care a atins-o speculația europeană), este încă foarte departe de realitate.

După Hegel, „Inconștientul” nu ar fi întreprins niciodată sarcina atât de vastă și laborioasă de a elabora Universul, decât în speranța de a ajunge la Conștiința de Sine. În această privință, trebuie să ne amintim că numind Spiritul – cuvânt pe care panteiștii europeni îl folosesc ca echivalent al lui *Parabrahman* – „Inconștient”, ei nu îi atașează acestei noțiuni semnificația pe care ea o are în mod obișnuit. Ei o folosesc deoarece nu au un alt termen mai bun pentru a simboliza un mister profund.

Ei ne spun că „Conștiința Absolută, care se află în spatele fenomenului” și care este numită „inconștientă” doar pentru că nu are în ea niciun element de personalitate, transcende puterea de concepție umană. Omul, neputincios în a construi fie și cel mai mic concept altfel decât în termeni de fenomene empirice, este incapabil, prin însăși constituția ființei lui,

174 Înțeleg aici prin aceasta conștiința de sine finită. Într-adevăr, cum ar putea atinge ea Absolutul altfel decât ca aspect (cel mai înalt dintre aceste aspecte, care ne este cunoscut, fiind conștiința umană)?

să ridice vâlul care ascunde maiestruozitatea Absolutului. Numai Spiritul eliberat este capabil să sesizeze în mod vag natura sursei din care a provenit și în care trebuie, în cele din urmă, să se întoarcă. Totuși, deoarece până și *Dhyan-Chohan*-ul cel mai elevat nu poate decât să se incline, în ignoranța sa, în fața misterului teribil al Ființei Absolute, și întrucât chiar și în acest punct culminant al existenței conștiente – „individul care se dizolvă în conștiința universală”, pentru a utiliza o expresie a lui Fichte – Finitul nu poate concepe Infinitul și nici nu îi poate aplica propriile sale șabloane de experiență mentală, cum putem sugera măcar, că Inconștientul și Absolutul ar avea un impuls instinctiv, sau speranța de a ajunge la clara Conștiință de Sine¹⁷⁵? În plus, un vedantic nu ar admite niciodată această idee hegeliană, iar un ocultist ar spune că ea i se aplică perfect unui *Mahat* trezit – adică Mentalului Universal deja proiectat în lumea fenomenală ca prim aspect al imuabilului Absolut –, dar nu se aplică niciodată Absolutului însuși. Ni se spune că „Spiritul și Materia, sau *Purusha* și *Prakriti*, nu sunt decât cele două aspecte primare ale Unicului, care este fără de al doilea”.

„*Nous-ul*” care face materia să se miște, Sufletul care animă, imanent în fiecare atom, manifestat în om, latent în piatră, în diferite grade de putere și această idee panteistă a unui Suflet-Spirit general, care pătrunde întreaga Natură, este cea mai veche dintre toate noțiunile filozofice. Arheu nu a fost o descoperire a lui Paracelsus, nici a elevului său van Helmont, căci acest Arheu este „Eterul-Tată” – baza și sursa manifestată a nenumăratelor fenomene ale vieții – localizat. Toate nenumăratele speculații de acest gen nu sunt decât variații pe același subiect, iar esența lor a fost dată în această „revelație primordială”.

(b). Termenul *Anupadaka*, fără părinți, sau fără progenituri, este un apelativ mistic care are, în filozofia noastră, mai multe semnificații. Prin

175 A se vedea *Handbook of the History of Philosophy*, de Schwegler, în traducerea lui Sterling, p. 28.

acest termen sunt desemnate de regulă Ființele celeste, *Dhyani-Chohani* sau *Dhyani-Buddhași*. Aceștia din urmă corespund din punct de vedere mistic cu *Buddhași* și cu *Bodhisattvași* umani, cunoscuți sub numele de *Manushi* (umani) *Buddhași*, și care, mai târziu, sunt desemnați cu titlul de *Anupadaka* – atunci când întreaga lor personalitate s-a topit în cel de-al Șaselea și cel de-al Șaptelea principiu asociate, sau *Atma-Buddhi*, și au devenit „Suflete-Diamant” (*Vajrasattva*¹⁷⁶, sau *Mahatma* desăvârșiți). „Domnul ascuns” (*Sangbai Dag-po*), „Cel care este cufundat în Absolut”, nu poate avea părinți, deoarece este Prin-Sine-Existent și una cu Spiritul Universal (*Svayambhu*)¹⁷⁷, *Svabhat*-ul în aspectul său cel mai elevat. Mare este misterul Ierarhiei lui *Anupadaka*; culmea sa este Sufletul-Spirit universal, iar baza sa este *Manushi-Buddha*, și chiar fiecare om înzestrat cu un suflet este un *Anupadaka* în stare latentă. Astfel, vom spune – atunci când vorbim de Univers în condiția sa fără formă, eternă sau absolută, înainte să fi fost modelat de constructori – că Marea Roată (Universul) era *Anupadaka*.

176 *Vajrapani* sau *Vajradhara* înseamnă „posesorul diamantului”; în limba tibetană, *Dorjesempa*, în care *sempa* înseamnă „sufletul”; calitatea sa adamantină se raportează la indestructibilitatea sa în lumea de dincolo. Explicația lui *Anupadaka* oferită în *Kata Chakra* – prima, în secțiunea *Gyut* din Kanjur – este pe jumătate ezoterică. Ea antrenează orientaliștii în speculații eronate despre *Dhyani-Buddhași* și corespondenții lor tereștri, *Manushi-Buddhași*. Semnificația reală va fi sugerată într-unul din volumele următoare ale prezentei lucrări, și va fi mai amplu explicată la momentul potrivit.

177 Îl vom cita din nou pe Hegel care, la fel ca și Schelling, a acceptat în principiu concepția panteistă a Avatarilor periodici (încarnări speciale ale Spiritului Lumii în Om, ca în cazul tuturor marilor reformatori religioși): „Esența omului este spiritul ... doar dezbărându-se de starea lui finită și abandonându-se purei Conștiințe de Sine el poate accede la Adevăr. Omul-Christos, ca om în care s-a realizat Unitatea Omului cu Dumnezeu (identitatea individului cu Conștiința Universală, după cum afirmă vedanticii și unii adepți ai sistemului *Advaita*), a ilustrat el însuși, prin moartea și în general, prin toată istoria lui, istoria eternă a Spiritului – istorie pe care fiecare om trebuie să o împlinească în el însuși pentru a exista ca Spirit” – *Philosophy of History*. Traducerea în limba engleză a lui Sibrée, p. 340.

STANȚA a II-a – IDEEA DE DIFERENȚIERE

&1. – Unde erau Constructorii, Fiii Luminoși ai Aurorei *Manvantarice* (a)? În Tenebrele Necunoscute, în *Ah-hi*-ul lor¹⁷⁸, *Paranishpanna*. Creatorii Formei¹⁷⁹ din Non-Formă¹⁸⁰ – Rădăcina Lumii – *Devamatri*¹⁸¹ și *Svabhavat* se odihneau în Beatitudinea Neființei (b).

(a). „Constructorii”, „Fiii Aurorei *Manvantarice*” sunt adevărații Creatori ai Universului, și în această doctrină, care se ocupă doar de sistemul nostru planetar, ei sunt astfel numiți, în calitatea lor de arhitecți ai acestui sistem, „Veghetorii celor Șapte Sfere”, care din punct de vedere exoteric sunt cele șapte planete, iar din punct de vedere ezoteric sunt cele șapte lumi sau sfere (Globuri) ale Lanțului nostru. Fraza care, la începutul Stanței I, menționează cele „Șapte Eternități”, este valabilă și pentru *Mahakalpa*, sau (Marea) „Epocă a lui *Brahma*”, *Pralaya* Solară și învierea subsecventă a sistemului nostru planetar pe un plan mai înalt. Există numeroase feluri de *Pralaya* (disoluția unui lucru vizibil), după cum vom arăta mai târziu.

(b). Trebuie să ne amintim că *Paranishpanna* este *sumum bonum*, Absolutul, deci același lucru cu *Paranirvana*. Este nu numai starea finală, ci și acea condiție de subiectivitate care, pe propriul ei plan, nu are legătură cu nimic în afară de Unicul Adevăr Absolut (*Paramarthasatya*). Această stare este cea care ne permite să apreciem corect deplina semnificație a Ne-Ființei, care, după cum am explicat, este Ființa Absolută. Mai devreme sau mai târziu, tot ceea ce acum *pare* că există, va fi de fapt, în realitate, în

178 *Chohan*ic, *Dhyani-Buddhic*.

179 *Rupa*.

180 *Arupa*.

181 „Mama Zeilor”, *Aditi*, sau Spațiul Cosmic. În *Zohar* ea se numește *Sefira*, mama *Sefirotelor*, și *Sekinah*, în forma sa primordială, în *abscondito*.

starea de *Paranishpana*. Dar este o mare diferență între Ființa *conștientă* și Ființa *inconștientă*. Condiția de *Paranishpana* fără *Paramartha*, Conștiința care se analizează pe ea însăși (*Svasamvedana*) nu este beatitudine, ci pur și simplu extincție timp de Șapte Eternități. De exemplu, dacă se așază o bilă de fier sub razele arzătoare ale Soarelui, căldura o va pătrunde, dar ea nu va simți și nu va aprecia căldura, în timp ce un om o va face. Doar cu un spirit clar, neadumbrat de Personalitate și cu o asimilare a meritelor din multiple existențe devotate Ființei, în colectivitatea sa (tot Universul viu și simțitor), un om se poate debarasa de existența personală și se poate contopi cu acest Absolut¹⁸², rămânând în același timp în posesia deplină a lui *Paramartha*.

STANȚA a II-a (2)

8&2. – Unde era tăcerea? Unde erau urechile care să o perceapă? Nu, nu exista nici Tăcere, nici Sunet (a), nu exista nimic în afara Suflului Etern¹⁸³, care nu încetează niciodată și care nu se cunoaște pe el însuși (b).

(a). Ideea că lucrurile pot înceta să existe fără a înceta să FIE este fundamentală în psihologia Orientului. Sub această aparentă contradicție de termeni există o realitate a Naturii, pe care este mai important să o înțelegem decât să discutăm despre cuvintele prin care este exprimată. Un exemplu banal al unui paradox asemănător ne este oferit într-o

182 Deci Ne-Ființa este EXISTENȚA ABSOLUTĂ în filozofia ezoterică. În învățăturile acesteia, *Adi-Buddha* însuși (Înțelepciunea Primară sau Primordială) este, într-un anumit sens – în timp ce se manifestă – o iluzie, *Maya*, deoarece toți zeii, inclusiv *Brahma*, trebuie să moară la sfârșitul Epocii lui *Brahma*. Abstracția numită *Parabrahman* – pe care o numeam *En-Soph*, sau, la fel ca și Herbert Spencer, Incognoscibilul – este Unica Realitate Absolută. Existența Unică, fără de a Doua, este *Advaita* („fără de a Doua”), iar tot restul este *Maya* – aceasta este învățătura filozofiei *Advaita*.

183 Mișcare.

combinație chimică. Nu s-a dat încă un răspuns la întrebarea dacă hidrogenul și oxigenul încetează să existe atunci când se combină pentru a forma apa: unii spun că din moment ce le regăsim atunci când apa este descompusă, trebuie ca ele să fi existat tot timpul, în timp ce alții pretind că din moment ce atunci ele se transformă în ceva în întregime diferit, înseamnă că au încetat să existe ca atare în tot acel timp; dar nici unii, nici ceilalți nu au putut formula nici măcar cea mai vagă concepție despre condiția actuală a unui lucru care a devenit un altul și care, totuși, nu a încetat să fie el însuși. Pentru oxigen și hidrogen, existența sub formă de apă poate fi numită o stare de Ne-Ființă, care este o „Ființă mai reală” decât existența lor ca gaze, iar aceasta ne poate sugera oarecum condiția Universului atunci când adoarme, sau încetează să mai existe, în timpul *Noptilor lui Brahma* – pentru a se retrezi și a reapărea atunci când aurora noii *Manvantare* îl cheamă din nou la ceea ce numim existență.

(b). „Suflul” Existenței Unice este o expresie pe care ezoterismul arhaic nu o folosește decât în ceea ce privește aspectul spiritual al Cosmogoniei. În celelalte cazuri o înlocuiește cu echivalentul ei în plan material – Mișcarea. Elementul Unic Etern, sau Vehiculul ce conține elementul, este Spațiul, care este fără dimensiuni, întinzându-se în toate sensurile și care coexistă cu Durata fără Sfârșit, Materia Primordială (și prin urmare indestructibilă) și Mișcarea – „Mișcarea Perpetuă” Absolută, care este „Suflul” Elementului „Unic”. Acest suflu, așa cum am văzut, nu poate înceta niciodată, nici măcar în timpul Eternităților Pralaice.

Dar numele de „Suflu al Existenței Unice” nu i se aplică totuși *Cauzei fără Causă*, sau „Întregii-Ființări”, prin opoziție cu „Întreaga-Ființă”, care este *Brahma* sau Universul. *Brahma*, zeul cu patru fețe, care după ce scoate Pământul din ape „înfăptuiește creația” – este considerat doar Cauza Instrumentală, ceea ce implică în mod evident faptul că el nu este considerat Cauza Ideală. Niciun Orientalist nu pare să fi înțeles până acum pe deplin sensul real al versetelor din *Purane* care se referă la „Creație”.

Brahma este aici cauza puterilor care trebuie să fie mai târziu generate pentru opera „Creației”. De exemplu, în *Vishnu Purana*¹⁸⁴, acea parte a traducerii care spune: „Și din el provin puterile care trebuie să fie create după ce au devenit cauza reală” ar putea fi exprimată mai bine astfel: „Și din ACELA provin puterile care *vor crea*, devenind cauza reală (în plan material)”. Cu excepția acestei Cauze Unice (fără Cauză) și Ideale, nu există nicio cauză la care să poată fi raportat Universul. „Această cauză este cel mai desăvârșit dintre asceți, și prin puterea lui (prin puterea acestei cauze), tot ceea ce este creat se dezvoltă prin natura care îi este proprie sau inerentă.” Dacă, „în *Vedanta* și *Nyaya*, *nimita* este cauza eficientă, opusă lui *Upadana*, cauza materială, iar în *Sankhya*, *pradhana* implică funcțiile celor două reunite”, în Filozofia Ezoterică, care reconciliază toate aceste sisteme și a cărei cea mai bună interpretare este *Vedanta* așa cum este ea explicată de vedanticii advaiți, nu se pot face speculații decât asupra lui *oupadana*. Ceea ce vaishnavaii (adepti ai visishtadvaitismului) consideră drept ideal, prin opoziție cu realul – sau *Parabrahman* și *Ishvara* – nu își poate găsi locul în nicio speculație comună, deoarece însuși acest ideal este un termen înșelător atunci când se aplică la ceea ce nicio rațiune omenească, nici măcar cea a unui Inițiat, nu poate concepe.

A se cunoaște pe sine însuși presupune ca conștiința și percepția să fie cunoscute, iar aceste două facultăți sunt limitate în raport cu orice subiect în afara lui *Parabrahman*. De aceea se spune că „Sufiul Etern nu se cunoaște”. Infinitul nu poate înțelege Finitul. Cel fără Limite nu poate avea relații cu Cel Mărginit și Condiționat. În ocultism, Necunoscutul este MOTORUL Incognoscibil sau Prin-Sine-Existent, este Esența Dumnezeiască Absolută. Și din moment ce el este Conștiință Absolută și Mișcare Absolută, pentru simțurile limitate ale celor care încearcă să descrie ceea ce este indescritibil el este inconștientă și imuabilitate.

184 Wilson, I, IV, notă, p. 66.

Conștiința concretă nu poate fi atributul conștiinței abstracte, la fel cum umezeala nu este o calitate inerentă a apei – umiditatea este atributul său propriu și cauză a calității de umed la alte lucruri. Conștiința implică limitări și calificative: ceva de care trebuie să fie conștient și cineva care să fie conștient. Dar Conștiința Absolută îl conține pe cel care cunoaște, lucrul cunoscut și cunoașterea; cele trei sunt simultan în ea și sunt *una cu ea*. Nimeni nu este conștient decât de acea parte a cunoașterii sale care poate fi, la un anumit moment dat, reamintită (rechemată) în mintea sa, dar limbajul omenesc este atât de sărac încât nu avem termeni pentru a distinge cunoașterea pe care nu o evocăm de cea pe care nu am putea-o rechema în memorie. A uita este sinonim cu a nu-și aminti. Cu atât mai greu ne este atunci să găsim termenii potriviți pentru a descrie și distinge faptele metafizice abstracte și diferențele dintre ele! Nu trebuie să uităm nici faptul că noi numim lucrurile după aparențele sub care ele ni se înfățișează. Noi numim Conștiința Absolută „inconștientă” pentru că ni se pare că așa trebuie să fie, la fel cum numim Absolutul „Întuneric” pentru că, pentru înțelegerea noastră limitată, el pare absolut impenetrabil, dar recunoaștem pe deplin faptul că percepția noastră asupra acestor lucruri nu este cea corectă. De exemplu, distingem în mod involuntar în mintea noastră Conștiința Absolută Inconștientă de Inconștientă, dându-I în secret primei o anumită calitate nedeterminată, care corespunde, pe un plan mai elevat decât cel pe care îl pot atinge gândurile noastre, cu ceea ce cunoaștem drept conștiință în noi înșine. Dar nu este un gen de conștiință pe care să o putem distinge de ceea ce ne apare ca fiind inconștientă.

STANȚA a II-a (3)

&3. – Ora încă nu sosise; Raza nu răsărise încă din Germene (a); *Matripadma*¹⁸⁵ nu se umflase încă (b).

185 Lotusul-Mamă.

(a). „Raza” „Veșnicului Întineric” devine, prin emisia ei, o rază de Lumină strălucitoare sau de Viață, și pătrunde în „Germene” – Punctul din Oul Cosmic¹⁸⁶ reprezentat de Materie în sensul său abstract. Dar nu trebuie să aplicăm acest termen (Punctul) unui punct particular din Spațiu, căci există un germene în centrul fiecărui atom, iar aceștia, în mod colectiv, formează „Germenele”, sau mai degrabă, întrucât niciun atom nu poate fi făcut vizibil ochilor noștri fizici, ansamblul lor (dacă putem aplica acest termen la ceva care este fără limite și infinit) formează *noumen*-ul Materiei eterne și indestructibile.

(b). Una dintre formele simbolice ale dublei Puteri Creatoare în Natură (materia și forța în planul material) este „Padma”, nufărul Indiei. Lotusul este rezultatul căldurii (foc) și al apei (vapori sau eter) – focul reprezentând, în orice sistem filozofic și religios, chiar și în creștinism, Spiritul Divinității¹⁸⁷, principiul activ, masculin, generator, iar eterul sau sufletul materiei, lumina focului, reprezentând principiul feminin, pasiv, din care emană totul în acest Univers. Prin urmare, eterul sau apa este Mama, iar focul este Tatăl. Sir Wiliam Jones – și înaintea lui botanica arhaică – a demonstrat că sămânța de lotus conține – chiar înainte de germinarea ei – frunze perfect formate, o veritabilă miniatură a plantei care urmează să apară după dezvoltarea completă: natura ne dă astfel un exemplu al pre-formării produselor ei ... căci semințele tuturor fanerogamelor au flori care conțin o mică plantă embrionară deja formată¹⁸⁸. Aceasta explică fraza: „*Matri-Padma* nu se umflase încă”, căci în simbologia arhaică, forma este de obicei sacrificată ideii mamă sau interioare. Lotusul sau *Padma* este, în plus, un simbol preferat, foarte vechi, al Cosmosului și, de asemenea, al omului. Și aceasta din următoarele rațiuni evidente: mai întâi, aspectul pe care l-am menționat anterior, și anume că sămânța lotusului conține în ea o miniatură perfectă a viitoarei plante, ceea ce

186 Termen nu prea poetic, dar foarte expresiv.

187 A se vedea volumul al II-lea, partea a II-a, secțiunea a 3-a – *Substanță Primordială și Gândire Dumnezeiască*.

188 Gross, *The Heathen Religion*, p. 195.

ilustrează faptul că prototipurile spirituale ale tuturor lucrurilor există în lumea non-materială înainte ca acestea să se materializeze pe Pământ; în al doilea rând, faptul că această plantă, lotusul, crește în apă, avându-și rădăcinile în *Ilus* sau mâl și întinzându-și floarea în aer, care este deasupra. Lotusul este astfel simbolul vieții omului și al celui al Cosmosului, căci DOCTRINA SECRETĂ ne învață că elementele celor două sunt aceleași, și că și una, și cealaltă se dezvoltă în aceeași direcție. Rădăcina Lotusului implantată în mâl reprezintă viața materială, tulpina care trece prin apă reprezintă existența în lumea astrală, iar floarea care plutește deasupra apei și se deschide către cer este emblema ființei spirituale.

STANȚA a II-a (4)

&4. – Inima Sa nu se deschisese încă pentru a lăsa să intre Raza Unică și pentru a o lăsa apoi să cadă ca Trei în Patru, în Sânul lui *Maya*.

Substanța Primordială nu își părăsise încă starea sa latentă precosmică pentru obiectivitatea diferențiată; ea nici măcar nu devenise Protitul Științei, încă invizibil (omului, până în prezent). Dar de îndată ce „ora sosește” și ea devine receptivă la impulsul *Fohatic* al Gândirii Dumnezeiești – Logosul sau aspectul masculin al lui *Anima Mundi*, *Alaya* – „Inima” sa se deschide. El se diferențiază și cei TREI (Tată, Mamă, Fiu) sunt transformați în Patru. Aici se găsește originea dublului mister al Trinității și al IMACULATEI CONCEPȚII. Învățătura primară și fundamentală a Ocultismului este Unitatea (sau Omogenitatea) Universală, sub trei aspecte. Aceasta conduce la posibilitatea formării unei concepții asupra Divinității care, ca Unitate Absolută, trebuie să rămână întotdeauna incomprehensibilă intelectului finit.

„Dacă vrei să crezi în Puterea care acționează în rădăcina unei plante, sau să-ți imaginezi rădăcina care este ascunsă în sol,

trebuie să te gândești la tulpina sau la trunchiul ei, la frunzele și florile ei. Nu îți poți imagina această Putere independent de aceste obiecte. Viața nu poate fi cunoscută decât prin Copacul Vieții...”¹⁸⁹ Ideea de Unitate Absolută ar fi în întregime distrusă în concepția noastră dacă nu am avea în fața noastră ceva concret care să conțină această Unitate. Iar Divinitatea, fiind absolută, este în mod necesar omniprezentă; prin urmare, nu există atom care să nu-l conțină pe ACELA în el. Rădăcinile, trunchiul și multitudinea de ramuri sunt trei obiecte distincte, și totuși ele nu sunt decât unul și același copac. Cabaliștii afirmă: „Divinitatea este una, pentru că Ea este infinită. Ea este triplă, pentru că este întotdeauna în manifestare.” Această manifestare este triplă în aspectele sale, căci, după cum spune Aristotel, sunt necesare trei principii pentru ca un corp natural să devină obiectiv: individualizarea, forma și materia¹⁹⁰. Individualizarea însemna, în mintea marelui filozof, ceea ce ocultiștii numesc *prototipurile imprimare pe Lumina Astrală* – ultimul plan și lume a lui *Anima Mundi*. Unirea acestor trei principii depinde de un al patrulea – VIAȚA – care strălucește de pe culmile Inabordabilului, pentru a deveni o Esență cu o răspândire universală pe planurile manifestate ale Existenței. Și acest ANSAMBLU DE PATRU (Tată, Mamă, Fiu, ca Unitate, și Ansamblu de Patru ca manifestare vie) a fost drumul care a condus la Ideea străveche a Imaculatei Concepții, idee în sfârșit cristalizată acum în dogma Bisericii Creștine, care a încarnat această idee metafizică mai mult decât oricine. Într-adevăr,

189 *Percepts for Yoga*.

190 Un vedantic aparținând filozofiei *Visishthadvaita* ar spune că, deși este singura Realitate independentă, *Parabrahman* este inseparabil de Trinitatea Sa. Că el este trei, „*Parabrahman*, *Chit* și *Achit*”, ultimele două fiind realități dependente, incapabile să existe separate sau, pentru mai multă claritate, că *Parabrahman* este SUBSTANȚA – imuabilă, eternă și incognoscibilă – iar *Chit* (*Atma*) și *Achit* (*Anatma*) sunt calitățile sale, la fel cum forma și culoarea sunt calitățile oricărui obiect. Cele două sunt veșmântul, sau corpul, sau mai degrabă aspectul (*sharira*) lui *Parabrahman*. Dar un ocultist ar avea mult de obiectat la această afirmație și la fel un vedantic advait.

nu avem decât să citim *Cabala* și să studiem metodele ei de interpretare numerică pentru a găsi originea acestei dogme, care este pur astronomică, matematică și mai ales metafizică. Elementul Masculin în Natură (personificat de divinitățile masculine și de *Logoi* – *Viraj* sau *Brahma*, *Horus* sau *Osiris* etc.) s-a născut *prin*, și nu *din*, o sursă imaculată, personificată de „Mamă”; într-adevăr, acest Mascul care are o Mamă nu poate avea un „Tată” – căci Divinitatea Abstractă este fără sex, ea nici măcar nu este o Ființă, ci este Ființarea sau Viața însăși. Să exprimăm aceasta în limbajul matematic al autorului lucrării *The source of Measures*. Vorbind de „Măsura unui Om” și de valoarea sa numerică (cabalistică), el spune, în *Geneză*, IV, I, „Că este numită Măsura «Omului și chiar a lui Iehova» și se obține în felul următor: $113 \times 5 = 565$, iar numărul 565 poate fi exprimat prin $56,5 \times 10$. Aici numărul-Om 113 devine un factor al lui $56,5 \times 10$ și interpretarea (cabalistică) a acestei din urmă expresii este *Yod*, *He*, *Vau*, *He*, sau *Iehova*... Dezvoltarea lui 565 ca $56,5 \times 10$ servește la demonstrarea emanării din principiul masculin (*Jod*) a principiului feminin (*Eva*) sau, ca să spunem așa, nașterea unui element masculin dintr-o sursă imaculată, altfel spus o imaculată concepție.”

Iată cum se repetă, pe Pământ, misterul care se înfăptuiește în planul dumnezeiesc, după cum afirmă clarvăzătorii. „Fiul” Fecioarei Imaculate și Celeste (sau Protylul Cosmic nediferențiat, Materia în infinitul ei) s-a născut încă o dată pe Pământ ca Fiu al Evei terestre, mama noastră Pământul, și devine Umanitatea întreagă – trecută, prezentă și viitoare – căci Iehova sau *Jod-He-Vau-He* este androgin, sau mascul și femelă în același timp. Sus, Fiul este Cosmosul întreg; jos, el este UMANITATEA. Triada sau Triunghiul devine *Tetraktys*, numărul sacru pitagorician, Pătratul perfect, iar pe Pământ, un cub cu șase fețe. Macroposopul (Marea Față) este atunci Microposopul (Mica Față), sau, după cum spun cabaliștii: Bătrânul zilelor, descendent al lui *Adam-Kadmon*, pe care îl

folosește drept vehicul de manifestare, se transformă în Tetragramă. El este atunci în „Sânul lui *Maya*”, Marea Iluzie, iar între el și Realitate se găsește Lumina Astrală, marele Înzător al simțurilor limitate ale omului, doar dacă Cunoașterea, prin intermediul lui *Paramarthasatva*, nu îi vine în ajutor.

STANȚA a II-a (5)

&5. – Cei Șapte¹⁹¹ nu se născuseră încă din Țesătura de Lumină. Tenebrele singure erau Tată-Mamă, *Svabhavat*; și *Svabhavat* era în Tenebre.

În *Stanțele* prezentate aici, DOCTRINA SECRETĂ se ocupă în principal, dacă nu chiar în întregime, de Sistemul nostru Solar, și mai ales de Lanțul nostru Planetar. Prin urmare, cei „Șapte Fii” sunt creatorii acestuia din urmă. Vom dezvolta această idee mai târziu¹⁹².

191 - Fii.

192 - A se vedea a doua parte, secțiunea a 12-a: *Teogonia Zeilor Creatori*.

Svabhavat, „Esența Plastică” care umple Universul, este rădăcina tuturor lucrurilor. *Svabhavat* este, ca să spunem așa, aspectul budist concret al abstracției care în filozofia hindusă este numită *Mulaprakriti*. Este corpul Sufletului, sau ceea ce este Eterul pentru *Akasha*, acesta din urmă fiind însuși principiul care îl însuflețește pe primul. Misticii chinezi au făcut din el sinonimul „Ființei”. În traducerea chineză a lui *Ekashloka-Shastra* de Nagarjuna (*Lung-shu* în China) numit *Yishu-kia-lun*, se spune că termenul „Ființă” sau „*Subhava*” (*Yu*¹⁹³, în limba chineză) înseamnă „Substanța dându-și substanță ei înseși”; autorul sau traducătorul explică faptul că ea înseamnă „fără acțiune și cu acțiune”, „natura care nu are o natură proprie”. *Subhava*, din care derivă *Svadhavat*, se compune din două cuvinte: *su*, „drăguț”, „frumos”, „bun”; și *bhava*, „a fi”, sau „starea de a fi”.

STANȚA a II-a (6)

&6. – Aceștia doi sunt Germenele și Germenele este Unul. Universul este încă ascuns în Gândirea Divină și în Sânul Divin.

„Gândirea Divină” nu implică ideea unui Gânditor Divin. Universul, nu numai cel trecut, prezent și viitor – idee omenească și finită, formulată de o gândire finită –, ci Universul total, *Sat* (termen intraductibil), Ființa Absolută, cu Trecutul și Viitorul cristalizate într-un etern Prezent, iată care este această Gândire, reflectată într-o cauză secundară sau manifestată. *Brahman* (neutru) ca *Mysterium Magnum* al lui Paracelsus, este un mister absolut pentru mentalul omenesc. *Brahma*, mascul-femelă, aspect și reflexie antropomorfică a lui *Brahman*, nu poate fi nici măcar conceput de înțelegerea umană caracterizată de o credință oarbă, deși este respins de intelectul uman ajuns la maturitate¹⁹⁴.

193 - Literal, Existență.

194 - A se vedea volumul al II-lea, secțiunea a 3-a: *Substanță Primordială și Gândire Dumnezeiască*.

De aceea se spune că în timpul „prologului” dramei Creației, sau la începutul evoluției cosmice, Universul sau „Fiul” este încă ascuns în „Gândirea Divină”, care nu a pătruns încă în „Sânul Divin”. Această idee – care este foarte cunoscută – se găsește la baza și formează originea tuturor alegoriilor referitoare la „Fiii lui Dumnezeu” născuți din fecioare imaculate.

STANȚA a III-a – TREZIREA COSMOSULUI

&1. – Ultima Vibrație a celei de a Șaptea Eternități se propagă în Infinit (a). Mama se umflă, crește dinăuntru către în afară, ca Mugurele de Lotus (b).

(a). Folosirea aparent paradoxală a termenului „A Șaptea Eternitate”, termen care divizează astfel indivizibilul, este sanctificată în Filozofia Ezoterică. Aceasta împarte Durata fără limite în Timp necondiționat, etern și universal (*Kala*) și Timp condiționat (*Khandakala*). Unul este abstracția sau *noumen*-ul Timpului infinit, celălalt fenomenul său, apărând periodic, ca efect al lui *Mahat* – Inteligența Universală, limitată de durata *manvantarică*. În câteva școli, *Mahat* este primul născut al lui *Pradhana* (Substanță nediferențiată sau aspect periodic al lui *Mulaprakriti*, Rădăcina Naturii), care (*Pradhana*) este numită *Maya*, Iluzie. Referitor la acest aspect, cred că învățătura ezoterică diferă de doctrina vedantică a școlilor *Advaita* și *Visishtadvaita*. Căci ea spune că, în timp ce *Mulaprakriti*, *noumen*-ul, este prin-sine-existent și fără origine – într-un cuvânt, fără părinți, *Anupadaka*, una cu *Brahman* – *Prakriti*, fenomenul său, este periodic și este pur și simplu fantoma primului; la fel *Mahat*, primul născut al lui *Jnana* (sau *Gnosis*), Cunoașterea, Înțelepciunea, Logosul – este o fantomă reflectată a lui NIRGUNA Absolut (*Parabrahman*),

Realitatea Unică, „fără atribute și fără calități”, în timp ce, după vedantici, *Mahat* ar fi o manifestare a lui *Prakriti* sau a Materiei.

(b). Prin urmare, „ultima Vibrație a celei de-a Șaptea Eternități” nu era „predestinată” de vreun Dumnezeu, ci este rezultatul unei Legi eterne și imuabile, care este cauza marilor perioade de Activitate și de Repaus, numite atât de expresiv și în același timp atât de poetic, *Zilele și Noaptele lui Brahma*. Expansiunea „dinăuntru către în afară” a Mamei, numită în alte părți „Apele Spațiului”, „Matricea Universală” etc., nu face aluzie la expansiunea vreunui mic centru sau focar, ci semnifică dezvoltarea unei subiectivități fără limite care devine obiectivitate fără alte limite, și aceasta fără referință la aspecte precum dimensiuni, margini sau întindere. „*Substanța (pentru noi) întotdeauna invizibilă și imaterială, care este prezentă în eternitate, și-a proiectat Umbra sa periodică din planul său în sânul lui Maya.*” Ideea de mai sus implică faptul că această expansiune, nefiind o mărire în dimensiuni – căci extensia infinită nu admite mărire – este o schimbare de condiție. Ea înflorește „ca Mugurele de Lotus”, căci planta Lotusului nu există numai ca embrion-miniatură în sămânța sa (care constituie caracteristica sa fizică), ci prototipul său este prezent într-o formă ideală în Lumina Astrală, din „Zori” și până „Noaptea”, în timpul perioadei manvantarice, ca de altfel totul în acest Univers obiectiv – de la om până la furnică, de la copacul uriaș până la cel mai mic fir de iarbă.

Toate acestea, ne spune Știința Ascunsă, nu sunt decât reflexia temporară, umbra prototipului etern ideal care sălășluiește în Gândirea Dumnzeiască, și rețineți că aici, cuvântul „Eternitate” are înțelesul de „Eon”, adică ceea ce durează un timp care pare interminabil, deși nu este decât ciclul de activitate pe care îl numim *Manvantara*. Care este, în realitate, semnificația reală și ezoterică a cuvântului *Manvantara*, sau mai degrabă *Manuantara*? El înseamnă, literal, „între doi Manu”; există 14 Manu-și în fiecare Zi a lui *Brahma*, și fiecare dintre aceste „zile” cuprinde de 1.000 de

ori cele patru Vârste (*Yuga*), 1.000 de „Mari Vârste” sau *Mahayuga*-uri. Să analizăm acum cuvântul *Manu*. Orientaliștii, în dicționarele lor, ne spun că termenul „Manu” vine de la rădăcina *man*, „a gândi”, și înseamnă deci „omul gânditor”. Dar din punct de vedere ezoteric, fiecare Manu – veritabilă antropomorfizare a ciclului special pe care îl prezidează – nu este decât ideea personificată a „Gândirii Dumnezeiești” (la fel ca Pimandru Hermetic), zeul particular, creatorul, formatorul a tot ce apare în timpul ciclului său *Manvantara* care îi este propriu. *Fohat* este servitorul Manu-șilor (sau *Dhyan-Chohani*) și este cauza pentru care prototipurile ideale se dezvoltă dinăuntru către în afară, adică traversând puțin câte puțin, pe o scară descendentă, toate planurile, de la cel al *noumen*-urilor la cel al fenomenelor, care este cel mai de jos, pentru a înflori pe acesta din urmă în plină obiectivitate, ca *sumum* al iluziei, sau al materiei în starea sa cea mai grosieră.

STANȚA a III-a (2)

&2. – Vibrația se propagă brusc, atingând¹⁹⁵ cu Aripa ei rapidă întregul Univers și Germenele care sălășluiește în Tenebre, Tenebrele care suflă¹⁹⁶ peste Apele adormite ale Vieții.

Și despre Monada pitagoreică se spune că locuiește în solitudine și în „Tenebre”, ca „Germen”. Ideea „Suflului” Tenebrelor mișcându-se pe deasupra „Apele adormite ale Vieții” – care sunt Materia Primordială conținând Spiritul latent – amintește de primul capitol al *Genezei*. Originalul său este *Narayana* din tradiția brahmanică (*Cel care se mișcă pe deasupra Apele*), personificare a Suflului Etern al Totului inconștient (sau *Parabrahman*) al ocultiștilor orientali. Apele vieții, sau Haosul

¹⁹⁵ Simultan.

¹⁹⁶ Se mișcă.

– în simbolism principiul feminin –, sunt vidul (în viziunea mentalului nostru) în care se găsesc în stare latentă Spiritul și Materia. Este ceea ce îl face pe Democrit să afirme, potrivit învățătorului său, Leucip, că principiile primordiale ale întregii Manifestări sunt atomi și un vid – vid în sensul de spațiu, dar nu de spațiu vid, căci „Natura are oroare de vid”, după cum considerau peripateticienii și toți filozofii Anitichității.

În toate Cosmogoniile, „Apa” joacă același rol important. Ea este baza și sursa existenței materiale. Savanții, luând cuvântul în sensul lui literal, au înțeles că este vorba de combinația chimică cunoscută dintre oxigen și hidrogen, și au dat astfel o semnificație specifică unui termen pe care ocultiștii îl folosesc într-un sens generic și căruia i se dă, în Cosmogonie, un sens mistic și metafizic. Gheața nu este apă, nici vaporii nu sunt apă, și totuși toate trei au aceeași compoziție chimică.

STANȚA a III-a (3)

&3. – Tenebrele radiază Lumină, iar Lumina lasă să cadă o Rază solitară în Ape, în Abisul-Mamă. Raza traversează rapid Oul Virgin, face să tremure Oul Etern, care lasă să cadă Germenele ne-etern¹⁹⁷, care se condensează în Oul Cosmic.

„Raza solitară” căzând în „Abisul-Mamă” poate fi înțeleasă ca simbolizând Gândirea Dumnezeiască, sau Inteligența impregnând Haosul. Aceasta este ceea ce se petrece în planul abstracției metafizice, sau mai degrabă în planul în care ceea ce noi numim abstracție metafizică este o realitate. „Oul Virgin” fiind, într-un anumit sens, Ovaritatea abstractă, adică puterea de a se dezvolta prin fecundare, el este etern și mereu același. Și la fel cum fecundarea unui ou are loc înainte ca acesta să fie ouat, Germenele neetern, periodic, care devine mai târziu, în simbolism,

¹⁹⁷ Periodic.

Oul Cosmic, conține în el însuși, atunci când iese din mai sus amintitul simbol, „promisiunea și puterea” întregului Univers. Deși ideea *per se* este, firește, o abstracție, un mod simbolic de exprimare, ea este un adevărat simbol, căci sugerează infinitatea sub forma unui cerc fără sfârșit. Ea pune în fața ochilor minții tabloul Cosmosului apărând din Spațiul fără limite și în el Universul, de asemenea fără margini în întinderea sa, dacă nu chiar la fel de etern în manifestarea sa obiectivă.

Simbolul oului exprimă de asemenea faptul, menționat în ocultism, că forma primordială a oricărui lucru manifestat, de la atom până la planetă, de la om până la înger, este sferoidală, sfera fiind, la toate popoarele, emblema eternității și a infinitului – un șarpe înghițindu-și coada. Totuși, pentru a conștientiza această semnificație, trebuie să ne gândim la sferă ca și cum ar fi văzută din centrul ei. Câmpul vederii sau al gândirii este ca o sferă ale cărei raze se îndreaptă de la sine în toate direcțiile și se întind în spațiu, deschizând în jurul lor o perspectivă fără limite. Este cercul simbolic al lui Pascal și al cabaliștilor, „al cărui centru este pretutindeni, iar circumferința nicăieri” – concepție care este adecvată ideii complexe a acestui simbol.

„Oul Cosmic” este, poate, unul dintre simbolurile cele mai universal adoptate și el este extrem de sugestiv, atât în sens spiritual, cât și în sens fiziologic și cosmologic. Îl găsim, prin urmare, în orice teogonie a lumii, și el este amplu asociat cu simbolul șarpelui, acesta din urmă fiind peste tot, atât în filozofii, cât și în simbolurile religioase, emblema eternității, a infinitului, a regenerării, precum și a înțelepciunii¹⁹⁸. Întrucât misterul auto-generării aparente și al evoluției prin propria putere creatoare, repetă în mic, în ou, procesul evoluției cosmice – amândouă procesele fiind datorate căldurii și umidității vitalizate de strălucirea spiritului creator invizibil – el justifică din plin alegerea acestui simbol expresiv.

198 A se vedea Partea a doua, Secțiunea a 10-a: *Cultul arborelui, al șarpelui și al crocodilului*.

„Oul Virgin” este simbolul microcosmic al prototipului macrocosmic, „Fecioara-Mamă”, Haosul sau Abisul Primordial. Creatorul mascul (sub nu contează ce nume) face să iasă din Fecioara feminină Rădăcina Imaculată, fructificată de Rază. Care cunoscător versat în domeniul științelor astronomice și naturale nu va observa cât de sugestive sunt toate acestea? Cosmosul, considerat ca Natură receptivă, este un ou-fructificat – și totuși lăsat imaculat, din moment ce este privit ca fiind fără limite; el nu poate fi reprezentat altfel decât printr-un sferoid. Oul de Aur era înconjurat de șapte elemente naturale (eter, foc, aer apă), „patru aparente și trei secrete”. Vom regăsi această idee în *Vishnu Purana*, în care elementele sunt traduse prin cuvântul „învelișuri” și în care li se adaugă un element secret – *Ahamkara*¹⁹⁹. Textul original nu pomenește nimic de *Ahamkara*, ci vorbește de cele șapte elemente fără a le specifica pe ultimele trei.

STANȚA a III-a (4)

&4. – Cei Trei²⁰⁰ cad în cei Patru²⁰¹. Esența Radioasă devine Șapte înăuntrul și Șapte în afară (a). Oul Luminos²⁰², care în el însuși este Trei²⁰³, se coagulează și se întinde în Cheaguri albe ca laptele în Profunzimile Mamei, Rădăcina care crește în Profunzimile Oceanului Vieții (b).

(a). Trebuie să explicăm folosirea figurilor geometrice și frecvențele aluzii la cifre, care se găsesc în toate Scripturile antice: în *Purane*, în

199 Wilson, *Vishnu Purana*, I, 40.

200 Triunghi.

201 Pătrat.

202 *Hiranyagarbha*.

203 Triplele ipostaze ale lui *Brahma* sau *Vishnu*, cei trei *Avasthas*.

Cartea Morților Egipteană și chiar în *Biblie*. În *Cartea lui Dzyan*, precum și în *Cabala* există două feluri de numere care trebuie studiate: Cifrele, adesea simple capcane amăgitoare, și Numerele Sacre, a căror valoare este aflată de ocultiști prin intermediul Inițierii. Primele nu sunt decât niște glife de conveniență, în timp ce ultimele sunt simbolurile fundamentale ale întregii Manifestări. Altfel spus, unele sunt pur fizice, iar celelalte pur metafizice, cele două fiind în aceeași relație reciprocă în care se află Materia și Spiritul – poli opuși ai Substanței UNICE.

După cum spunea undeva Balzac, ocultistul inconștient al literaturii franceze, Numărul este pentru Mental ceea ce este și pentru Materie: „un agent incomprehensibil”. Așa este, fără îndoială, pentru profan, dar nu și pentru inițiat. Numărul, după cum credea marele scriitor, este o Entitate și în același timp un Suflu emanând de la ceea ce el numea Dumnezeu, iar noi numim TOT; Suflu care, doar el putea organiza acest Cosmos fizic, „în care nimic nu își obține forma decât prin Divinitate, care este un efect al Numărului”. Este interesant să cităm, în această direcție, cuvintele lui Balzac:

„Nu se disting oare între ele creațiile cele mai mici, la fel ca și cele mai mari, prin cantitățile, dimensiunile, forțele și atributele lor, care sunt, toate, elemente provenite din Număr? Infinitul Numerelor este un fapt dovedit de către mintea noastră, dar această dovadă nu poate fi oferită fizic. Matematicianul ne va spune că infinitul numerelor există, dar nu poate fi demonstrat. Dumnezeu este un Număr înzestrat cu Mișcare pe care îl simțim, dar nu-l putem demonstra. *Ca Unitate, El începe Numerele, dar nu are nimic în comun cu ele...* Existența Numărului depinde de Unitate, care, fără un singur Număr, le generează pe toate... Ei și! incapabili să aprecieze prima abstracție pe care Divinitatea o oferă, sau chiar să o înțeleagă, voi sperați totuși să aduceți la măsurile voastre misterul Științelor Secrete care emană din această Divinitate?

Ce v-ar dovedi deci dacă v-aș cufunda în abisurile Mișcării, Forța care organizează Numerele? Ce ați gândi dacă aș adăuga că *Mișcarea* și *Numărul*²⁰⁴ sunt generate de Cuvânt, Rațiunea Supremă a Clarvăzătorilor și Profeților care în timpurile vechi au simțit Suflul puternic al lui Dumnezeu, după cum mărturisește *Apocalipsa*?²⁰⁵

(b). „Esența Radioasă se încheagă și se întinde în Profunzimile” Spațiului. Din punct de vedere astronomic, această figură este ușor de explicat: este Calea Lactee, Stofa din care este confecționată Lumea, Materia Primordială în forma sa primară. Este totuși mai dificil, din punct de vedere al științei oculte și al simbolismului, să explicăm acest punct în cuvinte puține, căci este cea mai complicată dintre glife. Este receptaculul a mai mult de 12 simboluri. În primul rând, el conține întregul Pantheon al obiectelor misterioase²⁰⁶ care posedă, fiecare, o semnificație ocultă precisă, extrasă din alegoria hindusă a „Smântânirii Oceanului de Lapte” de către zei. Astfel *Amrita*, Apa Vieții sau a Nemuririi, și *Surabhi*, „Vaca Abundenței”, numită „fântâna de lapte și de cheag”, provin din această „Mare de Lapte”. De aici provine cultul universal al vacii și al taurului, unul reprezentând puterea producătoare, iar celălalt puterea generatoare în Natură: simboluri legate de divinitățile solare și cosmice. Deoarece proprietățile specifice ale „celor 14 lucruri prețioase” nu sunt explicate, în cadrul tradiției oculte, decât în cea de-a patra Inițiere, ele nu pot fi oferite aici, dar se cade să facem următoarele observații:

Se afirmă în *Shatapatha Brahmana* că smântânirea „Oceanului de Lapte” a avut loc în timpul lui *Satya-Yuga*, prima Vârstă care a urmat

204 Numărul, fie, dar niciodată Mișcarea. În ocultism Mișcarea este cea care generează Logosul, Cuvântul.

205 Citatul a fost tradus în franceză din varianta în limba engleză, el nu provine din textul original al lui Balzac (nota traducătorului francez).

206 „Cele 14 lucruri prețioase”. Istoria sau alegoria se găsește în *Shatapatha Brahmana* și în alte lucrări. Știința Secretă a japonezilor, a misticilor budiști, a Yamabushi-lor, are „șapte lucruri prețioase”. Vom vorbi despre aceasta mai târziu.

imediat după „Potop”. Totuși, deoarece nici *Rig Veda*, nici *Manu* – ambele anterioare Potopului lui *Vaivasvata*, care a distrus cea mai mare parte a Celei de-a Patra Rase – nu vorbesc despre acest potop, este evident că potopul despre care este vorba aici nu este nici un Mare Potop, nici cel care a distrus Atlantida și nici măcar cel al lui Noe. Această „smântânire” se referă la o perioadă anterioară formării Pământului și se potrivește perfect cu o altă legendă universală, ale cărei versiuni diverse și contradictorii și-au găsit cel mai mult expresia în dogma creștină a „Războiului din Cer” și a „Căderii Îngerilor”. *Brahmanele*, pe care orientaliștii le acuză că ar fi versiuni ale aceluiași subiect care nu concordă între ele, *sunt în cel mai înalt grad lucrări oculte* și, prin urmare, servesc drept voal. Nu li s-a permis să rămână în folosința și proprietatea publicului decât pentru că erau și sunt absolut incomprehensibile maselor. Altfel, ele ar fi fost suprimate demult, din timpul lui Akbar.

STANȚA a III-a (5)

&5. – Rădăcina rămâne, Lumina de asemenea, Cheagurile rămân și ele, și totuși OEAOHU (a) este Unul (b).

(a). În comentarii, OEAOHU este tradus prin „*Tatăl-Mamă al Zeilor*”, sau ȘASE ÎN UNU, sau *Rădăcina septenară din care provine totul*. Totul depinde de accentul care se pune pe aceste șapte vocale, ele se pot pronunța ca una, trei, sau chiar șapte silabe dacă adăugăm un *e* după *o*-ul final. Acest nume mistic nu este de altfel divulgat decât pentru că fără o stăpânire perfectă a triplei sale pronunțări, el nu are absolut niciun efect.

(b). „Este Unul” se referă la Inseparativitatea a tot ce trăiește și există în stare activă sau pasivă. Într-un anumit sens, OEAOHU este „Rădăcina fără Rădăcină a Totului” și, prin urmare, una cu *Parabrahman*. Într-un alt sens, el este un nume al VIEȚII UNICE manifestate, Unitatea

eternă și vie. „Rădăcina” semnifică, așa cum am explicat, cunoașterea Pură (*Sattva*²⁰⁷), Realitatea Eternă Necondiționată (*Nitya*), sau *Sat* (*Satya*), care este numită *Parabrahman* sau *Mulaprakriti*, căci aceștia din urmă nu sunt decât cele două simboluri ale Unicului. „Lumina” este aceeași Rază Spirituală Omniprezentă care a intrat în Oul Divin, pe care acum l-a fecundat, și invită materia cosmică să-și înceapă lunga serie de diferențieri. „Cheagurile” sunt prima diferențiere și se referă probabil la această materie cosmică, despre care presupunem că este originea Căii Lactee – materia pe care o cunoaștem. Această „materie”, care, după revelația primită de la primii *Dhyani-Buddha*, este, în timpul somnului periodic al Universului, de cea mai mare finețe pe care o poate concepe ochiul unui *Bodhisattva* perfect – această materie radioasă și rece se găsește, la prima trezire a Mișcării Cosmice, împrăștiată prin Spațiu, apărând, văzută dinspre Pământ, sub forma unor ghemotoace și mase asemănătoare cocloașelor de lapte închegat. Acestea sunt semințele lumilor viitoare, „stofa stelară”.

STANȚA a III-a (6)

&6. – Rădăcina Vieții era în fiecare Picătură a Oceanului Nemuririi²⁰⁸, iar Oceanul era Lumina Radioasă care era Foc, Căldură și Mișcare. Tenebrele au dispărut și nu au mai existat; ele au dispărut în propria lor Esență, corpul de Foc și Apă al Tatălui și al Mamei.

207 Termenul original care exprimă înțelegerea este *Sattva*, pe care Shankara îl traduce prin *Antaskarana*, „purificat prin sacrificii și prin alte operațiuni de sfințire”. În *Katha*, la pagina 148, *Sattva* este tradus de către Shankara prin cuvântul *Buddhi*, și așa este el folosit de obicei (*Bhagavad Gita* etc., tradusă de Kathinah Trimbak Telang, M.A. editată de Max Müller, p. 195). Oricare ar fi semnificația pe care i-ar atribui-o diversele școli, *Sattva* este numele dat de către adepții ocultişti ai Școlii *Aryasanga* Monadei duble, sau *Atma-Buddhi*, iar *Atma-Buddhi*, pe acest plan, corespunde lui *Parabrahman* și *Mulaprakriti* din planul superior.

208 Amrita.

Esența Tenebrelor fiind Lumina Absolută, Tenebrele sunt considerate reprezentarea alegorică adecvată a condiției Universului în timpul *Pralaye*, care îi apare mentalului nostru mărginit ca o perioadă de Repaus Absolut sau de Ne-Ființă. „Focul, Căldura și Mișcarea” despre care este vorba aici nu sunt, bineînțeles, focul, căldura și mișcarea din Știința fizică, ci abstracțiile lor subiacente, *noumen*-ele, sufletul, esența acestor manifestări materiale – „lucrurile în sine”, care, după mărturia Științei moderne, scapă în întregime instrumentelor de laborator și pe care nici chiar mintea nu le poate percepe, deși ea nu are cum să evite să admită existența acestor esențe ca substrat al lucrurilor. Putem explica „Focul și Apa, Tatăl și Mama”²⁰⁹ ca însemnând aici Raza Dumnezeiască și Haosul. „Prin această uniune cu Spiritul, Haosul, obținând rațiune, a strălucit de plăcere, și astfel a fost produs *Protogonos*-ul (Lumina prima-născută)”, spune un fragment din Hermes. Damascius îl numește *Dis*, în *Theogonie* „cel care dispune de toate lucrurile”²¹⁰.

Conform datelor rozicrucienilor, pe care profanii le interpretează destul de corect, dacă nu chiar complet, „Lumina și Întunericul sunt identice, căci ele nu sunt separabile decât în mintea omenească”, iar după Robert Fludd, „Tenebrele pun stăpânire pe Iluminare pentru a se face vizibile”²¹¹. Conform învățăturii ocultismului oriental, TENEBRELE sunt singura adevărată realitate, baza și rădăcina Luminii, fără de care aceasta din urmă nu s-ar putea niciodată manifesta și nici nu ar putea măcar exista. Lumina este Materie, iar TENEBRELE sunt Spirit pur. Tenebrele, la baza lor radicală și metafizică, sunt Lumina subiectivă și absolută, în timp ce aceasta din urmă, atunci când se află în întreaga sa strălucire și glorie aparente, nu este decât o masă de umbre, pentru că nu poate fi niciodată eternă și nu este altceva decât Iluzie sau *Maya*.

209 A se vedea *Kivan-Shi-Yin*. Numele real al textului nu poate fi dat.

210 *Anciens Frangments*, de Cory, p. 314.

211 Sau *Rosenkranz*.

Chiar și în *Geneză*²¹² care este atât de derutantă și obositoare pentru știință, Lumina a ieșit din Întuneric – „iar Întunericul este Fața Abisului”, și nu invers. „În El (în Întuneric) era viața, iar viața era lumina oamenilor”²¹³. Va veni o zi, poate, când ochii oamenilor se vor deschide; ei vor înțelege atunci mai bine decât acum versetul din *Evanghelia lui Ioan* care spune: „Iar Lumina luminează în întuneric, și întunericul nu a cuprins-o”. Ei vor vedea atunci că cuvântul „întuneric” nu se referă la vederea spirituală a omului, ci chiar la „Tenebre”, la Absolut, care nu cuprinde (nu poate cunoaște) Lumina trecătoare, oricât de transcendentă ar putea părea ea ochilor omenești. *Demon est Deus inversus*. Biserica îi dă acum Diavolului numele de Întuneric, deși în Biblie (*Cartea lui Iov*²¹⁴) el este numit „Fiul lui Dumnezeu”, Steaua strălucitoare a dimineții, Lucifer²¹⁵. Există o întreagă filozofie dogmatică care afirmă că primul Arhanghel care a urcat din profunzimile Haosului a fost numit *Lux* (Lucifer), „Fiul Luminos al dimineții” – al *Aurorei Manvantarice*. Biserica l-a transformat în lucifer sau satan.

STANȚA a III-a (7)

&7. – Vezi, o, Lanu²¹⁶, Copilul Radios al Celor Doi, Gloria de o splendoare fără pereche: Spațiul Strălucitor, Fiul Spațiului Întunecat, care răsare din Profunzimile marilor Ape Întunecate. Este *Oeaohu*, cel mai Tânăr, ***-ul^{217(a)}. El strălucește precum Soarele. El este

212 Cap. I, vers. 2.

213 *Ioan*, I, 4.

214 I, 6.

215 *Isaia*, XIV, 12.

216 Un *Lanu* este un discipol, un *chela* care studiază ezoterismul practic.

217 Pe care îl cunoști acum ca *Kwan-Shai-Yin*. – Comentariu.

Dragonul Înțelepciunii, Scânteietor și Divin; *Eka*-ul²¹⁸, este *Chatur*, iar *Chatur* își însușește *Tri*, iar Uniunea îl produce pe *Sapta*, în care sunt cei Șapte care devin *Tridasha*²¹⁹, Armatele și Mulțimile (b). Iată-l, ridicând Vălul și desfășurându-l, de la Răsărit la Apus. El ascunde ceea ce este Deasupra și lasă să se vadă Dedesubtul ca Marea Iluzie. El desemnează locurile Ființelor Luminoase²²⁰, schimbă Ceea Ce Este Deasupra²²¹ într-o Mare de Foc fără maluri (c) și pe Unul Manifestat²²² în Marile Ape.

(a). „Spațiul Strălucitor, fiul Spațiului Obscur”, corespunde cu Raza căzută la prima vibrație a noii Aurore în marile Abisuri Cosmice, de unde iese apoi diferențiată ca „*Oeaohu* cel mai tânăr” („Noua VIAȚĂ”) – pentru a deveni, până la sfârșitul Ciclului Vieții, Germenele tuturor lucrurilor. Este „Omul Necorporal care conține în el Ideea Dumnezeiască” – generatorul Luminii și al Vieții, pentru a folosi o expresie a lui Filon Evreul. Este numit „Dragonul Strălucitor de Înțelepciune” pentru că, în primul rând, el este ceea ce filozofii greci numeau *Logos*, Cuvântul Gândirii Dumnezeiești, și în al doilea rând pentru că, în filozofia ezoterică, această primă manifestare, fiind sinteza sau vârful Înțelepciunii Universale, *Oeaohu* – „Fiul Soarelui” – conține cele șapte Armate Creatoare (*Sefirote*) și este astfel esența Înțelepciunii manifestate. „Cel care se scaldă în lumina lui *Oeaohu* nu va fi niciodată înșelat de vălul *Mayei*.”

218 *Eka* = unul, *Chatur* = patru, *Tri* = trei, *Sapta* = șapte.

219 *Tridasha* sau Treizeci, de trei ori zece în număr rotund, sau pentru a preciza mai bine, 33 – număr sacru – se referă la divinitățile vedice. Acestea sunt *Aditya*-șii, cei opt *Vasus*, cei unsprezece *Rudra* și cei doi *Ashwini*, fiii gemeni ai Soarelui și ai Cerului. Este numărul-rădăcină al Pantheonului hindus, care numără 33 *crori*, adică 330 de milioane de zei și zeițe.

220 Stelele.

221 Spațiul.

222 Element.

Kwan-Shai-Yin este identic cu *Avalokiteshvara* din sanscrită și, ca atare, este o divinitate androgină, ca *Tetragrammatonul* și toți *Logoi* Antichității. El nu este antropomorfizat decât de câteva secte în China, și este reprezentat atunci cu atribute feminine²²³; sub aspectul său feminin, el devine *Kwan-Yin*, Zeița Compasiunii, numită și „Vocea Divină”²²⁴. Aceasta din urmă este divinitatea protectoare a Tibetului și a Insulei Puto din China, unde cele două zeități patronează multe mănăstiri²²⁵.

[Zei cei mai mari ai Antichității sunt întotdeauna „Fiul Mamei” înainte de a deveni „Fiul Tatălui”. *Logoi*, ca Jupiter sau Zeus, fiu al lui Cronos-Saturn, „Timpul Infinit” (*Kala*), erau inițial reprezentați ca Mascul-femelă. Zeus era numit „Frumoasa Fecioară”, iar Venus era reprezentată cu barbă. Apollo era mai întâi bisexual, așa cum este și *Brahma-Vak* în *Manu* și în *Purane*. Osiris și Isis pot fi schimbați unul cu celălalt, iar Horus este bisexual. În fine, în viziunea Sfântului Ioan, în *Apocalipsă*, *Logosul*, care este acum asociat cu Iisus, este hermafrodit, căci este descris ca având sâni de femeie.

223 Nicun simbol religios nu poate scăpa de profanare sau chiar de cădere în derizoriu în zilele noastre dominate de politică și de știință. În India de Sud, autoarea a văzut un indigen convertit la creștinism făcând *puya* cu ofrande în fața unei statui care îl reprezenta pe Iisus îmbrăcat în femeie și purtând un belciug în nas. La întrebarea referitoare la sensul acestei mascarade ni s-a răspuns că era vorba de Iisus-Maria într-unul singur și că făcea aceasta cu permisiunea misionarilor, pentru că zelosul convertit nu avea mijloacele necesare pentru a cumpăra două statui sau „idoli”, cum i-a numit un martor, și el hindus, dar neconvertit. Oricât de blasfemiator ar putea părea acest fapt unui creștin dogmatic, teozoful și oculistul trebuie să se incline în fața logicii hindusului convertit. Christos cel ezoteric este firește, lipsit de sex, dar în Teologia exoterică el este masculin și feminin în același timp.

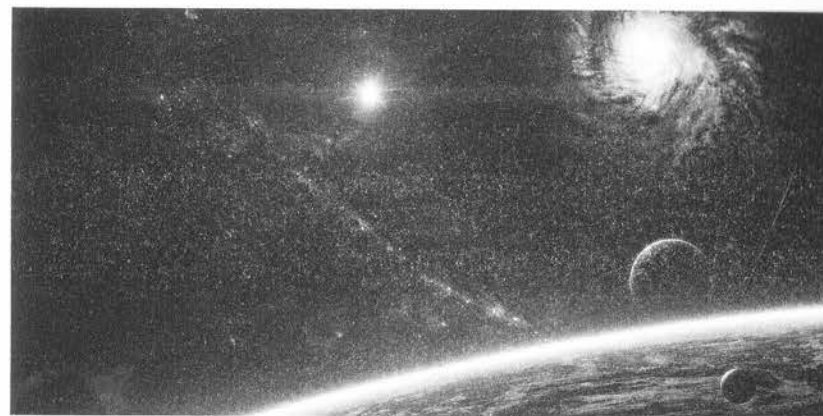
224 *Sophia* gnostică, „Înțelepciunea”, care este „mama” lui *Ogdoad* (într-un anumit sens, *Aditi* cu cei opt fii ai săi) este Sfântul Duh și Creatorul a tot ce există, la fel ca în sistemele antice. „Tatăl” este o invenție mult mai recentă. Primul *Logos* manifestat era peste tot feminin – mama celor șapte puteri planetare.

225 A se vedea *Chinese Buddhism*, de reverendul Joseph Edkins, care prezintă întotdeauna faptele în mod corect, deși concluziile sale sunt adesea greșite. A se vedea volumul al II-lea, partea a II-a, secțiunea a 15-a: *Despre Kwan-Shai-Yin și Kwan-Yin*.

La fel este cu *Tetragrammatonul* = Iehova. Dar în ezoterism, există doi *Avalokiteshvara*: Primul și cel de-al Doilea *Logos*.]

(b). „Dragonul Înțelepciunii” este Unul, „*Eka*” sau *Saka*. Este interesant de remarcat faptul că în ebraică, numele *Iehova* este de asemenea Unu, *Achad*. „Numele său este *Achad*”, spun rabinii. Filologii ar trebui să decidă care dintre cei doi termeni a derivat din celălalt; din punct de vedere lingvistic și simbolic, cu siguranță că nu cel sanscrit. „Unul” și „Dragonul” sunt expresii pe care anticii le foloseau atunci când se refereau la *Logoi* respectivi. Iehova (ca *Elohim*) – vorbind din punct de vedere ezoteric – este de asemenea Șarpele sau Dragonul care a tentat-o pe Eva, și Dragonul este un vechi simbol al Luminii Astrale (Principiu Primordial), „care este Înțelepciunea Haosului”. Nerecunoscând nici Binele, nici Răul ca putere fundamentală sau independentă, ci luând drept punct de plecare TOTUL Absolut (Perfecțiunea Eternă Universală), filozofia arhaică ne prezintă aceste două forțe ca fiind aspectele Luminii pure care se condensează gradat în formă și, de aici, devine Materie, sau Rău. Ignoranții Părinți ai Bisericii de la începuturile creștinismului au fost cei care au degradat ideea filozofică și înalt științifică a acestui simbol, pentru a face din ea absurdă superstiție a „Diavolului”. Ei l-au împrumutat de la ultimii zoroastrieni, care vedeau în *Devașii* hinduși niște Diavoli sau Răul, iar cuvântul *Evil*²⁶ a devenit, printr-o dublă transmutație, *D'Evil* (*Diabolos*, *Diable*, *Diavolo*, *Teufel*). Dar păgânii au dat întotdeauna dovadă de discernământ filozofic în simbolurile lor. Astfel, simbolul antic al șarpelui desemna Înțelepciunea și Perfecțiunea Dumnezeiască și a reprezentat întotdeauna Regenerarea și Nemurirea fizică. De aceea Hermes numea Șarpele cel mai spiritual dintre toate ființele; Moise, inițiat în Înțelepciunea lui Hermes, a spus același lucru în *Geneză*; Șarpele Gnostic, cu cele șapte vocale pe cap, era simbolul celor Șapte Ierarhii de Creatori Septenari sau Planetari. De aici provine

226 În limba engleză, răul.

și ideea Șarpelui hindus, *Shesha* sau *Ananta*, „Infinitul”, unul dintre numele lui *Vishnu*, căruia îi servește drept prim *Vahan* sau *Vehicul* pe Apele Primordiale. [La fel ca *Logoi* și Ierarhiile Puterii, acești Șerpi trebuie totuși distinși unul de altul. *Shesha* sau *Ananta*, „Patul lui *Vishnu*”, este o abstracție alegorică, simbolizând Timpul infinit în Spațiu care conține Germenele și îi proiectează periodic înflorirea, Universul manifestat, în timp ce *Ophis*-ul gnostic conține același simbolism triplu în cele șapte vocale ale sale, ca și *Oeaohu* din doctrina arhaică, având una, trei și șapte silabe, adică: primul *Logos* – Nemanifestat, Al Doilea – Manifestat, Triunghiul care se concretizează în Pătrat sau *Tetragrammaton*, și Razele acestuia din urmă în planul material.]

Anticii făceau totuși diferența între Șarpele cel bun și Șarpele cel rău (Lumina Astrală a cabaliștilor) – între primul, reprezentare a Înțelepciunii Dumnezeiești în regiunea Spiritualului și cel de-al doilea, Răul, în planul Materiei. [Căci Lumina Astrală sau *Etherul* anticilor Păgâni – numele de Lumină Astrală este întru totul modern – este Spirit-Materie care, provenind din planul pur spiritual, devine tot mai grosier pe măsură ce coboară, până ce ajunge să constituie *Maya* sau Șarpele ispititor și înșelător în planul nostru.]

Isus a acceptat șarpele ca sinonim al Înțelepciunii și a inclus această idee în învățăturile Sale: „Fiți înțelepți ca șerpilor”, spune El. „*La început, înainte ca Mama să devină Tată-Mamă, Dragonul de Foc se mișca singur în Infinit.*”²²⁷ *Aitareya Brahmana* numește Pământul *Sarparajni*, „Regina-Șarpe” și „Mama a tot ce se mișcă”²²⁸. Înainte ca Globul nostru pământesc să devină ovoid (și Universul de asemenea), „o lungă trenă de praf cosmic (sau ceață de foc) se agita și se răsuca ca un șarpe în Spațiu”. „Spiritul lui Dumnezeu mișcându-se pe deasupra Haosului” a fost simbolizat, la fiecare popor, sub forma unui șarpe arzător suflându-și flacăra și lumina asupra apelor primordiale, până ce a incubat materia cosmică și a făcut-o să ia forma inelară a unui șarpe care își mușcă propria coadă – ceea ce simbolizează nu numai eternitatea și infinitul, ci și forma globulară a tuturor corpurilor formate, în Univers, de această ceață arzătoare. Universul, Pământul și Omul se descotorosesc periodic, la fel ca Șarpele, de vechile lor piei, pentru a-și lua altele, după un timp de odihnă. Șarpele nu este, cu siguranță, o imagine mai puțin grațioasă sau mai puțin poetică decât omida sau crisalida din care iese fluturele, simbolul grecesc al lui Psyche, sufletul omenesc! „Dragonul” a fost de asemenea simbolul *Logosului* la egipteni, precum și la gnostici. În *Cartea lui Hermes*, Pimandru, cel mai vechi și mai spiritual dintre *Logoi* continentului occidental, îi apare lui Hermes sub forma unui Dragon Arzând de „Lumină, de Foc și de Flăcără”. Pimandru, personificare a „Gândirii Dumnezeiești”, afirmă:

„Lumina sunt Eu: eu sunt *Nous* (mentalul sau *Manu*); eu sunt Dumnezeuul tău și eu sunt cu mult mai vechi decât principiul omenesc care iese din umbră (Tenebrele sau Divinitatea ascunsă). Eu sunt germenul gândirii, Cuvântul

227 *Cartea lui Sarparajni*.

228 [A se vedea *Das Kaushitaki Brahmana* (text sanscrit), editat de B. Lindner. Ph. D., p. 132 (1887) și *Rigveda Brahmanas*, traduse de A. Berriedale Keith. D. Litt., p. 511, nota 2 (1920).]

strălucitor, Fiul lui Dumnezeu. Tot ceea ce vede și aude în tine este Cuvântul Stăpânului; este Gândirea (*Mahat*), care este Dumnezeu, Tatăl²²⁹. Oceanul Celest, Ætherul..., este suflul Tatălui, principiul care dă viață, Mama, Sfântul-Duh..., căci ei nu sunt separați, iar unirea lor este Viața.”²³⁰

Găsim aici ecoul evident al arhaicei DOCTRINE SECRETE pe care o expunem în acest moment. Doar că aceasta din urmă nu îl plasează în capul Evoluției Vieții pe „Tată”, care ocupă locul trei și este „Fiul Mamei”, ci acordă acest loc „Suflului Etern și Neîncetat al TOTULUI”. *Mahat* (Înțelegerea, Mentalul Universal, Gândirea etc.), înainte de a se manifesta ca *Brahma* sau *Shiva*, apare ca *Vishnu*, spune *Samkhya Sara*²³¹; el are deci mai multe aspecte, la fel ca *Logosul*. *Mahat* este numit Domnul în Creația Primară și el este, în acest sens, Cunoașterea Universală sau Gândirea Dumnezeiască, dar „acest *Mahat* care a fost produs primul este (mai târziu) numit Ego-ism, atunci când este născut (ca senzația însăși); «Eu» este numită creația secundă”²³². Iar traducătorul (un brahman instruit și inteligent, nu un orientalist european) explică într-o nota de subsol că „atunci când *Mahat* se dezvoltă în senzația conștiinței de sine – Eu – el ia numele de egoism”, ceea ce tradus în limbajul nostru ezoteric înseamnă: atunci când *Mahat* este transformat în *Manas*-ul omenesc (sau chiar în cel al zeilor finiți), el îmbracă starea de *Aham*.

Vom explica mai târziu (în volumul al II-lea) de ce el este numit *Mahat*-ul Creației Secundare (sau a *Celei de-a Noua*, cea a lui *Kumara*, în *Vishnu Purana*).

229 Prin „Dumnezeu Tatăl” se înțelege cu siguranță aici cel de-al șaptelea principiu din Om și din Cosmos, acest principiu fiind inseparabil, în Esența și Natura sa, de cel de-al șaptelea principiu cosmic. Într-un anumit sens, este *Logosul* Grecilor și *Avalokiteshvara* din tradiția budiștilor ezoterici.

230 A se vedea *The Divine Pymander*, trad. Dr. Everard (1660) și reeditată de Hargrve Jennings (1884), pp. 8-9.

231 Ediția lui Fitzedward Hall, în *Bibliotheca Indica*, p. 16.

232 *Anugita*, cap. al XXVI-lea. Traducere de K.T. Telag, p. 333.

(c). „Marea de Foc” este deci Lumina Supra-Astrală (adică *noumenală*), prima radiație a Rădăcinii, *Mulaprakriti*, substanța Cosmică Nediferențiată, care devine Materie Astrală. Așa cum am mai spus, ea este numită și „Șarpele de Foc”. Dacă cercetătorul binevoiește să-și amintească faptul că nu există decât Un Singur Element Universal, care este infinit, nenăscut, nemuritor și că tot restul – întreaga lume fenomenală – nu reprezintă decât aspecte variate, multiple, diferențiate și transformate (ceea ce se cheamă în prezent corelații) ale acestui Unu, de la elementele Macrocosmosului până la cele ale Microcosmosului, de la ființele supraumane până la cele umane și subumane, într-un cuvânt totalitatea existenței obiective – atunci prima și cea mai mare dificultate va dispărea, iar Cosmologia ocultă va putea fi înțeleasă²³³.

Toți cabaliștii și ocultiștii, atât cei orientali, cât și cei occidentali, recunosc (a) identitatea „Tatălui-Mamă” cu Ætherul Primordial, sau *Akasha* (Lumina Astrală) și (b) omogenitatea sa înaintea evoluției „Fiului”, *Fohat*-ul cosmic, căci acesta din urmă este Electricitatea Cosmică. „*Fohat* se întărește și îi împrăștie pe cei Șapte Frați”²³⁴; ceea ce înseamnă că Entitatea Electrică Primordială – căci ocultiștii orientali afirmă că Electricitatea este o entitate – dă viață prin forța electrică și separă substanța primordială sau materia pregenetică în atomi, care constituie sursa întregii vieți și a oricărei conștiințe. „Există un agent unic universal al tuturor formelor și al vieții, el se numește *Od*, *Ob* și *Aur*”²³⁵, este activ și pasiv, pozitiv și negativ,

233 Astfel, în Teogonia egipteană și în cea indiană, exista o Divinitate Ascunsă, UNUL, și un zeu creator androgin: *Shu*, zeul creației, și *Osiris*, care, în forma sa primară originală, este Zeul „al cărui nume este necunoscut” (a se vedea *Abydos de Mariette*, 11, 63 și 111, 413, 414, nr. 1122).

234 Cartea lui *Dzyan*, III.

235 *Od* este Lumina pură care dă viața – fluidul magnetic, *Ob* este mesagerul morții, pe care îl folosesc vrăjitorii, fluidul nefast; *Aur* este sinteza celor doi, adevărata Lumina Astrală. Ne pot spune filologii de ce *Od* – termen pe care Reichenbach l-a folosit pentru a desemna fluidul vital – este de asemenea un cuvânt tibetan care înseamnă lumină, strălucire, scîlpire? Într-un sens ocult, el semnifică de asemenea „cerul”. De unde vine

la fel ca ziua și noaptea: este prima lucire în Creație (Eliphas Lévi) – prima Lumină a *Elohimului* primordial, Adam „mascul și femelă”, sau (științific) ELECTRICITATEA ȘI VIAȚA.

Anticii îl reprezentau printr-un șarpe, căci „*Fohat* șuieră, alunecând încolo și înapoi” în zigzag. *Cabala* îl desemnează prin litera ebraică *Teth*: ט, al cărei simbol este șarpele, care a jucat un rol atât de important în *Mistere*. Valoarea sa universală este nouă, căci este cea de-a noua literă a alfabetului și cea de-a noua dintre cele 50 de porți care conduc la misterele ascunse ale ființei. Este agentul magic prin excelență și reprezintă, în filozofia ermetică, „Viața infuzată în Materia Primordială”, esența din care sunt alcătuite toate lucrurile și spiritul care determină forma lor. Însă există două operații ermetice secrete: una spirituală, cealaltă materială-corelativă, pentru totdeauna unite.

După cum spune Hermes:

„Tu separi pământul de foc, subtilul de grosier ... ceea ce urcă din pământ către cer și coboară din nou pe pământ. Aceasta (lumina subtilă) este forța oricărei forțe, căci ea cucerește orice lucru subtil și penetrează orice solid. Astfel a fost formată Lumea.”

Zenon, fondatorul doctrinei stoice, nu a fost singurul care a afirmat că Universul evoluează și că substanța sa primară s-a schimbat din starea de foc în cea de aer, apoi în cea de apă etc. Heraclit din Efes susține că unicul principiu subiacent oricărui fenomen din Natură este focul. Inteligența care pune Universul în mișcare este focul, iar focul este inteligență. Și în timp ce Anaximene spune același lucru despre aer, iar Thales din Milet (anul 600 î.C.) despre apă, Doctrina Ezoterică îi împacă pe toți acești filozofi, demonstrând că, deși fiecare luat separat are dreptate, niciunul dintre sistemele lor nu este complet.

rădăcina acestui cuvânt? Pe de altă parte, *Akasha* nu este exact Eterul, ci ceva cu mult mai elevat, după cum vom demonstra mai târziu.

STANȚA a III-a (8)

&8. – Unde era Germenele, unde erau atunci Tenebrele? Unde este Spiritul Flăcării care arde în Lampa ta, o, *Lanu*? Germenele este Acela, iar Acela este Lumina, Albul și Strălucitorul Fiu al Tatălui Întunecat și Ascuns.

Răspunsul la prima întrebare, sugerat de cea de-a doua întrebare, care este răspunsul învățătorului pentru discipol, conține într-o singură frază unul dintre adevărurile esențiale cele mai importante ale filozofiei oculte. El indică existența lucrurilor imperceptibile pentru simțurile noastre fizice, lucruri care sunt cu mult mai importante, mult mai reale și mai permanente decât cele care fac apel la simțuri. Înainte ca *Lanu* să poată spera să înțeleagă problema de metafizică transcendențială conținută în prima întrebare, el trebuie să fie capabil să răspundă la cea de-a doua, iar răspunsul pe care îl va da la cea de-a doua îi va procura indiciul care îl va ajuta să găsească răspunsul exact la prima.

În Comentariul sanscrit al acestei Stanțe, termenii folosiți pentru a desemna Principiul ascuns și nerevelat sunt numeroși. În primele manuscrise ale literaturii indiene, această Divinitate Abstractă și Nerevelată nu are nume. Ea este indicată în general prin „Acela” (în sanscrită *Tad*), cuvânt care înseamnă tot ce este, a fost, va fi, sau ceea ce poate fi conceput astfel de către mentalul omenesc.

Printre aceste apelative, care nu se găsesc, evident, decât în Filozofia Ezoterică – expresii precum „Tenebre Insondabile”, „Turbion” etc. – se găsește și „Cel al lui Kalahansa”, „Kala-ham-sa” și chiar „Kali-Hamsa” (Lebăda Neagră). Aici *m* și *n* sunt interschimbabile și amândouă se pronunță nazal, ca în silabele franceze *an* sau *am*²³⁶.

236 Sau mai degrabă ca în silaba „un”, nu „an” (nota traducătorului francez).

Uneori, în sanscrită, la fel ca și în Biblia în limba ebraică, multe dintre numele misterioase și sacre nu-i spun urechii profane nimic mai mult decât un cuvânt oarecare, sau chiar unul vulgar, pentru că aceste cuvinte sunt ascunse prin anagramare sau în alt fel. Cuvântul *Hansa*, sau *Hamsa*, este un astfel de exemplu. *Hamsa* este asemănător cu „A-ham-sa”, trei cuvinte care înseamnă „Eu sunt El”, în timp ce împărțite altfel, ele se pot citi „So-hain”, „El [este] eu” – „Soham”, format din *Sab*, „el”, și *aham*, „Eu”, sau „Eu sunt el”. În acest singur cuvânt este conținut, pentru cel care înțelege limbajul înțelepciunii, misterul universal, învățătura identității dintre esența omului și esența lui Dumnezeu. De aici glifa și alegoria lui *Kalahansa* (sau *Hamsa*) și numele dat lui *Brahman* (neutru) și mai târziu lui *Brahma* masculin de *Hamsa-Vahana*, „cel care îl folosește pe *Hamsa* drept vehicul”. De asemenea, putem citi același cuvânt „Kalaham-sa”, sau „Eu sunt El”, și în sensul de eternitatea timpului, ceea ce corespunde cu fraza biblică, sau mai degrabă zoroastriană, „Eu sunt Cel ce sunt”. Același învățatură se găsește și în *Cabala*, după cum dovedește următorul citat dintr-un manuscris rămas nepublicat al eruditului cabalist M.S. Liddell McGregor Mathers:

„Se folosesc trei pronume: אֲנִי, הוּא, אֲתָּה, *Hua, Ateh, Ani* – El, Tu, Eu – pentru a simboliza ideile de *Macroposopus* și de *Microposopus* în *Cabala* ebraică. *Hua*, „El”, se aplică *Macroposopusului* ascuns, *Ateh*, „Tu”, *Microposopusului*, iar *Ani*, „Eu”, acestuia din urmă atunci când este reprezentat ca cel care vorbește (vezi *Lesser Holy Assembly*, p. 204 și următoarele). De reținut faptul că fiecare dintre aceste nume conține trei litere *Aleph*, א, A, formează sfârșitul primului cuvânt, *Hua*, și începutul lui *Ateh* și al lui *Ani*, ca și cum ar fi legătura dintre ele. Dar *Aleph*, א, este simbolul Unității și, prin urmare, al Ideii invariabile a Divinului operând prin intermediul acestor litere. În spatele lui *Aleph*, א, în *Hua*, sunt literele *Vau*, ו, și *He*, ה, simbolul numerelor Șase și Cinci, Masculinul și Femininul,

Hexagrama și Pentagonama. Iar numerele acestor trei cuvinte, *Hua*, *Ateh*, *Ani* sunt 12, 406 și 61, numere rezumate în numerele-cheie 3, 10 și 7 de *Cabala* celor Nouă Camere, care este o formă a regulii exegetice Temura.”

Este inutil să încercăm să explicăm în întregime acest mister. Materialiștii și oamenii de știință moderni nu îl vor înțelege niciodată, deoarece pentru a obține o percepție clară trebuie în primul rând să admitem postulatul unei Divinități eterne, omniprezente și universal răspândite în Natură; în al doilea rând, trebuie să fi sondat misterul electricității în adevărata lui esență, și în al treilea rând trebuie să admitem că omul este simbolul septenar, pe planul terestru, al Singurei Mari Unități, *Logosul*, care este el însuși semnul cu șapte vocale, suflul cristalizat în Cuvânt²³⁷. Cel care crede toate acestea trebuie să creadă de asemenea în corespondența complexă a celor șapte planete din Ocultism și din *Cabala* cu cele 12 semne ale Zodiacului și să atribuie, așa cum facem noi, fiecărei planete și fiecărei constelații o influență care, după cum spune Ely Star (ocultist francez), „îi este proprie, bună sau rea, conform spiritului planetar care o guvernează și care, la rândul său, este capabil să influențeze oamenii și lucrurile care se găsesc în armonie cu el și cu care are afinități”. Din aceste motive și pentru că puține persoane vor crede în ceea ce am afirmat mai sus, tot ce putem spune acum este că în ambele cazuri, simbolul lui *Hamsa* (fie acesta Eu, El, Gâsca sau Lebăda) este un simbol important, reprezentând, de exemplu, Înțelepciunea Dumnezeiască, Înțelepciunea din Tenebrele de dincolo de puterea de înțelegere a oamenilor. Pentru toate întrebunțările exoterice, *Hansa*, după cum știe orice hindus, este o

237 Aceasta seamănă și cu doctrina lui Fichte și a panteiștilor germani. Primul îl venerază pe Iisus ca pe marele Învățător care a insistat asupra unității dintre spiritul omului și Spiritul-Dumnezeu, sau Principiul Universal (doctrina *Advaita*). Este greu să găsim o singură speculație în metafizica Occidentului care să nu fi fost anticipată de filozofia orientală arhaică. De la Kant până la Herbert Spencer, acestea sunt aproape întotdeauna, mai mult sau mai puțin, niște ecouri deformate al învățăturilor *Dvaita*, *Advaita* și *Vedanta*.

pasăre fabuloasă care (în alegorie), atunci când i se oferea lapte amestecat cu apă, le separa, bea laptele și lăsa apa, dovedind astfel o înțelepciune aparte – laptele reprezintă în mod simbolic spiritul, iar apa, materia.

Ne dăm seama că această alegorie este foarte veche, datând din una dintre primele perioade arhaice, după felul în care se vorbește, în *Bhagavata Purana*, despre o anumită castă numită *Hamsa* sau *Hansa*, care era „singura Castă” prin excelență, într-o epocă pierdută în negura unui trecut uitat, când nu existau la hinduși decât „O Veda, O Divinitate și O Castă”. Există de asemenea o parte a Himalayei numită *Hamsa*, descrisă în cărțile vechi ca fiind situată la nord de Muntele Meru, și legată de anumite episoade aparținând istoriei inițierilor și a misterelor religioase. Cât despre faptul că *Kalahansa* ar fi, după cum afirmă textele exoterice și traduceriile orientaliștilor, Vehiculul lui *Brahma-Prajapati*, aceasta este o eroare. *Brahman* cel neutru este numit de ei *Kala-Hansa*, iar *Brahma* Masculinul este numit *Hansa-Vahana*, fără îndoială pentru că „vehiculul său este o lebădă sau o gâscă”²³⁸. Aceasta este o explicație exoterică, simplistă. Din punct de vedere ezoteric și logic, dacă *Brahman*, infinitul, este tot ceea ce descriu orientaliștii, în acord cu textele vedantice, adică o divinitate abstractă, care nu este absolut deloc caracterizată prin atribute omenești, dacă se susține în același timp că el este numit *Kala-Hansa* – cum poate el deveni *Vahan*-ul lui *Brahma*, care este un zeu finit și manifestat? Este exact invers. „Lebăda sau Gâsca” (*Hansa*) este simbolul divinității masculine sau temporare, *Brahma*, emanația Razei Primordiale și servește drept *Vahan* sau Vehicul pentru această Rază Dumnezeiască, care, fără acesta, nu s-ar putea manifesta în Univers, deoarece, prin antifrază, este el însuși o emanație a Tenebrelor – cel puțin pentru inteligența noastră omenească. *Brahma* este deci *Kalahansa*, iar Raza este *Hansa-Vahana*.

Cât despre straniul simbol ales, el este de asemenea foarte sugestiv: adevărata sa semnificație mistică este ideea unei Matrice Universale, figurată

238 Comparați cu *Dictionary of Hindu Mythology*, de Dowson, p. 57.

de Apele Primordiale ale Abisului sau deschiderea pentru receptarea și, mai târziu, pentru ieșirea acestei Raze Unice (*Logosul*) care conține în el celelalte Șapte Raze sau Puteri Procreatoare (*Logoi* sau Constructori). De aici vine alegerea ca simbol, de către rozicrucieni, a păsării acvatice – lebăda sau pelicanul²³⁹ – cu cei șapte pui ai săi, ca simbol modificat și adaptat la religia oricărei țări. *Cartea Numerelor* dă numele de²⁴⁰ *En Soph* „Sufletului Ardent al Pelicanului”. Apărând cu fiecare *Manvantara*, ca *Narayana*, sau *Svayambhuva* (Cel-Prin-Sine-Existent), și pătrunzând în Oul Cosmic, el iese din acesta la sfârșitul perioadei de incubație divină ca *Brahma*, sau *Prajapati*, progenitorul viitorului Univers și se întinde în el. El este *Purusha* (Spirit), dar este și *Prakriti* (Materie). Deci abia după ce s-a despărțit în două jumătăți – *Brahma-Vak* (feminină) și *Brahma-Viraj* (masculin) – *Prajapati* devine *Brahma* Masculin.

STANȚA a III-a (9)

&9. – Lumina este Flacăra rece și Flacăra este Focul, iar Focul produce Căldura, care dă Apa – Apa Vieții în Marea Mamă²⁴¹.

239 Nu are importanță dacă specia de pasăre este *cygnum*, *anser* sau *pelicanus*, atâta vreme cât este o pasăre acvatică, o pasăre care înoată sau plutește pe ape, asemenea Spiritului, și iese după aceea din aceste ape pentru a da naștere altor ființe. Aceasta este adevărata semnificație a simbolului celui de-al 18-lea Grad al Rozicrucienilor, deși mai târziu ea a fost în mod poetic transformată în sentimentul matern al femeii de pelican care își sfășie pieptul pentru a-și hrăni cu sângele său puii.

240 Motivul pentru care Moise interzice consumul cărnii de pelican și de lebădă (*Deuteronom*, XIV, 16, 17) și clasează aceste două păsări printre animalele impure, în timp ce permite să se mănânce scarabei și tot felul de lăcuste (*Levitic*, Xi, 22), este pur fiziologic și nu se referă la simbologia mistică, iar cuvântul „impur”, ca de altfel oricare alt cuvânt, nu trebuie luat în sens literal, căci el este ezoteric, ca de altfel tot ceea ce spune Moise, și poate însemna la fel de bine „sacru”, cât și opusul acestuia. Este un „voal” deosebit de sugestiv în cazul anumitor superstiții – la ruși, de exemplu, care nu mănâncă porumbei, nu pentru că sunt impuri, ci pentru că se spune că „Sfântul Duh” a apărut sub forma unui porumbel. A se vedea volumul al II-lea, partea a II-a, secțiunea a 5-a, *Despre Divinitatea Ascunsă, Simbolurile și Reprezentările Sale*.

241 Haosul.

Trebuie să ne amintim că aceste cuvinte: „Lumină”, „Flacăra” și „Foc” au fost adoptate de traducătorii vocabularului vechilor „Filozofi ai Focului”²⁴², cu scopul de a face mai clară semnificația termenilor și simbolurilor arhaice folosite în original. Altfel, ea ar fi fost în întregime incomprehensibilă cititorului european. Totuși, pentru un cercetător al ocultismului, acești termeni vor fi suficient de clari.

„Lumina”, „Flacăra”, „Focul”, „Căldura”, „Apa” și „Apa Vieții” sunt toate, pe planul nostru, vlăstarele sau – cum ar spune un fizician modern – corelațiile ELECTRICITĂȚII. Cuvânt puternic și simbol încă și mai puternic! Generator sacru al unor progenituri nu mai puțin sacre: al focului – creatorul, păstrătorul și distrugătorul; al luminii – esența divinilor noștri strămoși; al flăcării – Sufletul lucrurilor. Electricitatea, Viața UNICĂ, pe treapta cea mai înaltă a Ființării, și Fluidul Astral, *Athanasiorul* Alchimistilor, pe cea mai de jos; DUMNEZEU și DIAVOLUL, BINELE și RĂUL...

Se pune acum întrebarea de ce Lumina este numită în STANȚE „Flacăra Rece”. Pentru că în ordinea Evoluției Cosmice (după cum ne

242 Nu alchimistii din Evul Mediu, ci magii și Adoratorii Focului, de la care rozicrucienii sau filozofii *per ignem*, succesori ai teurgilor, și-au împrumutat toate ideile referitoare la foc ca element mistic și dumnezeiesc.

învață ocultității), energia care acționează materia după formarea ei inițială sub formă de atomi este generată pe planul nostru de Căldura cosmică. Și pentru că înaintea acestei perioade, Cosmosul, înțeles în sensul de materie disociată, nu exista. Prima materie primordială eternă, „contemporană” cu Spațiul, care „nu are nici început, nici sfârșit”, nu este nici caldă, nici rece, ci posedă o natură proprie specială” – spune Comentariul. Căldura și frigul sunt calități relative și aparțin domeniului lumilor manifestate, care provin toate din *Hyle*-ul manifestat; acesta din urmă, în aspectul său absolut latent, primește numele de „Fecioara Rece”, iar atunci când este trezit la viață pe acela de „Mamă”. Anticele mituri ale cosmogoniilor occidentale afirmă că la început nu exista decât ceața rece (Tatăl) și mîlul prolific (Mama, *Ilus* sau *Hyle*) de unde a ieșit Șarpele Lumii (Materia)²⁴³, Materia Primordială; deci, înainte să iasă din planul nemanifestării și să se trezească la acțiunea vibratorie sub impulsul lui *Fohat*, ea nu era decât o „strălucire rece, lipsită de culoare, de gust, de calitate și de aspect”.

La fel sunt și primii săi născuți, cei „Patru fii”, care „sunt Unul și devin Șapte” – Entitățile ale căror calificative și nume au fost folosite de vechii ocultști orientali pentru a numi patru din cei șapte „Centri de Forță” primari, sau atomi, care s-au dezvoltat mai târziu în marile „Elemente” Cosmice, actualmente divizate în cele 70 și ceva de subelemente cunoscute de Știința modernă.

Cele patru „Naturi Primare” ale primilor *Dhyan-Chohani* sunt numite (în lipsă de alte denumiri mai bune): *Akashică*, *Eterată*, *Apoasă* și *Focoasă*, expresii corespunzătoare, în terminologia ocultismului practic, definițiilor științifice ale unor gaze care – pentru a fi înțelese atât de ocultști, cât și de publicul obișnuit – ar trebui numite *Parahidrogenice*²⁴⁴, *Paraoxicrenice*, *Oxihidrogenice* și *Ozonice* sau poate *Nitrozonice* (care în ocultism sunt suprasensibile, deși sunt substanțe atomice), care își au

243 *Isis Dezvăluită*, volumul I, p. 146.

244 „Para”, în sensul de dincolo, în afară.

maximul de activitate atunci când lucrează pe planul unei materii mai grosier diferențiate. Aceste elemente sunt în același timp electropozitive și electronegative. [Fiecare dintre ele și multe altele încă reprezintă probabil legăturile lipsă din chimie. În alchimie și în ocultismul practic, ele sunt cunoscute sub alte nume. Prin combinarea și recombinația sau disocierea „Elementelor” cu ajutorul Focului Astral se produc cele mai mari fenomene.]

STANȚA a III-a (10)

&10. – Tatăl-Mamă țese o Pânză, a cărei extremitate superioară este legată de Spirit²⁴⁵ – Lumina Tenebrelor Primordiale –, iar extremitatea inferioară este legată de umbra sa, Materia²⁴⁶. Această Pânză este Universul, țesută cu cele Două Substanțe combinate într-Una, care este *Svabhavat*.

În *Mandukya Upanishad*²⁴⁷ este scris: „La fel cum păianjenul își întinde și își retrace pânza, la fel cum plantele răsar din pământ ... la fel Universul a provenit din Cel care nu cunoaște declinul”, *Brahma*, căci „Germenele Tenebrelor necunoscute” este materia din care totul evoluează și se dezvoltă, „la fel cum pânza provine din păianjen, la fel cum spuma provine din apă” etc. Acest lucru nu este expresiv și adevărat decât dacă termenul *Brahma*, „Creatorul”, este derivat din rădăcina *Brih*, „a mări” sau „a se întinde”. *Brahma* se „întinde” și devine Universul țesut din propria sa substanță.

245 *Purusha*.

246 *Prakriti*.

247 I – 1-7.

Aceeași idee a fost foarte bine exprimată de Goethe prin cuvintele:

„Astfel eu lucrez la vârtelnița timpului. Și Țes pentru Dumnezeu veșmântul sub care tu Îl vezi.”

STANȚA a III-a (11)

&11. – Această Pânză se întinde atunci când Suflul Focului o acoperă; ea se contractă atunci când Suflul Mamei o atinge. Atunci, Fiii se separă și se dispersează pentru a reintra în Sânul Mamei lor, la sfârșitul Marii Zile, pentru a redeveni una cu Ea. Atunci când Ea se răcește, devine strălucitoare. Fiii săi se dilată și se contractă prin propriul lor Sine și prin Inimile lor ei îmbrățișează Infinitul.

Expansiunea Universului sub „Suflul FOCULUI” este foarte sugestivă dacă o privim în lumina perioadei „Ceții de Foc” despre care știința modernă vorbește atât de mult și despre care, în realitate, știe atât de puțin.

O mare căldură separă elementele compuse și resoarbe corpurile cerești în Elementul lor Primordial Unic – explică Comentariul:

„Din momentul în care un corp, fie el mort sau viu, s-a descompus în elementele sale constituente de bază, plasându-se în zona de atracție și de acțiune a unui focar sau centru de căldură (energie) – și mulți dintre acești centri sunt purtați încolo și înapoi prin spațiu – acel corp este vaporizat și păstrat în «Sânul Mamei» până ce Fohat, culegând câteva parcele de Materie Cosmică (nebuloasă), îi dă un impuls, îl pune din nou în mișcare, dezvoltă căldura necesară și îl lasă să-și urmeze noua creștere.”

Expansiunea și contracția „Pânzei” – adică stofa sau atomii din care este făcută lumea – exprimă aici mișcarea de pulsație, căci mișcările

regulate de contracție și expansiune ale Oceanului infinit și fără maluri a ceea ce putem numi *noumenul* Materiei, emanat de *Svabhavat*, sunt cele care constituie de fapt cauza vibrației universale a atomilor. Dar ele sugerează și altceva. Ele arată că anticii știau ceea ce îi intrigă în zilele noastre pe mulți savanți și mai ales pe mulți astronomi – cauza primei igniții a materiei sau a „stofei” din care este compusă lumea, paradoxul căldurii produse prin contracția refrigerantă și alte enigme cosmice. Se indică așadar în mod clar faptul că anticii aveau cunoștință despre aceste fenomene. „Există, în fiecare atom, căldura internă și căldura externă”, spun Comentariile manuscrise care i-au fost transmise autoarei: „*Suflul Tatălui [Spirit] și Suflul [sau Căldura] Mamei [Materia]* și aceste documente oferă explicații care arată că teoria modernă a extincției focurilor solare, consecință a pierderii de căldură datorate radiației, este eronată. Savanții înșiși sunt de acord că ea este falsă, căci, după cum observă profesorul Newcomb²⁴⁸, „pierzându-și căldura, un corp gazos se contractă, iar căldura generată de contracție o depășește pe cea pe care a trebuit să o piardă pentru a produce contracția”. Acest paradox – și anume faptul că un corp devine mai cald pe măsură ce contracția produsă de răcire devine mai mare – a constituit cauza multor discuții. Într-adevăr, s-a pretins că excesul de căldură se pierde prin radiație și că faptul de a declara că această temperatură nu scade *pari pasu* odată cu diminuarea volumului, sub o presiune constantă, înseamnă abolirea legii lui Charles²⁴⁹. Este adevărat că contracția dezvoltă căldură, dar contracția (cauzată de răcire) nu este capabilă nici să dezvolte cantitatea de căldură existentă la un moment dat în masă și nici măcar să mențină un corp la o temperatură constantă etc. Profesorul Winchell încearcă să explice paradoxul – paradox care nu este decât aparent, după cum demonstrează J. Homer Lane²⁵⁰ – sugerând că

²⁴⁸ *Popular Astronomy*, pp. 507-508.

²⁴⁹ *Nebular Theory* (Winchell).

²⁵⁰ *American Journal of Science*, iulie 1870.

există „ceva în afara căldurii”. „Nu este oare”, spune el, „pur și simplu o respingere între molecule, care variază după o lege a distanțelor?”²⁵¹ Dar nu se va putea ajunge la un acord, decât dacă acest „ceva care există în afara căldurii” va fi numit „Căldura fără Cauză”, „Suflul de Foc”, „Forța omnicreatoare” și în plus „INTELIGENȚA ABSOLUTĂ”, ceea ce este puțin probabil ca știința fizică să accepte.

Oricum, citind această STANȚĂ ne dăm seama că, în ciuda frazeologiei sale arhaice, ea este mai științifică decât însăși știința modernă.

STANȚA a III-a (12)

&12. – Atunci *Svabhavat* îl trimite pe *Fohat* pentru a întări Atomii. Fiecare²⁵² este o parte a pânzei²⁵³. Reflectându-L pe „Domnul Existent prin Sine Însuși”²⁵⁴ ca într-o oglindă, fiecare devine, la rândul său, o Lume²⁵⁵.

Fohat întărește atomii înseamnă: infuzându-le energie, *Fohat* dispersează „Atomii”, sau Materia Primordială. „*El se dispersează atunci când dispersează Materia în Atomii*” (Comentarii manuscrise).

Prin intermediul lui *Fohat*, ideile Mentalului Universal sunt imprimate în Materie. Ne putem face o vagă idee despre natura lui *Fohat* numindu-l „Electricitatea Cosmică”, așa cum el chiar este numit uneori; dar atunci trebuie să-i adăugăm și alte atribute, pe lângă cele care îi sunt de obicei recunoscute electricității, inclusiv inteligența. Este interesant de

251 *World-Life or Comparative Geology*, de Alexander Winchell LL. D. P. 85 (1883).

252 Atom.

253 Universul.

254 Lumina primordială.

255 Aceasta deoarece orice flacără este prin sine însăși inepuizabilă; s-ar putea aprinde Luminile întregului Univers de la o simplă veioză, fără a-i diminua flacăra.

reținut faptul că știința modernă a recunoscut în sfârșit că orice activitate cerebrală este însoțită de fenomene electrice²⁵⁶.

STANȚA a IV-a – IERARHIILE SEPTENARE

&1. – ...O, Fii ai Pământului. Ascultați-i pe Învățătorii voștri – Fiii Focului (a). Aflați că nu există nici primul, nici ultimul, căci totul este Numărul Unic, ieșit din Non-Număr (b).

a). Termenii „Fiii Focului”, „Fiii Cei de Foc” și altele asemănătoare necesită o explicație. Ei sunt legați de un mare mister primordial, universal și care nu este ușor de explicat. Există un pasaj în *Bhagavad Gita* în care Krishna, vorbind simbolic și ezoteric, spune:

„Voi spune timpurile [condițiile] ... în care devoții, plecând [din această lume], nu se întorc niciodată [pentru a renaște] și cele în care se întorc [se reîncarnează]. Focul, flacăra, ziua, chenzina [luminoasă] a lunii în creștere, cele șase luni în care Soarele este la Nord, iată timpurile în care cei care îl cunosc pe Brahman [yoghini] merg la El. Fumul, noaptea, chenzina [nefastă] a fazei de declin a Lunii, cele șase luni în care Soarele este la Sud, acestea sunt momentele când devotul [muribund] merge în lumina lunară [sau sălașul și în același timp Lumina Astrală] și revine [renaște]. Aceste două cărări, una luminată, cealaltă întunecată, sunt numite eterne în această lume [sau Mare *Kalpa*, Vârstă]. Prin una [omul] merge și nu se mai întoarce niciodată, pe cealaltă el se întoarce²⁵⁷.

Acești termeni „Foc”, „Flacără”, „Zi”, „Chenzină luminoasă” etc., „Fum”, „Noapte” și așa mai departe, care nu conduc decât la capătul

256 Pentru mai multe detalii referitoare la *Fohat*, a se vedea STANȚELE și comentariile lor.

257 Cap. VIII, p. 80. Traducere de Trimbak Telang, *Sacred Books of the East*.

Cărării lunare, pot fi înțelese doar de cel care are cunoștințe de ezoterism. Acestea sunt *numele diverselor divinități* care conduc Puterile Cosmofizice. Vorbim adesea de Ierarhia „Flăcărilor”, de „Fiii de Foc” etc. Shankaracharya, cel mai mare dintre Maeștrii Ezoterici ai Indiei, spune că focul semnifică o divinitate care prezidează Timpul (*Kala*).

Savantul traducător al *Bhagavad Gitei*, Kashinath Trimbak Telang M.A., din Bombay, mărturisește că nu are „nicio idee clară despre semnificația acestor versete”. Cu totul altfel stau lucrurile pentru cel care cunoaște doctrina ocultă. Aceste versete se referă la sensul mistic al simbolurilor solare și lunare. *Pitrișii* sunt divinități *Lunare* și Strămoșii noștri, pentru că ei *au creat omul fizic. Agnishvattașii, Kumarașii* (cei Șapte Înțelepți Mistici) sunt divinități *solare*, deși sunt și ei niște *Pitriși*, dar ei sunt „Făuritorii *Omului intern*”. Ei sunt „Fiii Focului” pentru că sunt primele Ființe cărora DOCTRINA SECRETĂ le dă numele de „Mental”, evoluți din Focul Primordial. „Domnul ... este un foc care consumă.”²⁵⁸ „Domnul [Christos] se va revela ... cu îngerii Săi puternici, într-un foc arzător.”²⁵⁹ Sfântul Duh a coborât asupra Apostolilor sub forma unor „limbi de foc”²⁶⁰. *Vishnu* va reveni sub forma lui *Kalki*, pe Calul său Alb, ca un ultim *Avatar*, în mijlocul focului și al flăcărilor, iar *Sosiosh* va coborî de asemenea pe un Cal Alb într-un „uragan de foc”. „Și am văzut cerul deschizându-se, și atunci a apărut [în mijlocul focului arzând] un cal alb și cel care îl călărea ... se numește Cuvântul lui Dumnezeu.”²⁶¹ Focul este *Ætherul* în forma sa cea mai pură și, prin urmare, nu este considerat materie; el este Unitatea *Ætherului* – cea de-a doua divinitate manifestată – în universalitatea sa. Dar există două „Focuri”, și învățătura ocultă știe să le distingă. Despre primul, Focul pur, fără formă și invizibil, ascuns

258 *Deuteronom*, IV, 24.

259 *Tesalonicieni*, II, 7, 8.

260 *Faptele Apostolilor*, II, 3.

261 *Apocalipsa*, XIX, 11 și 13.

în Soarele Central Spiritual, se spune că este Triplu (din punct de vedere metafizic), în timp ce Focul Cosmosului Manifestat este Septenar, în toată întinderea Universului și a Sistemului nostru Solar. „Focul cunoașterii devorează orice acțiune în planul iluziei”, spune Comentariul. „Prin urmare, cei care l-au dobândit și sunt emancipați sunt numiți «Focuri».” Vorbind despre cele șapte simțuri, simbolizate ca *Hotris* sau Preoți, *Narada* spune, în *Anugita*: „Astfel acestea șapte [simțuri: mirosul, gustul, văzul, auzul etc.] sunt cauzele emancipării”, și traducătorul adaugă: „Din aceste șapte simțuri trebuie să fie emancipat Sinele. Cuvântul «Eu» din fraza «Eu sunt ... lipsit de calitate» trebuie să însemne că sinele, și nu *Brahmana*, este cel care vorbește.”²⁶²

(b). Expresia: „Totul este Un Număr ieșit din Non-Număr” se referă tot la această doctrină filozofică universală pe care am explicat-o în comentariul celui de-al patrulea paragraf al Stanței a III-a. Ceea ce este absolut este, în mod firesc, Non-Numărul; dar într-o semnificație ulterioară el se aplică Spațiului și Timpului. Aceasta înseamnă nu numai că fiecare perioadă de timp este o parte a unei perioade și mai mari, până la durata cea mai mare pe care o poate concepe intelectul uman, dar și că nu putem considera niciun lucru manifestat altfel decât ca făcând parte dintr-un tot mai mare, agregatul total fiind Universul Unic Manifestat, care iese din Ne-Manifestat sau Absolut – numit Ne-Ființa sau „Non-Numărul” pentru a-l distinge de FIINȚĂ sau „Numărul Unic”.

STANȚA a IV-a (2)

8&2. – Învățați ceea ce noi, cei proveniți din cei Șapte Primordiali, noi, care suntem născuți din Flacăra Primordială, am învățat de la Părinții noștri...

262 Traducerea lui Telang, *Sacred Books of the East*, VIII, 278.

Acest text este pe deplin explicat în volumele al III-lea și al IV-lea, iar termenul „Flacăra Primordială” se corelează cu ceea ce se spune în primul paragraf din comentariul de mai sus al Stanței a IV-a. Diferența dintre „Primordiali” și cei Șapte constructori subsecvenți este aceea că primii sunt Raza și emanația directă a primului „Patru Sacru”, *Tetraktys*, adică Unul Cel Veșnic Prin-Sine-Existent – rețineți că prin „veșnic” înțelegem veșnic în Esență, nu în manifestare, și distinct de UNUL Universal. Latenți în timpul *Pralayei* și activi în timpul *Manvantarei*, „Primordialii” provin din „Tatăl-Mamă” (Spirit-*Hyle* sau *Ilus*), în timp ce celălalt Patrulater manifestat și cei Șapte provin doar din Mamă. Aceasta din urmă este Mama-Fecioară imaculată adumbrită, și nu impregnată de MISTERUL Universal – atunci când ea iese din starea ei de *Laya*, sau condiție nediferențiată. În realitate, ei sunt, bineînțeles, cu toții unul, dar aspectele lor pe diferitele planuri ale Ființei sunt diferite. Primii „primordiali” sunt Ființele cele mai elevate de pe Sacra Existenței; sunt Arhanghelii din creștinism, cei care refuză să creeze, sau mai degrabă să se multiplice – așa cum a făcut Mihail în acest ultim sistem și cum au făcut „Fiii născuți din Minte” ai lui *Brahma* (*Vede*).

STANȚA a IV-a (3)

8&3. – Din splendoarea Luminii – Rază a Tenebrelor Eterne – au apărut în Spațiu Energiile trezite²⁶³: Unicul din Ou, Șasele și Cinciul (a). Apoi Treiul, Unul, Patrul, Unul, Cinciul – în total de două ori Șapte (b). Și acestea sunt Esențele, Flăcările, Elementele, Constructorii, Numerele (c), *Arupa*²⁶⁴, *Rupa*²⁶⁵ și Forța sau Omul Divin care este suma lor totală. Iar din Omul Divin au emanat Formele, Scânteile,

263 *Dhyān-Chohani*.

264 Fără formă.

265 Cu Corpuri.

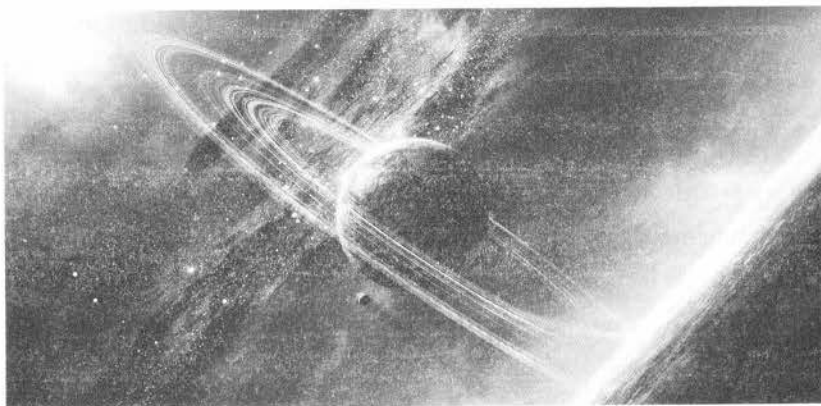
Animalele sacre (d) și Mesagerii Taților Sfinți²⁶⁶ conținuți în Sfinții Patru²⁶⁷.

(a). Prima frază a acestui paragraf se referă la Știința Sacră a Numerelor, știință atât de sacră și atât de importantă în studiul ocultismului, încât este realmente dificil să o abordăm, chiar și într-o lucrare atât de amplă ca aceasta. Pe Ierarhiile și numerele exacte ale acestor Ființe – invizibile (pentru noi), cu excepția unor rare situații – este bazat misterul întregului Univers. *Kumarașii*, de exemplu, sunt numiți cei „Patru” – deși în realitate ei sunt Șapte – pentru că *Sanaka*, *Sananda*, *Sanatana* și *Sanat-Kumara* sunt *Vaidhatrașii* principali (*Vaidhatra* este numele lor patronimic), căci ei ies din „misterul cvadruplu”. Pentru a face lucrurile mai clare, vom urmări să oferim drept exemple principii mai familiare unora dintre cititorii noștri, și anume principiile brahmanice.

După *Manu*, *Hiranyagarbha* este *Brahma*, primul mascul format, prin imperceptibilă CAUZĂ fără Cază, „într-un Ou de Aur care strălucește ca Soarele”, spune *Hindu Classical Dictionary* (*Dicționarul Clasic Hindu*). *Hiranyagarbha* înseamnă Cel Aurit, sau mai degrabă „Matricea Oului Strălucitor”. Această semnificație nu se potrivește cu epitetul de „mascul”. Totuși, semnificația ezoterică a frazei este suficient de clară! Este scris în *Rig Veda*: „ACELA, singurul Domn al tuturor ființelor ... unicul principiu care însușește zeii și oamenii”, a ieșit la început din Matricea de Aur, *Hiranyagarbha* – care este Oul Cosmic, sau Sfera Universului nostru. Această Ființă este cu siguranță androgină și alegoria lui *Brahma* separându-se în două și recreându-se ca *Viraj* în una din jumătățile sale (femela *Vach*) este dovada acestui fapt.

266 *Pitris*.

267 Patrul, care este reprezentat în numerația ocultă prin *Tetraktys*, Pătratul Sacru sau Perfect, este un Număr sacru la misticii tuturor popoarelor și raselor. El are aceeași unică semnificație în brahmanism, budism, cabalism și în sistemele numerice egiptean, caldeean și altele.

„Unul din Ou, Șasele și Cinciul” dau numărul 1065, valoarea primului-născut (mai târziu, masculul și femela *Brahma-Prajapati*), care răspunde la numerele 7, 14 și respectiv 21. *Prajapati*, ca și *Sefiroții*, nu sunt decât șapte, inclusiv *Sefira* care sintetizează Triada din care ei apar. Astfel, din *Hiranyagarbha* sau *Prajapati*, *tri-unul* (*Trimurti*-ul vedic primordial: *Agni*, *Vayu* și *Surya*), emană ceilalți șapte, sau mai degrabă cei zece, dacă îi separăm pe primii trei care există în unul și unul în trei, cu toții fiind în plus incluși în acest unu „Suprem” *Parama*, numit *Guhya* sau „Secret” și *Sarvatman*, „Supra-Sufletul”. „*Cei șapte Domni ai Ființei sunt ascunși în Sarvatman la fel ca gândurile într-un creier.*” Așa sunt și *Sefiroții*. Ei sunt fie șapte, socotind de la Triada superioară, cu *Kether* în frunte, fie, din punct de vedere exoteric, zece. În *Mahabharata*, *Prajapati* sunt 21, sau zece, șase și cinci (1065), de trei ori șapte²⁶⁸.

268 În Cabala, aceleași numere, adică 1065, au valoarea lui Iehova, deoarece valorile numerice ale celor trei litere care compun numele său, *Yod*, *Vau* și de două ori *He* – sunt respectiv: 10 (י) 6 (ו) et 5 (ה) sau de trei ori șapte, 21. „Zece este Mama Sufletului, căci Viața și Lumina sunt reunite în ea”, spune Hermes. „Căci numărul unu s-a născut din Spirit, iar numărul zece din Materie (Haos, feminin); unitatea a făcut zecele și zecele unitatea” (*Cartea cheilor*). „Cu ajutorul *Temurei*, metodă anagramatică a *Cabalei*, și cu ajutorul cunoașterii lui 1065 (21), putem obține o știință universală referitoare la Cosmos și la misterele sale” (Rabbi Yogel). Rabinii consideră numerele 10, 6 și 5 ca fiind cele mai sacre dintre toate numerele.

(b). Treiul, Unul, Patrul, Unul, Cinciul (în total de Două ori Șapte) reprezintă 31.415 – Ierarhia numerică a *Dhyan-Chohanilor* din diferite ordine și a lumii interioare sau circumscrise²⁶⁹. Plasat la marginile marelui Cerc „Nu trece”, numit și *Dhyanipasha*, „Coarda Îngerilor”, „Coarda” care separă Cosmosul fenomenal de Cosmosul *noumenal* (care nu intră în câmpul conștiinței noastre obiective actuale), acest număr, atunci când nu este lărgit prin permutație și expansiune, este întotdeauna 31.415 din punct de vedere anagramatic și cabalistic, fiind în același timp numărul Cercului și *Svastika* mistică, din nou „De două ori Șapte”; căci, în orice fel am socoti cele două serii de cifre, adunându-le separat, cifră după cifră, fie încrucișat, fie de la stânga la dreapta, fie de la dreapta la stânga, suma lor este întotdeauna 14. Din punct de vedere matematic, ele reprezintă formula bine cunoscută conform căreia raportul dintre diametrul unui cerc și circumferința sa este 1 la 3,1415, sau valoarea π (pi), cum mai este numită, acest simbol fiind întotdeauna folosit în formulele matematice pentru exprimarea sa. Această combinație de cifre trebuie să aibă aceeași semnificație, deoarece atât 1:314.159, cât și 1:31415927 sunt formule folosite în calculele secrete pentru a exprima prin intermediul fracțiilor ciclurile și vârstele „Primului-Născut” sau 311.040.000.000.000 și ele dau același rezultat, 13.415, printr-un procedeu de care nu ne vom ocupa acum. Remarcăm că M. Ralston Skinner, autorul lucrării *The Source of Measures* descoperă în cuvântul ebraic *Alhim* aceleași valori numerice – omițând, după cum am spus, zerourile și folosind permutarea – adică 13.514; Așadar: א (a) este 1; ל (L) este 3 (30); ה (h) este 5; י (i) este 1 (10) și מ (m) este 4 (40), de unde, prin anagramare obținem – 31,415, explică el.

Astfel, în timp ce în lumea metafizică, Cercul, care conține un Punct central, nu are număr și este numit *Anupadaka* – fără părinți și fără număr pentru că nu poate face parte din niciun calcul – în lumea manifestată, Oul Cosmic sau Cercul este circumscris grupurilor numite Linie, Triunghi,

269 Îl informăm cu această ocazie pe cititor că un cabalist american a descoperit recent același număr pentru *Elohim*. El a venit la evrei din Caldeea.

Pentagramă, a doua Linie și Pătrat (sau 13514)²⁷⁰, iar atunci când Punctul a generat o Linie și a devenit un diametru care reprezintă Logosul androgin, atunci cifrele devin 31415, sau un triunghi, o linie, un pătrat²⁷¹, o a doua linie și o pentagramă²⁷². „Atunci când Fiul se separă de Mamă, el devine Tată”, diametrul reprezentând Natura sau Principiul feminin. Astfel este scris: „În Lumea Ființei, Punctul unic fertilizează Linia – Matricea Virgină a Cosmosului (zeroul în formă de ou) – și Mama imaculată dă naștere Formei care combină toate formele”. Prajapati este numit primul mascul procreator și „soțul Mamei sale”²⁷³. Aceasta ne oferă cheia tuturor „Fiilor Divini” și a „Mamelor Imaculate” care au apărut ulterior. Această idee este foarte mult întărită prin faptul semnificativ că Ana, numele Mamei Fecioarei Maria, despre care Biserica Romano-Catolică afirmă acum că ar fi dat naștere fiicei sale prin imaculată concepție („Maria, concepută fără păcat”), este derivat din cuvântul caldeean Ana, care înseamnă Cer sau Lumină Astrală, *Anima Mundi*; de asemenea, *Anaitia*, *Devi-Durga*, soția lui *Shiva*, este numită *Annapurna* și *Kanya*, Fecioara *Uma-Kanya* este numele său ezoteric și înseamnă „Fecioara de Lumină”, Lumina Astrală în unul din numeroasele sale aspecte.

(c). *Devașii*, *Pitrișii* și *Rishii*; *Surașii* și *Asurașii*; *Daityașii* și *Adityașii*; *Danașii* și *Gandarvașii* etc. își au cu toții corespondenții lor în DOCTRINA SECRETĂ, precum și în *Cabala* și în angelologia evreilor; dar este inutil să le dăm numele lor antice, deoarece aceasta nu ar crea

270 În ediția din 1888 și în manuscrisul din 1886, lista dată este următoarea: Linia, Triunghiul, Pentagonul, a doua Linie și Cubul.

271 Cub în ediția din 1888.

272 În ediția din 1888 și în manuscrisul din 1886, lista este: un triunghi, un cub, o a doua linie și un pentagon.

273 Găsim aceeași expresie în Egipt. *Mout* are sensul de „Mamă” și arată rolul care îi este acordat în Triada acestei țări. Ea era atât mama, cât și Soția lui *Ammon*, și unul dintre titlurile principale ale zeului era acela de „soț al mamei sale”. Zeița *Mout*, sau *Mut*, este invocată sub titlul de „Doamna Noastră”, „Regina Cerului” și „a Pământului” și „împărtășește aceste denumiri cu celelalte zeițe-mamă: *Isis*, *Hathor* etc. (Maspero).

decât confuzie. Putem găsi de altfel încă de pe acum multe dintre aceste nume chiar și în ierarhia creștină a *Puterilor* dumnezeiești și cerești. Toate aceste *Tronuri* și *Domnii*, *Virtuți* și *Stăpâniri*, toți acești *Heruvimi* și *Serafimi*, precum și toți acești *Demoni*, diverși locuitori ai Lumii Siderale, sunt copiile moderne ale prototipurilor lor arhaice. Chiar și simbolismul numelor lor, transliterate și aranjate în greacă și latină, demonstrează acest lucru suficient de clar, după cum vom arăta mai târziu în mai multe rânduri.

(d). „Animalele Sacre” se găsesc în *Biblie*, precum și în *Cabala* și își au semnificația lor – foarte profundă de altfel – în paginile care tratează despre originile Vieții. În *Sepher Jetzirah* se spune: „Dumnezeu a gravat pe Patrul Sacru Tronul Gloriei Sale, *Auphanim* [Roți sau Sfere ale Lumii], Serafimii, Animalele Sacre și Îngerii Servitori și din ei [Aerul, Apa și Focul sau Eterul] și-a format locuința²⁷⁴. Astfel a fost făcută lumea „prin Trei Serafimi” – *Sepher*, *Saphar* și *Sipur*”, sau prin „Număr, Numere și Numărați”. Împreună cu cheia astronomică, aceste „Animale Sacre” devin semnele Zodiacului.

STANȚA a IV-a (4)

&4. – Era Armata Vocii – Mama Divină a celor Șapte. Scânteile celor Șapte sunt supușii și servitorii Primului, ai Celui de-al Doilea, ai

274 Iată traducerea literală a Secțiunilor a IX-a și a X-a: „Zece numere fără ce? Unu: Spiritul Dumnezeului viu ... care trăiește în eternități! Voce, Spirit și Cuvânt, și acesta este Sfântul Duh. Doi: Aer (*Spirit*, în ediția din 1888) din Spirit. El a desenat și a construit cu acesta 22 de litere fundamentale, trei mame, șapte duble și 12 simple, și din ele un Spirit. Trei: Apă din Spirit. El a desenat și a construit cu ele sterilul și vidul, noroiul și pământul. A făcut din ele un desen ca un strat de flori, le-a construit un fel de zid și le-a acoperit cu un fel de pavaj. Patru: Foc din Apă. El a desenat și a construit cu el Tronul gloriei, roțile, serafimii, animalele sacre și îngerii servitori; și din cele trei și-a clădit locuința, așa cum stă spus: *El face din Îngerii săi spirite și din servitorii săi flăcări arzătoare!*” Cuvintele „și-a clădit locuința” arată clar că în *Cabala*, ca și în India, se considera că Divinitatea era Universul și că ea nu era la origini Dumnezeul extra-cosmic, așa cum se consideră acum.

Celui de-al Treilea, ai Celui de-al Patrulea, ai Celui de-al Cincilea, ai Celui de-al Șaselea și ai celui de-al Șaptelea dintre cei Șapte (a). Aceste Scântei sunt numite Sfere, Triunghiuri, Cuburi, Linii și Modelatori, căci astfel se ține Eternul Nidana – OEAOHU²⁷⁵ (b).

(a). Această *Shloka* face din nou o scurtă analiză a Ierarhiilor *Dhyan-Chohanilor*, numiți în India *Devași* (Zei) sau Puteri Conștiente și Inteligente ale naturii. Acestei Ierarhii îi corespund tipurile reale în care poate fi împărțită umanitatea; căci umanitatea în ansamblul său, este în realitate expresia materializată, deși imperfectă, a acestora. „Armata Vocii” este un termen strâns legat de misterul Sunetului și al Limbajului, ca efect și corolar al Cauzei Sale – Gândirea Dumnezeiască. După cum foarte bine spunea P. Christian, eruditul autor al *Istoriei Magiei* și al *Omului Roșu de la Tuileries*, cuvintele pe care le pronunță oamenii, precum și numele pe care ei le poartă determină în mare parte destinul lor viitor. De ce? Pentru că:

„Atunci când sufletul nostru [mentalul] creează sau evocă un gând, semnul reprezentativ al aceluia gând se gravează în fluidul astral, care îl primește și care este, ca să spunem așa, oglinda tuturor manifestărilor Ființei.”

„Șemnul exprimă lucrul; lucrul este virtutea [ascunsă sau ocultă] a semnului.”

„A pronunța un cuvânt înseamnă a evoca un gând și a-l face prezent; puterea magnetică a cuvântului omenesc este începutul oricărei manifestări în Lumea Ocultă. A pronunța un nume înseamnă nu numai a defini o Ființă [o Entitate],

275 Semnificația literală a acestui cuvânt este, pentru ocultștii orientali din Nord, un vânt circular sau un turbion; dar în cazul de față el semnifică Mișcarea Cosmică eternă, sau mai degrabă Forța care îl face să se miște; această Forță este acceptată tacit ca fiind Divinitatea, dar ea nu este niciodată numită. Ea este *Xarana* cea eternă, Cauza care acționează întotdeauna. (A se vedea *Chandogya Upanishad*, cap. 1, secț. a XIII-a, vers. 1-3. Cele trei versete prezintă, în limbaj criptic, schița completă a ceea ce a fost rezumat aici în primul paragraf.)

ci și a o plasa sub influența acestui nume [Verbum], a suferi acțiunea uneia sau mai multor puteri oculte. Lucrurile sunt, pentru fiecare dintre noi, ceea ce el [Cuvântul] le face să fie, numindu-le. Cuvântul [Verbum] sau vorba fiecărui om este, fără ca acesta să fie conștient, o *binecuvântare* sau un *blestem*; de aceea, ignoranța noastră actuală în ceea ce privește proprietățile și atributele *ideii*, precum și atributele și proprietățile *materiei*, ne este adeseori fatală.”

„Da, numele [și cuvintele] sunt benefice sau malefice; ele sunt, într-un anumit sens, nocive sau salutare, în funcție de influențele ascunse pe care Înțelepciunea Dumnezeiască le-a legat de elementele lor, adică de literele care le compun și de numerele care corespund acestor litere.”

Acesta este strictul adevăr în învățătura ezoterică acceptată de toate Școlile orientale. În alfabetul sanscrit, în cel evreu și în toate celelalte, fiecare literă își are semnificația ei ocultă și *rațiunea ei de a fi*, fiecare este o cauză și efectul unei cauze precedente, iar combinația lor produce adesea efecte magice. Vocalele mai ales, conțin puterile cele mai oculte și mai redutabile... Mantrele (din punct de vedere ezoteric, invocații mai mult magice decât religioase) sunt psalmodiate de către brahmani ca și restul *Vedelor* și al celorlalte Scrieri Sfinte. „Armata Vocilor” este prototipul „Cohortei Logosului”, sau „Cuvântul” din *Sepher Jetzirah*, numit în Doctrina Secretă „Numărul Unic provenit din Non-Număr” – Principiul Unic Etern. Teogonia Ezoterică începe cu Unul Manifestat (prin urmare ne-etern în prezența și ființa sa, dacă este etern în esența sa), Numărul Numerelor și Numărații – aceștia din urmă provenind din Voce, *Vak*-ul feminin, *Shatarupa* cea „cu o sută de forme”, Natura. Din acest număr 10, sau Natura Creatoare, Mama (Zero-ul ocult sau „0” procreând și multiplicând fără încetare în Uniune cu cifra „1”, sau Spiritul Vieții) ia naștere întregul Univers.

În *Anugita*²⁷⁶ este redată o conversație dintre un brahman și soția sa referitoare la originea cuvântului și la proprietățile sale oculte. Femeia întreabă care este originea acestui Cuvânt și cine a apărut primul, Cuvântul sau Mentalul. Brahmanul îi răspunde că *Apana* (suflul inspirat), devenind Domnul, schimbă această inteligență care nu înțelege Cuvântul sau Cuvintele în starea de *Apana* și deschide astfel Mentalul. Referitor la aceasta îi spune o poveste, o conversație între Cuvânt și Minte. Cele două s-au dus la Sinele ființei (adică la Sinele Superior individual, după cum e de părere Nilakantha, sau, după cum consideră comentatorul Arjuna Mishra, la *Prajapati*) și l-au rugat să le spulbere îndoilele și să decidă care dintre ei îl precede pe celălalt și îi este superior. Domnul a răspuns: „Mentalul (este superior).” Dar Cuvântul i-a răspuns Sinelui Ființei, spunând: „Într-adevăr, eu răspund dorințelor voastre”, vrând să spună prin aceasta că prin Cuvânt, el obține ceea ce dorește. Atunci Sinele a adăugat că există două Mentaluri – cel „mobil” și cel „imobil”. Cel imobil, a spus el, este cu mine, cel mobil este domeniul tău (al Cuvântului) pe planul materiei. „Acestuia din urmă tu îi ești superior.”

„Dar, o, Ființă frumoasă, din moment ce ai venit personal să îmi vorbești (în modul pe care îl știți, adică cu mândrie), pentru aceasta, o, *Sarasvati*, nu vei mai vorbi niciodată după expirație (forțată).” Zeița Cuvânt [*Sarasvati*, formă sau aspect mai recent al lui *Vak*, care este de asemenea zeița științei secrete sau a Înțelepciunii Ezoterice] a locuit efectiv, întotdeauna, între *Prana* și *Apana*. Dar, o, nobilă persoană, călătorind cu vântul *Apanei* [aerul vital], deși împinsă ... fără *Prana* [suflul expirării], ea a alergat către *Prajapati* (*Brahma*) spunând: „Îndrăznește, o, Domn venerat!” Atunci, *Prana* a apărut din nou, hrănind cuvântul. Și, prin urmare, cuvântul nu

276 VI, 15. *Anugita* formează o parte din *Parvan Ashmamedha* din *Mahabharata*. Traducătorul *Bhagavad Gitei*, editată de Max Müller, o consideră o continuare a *Bhagavad Gitei*. Originalul ei este una dintre cele mai vechi *Upanishade*.

vorbește niciodată după expirația (forțată). El este întotdeauna zgomotos sau fără zgomot... Dintre aceștia doi, cel care este fără zgomot este superior celui zgomotos... Cel (Cuvântul) care este produs în corp prin intermediul lui *Prana*, și care atunci (este transformat) în *Apana* și este apoi asimilat cu *Udana* [organele fizice ale Cuvântului] ... locuiește (în final) în *Samana* [„în ombilic, sub formă de sunet, ca o cauză materială a tuturor cuvintelor”, spune Arjuna Mishra]. „Astfel a vorbit Cuvântul odinioară. Și mentalul se distinge prin imuabilitatea sa, iar zeița prin mobilitatea sa.”²⁷⁷

Această alegorie se găsește la rădăcina legii oculte care recomandă tăcerea în ceea ce privește cunoașterea anumitor lucruri secrete și invizibile, perceptibile doar mentalului spiritual (cel de-al șaselea simț) și care nu pot fi exprimate prin cuvântul „zgomotos” sau pronunțat. Acest capitol din *Anugita* explică, spune Arjuna Mishra, *Pranayama* sau reglarea Suflului în practicile *Yoga*. Totuși, aceste practici, folosite fără a fi dobândit mai întâi controlul, sau cel puțin fără a fi înțeles pe deplin cele două simțuri superioare (vom demonstra mai târziu că există șapte simțuri) aparțin mai degrabă de *Yoga* inferioară. Arhații au afirmat întotdeauna că este bine să se practice mai întâi *Hatha Yoga* și abia după o anumită perioadă de timp *Pranayama*. Povestea relatată anterior demonstrează de asemenea faptul că în vechile sisteme metafizice, ființele inteligente, sau mai degrabă „inteligențele”, sunt strâns legate de fiecare simț sau funcție, fie ele fizice sau mentale. Aserțiunea ocultistă că există în om și în natură șapte simțuri, la fel cum există șapte stări de conștiință este confirmată în aceeași lucrare, la capitolul al VII-lea referitor la *Pratyahara* (retragerea și controlul simțurilor, *Pranayama* fiind controlul și reglarea „suflurilor vitale”). *Brahmana*, vorbind despre instituția celor șapte Preoți sacrificatori (*Hotris*), spune: „Nasul, ochiul, limba, pielea, urechea (sau

277 *Anugita*, traducere de K.T. Telang. *Sacred Books of the East*, pp. 264-266.

mirosul, vederea, gustul, pipăitul și auzul), mintea și înțelegerea sunt cei șapte preoți sacrificatori care stau separat” și care, „locuind într-un spațiu foarte mic, nu se zăresc unul pe altul” pe acest plan al simțurilor – cu excepția minții. Căci mintea spune: „Nasul nu respiră fără mine ... ochiul nu percepe culorile fără mine etc. Eu sunt stăpânul etern al tuturor elementelor (adică al simțurilor). Fără mine, simțurile nu se manifestă niciodată; ei sunt ca o locuință goală, sau ca un foc ale cărui flăcări sunt stinse. Fără mine, toate ființele, ca un combustibil pe jumătate uscat, pe jumătate umed, nu înțeleg nici calități nici obiecte, deși simțurile sunt în activitate.”²⁷⁸

Aceasta, bineînțeles, nu i se aplică decât *minții din planul simțurilor*. Mintea Spirituală, partea sau aspectul superior al MANAS-ului impersonal, nu are cunoștință de simțurile din omul fizic. Ne vom da seama cât de bine înțelegeau anticii corelația dintre forțe și toate fenomenele recent descoperite referitoare la facultățile și funcțiunile mentale și fizice și multe alte mistere, citind capitolele al VII-lea și al VIII-lea ale acestei inestimabile lucrări de știință filozofică și mistică. Citiți discuția dintre simțuri referitoare la cel care deține superioritatea și ideea de a-l lua pe *Brahma*, Domnul, ca arbitru. „Voi sunteți toate foarte mari și nu foarte mari” (sau superioare obiectelor, cum spune Arjuna Mishra, dar niciunul nu este independent de celălalt). Fiecare dintre voi posedă și calitățile celorlalte. Toate sunteți superioare în propria voastră sferă și vă susțineți unele pe celelalte. Unul este imuabil (aerul vital sau suflul, *inspirul din yoga*, care este respirația Celui Unic sau a Sinelui Superior). Acesta este propriul meu Sine [dar] acumulat sub (forme) numeroase.”²⁷⁹

278 Op. cit., cap. VII, pp. 267-268. Aceasta ne arată că metafizicienii moderni, cu toți Hegelii, Barkley-ii, Schopenhauerii, Hartmannii, Herbert Spencerii din trecut și din prezent și chiar Hylo-Idealiștii actuali nu sunt decât niște copii ai marii Antichități!

279 Op. cit., cap. VIII, pp. 273-274.

Acest Suflu, Voce, Sine sau Vânt (*Pneuma*?) este Sinteza celor Șapte Simțuri – din punct de vedere *noumenal* sunt toate divinitățile minore, iar din punct de vedere exoteric – Septenarul și „Armata Vocii”.

(b). Mai departe, vedem Materia Cosmică împrăștiindu-se și constituindu-se în elemente; grupându-se ca Patru elemente mistice într-un al cincilea – Eterul, „dublura” lui *Akasha*, *Anima Mundi* sau Mama Cosmosului, „Puncte, Linii, Triunghiuri, Cuburi, Cercuri” și în final „Sfere” – dar de ce, sau cum? Pentru că, spune Comentariul, așa este prima lege a Naturii și pentru că această Natură geometrizează întotdeauna la fel, în toate manifestările ei. O lege fundamentală – valabilă nu numai pentru materia primordială, ci și pentru materia manifestată a planului nostru fenomenal – este aceea că Natura își corelează între ele formele geometrice și, ulterior, elementele componente; iar în această lege nu este niciodată loc pentru accident, nici pentru hazard. O lege capitală a ocultismului este aceea că nu există nici odihnă, nici încetare a mișcării în Natură²⁸⁰. Ceea ce pare a fi odihnă nu este decât schimbarea unei forme într-o altă formă, și schimbarea de substanță se face în același timp cu schimbarea de formă – sau cel puțin așa ne învață fizica ocultă, care pare să fi anticipat astfel cu mult descoperirea legii „conservării materiei”.

Anticul *Comentariu*²⁸¹ al STANȚEI a IV-a spune:

Mama este Peștele arzător al Vieții. Ea își proiectează departe de ea icrele și Suflul (Mișcarea) le încălzește și le crește. Granulele (ouăle icrelor) se atrag repede unul pe altul și formează cheaguri în ocean (Oceanul Spațiului). Bucățile cele mai mari se unesc și primesc noi icre – în puncte, triunghiuri și cuburi de foc care se

280 Cunoașterea acestei legi este cea care îi permite *Arhatului* să realizeze *Siddhis*, adică diverse fenomene cum ar fi: dezintegrarea materiei, transportul obiectelor dintr-un loc în altul etc.

281 Este vorba de anticele *Comentarii* însoțite de *Glosare* moderne și adăugate STANȚELOR, căci Comentariile, în limbajul lor simbolic, sunt de obicei la fel de greu de înțeles ca și STANȚELE în sine.

coc, iar la timpul potrivit, unele dintre aceste bucăți se desprind și iau o formă sferică, proces pe care îl efectuează doar atunci când celelalte nu le deranjează. După aceasta Legea nr. *** intră în funcțiune. Mișcarea (Suflul) devine turbion și le face să se rotească²⁸².

STANȚA a IV-a (5)

8x5. – Oi-ha-Hu-ul, care este „Tenebrele”, Cel-Fără-Limite, sau Non-Numărul, *Adi-Nidana*, *Svabhavat*, O-ul²⁸³.

I. *Adi-Sanat*-ul, Numărul, căci el este Unul (a).

II. Vocea Cuvântului²⁸⁴, *Svabhavat*, Numerele, căci el este Unul și Nouă²⁸⁵.

282 În lucrarea sa de polemică științifică, *The Modern Genesis* (p. 48), reverendul W. B. Slaughter, criticându-i pe astronomi, spune: „Este regretabil că partizanii acestei teorii (nebulare) nu au discutat mai amplu (originea rotației). Nimeni nu îndrăznește să spună care este logica acesteia. Cum face procesul de răcire și contracție al masei să îi imprime acesteia o mișcare de rotație?” (Citat de Winchel, *World Life*, p. 94.) Problema este amplu tratată în *Addenda*. Este clar că Știința materialistă nu va putea rezolva niciodată această problemă! „Mișcarea este eternă în nemanifestat și periodică în manifestat”, spune o învățătură ocultă. „Atunci când căldura cauzată de coborârea flăcării în materia primordială pune în mișcare particulele acesteia din urmă, mișcarea devine turbion.” O picătură de lichid ia o formă sferică pentru că atomii săi se mișcă unii în jurul celorlalți în esența lor ultimă, insolubilă și *noumenală*; insolubilă pentru Știința Fizicii, în orice caz.

283 X-ul, cantitatea necunoscută.

284 Domnul, în ediția din 1888.

285 Ceea ce face 10, sau numărul perfect, aplicat „Creatorului”, numele dat totalității Creatorilor, contopiți de către monoteiști într-unul singur, la fel ca și „Elohira”, *Adam-Kadmon* sau *Sephira* – Coroana – sunt Sinteza androgină a celor 10 Sefiroți care, în *Cabala populară*, sunt simbolul Universului manifestat. Totuși, cabaliștii ezoterici, urmând pașii ocultiștilor orientali, separă triunghiul, *Sefirotul* superior (sau *Sephira*, *Chokmah* și *Binah*) de restul, de unde rezultă că rămân șapte *Sefiroți*. Cât despre *Svabhavat*, orientaliștii afirmă că el înseamnă materia plastică universală împăștiată în spațiu, vrând poate să-l identifice oarecum cu Eterul Științei. Dar ocultiștii consideră că el este „TATĂL-MAMĂ” în planul mistic.

III. Pătratul fără Formă²⁸⁶.

Și acești Trei, incluși în O²⁸⁷, sunt Patrul sacru și cei Zece sunt Universul *Arupa*²⁸⁸ (b). Atunci vin „Fiii”, cei Șapte Combatanți, Unul, al Optulea lăsat de-o parte și Suflul său, care este Făcătorul de Lumină²⁸⁹ (c).

(a). „Adi Sanat”, tradus literal înseamnă „Primul”, sau „Anticul Primordial”, nume care îl identifică pe „Bătrânul Zilelor” și pe „Bătrânul Sfânt” (*Sephira* și *Adam Kadmon*) din *Cabala* cu *Brahma*, Creatorul, care, printre diverse alte nume și titluri, îl poartă și pe acela de *Sanat*.

„Svabhavat” este Esența mistică, Rădăcina plastică a Naturii fizice – „Numerele” atunci când sunt manifestate, „Numărul” în Unitatea sa Substanțială, pe planul superior. Acest cuvânt este un termen budist, sinonim cu cvadrupla *Anima Mundi*, Lumea Arhetipală Cabalistică de unde provin Lumile Creatoare, Formatoare și Materiale, Luminițele sau Scânteile – sau lumi diverse conținute în ultimele trei. Lumile sunt toate supuse Guvernatorilor sau Regenților – numiți de către hinduși *Rishi*, de către evrei *Pitris*, de către creștini Îngeri, iar de către antici Zei, în general.

(b). „O”. El semnifică faptul că „Cercul fără limite”, zero-ul, nu devine un număr decât atunci când este precedat de una dintre celelalte nouă cifre și își manifestă astfel valoarea și puterea; Cuvântul sau *Logosul*, în uniune cu Vocea și Spiritul²⁹⁰ (expresie și sursă a Conștiinței) reprezintă cele nouă cifre și formează, împreună cu Zero-ul, Decada care

286 *Arupa*.

287 Cerc fără Limite.

288 Subiectiv, fără forme.

289 Bhaskara.

290 Aceasta se referă la Gândirea Abstractă și la Vocea concretă sau la manifestarea lor, efectul Cauzei. *Adam Kadmon*, sau *Tetragramatonul*, este *Logosul* din *Cabala*. Prin urmare, această Triadă corespunde, în *Cabala*, cu Triunghiul superior, *Kether*, *Chokmah* și *Binah*; aceasta din urmă este o putere feminină și în același timp Iehova masculin, pentru că ea aparține naturii lui *Chokmah* sau Înțelepciunea masculină.

conține în ea întregul Univers. Triada formează în Cerc *Tetraktys*-ul sau „Patrul Sacru”, iar Pătratul înscris în Cerc este cea mai puternică dintre toate figurile magice.

c). „Cel care este respins” este Soarele sistemului nostru solar. Versiunea exoterică se găsește în cele mai vechi Scripturi sanscrite. În *Rig Veda*, *Aditi*, „Cel fără limite” sau Spațiul infinit – tradus de profesorul Max Müller prin „infinitul vizibil, vizibil cu ochiul gol” (!!), întindere fără limite dincolo de pământ, dincolo de nori, dincolo de firmament – este echivalent cu „Sapțiul-Mamă” contemporan cu „Tenebrele”. Este numit în mod foarte corect „Mama Zeilor”, DEVA-MATRI, pentru că din matricea sa cosmică au luat naștere toate corpurile cerești ale sistemului nostru solar – Soarele și planetele. Ea este, prin urmare, descrisă alegoric prin următoarele cuvinte: *Opt fii s-au născut din corpul lui Aditi; ea s-a apropiat de Zei cu șapte dintre ei, dar l-a respins pe al optulea., Martanda, Soarele nostru. Cei șapte fii care sunt numiți Adityas sunt, din punct de vedere cosmic și astronomic, cele șapte planete, iar Soarele exclus din numărul lor indică faptul că este posibil ca hindușii să fi cunoscut – și într-adevăr, cunoșteau – o a șaptea planetă, fără a o numi Uranus²⁹¹. Dar din punct de vedere ezoteric și teologic, ca să spunem așa, Adityașii, în*

291 DOCTRINA SECRETĂ ne învață că Soarele este o Stea Centrală, și nu o planetă. Anticii totuși recunoșteau și adorau șapte mari zei în afara Soarelui și Pământului. Care era acest „Zeu al Misterului” pe care îl țineau de-o parte? Bineînțeles că nu era Uranus, care a fost descoperit de Herschell abia în 1781, dar nu este oare posibil ca el să fi fost cunoscut sub un alt nume? Ragon spune: „Deoarece științele oculte descoperiseră, prin calcule astronomice, că numărul planetelor trebuie să fie șapte, anticii au fost determinați să introducă Soarele în gama armoniilor celeste și i-au dat locul liber. Prin urmare, de fiecare dată când au perceput o diferență care nu aparținea niciuneia dintre cele șase planete cunoscute, ei au atribuit-o Soarelui... Eroarea pare a fi considerabilă, dar ea nu era atât de mult perceptibilă în rezultatele practice dacă astrologii îl înlocuiau pe Uranus cu Soarele, care ... este o stea centrală relativ nemișcată, învârtindu-se doar în jurul axei sale, reglând timpul și măsura, și care nu poate fi deturnată de la adevăratele ei funcțiuni.” Numele zilelor săptămânii sunt de asemenea puse greșit, afirmă eruditul scriitor: „Ziua Soarelui (Duminică) ar trebui să fie ziua lui Uranus (*Uranus Dies, Urandi*).”

sensul lor inițial, sunt cei 8 și cei 12 mari zei din *Pantheonul* hindus. „Cei Șapte le permit muritorilor să-și vadă locuințele, dar ei nu li se arată decât *Arhaților*”, spune un vechi proverb; „locuințele lor” sunt planetele. Comentariul antic ne oferă următoarea alegorie și o explică:

Opt case au fost construite de Mamă; opt case pentru cei Opt Fii Divini, patru mari și patru mici. Opt Sori strălucitori, după vârsta și meritul lor. Bal-i-lu (Martanda) nu era satisfăcut, deși locuința lui era cea mai mare. El a început (să lucreze) cum fac enormii elefanți. El a aspirat în pântecul său suflurile vitale ale fraților săi. A căutat să le devoreze. Cei patru mari se țineau la distanță, în depărtare, la marginile regatului lor²⁹². El nu a reușit să-i fure (să-i influențeze) și ei au început să râdă. Orice ai face, Domnule, nu ne vei putea atinge, i-au spus ei. Dar cei mici au început să plângă. Ei s-au plâns Mamei lor. Ea l-a exilat pe Bal-i-lu în centrul regatului său, de unde i-a fost imposibil să se mai miște. (De atunci), el nu face altceva decât să îi pândescă și să-i amenințe. Îi urmărește, învârtindu-se lent în cerc; ei se îndepărtează repede de el, iar el urmărește de departe direcția în care se îndreaptă frații lui pe drumul care înconjoară casa lor²⁹³. Începând din acea zi, el se hrănește cu sudoarea corpului Mamei sale. El se umple de respirația ei și de deșeurile ei. Din această cauză ea l-a respins.

Astfel, „Fiul respins” fiind, după cum am arătat în mod evident Soarele nostru, sintagma „Fiii Soarelui” se referă nu doar la planetele noastre, ci și la corpurile cerești în general. *Surya* însuși, care nu este decât o reflexie a Soarelui Central Spiritual, este prototipul tuturor acestor corpuri care au evoluat după el. În *Veda* este numit *Loka-Chakshuh*, „Ochiul Lumii” (lumea noastră planetară), și el este una dintre cele trei

292 Sistemul planetar.

293 Astronomia ne învață că „Soarele se învârt în jurul axei sale și în același sens cu planetele pe orbitele lor respective”.

divinități principale. El este numit Fiul lui Dyus sau al lui *Aditi*, pentru că nu se face aici o distincție care să se raporteze la o semnificație ezoterică. Astfel, el este descris ca fiind tras de șapte cai, și de un cal cu șapte capete; primul se referă la cele șapte planete, ultimul la originea lor comună în Elementul Unic Cosmic. Acest „Element Cosmic” este numit, în mod figurativ, „FOCUL”. Vedele ne învață că „focul, într-adevăr, este toate divinitățile”²⁹⁴.

Semnificația acestei alegorii este clară căci avem la dispoziție, pentru a o explica, Comentariul DZYAN și Știința modernă, deși cele două diferă în mai multe aspecte. Doctrina ocultă respinge ipoteza născută din Teoria Nebulară care afirmă că cele (șapte) planete mari au provenit din masa centrală a Soarelui – a Soarelui nostru vizibil cel puțin. Sigur că prima condensare a materiei cosmice a avut loc în jurul unui nucleu central, Soarele-Tată, dar se afirmă că Soarele nostru s-a desprins înaintea tuturor celorlalte, pe măsură ce masa rotitoare se contracta, și că el este, prin urmare, „Fratele” lor mai mare și mai voluminos, și nu „tatăl” lor. Cei opt *Adityași*, „zeii”, sunt formați cu toții din substanța eternă (materia din care sunt formate cometele²⁹⁵ – Mama), sau substanța-Lume, care este în același timp cel de-al cincilea și cel de-al șaselea Principiu cosmic, *Upadhi* sau Baza Sufletului Universal, la fel cum, în microcosmosul ființei umane, *Manas*²⁹⁶-ul este *Upadhi*-ul lui *Buddhi*²⁹⁷.

294 A se vedea Anugita. Telang X, 9, și *Aitareya Brahmana*, Haug P. I.

295 Aflăm astfel că această esență a materiei cometelor, nu are, conform științei oculte, niciuna din caracteristicile chimice și fizice cunoscute de Știința modernă. Ea este omogenă, în forma sa primară, dincolo de sistemele solare, și se diferențiază în întregime atunci când traversează limitele regiunii noastre terestre, fiind alterată de atmosfera planetelor și de materia deja complexă a substanței noastre interplanetare; ea este eterogenă doar în lumea noastră manifestată.

296 *Manas*: Principiul Mental sau Sufletul Uman.

297 *Buddhi*: Sufletul Dumnezeuiesc.

Există un poem întreg despre bătrăniile pregenetice care s-au dat între planetele aflate în dezvoltare, înainte de formarea finală a Cosmosului, și aceasta explică pozițiile în aparență dezordonate ale sistemelor mai multor planete, planul sateliților unora dintre ei (cele ale lui Neptun și Uranus, de exemplu, pe care se spune că anticii le ignorau) fiind răsturnat, dând astfel impresia unei mișcări retrograde. Aceste planete sunt numite Războinicii, Arhitecții, și sunt acceptate de Biserica Romano-Catolică ca fiind conducătoare ale Armatei Cerului, dovedind prin aceasta existența acelorași tradiții. Întrucât – ni se spune – Soarele a evoluat din Spațiul Cosmic, înainte de formarea finală a nebuloaselor primare și dispunerea nebuloaselor planetare, el a înghițit în profunzimile masei sale cât a putut de multă vitalitate cosmică, amenințând să-i absoarbă pe „Frații” săi mai slabi, înainte ca legea atracției și a respingerii să fie în final ajustată; după care el a început să se hrănească cu „deșeurile și sudoarea Mamei”, adică cu acele particule ale *Ætherului* (sufletul „Sufletului Universal”) de existență și constituția cărora știința nu are absolut deloc cunoștință. Întrucât Sir William Grove a expus o teorie asemănătoare²⁹⁸, spunând că „sistemele se schimbă puțin câte puțin prin adunări și scăderi atmosferice, sau prin creșteri și diminuări care își au sursa în substanța nebulară” și, mai mult, că „Soarele poate condensa materia gazoasă atunci când aceasta călătorește prin spațiu, și că în acest fel se produce căldură” – se pare că învățătura arhaică este destul de științifică, chiar și în prezent²⁹⁹. Dl Mathew William a sugerat că materia difuză, sau Eterul, care primește radiațiile calorice din Univers, este, prin aceasta, atrasă către profunzimile masei solare, alungând

298 A se vedea *Correlation of Physical Forces*, 1843, p. 81; și *Adress to the British Association*, 1886.

299 Găsim idei întru totul asemănătoare în teoriile lui W. Mattieu William, în lucrarea *The Fuel of the Sun*; în cele ale doctorului C. William Siemens: *On the conservation of Solar Energy* (*Natura*, XXV, 440, 444, 9 martie 1882) și de asemenea în cele ale doctorului P. Martin Duncan, Președintele Societății Geologice din Londra, în *Adress*, mai 1887. A se vedea *World-Life*, de Winchell, p. 53 și urm.

de acolo Eterul deja condensat și termic epuizat; ea se comprimă și emite căldură, pentru a fi la rândul ei alungată într-o stare rarefiată și răcită și pentru a absorbi din nou căldură, despre care acest savant presupune că este astfel condensată de către Eter, apoi concentrată și distribuită din nou de Sorii din Univers.

Aceasta este cea mai mare apropiere de învățătura ocultă pe care știința și-a putut-o vreodată imagina, căci ocultismul o explică prin „suflul mort” respins de *Martanda* și prin faptul că el se hrănește cu „sudoarea și deșeurile” „Spațiului-Mamă”. Ceea ce n-ar fi avut decât o influență foarte mică asupra lui Neptun³⁰⁰, Saturn și Jupiter, ar fi distrus „Casele” relativ mici ale lui Mercur, Venus și Marte. Întrucât Uranus nu era cunoscut înainte de sfârșitul secolului al XVIII-lea, numele celei de-a patra planete de care se vorbește în alegorie trebuie să rămână, pentru noi, până în prezent, un mister.

„Suflul” tuturor celor „Șapte” este numit *Bhaskara* (Făcătorul de Lumină), pentru că ele (planetele) erau toate, la origine, comete și sori. Ele au evoluat din Haosul primordial (ceea ce este acum *noumen*-ul nebuloaselor ezitante) prin agregare și acumulare de diferențieri primare ale Materiei eterne, ceea ce Comentariul traduce prin următoarea frază frumoasă: „*Astfel Fiii Luminii se îmbrăcă în țesătura Tenebrelor*”. Ei sunt numiți, în limbaj alegoric, „Melcii cerești”, din cauza Inteligențelor fără formă (pentru noi) care locuiesc, invizibili fiind, în locuințele lor înstelate și planetare pe care le poartă cu ei, ca să spunem așa, de-a lungul mișcărilor lor de revoluție, la fel cum fac melcii. Doctrina unei origini comune pentru toate corpurile cerești și planete a fost, după cum vedem, afirmată de astronomii antici cu mult înaintea lui Kepler, Newton, Leibnitz, Kant,

300 Atunci când vorbim de Neptun, nu vorbim ca un ocultist, ci ca un european. Adevăratul ocultist oriental ar susține că, deși există mai multe planete încă nedescoperite în sistemul nostru solar, Neptun nu ne aparține cu adevărat, în ciuda relațiilor sale *aparente* cu Soarele nostru și a influenței pe care acesta din urmă o are asupra lui. Ei spun că aceste relații sunt *mayavice* și imaginare.

Herschell și Laplace. Căldura (Suflul), atracția și respingerea – cei trei mari factori ai Mișcării – sunt condițiile în care s-au născut, s-au dezvoltat și au murit toți membrii acestei familii străvechi, pentru a renaște după o „Noapte a lui *Brahma*” în timpul căreia, periodic, Materia eternă recade în starea ei primară, nediferențiată. Nici cele mai rarefiate gaze nu-l pot ajuta pe fizicianul modern să-și facă o idee despre natura acestei Materii eterne. Mai întâi, Centrii de Forță, Scântele invizibile sau Atomii primordiale se diferențiază în Molecule și devin Sori – trecând puțin câte puțin la starea de obiectivitate – gazoase, radiante, cosmice, iar „Turbionul” unic (sau Mișcarea) îi dă în final impulsul formei și mișcării inițiale, reglate și susținute de „Suflurile” care nu se odihnesc niciodată – *Dhyan-Chohanii*.

STANȚA a IV-a (6)

&6. – Vin atunci cei Șapte Secunzi care sunt *Lipikașii*, produși de cei Trei³⁰¹. Fiul Respins este Unul. „Sorii-Fii” sunt nenumărați.

„*Lipikașii*”, de la cuvântul *lipi*, „scriere”, înseamnă literalmente „Scribi”³⁰².

Din punct de vedere mistic, aceste Ființe *Divine* sunt legate de *Karma*, Legea Recompensei, căci Arhiviștii sau Analiztii sunt cei care imprimă pe tabletele (invizibile pentru noi) ale Luminii Astrale, „marea galerie de tablouri ale eternității” – registrul fidel al fiecărei acțiuni și chiar a fiecărui gând al omului, a tot ceea ce a existat, există sau va exista vreodată în Universul fenomenal. Așa cum am mai spus în *Isis Dezvăluită*, acest canevaz dumnezeiesc și invizibil este CARTEA VIETII.

301 Cuvântul, Vocea și Spiritul.

302 Aceștia sunt cei patru „Nemuritori” despre care se vorbește în *Atharva Veda*, ca „Veghetori” sau Gardieni ai celor patru direcții ale spațiului. (A se vedea cap. XXVI, 1-4 și urm.)

Deoarece *Lipikașii* sunt cei care proiectează, din Mentalul Universal pasiv, către obiectivitate planul ideal al Universului după care „Constructorii” reconstruiesc Cosmosul după fiecare *Pralaya*, ei corespund celor Șapte Îngeri ai Prezenței pe care creștinii îi recunosc în cele șapte „Spirite Planetare” sau „Spirite ale Stelelor”; ei sunt deci copiii direcți ai Ideății Eterne sau, cum o numește Platon, ai „Gândirii Dumnezeiești”. Arhivele Eterne nu sunt un vis fantastic, căci întâlnim aceleași înregistrări și în lumea materiei groșiere. După cum spune doctorul Draper:

„O umbră nu cade niciodată pe un perete fără a lăsa o urmă permanentă, care ar putea fi făcută vizibilă folosind un procedeu adecvat... Portretele prietenilor noștri, peisajele pot fi ascunse în suprafața sensibilă a ochiului, dar ele sunt gata să apară de îndată ce li se aplică reactivul necesar. Un spectru este ascuns pe suprafața argintată sau cristalină, până ce, prin necromanția noastră, o putem face să apară în lumea vizibilă. Pe pereții apartamentelor strict private, acolo unde ne flatăm că nu poate pătrunde nicio privire, acolo unde credem că intimitatea noastră nu poate fi profanată, există vestigiile faptelor noastre, siluetele a tot ceea ce am făcut.”³⁰³

Doctorii Jevons și Babbage cred că fiecare gând face particulele creierului să-și schimbe locul, le pune în mișcare și le răspândește prin Univers; ei cred de asemenea că „fiecare particulă de materie existentă trebuie să fie un registru a tot ceea ce s-a petrecut”³⁰⁴. În acest fel, doctrina antică a început să dobândească drept de existență în speculațiile lumii științifice. Cei 40 de „Asesori” care stau în regiunea *Amenti*-ului ca acuzatori ai Sufletului în fața lui Osiris, aparțin aceleiași clase de divinități ca și *Lipikașii* și ar putea fi considerați ca analogii lor dacă zeii egipteni

303 *History of the Conflict between Religion and Science*, pp. 132-133.

304 *Principles of Science*.

nu ar fi fost atât de puțin înțeleși, în sensul lor ezoteric. *Chitragnupta*-ul hindus care citește însemnările vieții fiecărui Suflet în registrul său, numit *Agrasandhani*; „Asesorii”, care citesc aceste însemnări în Inima Defunctului, care devine o carte deschisă în fața lui *Yama*, *Minos*, *Osiris* sau *Karma* – sunt tot atâtea copii și variante ale *Lipikașilor* și ale Arhivelor lor Astrale. Totuși, *Lipikașii* nu sunt divinități legate de Moarte, ci de Viața Veșnică.

Lipikașii erau legați de destinul fiecărui om și nașterea fiecărui copil, a cărui viață este deja trasată în Lumina Astrală – nu în mod fatal, ci doar pentru că viitorul, ca și TRECUTUL sunt mereu vii în PREZENT – exercită de asemenea o influență asupra Științei Horoscopului. Fie că vrem, fie că nu vrem, trebuie să admitem acest adevăr, căci, după cum spune un profesor modern de astrologie:

„Acum când fotografia ne-a revelat influențe chimice din sistemul sideral, fixând pe o placă sensibilizată miliarde de stele și de planete care au sfidat până în prezent cercetările celor mai puternice telescoape, devine mai ușor de înțeles cum poate sistemul nostru solar să influențeze, la nașterea unui copil, creierul acestuia – virgin de orice impresie – într-un mod bine definit, în raport cu prezența la zenit a anumitor constelații.”³⁰⁵

STANȚA a V-a – FOHAT: COPILUL IERARHIILOR SEPTENARE

&1. – Cei Șapte Primordiali, Primele Șapte Sufluri ale Dragonului Întelepciunii, produc la rândul lor, din Suflurile lor Circulare Sacre, Turbionul Ardent.

305 *Misterele Horoscopului*, ELY STAR, p. XI.

Această STANȚĂ este, poate, cel mai greu de explicat. Formularea ei nu poate fi înțeleasă decât de cel care este pe deplin familiarizat cu alegoria orientală și cu frazeologia intenționat voalată. Se pune mai întâi următoarea întrebare: Cred oare ocultişti că aceşti „Constructori”, „Lipika” şi „Fiii Luminii” sunt nişte entităţi, sau sunt doar simple imagini mentale?

Răspundem simplu: Admiţând folosirea anumitor imagini mentale pentru exprimarea Puterilor personificate, trebuie în acelaşi timp să admitem existenţa acestor Entităţi, altfel riscăm să negăm existenţa Umanităţii Spirituale în specia umană fizică. Căci armatele acestor fii ai Luminii şi ai „Fiilor născuţi din Minte” ai primei Raze manifestate de Totul Necunoscut sunt însăşi rădăcina Omului Spiritual. În afară de situaţia în care credem în dogma deloc filozofică a unui suflet creat special la fiecare naştere umană – creaturi noi produse zilnic, de la „Adam” încoace – trebuie să admitem învăţătura ocultă. Acest lucru va fi explicat la momentul potrivit. Să vedem acum care poate fi semnificaţia acestei Stanţe oculte.

DOCTRINA SECRETĂ ne învaţă că pentru a deveni un Zeu divin, pe deplin conştient – şi chiar unul dintre cei mai elevaţi –

INTELIGENŢELE Spirituale Primordiale trebuie să treacă prin stadiul uman. Iar cuvântul *uman* nu se referă numai la umanitatea noastră terestră, ci şi la muritorii care locuiesc în oricare altă lume, adică la acele Inteligenţe care au atins echilibrul adecvat între materie şi spirit, pe care noi îl avem acum, de când s-a trecut de mijlocul celei de-a Patra Raze Rădăcină a celui de-al Patrulea Ciclu. Fiecare Entitate trebuie să-şi câştige pentru ea însăşi şi prin experienţa ei proprie dreptul de a deveni divină. Marele gânditor german Hegel trebuie să fi cunoscut sau simţit intuitiv acest adevăr atunci când spunea că Inconştientul nu a evoluat în Univers decât „în speranţa de a atinge o clară conştiinţă de sine”, altfel spus de a deveni Om, căci aceasta este şi semnificaţia secretă a frazei *puranice* atât de des repetată care îl reprezintă pe *Brahma* ca fiind „mănat de dorinţa de a crea”. Aceasta explică de asemenea semnificaţia cabalistică ascunsă a următoarei formulări: „Sufiul devine piatră; piatra devine plantă, iar planta devine animal; animalul devine om; omul devine un spirit, spiritul devine zeu.” Fiii Născuţi din Minte, *Rishii*, Constructorii etc., au fost cu toţii oameni – oricare ar fi fost forma lor în alte lumi şi în *Manvantarele* precedente.

Întrucât acest subiect este excesiv de mistic, este foarte greu să-l explicăm în toate detaliile şi implicaţiile sale, căci întregul mister al creaţiei evolutive este conţinut în el. Una sau două fraze din această *Shloka* amintesc foarte mult de frazele analoge din *Cabala* şi de frazeologia Regelui Psalmist³⁰⁶. Amândouă, vorbind despre Dumnezeu, Îl arată făcând din vânt mesagerul Său şi din „servitorii Săi, un foc arzător”. Dar în Doctrina Ezoterică, aceste cuvinte sunt folosite la figurat. „Turbionul arzător” este praful cosmic incandescent care urmează în mod irezistibil, la fel cum fierul urmează magnetul, gândirea directoare a „Forţelor Creatoare”. Totuşi, acest praf cosmic este mai mult decât atât, căci fiecare

306 Psalm CIV, 4.

atom din Univers conține potențialitatea conștiinței de sine și este, la fel ca Monadele lui Leibnitz, un Univers în el însuși și pentru el însuși. *Este un atom și un inger.*

În această privință, trebuie să remarcăm că una dintre mințile luminate ale Școlii Evoluționiste moderne, dl A.R. Wallace, demonstrând insuficiența „selecției naturale” ca singur factor al dezvoltării omului fizic, admite, practic, ceea ce discutăm aici. El susține că evoluția umană a fost dirijată de Inteligențe superioare, a căror acțiune este un factor necesar al planului Naturii. Dar din moment ce operarea acestor Inteligențe este admisă într-un anumit aspect, trebuie, prin deducție logică, să fie extinsă și la alte aspecte. Nu i se poate trasa o limită arbitrară.

STANȚA a V-a (2)

&2. – Ei fac din el Mesagerul Voinței lor (a). *Dzyu*-l devine *Fohat*; Fiul ager al Fiilor Divini, ai căror Fii sunt *Lipikași*³⁰⁷, se învârtă în cerc. *Fohat* este Calul, iar Gândirea Călărețul³⁰⁸. El trece ca un fulger prin norii de foc³⁰⁹ (b); el face Trei, Cinci și Șapte Pași prin cele Șapte Regiuni superioare și cele Șapte Regiuni inferioare³¹⁰. El ridică Vocea, cheamă Scânteile nenumărate³¹¹ și le reunește (c).

(a). Aceasta îi arată pe cei „Șapte Primordiali” folosindu-l drept Vehicul (*Vahana*, subiectul manifestat care devine simbolul Puterii care dirijează) pe *Fohat*, care a fost numit, prin urmare, „Mesagerul Voinței lor”, „Turbionul Ardent”.

307 Nu trebuie să pierdem din vedere diferența care există între Constructori, Spiritele planetare și *Lipikași* (a se vedea *Shloka*-urile 5 și 6 ale acestui Comentariu).

308 Adică el este sub influența gândirii lor directe.

309 Ceața cosmică.

310 Lumea care va fi.

311 Atomii.

(b). „*Dzyu* devine *Fohat*” – expresia se explică de la sine. *Dzyu* este Cunoașterea reală (magică) sau Înțelepciunea Ocultă, care, aplicându-se la adevărurile eterne și la cauzele primordiale, devine aproape omnipotentă atunci când este exercitată în direcția cea bună. Antiteza ei este *Dzyu-mi*, sau cea care se referă doar la iluzii și la falsele aparențe, ca, de exemplu, științele noastre moderne exoterice. În acest caz, *Dzyu* exprimă Înțelepciunea colectivă a *Dhyani-Buddhașilor*.

Întrucât presupunem că cititorul nu îi cunoaște pe *Dhyani-Buddhași*, este bine să spunem că, după părerea orientaliștilor, există cinci *Dhyani* care sunt *Buddhașii* Celești, ale căror manifestări în lumea formei și a materiei sunt *Buddhașii* Umani. Totuși, din punct de vedere ezoteric, *Dhyani-Buddhașii* sunt șapte, însă numai cinci dintre ei s-au manifestat până acum³¹², ceilalți doi urmând să vină în cea de-a Șasea și în cea de-a Șaptea Rasă - Rădăcină. Ei sunt, ca să spunem așa, prototipurile eterne ale *Buddhașilor* care apar pe Pământ, iar fiecare *Buddha* își are prototipul lui dumnezeiesc specific. Astfel, de exemplu, *Amitabha* este *Dhyani-Buddha* lui *Gautama Shakyamuni* și se manifestă prin acesta din urmă de fiecare dată când acest mare Suflet se încarnează pe Pământ, ca în cazul lui *Tzon-kha-pa*³¹³. Ca o sinteză a celor șapte *Dhyani-Buddhași*, *Avalokiteshvara* a fost întâiul *Buddha* (Logosul) și *Amitabha* este „Zeul” interior al lui *Gautama*, care, în China, este numit *Amita* (*Buddha*). Ei sunt, după cum afirmă pe bună dreptate profesorul Rhys Davis, „contrapărțile glorioase în lumea mistică, libere de condițiile degradante ale acestei vieți materiale” ale fiecărui *Buddha* pământesc și muritor – *Manushi-Buddhași* eliberați, desemnați pentru a guverna Pământul în timpul acestui Ciclu.

312 A se vedea *Esoteric Buddhism* („Buddhismul Esoteric”), de A.P. Sinett; ediția a V-a, cu note, pp. 171, 173.

313 Primul și cel mai mare dintre reformatorii tibetani: el a fondat secta „Bonetelor Galbene”, *Gelukpas* (în limba tibetană, *Dge-lugs-pa*). El s-a născut în anul 1355 al erei noastre în regiunea *Amdo* și a fost Avatarul lui *Amitaba*, numele celest al lui *Gautama Buddha*.

Aceștia sunt „*Buddhașii* Compasiunii”, toți *Anupadaka* (fără părinți), adică ieșiți în mod direct din Esența Dumnezeiască. Învățătura ezoterică – care spune că fiecare *Dhyani-Buddha* are facultatea de a crea din el însuși un fiu, celest și el, un *Dhyani-Boddhisattva*, care, după moartea lui *Manushi* (uman) *Buddha*, trebuie să continue opera acestuia – se bazează pe faptul că cea mai înaltă Inițiere primită de cineva care a fost adumbrit de „Spiritul lui Buddha” (care, după părerea orientaliștilor, i-a creat pe cei cinci *Dhyani-Buddha*) transformă aproape în întregime un candidat într-un *Boddhisattva*, îl creează ca atare prin puterea Marelui Inițiator.

(c). *Fohat*, unul dintre cei mai importanți, dacă nu cel mai important dintre personajele din cosmogoniile ezoterice, trebuie să fie minuțios descris. La fel ca în cosmogonia greacă arhaică (care diferă foarte mult de mitologia ulterioară), în care *Eros* este cea de-a treia persoană a Trinității Primordiale, *Haos*, *Goa*, *Eros* – care corespunde cu Trinitatea cabalistică, *En-Soph*, sau TOTUL fără Limite (căci *Haosul* este Spațiul, de la *Χαίω*, a deschide larg, a fi golit), *Shekinah* și Bătrânul Zilelor sau Sfântul Duh – la fel deci, *Fohat* înseamnă ceva în Universul încă Nemanifestat și altceva în Lumea Fenomenală Cosmică. În aceasta din urmă, el este acea putere ocultă, electrică și vitală care, în Voința Logosului Creator, unește și adună toate formele și le dă primul impuls, care, cu timpul, devine legea. Dar în Universul Nemanifestat, *Fohat* este cu totul altceva, la fel cum *Eros* este cu totul altceva decât strălucitorul *Cupidon* înaripat de mai târziu, *Amorul*. *Fohat* nu are încă nimic de-a face cu Cosmosul, deoarece Cosmosul încă nu s-a născut, iar Zeii încă dorm în „Mama-Tată”. Este o idee filozofică abstractă. El nu produce încă nimic din el însuși, ci este pur și simplu acea Forță creatoare potențială prin acțiunea căreia *Noumenul* tuturor fenomenelor viitoare se divizează, ca să spunem așa, pentru a se reuni într-un act mistic supersenzual, și proiectează Raza creatoare. Atunci când „Fiul Divin” iese din ea, *Fohat* devine forța propulsoare, Puterea activă care este cauza pentru care UNUL devine DOI și TREI – pe planul

cosmic al manifestării. „Unul” triplu se diferențiază în „multiplu”, și *Fohat* este transformat în acea forță care adună atomii elementali și îi face să se unească și să se combine. Găsim un ecou al acestei învățăături primordiale în mitologia greacă antică: *Erebe* și *Nux* se nasc din *Haos*, și, sub acțiunea lui *Eros*, dau naștere, la rândul lor, *Ætherului* și *Hemerei*, lumina regiunilor superioare și cea a regiunilor inferioare sau terestre. Tenebrele dau naștere luminii. Comparați, în *Purane*, Voința sau „Dorința” de a crea a lui *Brahma* și în cosmogonia feniciană a lui Sanchoniathon, doctrina care afirmă că dorința, *πότος*, este principiul creației.

Fohat este intim legat de „VIAȚA UNICĂ”. Din Unul Necunoscut, TOTALITATEA Infinită emană UNUL Manifestat sau Divinitatea *Manvantarică* periodică; acesta este Mentalul Universal care, separat de Sursa sa, este Demiurgul sau Logosul Creator al Cabaliștilor occidentali și *Brahma* cel cu patru Fețe al religiei hinduse. În totalitatea sa, din punct de vedere al Gândirii Dumnezeiești manifestate, el reprezintă, în doctrina ezoterică, Armatele înalților *Dhyani-Chohani* Creatori. Simultan, odată cu evoluția Mentalului Universal, Înțelepciunea Ascunsă a lui *Adi-Buddha* – Unicul Suprem și Etern – se manifestă ca *Avalokiteshvara* (*Ishvara* Manifestat) care este *Osiris* al egiptenilor, *Abura Mazda* al zoroastrienilor, *Omul Celest* al filozofiei ermetice, *Logosul* platonicienilor, *Atman* al vedanticilor³¹⁴. Prin acțiunea Înțelepciunii Manifestate sau *Mahat*, reprezentată de acești nenumărați centri de energie spirituală din Cosmos, Reflexia Minții Universale, care este Ideea Cosmică și Forța Intelectuală care însoțește această Ideea, devine în mod obiectiv *Fohat-ul* filozofului ezoteric budist. Urmând cele șapte principii ale lui *Akasha*, *Fohat* acționează asupra Substanței manifestate sau a Elementului Unic, după cum am spus mai înainte, și diferențiind-o în diverși centri de energie, pune în mișcare

314 Se pare că Subba Row îl identifică cu *Logosul* și îl numește astfel. (A se vedea Conferințe despre *Bhagavad Gita*, în *The Theosophist*, volumul al IX-lea. A se vedea de asemenea *The Philosophy of the Bhagavad Gita*, ediția a 3-a, Adyar, 1931.)

legea Evoluției Cosmice care, ascultând de Ideea Minții Universale, creează toate diversele forme de viață în Sistemul Solar manifestat.

Sistemul Solar creat de acești agenți este compus din Șapte Principii – la fel ca tot ceea ce face parte din acești centri. Aceasta este învățătura ezoterismului transhimalayan. Fiecare filozofie, totuși, își are propriul ei mod de a împărți aceste principii...

Fohat este deci personificarea puterii electrice vitale, unitatea transcendentală care unește toate energiile cosmice, atât pe planurile invizibile, cât și pe planurile manifestate; acțiunea sa în aceste fenomene, unde aparentul subiectiv acționează asupra aparentului obiectiv și îl pune în acțiune, seamănă – la o scară imensă – cu cea a unei Forțe vitale vii create de VOINȚĂ. *Fohat* nu este doar simbolul viu al Receptaculului acestei Forțe, ocultistii îl consideră o Entitate; forțele asupra cărora el acționează sunt cosmice, umane și terestre, și ele își exercită influența pe toate aceste planuri. Pe planul terestru, influența sa se face simțită în forța magnetică generată de puternica dorință a magnetizatorului. Pe plan cosmic, el prezidează puterea edificatoare care, prin modul în care formează lucrurile – de la sistemul planetar până la cel mai mic gândăcel sau la o simplă floare – împlinește planul pe care Mintea Naturii, Gândirea Dumnezeiască l-a stabilit referitor la dezvoltarea și creșterea acelui lucru. El este, din punct de vedere metafizic, Gândirea obiectivă a Zeilor, „Cuvântul făcut trup”, la o scară mai mică, și mesagerul Ideei cosmice și umane: forța activă a Vieții Universale. În aspectul său secundar, *Fohat* este Energia Solară, fluidul electric vital³¹⁵, Principiul al Patrulea și conservator, Sufletul Animal al Naturii, ca să spunem așa, sau Electricitatea.

315 În 1882, Președintele Societății Teosofice, Colonelul Olcott, a fost atacat pentru faptul că a susținut, într-una din conferințele sale, că Electricitatea este materie. Și totuși aceasta este învățătura Doctrinei Oculte. „Forța” și „Energia” pot fi nume mai comode pentru a desemna electricitatea atât timp cât Știința europeană nu va ști nimic mai mult despre ea; dar ea este, în realitate, materie – ca și Eterul de altfel, care este și el atomic, deși mai multe grade îl separă de ea. Pare ridicol să susținem că un lucru nu poate fi numit

În India, *Fohat* este legat de *Vishnu* și *Surya* în rolul care i se atribuită în Antichitate primului dintre acești Zei; căci *Vishnu* nu este un mare zeu în *Rig Veda*. Numele de *Vishnu* vine de la rădăcina *Vish*, care înseamnă „a penetra”; *Fohat* este numit „Cel care penetrează”, Fabricantul, pentru că

materie din cauză că – pentru Știință – el este imponderabil. Electricitatea este „imaterială” în sensul că moleculele nu sunt perceptibile, nici experimentabile, dar ea poate fi totuși atomică, iar ocultistii susțin acest lucru: deci ea este materie. Dar presupunând chiar că ar fi antiștiințific să vorbim despre ea în acești termeni, din moment ce Știința consideră Electricitatea o sursă de energie sau pur și simplu Energie și Forță, putem oare să ne gândim la o forță sau la o energie fără a-i alătura ideea de materie? Matematicianul Maxwell, una

el fasonază atomii din substanță brută³¹⁶. În textele sacre din *Rig Veda*, *Vishnu* apare de asemenea ca „o manifestare a Energiei Solare” și este descris ca traversând cele șapte regiuni ale Universului din trei pași; dar acest zeu vedic are puține lucruri în comun cu *Vishnu* cel din perioadele târzii. Prin urmare, cei doi (*Fohat* și *Vishnu*) sunt identici în această trăsătură particulară, și unul este copia celuilalt.

Cei Trei și cei Șapte „Pași” se referă la cele șapte sfere locuite de om, despre care se vorbește în Doctrina Ezoterică, precum și la cele șapte regiuni ale Pământului. În ciuda obiecțiilor aduse de unii așa-ziși orientaliști, în scrierile exoterice hinduse se vorbește distinct despre cele șapte Lumi, sau Sfere ale Lanțului nostru Planetar.

Dar toate aceste numere sunt în mod straniu legate, în alte cosmogonii, de numere asemănătoare, precum și de simbolurile lor; putem constata aceasta prin studiul comparat și paralel al vechilor religii. „Cei trei pași ai lui *Vishnu*” prin cele „șapte regiuni ale Universului” din *Rig Veda* au fost explicate în diferite feluri de comentatori; s-a spus că ele înseamnă, din punct de vedere cosmic, focul, fulgerul și Soarele și că au fost făcute pe Pământ, în aer și în cer; alții au pretins că erau cei „trei pași” ai Piticului (încarnare a lui *Vishnu*), deși *Aurnavabha* a spus, mai filozofic – și foarte corect din punct de vedere astronomic – că ei reprezintă diversele poziții ale Soarelui: răsăritul, miezul zilei și apusul. Doar Filozofia Ezoterică ne dă o

dintre cele mai mari autorități în domeniul electricității și al fenomenelor electrice, spunea cu ani în urmă că electricitatea este materie, nu doar mișcare. „Dacă acceptăm ipoteza că substanțele elementare sunt compuse din atomi, nu putem evita să concluzionăm că electricitatea, pozitivă sau negativă, este împărțită în particule elementare definite, care se comportă ca niște atomi de electricitate” (HELMOTZ, *Faraday Lecture*, 1881). Noi vom merge chiar mai departe și vom spune că electricitatea este nu numai Substanță, ci este emanația unei Entități care nu este nici Dumnezeu, nici Diavolul, ci una dintre acele nenumărate entități care guvernează Lumea noastră, după eterna *Lege a Karmei*.

316 Este bine cunoscut faptul că nisipul, atunci când este pus pe o placă metalică aflată în vibrație, ia o serie de forme regulate și diverse. Poate da Știința o explicație completă acestui fenomen?

explicație clară, cu toate că și *Zoharul* oferă în această privință o învățătură foarte filozofică și în același timp lucidă. Într-adevăr, el afirmă că la început, *Elohimii* (*Alhim*) erau numiți *Achad*, „Unul” sau „Divinitatea Unică în Multiplu”, idee care este foarte simplă ca concepție panteistă – panteistă în sens filozofic, bineînțeles. Apoi s-a produs modificarea. „*Iehova* este *Elohim*” care unifica multiplicitatea și făcea primul pas către monoteism. Apare acum întrebarea: Cum adică „*Iehova* este *Elohim*?” Răspunsul este: „Prin Trei Pași” pornind de jos. Semnificația e clară. Pașii sunt simboluri, embleme mutuale și corelative ale Spiritului, Sufletului și Corpului (OMUL); ale Cercului transformat în Spirit, ale Sufletului Lumii și ale Corpului (Pământul). Ieșind din Cercul Infinitului, pe care nimeni nu-l înțelege, *En-Soph* – sinonim cabalistic al lui *Parabrahman*, al lui *Zeroana Akerne* al mazdeenilor sau al oricărui alt „INCOGNOSCIBIL” – devine „Unu” (ACHAD, EKA, AHU); atunci el este transformat prin evoluție în „Unul în multiplu”, *Dhyani-Buddhași* sau *Elohimii*, sau *Amshaspenzi*, și cel de-al treilea Pas al său este în generația cărnii, sau „Omul”. Și din Om, sau *Jah-Hovah*, „mascul-femelă”, entitatea interioară și dumnezeiască devine, pe plan metafizic, încă o dată, *Elohimul*.

Numerele 3, 5 și 7 sunt numere de prim rang în ezoterism, după cum am arătat în *Isis Dezvăluită*. Un arhitect scria:

„Există 3, 5 și 7 trepte pentru a arăta o promenadă circulară. Cele trei fețe ale lui trei, 3; 5, 3; și 7, 3 etc.; uneori aceasta apare sub forma: $753/2=376,5$ și $7635/2=3817,5$ și raportul de $20.612/6.561$ picioare, ca măsură a unui cot, dă măsurile Marii Piramide.”

Trei, cinci și șapte sunt numerele mistice, iar primul și ultimul sunt onorate atât de hinduși, cât și de parși – Triunghiul fiind peste tot un simbol al divinității. Este de la sine înțeles că doctorii în teologie – Cassel, de exemplu – spun că *Zoharul* explică și apără Trinitatea creștină (!), în

timp ce această dogmă creștină provine din triumghiul ocultismului arhaic și al simbologiei păgânilor. Cei trei pași se referă, din punct de vedere metafizic, la coborârea Spiritului în Materie, de la Logosul căzând ca o rază mai întâi în Spirit, apoi în Suflet și în final în forma fizică a omului, unde devine Viață.

Ideea cabalistă este identică cu ezoterismul din perioada arhaică. Acest ezoterism este proprietatea comună a tuturor și nu îi aparține nici celei de-a Cincea Rase Ariene, nici vreuncea din numeroasele sale sub-rase. El nu le aparține nici preinșilor turanieni, nici egiptenilor, nici chinezilor, nici caldeenilor, nici celorlalte șapte diviziuni ale celei de-a Cincea Rase-Rădăcină, ci celei de-a Treia și celei de-a Patra Rase-Rădăcină, pe ai cărei descendenți îi găsim în Sămânța celei de-a Cincea, Arienii antici. Cercul a fost, la toate națiunile, simbolul Necunoscutului – al Spațiului fără Limite, veșmântul abstract al unei abstracții mereu prezente – Divinitatea Incognoscibilă. El reprezintă Timpul fără limite în Eternitate. *Zeroana Akerne* este de asemenea „Cercul fără Limite al Timpului Necunoscut” și din acest Cerc iese Lumina radioasă, SOARELE Universal sau *Ormazd*³¹⁷, iar acesta din urmă este identic cu *Cronos*, sub forma sa Eoliană, cea a Cercului. Căci Cercul este *Sar* și *Saros*, sau Ciclu. Era Zeul Babilonian, al cărui orizont circular era simbolul vizibil al invizibilului, în timp ce Soarele era Cercul UNU de unde au provenit orbitele cosmice al căror conducător era considerat. *Zeroana* este *Chakra* sau Cercul lui Vishnu, emblema misterioasă care este, după cum o definea un mistic, „o curbă de o asemenea natură încât oricare din părțile sale, prelungite în mod indefinit, și-ar îndoi extremitățile și le-ar uni, pentru a forma o unică și aceeași curbă, sau ceea ce numim Cerc”. Nu s-ar putea da o mai bună definiție simbolului și naturii evidente a Divinității care, avându-și circumferința peste tot (cel fără limite) își are, în același timp și centrul

317 *Ormazd* este *Logosul*, „Primul Născut” și Soarele.

peste tot, altfel spus se găsește în fiecare punct al Universului. Divinitatea invizibilă este, prin urmare, de asemenea, *Dhyani-Chohanii* sau *Rishii*, cei șapte antici și cei nouă, exterior, și de asemenea zecele care constituie unitatea lor sintetică: de aici, ACELA intră în Om.

Revenind la cel de-al patrulea paragraf al comentariului STANȚEI a IV-a, cititorul va înțelege acum de ce, în timp ce *Chakra* transhimalayană conține scrisă în ea un triunghi, o primă linie verticală, un pătrat³¹⁸, o a doua linie verticală și o pentagramă cu un punct în centru – Cercul cabalistic al *Elohimilor* revelează, atunci când literele cuvântului מיהלא (*Alhim* sau *Elohim*) sunt citite numeric, cifrele faimoase 13514, sau, prin anagramare, 31415 – astronomicul π (pi) sau semnificația ascunsă a *Dhyani-Bhuddhașilor*, *Geberi*, *Giborim*, *Kabiri* și *Elohim*, care înseamnă toți „Mari Oameni”, „Zeii”, „Oameni Celești” și, pe pământ, „Uriași”.

Șaptele a fost un număr sacru la toate popoarele, dar niciunul nu i-a dat întrebuințări atât de fiziologice și materialiste ca evreii. La ei, 7 era în primul rând numărul generator, iar 9 era numărul masculin, cauzator, ceea ce forma, după cum a fost demonstrat de cabaliști, *otz-ul*, טז (90, 70), sau „Copacul Grădinii Edenului”, „dublul baston hermafrodit al celei de-a Patra Rase. Era simbolul „Sfintei Sfintelor”, treiul și patrul separării sexelor. Aproape fiecare dintre cele 22 de litere ale limbii ebraice este un simbolic falic. Din cele două litere de mai sus, una, *ayin*, este un semn feminin, care reprezintă în mod simbolic un ochi; cealaltă, o literă masculină, *tza*, reprezintă un cârlig de undiță sau o sulită. În schimb, la hinduși și la arieni în general, semnificația acestui număr era multiplă și se referea aproape în întregime la adevărurile metafizice și astronomice. *Rishii* și Zeii lor, Demonii și Eroii lor au semnificații istorice și etice.

Un cabalist care într-o lucrare încă nepublicată face o paralelă între *Cabala* și *Zohar* pe de-o parte și Ezoterismul Arian de cealaltă parte, ne spune:

318 Un cub, în ediția din 1888.

„Exprimările clare, scurte și exacte ale evreilor depășesc cu mult frazeologia hindușilor – cam în felul în care Psalmistul spune, pentru a exprima o idee asemănătoare: «Gura mea vorbește cu limba mea, nu îți cunosc numerele (LXXI, 15)...» Glifa hindusă, prin insuficiența pe care o denotă amestecul său bizar de aspecte diverse, arată că a făcut aceleași împrumuturi din limbi străine ca și grecii (grecii mincinoși) și masonii, ceea ce, cu toată asprimea monosilabică și sărăcia (aparentă) a limbii ebraice, indică faptul că aceasta are o vechime cu mult mai mare decât oricare altă limbă și că ea a fost sursa lor (!) sau cel puțin că este mai aproape decât oricare dintre ele de această sursă.”

Acest lucru este complet fals. Eruditul nostru confrate judecă, se pare, sistemele religioase hinduse după *Shastrelor* și *Puranelor* lor, probabil după cele din urmă și mai ales după traduceri lor moderne făcute de orientaliști, traduceri care le desfigurează până ce le fac de nerecunoscut. Dar dacă vrem să stabilim o comparație, trebuie să ne raportăm la sistemele lor filozofice și mai ales la învățăturile lor ezoterice. Fără nicio îndoială, simbologia *Pentateuhului* și chiar cea a *Noului Testament* provin din aceeași sursă. Dar cu siguranță, Piramida lui Keops, ale cărei măsuri, după descoperirile profesorului Piazzi Smythe, se regăsesc în miticul așa-zis *Templu al lui Solomon*, nu este mai recentă decât cărțile lui Moise. Prin urmare, dacă există o atât de mare identitate cum se pretinde, imitația servilă este imputabilă evreilor, nu egiptenilor. Glifele evreilor – și chiar limba lor, ebraica, nu sunt originale. Ele au fost împrumutate de la egipteni, de la care Moise a dobândit cunoașterea limbii copte, înrudită cu vechea limbă feniciană, dacă nu chiar strămoașa acesteia, și cu cea a *hyksos*-ilor, despre care Iosif afirmă că sunt strămoșii egiptenilor³¹⁹. Da, dar ce sunt pastorii *hyksos*? Și ce erau egiptenii? Istoria nu știe nimic în

319 Împotriva lui *Apion*, I, 25.

această privință, iar speculațiile și teoriile se dezvoltă după bunul plac al istoricilor³²⁰.

„Khamismul, sau vechea limbă coptă, provine din Asia occidentală și conține câțiva germeni de semită, mărturisind astfel unitatea sau analogia străveche dintre rasele ariană și semită”, spune Bunsen, care plasează marile evenimente din Egipt cu 9.000 de ani înainte de Christos. Un lucru este sigur: în ezoterismul arhaic și în gândirea ariană găsim o mare filozofie, în timp ce în arhivele ebraice nu găsim decât o abilitate incomparabilă de a inventa apoteoze ale cultului falic și ale teogoniei sexuale.

Arienii nu și-au bazat niciodată în întregime religia, așa cum au făcut evreii, pe simboluri fiziologice. De asemenea, este cert că textele hinduse au fost scrise în mod intenționat voalat pentru public, fapt demonstrat prin aceea că ele se contrazic; într-adevăr, găsim câte o explicație diferită în fiecare *Purana* și în fiecare poem epic. Totuși, atunci când sunt citite în sensul lor ezoteric, ele au toate aceeași semnificație. De exemplu, o anume povestire enumeră șapte lumi, fără a include lumile inferioare, care sunt tot în număr de șapte; aceste 14 lumi superioare și inferioare nu au nimic de-a face cu clasificarea Lanțului Septenar – ele aparțin lumilor pur eterate și invizibile. Vom vorbi despre ele mai târziu. Pentru moment, este suficient să arătăm că se face referire la ele ca și cum ar aparține Lanțului. „O altă enumerare le dă celor șapte lumi următoarele nume: pământ, firmament, cer, regiune intermediară, loc de naștere, sejur al beatitudinii și sălaș al adevărului – plasându-i pe *Fiii lui Brahma* în cea de-a șasea diviziune și spunând că cea de-a cincea, *Jnana-Loka*, este locul unde renasc animalele ucise în conflagrația generală.”³²¹ În capitolele care urmează, referitoare la simbolism, vom oferi câteva învățături cu adevărat ezoterice. Cel care este pregătit le va înțelege semnificația ascunsă.

320 A se vedea *Isis Dezvăluită*, II, 430, 438.

321 A se vedea *Hindu Classical Dictionary*, de Dowson.

STANȚA a V-a (3)

&3. – El este Spiritul care le ghidează și le conduce. Atunci când își începe munca, el desparte Scânteile din Regatul Inferior³²², care plutesc și vibrează de bucurie în lăcașurile lor luminoase³²³ și formează Germeii Roților. El le plasează în cele Șase direcții ale Spațiului și lasă Una la mijloc – Roata Centrală.

„Roțile”, după cum am explicat mai devreme, sunt centri de forță în jurul cărora materia cosmică se întinde și, trecând prin cele șase stadii de consolidare, devine sferică, transformându-se în cele din urmă în globuri sau sfere. Una dintre învățăturile fundamentale ale Cosmogoniei Ezoterice este aceea că în timpul *Kalpa*-urilor (sau *Æonilor*) de Viață, MIȘCAREA, care în timpul perioadelor de Repaus „*palpită și vibrează prin fiecare atom adormit*” (Comentariu la *Cartea lui Dzyan*) capătă, de la trezirea Cosmosului și până la o nouă „ZI”, o tendință crescândă de a deveni circulară. „Divinitatea devine un TURBION.” [Ne putem întreba – așa cum a făcut și autoarea acestor pagini: cine și-a putut da seama de această diferență în ceea ce privește Mișcarea, din moment ce întreaga natură este atunci redusă la esența ei primară și nu poate exista nimeni – nici măcar *Dhyani-Chohanii*, care sunt cu toții în *Nirvana* – ca să o vadă? Răspunsul este că totul în Natură trebuie judecat prin analogie. Deși Divinitățile cele mai elevate (Arhanghelii sau *Dhyani-Buddhașii*) sunt incapabile să pătrundă misterele care se află cu mult dincolo de sistemul nostru planetar și de Cosmosul vizibil, au existat totuși, în timpuri străvechi, mari clarvăzători și profeți care au reușit să perceapă retrospectiv misterul Suflului și al Mișcării atunci când sistemele de Lumi se aflau în repaus, adâncite în somnul lor periodic.]

Roțile sunt numite de asemenea *Rotae* – roțile în mișcare ale orbitelor cerești care participă la crearea lumii – atunci când se referă la principiul

322 Atomii minori.

323 Norii gazoși.

care însuflețește stelele și planetele; în *Cabala*, ele sunt reprezentate de *Ophanium*, îngerii Sferelor și stelelor, fiind sufletele care însuflețesc aceste Sfere și stele³²⁴.

Această lege a mișcării de rotație a materiei primordiale este una din concepțiile cele mai vechi ale filozofiei grecești, ai cărei primi Înțelepți rămași în istorie erau aproape toți Inițiați în *Mistere*. Grecii o primiseră de la egipteni, aceștia de la caldeeni, care fuseseră la rândul lor elevii brahmanilor Școlii Ezoterice. Leucip și Democrit din Abder – discipol al Magilor – afirmău că această mișcare migratorie a atomilor și a sferelor există dintotdeauna, din eternitate³²⁵. Hicetas, Heraclit, Ephantus, Pitagora și toți elevii săi au afirmat rotația Pământului, iar Aryabhata din India, Aristarh, Seleucus și Arhimede i-au calculat revoluția la fel de științific cum o fac în prezent astronomii noștri, în timp ce teoria Turbioanelor Elementare era cunoscută de Anaxagora și susținută de el cu 500 de ani înainte de Christos, adică cu aproape 2.000 de ani înainte ca ea să fie descoperită de Galilei, Descartes, Swedenborg și, în cele din urmă, cu câteva mici modificări, de Sir W. Thomson³²⁶. Trebuie să recunoaștem – dacă dorim să fim corecți – că toate aceste noțiuni sunt ecouri ale doctrinei

324 A se vedea *Kabbala Denudata*, „De Anima”, p. 113.

325 „Doctrina rotației Pământului în jurul unei axe a fost afirmată pentru prima oară de pitagoreicianul Hicetas, probabil încă din anul 500 înainte de Christos. Ea a fost de asemenea afirmată de elevul său, Ephantus, și de Heraclit, elevul lui Platon. Imobilitatea Soarelui și mișcarea de revoluție a Pământului pe o orbită au fost demonstrate de Aristarh din Samos, încă din anul 281 înainte de Christos, ca supoziții conforme cu faptele observate. Teoria heliocentrică era de asemenea afirmată în jurul anului 150 înainte de Christos de către Seleucus din Seleucia, pe Tigru. [Ea a fost afirmată cu 500 de ani înainte de Christos de Pitagora – H.P.B.] Se spune de asemenea că Arhimede a vorbit de teoria heliocentrică într-o lucrare intitulată *Psammities*. Sfericitatea Pământului a fost în mod clar afirmată de Aristotel, care a adus drept dovadă forma umbrei pe care Pământul o proiectează pe Lună în timpul eclipselor (Aristotel, *De Caelo*, cartea a III-a, cap. XIV). Plinius a apărut aceeași idee (*Ist. Nat.*, II, 65). Se pare că aceste idei au fost pierdute pentru știință timp de mai mult de o mie de ani...” (Winchell, *World Life*, 551, 2).

326 *On Vortex Atoms* [a se vedea *Conferințe științifice și alocuțiuni. Constituirea materiei*, de Sir William Thomson (Lord Kelvin), trad. Fr. Paris, Gauthier-Villars, 1902].

arhaice pe care urmărim să o explicăm acum. Cum se face că oamenii din ultimele câteva secole au ajuns la aceleași idei și concluzii care erau afirmate ca adevăruri axiomatice, în taina *Adytum*³²⁷-urilor acum 12.000 de ani? Este o chestiune de care ne vom ocupa separat. Câțiva dintre ei au fost conduși la aceste idei de progresul natural al științei fizice și prin observație independentă; alții – Copernic, Swedenborg și alți câțiva – în ciuda faptului că erau foarte instruiți – și-au datorat această cunoaștere intuiției, cu mult mai mult decât ideilor dobândite și dezvoltate în mod curent în cursul studiilor lor³²⁸.

[Dovada că Swedenborg, care nu avusese posibilitatea să cunoască ideile ezoterice ale budismului, s-a apropiat singur, în concepțiile sale generale, de învățătura ocultă, este dată de eseul său referitor la Teoria Turbioanelor. În traducerea lui Clissold, citată de profesorul Winchell³²⁹, găsim următorul rezumat:

„Cauza primară este infinitul sau nelimitatul. Acesta dă naștere primului finit sau limitat (*Logosul* în manifestarea Sa și Universul). Ceea ce produce o limită este analog cu mișcarea³³⁰. Limita creată este un punct a cărui esență este mișcarea, dar întrucât această esență este fără părți, ea nu este adevărata mișcare, ci pur și simplu *connatusul*³³¹ său. Din aceasta provin extensia, spațiul, forma și succesiunea, sau timpul. La fel cum în geometrie punctul generează linia, linia generează suprafața, iar suprafața un corp solid, aici *connatusul* punctului tinde către linii, suprafețe și corpuri solide. Altfel spus, Universul este conținut *in ovo* în primul punct natural...”

327 *Adytum* = spațiu sacru în altar, n.t.

328 A se vedea *Un mister referitor la Buddha*, volumul al V-lea, secț. 43.

329 Op. cit., 567.

330 A se vedea *Stanța I*.

331 *Connatus* = Ceea ce se naște odată cu ea. În doctrina noastră nu este un *connatus*, ci o transformare a ceea ce în nemanifestare este Vibrația Eternă, în mișcare giratorie în Lumea fenomenală sau manifestată.

„Mișcarea către care tinde *connatusul* este circulară, deoarece cercul este cea mai perfectă dintre toate figurile... Tipul perfect de mișcare trebuie să fie mișcarea circulară perpetuă, adică o mișcare provenind din centru către periferie și de la periferie către centru.”³³²

Toate cele de mai sus sunt pur și simplu ocultism.]

Prin cele „Șase Direcții ale Spațiului” se înțelege aici „Dublul Triunghi”, joncțiunea și uniunea dintre Spiritul pur și Materie, dintre *Arupa* și *Rupa*, ale cărui triunghiuri sunt un Simbol. Acest dublu Triunghi este un semn al lui *Vishnu*; este *Pecetea lui Solomon* și *Sri Yantra* brahmanilor.

STANȚA a V-a (4)

8&4. – *Fohat* trasează liniile spiralate pentru a-l uni pe cel de-al Șaselea cu cel de-al Șaptelea – Coroana (a). O armată de Fii ai Luminii se află la fiecare unghi; *Lipikașii* în Roata din Centru (b). Ei³³³ spun: „Acest lucru este bun.” Prima Lume Dumnezeiască este gata: Prima, a Doua³³⁴.

Atunci „*Arupa*³³⁵-ul Dumnezeiesc” se reflectă în *Chhaya Loka*³³⁶, Primul Veșmânt al lui *Anupadaka* (c).

(a). Acest traseu de „linii spiralate” se referă la evoluția principiilor Omului, precum și principiilor Naturii, evoluție care se face gradat, ca tot ce se găsește în Natură³³⁷. Cel de-al Șaselea Principiu al Omului (*Buddhi*, Sufletul Dumnezeiesc), deși un simplu suflu în concepția noastră, este

332 Extras din *Principia Rerum Naturalium*.

333 *Lipikașii*.

334 Adică: Prima este acum cea de-a Doua Lume.

335 Universul fără Formă al Gândirii.

336 Lumea Umbrelor Formei Primare, în lumea Intelectuală.

337 După cum vom vedea mai departe, când vom vorbi despre Originea Raselor Umane.

totuși ceva material dacă îl comparăm cu Spiritul Dumnezeiesc (*Atma*) al cărui purtător, sau vehicul este. *Fohat*, în capacitatea sa de IUBIRE DUMNEZEIASCĂ (Eros), puterea electrică a afinității și a simpatiei, este alegoric reprezentat ca încercând să unească Spiritul pur, Raza inseparabilă a UNULUI Absolut, cu Sufletul, pentru a face din cei doi, în om, MONADA, iar în Natură, prima legătură între În-Veci-Necon condiționatul și Manifestare. „Prima este acum a Doua [Lume]” – *Lipikașii* – se referă la aceeași idee.

(b). „Armata” la fiecare unghi este Multitudinea de Ființe Angelice (*Dhyan-Chohani*) însărcinați să ghideze fiecare regiune și să vegheze asupra ei, de la începutul până la sfârșitul unei *Manvantare*. Aceștia sunt „Veghetorii Mistici” ai cabaliștilor și alchimiștilor creștini și ei se referă, atât din punct de vedere simbolic, cât și cosmogonic, la sistemul numeric al Universului. Numerele de care sunt legate aceste Ființe Celeste sunt extrem de greu de explicat, pentru că fiecare se referă la mai multe grupuri de idei distincte, în funcție de grupul particular de „Îngeri” pe care îl reprezintă. Acolo se găsește *nodul* în studiul simbologiei, nod imposibil de desfăcut pentru mulți erudiți, care au preferat să procedeze precum Alexandru cu nodul gordian; de unde au rezultat în mod direct atâtea concepții și învățături eronate.

(c). „Prima este a doua” pentru că „Prima” nu poate fi cu adevărat numerotată sau privită ca atare, căci ea este împărăția *noumen*-ului în manifestarea sa primară, pragul Lumii de Adevăr sau *Sat*, prin care energia directă, strălucitoare, a REALITĂȚII UNICE – Divinitatea Fără Nume – ne atinge. Și aici este posibil ca termenul intraductibil de *SAT* (Ființare) să poată conduce la o concepție eronată, deoarece ceea ce este manifestat nu poate fi *Sat*, ci ceva fenomenal, care nu există veșnic și, în realitate, nu este nici măcar permanent. El este conex cu Viața Unică, „fără o a doua”, și coexistă cu ea, dar ca manifestare este totuși *Maya* – ca tot restul. Această „Lume de Adevăr” din cuvintele Comentariului nu poate fi descrisă decât ca „O stea strălucitoare care cade din Inima Eternității: farul speranței, cel

cu Șapte Raze de care sunt suspendate cele șapte Lumi ale Ființei”. Și chiar așa este, deoarece acestea sunt cele Șapte Lumini ale căror reflexii sunt Monadele omenești nemuritoare – *Atma*, sau Spiritul radios al oricărei creaturi aparținând familiei umane. Mai întâi este această Lumină Septenară, apoi „Lumea Dumnezeiască” – luminile nenumărate aprinse de la Lumina primordială – *Buddhi*-urile, sau Sufletele dumnezeiești fără formă ale ultimei Lumi *Arupice* (fără Formă): „Suma Totală” în limbajul misterios al vechii STANȚE.

În Catehism, Maestrul îi pune următoarea întrebare elevului:

- Ridică-ți capul, o Lanu: vezi tu o lumină, sau nenumărate lumini deasupra ta, pe cerul negru de la miezul nopții?
- Am senzația unei singure Flăcări, o, Gurudeva. Văd mii de scântei nedesprinse care strălucesc în ea.
- Adevărat găiești. Și acum, privește în jur și înăuntrul tău. Această lumină care arde înăuntrul tău, o simți tu câtuși de puțin diferită de lumina care lucește în Frații tăi umani?
- Ea nu este deloc diferită, deși prizonierul este ținut în captivitate de Karma, iar veșmintele sale exterioare îi înșela pe ignoranți, făcându-i să zică: „Sufletul Tău și Sufletul meu”.

Unitatea radicală a esenței ultime a fiecărei părți constitutive a Naturii – de la stea până la atomul mineral, de la *Dhyan-Chohanul* cel mai elevat până la micul infuzor, în întreaga accepțiune a cuvântului și aplicată la lumea spirituală, intelectuală și fizică – această unitate este singura lege fundamentală a Științei Oculte. „Divinitatea este expansiunea fără limite și infinită”, spune o axiomă ocultă, și de aici vine, așa cum am mai spus, numele de *Brahma*³³⁸, de la rădăcina *Brih*, „a se întinde” sau „a crește”. O filozofie foarte profundă este conținută în primul dintre cultele

338 În *Rig Veda*, găsim numele *Brahmanaspati* și *Brihaspati* alternând și fiind sinonime. A se vedea de asemenea *Brihadhranyaka Upanishad*; *Brihaspiti* este o Divinitate numită „Tatăl Zeilor”.

lumii: cel al Soarelui și al Focului. Dintre toate elementele cunoscute de Știința Fizică, Focul este cel care a scăpat întotdeauna unei analize exacte. Se afirmă cu certitudine că atmosfera este un amestec de oxigen și azot. Considerăm Universul și Pământul ca fiind materie, compusă din molecule fizice determinate. Vorbim de zece tipuri principale de pământ, dându-i fiecăruia câte un nume grecesc sau latinesc. Spunem că apa este, din punct de vedere chimic, compusă din oxigen și hidrogen. Dar ce este FOCUL? Este efectul combustiei, ni se răspunde cu seriozitate. Este căldură, lumină și mișcare și o corelație de forțe fizice și chimice, în general. Iar această definiție științifică este filozofic completată printr-o definiție teologică din dicționarul lui Webster care ne explică faptul că focul este „instrumentul pedepsei, a pedepsirii celor împietriți într-o altă stare”; o „stare” – în trecut fie spus – presupusă spirituală, dar, vai, prezența focului pare o dovadă convingătoare a naturii sale materiale. Totuși, vorbind despre iluzia ale cărei victime suntem atunci când privim fenomenele ca pe niște lucruri simple pentru că ne sunt familiare, profesorul Alexander Bain spune:

„Faptele obișnuite nu necesită, aparent, o explicație, și par a explica tot ce este în legătură cu ele. De exemplu, a face un lichid să fiarbă și să se evapore pare un fenomen foarte simplu,

care nu necesită explicație și care explică el însuși multe fenomene mai rare. Faptul că apa se evaporă este, pentru mintea neinstruită, un lucru întru totul inteligibil, în timp ce pentru omul care cunoaște știința fizicii, starea lichidă este anormală și inexplicabilă. Aprinderea focului prin contactul unei flăcări este un fenomen de o mare dificultate științifică, dar puțini oameni sunt conștienți de asta.”³³⁹

Ce spune învățătura ezoterică referitor la Foc? „Focul este reflexia cea mai perfectă și cea mai puțin alterată, atât în Cer, cât și pe Pământ, a FLĂCĂRII UNICE. Este Viața și Moartea, originea și sfârșitul oricărui lucru material. Este *Substanța dumnezeiască*.” Astfel, nu numai Adoratorii Focului, Parșii, ci chiar și triburile rătăcitoare și sălbatice din America, care își spun „copii ai Focului”, arată mai multă cunoaștere în credința lor și mai mult adevăr în superstițiile lor decât toate speculațiile fizicii și cunoașterii moderne. Creștinul care spune: „Dumnezeu este un Foc viu” și care vorbește de „limbile de Foc” ale Rusaliilor și de „Tufișul Arzător” al lui Moise este tot atât de mult un adorator al Focului ca oricare „păgân”. Printre mistici și cabaliști, rozicrucienii erau cei care defineau focul în modul cel mai corect. Cumpărați o lampă de la bazar, umpleți-o cu ulei, și veți putea aprinde de la flacăra ei lămpile, lumânările și focurile de pe întreaga planetă fără a diminua această flăcăre. Dacă Divinitatea, Unul absolut este o Substanță eternă și infinită, niciodată consumată („Domnul, Dumnezeuul tău este un foc care consumă”), nu pare deloc rezonabil să considerăm învățătura ocultă ca fiind nefilozofică pentru că afirmă: „Astfel au fost formate (Lumile) *Arupa* și *Rupa*: dintr-O Lumină, Șapte lumini; din fiecare din cele Șapte, de șapte ori Șapte etc.”

³³⁹ *Logic*, II, 125.

STANȚA a V-a (5)

8&5. *Fohat* face cinci pași³⁴⁰ (a) și construiește o roată înaripată la fiecare colț al pătratului pentru cei Patru Preasfinți... și Armatele lor³⁴¹ (b).

(a). „Pașii”, după cum am explicat mai devreme (a se vedea comentariul STANȚEI a 4-a), se referă în același timp la Principiile cosmice și la cele umane – dintre care ultimele erau trei la număr în cadrul diviziunii exoterice (Spirit, Suflet, trup), iar în calculele ezoterice erau șapte – trei raze ale Esenței și patru Aspecte³⁴². Cei care au studiat lucrarea *Buddhismul Esoteric* a dlui Sinett vor înțelege cu ușurință denumirile. Există două școli ezoterice dincolo de Munții Himalaya, sau mai bine zis o singură școală împărțită în două secțiuni – una pentru *Lanușii* interiori, cealaltă pentru *Chelașii* exteriori sau semi-laici; prima predă împărțirea în șapte, iar cealaltă împărțirea în șase a Principiilor umane.

Din punct de vedere cosmic, *Fohat* făcând „Cinci Pași” se referă aici la cele cinci planuri superioare ale Conștiinței și ale Ființei, cel de-al șaselea și cel de-al șaptelea (socotind de sus în jos) fiind planul astral și planul terestru, sau cele două planuri inferioare.

(b). „Patru roți înaripate la fiecare colț ... pentru cele Patru Ființe Sfinte și Armatele lor (mulțimi)”... Aceștia sunt cei „Patru Maharajahi” sau mari Regi ai *Dhyan-Chohanilor*, *Devașii* care prezidează cele patru puncte cardinale. Ei sunt Regenții, sau Îngerii, care guvernează forțele cosmice ale Nordului, Sudului, Estului și Vestului, forțe care au fiecare câte o proprietate ocultă specială. Aceste FIINȚE sunt de asemenea legate

340 După ce i-a făcut pe primii trei.

341 Mulțimile.

342 Cele patru Aspecte sunt trupul, viața acestuia sau vitalitatea și „dublul” trupului – triadă care dispare la moartea persoanei respective – și *Kama-rupa* care se dizolvă în *Kama-Loka*.

de *karma*, pentru că aceasta are nevoie de agenți fizici și materiali care să-i execute ordinele – de exemplu, cele patru vânturi, cărora chiar și Știința le recunoaște influențele pernicioase sau binefăcătoare asupra sănătății oamenilor și a ființelor vii în general. Există elemente de filozofie ocultă în Doctrina Romano-Catolică care atribuie diversele nenorociri publice, epidemii, războaie etc. „Mesagerilor” invizibili din Nord și din Vest. „Gloria lui Dumnezeu vine pe calea Estului”, spune Iezechiel³⁴³; Ieremia, Isaia și Psalmistul își asigură cititorii că orice rău sub Soare vine de la Nord și de la Vest – și putem spune că aplicarea acestei formule la națiunea evreiască a constituit o profeție de netăgăduit. Aceasta explică de asemenea afirmația Sfântului Ambrozie³⁴⁴ că din această cauză „blestemăm Vântul din Nord și că în timpul ceremoniei botezului începem prin a ne întoarce către Vest (Sideral) pentru a ne dezbăra mai bine de cel care locuiește într-acolo; după care, ne întoarcem către Est”. Credința în cei „Patru Maharajahi” – Păzitorii celor patru puncte cardinale – era universală și este încă împărtășită de creștinii care îi numesc, după cum i-a numit Sfântul Augustin, „Virtuți Angelice” și „Spirite” atunci când ei sunt cei care le invocă, și „Diavoli” atunci când cei care îi invocă sunt păgânii. Dar unde este diferența, în acest caz, între păgâni și creștini?

[Eruditul Vossius spune:

„Deși Sfântul Augustin a spus că ceva vizibil, în această lume, are drept gardian o virtute angelică, nu trebuie să înțelegem prin aceasta indivizii, ci speciile; fiecare specie posedă, într-adevăr, îngerul ei specific care veghează asupra ei. În aceasta, el este de acord cu toți filozofii... Pentru noi, acești îngeri sunt spirite separate de obiecte ... în timp ce pentru filozofi (păgâni) erau zei.”³⁴⁵

343 Cap. III, 44.

344 *Arnos*, IV.

345 *Teol. Cir*, I, VII.

Atunci când studiem Ritualul referitor la „Spiritele Stelelor” din cadrul Bisericii Romano-Catolice, aceste spirite par a avea un fals aer de „zei”; de fapt, ei nu erau mai onorați și adorați de mulțimea de păgâni de odinioară și din prezent decât sunt onorați și adorați, chiar și astăzi, la Roma, de către creștinii catolici foarte cultivați.]

După Platon, Aristotel a fost cel care a explicat că termenul στοιχεῖα nu reprezintă decât principiile imateriale plasate la fiecare dintre cele patru mari diviziuni ale lumii noastre cosmice, pentru a o supraveghea. Astfel, păgânii nu adorau – nu mai mult decât o fac creștinii – elementele și punctele cardinale (imaginare), ci onorau „zeii” care le guvernează. Pentru Biserică, există două specii de Ființe Siderale: Îngerii și Demonii. Pentru cabalist și ocultist nu există numai o clasă de astfel de ființe și niciun ocultist sau cabalist nu face diferența între „Conducătorii de Lumină” și „*Rectores Tenebrarum*” sau Cosmocratorii pe care Biserica Romano-Catolică și-i imaginează și îi descoperă în „Conducătorii de Lumină” de îndată ce una dintre aceste ființe este numită cu un alt nume decât cel cu care o numește ea.

Nu Rectorul, sau *Maharajahul*, este cel care pedepsește sau recompensează, cu sau fără permisiunea sau ordinul lui „Dumnezeu”, ci omul însuși, acțiunile lui, sau *karma* lui sunt cele care atrag, în mod individual sau colectiv (cum se petrece uneori pentru națiuni întregi), tot felul de rele și calamități. Noi suntem cei care producem CAUZELE, iar acestea trezesc puterile corespondente din Lumea Siderală, care sunt atunci în mod magnetic și irezistibil atrase către cei care produc aceste cauze și acționează asupra lor, fie că ei sunt efectiv niște răufăcători sau doar niște „gânditori” care clocesc răutăți. Căci Știința Modernă ne învață că gândul este materie, iar Jevons și Babbage, în lucrarea *Principles of Science*, au intuit deja că „orice particulă de materie existentă trebuie să înregistreze tot ceea ce nu s-a petrecut niciodată”. Știința modernă este

pe zi ce trece mai profund atrasă de maelstromul ocultismului; în mod inconștient, fără îndoială, dar foarte evident.

[„Gândul este materie”, dar totuși nu în felul în care înțelege aceasta materialistul german Moleschott, care ne asigură că „gândul este mișcarea materiei” – formulare de o absurditate aproape fără pereche. Stările mentale și fizice sunt astfel puse în completă opoziție. Dar aceasta nu schimbă aserțiunea că orice gând, pe lângă aspectele fizice (modificare cerebrală), prezintă un aspect obiectiv – deși suprasenzorial pentru noi – în planul astral³⁴⁶.

Cele două teorii principale ale științei referitoare la relațiile dintre Minte și Materie sunt monismul și materialismul. Amândouă ocupă întregul teren al psihologiei negative, cu excepția ideilor cvasi-oculte ale școlilor panteiste germane. Ideile gânditorilor științifici de astăzi referitoare la relațiile dintre minte și materie pot fi reduse la următoarele două ipoteze. Ele arată amândouă că exclud posibilitatea unui suflet independent, distinct de creierul fizic prin care funcționează. Iată-le:

I. MATERIALISMUL, teorie care consideră fenomenele mentale ca fiind produsul unei schimbări moleculare la nivelul creierului, adică rezultatul unei transformări a mișcării în senzație (!). Școala cea mai grosieră s-a aventurat chiar să identifice mintea cu „un mod particular de mișcare”(!!), dar din fericire chiar și majoritatea oamenilor de știință consideră acum această idee ca fiind absurdă.

II. MONISMUL, sau doctrina care nu admite decât o Singură substanță. Este forma cea mai subtilă a psihologiei inverse, doctrină pe care unul din susținătorii ei, profesorul Bain, o numește în mod corect „materialism pus în gardă”. Această doctrină este foarte răspândită și numără printre partizanii ei oameni ca Lewes, Spencer, Ferrier și alții;

346 A se vedea *Lumea Ocultă*.

ea separă în mod complet gândul de materie și consideră fenomenele mentale în general ca cele două fețe, sau aspecte, ale uneia și aceleiași substanțe, aflate într-o anumită condiție. Gândul propriu-zis, spun ei, este total diferit de fenomenele materiale, dar el trebuie privit de asemenea ca „partea subiectivă a mișcării nervoase” – orice ar vrea savanții să spună prin asta.]

Clement din Alexandria ne spune că în templele egiptene, o imensă cortină separa tabernaculul de zona unde stăteau credincioșii. La evrei era la fel. La ambii, cortina acoperea cinci coloane (Pentagonul) simbolizând cele cinci simțuri ale noastre, iar din punct de vedere ezoteric cele cinci Rase-Rădăcină, în timp ce cele patru culori ale cortinei reprezentau cele patru puncte cardinale și cele patru elemente terestre. Totul era un simbol alegoric. Prin cei patru mari Guvernatori ai celor patru puncte cardinale și ai elementelor, cele cinci simțuri ale noastre pot cunoaște adevărurile ascunse ale Naturii; deci nu elementele *per se* erau cele care le dădeau păgânilor Cunoașterea Dumnezeiască sau cea a lui Dumnezeu, așa cum pretindea Clement³⁴⁷. În timp ce simbolul egiptean era spiritual, cel al evreilor era pur materialist, și nu onora, de fapt, decât Elemente oarbe și „puncte” imaginare. Ce semnificație avea Tabernaculul pătrat ridicat de Moise în deșert, dacă nu aceeași semnificație cosmică? „Să faci o perdea albastră, purpurie și cărămizie ... și s-o prinzi de patru stâlpi de lemn de salcâm poleiți cu aur ... patru cârlige de aur la colțuri ... scânduri de lemn fin pentru cele patru părți, cea din nord, cea din sud, cea de la vest și cea de la est ... a Tabernaculului ... cu heruvimi lucrați cu măiestrie³⁴⁸. Tabernaculul și curtea pătrată, heruvimii etc. erau exact la fel ca cele

347 Astfel fraza: *Natura Elementorum Obtinet revelationem Dei* („Natura elementelor conduce la revelarea lui Dumnezeu”) (Clement, *Stromata*, IV, 6) se aplică ambilor, sau niciunuia. Consultați *Zend*, II, 228, și Plutarh, *De Iside și Osiride*, comparate de Layard. Academia Inscriptiilor, 1854, volumul al XV-lea.

348 *Exod*, XXVI, 26-32.

din templele egiptene. Forma pătrată a Tabernaculului are exact aceeași semnificație ca și cea din cultul exoteric al chinezilor și tibetanilor – cele patru puncte cardinale având exact aceeași semnificație ca cele patru laturi ale piramidelor, obeliscurilor și altor construcții pătrate. Iosif are grijă să explice totul. El afirmă că acele coloane ale Tabernaculului erau la fel ca cele înălțate la Tir *celor patru Elemente* și care erau amplasate pe pedestale ale căror patru unghiuri erau orientate după cele patru puncte cardinale; el adaugă că la „unghiurile pedestalelor se găseau cele patru figuri ale Zodiacului”, care aveau aceeași orientare³⁴⁹.

Regăsim aceeași idee în criptele zoroastriene, în templele tăiate în piatră din India și în toate construcțiile sacre cvadrangulare ale Antichității păstrate până în zilele noastre. Laya a arătat aceasta foarte clar, regăsind cele patru puncte cardinale și cele patru elemente primare în religia fiecărei țări, sub formă de obeliscuri pătrate, de piramide cu patru fețe etc. *Maharajahii* sunt regenții și diriguitorii acestor elemente și ai punctelor lor.

Dacă cercetătorul dorește să cunoască mai multe despre ei, nu are decât să compare viziunea lui Iezechiel (capitolul I) cu tot ceea ce se cunoaște din budismul chinez (chiar și în învățăturile sale exoterice) și să examineze aspectul exterior ale „acestor mari Regi (*Devași*)”. După opinia reverendului Joseph Edkins, „fiecare dintre ei prezidează câte unul din cele patru continente în care hindușii împart lumea ... fiecare conduce o armată de ființe spirituale pentru a proteja umanitatea și budismul”³⁵⁰. În afara favoritismului lor față de budism, exact așa stau lucrurile cu cele patru Ființe celeste. [Totuși, hindușii împart Lumea în șapte continente, atât din punctul de vedere exoteric, cât și din cel ezoteric, iar *Devașii* lor Cosmici sunt în număr de opt și prezidează cele opt direcții ale rozei vânturilor, și nu continentele.]

349 *Antichități*, I, VIII, capitolul XXII.

350 *Chinese Buddhism*, p. 216.

Cei „Patru” sunt protectorii umanității și de asemenea agenții *karmei* pe Pământ, în timp ce *Lipikașii* se ocupă de umanitatea viitoare. În același timp, ei sunt cele patru creaturi vii „care au o înfățișare asemănătoare cu cea umană” din viziunea lui Iezechiel și pe care traducătorii Bibliei îi numesc „Heruvimi”, „Serafimi” etc., ocultiștii îi numesc „Globuri Înaripate”, „Roți de foc”, și care sunt cunoscuți în Panteonul Hindus sub diverse alte nume. Toți acei *Gandharvași*, „Blânzii Cântăreți”, *Asurașii*, *Kinnarașii* și *Nagașii* sunt descrieri alegorice ale celor patru *Maharajahi*. Serafimii sunt Șerpilor arzători ai Cerului pe care îi găsim într-un pasaj care descrie Muntele Meru ca fiind „masa exaltată de glorie, sălașul venerat al zeilor și al corului celest ... locul care nu poate fi atins de omul înrobitor de păcate ... căci el este păzit de șerpi”. Ei sunt numiți Răzbunătorii și „Roțile Înaripate”.

După ce am explicat astfel misiunea și caracterul lor, să vedem acum ce spun interpreții creștini ai Bibliei despre Heruvimi: „Acest cuvânt înseamnă în ebraică „plenitudinea cunoașterii”; acești îngeri erau numiți astfel datorită cunoașterii alese pe care o posedau și prin urmare ei erau folosiți pentru a-i pedepsi pe oamenii care pretindeau că posedă Cunoașterea Dumnezeiască” (Interpretare a lui Cruden, în lucrarea *Concordanță, după Geneză*, III, 24). Este foarte bine și, deși informația este vagă, ea arată că Heruvimul plasat la poarta Grădinii Edenului după „Cădere” le-a sugerat venerabililor interpreți ideea unei pedepse având legătură cu Știința Interzisă sau Cunoașterea Dumnezeiască – știință care atrage de obicei o „Cădere”, cea a zeilor sau a lui „Dumnezeu” după estimarea oamenilor. Dar cum amicul Cruden nu știa nimic despre *karma*, îl putem ierta. Alegoria este totuși sugestivă. De la Muntele Meru, sălașul zeilor, până la *Eden*, distanța este foarte mică; și de la Șerpilor hinduși la cei șapte Heruvimi ofiți, dintre care al treilea era Dragonul, diferența este chiar și mai mică, căci amândoi păzeau intrarea în împărăția Cunoașterii Secrete. Cât despre Iezechiel, el îi descrie în mod simplu pe cei patru Îngeri cosmici:

„Eu priveam și iată ... un vânt vijelios ... un nor mare și un val de foc care îl înconjura... Și în mijloc am văzut ceva ca patru fiare, a căror înfățișare semăna cu un om³⁵¹. Fiecare din ele avea patru fețe și fiecare din ele avea patru aripi ... fața unui om și cea a unui leu ... cea a unui taur și cea a unui vultur... Când mă uitam eu la fiare, iată, am văzut jos, lângă aceste fiare, câte o roată la fiecare din cele patru fețe ale lor. Și după alcătuirea și după făptura lor, ele parcă erau vârâte una în alta ... căci duh de viață era și în roți.”³⁵²

Există trei Grupuri principale de Constructori și tot atâtea Spirite Planetare și *Lipikași*, fiecare Grup fiind subîmpărțit în șapte subgrupe. Este imposibil, chiar și într-o lucrare atât de amplă ca cea de față, să realizăm o analiză minuțioasă a celor trei grupuri principale, căci aceasta ar necesita un volum întreg în plus. Constructorii sunt reprezentanții Primelor Entități „Născute din Minte”, deci ai *Rishilor Prajapati* primordialii și de

351 Cuvântul „om” este aici substituit cuvântului „dragon”. Comparați cu „Spiritele” ofite. Îngerii recunoscuți de Biserica Romano-Catolică care corespund acestor „Figuri” erau, pentru ofiți: Dragonul – Rafael; Leul – Mihail; Taurul – Uriel; și Vulturul – Gabriel. Toți patru îi însoțesc pe cei patru Evangheliști și precedă Evangheliile.

352 Iezechiel, I.

asemenea ai celor Șapte mari Zei ai Egiptului, al căror conducător este Osiris; ai celor „Șapte *Amshaspends*” ai zoroastrienilor, avându-l în frunte pe *Ormuzd*; ai celor „Șapte Spirite ale Feței”; ai celor Șapte *Sefiroți* separați ai primei Triade etc.³⁵³

Ei construiesc, sau mai degrabă reconstruiesc, fiecare „Sistem” după „Noapte”. Al doilea grup de constructori este Arhitectul Lanțului nostru Planetar, exclusiv, iar cel de-al treilea este Strămoșul Umanității noastre – prototipul macrocosmic al microcosmosului.

Spiritele Planetare sunt spiritele care însuflețesc Stelele, în general, și Planetele, în particular. Ele guvernează destinele oamenilor născuți sub constelațiile lor: al doilea și al treilea grup aparținând altor sisteme au aceleași funcții, și toate guvernează diverse domenii ale naturii. În Panteonul hindus exoteric, divinitățile gardiene sunt cele care păzesc cele opt puncte ale Rozei Vânturilor – cele patru puncte cardinale și cele patru puncte intermediare – ele sunt numite *Lokapalas*, „Susținătorii sau Gardienii Lumii” (în Cosmosul nostru vizibil), iar Indra (la Est), Yama (la Sud), Varuna (la Vest) și Kubera (la Nord) sunt conducătorii lor; elefanții lor și soțiile lor au toți o semnificație ocultă.

Lipikașii, a căror descriere a fost făcută în cel de-al șaselea paragraf al Comentariului STANȚEI a IV-a, sunt Spiritele Universului, în timp ce Constructorii sunt doar divinitățile noastre planetare. Primii aparțin părții celei mai oculte a Cosmogenezii, cea care nu poate fi dezvăluită aici. Autoarea nu este în măsură să spună dacă Inițiații – chiar și cei mai elevați

353 Evreii, cu excepția cabaliștilor, neavând nume pentru Est, Vest, Sud și Nord, le exprimau prin cuvintele care însemnau în față, în spate, la dreapta, la stânga și foarte adesea confundau exoteric acești termeni, făcând astfel vâlurile *Bibliei* și mai groase și mai greu de pătruns. Adăugați la aceasta faptul că dintre cei 47 de traducători ai *Bibliei* din timpul Regelui Iacob al II-lea al Angliei, „nu erau decât trei care știau să citească în limba ebraică și că dintre aceștia trei, doi au murit înainte ca Psalmii să fie traduși, și vom putea astfel înțelege cu ușurință cât de puțină încredere putem avea în versiunea engleză a *Bibliei*. În această lucrare urmăim de obicei (dar nu întotdeauna) versiunea romano-catolică a lui Douay.

– cunosc acest ordin angelic în plenitudinea celor trei grade ale sale sau nu cunosc decât gradul inferior, cel care se referă la analele lumii noastre: înclină totuși să accepte ultima presupunere. Despre gradul cel mai elevat al *Lipikașilor* nu se spune decât un lucru, și anume că sunt legați de *karma* – ei sunt Arhiviștii ei direcți. [În Antichitate, Simbolul Cunoașterii Sacre și Secrete era peste tot un Copac, prin care se înțelegea de asemenea o Scriere sau niște Anale. De aici vine cuvântul *Lipika*, care înseamnă „Grefieri” sau „Scribi”; Dragonii – simboluri ale Înțelepciunii – care păzesc Copacii Cunoașterii, Mărul „aurit” al Hesperidelor, „Copacii Stufosi” și vegetația de pe Muntele Meru, păziți de Șerpi. Junon dăruindu-i lui Jupiter, în ziua căsătoriei lor, un Copac cu fructe de aur este o altă formă a Evei oferindu-i lui Adam mărul Copacului Cunoașterii.]

STANȚA a V-a (6)

§6. – *Lipikașii* circumscriu Triunghiul, Prima³⁵⁴ Ființă, Cubul, a doua Ființă, și Pentagonul în Ou³⁵⁵ (a). Este Inelul numit „Nu Trece”, pentru cei care coboară și care urcă și de asemenea pentru cei care, în timpul *Kalpei*, înaintează către marea Zi „Fii cu noi” (b)... Astfel au fost formați *Arupa* și *Rupa*³⁵⁶: dintr-O Lumină, Șapte Lumini din fiecare dintre cei Șapte, de șapte ori Șapte Lumini. Roțile supraveghează Inelul...

STANȚA continuă printr-o clasificare minuțioasă a Ordinilor Ierarhiilor Angelice. Din grupul de Patru și Șapte emană grupurile Născute din Minte de 10, de 12 și de 21 etc., toate subîmpărțite în subgrupe

354 Linia verticală sau cifra I.

355 Cercul.

356 Lumea fără formă și Lumea formelor.

de Heptade, Eneade, Dodecade³⁵⁷ și așa mai departe, până ce mintea se pierde în enumerarea fără sfârșit a Armatelor și a ființelor cerești care au fiecare sarcina ei distinctă în guvernarea Cosmosului vizibil, în timpul existenței acestuia.

(a). Semnificația exoterică a primei fraze a acestei *Shloka* este că cei care au fost numiți *Lipika*, Arhivarii Registrului Karmic, formează o barieră de netrecut între EUL personal și Sinele impersonal care este *Noumen*-ul și Sursa-Mamă a primului. Acesta este sensul alegoriei. Ei circumscriu lumea manifestată a materiei în cercul „Nu trece”. Această lume este simbolul obiectiv al UNULUI împărțit în mai mulți pe planurile Iluziei, al lui *Adi* („Primul”), sau al lui *Eka* (Unul) și acest Unu este agregatul colectiv, totalitatea principalilor Creatori sau Arhitecți ai Universului vizibil. În ocultismul ebraic, numele lor este în același timp *Achath*, feminin, „Una”, și *Achad*, „Unul”, masculin. Monoteiștii au profitat (și mai profită încă) de profundul ezoterism al *Cabalei* aplicând numele prin care Esența Unică Supremă este cunoscută, la manifestările SALE, *Sefiroții-Elohim*, pe care îi numesc *Iehova*. Dar acest lucru este într-un totu arbitrar și împotriva oricărei rațiuni și a oricărei logici, pentru că cuvântul *Elohim* este un substantiv plural, identic cu substantivul plural *Chiim*, cu care este adesea confundat. [Fraza din *Sepher Yetzirah*, care apare și în alte lucrări, „*Achath-Ruach-Elohim-Chiim*” indică în mod sigur faptul că *Elohim* este androgin cu predominanța elementului feminin; este ca și cum am spune: „UNUL este Ea, Spiritul *Elohimului* vieții”. Cum am mai spus, *Achath* (sau *Echath*) este feminin, iar *Achad* (sau *Echad*) este masculin, amândoi acești termeni însemnând UNUL.]

În plus, în metafizica ocultă există efectiv doi de „UNUL”: „Unul” de pe planul inaccesibil al Absolutului și al Infinitului, asupra căruia nu se poate specula și celălalt „Unu” pe planul emanațiilor. Primul nu poate

357 Heptade = grupuri de 7; Eneade = grupuri de 9; Dodecade = grupuri de 12.

emana și nici nu poate fi divizat, pentru că este etern, absolut și imuabil; dar cel de-al doilea, fiind, ca să spunem așa, reflexia Primului (căci el este *Logosul* sau *Ishvara*, în Universul Iluziei) o poate face; El emană din el-însuși – la fel cum Triada sefirotică superioară emană cei șapte *Sefiroți* inferiori – cele șapte Raze sau *Dhyan-Chohani*, altfel spus Omogenul devine Eterogen, Protul se diferențiază în Elemente. Dar acestea, dacă nu se reîntorc la Elementul lor primar, nu pot trece niciodată dincolo de punctul *Laya*, sau punctul zero. [Cel mai bine putem descrie aceste noțiuni metafizice prin cuvintele lui T. Subba Row, rostite în conferințele sale despre *Bhagavad Gita*:

„*Mulaprakriti* (vălul lui *Parabrahman*) acționează ca energia-unică prin *Logos* (sau *Ishvara*). *Parabrahman* ... este esența-unică, din care pleacă un centru de energie pe care îl voi numi, pentru moment, *Logosul*... El este numit Cuvântul ... la creștini și el este Cristosul Divin Etern în sânul Tatălui Său. Budiștii îl numesc *Avalokiteshvara*... În aproape fiecare doctrină a fost formulată existența unui centru de energie spirituală care nu este născută, care este eternă, care există în sânul lui *Prabrahman* în timpul *Pralaye* și care devine centrul unei energii conștiente în momentul activității cosmice...”³⁵⁸

Căci, după cum conferențiarul a spus la început, *Parabrahman* nu este nici acesta, nici acela; el nu este nici măcar conștiință, pentru că nu poate fi corelat cu materia și cu nimic care este condiționat. El nu este nici Eu, nici non-Eu, și nici chiar *Atma*, ci într-adevăr, el este sursa unică a întregii Manifestări și a tuturor modurilor de existență.]

Astfel, în această alegorie, *Lipikașii* separă lumea (sau planul) Spiritului pur de cel al Materiei. Cei „care coboară și urcă” – Monadele care se încarnează și oamenii care aspiră la purificare și „urcă”, dar care

358 *Theosophist*, febr. 1877, p. 303. A se vedea de asemenea *Philosophy of the Bhagavad Gita*, 1912, pp. 11-13.

încă nu și-au atins scopul – nu pot traversa cercul „Nu trece” decât în ziua „Fii Cu Noi”, ziua în care omul, eliberându-se de povara ignoranței și recunoscând plenar nonseparativitatea Eului care există în personalitatea lui – considerată din greșeală ca fiind a lui, proprie – de EUL UNIVERSAL (*Anima Supra-Mundi*), se cufundă în Esența-Unică, pentru a deveni nu numai una „cu Noi”, Viețile universale manifestate, care sunt o Viață „UNICĂ”, ci însăși această Viață.

Vedem din nou aici că din punct de vedere astronomic, Cercul „Nu trece” trasat de *Lipikași* în jurul Triunghiului, Primului Unu, Cubului, Celui de-al Doilea Unu și Pentagramei pentru a circumscrie aceste figuri, conține simbolurile lui 3,1415 sau numărul folosit în matematică pentru a exprima valoarea π (π), figurile geometrice înlocuind aici cifrele. Conform învățăturilor filozofice obișnuite, acest cerc este dincolo de regiunile care în astronomie se numesc nebuloase. Dar această concepție este tot atât de eronată pe cât este de eronată topografia și descrierile Sripturilor Puranice și ale altor scrieri exoterice referitoare la cele 1.008 lumi și firmamente ale lui *Deva-Loka*. Există fără îndoială lumi, atât în învățăturile ezoterice, cât și în învățăturile profane și științifice, la distanțe atât de incalculabil de mari, încât lumina celor mai apropiate dintre ele abia a ajuns la „caldeenii” noștri moderni, deși ea și-a părăsit sursa cu mult înainte să fi fost pronunțate faimoasele cuvinte „Să fie Lumină”, dar aceste lumi nu sunt din planul lui *Deva-Loka*, deși aparțin Cosmosului nostru.

Chimistul merge până la punctul *laya* sau zero al planului materiei de care se ocupă, apoi se oprește brusc. Fizicianul și astronomul socotesc până la miliarde de kilometri dincolo de nebuloase, apoi se opresc și ei brusc. Ocultistul pe jumătate inițiat își va reprezenta acest punct *laya* ca aflându-se pe un plan care, dacă nu este fizic, este totuși conceptibil pentru inteligența umană. Dar cel care este plenar inițiat știe că Cercul „Nu trece” nu este un loc, nu este măsurat în distanțe, ci el există în Absolutul Infinitului. În acest „Infinit” al celui plenar inițiat, nu există nici înălțime,

nici lărgime, nici grosime, totul este profunzime insondabilă, coborând din fizic în „parametafizic”³⁵⁹. Folosind cuvântul „coborând” dorim să exprimăm profunzimea esențială – acel „nicăieri și pretutindeni”, și nu profunzimea materiei fizice.

Dacă cercetăm cu seriozitate alegoriile exoterice și grosier antropomorfe ale religiilor populare, putem găsi chiar și acolo urme ale doctrinei elaborate în cercul „Nu trece” păzit de *Lipikași*. Găsim de asemenea astfel de urme în doctrinele sectei vedantice *Visishtadvaita*, secta cea mai antropomorfică din întreaga Indie. Căci aici putem citi că sufletul eliberat – după ce a atins *Moksha*, starea de beatitudine, „eliberarea de *Bandha*” sau servitudine – se bucură de beatitudine într-un loc numit *Paramapadha*, care nu este material, ci este compus din *Suddasattva*, esența din care este format corpul lui *Ishvara* – „Domnul”. Acolo, *Muktași* sau *Jivatmași* (Monadele) care au atins starea de *Moksha* nu mai sunt supuși caracteristicilor materiei și nici celor ale *karmei*. „Dar dacă ei aleg, în scopul de a face bine lumii, să se încarneze pe Pământ, o pot face.”³⁶⁰ Drumul care conduce de la această lume la *Paramapadha*, sau la lumile imateriale, se numește *Devayana*. Atunci când cineva atinge starea de *Moksha*, iar trupul său moare:

„... *Jiva* (Sufletul) însoțește *Sukshma Sharira*³⁶¹ din inima trupului până la *Brahmarandhra*, în creștetul capului, traversând *Sushumna*, nerv care leagă inima de *Brahmarandhra*. *Jiva* iese prin *Brahmarandhra* și merge în regiunea Soarelui (*Suryamandala*), urmând razele solare. Atunci el intră, printr-o pată neagră a Soarelui, în *Paramapadha* ... *Jiva* este condus

359 Para-meta-fizic, în ediția din 1888.

360 Aceste reîncarnări voluntare sunt numite, în doctrina noastră, *Nirmanakaya* – principiile spirituale care supraviețuiesc în ființa umană.

361 *Sukshama-Sharira*, corpul iluzoriu „ca un vis” cu care sunt îmbrăcați *Dhyani* inferiori ai Ierarhiei celeste.

în drumul său ... de Înțelepciunea Supremă dobândită prin yoga³⁶².

Jiva își continuă astfel drumul către *Paramapadha* cu ajutorul *Athivahikașilor* (purătorii în timpul drumului) cunoscuți sub numele de *Archi*, *Ahas* ... *Prajapati* etc. *Archișii* (etc.) despre care este vorba aici sunt anumite suflete pure etc.”³⁶³

Niciun spirit, cu excepția „Arhiviștilor” (*Lipika*), nu a traversat vreodată linia de demarcație a acestui Cerc și nimeni nu o va traversa până în ziua următoarei *Pralaya*, căci ea este limita care separă Finitul – deși el pare infinit în ochii omului – de adevăratul INFINIT. Spiritele despre care se spune că „urcă și coboară” sunt deci „mulțimile” celor care sunt numiți în mod vag „Ființe Celeste”. Ei sunt, de fapt, cu totul altceva. Sunt Entități din Lumile superioare în Ierarhia Ființei, entități atât de elevate încât ne apar ca niște zei și – în mod colectiv – ca DUMNEZEU. Să ne gândim un moment la faptul că noi, oamenii muritori, tot astfel trebuie să le apărem furnicilor care raționează de pe nivelul capacităților lor specifice. După cum ne putem da seama, furnica vede probabil mâna răzbunătoare a unui Dumnezeu Personal în lovitura unui puști care, într-un moment de răutate, îi distruge mușuroiul, rezultat al unei munci de mai multe săptămâni – ani în cronologia insectelor. Resimțind în mod dur lovitura, furnica atribuie, poate, la fel ca omul, această calamitate nemeritată unei combinații dintre Providență și păcat și vede, poate, în ea, consecința păcatului strămoșilor ei. Cine poate ști și cine poate afirma sau nega acest

362 Comparați această doctrină ezoterică cu doctrina gnostică pe care o găsim în *Pistis-Sophia* (Cunoașterea-Înțelepciune) în care se vorbește de *Sophia* (*Achamothe*) care se pierde în apele Haosului (Materiei) în timp ce se îndreaptă către Lumina Supremă și despre Christos care o eliberează și o ajută să-și regăsească Drumul. Rețineți că la gnostici, „Christos” înseamnă Principiul Impersonal, *Atman* al Universului și *Atma* cel care se găsește în sufletul fiecărui om – și nu Iisus, deși în vechile manuscrise copte aflate la *British Museum* cuvântul „Christos” a fost aproape peste tot înlocuit cu „Iisus” și cu alte cuvinte.

363 *Catehism al Filosofiei Visishtadvaita* de N. Bhashyacharya M.S.T., fost pandit la Biblioteca din Adyar. A se vedea *Lotusul albastru*, din 1893.

lucru? Refuzul de a admite posibilitatea existenței altor ființe înzestrate cu rațiune, cu intelect, în afara noastră, în întregul Sistem Solar, este cea mai mare îngâmfare a epocii noastre. Tot ceea ce știința are dreptul să afirme este că nu există alte inteligențe invizibile care trăiesc în aceleași condiții ca noi. Ea nu poate nega în mod absolut existența altor lumi în Univers în condiții total diferite de cele care constituie natura lumii noastre și nici nu poate nega că o anumită formă de comunicare limitată ar putea exista între unele dintre aceste lumi și lumea noastră.

Cel mai mare filozof al Europei, Emmanuel Kant, afirmă că o asemenea comunicare nu este deloc improbabilă:

„Mărturisesc”, spune el, „că sunt foarte dispus să recunosc existența unor ființe de natură imaterială în lume și să-mi plasez sufletul în categoria acestor ființe. Se va dovedi într-o bună zi, nu știu nici unde, nici când, că sufletul omenesc, chiar în această lume, este indisolubil legat de toate ființele de natură imaterială din lumea spiritelor, acționează asupra lor și primește impresii de la ele.”³⁶⁴

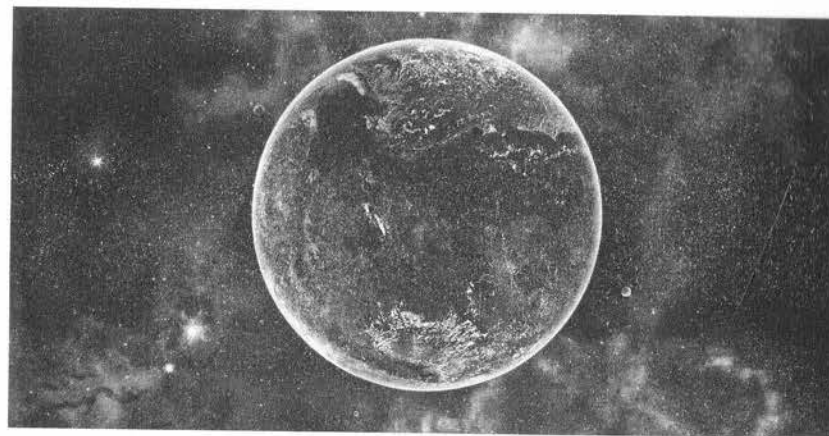
Ni se spune că celei mai elevate dintre aceste lumi îi aparțin cele șapte Ordine de Spirite pur dumnezeiești; celor șase inferioare le aparțin anumite Ierarhii care sunt din când în când văzute și auzite de oameni și care comunică cu progeniturile lor de pe Pământ; acestea din urmă sunt indisolubil legate de ele, căci fiecare Principiu în om își are sursa directă în natura acestor mari Ființe, distribuitoare, fiecare în felul său specific, a elementelor invizibile care sunt în noi. Știința Fizică este liberă să speculeze cât dorește în ceea ce privește mecanismul fiziologic al ființelor vii și să se străduiască în van să rezolve enigma senzațiilor noastre mentale și spirituale în funcție de vehiculele lor organice. Tot ceea ce se poate face în această privință a fost deja făcut, iar Știința nu va merge mai

364 *Träume eines Geistersehers*, citat de C.C. Massey în Prefața lucrării *Der Spiritismus*, de von Hartmann.

departe. Ea a ajuns într-o înfundătură, pe zidurile căreia își imaginează că va înscrie mari descoperiri fiziologice și psihice, când de fapt acestea, după cum vom vedea mai târziu, nu sunt altceva decât niște pânze de păianjen țesute de imaginația și iluzia științifică. Țesuturile forme noastre obiective sunt singurele care pot fi supuse analizei și cercetărilor fiziologiei. Cele șase Principii superioare pe care la conțin vor scăpa întotdeauna mâinii ghidate de un „animus” care ignoră și respinge în mod preconcepțuit științele oculte. [Tot ceea ce cercetarea fiziologică modernă a putut face în privința problemelor psihologice, dată fiind natura lucrurilor, a fost să demonstreze că orice gând, senzație și emoție este urmată de o rearanjare a moleculelor anumitor nervi. Concluzia extrasă de savanții de tipul lui Buchner, Vogt și alții, că gândul este o mișcare moleculară, ne obligă să facem totală abstracție de conștiința noastră subiectivă.]

(b). Marea zi „FII CU NOI” este deci o frază al cărei singur merit constă în traducerea ei literală. Semnificația ei nu este ușor de revelat unui public care nu cunoaște datele mistice ale ocultismului, sau mai degrabă ale Înțelepciunii Ezoterice, adică ale „Budhismului” (cu un singur „d”). Este o frază specifică acestuia din urmă, dar la fel de vagă pentru profan ca cea a egiptenilor care numeau această zi „ZIUA LUI VINO LA NOI”, expresie identică cu prima, deși în această situație cuvântul „fii” poate fi la fel de bine înlocuit cu cuvântul „rămâi” sau „odihnește-te cu noi”, pentru că el se referă la acea largă perioadă de Odihnă care se numește *Paranirvana*. [Ziua lui „Vino La Noi” ... este Ziua în care Osiris i-a spus Soarelui: „Vino! Îl văd întâlnind Soarele în *Amenti*.”³⁶⁵ Aici, Soarele reprezintă *Logosul* (sau Christos, sau Horus) ca Esență centrală sintetică și ca esență difuzată în Entitățile emanate, diferite în substanță, dar nu în esență. După cum a spus vorbitorul sus-amintit în conferința despre *Baghavad Gita*: „Nu trebuie să presupunem că *Logosul* este un centru unic de energie manifestată de *Parabrahman*. Există și alții, iar numărul lor, în

365 *Cartea Morților*, Paul Pierret, capitolul al XVII-lea, p. 61.

sânul lui *Parabrahman*, este aproape infinit.” De aceea se spune: „Ziua lui *Vino La Noi*” și „Ziua lui *Fii cu Noi*”. La fel cum pătratul este simbolul celor Patru Forțe sau Puteri sacre – *Tetraktys*, Cercul indică limitele interne ale Infinitului pe care niciun om, niciun *Deva*, niciun *Dhyan-Chohan* nu le poate depăși, nici măcar în spirit. Spiritele celor care „coboară și urcă” în timpul perioadei evoluției ciclice nu vor traversa „lumea înconjurată de fier” decât în ziua în care se vor apropia de pragul lui *Paranirvana*. Dacă îl ating, se vor odihni în sânul lui *Parabrahman* sau al „Întunericului Necunoscut”, care va deveni pentru ei Lumina, pe toată durata *Mahapralayei*, a „Marii Nopti”, adică timp de 311.040.000.000.000 de ani de absorbție în *Brahman*. Ziua lui „Fii Cu Noi” este această Odihnă, sau *Paranirvana*. Ea corespunde cu Ziua Judecății de Apoi a creștinilor, care a fost în mod grosier materializată în religia lor.³⁶⁶

În interpretarea exoterică a riturilor egiptene, sufletul oricărui defunct – de la Hierofant până la taurul sacru, Apis – devenea un Osiris, era „osirificat” (în *Doctrina Secretă* se afirma totuși că osirificarea reală nu avea loc, pentru fiecare Monadă, decât după 3.000 de cicluri de existențe) – la fel este și în cazul de față. Monada, născută din însăși natura și

366 A se vedea de asemenea, pentru alte elemente referitoare la această frază specială a Zilei lui „Vino La Noi”, *Ritual funerar al egiptenilor*, de Conte de Rouge.

Esența celor „șapte” (Principiul ei superior fiind imediat încorporat în cel de-al Șaptelea Element Cosmic), trebuie să-și facă revoluția septenară prin Ciclurile Ființei și a Formelor, de la cele mai elevate până la cele mai joase, apoi de la om până la Dumnezeu. Pe pragul lui *Paranirvana*, Monada își reia Esența sa primordială și redevine Absolutul.

STANȚA a VI-a – LUMEA NOASTRĂ, CREȘTEREA ȘI DEZVOLTAREA EI

&1. – Prin puterea Mamei Compasiunii și a Cunoașterii (a), *Kwan-Yin* – „Triplă” *Kwan-Shai-Yin*, care sălășluiește în *Kwan-Yin-Tien* (b), *Fohat*, suflul Descendenților lor, Fiul Fiilor, a chemat din Abisul inferior³⁶⁷ Forma Iluzorie a lui *Sien-Tchan*³⁶⁸ și cele Șapte Elemente.

[Această Stanță este tradusă din textul chinez și au fost păstrați în ea termenii folosiți ca echivalenți ai termenilor originali. Este imposibil să oferim adevăratele nume ezoterice, pentru că aceasta l-ar încurca pe cititor. Doctrina brahmanică nu are termeni echivalenți pentru acești termeni. Se pare că *Vak* se apropie sub mai multe aspecte de termenul chinezesc *Kwan-Yin*, dar nu există un cult regulat al lui *Vak* sub acest nume în India, așa cum există cel lui *Kwan-Yin* în China. Niciun sistem religios exoteric nu a adoptat vreodată un Creator feminin și prin urmare, încă de la începuturile religiilor populare, femeia a fost privită și tratată ca fiind inferioară bărbatului. Abia în China și în Egipt, *Kwan-Yin* și *Isis* sunt plasate pe același nivel cu zeii masculini.

Ezoterismul ignoră cele două sexe. Divinitatea sa cea mai înaltă nu are sex, după cum nu are nici formă; ea nu este nici Tată, nici Mamă, iar primele sale ființe manifestate, celeste și terestre, devin doar gradat androgine și în final se separă în sexe distincte.]

367 Haosul.

368 Universul nostru.

(a) „Mama Compasiunii și a Cunoașterii” este numită „triplă” *Kwan-Shai-Yin*, pentru că în corelațiile ei metafizice și cosmice, ea este „Mama, Soția și Fiica” *Logosului*, la fel cum, în ultimele traduceri teologice, ea devine „Tatăl, Fiul și Sfântul-Duh” (feminin – *Shakti* sau Energie – Esența celor Trei). Astfel, în ezoterismul vedanticilor, *Daiviprakriti*, Lumina manifestată prin *Ishvara*, *Logosul*³⁶⁹, este în același timp Mama și Fiica *Logosului*, sau a Cuvântului lui *Parabrahman*, în timp ce în învățăturile transhimalayene, ea este, în ierarhia teogoniei alegorice și metafizice, „MAMA”, sau Materia abstractă ideală, *Mulaprakriti*, Rădăcina Naturii; din punct de vedere metafizic este o combinație *Adi-Butha*³⁷⁰ manifestată în *Logos*, *Avalokiteshvara*, iar din punct de vedere pur ocult și cosmic este *Fohat*, „Fiul Fiului”, energia androgină care rezultă din această „Lumină a Logosului” și care se manifestă pe planul Universului obiectiv ca Electricitate, pe cât de ascunsă pe atât de revelată – care este VIAȚA.

[T. Subba Row spune:

Evoluția este începută prin energia intelectuală a *Logosului* ... și nu doar din cauza potențialităților conținute în *Mulaprakriti*... Această lumină a *Logosului* este legătura ... dintre materia obiectivă și gândirea subiectivă a lui *Ishvara* (sau *Logosul*). În unele cărți buddhiste este numită *Fohat*. Este singurul instrument cu ajutorul căruia lucrează *Logosul*³⁷¹.]

(b). *Kwan-Yin-Tien* înseamnă „Cer melodios al Sunetului”, sălașul lui *Kwan-Yin*, sau „Vocea Divină”. Această „Voce” este sinonimul Cuvântului

369 *Theosophist*, februarie 1887, p. 305. De asemenea *Philosophy of the Baghavad Gita*, p. 16.

370 *Adi-Budha* în ediția din 1893. *Adi-Butha* = „primordial”, „prim produs”; *Adhi-budha* sau *buddha* = „dezvăluit la început”.

371 Op. cit., p. 306 și de asemenea pp. 18-19.

sau al Verbului, „Limbajul” ca expresie a Gândirii. Regăsim aici legătura și chiar originea ebraicului *Bath-Kol*, „Fiica Vocii Divine”, sau Cuvântul, sau *Logosul* masculin și feminin, „Omul Celest”, *Adam Kadmon* care este în același timp *Sephira*. Aceasta din urmă a fost cu siguranță precedată de hindusa *Vak*, zeița Limbajului sau a Cuvântului. Căci *Vak* – fiica și contrapartea feminină, cum se spune, a lui *Brahma*, cea „generată de zei” – este, împreună cu *Kwan-Yin* și cu *Isis* (care este de asemenea fiica, soția și sora lui *Osiris*) și cu alte zeițe, *Logosul* feminin, ca să spunem așa, zeița forțelor active în Natură, Cuvântul, Vocea, Sunetul și Limbajul. Dacă *Kwan-Yin* este „Vocea melodioasă”, *Vak* este de asemenea „vaca melodioasă care dă lapte, care este hrană și apă” (principiul feminin) – „care ne hrănește și ne susține”, ca Mamă-Natură. Ea este asociată în munca de creație cu *Prajapati*. Ea este mascul și femelă *ad libitum*, la fel cum este Eva împreună cu Adam. Ea este de asemenea o formă a lui *Aditi* – principiu mai înalt decât *Ætherul* – în *Akasha*, sinteză a tuturor forțelor Naturii. Astfel *Vak* și *Kwan-Yin* sunt, amândouă, puterea magică a Sunetului ocult în Natură și *Æther* – această „Voce” care face să iasă din Haos și din cele Șapte Elemente *Sien-Tchan-ul*, forma iluzorie a Universului. Astfel, în *Manu*, *Brahma* (și de asemenea *Logosul*) este reprezentat ca împărțindu-și corpul în două părți, una masculină și cealaltă feminină, și creându-l în cea din urmă, care este *Vak*, pe *Viraj*, care este tot el însuși, *Brahma*. Un erudit ocultist vedantic vorbește despre această „zeiță” în următorii termeni, explicând de ce *Ishvara* (sau *Brahma*) este numit Cuvânt sau *Logos* și de ce este el de fapt numit *Sabda Brahman*:

„Explicația pe care o voi da va părea dintre cele mai mistice, dar, deși mistică, ea are o semnificație formidabilă atunci când este bine înțeleasă. Scriitorii noștri din vechime spuneau că *Vak* este de patru feluri... (A se vedea *Rig Veda* și *Upanishadele*.) Insistăm în mod special asupra lui *Vaikhari Vak*. Fiecare fel de *Vaikhari* există mai întâi în forma sa *Madhyama*, apoi în forma

sa *Pashyanti* și în sfârșit în forma sa *Para*³⁷². Motivul pentru care această *Pranava* se numește *Vak* este acela că cele patru principii ale marelui Cosmos corespund celor patru forme de *Vak*. Or, întregul sistem solar manifestat există sub forma *Sukshma* în lumina sau energia *Logosului*, pentru că energia sa este captată și transferată materiei cosmice ... Întregul Cosmos în forma sa obiectivă este *Vaikhari Vak*, lumina *Logosului* este forma *Madhyama*, *Logosul* însuși este forma *Pashyanti*, iar *Parabrahman* este aspectul *Para* al acestuia. În lumina acestor explicații trebuie să urmărim să înțelegem afirmația făcută de diverși filozofi: *Cosmosul manifestat este Cuvântul manifestat ca Cosmos*.³⁷³

STANȚA a VI-a (2)

8c2. – Ființa Rapidă și Radioasă produce cele șapte Centre *Laya*³⁷⁴ (a), pe care nimeni nu le va învinge până la Marea Zi „Fii Cu Noi”, și plasează Universul pe aceste Fundamente Eterne, înconjurând *Sien-Tchan-ul* cu Germenii Elementari (b).

(a). Cei șapte Centri *Laya* sunt cele șapte puncte zero, dându-i cuvântului *zero* sensul pe care i-l atribuie chimiștii. În ezoterism el este punctul în care începe scara diferențierii. De la acești Centri – dincolo de care Filozofia Ezoterică ne permite să întrezărim vagile contururi metafizice ale celor „Șapte Fii” ai Vieții și Luminii, cei Șapte *Logoi* ai filozofilor hermetice și ai altor filozofi – începe diferențierea Elementelor care intră în constituția Sistemului nostru Solar. S-a pus adeseori întrebarea care este definiția exactă a lui *Fohat*, a puterilor și a funcțiilor sale, căci el

372 *Madhya* se spune despre ceva căruia nu i se cunoaște începutul și sfârșitul, iar *Para* înseamnă „infini”. Aceste expresii se referă toate la infinit și la diviziunile timpului.

373 Op. cit., p. 307.

374 De la cuvântul sanscrit *Laya*, acel punct al materiei în care orice diferențiere încetează.

pare a îndeplini atribuțiunile unui Dumnezeu Personal asemănător celui din religiile populare. Am răspuns la această întrebare în comentariul STANȚEI a V-a. Așa după cum bine s-a spus în conferințele despre *Baghavad Gita*: „Întregul Cosmos trebuie în mod necesar să existe în Sursa Unică a energiei din care această lumină (*Fohat*) emană.” Indiferent dacă noi considerăm că principiile Cosmosului și ale omului sunt în număr de șapte sau doar în număr de patru, există șapte forțe în natura fizică; și aceeași autoritate afirmă că „*Prajna*, capacitatea de a percepe, există sub șapte aspecte diferite, corespunzătoare celor șapte condiții ale materiei”, căci, „la fel cum o ființă umană este compusă din șapte principii, materia diferențiată din sistemul solar există sub șapte condiții diferite.”³⁷⁵ La fel este și în cazul lui *Fohat* [care, așa cum am arătat, are mai multe semnificații. El este numit „Constructorul Constructorilor”, căci Forța pe care o personifică a format Lanțul nostru Septenar]. El este Unul și Șapte și, pe plan cosmic, el este în spatele tuturor manifestărilor pe care le numim lumină, căldură, sunet, coeziune etc. și este „spiritul” ELECTRICITĂȚII, care este VIAȚA Universului. Ca abstracție, noi îl numim VIAȚA UNICĂ. Ca Realitate obiectivă și evidentă, vorbim de o gamă septenară de manifestare, scară care începe în primul grad prin CAUZALITATE Unică, incognoscibilă și sfârșește ca mental și Viață Omniprezente, imanente în fiecare atom de Materie. Astfel, în timp ce știința vorbește de o evoluție prin materia brută, forța brută și mișcarea lipsită de sens, ocultistii indică o LEGE Inteligentă și o Viață Sensibilă și ei adaugă că *Fohat* este Spiritul care ghidează totul. Totuși, el nu este un zeu personal, ci emanația acelor Puteri aflate în spatele lui, puteri pe care creștinii le numesc „Mesageri” ai Dumnezeului lor (în realitate *Elohim*, sau mai degrabă cei Șapte Creatori numiți *Elohim*), pe care noi îl numim „Mesagerul Fiilor primordialii ai Vieții și Luminii”.

375 *Five years of Theosophy*, art. *Personal and Impersonal God*, p. 200, Edit. 1885.

(b). „Germenii Elementari” cu care el umple *Sien-Tchan*-ul (Universul) și *Tien-Sin* („Cerulel Mentalului” sau ceea ce este absolut) sunt Atomii Științei și Monadele lui Leibniz.

STANȚA a VI-a (3)

&3. – Din cele Șapte³⁷⁶ – mai întâi Unul este manifestat, Șase ascunse; Două manifestate, Cinci ascunse, Patru și Un *Tsan* revelate³⁷⁷, Două și jumătate ascunse; Șase înainte de a fi manifestate. Unul pus de-o parte. În sfârșit, Șapte Mici Roți se învârtesc, una dând naștere alteia.

(a). Deși aceste Stanțe se referă la Universul întreg după o *Mahapralaya* (Disoluție Universală), această frază, după cum orice cercetător al ocultismului poate observa, se referă totuși, prin analogie, la evoluția și formarea finală a celor Șapte elemente primare (deși compuse) ale Pământului nostru. Din aceste elemente, patru sunt acum plenar manifestate, în timp ce al cincilea – *Etherul* – nu este manifestat decât parțial, pentru că ne aflăm abia în cea de-a doua jumătate a celui de-al Patrulea Ciclu și prin urmare, al cincilea Element nu se va manifesta plenar decât în cel de-al Cincilea Ciclu. Lumile, inclusiv lumea noastră, au fost mai întâi, ca germeni, în mod necesar evoluți din Elementul UNIC, în cel de-al doilea stadiu al său – „Tată-Mamă”, Suflul Lumii Diferențiate, nu ceea ce Emerson numește „*Over-Soul*-ul” – pe care noi îl numeam, la unison cu știința modernă, *Praful Cosmic* și *Ceața de Foc*, sau la unison cu ocultismul, *Akasha*, *Jivatma*, Lumina Astrală Dumnezeiască sau „Suflul Lumii”. Dar acest prim stadiu al Evoluției, atunci când a sosit timpul, a fost urmat de un altul. Nicio lume și niciun corp ceresc nu puteau fi construite pe planul obiectiv înainte ca elementele să fi fost suficient diferențiate de

376 Elemente.

377 Frație.

Ilus-ul primordial în care ele se găsesc atunci când se odihnesc în *Laya*. Acest din urmă termen este un sinonim al lui *Nirvana*. Este, de fapt, disocierea nirvanică a tuturor substanțelor și întoarcerea lor după un Ciclu de Viață în stare latentă care constituia condiția lor primară. Este umbra luminoasă, dar necorporală, a materiei care *era* domeniul negativității – în care sunt latente, în timpul perioadei lor de repaus, Forțele active ale Universului.

Vorbind acum despre elemente, li se reproșează mereu Anticilor faptul că „au presupus că Elementele lor sunt simple și de nedescompus”. [Umbrele strămoșilor noștri preistorici le-ar putea întoarce complimentul fizicienilor noștri moderni, acum, când noi descoperiri în domeniul chimiei l-au determinat pe profesorul W. Crookes F.R.S. să admită că știința este foarte departe de a cunoaște chiar și compoziția celei mai simple molecule. El ne informează că o moleculă foarte simplă, în întregime omogenă, este *terra incognita* în chimie. „Unde putem trage linie?” spune el. „Nu există nicio modalitate de a ieși din această perplexitate? Trebuie oare să facem examenele elementare atât de aride încât abia 60 sau 70 de candidați să le poată trece, sau trebuie să lăsăm ușa atât de larg deschisă, încât numărul celor admiși să fie limitat doar de numărul candidaților?” Și aici, savantul chimist citează exemple frapante. El spune:

„Luați cazul ytriului. El are o greutate atomică determinată și prezintă toate caracteristicile unui corp simplu; pare un element căruia i-am putea, ce-i drept, adăuga ceva, dar de la care nu putem lua nimic. Și totuși acest ytriu, acest întreg presupus omogen, atunci când este supus unui anumit procedeu de fracționare, este împărțit în părți care nu sunt absolut identice unele cu altele și care arată o gradare în proprietățile lor. Să luăm acum cazul didimului: Iată un element care prezintă toate caracteristicile recunoscute ale unui element. A fost separat cu multă greutate de alte elemente care îi semănau în

multe aspecte și în timpul acestei operații cruciale a suferit un tratament foarte sever și o examinare extrem de minuțioasă. Dar intervine un alt chimist care, tratând acest așa-zis element omogen printr-un procedeu special de fracționare, îl împarte în două elemente, praseodimul și neodimul, elemente între care se pot remarca anumite diferențe. În plus, nu suntem încă siguri că neodimul și praseodimul sunt corpuri simple. Din contră, și ele manifestă tendințe de divizare. Or, dacă ceea ce presupunem a fi un element dă naștere, după un anumit tratament, unor molecule diferite, avem dreptul să ne întrebăm dacă nu am putea obține rezultate asemănătoare operând la fel și cu alte elemente, poate chiar cu toate celelalte elemente. Ne-am putea chiar întreba unde trebuie să se oprească procedeu de clasificare – căci acest procedeu presupune în mod necesar variații între moleculele individuale ale fiecărei specii. Și în aceste separări succesive găsim în mod firesc elemente care se apropie din ce în ce mai mult unele de altele.”^{378]}

Încă o dată, reproșul care li se aduce Anticilor nu este deloc scuzabil. Cel puțin filozofilor lor inițiați nu li poate aduce această imputare, din moment ce ei sunt cei care au inventat alegoriile și miturile religioase. Dacă ar fi ignorat eterogenitatea elementelor lor, nu ar fi personificat Focul, Aerul, Apa, Pământul și Ætherul; zeii și zeițele lor cosmice nu ar fi fost niciodată gratificați cu o asemenea posteritate, cu atâția fii și fice, care nu sunt altceva decât elemente născute *din* și în fiecare dintre Elementele respective. Alchimia și fenomenele oculte ar fi fost o iluzie și o capcană, chiar și în teorie, dacă anticii ar fi ignorat potențialitățile, funcțiunile și atributele corespondente fiecărui element care intră în compoziția Aerului, Apei, Pământului și chiar a Focului – acesta din urmă fiind *terra incognita* chiar și astăzi pentru știința modernă, care se vede nevoită să îl numească Mișcare, evoluție a luminii și a căldurii, stare de igniție –

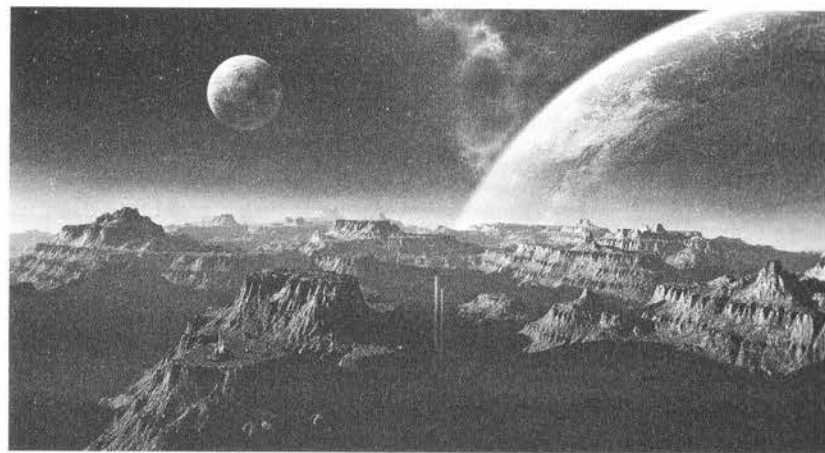
378 Presidential Address before the Royal Society of Chemists, martie 1888.

într-un cuvânt să-l definească prin aspectele lui exterioare, pentru că nu îi cunoaște natura.

Dar ceea ce se pare că știința modernă nu poate să înțeleagă este faptul că oricât de diferențiați ar fi fost acești simpli atomi ai elementelor chimice – pe care filozofia antică îi numea „creatorii rudelor lor”, respectiv ai taților, fraților și soților lor, ai mamelor lor, aceste mame fiind fiicele propriilor lor fii, ca *Aditi* și *Daksha*, de exemplu – oricât de diferențiate ar fi fost deci aceste elemente la început, ele nu erau totuși elementele compuse pe care Știința le cunoaște astăzi. Nici Apa, nici Aerul, nici Pământul (termen care desemnează solidele, în general) nu existau sub forma lor actuală, reprezentând doar cele trei stări ale materiei recunoscute de Știință, căci toate acestea, chiar și Focul, sunt niște produse deja recombinate din atmosferele planetelor complet formate și doar în primele perioade ale formării Pământului ele erau cu totul *sui generis*. Acum, când condițiile și legile care guvernează Sistemul nostru Solar sunt plinar dezvoltate, iar atmosfera Pământului nostru, ca cea a oricărei alte planete, a devenit, ca să spunem așa, un creuzet particular, Știința Ocultă afirmă că există în spațiu un schimb continuu de molecule, sau mai degrabă de atomi corelativi care modifică astfel, pe fiecare planetă, echivalenții lor combinați. Câțiva oameni de știință, unii dintre cei mai mari fizicieni și chimiști, încep să intuiască acest fapt, pe care ocultistii îl cunosc de secole. Spectroscopul nu arată decât similitudinea probabilă (după o mărturie exterioară) dintre substanța terestră și substanța siderală; el nu poate merge mai departe și nici nu poate arăta dacă atomii gravitează unii către ceilalți în același fel și în aceleași condiții în care se presupune că o fac din punct de vedere fizic și chimic pe planeta noastră. Scara de temperatură, de la cel mai înalt până la cel mai de jos grad care se poate concepe, poate fi admisă ca fiind aceeași în tot Universul, totuși proprietățile ei, în afară de cea a disocierii și de cea a reasocierii, diferă pe fiecare planetă și, prin urmare, atomii intră în noi forme de existență, forme care nu sunt nici cunoscute

și nici măcar imaginate de Știința Fizicii. Așa cum am spus în *Five years of Theosophy*³⁷⁹, esența materiei cometare, de exemplu, „nu posedă niciuna din caracteristicile fizice sau chimice familiare chimiștilor și fizicienilor de pe Pământ”. Și însăși această materie, în timpul trecerii sale rapide prin atmosfera noastră, suferă o anumită modificare a naturii sale.

Prin urmare, elementele planetei noastre, la fel ca cele ale tuturor surorilor sale din Sistemul Solar, diferă atât unele de celelalte în combinațiile lor, cât și de elementele cosmice situate dincolo de limitele noastre solare³⁸⁰.

379 Colecție de scrieri ale H.P.B. editate în volum, p. 242, ediția din 1885.

380 Acest lucru este din nou confirmat de același savant care, în conferința de care am vorbit mai devreme, îl citează pe Clerck Maxwell care spune că „elementele nu sunt absolut omogene”. Iată ce scrie el: „Este dificil să concepem selecția și eliminarea varietăților intermediare, căci unde s-au putut duce aceste molecule eliminate dacă, după cum avem motive să credem, hidrogenul și celelalte elemente ale stelelor fixe sunt compuse din molecule absolut identice cu ale noastre? ... În primul rând, am putea pune la îndoială această identitate moleculară absolută, din moment ce nu avem până acum alte mijloace de a o determina decât cele furnizate de spectroscop și pe de altă parte se admite că pentru a putea compara și discerne cu exactitate spectrele a două corpuri, trebuie să le examinăm în stări identice de temperatură, presiune și toate celelalte condiții fizice. Este sigur că am văzut, în spectrul Soarelui, raze pe care nu le-am putut identifica.”

Prin urmare, elementele planetei noastre nu pot fi luate drept etalon în comparația stabilită între ele și elementele altor lumi. [De fapt, fiecare lume își are propriul său *Fohat*, care este omniprezent în propria lui sferă de acțiune. Dar există tot atâția *Fohați* câte lumi există, și fiecare dintre ei variază din punct de vedere al puterii și al gradului de manifestare. *Fohații* individuali alcătuiesc un *Fohat* universal și colectiv – aspectul-entitate al non-entității unice și absolute, care este Ființarea absolută – SAT. Stă scris că „milioane și miliarde de lumi sunt produse în fiecare *Manvantara*”. Prin urmare, trebuie să existe mai mulți *Fohați*, pe care îi considerăm ca Forțe conștiente și *inteligente*. Acest fapt revoltă fără îndoială spiritele științifice. Cu toate acestea, din motive întemeiate, ocultii consideră toate forțele Naturii ca pe niște veritabile, deși suprasenzoriale, stări ale Materiei și ca pe niște obiecte care pot fi percepute de ființele înzestrate cu simțurile necesare.]

Ascuns în starea sa primordială și virginală în Sânul Mamei Eterne, orice atom născut dincolo de pragul domeniului său este destinat diferențierii neîncetate. „*Mama doarme, dar ea respiră totuși.*” Și fiecare din respirațiile ei aruncă în planul manifestării produsele sale proteiforme care, purtate de valul *efluxului*, sunt dispersate de *Fohat* și alungate către una sau alta dintre atmosferele planetare sau dincolo de ele. Odată captat de una din aceste atmosfere, atomul este pierdut; puritatea lui primară dispare pentru totdeauna, în afară de situația în care Destinul îl disociază, conducându-l la un curent de EFLUX (termen ocult care reprezintă un cu totul alt proces decât cel pe care îl implică expresia obișnuită), care îl poartă din nou la frontiera unde pierise înainte; luându-și atunci zborul, nu în Spațiul *de deasupra*, ci în cel *din interior*, el este adus într-o stare de echilibru diferențial și este, din fericire, reabsorbit. Dacă un alchimist ocultist cu adevărat instruit s-ar apuca să scrie „Viața și Aventurile unui Atom”, el s-ar expune disprețului suprem din partea chimistului modern,

dar poate mai târziu ar dobândi și recunoștința acestuia. [Într-adevăr, dacă un asemenea chimist imaginar ar avea intuiția și bunăvoința să iasă pentru un moment din limitele convenționale ale „Științei Exacte”, cum făceau alchimiștii din timpurile vechi, și-ar putea vedea îndrăzneala răsplătită.] Oricum, spune *Comentariul*, „*Suflul Tatălui-Mamă iese rece și radios și devine cald și corupt, pentru a se răci din nou și a se purifica în Sânul Etern al Spațiului intern*”. Omul absoarbe aer pur și rece pe vârful munților și îl expiră cald, impur și transformat. La fel, atmosfera superioară fiind gura fiecărei planete, iar atmosfera inferioară plămânii săi, omul de pe planeta noastră nu respiră decât „deșeurile Mamei”; prin urmare, „fatalitatea vrea ca el să moară pe ea”. [Cel care ar transforma indolentul oxigen în ozon adus la gradul său de activitate alchimică, reducându-l la esența lui pură – și există mijloace pentru a face aceasta – ar descoperi astfel un substitut al „Elixirului Vieții” și l-ar putea folosi în scopuri practice.]

(b). Procesul menționat prin cuvintele „Roți Mici care își dau naștere unele altora” are loc în cea de-a șase regiune, socotind de sus în jos, și pe planul lumii celei mai materiale dintre toate lumile Cosmosului manifestat – planul nostru terestru. Aceste „Șapte Roți” sunt Lanțul nostru Planetar. Cuvântul „Roți” exprimă în general sferile și diverșii centri de forță, dar în cazul de față el se referă la Lanțul nostru septenar.

STANȚA a VI-a (4)

&4. – El le construiește după modelul Roților³⁸¹ mai vechi, plasându-le pe Centrele Neperisabile (a). Cum le construiește *Fohat*? El adună Praful de Foc. Formează Bile de Foc, trece prin ele și în jurul lor, infuzându-le viață și le pune apoi în mișcare, unele într-un sens, celelalte în sens invers. Ele sunt reci, el le încălzește. Ele sunt

381 Lumi.

uscate, el le umezește. Ele strălucesc, el le vântură și le răcește (b). Astfel acționează *Fohat*, de la un Crepuscul la altul, timp de șapte Eternități³⁸².

(a). Lumile sunt construite „după modelul Roșilor mai vechi”, adică lumi care au existat în *Manvantarele* precedente și care au trecut în *Pralaya*, căci Legea care guvernează nașterea, creșterea și declinul a tot ce conține Cosmosul, de la Soare până la ultimul vierme care se târăște în iarbă, este UNA. SINGURĂ. Este o neîncetată muncă de perfecționare la fiecare nouă apariție, dar Materia-Substanță și Forțele sunt aceleași. Dar această Lege acționează asupra fiecărei planete prin diverse legi minore. „Centrii neperisabili” (*Laya*) sunt foarte importanți, și este necesar ca semnificația lor să fie bine înțeleasă dacă vrem să avem o concepție corectă despre Cosmogonia Antică, ale cărei teorii trec acum în ocultism. În prezent putem afirma următorul lucru: Lumile nu sunt construite nici *pe*, nici *dincolo de*, nici în Centrii *Laya*, căci punctul zero este o condiție, nu un punct matematic.

(b). Să ne amintim că *Fohat*, forța constructoare a Electricității Cosmice, a ieșit, se spune în mod metaforic, la fel precum *Rudra* din capul lui *Brahma*, „din creierul Tatălui și din Sânul Mamei”, și că s-a metamorfozat după aceea într-un mascul și o femelă, adică s-a polarizat în electricitate pozitivă și negativă. El are Șapte Fii, care sunt *Frații săi*. *Fohat* este forțat să se nască adesea: de fiecare dată când doi din „Fiii-Frați” ai săi *se apropie prea mult*, fie pentru a se îmbrățișa, fie pentru a se lupta între ei. Pentru a evita aceasta, el îi unește și îi leagă între ei pe cei ale căror naturi sunt opuse și îi separă pe cei cu temperament asemănător. După cum oricine poate vedea, aceasta se referă la electricitatea generată de fricțiune și la legea atracției dintre două obiecte de polaritate

382 O perioadă care, după calculele brahmanice, este compusă din 311.040.000.000.000 de ani: *Maha Manvantara*.

opusă și a respingerii dintre cele de aceeași polaritate. Totuși, cei șapte „Fii-Frați” reprezintă și personifică cele șapte forme ale magnetismului cosmic, forme numite în ocultismul practic cei „Șapte Radicali”, ai căror produși activi, care colaborează între ei, sunt, printre alte energii, Electricitatea, Magnetismul, Sunetul, Lumina, Căldura, Coeziunea etc. Știința ocultă le definește ca efecte supersenzoriale în comportamentul lor ascuns și ca fenomene obiective în lumea simțurilor; primele necesită facultăți paranormale pentru a fi percepute, în timp ce ultimele sunt perceptibile cu ajutorul simțurilor noastre fizice obișnuite. Ele sunt, toate, emanațiile unor calități și mai subtile, nepersonificate prin CAUZE reale și conștiente, dar aparținându-le. A încerca să facem o descriere a unor asemenea ENTITĂȚI ar fi mai mult decât inutil. Cititorul trebuie să-și amintească faptul că după învățătura pe care o prezentăm, care consideră acest Univers fenomenal ca pe o Mare ILUZIE, cu cât un corp se apropie de SUBSTANȚA NECUNOSCUTĂ, cu atât mai mult el se apropie de Realitate, căci cu atât el se îndepărtează de această lume a *Mayei*. Prin urmare, deși constituția moleculară a acestor corpuri nu poate fi dedusă din manifestările lor pe acest plan de conștiință, ele posedă totuși, din punctul de vedere al ocultistului inițiat, o structură dacă nu materială, cel puțin obiectivă și distinctă în Universul relativ *noumenal* – prin opoziție cu Universul fenomenal. Oamenii de știință le pot numi, dacă doresc, Forță sau Forțe generate de materie, sau „moduri ale mișcării sale”³⁸³, însă ocultistul vede în aceste efecte *Elementali* (forțe), și în cauzele directe care le produc, Lucrători DIVINI și inteligenți. Legătura intimă care există între acești *Elementali* ghidați de mâna infailibilă a Guvernatorilor și elementele Materiei pure – am putea spune chiar corelația lor – cu această materie are drept rezultat fenomene precum lumina, căldura, magnetismul etc. În mod sigur nu vom fi niciodată de acord cu Substanțialiștii americani³⁸⁴

383 Moduri de mișcare ale Materiei.

384 A se vedea *Scientific Arena*, publicație lunară dedicată învățaturii filozofice la modă

care numesc orice Forță și orice Energie – fie că este vorba de Lumină, Căldură, Electricitate sau Coeziune – o „Entitate”, căci ar fi același lucru cu a spune că zgomotul produs de deplasarea unei trăsurii este o ENTITATE – confundând și identificând acest „zgomot” cu „vizitiul” care se află în afara trăsurii și cu „Inteligența Stăpână” care se află în interiorul trăsurii și o ghidează. Dar dăm cu siguranță acest nume „vizitiilor” și „inteligențelor” care dirijează, adică *Dhyan-Chohanilor*, așa cum am arătat mai devreme. „Elementalii”, Forțele naturii, sunt cauzele secundare care acționează; deși invizibile, sau mai degrabă imperceptibile, ele sunt de fapt efectele Cauzelor primare din spatele vălului oricărui fenomen terestru. Electricitatea, lumina, căldura etc., au fost în mod foarte corect numite „Spectrele sau Umbrele Materiei în Mișcare”, adică stări suprasenzoriale ale materiei cărora nu le putem cunoaște decât efectele. Pentru a lărgi comparația pe care am făcut-o, vom spune că senzația de lumină este la fel ca sunetul roților care se învârtesc ale trăsurii – un efect pur fenomenal, care nu are nicio existență în afara observatorului. Cauza următoare care produce senzația este asemenea vizitiului, este o stare suprasenzorială de materie în mișcare, o Forță a Naturii sau *Elemental*. Dar la fel cum proprietarul trăsurii dirijează din interior vizitiul, această forță își are cauza sa superioară și *noumenală*: Inteligența, a cărei esență emană aceste Stări ale „Mamei”, care generează la rândul lor miliardele de *Elementali* sau Spirite Psihice ale Naturii, la fel cum fiecare picătură de apă generează Infuzorii săi fizici infinitezimali³⁸⁵. Fohat este cel care ghidează transferul principiilor de la o planetă la alta, de la o stea la steaua-fică a sa. Atunci când o planetă moare, principiile care au însușit-o sunt transferate unui centru *Laya* sau centru al somnului; acest centru conține în el energie potențială latentă care se trezește astfel la viață și începe să se dezvolte într-un nou corp ceresc³⁸⁶.

și acțiunii ei asupra gândirii religioase. New York, A. Wilford Hall. Ph. D. LL. D., Editor, iulie, august și septembrie 1886.

385 A se vedea *Zei, Monade și Atomi*, volumul al II-lea, secț. a 14-a.

386 Vide infra, *A Few Theosophical Misconceptions* etc.

Este uimitor faptul că deși își recunosc totală ignoranță în ceea ce privește adevărata natură a simplei materii terestre (ei consideră substanța primordială mai degrabă ca pe un vis decât ca pe o realitate), fizicienii își permit totuși să judece această materie și pretind că pot să spună ce poate și ce nu poate face aceasta în diversele ei combinații. Savanții abia dacă cunosc exteriorul acestei materii și totuși își arogă dreptul de a emite dogme. Este un „mod de mișcare”, spun ei, asta-i tot! Dar *forța* inerentă suflului unei persoane vii care face să zboare de pe masă un fir de praf este indubitabil tot un fel de mișcare, și totuși nu putem nega faptul că ea nu este o calitate a materiei sau a moleculelor firului de praf, ci emană de la Entitatea vie și gânditoare care a suflat asupra acestuia, indiferent dacă gestul a fost conștient sau inconștient. Într-un cuvânt, a înzestra materia – acest ceva despre care se știe atât de puțin până acum – cu o calitate inerentă care este numită Forță și care este chiar și mai puțin cunoscută, înseamnă a crea o dificultate cu mult mai serioasă decât cea care rezidă în acceptarea intervenției „Spiritelor Naturii” în fiecare fenomen natural.

Oculțiștii, care nu spun – dacă doresc să se exprime corect – că materia, ci doar substanța sau esența materiei (adică *Mulaprakriti*, rădăcina totului), este indestructibilă și eternă, afirmă că prelinsele Forțe ale Naturii, Electricitatea, Magnetismul, Lumina, Căldura etc., departe de a fi moduri de mișcare a moleculelor materiale, sunt *in esse*, adică în constituția lor ultimă, aspectele diferențiate ale acestei Mișcări universale care a fost analizată și explicată în primele pagini ale acestui volum (a se vedea prefața). Atunci când se spune că *Fohat* produce „Șapte centri Laya”, aceasta înseamnă că, în scopuri formatoare sau creatoare, MAREA LEGE – teiștii o pot numi Dumnezeu – își oprește sau mai degrabă își modifică mișcarea perpetuă pe șapte puncte invizibile în aria Universului manifestat. „Marele Suflu sapă în Spațiu șapte găuri în *Laya*, pentru a le face să se învârtască în cerc în timpul *Manvantarei*”, spune Catehismul Ocult. Am spus că *Laya* este ceea ce știința ar putea numi punctul sau

linia zero, regatul negativității absolute, sau singura Forță reală și absolută, NOUMENUL celei de-a Șaptea Stări a ceea ce numim și recunoaștem, în ignoranța noastră, ca fiind „Forță”, sau *Noumenul* Substanței Cosmice Nediferențiate, care este ea însăși, pentru percepția finită, un obiect inaccesibil și incognoscibil, rădăcină și bază a tuturor stărilor de obiectivitate și de subiectivitate, axul neutru, nu unul din multitudinea de aspecte, ci centrul lor. Putem urmări să elucidăm semnificația celor de mai sus încercând să ne imaginăm un „centru neutru” – visul celor care ar dori să descopere mișcarea perpetuă. Un „centru neutru” este, într-un fel, punctul limită al oricărui set de simțuri. Să ne imaginăm, de exemplu, două planuri consecutive de materie, fiecare corespunzătoare unui grup adecvat de organe de percepție. Suntem forțați să admitem că între aceste două planuri de materie are loc o neîncetată circulație, și dacă urmăm atomii și moleculele din planul inferior, de exemplu, în transformarea lor ascendentă, ei vor ajunge la un punct în care depășesc cu totul nivelul facultăților de care ne folosim pe planul inferior. De fapt și pentru noi, materia din planul inferior dispare din percepția noastră, sau mai degrabă trece pe planul superior, iar starea materiei care corespunde unui asemenea punct de tranziție trebuie cu siguranță să posede proprietăți speciale și greu de descoperit. Șapte astfel de „Centri Neutri”³⁸⁷ sunt deci produși de *Fohat* care atunci când, după cum spune Milton:

„Trainice fundații (sunt) puse, pe care se poate construi” ... incită materia la activitate și la evoluție.

Atomul primordial, (*Anu*) nu poate fi multiplicat nici în starea sa pregenetică, nici în primogenitatea sa, este numit deci „SUMA TOTALĂ”, la figurat, bineînțeles, căci această „SUMĂ TOTALĂ” este fără limite.

387 Acesta este, credem, numele pe care J.W. Keekly din Philadelphia îl folosea pentru ceea ce el numea de asemenea „Centri Eterici”. El a crezut că a inventat faimosul „motor” destinat, după cum au sperat admiratorii săi, să revoluționeze puterea motrice a lumii...

Ceea ce pentru fizicianul care nu cunoaște decât lumea cauzelor și a efectelor vizibile este abisul neantului, pentru ocultist este Spațiul fără limite al *Plenum*-ului dumnezeiesc. Printre multe alte obiecții aduse doctrinei unei evoluții și a unei involuții (sau reabsorbții) fără sfârșit a Cosmosului – proces care după doctrina brahmanică ezoterică este fără început și fără sfârșit – i se spune ocultistului că acest lucru nu este posibil pentru că „după toate principiile filozofiei științifice moderne, este o necesitate pentru Natură să se epuizeze”. Dacă tendința Naturii de a se „epuiza” constituie realmente o obiecție atât de puternică adusă Cosmogoniei Oculte, vom întreba cum explică pozitivistii, liber-cugetătorii și savanții voștri această masă de sisteme stelare care ne înconjoară? Ele aveau la dispoziție eternitatea pentru a se epuiza, de ce deci Cosmosul nu a devenit de atunci o imensă masă inertă? Luna este presupusă a fi o planetă moartă, epuizată, dar aceasta nu este decât o ipoteză, și de altfel astronomia nu pare a cunoaște prea multe despre aceste planete moarte³⁸⁸. Nu există răspuns la această întrebare. Dar dacă o lășăm de-o parte, trebuie să remarcăm că ideea de epuizare a cantității de „energie transformabilă” în micul nostru sistem se bazează pur și simplu pe concepția eronată a unui „Soare incandescent adus la roșu-alb”, Soare răspândindu-și fără încetare căldura în spațiu, fără compensație. La aceasta răspundem că natura nu se epuizează și nu dispare din planul obiectiv decât pentru a ieși din nou, după o perioadă de repaus, din planul subiectiv și a urca din nou. Cosmosul nostru și Natura noastră nu se vor epuiza decât pentru a reapare pe un plan mai înalt după fiecare PRALAYA. MATERIA filozofilor orientali nu este „materia”, nici Natura metafizicienilor occidentali. Căci, ce este Materia? Și mai ales, ce este

388 Luna nu este moartă decât în ceea ce privește principiile ei interne, adică din punct de vedere psihic și spiritual, oricât de absurdă ar putea părea această idee. Din punct de vedere fizic, ea seamănă cu un corp pe jumătate paralizat. Ocultismul o numește pe drept cuvânt „Mama nebună”, marea lunatică siderală.

filozofia noastră științifică dacă nu ceea ce Kant definea într-un mod atât de corect și elegant ca fiind „Știința *limitelor* cunoașterii noastre”? La ce au ajuns numeroasele eforturi ale științei de a lega, conecta și defini toate fenomenele vieții organice cu ajutorul manifestărilor pur fizice și chimice? Cel mai adesea la simple speculații – simple baloane de săpun care s-au spart unul după altul înainte ca oamenii de știință să fi putut descoperi fapte reale. S-ar fi evitat toate acestea, iar cunoașterea ar fi progresat foarte mult dacă știința și filozofia s-ar fi abținut să accepte ipoteze bazate pe cunoașterea parțială a „materiei” lor. [Cazul lui Uranus și al lui Neptun – despre ai căror sateliți, în număr de patru și respectiv unul, se credea că se rotesc pe orbitele lor de la est la vest, în timp ce toți ceilalți sateliți se rotesc de la vest la est – este un foarte bun exemplu care ne arată cât de puțină încredere putem avea în speculațiile *a priori*, chiar și atunci când ele sunt bazate pe cea mai strictă analiză matematică. Faimoasa ipoteză a formării Sistemului nostru Solar cu ajutorul inelelor nebulare, ipoteză formulată de Kant și Laplace, era bazată mai ales pe pretinsul fapt că toate planetele se rotesc în același sens. Laplace, sprijinindu-se pe acest fapt care, la vremea lui, era un lucru matematic demonstrat, precum și pe calculul probabilităților, voia să parieze pe trei miliarde la unu că următoarea planetă care va fi descoperită va avea în sistemul său aceeași particularitate de mișcare către est. Legile imuabile ale matematicii științifice „au fost discreditate – se spune – de experiențele și observațiile care au urmat”. Această idee a erorii lui Laplace a prevalat în general până în zilele noastre, dar câțiva astronomi au demonstrat în cele din urmă că eroarea rezida în faptul de a admite că Laplace se înșelase și acum se urmărește să se corecteze gafa fără a se atrage atenția generală. Multe surprize neplăcute îi așteaptă pe savanții noștri, chiar și dintre cele care au doar un caracter pur fizic. La ce deziluzii trebuie să ne așteptăm atunci în privința aspectelor care se referă la Natura Ocultă și transcendentă? În orice caz, ocultismul afirmă că așa-numita mișcare retrogradă este un fapt.]

Dacă niciun intelect fizic nu este capabil să numere grăuncioarele

de nisip care acoperă o plajă de câțiva kilometri, sau să înțeleagă natura ultimă și esența acestor grăuncioare, care sunt totuși palpabile și vizibile în mâna naturalistului, cum poate un materialist să limiteze legile care guvernează schimbările de condiție și de existență ale atomilor în Haosul Primordial, cum poate el să știe ceva sigur cu privire la capacitățile și la puterile atomilor și moleculelor înainte și după ce ei au servit la formarea lumilor? Aceste molecule imuabile și eterne – mult mai numeroase în spațiu decât firele de nisip de pe plaja oceanului – pot fi diferite ca alcătuire, în funcție de planurile lor de existență, la fel cum substanța sufletului diferă de cea a vehiculului său, trupul. Suntem învățați că fiecare atom are șapte planuri de ființare sau de existență și fiecare plan este guvernat de legi speciale de evoluție și de absorbție. Astronomii, geologii și fizicienii, încercând să determine vârsta planetei noastre sau originea Sistemului Solar fără a avea o dată aproximativă ca punct de plecare, se îndepărtează, cu fiecare nouă ipoteză, de realitate și se pierd în hăurile insondabile ale ontologiei speculative³⁸⁹. Legea Analogiei în planul de construcție al sistemelor trans-solare și al planetelor solare nu se aplică obligatoriu condițiilor fixe la care este supus orice corp obiectiv de pe planul nostru de existență. În știința ocultă, această Lege a Analogiei este prima și cea mai importantă dintre cheile fizicii cosmice, dar ea trebuie studiată în cele mai mici detalii și „răsucită de șapte ori” înainte de a putea fi înțeleasă. Filozofia ocultă este singura știință care ne poate învăța despre ea. Cum putem atunci să condiționăm adevărul sau falsitatea afirmației ocultiştilor: „*Cosmosul este etern în colectivitatea sa necondiționată și finit doar în manifestările sale condiționate*”, de afirmația parțială și incompletă că „este o necesitate pentru Natură să se epuizeze”³⁹⁰?

389 Totuși ocultiştili, având o credință deplină în analele lor astronomice și matematice exacte, calculează vârsta umanității și afirmă că omul (cu sexe separate) există în prezentul Ciclu de 18.618.727 de ani, în acord cu învățăturile brahmanice și chiar cu unele calendare hinduse.

390 Comentariile Ștanțelor vor fi reluate mai târziu.

CÂTEVA FAPTE ȘI EXPLICAȚII

Cu această *Shloka* se termină Stanțele care se referă la acea parte a Cosmogoniei Universului care începe după ultima *Mahapralaya* sau distrugere universală, care atunci când are loc, alungă din Spațiu ca pe niște frunze moarte toate lucrurile diferențiate, de la zei până la atomi. Începând cu acest verset, STANȚELE se ocupă în general doar de Sistemul nostru Solar și de Lanțurile Planetare pe care el le comportă și în special de istoria Globului nostru pământesc (cel de-al patrulea din Lanțul său). Toate versetele care urmează în acest volum se referă deci la evoluția care are loc pe planeta noastră. Există un aspect straniu în ceea ce privește planeta noastră, straniu doar din punct de vedere științific, se înțelege, dar pe care trebuie să-l facem cunoscut.

Totuși, înainte de a prezenta cititorului teorii noi și destul de surprinzătoare, trebuie să oferim câteva explicații. Acest lucru este absolut necesar, pentru că aceste teorii sunt nu numai în opoziție cu știința modernă, ci și pentru că ele contrazic în anumite aspecte ceea ce a fost scris³⁹¹ de alți teozofi, care pretind că-și fundamentează expunerile și explicațiile pe aceeași autoritate pe care pe care noi ne sprijinim.

Aceasta ar putea sugera ideea că există o contradicție directă între cei care expun aceeași doctrină, când de fapt diferența provine din faptul că informația dată primilor autori era incompletă, ceea ce i-a determinat să tragă niște concluzii eronate și se dedea la niște speculații premature, în efortul lor de a prezenta publicului un sistem complet. Prin urmare, cititorul, care este deja un cercetător al teosofiei, nu trebuie să se mire dacă va găsi în aceste pagini rectificări ale anumitor afirmații făcute în mai multe cărți teosofice și de asemenea explicații ale anumitor idei care rămăseseră neclare pentru că erau incomplete. Sunt aici multe aspecte pe care nici chiar autorul *Buddhismului Ezoteric* – cel mai bun și mai

391 În *Buddhismul Esoteric*, 1883 și *Man: Fragments of a Forgotten History*, de Doi Chelași, 1885.

puțin inexact dintre lucrările vizate – nu le-a tratat. Pe de altă parte, chiar și acest autor a introdus în lucrarea lui mai multe idei eronate, pe care trebuie acum să le prezentăm în adevărata lor lumină mistică, atât cât este capabilă să o facă autoarea prezentei lucrări.

Să ne oprim deci un moment între *Shloka*-urile pe care tocmai le-am explicat și cele care vor urma, căci perioadele cosmice care le separă au o durată imensă. Aceasta ne va oferi răgazul de a trece rapid în revistă câteva aspecte care aparțin DOCTRINEI SECRETE și care au fost prezentate publicului într-o lumină mai mult sau mai puțin nesigură și uneori falsă.

Câteva erori teozofice de început referitoare la planete, ciclurile cosmice și om

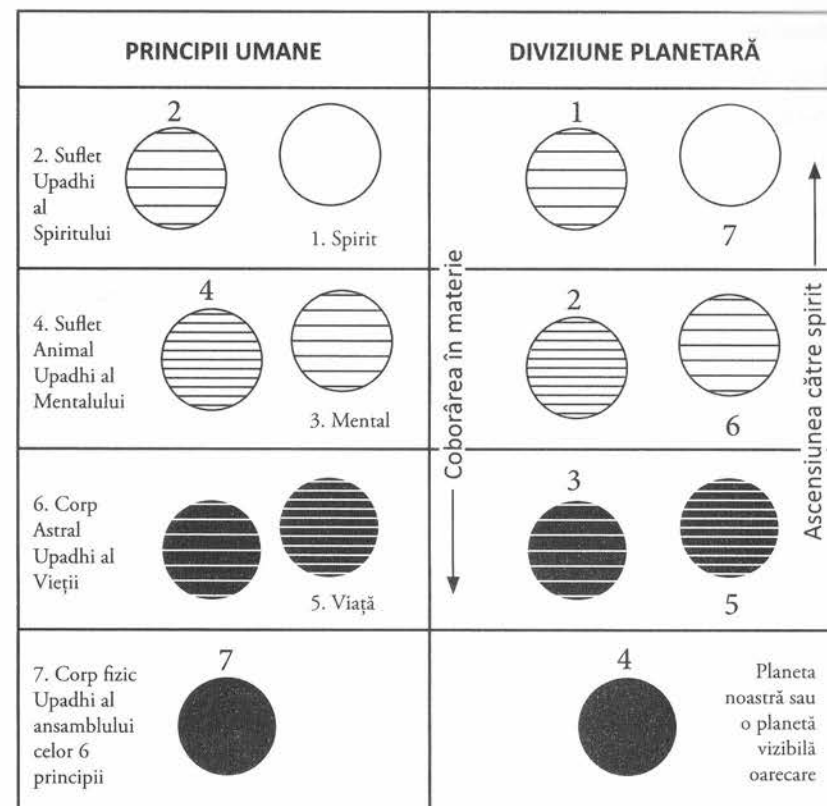
Printre cele 11 Stanțe omise este una care oferă o descriere completă a formării succesive a Lanțurilor Planetare, după ce prima diferențiere cosmică și atomică a început în ACOSMISMUL primitiv. Este inutil să vorbim de „legi care apar atunci când Divinitatea se pregătește să creeze”, căci „legile”, sau mai degrabă Legea, sunt eterne și necreate și de fapt, Divinitatea este Legea, și *viceversa*. În plus, Legea unică, eternă, dezvoltă totul în Natura (care trebuie să fie) manifestată după un principiu septenar, iar acest principiu domnește asupra nenumăratelor Lanțuri circulare ale Lumilor, compuse din șapte Globuri, distribuite pe cele patru planuri inferioare ale Lumii Formelor, celelalte trei planuri aparținând Universului Arhetipal. Din aceste șapte Globuri, doar UNUL – cel

mai de jos și cel mai material – se află pe planul nostru, sau accesibil mijloacelor noastre de percepție; celelalte șase sunt în afara acestui plan, și prin urmare invizibile ochilor pământești. Fiecare din aceste Lanțuri de Lumi este moștenitorul și creația – reîncarnarea, ca să spunem așa – unui alt Lanț, *mai puțin avansat și mort*. Pentru a fi mai clar, vom explica: Suntem învățați că fiecare planetă, dintre care doar șapte sunt considerate sacre – pentru că sunt guvernate de cei mai înalți regenți sau Zei, și nu pentru că anticii nu știau nimic de celelalte³⁹² – că fiecare planetă deci, cunoscută sau nu, este un septenar (un ansamblu de șapte), la fel cum este și Lanțul cărui îi aparține Terra. De exemplu, toate planetele (cum sunt Mercur, Venus, Marte, Jupiter, Saturn etc., sau Pământul nostru) care sunt la fel de vizibile pentru noi cum este Globul nostru pământesc pentru locuitorii lor (în caz că aceștia există), sunt vizibile pentru că se află toate pe același plan, în timp ce globurile-însoțitoare superioare ale acestor planete se află pe planuri situate complet în afara capacității de percepție a simțurilor noastre pământești. Întrucât vom prezenta mai târziu – și de asemenea în diagrama anexată comentariilor celei de-a șasea *Shloka* din STANȚA a VI-a – pozițiile lor relative, nu este nevoie să adăugăm aici decât câteva cuvinte explicative. Acești însoțitori invizibili corespund într-un mod aparte cu ceea ce numim „principiile în Om”. Cele șapte se află pe trei planuri materiale și un plan spiritual, corespunzând cu cele trei *Upadhis* (baze materiale) și cu Vehiculul spiritual (*Vahana*) al celor șapte Principii ale diviziunii ființei umane. Dacă pentru a obține o imagine mentală mai clară ne vom imagina Principiile umane aranjate într-o schemă, vom obține diagrama de corespondență pe care o prezentăm mai jos.

Întrucât mergem de la Universal la Particular în loc de a folosi metoda inductivă a lui Aristotel, numerele sunt plasate în sens invers. Punem Spiritul pe locul întâi în loc să îl punem pe locul șapte, cum se face de obicei (deși nu ar trebui să se facă astfel).

³⁹² În Cărțile Secrete sunt enumerate mult mai multe planete decât în cărțile astronomice moderne.

DIAGRAMA I

Principiile umane, așa cum sunt ele enumerate de obicei în *Budhismul Esoteric* și în alte cărți, sunt: 1. *Atma*; 2. *Buddhi* (Sufletul Spiritual); 3. *Manas* (Sufletul Uman); 4. *Kama Rupa* (Vehiculul Dorințelor și Pasiunilor); 5. *Prana*; 6. *Linga Sharira*; 7. *Sthula Sharira*.

Liniile orizontale închise la culoare din planurile inferioare sunt *Upadhi*-urile, în cazul Principiilor umane, și planurile, în cadrul Lanțului Planetar. Este de la sine înțeles că pentru Principiile umane, diagrama nu le plasează exact în ordine; totuși, ea arată o corespondență și o analogie

asupra cărora dorim să vă atragem atenția. După cum cititorul va vedea, este un caz de coborâre a celor două *Entități* în materie, de ajustare – atât în sensul mistic, cât și în cel fizic – și de integrare a lor în marea „luptă pentru viață” care le așteaptă. Unii vor considera poate că folosirea termenului „entitate” este oarecum stranie atunci când este vorba de o planetă, dar filozofii Antichității, care vedeau în Terra un enorm „animal”, erau mai înțelepți, în epoca lor, decât sunt geologii noștri moderni; iar Plinius, care numea Pământul buna noastră mamă și doică, avea mai multă dreptate decât Watts, care își imagina că vede în ea „taburetul” sau „trambulina” lui Dumnezeu. Pământul nu este decât trambulina omului în ascensiunea lui către regiunile superioare, este vestibulul

... Glorioaselor sălașuri, către care se înghesuie fără încetare o mulțime agitată.

Dar aceasta nu face decât să demonstreze că Filozofia Ocultă conferă o viziune admirabilă asupra a tot ce este în natură și să arate cât de logice sunt concepțiile ei în comparație cu speculațiile ipotetice și lipsite de viață ale Științei Fizicii.

Odată aflate toate acestea, misticul va fi mai bine pregătit să înțeleagă învățătura ocultă, deși, foarte probabil, un om de știință modern foarte riguros ar considera această învățătură o absurditate, un nonsens. Un cercetător al ocultismului va susține totuși că teoria pe care o discutăm în acest moment este cu mult mai filozofică și mai probabilă decât oricare alta. Cel puțin, ea este mai logică decât teoria recent avansată care făcea din Lună un fragment proiectat în aer de Pământ pe vremea când acesta era un Glob în fuziune, o masă plastică topită³⁹³.

393 Dl Samuel Laing, autorul lucrării *Modern Science and Modern Thought*, spune: „Concluziile astronomice sunt teorii bazate pe date extrem de nesigure; în timp ce în câteva cazuri ele ne dau cifre incredibil de mici – cum ar fi cei 15 milioane de ani atribuiți întregului proces de formare a Sistemului Solar – în altele, ele ajung la perioade la fel

Se spune de asemenea că Lanțurile Planetare au „Zilele” și „Noaptele” lor – adică perioadele lor de activitate, sau de viață și de toropeală, sau de moarte – și se comportă pe firmament așa cum se comportă oamenii pe Pământ: dau naștere semnelor lor, îmbătrânesc, se sting și își lasă principiile spirituale să-i însuflețească pe copiii lor. Astfel ele își asigură supraviețuirea.

Fără a ne asuma sarcina dificilă de a expune întregul proces, în toate detaliile sale cosmice, putem spune destul de multe pentru a-i permite cititorului să-și facă o idee aproximativă. Atunci când un Lanț Planetar se află în ultimul său Ciclu, Globul său, pe care o să-l numim Globul A, înainte de a se *stinge* își proiectează toate energiile și toate principiile într-un centru neutru de forță latentă, un „centru Laya”, și astfel însuflețește și cheamă la viață un nou focar de substanță sau materie nediferențiată. Să presupunem că un asemenea proces are loc în Lanțul Planetar Lunar; să presupunem de asemenea, de dragul argumentației – cu toate că în ultima vreme a fost abandonată teoria dlui Darwin, pe care o cităm mai jos, chiar dacă faptul nu a fost încă stabilit prin calcule matematice – că Luna este mult mai bătrână decât Pământul. Să ne imaginăm cele șase Globuri-însoțitoare ale Lunii – cu eoni înainte ca primul Glob al septenarului nostru să fi evoluat – ocupând unele față de celelalte poziții asemănătoare celor pe care le ocupă astăzi Globurile-însoțitoare ale Lanțului nostru planetar terestru în raport cu Terra³⁹⁴. Va fi acum ușor să ne imaginăm Globul A al Lanțului Lunar însuflețind Globul A al Lanțului Terestru și apoi murind, după aceea Globul B trimițându-și energia Globului B al noului Lanț, apoi Globul

de incredibil de lungi – atunci când se presupune, de exemplu, că Luna a fost proiectată pe vremea când perioada de rotație a Terrei era de trei ore, în condițiile în care ar necesita 600 de milioane de ani pentru a o face să se rotească în 23 de ore în loc de 24” (pagina 48). Și dacă fizicienii persistă în asemenea speculații, de ce ar desconsidera ei cronologia hindușilor, calificând-o drept exagerare?

394 A se vedea *Buddhismul Esoteric*, „Constituția omului” și „Lanțul planetar”.

C creându-și descendentul, *Sfera C* a Lanțului Terestru, și în fine Luna (satelitul nostru) deversând asupra Globului celui mai de jos al lanțului nostru planetar, Globul *D*, Pământul nostru – întreaga sa viață, energiile și puterile sale și devenind apoi, după ce le va fi transferat astfel unui centru nou, *o planetă moartă*, în care rotația aproape că a încetat de la nașterea Globului nostru. [Nu se poate nega faptul că Luna este satelitul Pământului, dar aceasta nu infirmă teoria că ea i-a dat totul Pământului, în afara cadavrului său. Pentru ca teoria lui Darwin să reziste, ar trebui emise, în afara ipotezei de care am vorbit și care este astăzi infirmată, speculații încă și mai imposibile. S-a spus că Luna s-a răcit de șase ori mai repede decât Pământul³⁹⁵. Dacă Pământul a văzut trecând 14.000.000 de ani de la formarea crustei sale, Luna nu numără decât 11 milioane și două treimi de milion de ani de la acest stadiu ..." etc. Și dacă Luna noastră nu este decât o „împroșcătură” a Pământului nostru, de ce să nu tragem concluzii asemănătoare referitor la Lunile altor planete? Astronomii „nu știu nimic despre asta”. De ce Venus și Mercur nu ar avea și ei sateliți, și dacă acești sateliți există, din ce sunt ei formați? Noi spunem că aceste probleme se ivesc din cauză că știința nu are decât o cheie – cheia materiei, pentru a deschide misterele Naturii, în timp ce Filozofia Ocultă are șapte chei și explică ceea ce Știința nu poate vedea. Mercur și Venus nu au sateliți, ci ele aveau „părinți”, la fel ca Pământul. Amândouă sunt mult mai vechi decât Pământul și înainte ca acesta din urmă să-și fi realizat cel de-al Șaptelea Ciclu, Luna, mama sa, va fi dizolvată în atmosfera subtilă, la fel cum au făcut – sau n-au făcut – „Lunile” celorlalte planete, în funcție de caz, deoarece există planete care au *mai multe* Luni – un mister pe care niciun Oedip al astronomiei nu l-a rezolvat!]

Luna este acum un astru răcit, o umbră care este „târâtă” după corpul nou în care au fost transportate puterile sale vii și „principiile” ei. Ea este

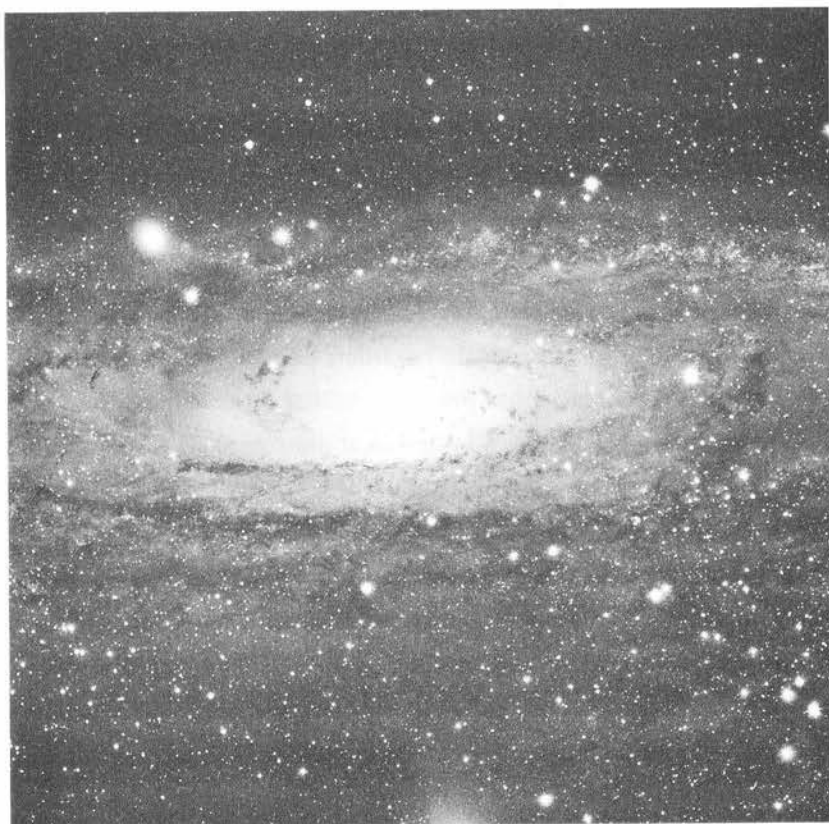
395 *World-Life*, de Winchell, p. 379 și urm.

acum condamnată să urmeze Pământul un timp îndelungat, să îl atragă și să fie atrasă de el. Constant *vampirizată* de copilul ei, ea își ia revanșa penetrând-o cu influența nefastă invizibilă și otrăvită care se degajă din aspectul ocult al naturii sale. Căci ea este un corp *mort*, și totuși *viu*. Particulele cadavrului său în descompunere sunt pline de viață activă și distructivă, deși corpul pe care ele l-au format odinioară este fără suflet și fără viață. Prin urmare, emanațiile sale sunt în același timp benefice și malefice – caz căruia îi găsim analogia, pe Pământ, în faptul că iarba și plantele în general nu cresc nicăieri cu mai multă vigoare decât pe morminte, în timp ce emanațiile cimitirelor și ale cadavrelor sunt foarte nocive. Ca toate fantomele și vampirii, Luna este prietena vrăjitoarelor și inamica imprudenților. Din timpuri străvechi și până în zilele noastre, vrăjitoarele din Tesalia și unii tantrici contemporani din Bengal, precum și toți ocultiiști îi cunosc natura și calitățile, dar acestea au rămas o „carte închisă” pentru fizicieni.

Astfel este Luna privită din punct de vedere astronomic, geologic și fizic. Cât despre natura sa metafizică și psihică, ea trebuie să rămână un secret ocult în lucrarea de față, la fel ca în lucrarea intitulată *Buddhismul Esoteric*, în ciuda declarației puțin hazardate pe care o face autorul celei din urmă „că nu a mai rămas prea mult mister de descifrat în cea de-a opta sferă”³⁹⁶. Acesta este, într-adevăr, unul din subiectele „asupra cărora Inițiații sunt foarte rezervați în comunicările lor cu elevii neinițiați” și întrucât ei nici nu au sancționat, nici nu au autorizat speculații publice în această privință, cu cât vom spune mai puține, cu atât va fi mai bine. Totuși, fără a călca pe terenul interzis al celei de-a „opta sferă”, va fi probabil util să adăugăm aici câteva aspecte legate de ex-monadele Lanțului Lunar – „Strămoșii Lunari”, pentru că ei joacă un rol preminent în antropogeneza despre care vom vorbi în continuare. Aceasta ne conduce

396 Pagina 113 (a cincea ediție).

direct la Constituția Septenară a omului și întrucât am discutat nu demult despre cea mai bună clasificare a diviziunilor entității microcosmice, oferim în cele ce urmează două sisteme, pentru a facilita compararea lor. Datorăm micul articol care a fost adăugat dlui T. Subba Row, vedantic erudit. El preferă diviziunea brahmanică din Raja Yoga, și, din punct de vedere metafizic, are dreptate. Dar din simple rațiuni de accesibilitate și comoditate, am ales să păstrăm în această carte clasificarea onorabilă prin vechimea ei a școlii ezoterice transhimalayene *Arhat Esoteric School*. Tabelul următor și textul său explicativ sunt extrase din *The Theosophist* și se găsesc de asemenea în lucrarea *Five years of Theosophy* (pp. 185-186).

DIVIZIUNEA SEPTENARĂ DUPĂ DIFERITELE SISTEME INDIENE

Oferim în cele ce urmează, sub formă de tabel, clasificarea principiilor (aspectelor) ființei umane adoptate de maeștrii budiști și vedantici³⁹⁷:

BUDISM EZOTERIC	VEDANTA	TARAKA RAJA YOGA
1 Sthula Sharira	Anamayakosha	Sthulopadhi
2 Prana	Pranamayakosha	
3 Vehicul al pranei		
4 Kama Rupa	Manomayakosha	Sukshmopadhi
5 Mental		
(a) Voință și sentimente		
(b) Vijnanam		
6 Suflet spiritual	Anandamayakosha	Karanopadhi
7 Atma	Atma	Atma

Vedem din acest tabel că cel de-al treilea principiu din clasificarea budistă nu este în mod special menționat în diviziunea vedantică, pentru că el nu este decât vehiculul *Pranei*. Vedem de asemenea că cel de-al patrulea principiu este inclus în cel de-al treilea *Kosha* (înveliș sau teacă) pentru că acest principiu nu este decât vehiculul puterii voinței, care nu este decât

397 *Annamayakosha*: *Kosha* înseamnă literalmente înveliș al fiecărui principiu.

Sthulopadhi: *Sthula-upadhi* sau baza principiilor.

Prana: Viața.

Vehiculul *Pranei*: Corpul astral sau *Linga Sharira*.

Suflet Spiritual: *Buddhi*.

o energie a mentalului. Observăm de asemenea că *Vijnanamayakosha* este considerat separat de *Manomayakosha*, căci după moarte se produce o divizare, ca să spunem așa, între partea inferioară a mentalului, care are o afinitate mai puternică pentru cel de-al patrulea principiu decât pentru cel de-al șaselea și partea sa superioară care, din contră, se atașază de acesta din urmă și care constituie baza reală a individualității spirituale superioare a omului.

Putem de asemenea reaminti aici că clasificarea prezentată în ultima coloană este, din punct de vedere practic, pentru cei care se raportează la sistemul *Raja Yoga*, cea mai bună și cea mai simplă. Deși există șapte principii în om, nu există decât trei *Upachis* (baze) distincte în care *Atma* poate acționa independent. Un inițiat poate separa aceste trei *Upachis* fără a se sinucide. El nu poate separa însă unul de altul cele șapte principii fără a-și distruge structura. Cercetătorul va fi acum mai bine pregătit să înțeleagă ca între cele trei *Upachis* din *Raja Yoga* și *Atma* al lor pe de o parte și cele trei *Upadhis* ale noastre, *Atma* și cele trei diviziuni adiționale, nu există, în realitate, decât o foarte mică diferență. În plus, la fel ca în India cis-Himalayană și în cea trans-Himalayană, în școlile lui Patanjali – *Aryasanga* sau *Mahayana* – orice Inițiat trebuie să devină un *Raja-yoghin*, el trebuie să accepte teoretic și practic clasificarea *Taraka-Raja*, oricare ar fi clasificarea pe care o folosește în scopuri practice sau oculte. Prin urmare, nu are prea mare importanță dacă vorbim de cele trei *Upadhis* și de cele trei aspecte ale sale, plus *Atma*, sinteza eternă și nemuritoare, sau dacă vorbim de cele „Șapte Principii”.

Pentru a veni în ajutorul celor care nu au citit sau nu au înțeles în mod clar doctrina Lanțurilor Septenare în scrierile teosofice, oferim în continuare un rezumat al acestei învățături.

1. Totul, atât în Universul metafizic, cât și în Universul fizic, este septenar. Prin urmare, se presupune că fiecare corp ceresc, fiecare planetă,

vizibilă sau invizibilă, are șase Globuri-însoțitoare. Evoluția vieții se face pe aceste șapte Globuri sau corpuri, de la Primul până la al Șaptelea, în șapte RUNDE sau Cicluri.

2. Aceste Globuri sunt formate printr-un proces pe care ocultiștii îl numesc „renașterea Lanțurilor (sau Inelelor) Planetare”. Atunci când începe cel de-al Șaptelea sau ultimul Ciclu al unui dintre aceste Inele, Globul superior, sau primul, pe care îl vom numi Globul *A* – și împreună cu el toate celelalte în mod succesiv, până la ultimul – în loc să intre într-o perioadă mai mult sau mai puțin lungă de repaus – sau „observații”, ca în Ciclurile precedente – începe să se stingă. Disoluția planetară (*Pralaya*) se apropie, ceasul lui a sunat; fiecare Glob trebuie să-și transfere viața și energia unei alte planete³⁹⁸.

3. Pământul nostru, fiind reprezentantul vizibil al globurilor lui însoțitoare superioare și invizibile, care sunt „Domnii” săi, sau „Principiile” sale, trebuie să existe, ca și ceilalți, timp de șapte Cicluri. În timpul primelor trei, el se formează și se consolidează, în cel de-al patrulea se menține și se întărește, iar în timpul ultimelor trei revine treptat la forma sa eterică primară: el este, ca să spunem așa, spiritualizat.

4. Umanitatea lui nu se dezvoltă pe deplin decât în timpul celui de-al Patrulea Ciclu – cel al nostru. Până în cel de-al Patrulea Ciclu, această umanitate nu este numită astfel decât în lipsă de un alt termen mai bun. La fel cum larva devine crisalidă, apoi fluture, *Omul*, sau mai degrabă ceea ce devine mai târziu *Om*, trece prin toate formele și toate regnurile în timpul primului Ciclu și prin toate formele umane în timpul următoarelor două Cicluri. Ajuns pe Pământul nostru, la începutul celui de-al Patrulea Ciclu din seria actuală de Rase și Cicluri de Viață, OMUL este, ca să spunem așa, prima formă care apare pe el, întrucât el nu este precedat decât de regnurile mineral și vegetal – și acesta din urmă trebuie

398 A se vedea Diagrama II.

de altfel să continue să-și desăvârșească evoluția prin intermediul omului. Acest lucru va fi explicat în volumul următor. În timpul celor trei Cicluri care vor urma, Umanitatea, la fel ca și Globul pe care trăiește, va tinde fără încetare să-și reia forma primară, cea a unei colectivități *Dhyan-Chohanice*. Într-adevăr, Omul, la fel ca orice entitate care există în Univers, tinde să devină un Zeu și apoi – DUMNEZEU.

*Dacă începem să considerăm lucrurile începând cu cel de-al Doilea Ciclu, vedem că Evoluția se face deja pe un plan cu totul diferit. Doar în primul ciclu Omul (Celest) devine o ființă umană pe Globul A, (redevine) un mineral, o plantă, un animal pe Globurile B, C etc. Procesul se schimbă radical în cel de-al doilea Ciclu. Dar ați învățat să fiți prudenți ... vă sfătuiesc să nu spuneți nimic înainte de vreme*³⁹⁹.

5. Fiecare Ciclu de Viață pe Globul D⁴⁰⁰ (Pământul nostru) se compune din șapte Rase-Rădăcină. Ele încep prin *eteric* și sfârșesc prin *spiritual*, pe dubla linie a evoluției fizice și morale – de la începutul Ciclului nostru Terestru până la sfârșitul său. Unul este „Ciclul Planetar”, mergând de la Globul A către Globul G, cel de-al șaptelea; celălalt este „Ciclul Global” sau Terestru.

Acest lucru este foarte bine descris în lucrarea *Buddhismul Esoteric* și nu necesită alte explicații pentru moment.

6. Prima Rasă-Rădăcină, adică primii „Oameni” de pe Pământ (oricare ar fi fost forma acestuia) erau descendenții „Oamenilor Celești”, numiți în mod corect în filozofia indiană „Strămoșii Lunari” sau *Pitris*, care erau structurați în șapte Clase sau Ierarhii. Întrucât toate acestea vor fi explicate mai detaliat în secțiunile următoare și în volumul al III-lea al acestei lucrări, nu este necesar să spunem mai multe aici.

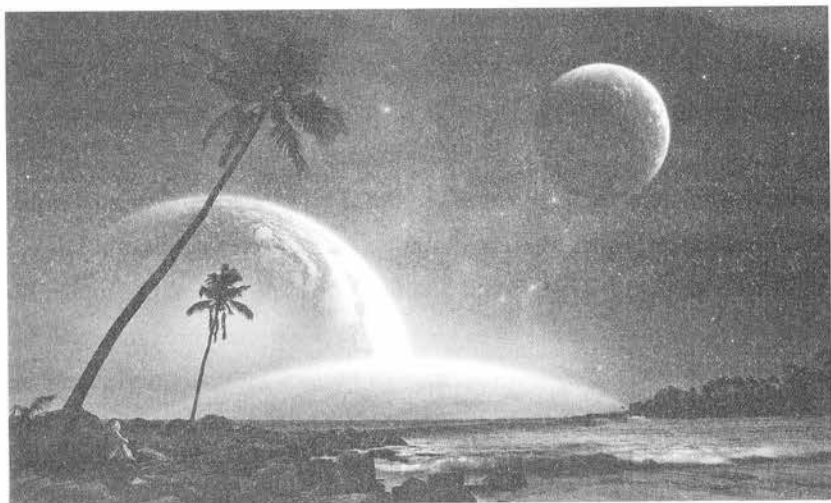
399 Extras din scrisorile Mestrului pe diferite subiecte. A se vedea *Mahatma Letters to A. P. Sinnett*, pp. 117-178.

400 Nu vom vorbi decât ocazional despre celelalte Globuri în această lucrare.

Dar cele două cărți citate anterior, care tratează despre doctrina ocultă, necesită câteva observații speciale. Prima, *Buddhismul Esoteric*, este mult prea cunoscută în cercurile teozofice și chiar în afara lor pentru a fi necesar să detaliem aici meritele ei. Este o carte excelentă și a îndeplinit o sarcină chiar foarte lăudabilă. Dar asta nu schimbă cu nimic faptul că ea conține și idei incorecte, care i-au determinat pe anumiți cititori, teozofi sau nu, să-și formeze o concepție greșită despre Doctrinile Secrete Orientale. De asemenea, am putea spune că ea are un aspect oarecum prea materialist.

Cealaltă, *Man, Fragments of Forgotten History*, care a apărut mai târziu, avea drept scop prezentarea doctrinei antice dintr-un punct de vedere mai idealist, traducerea câtorva tăblițe imprimate în Lumina Astrală, reproducerea câtorva învățături provenite parțial din gândirea unui Maestru și din nefericire neînțelese. Această lucrare descrie de asemenea evoluția primelor Rase umane pe Pământ și conține câteva capitole excelente, cu un caracter foarte filozofic. Dar cu toate acestea, ea nu este altceva decât un mic roman mistic interesant. Ea nu și-a atins scopul, deoarece condițiile necesare pentru traducerea acestor viziuni nu au fost întrunite. Prin urmare, cititorul nu trebuie să se mire dacă volumele prezentei lucrări contrazic în mai multe locuri aceste prime descrieri.

Cosmogonia ezoterică, în general, și evoluția Monadei umane, în particular, diferă atât de mult în aceste două cărți și în cele publicate de unii începători neghidați, încât este imposibil să continuăm prezenta lucrare fără a vorbi în mod special de aceste cărți, cu atât mai mult cu cât ele numără, amândouă, un mare număr de admiratori – mai ales *Buddhismul Esoteric*. A venit deci momentul să oferim explicații în această privință. Trebuie să urmărim să rectificăm, în lumina învățăturilor originale, aspectele asupra cărora ne-am înșelat. Dacă prima dintre aceste lucrări are o tendință prea pronunțată către știința materialistă, cealaltă este mult prea idealistă și chiar puțin fantastică.

De la doctrina – întrucâtva incomprehensibilă spiritelor occidentale – care vorbește despre „întunecări” periodice și despre „Cicluri” succesive ale Globurilor de-a lungul Lanțurilor circulare, au venit primele dificultăți și noțiuni false. Una dintre aceste false noțiuni se referă la cei care au fost numiți *Fifth-Rounders* (oamenii celui de-al Cincilea Ciclu) și *Sixth-Rounders* (oamenii celui de-al Șaselea ciclu). Cei care știu că orice Ciclu este precedat și urmat de o lungă perioadă de Repaus, *Pralaya*, care creează un abis de netrecut între două cicluri până la reluarea unui nou ciclu de viață, nu puteau înțelege „eroarea” conform căreia „oamenii din cel de-al Cincilea și cel de-al Șaselea Ciclu” se găsesc actualmente în cel de-al Patrulea. Gautama Buddha, se spune în una din aceste cărți, ar fi fost din cel de-al Șaselea Ciclu” (un *Sixth-Rounder*); Platon și câțiva alți mari filozofi sau intelectuali ar fi fost oameni din cel de-al „Cincilea” (*Fifth-Rounders*). Cum este cu putință? Un Maestru ar fi afirmat că existau efectiv oameni din cel de-al „Cincilea Ciclu” în acest moment pe Pământ și deși el ar fi afirmat de asemenea că umanitatea nu se află decât în cel de-al Patrulea Ciclu, se pare că tot el ar fi spus în altă parte că suntem

în cel de-al Cincilea. La aceasta, un alt mare Învățător a dat „un răspuns apocaliptic”, și anume: „Câteva picături de ploaie nu fac un muson, deși îl anunță”... „Nu, nu suntem în cel de-al Cincilea Ciclu, dar oameni din cel de-al Cincilea Ciclu au început să vină în al nostru de câteva mii de ani.” – Această problemă devenea mai greu de rezolvat decât enigma Sfinxului! Studenții în ale ocultismului și-au supus creierile unor cercetări speculative dintre cele mai ardente. O vreme destul de îndelungată ei s-au străduit să rivalizeze cu Oedip și să-și concilieze datele. Și cum Maeștrii păstrează o tăcere la fel de riguroasă ca cea a Sfinxului de granit, au fost acuzați de „inconsistență”, de „contradicție” și de „dezacord”. Dar ei lasă speculațiile să-și urmeze cursul *pentru a da o lecție de care spiritul occidental are mare nevoie*. În vanitatea și aroganța lor, în obiceiul lor de a materializa orice concepție și expresie metafizică, fără a lăsa o marjă pentru metafora și alegoria orientală, orientaliștii au făcut un ghiveci din filozofia hindusă exoterică, și iată că teozofii procedează la fel cu învățăturile ezoterice. Sigur este faptul că până acum, aceștia din urmă și-au dovedit totală incapacitate de a înțelege semnificația termenului „oamenii din cel de-al Cincilea și cel de-al Șaselea Ciclu”. Iată explicația acestui termen: Fiecare „Ciclu” aduce o nouă dezvoltare și chiar o transformare completă în constituția mentală, psihică, spirituală și fizică a omului, toate aceste principii evoluând pe o scară constant ascendentă. Rezultă de aici că acele ființe – cum au fost Confucius și Platon – care aparțineau psihic, mental și spiritual planurilor superioare de evoluție, erau în cel de-al Patrulea Ciclu, cel al nostru, ceea ce omul obișnuit va fi în cel de-al Cincilea, iar în acest al Cincilea Ciclu umanitatea va ocupa un grad pe scara evoluției cu mult superior celui pe care se găsește umanitatea noastră astăzi. La fel, *Gautama Buddha* – Înțelepciunea încarnată – era cu mult superior oamenilor despre care tocmai am vorbit și care sunt numiți „oameni ai celui de-al Cincilea Ciclu”, astfel încât el a fost numit alegoric, la fel ca și *Shankaracharya*, „om al celui de-al Șaselea Ciclu”. Vedem astfel înțelepciunea ascunsă în

fraza care a fost considerată „evazivă” la vremea când a fost scrisă: „Câteva picături de ploaie nu constituie un muson, deși îl anunță”.

Vom înțelege acum pe deplin adevărul următorului pasaj din *Buddhismul Esoteric*:

„Este imposibil, atunci când se prezintă pentru prima oară unor spirite neantrenate aspectele complexe ale unei științe neobișnuite, ca acestea să fie prezentate cu toate precizările necesare ... cu tot ceea ce se prezintă ca fiind straniu în ele... Trebuie să ne mulțumim mai întâi cu reguli generale și să nu ne ocupăm de excepții decât ulterior, mai ales atunci când este vorba, ca în cazul de față, de un studiu în care metodele tradiționale de învățare urmate au drept scop impregnarea fiecărei noi idei în memorie, provocând mai întâi o perplexitate pe care acest studiu o împrăștie la sfârșit.”

Întrucât autorul acestui pasaj era el însuși, după propria lui mărturisire, unul dintre aceste „spirite neantrenate” în ocultism, deducțiile sale personale, ajutate de o cunoaștere mai bună a noțiunilor astronomice moderne decât a doctrinelor antice, l-au condus în mod firesc și fără ca el să-și dea seama la comiterea câtorva erori, care de altfel se referă mai degrabă la detalii decât la „regulile de bază”. Vom vorbi acum despre una dintre aceste inexactități. Ea nu este gravă, dar l-ar putea conduce pe un debutant către concepții eronate. Dar la fel cum ideile false menționate în primele ediții au fost corectate în notele celei de-a cincea, este posibil ca cea de-a șasea să poată fi și ea revizuită și îndreptată. Au fost mai multe cauze ale acestei erori:

I. Necesitatea cu care se confruntau Învățătorii de a da ceea ce au fost considerate drept „răspunsuri evazive”; această necesitate ținea de faptul că lucrurile erau prea presante și persistente pentru ca să nu li se dea un răspuns, iar pe de altă parte nu li se putea răspunde decât parțial.

II. Totuși, în ciuda proverbului care spune că „este mai bine să-i

dai cuiva o jumătate de pâine decât să nu-i dai nimic”, situația a fost adesea neînțeleasă și rar apreciată la valoarea ei reală. Rezultatul a fost acela că unii *chelași* laici europeni s-au complăcut în speculații total gratuite. Printre acestea menționăm: a) „Misterul celei de-a Opta Sferă” în relațiile ei cu Luna și b) informația eronată că două dintre Globurile superioare ale Lanțului Terestru sunt planete bine cunoscute: „În afara Terrei”, se spunea, „nu există decât două lumi ale lanțului nostru care sunt vizibile ... Marte și Mercur...”⁴⁰¹

Aceasta este o mare eroare. Dar ea trebuie atribuită atât răspunsului vag și incomplet al Maestrului, cât și întrebării, ea însăși vagă și imprecisă, a discipolului. Întrebarea era următoarea:

Care sunt planetele, dintre cele cunoscute de știința obișnuită, care, în afara lui Mercur, aparțin sistemului nostru de lumi? Dacă prin „sistem de lumi” înțelegem „cordonul” sau *Lanțul Terestru*, în loc de „Sistem solar de Lumi”, așa cum ar fi corect, atunci nu este de mirare că răspunsul a fost neînțeles, căci el a fost următorul: „Marte și alte patru planete despre care astronomia nu știe nimic”. Nici A, B, nici Y, Z nu sunt cunoscute și nici *nu pot fi văzute* prin mijloace fizice, oricât ar fi acestea de perfecționate⁴⁰². Totul este clar: a). Astronomia nu știe în realitate până acum nimic nici despre planetele vechi, nici despre cele care au fost descoperite în zilele noastre; b). De la A și până la Z, este imposibil să fie văzută vreuna dintre planetele-însoțitoare, adică Globurile superioare ale vreunui Lanț al Sistemului Solar, cu excepția, bineînțeles, a tuturor planetelor care ocupă *al patrulea rang*, la fel ca și Pământul nostru, Luna etc. Cât despre Marte, Mercur și „celelalte patru planete”, ele au cu Pământul un raport despre care niciun Maestru și niciun ocultist superior nu va vorbi niciodată și a cărui natură o vom explica mai târziu.

401 *Buddhismul Esoteric*.

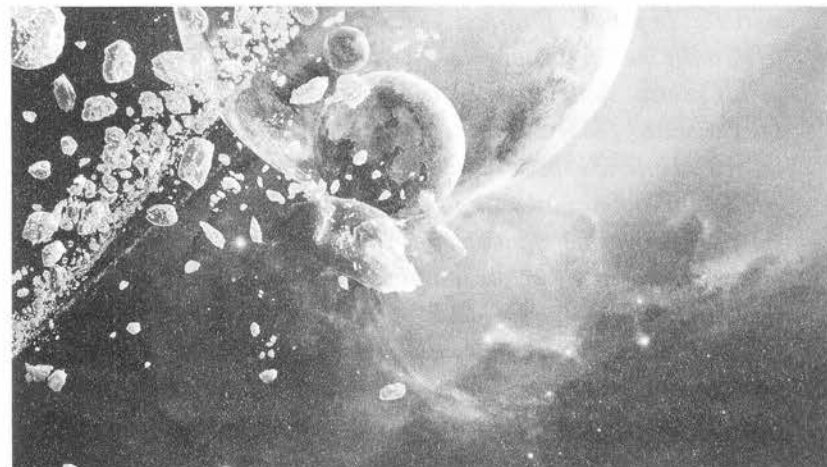
402 Ibid.

În aceeași scrisoare, unul dintre Învățători îi vorbește clar autorului *Buddhismului Esoteric* despre această imposibilitate. „Urmăriți să înțelegeți că îmi puneți niște întrebări care țin de cea mai înaltă inițiere. Că nu vă pot da decât o idee generală, dar nu îndrăznesc și nici nu vreau să intru în detalii...”⁴⁰³ Copii ale tuturor scrisorilor primite sau trimise – cu excepția câtorva care erau personale „și în care, spune Maestrul, nu erau conținute învățături” – sunt în posesia autoarei prezentei lucrări. Întrucât era de datoria acesteia, încă de la început, să explice anumite aspecte despre care încă nu vorbise, este foarte probabil ca în ciuda masei de adnotări ale copiilor acestor scrisori, prezenta autoare, datorită necunoașterii foarte bune a limbii engleze și de teama de a nu spune prea mult, să fi încurcat informația. În orice caz, ea își asumă toată vina. Dar îi este imposibil să îi lase mai departe pe studenți cu aceste impresii greșite, sau să lase să se creadă că greșeala ar aparține sistemului ezoteric.

O să spunem acum direct că teoria avansată este imposibilă, indiferent dacă ea se sprijină sau nu pe mărturia astronomiei moderne. Știința fizicii poate oferi o mărturie – deși foarte nesigură – dar numai în ceea ce privește corpurile cerești care ocupă același plan material ca și Universul nostru obiectiv. Marte, Mercur, Venus, Jupiter, ca și toate celelalte planete descoperite până acum sau care vor fi descoperite mai târziu, sunt toate, *per se*, reprezentantele Lanțurilor asemănătoare pe planul nostru. Acest lucru a fost clar stabilit într-una din scrisorile Maestrului dlui Sinett: „Există în Sistemul nostru Solar și în afara lui nenumărate alte lanțuri manvantarice de globuri care poartă pe ele ființe inteligente.”⁴⁰⁴ Dar nici Marte, nici Mercur nu aparțin lanțului nostru. Ele sunt, împreună cu alte planete, Unități Septenare în masa de „Lanțuri” ale Sistemului nostru și sunt tot atât de vizibile pe cât sunt de invizibile Globurile lor superioare.

Dacă se va pretinde că anumite fraze din scrisorile Maestrului sunt de natură să ne inducă în eroare, vom spune: Amin, este adevărat! Autorul *Buddhismului Esoteric* a înțeles foarte bine acest lucru atunci când a scris că „modurile tradiționale de învățare ... sunt de natură a provoca perplexitatea” și că ele o fac să *dispară* ... sau nu, după caz. Dacă se va adăuga că ar fi trebuit să spunem aceasta mai curând și să indicăm, așa cum o facem acum, adevărata natură a planetelor, răspunsul va fi că nu am găsit de cuviință să o facem în acel moment pentru că aceasta ar fi deschis poarta spre o serie de întrebări suplimentare la care n-am fi putut niciodată *răspunde*, datorită naturii lor ezoterice, iar aceasta nu ar fi făcut decât să producă încurcături. Am afirmat încă de la început și am repetat adeseori de atunci:

1. Niciun teozof, *nici măcar un Chela acceptat* – ca să nu mai vorbim de studenții laici – nu poate spera să primească explicația *completă* a învățăturilor secrete înainte de a se fi legat în mod irevocabil prin jurământ de Fraternitate și înainte de a fi trecut cel puțin printr-o Inițiere, căci nu pot fi oferite publicului nici cifre, nici numere, iar cifrele și numerele sunt cheile sistemului ezoteric.

403 Ibid.

404 *Buddhismul Esoteric*.

2. Ceea ce revelasem până atunci nu era altceva decât dublura ezoterică a ceea ce este conținut în aproape toate scrierile exoterice ale religiilor lumii, mai ales în *Brahmane*, *Upanishade*, *Vede* și chiar în *Purane*. Era doar o mică parte din ceea ce vom putea găsi într-o formă mai amplă în volumele de față, deși expunerea noastră este și ea foarte incompletă și fragmentară. Atunci când lucrarea de față a fost începută, autoarea, convinsă că speculația referitoare la Marte și Mercur este eronată, le-a cerut printr-o scrisoare Învățătorilor o explicație și o versiune autorizată. Ea a primit satisfacție în toate privințele și vă oferă în continuare extrase textuale din răspunsurile primite:

„... Este perfect adevărat că Marte se află în prezent într-o stare de întunecare și că Mercur începe să iasă din această stare. Puteți adăuga că Venus se află în ultimul său Ciclu... Dacă nici Mercur, nici Venus nu au sateliți, aceasta se datorează motivelor [menționate mai sus] ... și de asemenea faptului că Marte are doi sateliți care nu îi aparțin ... Phobos, presupusul satelit INTERIOR, nu este deloc un satelit ... După cum Laplace și Fayes au remarcat deja (a se vedea PROCESSE VERBALE, Volumul XC, p. 569), perioada ciclică atribuită de știință lui Phobos este prea scurtă și prin urmare, spune Fayes, trebuie să existe o eroare în ideea de bază a teoriei... În plus, ele [Marte și Mercur] sunt Lanțuri septenare la fel de independente de seniorii și superiorii siderali ai Pământului pe cât sunteți dumneavoastră de independentă de „principiile” lui Däumling [Tom Degetel] care erau, poate, cei șase frați ai săi, cu sau fără bonetă de noapte... „Satisfacerea curiozității este pentru anumiți oameni sfârșitul oricărei cunoașteri” a spus Bacon, care avea tot atâta dreptate emițând acest adevăr banal, pe cât aveau cei care, acceptându-l înaintea lui, separau pe bună dreptate în mod riguros ÎNȚELEPCIUNEA de Știință și limitau ceea ce trebuia spus într-un anumit moment... Amintiți-vă că ... „dacă știința poate locui în creierele celor care se hrănesc cu gândurile altora, Înțelepciunea nu se obține decât examinându-le pe cele care se nasc în noi înșine...”

„Nu veți putea niciodată imprima toate acestea prea adânc în mintea celor cărora le oferiți câteva din învățăturile ezoterice.”

Vă prezentăm și alte câteva extrase dintr-o altă scrisoare a aceleiași autorități, ca răspuns la câteva obiecții prezentate Învățătorilor. Aceste obiecții, bazate pe raționamente extrem de științifice și în același timp utile, se refereau la oportunitatea încercării de a concilia teoriile ezoterice cu speculațiile științifice moderne. Ele erau scrise de un tânăr teozof în scopul de a pune oamenii în gardă împotriva DOCTRINEI SECRETE și atingeau și aspectele la care ne referim. Criticul nostru avansa ideea că dacă existau într-adevăr aceste Terre-însoțitoare, ele trebuiau să fie doar un pic mai puțin materiale decât Globul nostru.” Cum se face deci că ele nu pot fi văzute? Răspunsul a fost următorul:

„Dacă ar fi înțeles mai bine învățăturile psihice și spirituale, nici măcar nu le-ar mai fi venit o asemenea idee lipsită de logică. Dacă nu facem măcar puțin efort pentru a concilia ceea ce este inconciliabil – adică științele metafizice și spirituale cu filozofia fizică sau naturală, cuvântul «natural» fiind pentru ei (oamenii de știință) sinonim cu această materie care este obiectul percepției simțurilor lor corporale – nu vor putea ajunge să progreseze. Globul nostru, așa cum am spus încă de la început, se află în partea cea mai de jos a arcului descendent, acolo unde materia percepțiilor noastre se arată în forma ei cea mai grosieră ... Prin urmare, este absolut logic ca Globurile care ordonează Pământul nostru să se găsească pe planuri diferite, superioare. Într-un cuvânt, ca Globuri, ele sunt în CUNITATE, dar nu și în COSUBSTANȚIALITATE cu PĂMÂNTUL NOSTRU, și prin urmare aparțin unei cu totul alte stări de conștiință. Planeta noastră (ca toate celelalte pe care le cunoaștem) este adaptată la starea specială a locuitorilor ei umani, stare care ne permite să vedem cu ochiul liber corpurile cerești care sunt în co-esență cu planul nostru și cu substanța noastră terestră, la fel cum

locuitorii lor, respectiv jupiterienii, marțienii și ceilalți, pot zări mica noastră lume, pentru că planurile noastre de conștiință nu diferă decât în grad, și, fiind de același tip, sunt pe același strat de materie diferențiată... După cum scriam anterior: «Pralaya minoră se referă doar la micul nostru ȘIRAG DE GLOBURI. (Numeam Lanțurile «Șiraguri» în acea epocă fertilă în confuzii de termeni)... Pământul nostru aparține unuia dintre aceste Șiraguri.» Aceasta ar fi trebuit să demonstreze clar că celelalte planete erau și ele niște «Șiraguri» sau LANȚURI... Dacă el (adică criticul nostru) ar dori să perceapă fie și silueta neclară a uneia din aceste «planete» de pe planurile superioare, el ar trebui să îndepărteze până și cei mai mici nori de materie astrală care se găsesc între el și planul următor.”

Devine deci ușor de înțeles de ce nu putem vedea, chiar și cu ajutorul telescoapelor, ceea ce se află în afara lumii noastre materiale. Doar aceia pe care îi numim Inițiați, care știu cum să-și dirijeze viziunea mentală și să-și transfere conștiința – fizică și psihică – pe alte planuri ale ființei, pot vorbi cu autoritate despre asemenea subiecte și ei ne spun clar:

„Duceți o viață adecvată pentru dobândirea unei asemenea cunoașteri, și aceste puteri și înțelepciunea vă vor veni în mod natural. Din moment ce vă veți putea pune conștiința în acord cu oricare din cele șapte corzi ale «Conștiinței Universale», aceste corzi care se întind pe claviatura Cosmosului și vibrează de la o Eternitate la alta, după ce veți fi studiat din plin «Muzica Sferelor», doar atunci veți avea întreaga libertate de a împărtăși această cunoaștere cu cei cu care o puteți face în siguranță. Până atunci, fiți prudenți. Nu divulgați generației actuale marile Adevăruri care sunt zestrea Raselor viitoare. Nu încercați să dezvăluiți secretul Ființei și al Ne-Ființei celor care sunt incapabili să înțeleagă semnificația ascunsă a HEPTACORZII lui Apolo, lira zeului radios, în (fiecare dintre) cele șapte corzi locuiesc Spiritul, Sufletul și Corpul Astral al acestui Cosmos, din

care doar învelișul a căzut în mâinile Științei Moderne... Fiți prudenți, vă spunem, prudenți și înțelepți și mai ales aveți grijă să vă informați despre ce cred cei care primesc lecțiile voastre, ca nu cumva înșelându-se pe ei înșiși, să-i înșele și pe ceilalți ... căci acesta este destinul oricărui adevăr care nu a devenit încă familiar oamenilor... Lăsați mai degrabă Lanțurile Planetare și celelalte mistere supra și sub cosmice în țara viselor pentru cei care nu pot vedea și nici măcar nu pot crede ceea ce văd ceilalți.”

Nu putem decât să regretăm faptul că puțini dintre noi și-au dat silința să urmeze acest sfat înțelept și astfel multe perle prețioase, multe bijuterii de înțelepciune au fost oferite inamicilor, incapabili să le înțeleagă valoarea și care s-au întors împotriva noastră să ne sfășie.

„Să ne imaginăm”, le scria același Maestru la doi dintre «chelașii săi laici», după cum îi numea el pe autorul *Buddhismului Esoteric* și pe un alt discipol, care a fost o vreme tovarășul de studiu al acestuia, „să ne imaginăm că PĂMÂNTUL NOSTRU FACE PARTE DINTR-UN GRUP DE ȘAPTE PLANETE SAU LUMI PURTĂTOARE DE OAMENI... [Aceste ȘAPTE planete sunt planetele sacre ale Antichității și ele sunt toate septenare.] Impulsul vieții atinge acum A sau mai degrabă ceea ce este destinat să devină A, care până acum nu este decât praf cosmic [un centru laya]... etc.”

În aceste prime scrisori, în care trebuiau inventați termeni și create cuvinte, „Inelele” au devenit adesea „Runde” și „Rundele” au devenit „Cicluri de Viață”, și *viceversa*. Unei persoane cu care corespunda, care numea „Runda” „Inel Mondial”, Învățătorul îi scria: „Eu cred că aceasta va cauza mai târziu noi confuzii. Suntem cu toții de acord să numim *Rundă* trecerea unei monade de la Globul A la Globul Z (sau G). «Inel mondial» este corect... Sfătuiește-l insistent pe dl Sinett să se decidă asupra unei nomenclaturi înainte de a merge mai departe.”

În ciuda înțelegerii, multe erori datorate acestei confuzii s-au strecurat în primele învățături. Chiar „Rasele” au fost confundate cu „Rundele” și „Inelele”, ceea ce a produs erori asemănătoare în *Man, Fragments of a Forgotten Truth*. Încă de la început, maestrul scrisese:

„Întrucât nu îmi este permis să vă dezvălui *adevărul întreg* și nici să divulg numărul de fracțiuni izolate ... nu vă pot satisface curiozitatea.”

Acesta era răspunsul la următoarele întrebări: „Dacă avem dreptate, atunci existența totală anterioară perioadei omului este de 637” etc. La toate aceste întrebări referitoare la cifre, răspunsul era: „*Urmăriți să rezolvați problema celor 777 de încarnări... Deși sunt obligat să vă refuz informația ... dacă găsiți soluția singur, va fi de datoria mea să v-o spun.*”

Dar această problemă nu a fost rezolvată, și au urmat fără încetare tot felul de perplexități și erori.

Însăși învățătura referitoare la constituția septenară a corpurilor cerești și a Macrocosmosului – de unde provine diviziunea septenară a Microcosmosului sau a Omului – a fost până acum una dintre cele mai ezoterice. În vremurile vechi ea nu era divulgată decât în momentul Inițierii, atunci când se revelau numerele cele mai sacre ale ciclurilor. Or, după cum s-a spus într-o revistă teozofică, nu s-a avut atunci în vedere revelarea întregului sistem cosmogonic și nimeni nu s-a gândit măcar că acest lucru ar fi posibil în acea epocă în care, ca răspuns la o mulțime de întrebări formulate de autorul *Buddhismului Esoteric*, nu se dădeau decât câteva fragmente de informații. Printre aceste întrebări erau unele care se refereau la aspecte *la care niciun MAESTRU, oricât de sus plasat și independent ar fi fost el, nu ar fi avut dreptul să răspundă și să divulge astfel lumii misterele cele mai onorate și mai vechi ale anticelor temple-colegii*. Prin urmare, nu au fost revelate decât câteva doctrine, și chiar și acelea în linii mari, în timp ce detaliile au fost în mod constant trecute

sub tăcere, iar toate eforturile făcute pentru a dobândi alte informații referitoare la acest subiect au rămas în mod sistematic și constant fără rezultat. Era perfect normal să fie așa. Din cele patru *Vidya* extrase din cele șapte ramuri ale cunoașterii despre care se vorbește în *Purane* – adică *Yajna Vidya*, îndeplinirea riturilor religioase pentru a produce anumite rezultate; *Maha Vidya*, Marea Cunoaștere (Magie); *Guhya Vidya*, știința mantrelor și adevăratul lor ritm sau intonare de incantații mistice etc., și *Atma Vidya* sau *adevărata Înțelepciune spirituală și dumnezeiască* – doar aceasta din urmă poate face pe deplin și în mod absolut lumină asupra învățăturilor conținute în primele trei. Fără ajutorul lui *Atma Vidya*, celelalte devin simple științe de suprafață, mărimi geometrice având lungime și lățime, dar neavând deloc adâncime. Ele sunt precum sufletul, membrele și mintea unui om care doarme, capabil de mișcări mașinale, de vise incoerente și chiar de somnambulism; el este capabil să producă efecte vizibile, dar aceste efecte sunt generate doar de cauze instinctive, nu intelectuale, și cu atât mai puțin sunt produse de impulsuri spirituale pe deplin conștiente. Putem preda și explica mult din primele trei științe, dar dacă nu este dezvăluită de către *Atma Vidya* cheia învățăturilor lor, ele rămân ca niște fragmente dintr-o carte al cărei text este mutilat, ca niște umbre ale unor adevăruri mari, percepute în mod vag de către cei mai spirituali, dar deformate până ce ajung de nerecunoscut de către cei care ar dori să ținutiască pe perete orice umbră.

O altă mare perplexitate a cuprins mintea studenților atunci când aceștia s-au confruntat cu expunerea incompletă a doctrinei evoluției Monadelor. Pentru a înțelege pe deplin această doctrină trebuie să examinăm în același timp propriul nostru proces și pe cel al nașterii Globurilor și să o examinăm sub aspectul său metafizic, cu mult mai mult decât sub ceea ce am putea numi punctul său de vedere statistic, adică cel care expune cifre și numere, căci folosirea plenară a acestora din urmă nu este decât rareori permisă. Din nefericire există doar foarte puține

persoane dispuse să examineze aceste doctrine în mod pur metafizic. Cel mai bun dintre autorii occidentali care au scris despre doctrina noastră spune el însuși în lucrarea lui, vorbind despre evoluția Monadelor: „Nu ne ocupăm în acest moment de metafizica pură de acest fel.”⁴⁰⁵ Dar atunci, după cum îi spunea într-o scrisoare Învățătorul său: „*De ce să predici doctrinele noastre, de ce toată această muncă laborioasă și de ce să înoți (in adversum flumen – în contra-curent)? De ce ar învăța Occidentul ... de la Orient ... ceea ce nu ar satisface niciodată gusturile speciale ale esteților?*” Și el atrage atenția corespondentului său „asupra dificultăților formidabile pe care (Inițiații) le întâlnesc de fiecare dată când încearcă să explice minții occidentalilor metafizica lor”.

Și bine face, căci în afara metafizicii, nicio filozofie ocultă, niciun ezoterism nu este posibil. Este ca și cum am încerca să explicăm aspirațiile și afectivitatea, iubirea și ura, aspectele cele mai intime și mai sfinte ale sufletului și minții unui om viu printr-o descriere anatomică a toracelui și a creierului cadavrului său.

Să examinăm acum două aspecte despre care am vorbit mai sus, dar care sunt abia menționate în *Buddhismul Esoteric*, și să le detaliem pe cât ne va sta în putință.

Aspecte suplimentare și explicații referitoare la Globuri și Monade

Cităm două fraze din *Buddhismul Esoteric* și opiniile emise de autor:

„... Monadele spirituale ... nu-și împlinesc în întregime existența minerală pe Globul A, dar o fac pe Globul B și așa mai departe. Ele parcurg de mai multe ori întregul cerc ca minerale, de mai multe ori ca vegetale și în sfârșit, de mai multe ori ca animale. Pentru moment ne abținem intenționat să dăm cifre.”⁴⁰⁶

405 *Buddhismul Esoteric*.

406 Op. cit., p. 65.

Era o măsură foarte înțeleaptă aceea de a păstra secrete cifrele și numerele. În prezent s-a renunțat parțial la această rezervă, dar poate ar fi fost mai bine, fie să se dezvăluie adevăratele numere care determină Ciclurile și circuitele evolutive, fie să nu se dezvăluie nimic. Dl Sinett înțelegea foarte bine această dificultate atunci când spunea:

„Din motive care nu sunt ușor de ghicit, posesorii cunoașterii oculte sunt foarte puțin dispuși să ofere date numerice legate de Cosmogonie, deși este greu pentru neinițiați să înțeleagă motivul acestei abțineri.”⁴⁰⁷

Este evident că existau anumite rațiuni pentru aceasta. Totuși, acestei reticențe i se datorează majoritatea ideilor confuze ale anumitor discipoli, atât orientali, cât și occidentali. Dificultățile întâmpinate de acceptarea celor două aspecte despre care vom vorbi au fost mari tocmai din cauză că nu existau date pe care să se sprijine. Dar așa a fost să fie. Căci după cum Maeștrii au declarat în repetate rânduri, nu se pot dezvălui numere care aparțin calculelor oculte în afara cercului *chelașilor* angajați pe cale, iar aceștia nu pot nici ei încălca această regulă.

Pentru a explica mai bine toate acestea fără a ne atinge de aspectele matematice ale doctrinei, putem să lărgim învățătura și să lămurim câteva aspecte neclare. Întrucât evoluția Globurilor și cea a Monadelor sunt strâns legate între ele, vom reuni aceste două învățături. În ceea ce privește Monadele, cititorul este rugat să-și amintească faptul că filozofia orientală respinge dogma teologică occidentală care afirmă că pentru fiecare nou-născut este pregătit un suflet nou creat, căci această dogmă este pe cât de puțin filozofică, pe atât de imposibilă în economia Naturii. Este necesar ca numărul Monadelor să fie limitat, este necesar ca acestea să evolueze și să devină din ce în ce mai desăvârșite, prin asimilarea de numeroase

407 Op. cit., p. 140.

personalități succesive, prin care ele trec în fiecare nouă *Manvantara*. Acest lucru este absolut necesar din punctul de vedere al doctrinei renașterilor, a karmei și a reîntoarcerii gradate a Monadei umane la sursa sa – Divinitatea Absolută. Prin urmare, deși numărul de Monade mai mult sau mai puțin evoluat este incalculabil, acesta este totuși limitat, ca de altfel tot ce există în acest Univers al diferențierii și finitudinii.

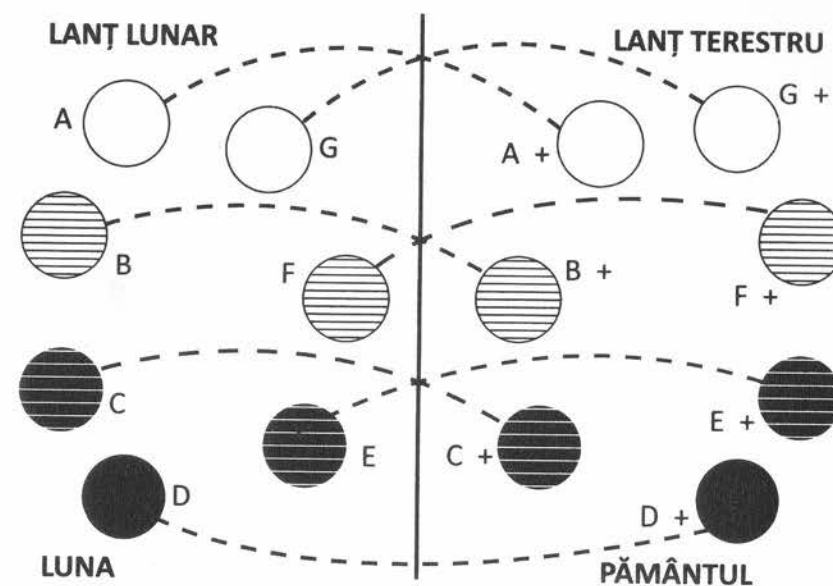
S-a arătat în dubla diagramă a Principiilor umane și a Globurilor în ascensiune pe Lanțurile de Lumi că există o înlănțuire de cauze și de efecte și că peste tot domnește o analogie perfectă, care leagă toate liniile de evoluție. Una o generează pe cealaltă – Globurile și personalitățile. Dar să începem cu începutul.

Am oferit o schiță generală a procesului prin care se formează Lanțurile Planetare succesive. Pentru a preveni viitoare erori, putem adăuga câteva detalii care vor face lumină asupra istoriei Umanității pe Lanțul nostru, fiu al celui al Lunii.

În diagrama următoare, figura 1 reprezintă Lanțul Lunar de șapte Globuri la începutul celui de-al șaptelea sau ultimul său Ciclu, iar figura 2 arată „Lanțul Terestru” care urmează să apară și care prin urmare nu există încă. Cele șapte Globuri ale fiecărui lanț se disting în ordinea lor ciclică prin literele de la A la G, iar Globurile Lanțului Terestru sunt, în plus, marcate printr-o cruce (+), simbolul Pământului.

Trebuie însă să ne amintim că Monadele care se învârtesc în cerc în jurul unui Lanț septenar sunt împărțite în șapte Clase, sau Ierarhii, în funcție de etapele lor respective de evoluție, de conștiință și de merit. Să urmărim deci ordinea apariției lor pe Globul A în Primul Ciclu. Intervalele de timp care separă apariția acestor Ierarhii pe un Glob sunt atât de bine corelate, încât atunci când Clasa 7, ultima, apare pe Globul A, clasa 1, prima, trece pe Globul B și așa mai departe, pas cu pas, în jurul întregului Lanț.

DIAGRAMA II

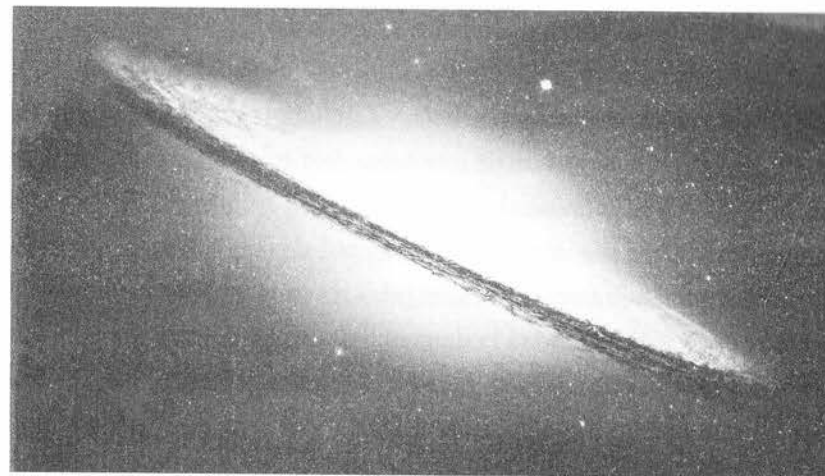

La fel, în cel de-al Șaptelea Ciclu al Lanțului Lunar, atunci când Clasa 7, ultima, părăsește Globul A, acest Glob, în loc să adoarmă, ca în ciclurile precedente, începe să moară (să intre în *Pralaya* lui Planetară⁴⁰⁸) și murind, el își transferă succesiv, așa cum am spus, „principiile” sau elementele sale de viață și energie etc., unul după altul, unui nou

408 Ocultismul clasează perioadele de Repaus (*Pralaya*) în diferite categorii: există *Pralaya* Individuală a fiecărui Glob, care se stabilește în momentul încercării umanității și viața trec în Globul următor, ceea ce înseamnă că sunt șapte *Pralaya* minore în fiecare Ciclu; *Pralaya* Planetară, care are loc atunci când cele șapte Cicluri s-au terminat; *Pralaya* solară, care are loc atunci când întregul sistem ia sfârșit; și în sfârșit, *Pralaya* Universală, *Maha* sau *Brahma Pralaya*, care survine la sfârșitul Vârstei lui *Brahma*. Acestea sunt principalele *Pralaya*, sau „perioade de distrugere”. Există de asemenea mai multe *Pralaya* minore, dar nu ne vom ocupa de ele acum.

„centru laya”, care începe formarea Globului *A* al Lanțului Terestru. Un proces asemănător are loc pentru fiecare dintre Globurile Lanțului Lunar, care formează astfel succesiv câte un nou Glob al Lanțului Terestru. Luna noastră era cel de-al patrulea Glob al seriei și se găsea pe același plan de percepție cu Pământul nostru. Dar Globul *A* al Lanțului Lunar nu a „murit” în totalitate înainte ca primele Monade ale primei Clase să treacă de la Globul *G* sau *Z*, ultimul din Lanțul Lunar, în *Nirvana* care le așteaptă între cele două Lanțuri și la fel este cu celelalte Globuri: fiecare dă naștere unui Glob corespunzător Lanțului terestru.

Apoi, atunci când Globul *A* al noului Lanț este gata, prima Clasă, sau Ierarhie de Monade ale Lanțului Lunar, se încarnează pe acest Glob în regnul cel mai de jos și așa mai departe. Rezultă de aici că numai prima Clasă de Monade atinge starea umană de dezvoltare în timpul primului Ciclu, deoarece cea de-a doua clasă, pe fiecare Glob, ajungând mai târziu, nu are timp să ajungă la acest nivel. Prin urmare, Monadele Clasei a II-a nu ating începutul stadiului uman decât în cel de-al Doilea Ciclu și așa mai departe, până la mijlocul celui de-al Patrulea. Dar în acest punct – și în acest al patrulea Ciclu în care se va dezvolta plenar stadiul uman – „poarta” care conduce la regnul uman se închide, și începând din acest moment numărul Monadelor „umane”, adică aflate la stadiul de dezvoltare uman, este complet. Monadele care la acel moment nu au atins stadiul uman vor rămâne, prin însăși evoluția Umanității, atât de mult în urmă, încât nu vor atinge stadiul uman decât la sfârșitul celui de-al Șaptelea și ultimul Ciclu. Prin urmare, ele nu vor fi oameni pe acest Lanț, ci vor forma Umanitatea unei *Manvantare* viitoare și vor fi recompensate, devenind „oameni”, pe un lanț superior celui al nostru, primindu-și astfel compensația karmică. Există numai o singură excepție de la această regulă, și ea are rațiunile ei foarte întemeiate de a exista despre care vom vorbi mai târziu. Dar ceea ce am prezentat mai sus ne ajută să înțelegem diferența dintre rase.

Vedem acum limpede cât de perfectă este analogia dintre procedeele Naturii în Cosmos și cele din omul individual. Acesta din urmă trăiește în timpul ciclului său de viață și moare. „Principiile” sale superioare, care în dezvoltarea unui Lanț Planetar corespund Monadelor aflate în evoluție, trec în *Devachan*, care corespunde cu *Nirvana* și cu stările de repaus care există între două Lanțuri. „Principiile” inferioare ale omului sunt cu timpul dezintegrate, și Natura le folosește pentru formarea de noi principii umane; același proces are loc și în dezintegrarea și formarea Monadelor. Analogia este deci ghidul cel mai sigur pentru înțelegerea învățăturilor oculte.

Acesta este unul dintre cele „șapte mistere ale Lunii”, și iată că acum el este revelat. Cele șapte „mistere” sunt numite de japonezii *Yamabushi* (mistici ai sectei *Lao-Tze* și călugări asceți din Kyoto) *Dzenodu*, cele „Șapte Bijuterii”, dar asceții și Inițiații budiști japonezi și chinezi sunt chiar mai puțin dispuși decât hindușii să-și dezvăluie „Știința”.

Dar cititorul nu trebuie să piardă din vedere Monadele, căci urmează să afle mai mult despre natura lor, cel puțin atât cât nu este inclus în misterele cele mai înalte, căci autoarea nu are pretenția de a cunoaște aspectele lor ultime.

Putem împărți Armata Monadică în trei mari clase:

1. Monadele cele mai dezvoltate – Zeii lunari sau „Spiritele” numite în India *Pitris* – a căror funcție este aceea de a trece, în cadrul Primului Ciclu, prin regnurile mineral, vegetal și animal, în formele lor cele mai eterate, peliculare și rudimentare, cu scopul de a-și asuma și a asimila natura Lanțului nou format. Ele sunt cele care ating primele forma umană – dacă putem vorbi de formă în domeniul a ceea ce este aproape subiectiv – pe Globul A, în Primul Ciclu. Ele sunt deci cele care conduc și reprezintă elementul uman în timpul celui de-al Doilea și al celui de-al Treilea Ciclu și care în final își dezvoltă umbrele la începutul celui de-al Patrulea Ciclu, pentru cea de-a doua Clasă, sau cei care vin după ei.

2. Monadele care ating primele stadiul uman în timpul primelor trei Cicluri și jumătate și care devin „oameni”.

3. Codașii, Monadele întârziate care, datorită obstacolelor karmice, nu vor atinge stadiul uman în timpul Ciclului nostru, cu o singură excepție, despre care vom vorbi mai târziu, așa cum am promis.

[Am fost obligați să folosim mai sus cuvântul derutant „oameni”, iar aceasta ne arată în mod clar cât de neadecvată este o limbă europeană pentru a exprima distincții subtile.

Este evident că acești „oameni” nu semănau cu oamenii din zilele noastre nici din punctul de vedere al formei, nici din acela al naturii. Ne-am putea întreba atunci, de ce să-i numim tot „oameni”? Pentru că nu există un alt cuvânt, în nicio altă limbă occidentală, pentru a reda măcar aproximativ ideea pe care dorim să o exprimăm. Cuvântul „oameni” indică cel puțin faptul că aceste ființe erau niște „MANU⁴⁰⁹”, adică niște entități gânditoare, deși foarte diferite de noi ca formă și intelect. În realitate ei

409 Rădăcina sanscrită *Man* = „a gândi”, „a imagina”.

erau, în ceea ce privește spiritualitatea și intelectul, mai degrabă niște „zei” decât niște „oameni”.

Întâlnim aceeași dificultate de limbaj și atunci când vrem să descriem „stadiile” prin care trece Monada. Metafizic vorbind, este, firește, absurd să vorbim de „dezvoltarea” unei Monade, sau să spunem că ea devine „om”. Dar fie și cea mai mică tentativă de a păstra exactitudinea metafizică atunci când folosim o limbă occidentală, oricare ar fi aceasta, ar necesita cel puțin trei volume în plus și ar antrena atâtea repetiții încât ar deveni insuportabilă. Este de la sine înțeles că o Monadă nu poate progresa și nici măcar nu poate fi afectată de schimbările de stare prin care trece. *O monadă nu aparține nici acestei lumi, nici acestui plan*; ea nu poate fi comparată decât cu o indestructibilă stea de lumină dumnezeiască și de foc dumnezeiesc, aruncată pe Pământul nostru ca o barcă de salvare pentru Personalitățile în care locuiește. Acestora le revine sarcina să se agațe de ea, și participând la natura ei dumnezeiască să obțină nemurirea. Lăsată în voia ei, Monada nu se agață de nimeni, ci, la fel ca o barcă, plutește în derivă către o altă încarnare – dusă de curentul neobosit al evoluției.]

Evoluția formei *exterioare*, sau a corpului, în jurul celei *astrale*, este realizată de forțele terestre, la fel ca în cazul regnurilor inferioare; dar evoluția OMULUI real, sau interior, este pur spirituală. Ea nu mai este atunci o trecere a Monadei impersonale în formele multiple și variate ale materiei – forme dotate cel mult cu instinct și conștiință, pe un plan complet diferit – ca în cazul evoluției exterioare, ci este o călătorie a „Sufletului Pelerin” prin *stări* variate, *nu numai de materie*, ci și de conștiință de Sine și percepție de Sine, sau de *percepție* izvorâtă din a percepție⁴¹⁰.

MONADA iese din starea ei de inconștiență spirituală și intelectuală, și sărind peste primele două planuri – care se află prea aproape de

410 A se vedea „*Gods, Monads and Atoms*”.

ABSOLUT pentru a avea vreo legătură cu ceva de pe un plan inferior – ea ajunge direct pe planul Mentalului. Dar nu există plan în întregul Univers care să aibă o marjă mai largă sau un mai mare câmp de acțiune decât acest plan mental, cu gradațiile sale aproape nesfârșite de calități perceptive și aperceptive; el posedă, în plus, o regiune inferioară potrivită pentru fiecare „formă”, de la Monada Minerală și până la aceeași Monadă ajunsă în culmea evoluției sale, atunci când a „înflorit” pe deplin și a devenit MONADA DUMNEZEIASCĂ. Dar în tot acest timp, ea este mereu o singură și aceeași Monadă, nediferind decât prin încarnările sale și grație ciclurilor succesive pe care le traversează, de întunecare parțială sau totală a spiritului sau a materiei – două antiteze polare – în funcție de care urcă spre împărăția spiritualității mentale sau coboară în adâncurile materialității.

Să revenim acum la *Buddhismul Esoteric*. A doua afirmație se referă la enorma perioadă de timp care există între epoca minerală pe Globul A și epoca omului. [Expresia „epoca omului” este folosită din necesitatea de a da un nume acestui al patrulea regn care urmează după cel animal, deși în realitate, „omul”, pe Globul A, în timpul Primului ciclu, nu este om, ci doar prototipul său, imaginea sa fără dimensiuni venită din regiunile astrale.]⁴¹⁰ Iată pasajul respectiv:

Dezvoltarea completă a vârstei minerale pe Globul A pregătește calea pentru dezvoltarea vegetală, și de îndată ce aceasta începe, impulsul vital mineral se revarsă asupra Globului B. Atunci când dezvoltarea vegetală pe Globul A este completă și începe dezvoltarea animală, impulsul vital vegetal inundă Globul B, în timp ce impulsul mineral trece pe Globul C. Abia atunci apare impulsul vieții umane pe Globul A.

Și astfel, unda vitală se propagă timp de trei Cicluri, până în momentul în care își încetinește deplasarea și în final se oprește pe pragul Globului

nostru, în cel de-al Patrulea Ciclu: se oprește pentru că perioada umană (a adevăratului om fizic care urmează să apară), cea de-a șaptea, este acum atinsă. Acest lucru este evident, căci se spune:

...Există procese evolutive care precedă regnul mineral, și prin urmare un val – sau mai degrabă mai multe valuri – de evoluție precedă unda minerală în deplasarea ei în jurul sferelor.

Vom cita acum un alt articol – „Monada Minerală” – din lucrarea *Five Years of Theosophy*:

„Există șapte regnuri. Primul grup cuprinde trei grade de elementali, sau centri născânzi de forțe – de la primul stadiu de diferențiere de *Mulaprakriti* (sau mai degrabă de *Pradhana*, Materia Primordială Omogenă) până la al treilea grad – adică de la totala inconștiență la semipercepție; cel de-al doilea grup, cel mai elevat – cuprinde regnurile situate între vegetale și oameni; regnul mineral formează astfel punctul central, sau de bază, în gradele „Esenței monadice”, considerate ca o energie în evoluție. Trei stadii (sub-fizice) pe partea elementală, regnul mineral, trei stadii pe partea obiectivă fizică⁴¹¹, acestea sunt cele șapte verigi (prime sau preliminare) ale lanțului evolutiv⁴¹².

Am spus „preliminari” pentru că ele sunt pregătitoare și, deși aparțin de fapt evoluției naturale, ar fi mai corect să spunem că ele sunt niște stadii ale evoluției sub-naturale. Acest proces se oprește la cel de-al treilea stadiu al său, pe pragul celui de-al patrulea, când devine, pe planul evoluției naturale, prima etapă reală către om și formează astfel, împreună cu cele trei regnuri elementale, zecele, numărul *Sefirotic*, evoluția. Acesta este

411 „Fizic” înseamnă diferențiat pentru scopuri și lucrări cosmice; totuși, această „parte fizică”, deși obiectivă pentru apercipția ființelor din celelalte planuri, este subiectivă pentru noi, pe planul nostru.

412 Pagina 276 și următoarele.

punctul în care începe: o coborâre a spiritului în materie, echivalentă cu o ascensiune în evoluția fizică; reurcarea sa din profunzimile cele mai mari ale materialității (mineralul) către *statu quo*-ul său *inițial*, cu o disparare corespondentă a părții sale organice, concrete – până la *Nirvana*, punctul dispariției materiei diferențiate⁴¹³.

Prin urmare, este evident de ce ceea ce este numit în *Buddhismul Esoteric* „val de evoluție” și „impuls mineral, vegetal, animal și uman” se oprește pe pragul Globului nostru, la cea de-a Patra Rundă a Ciclului. În acest punct, Monada Cosmică (*Buddhi*) se unește cu Raza *Atmică* și devine vehiculul ei, adică *Buddhi* se trezește către o aperccepție a lui *Atman* și face atunci primul pas pe o nouă scară septenară de evoluție care trebuie să-l conducă, mai târziu, la cel de-al zecelea *Sefirot* al *Arborelui Sefirotic* – Coroana. Totul în Univers urmează analogia. „Ceea ce este jos este precum ceea ce este sus”, omul este Microcosmosul Universului. Ceea ce are loc pe planul spiritual se repetă pe plan cosmic. Concretizarea urmează liniile abstractizării; planul inferior trebuie să corespundă cu cel mai elevat, materialul cu spiritualul. Astfel, *Coroanei Sefirotice* sau Triadei Superioare îi corespund cele trei regnuri elementale care precedă mineralul⁴¹⁴ și care, pentru a folosi limbajul cabaliștilor, corespund în diferențierea cosmică cu Monadele Formei și Materiei, de la Super-Spiritual până la Arhetipic. Ce este o Monadă? Și care sunt relațiile ei cu Atomul? Răspunsul care urmează se bazează pe explicațiile date la aceste întrebări în articolul citat mai sus, *The Mineral Monad* scris de autoarea acestor rânduri. La cea de-a doua întrebare răspunsul este:

„Monada nu are nicio legătură cu atomul sau molecula așa cum le concepe astăzi Știința. Nu o putem compara nici cu organismele microscopice clasate mai demult printre infuzorii

413 Pagina 276 și următoarele

414 A se vedea tabelul, Op. cit., p. 277.

poligastrici și care sunt acum incluse în rândurile vegetalelor, în clasa algelor, și nici nu putem admite că ele sunt *Mona*-urile peripateticienilor. Din punct de vedere fizic sau constituțional, Monada minerală diferă, fără îndoială, de Monada umană, care nu este fizică și a cărei constituție nu poate fi reprezentată prin simboluri și elemente chimice.”⁴¹⁵

Într-un cuvânt, la fel cum Monada Spirituală este Una, Universală, Fără Limite și Fără Părți, deși Razele sale formează ceea ce, în ignoranța noastră, numim „Monadele Individuale” ale oamenilor, și Monada Minerală – fiind punctul opus al cercului – este de asemenea Una, și din ea provin nenumărații atomi fizici pe care Știința începe să-i considere ca fiind individualizați.

„Altfel cum s-ar putea explica din punct de vedere matematic progresul evolutiv și progresul în spirală al celor patru regnuri? Monada este combinarea ultimelor două principii ale omului, cel de-al șaselea și cel de-al șaptelea și pentru a ne exprima corect, cuvântul «Monadă Umană» nu i se aplică decât Sufletului Dublu (*Atma Buddhi*), și nu principiului său superior unic, spiritualul și însuflețitorul *Atma*. Dar cum sufletul spiritual nu poate exista separat de *Atma*, el a fost numit astfel... Esența Monadică, sau mai degrabă cosmică (dacă putem folosi un asemenea termen), deși este aceeași în regnurile mineral, vegetal și animal, prin seria de cicluri de la regnul elemental cel mai de jos până la *Devași*, diferă totuși după scara progresului său. Ne-am înșela dacă ne-am imagina Monada ca pe o entitate separată care se îndreaptă lent, pe o cărare distinctă, prin regnurile inferioare, și înfloarește, după o serie incalculabilă de transformări, într-o ființă umană; ar fi ca și cum, de exemplu, Monada unui Humboldt ar proveni din cea a unui atom de amfibol. În loc să spunem «Monadă

415 Op. cit., pp. 273-274.

Minerală» ar fi trebuit, ca să folosim frazeologia mai corectă a Științei Fizicii, care diferențiază fiecare atom, să ne exprimăm altfel și să spunem «Monada în manifestare în această formă a lui *Prakriti* numită Regnul Mineral». Atomul, așa cum este el reprezentat în ipoteza științifică obișnuită, nu este o particulă de ceva, însuflețită de un ceva psihic, destinat, după eoni întregi, să înflorească pe deplin ca om. Este o manifestare concretă a Energiei Universale încă neindividualizate, o manifestare subsecventă a Unicului *Monas* Universal. Oceanul de Materie nu se împarte în picăturile sale potențiale constituente înainte ca unda impulsului vital să atingă stadiul evolutiv uman. Tendința către segregare în Monade individuale este gradată, iar în animalele superioare ea ajunge aproape completă. Peripateticienii aplicau cuvântul *Monas* Cosmosului întreg, iar în sens panteist, ocultistii, deși din comoditate acceptă această gândire, disting în același timp stadiile progresive ale evoluției de la abstract la concret prin termeni speciali ca «Monadă Minerală, Vegetală și Animală» etc. Expresia înseamnă pur și simplu că valul evoluției spirituale trece prin acest arc al circuitului său. «Esența Monadică» începe să se diferențieze imperceptibil către conștiința individuală în regnul vegetal. Monadele fiind lucruri necompuse, după cum pe bună dreptate le definește Leibnitz, Esența Spirituală este cea care le însuflețește în diversele lor grade de diferențiere și care constituie de fapt Monada – nu agregarea atomică, care nu este decât vehiculul, substanța prin care vibrează gradele inferioare și superioare de inteligență.⁴¹⁶

Leibnitz considera Monadele ca pe niște unități elementare și indestructibile, dotate cu puterea de *a da* și de *a primi* de la celelalte unități și de a determina astfel toate fenomenele spirituale și fizice. El este cel care a inventat termenul „apercepție”, care, împreună cu cel de „senzație”

(nu percepție) nervoasă, exprimă starea de conștiință monadică prin toate regnurile, până la om.

De asemenea, poate că este incorect din punct de vedere pur metafizic să-l numim MONADĂ pe *Atma Buddhi*, deoarece din punct de vedere material, *Atma Buddhi* este dublu, și prin urmare compus. Dar Materia este Spirit, și *viceversa*; Universul și Divinitatea care îl însuflețesc nu pot fi imaginate separate, și la fel este pentru *Atma-Buddhi*. Cel din urmă este vehiculul celui dintâi; *Buddhi* este, în raport cu *Atma*, ceea ce este *Logosul* cabalistic pentru *En-Soph*, sau *Mulaprakriti* pentru *Parabrahman*.

Să mai spunem acum câteva cuvinte despre Lună.

Ne putem întreba ce sunt „Monadele Lunare” despre care am vorbit mai înainte. Descrierea celor șapte clase ale *Pitrișilor* va fi făcută mai târziu, dar putem da acum câteva explicații generale. Este clar că acestea sunt Monade care după ce și-au terminat Ciclul de Viață pe Lanțul Lunar – lanț inferior Lanțului Terestru – s-au încarnat pe acesta din urmă. Putem da și alte detalii, deși ele frizează prea mult domeniul interzis pentru a le putea trata în mod amplu. Aspectele ultime nu sunt revelate decât Inițiaților, dar putem spune aici că satelitul nostru nu este decât corpul grosier al principiilor sale invizibile. Întrucât există șapte Terre, există și șapte Luni, din care numai ultima este vizibilă; la fel stau lucrurile și cu Soarele, al cărui corp vizibil este numit o *Maya*, o reflexie, la fel cum este corpul unui om. „*Adevăratul Soare și adevărata Lună sunt la fel de invizibile ca și omul real*”, spune o maximă ocultă.

Putem remarca în trecere că acești Antici nu erau atât de nebuni pe cât am crezut atunci când au vorbit pentru prima oară despre cele „Șapte Luni”. Căci deși această concepție nu este folosită acum decât ca o măsură astronomică a timpului și într-o formă foarte materializată, totuși, sub suprafața grosieră se pot încă recunoaște urmele unei idei profund filozofice.

416 Op. cit., pp. 274-275.

În realitate, Luna nu este satelitul Pământului decât sub un singur aspect, acela că din punct de vedere fizic Luna se învârtă în jurul Pământului. Dar în toate celelalte privințe, Terra este satelitul Lunii, nu invers. Oricât de surprinzător ar putea părea, putem avea confirmarea acestui fapt în știința obișnuită – el este indicat de marea, de schimbările ciclice care survin în anumite boli și care coincid cu fazele Lunii, de creșterea plantelor și mai ales de fenomenul concepției și gestației umane. Importanța Lunii și influența ei asupra Pământului erau recunoscute în toate religiile vechi, mai ales în religia evreilor, și au fost observate de mai mulți cercetători ai fenomenelor psihice și fizice. Dar pentru Știință, acțiunea Pământului se limitează la atracția fizică, care este cauza pentru care Luna se învârtă pe orbita noastră. Dacă cineva ar dori să obiecteze spunând că și acest simplu fapt este suficient pentru a demonstra că Luna este cu adevărat satelitul Pământului și pe alte planuri de acțiune, îi putem răspunde întrebându-l dacă o mamă care se învârtă în jurul leagănului copilului ei pentru a veghea asupra lui îi este subordonată sau depinde de el? Deși într-un anumit sens ea este satelitul lui, cu siguranță este mai în vârstă decât el și mai dezvoltată decât copilul asupra căruia veghează.

Luna este deci cea care ia cea mai mare și mai importantă parte, atât la formarea Terrei, cât și la popularea ei cu ființe umane. Monadele Lunare sau *Pitris*, strămoșii omului, devin în realitate omul însuși. Monadele sunt cele care în ciclul evoluției pe Globul A, parcurgând Lanțul Globurilor, evoluează în forma umană, după cum am arătat. La începutul stadiului uman, în cel de-al Patrulea Ciclu, pe acest Glob, ei (*Pitrișii*), își „exteriorizează” dublurile astrale extrase din formele „simiești” pe care le dezvoltaseră în cel de-al Treilea Ciclu și această formă subtilă și fină a constituit modelul în jurul căruia Natura a construit omul fizic. Aceste Monade, sau Scânteii Dumnezeiești, sunt prin urmare Strămoșii Lunari, *Pitrișii* înșiși, căci aceste Spirite Lunare trebuie să devină „Oameni” pentru ca Monadele lor să poată atinge un plan de activitate și de conștiință de

sine mai elevat, adică planul *Manas-Putrașilor* – al acelor ființe care, în ultima parte a celei de-a Treia Rase-Rădăcină, înzestreață cu „mental” cochiliile „lipsite de simțuri” pe care *Pitrișii* le-au creat și însușit.

La fel, Monadele, sau Eurile oamenilor celui de-al Șaptelea Ciclu al Pământului nostru, după ce Globurile noastre A, B, C, D etc., pierzându-și energia vitală, vor fi însușite, vor fi chemat la viață alte centre *Laya* destinate să trăiască și să acționeze pe un plan de existență și mai elevat, vor deveni Strămoșii Tereștri și îi vor crea pe cei care vor deveni superiorii lor.

Este acum clar că există în Natură o triplă schemă evolutivă pentru formarea celor trei *Upadhi*-uri periodice – sau mai degrabă trei scheme intercalate și combinate într-un mod inextricabil în sistemul nostru. Ele sunt Evoluțiile: Monadică (sau Spirituală), Intelectuală și Fizică. Acestea trei sunt aspectele finite, reflexiile în câmpul Iluziei Cosmice ale lui *Atma*, cea de-a șaptea, REALITATEA UNICĂ.

1. Evoluția Monadică, după cum indică termenul, se referă la creșterea și dezvoltarea în faze superioare de activitate a Monadelor în conjuncție cu:
2. Evoluția Intelectuală, reprezentată de *Manasa-Dhyani* (*Devașii Solari*, sau *Pitrișii Agnishvatta*), „cei care îi dau omului inteligența și conștiința” și cu:
3. Evoluția Fizică, reprezentată de *Chhayașii Pitrișilor Lunari*, în jurul cărora Natura a format corpul fizic actual. Acest corp servește drept vehicul „creșterii” (pentru a folosi un cuvânt înșelător) și transformărilor prin *Manas* și – grație acumulărilor experiențelor – ale Finitului în INFINIT, ale Trecătorului în Eternul Absolut.

Fiecare din aceste trei sisteme își are legile sale proprii și este reglat și ghidat de grupe diferite de preaînălți *Dhyani* sau *Logoi*. Fiecare dintre aceste sisteme este reprezentat în constituția omului, Microcosmosul

marelui Macrocosmos și uniunea în el a acestor trei curenți este cea care îl face să fie ființa complexă care este acum.

„Natura”, Putere evolutivă fizică, n-ar putea niciodată, doar ea singură, să dezvolte Inteligența; ea nu poate crea decât „forme lipsite de simțuri”, după cum vom vedea în ANTROPOGENEZA noastră. Monadele Lunare nu pot progresa, pentru că ele nu au fost încă destul de mult timp în legătură cu formele create de „Natură” pentru a putea, grație mijloacelor acesteia, să acumuleze experiențe. *Manasa-Dhyanișii* sunt cei care, în Ciclul actual, umplu acest gol și care reprezintă puterea evolutivă a Inteligenței și a Minții, legătura dintre Spirit și Materie.

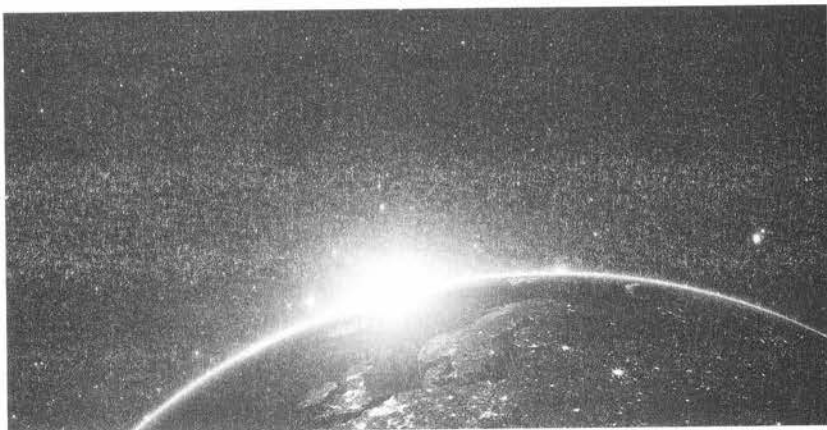
Trebuie de asemenea să ne amintim că Monadele care intră în ciclul evolutiv pe Globul A în timpul primului Ciclu se află în stări de dezvoltare foarte diferite. Prin urmare subiectul devine puțin cam complicat. Să recapitulăm:

Cele mai dezvoltate, Monadele Lunare, ating stadiul germinal uman în Primul Ciclu; ele devin ființe umane terestre, deși foarte eterate, către sfârșitul celui de-al Treilea Ciclu, rămân pe Glob în timpul perioadei sale de „întunecare”, ca sămânță a umanității viitoare a Celui de-al Patrulea Ciclu, și devin, prin urmare, pionierii Umanității la începutul Celui de-al Patrulea Ciclu, cel al nostru. Alte Monade nu ating starea umană decât în Ciclurile următoare, adică în cel de-al Doilea, al Treilea sau în prima jumătate a celui de-al Patrulea. Și în sfârșit, cele mai întârziate – adică cele care ocupă încă forme animale după punctul de cotitură al celui de-al Patrulea Ciclu – nu vor deveni oameni în timpul acestei *Manvantara*. Ele nu vor atinge stadiul uman decât către sfârșitul celui de-al Șaptelea Ciclu și vor fi, la rândul lor, conduse pe un nou Lanț, după *Pralaya*, de pionieri mai bătrâni decât ele, de strămoșii umanității, cei care au fost numiți Umanitatea – Sămânță (*Shishtha*), adică oameni care vor fi în fruntea tuturor la sfârșitul acestor Cicluri.

Cercetătorul nu mai are acum nevoie de explicații în ceea ce privește rolul jucat de cel de-al Patrulea Glob și de cel de-al Patrulea Ciclu în schema evoluției noastre.

După tabelele precedente, care pot fi aplicate *mutatis mutandis* la Cicluri, Globuri sau Rase, vom vedea că al patrulea membru al unei serii ocupă o poziție cu totul specială; spre deosebire de ceilalți, cel de-al Patrulea Glob nu are un Glob „frate” pe planul pe care îl ocupă și formează, prin urmare, axul „balanței” reprezentate de întregul lanț. Este sfera ajustării evolutive finale, lumea balanței karmice, Sala de Judecată în care se face cântărirea care determină cursa viitoare a Monadei în timpul restului încarnărilor ei în acest Ciclu. Și acesta este motivul pentru care după ce a fost depășit punctul central în Marele Ciclu – adică după punctul median al celei de-a Patra Rase, în cel de-al Patrulea Ciclu, pe Globul nostru – nu mai pot intra alte Monade în regnul uman. Poarta este închisă pentru acest Ciclu, iar balanța este realizată. Căci dacă ar fi fost altfel, dacă ar fi fost creat un suflet nou pentru fiecare dintre nenumăratele miliarde de ființe umane care au murit și dacă nu ar exista reîncarnare – ar fi, într-adevăr, dificil să găsească loc pentru „spirite” în corpuri și nu s-ar putea găsi un motiv pentru originea și cauza suferinței. Ignorarea datelor oculte și acumularea de concepții false inculcate sub pretextul educației religioase sunt cele care au creat materialismul și ateismul, pentru a protesta împotriva acestei pretinse ordini dumnezeiești a lucrurilor.

Singurele excepții de la regula pe care am prezentat-o sunt „rasele mute”, ale căror Monade au ajuns deja la stadiul uman, în virtutea faptului că aceste „animale” sunt ulterioare omului și sunt chiar pe jumătate descendenții acestuia; ultimele și cele mai avansate specimene ale lor sunt primatele și alte câteva tipuri de maimuțe. Aceste „reprezentări umane” nu sunt în realitate decât copiile contrafăcute ale umanității primitive, dar acest aspect particular va fi tratat în mod suplimentar în volumele următoare.

După cum se spune și se subliniază în Comentariu:

I. „Fiecare formă de pe Pământ și fiecare grăunte (atom) din Spațiu tinde, prin eforturile sale de formare de sine, să urmeze modelul care există pentru el în OMUL CELEST ...

... Involuția și evoluția atomului, creșterea lui exterioară și interioară și dezvoltarea lui au toate un singur și același obiect: Omul; Omul, care este pe acest Pământ forma fizică ultimă cea mai elevată, MONADA în totalitatea sa absolută și în condiția sa de trezire – ca punct culminant al încarnărilor dumnezeiești pe Pământ.”

II. „Dhyanișii (Pitris) sunt cei care și-au dezvoltat singuri BHUTA (dublurile); RUPA (Forma) lor a devenit vehiculul Monadelor [al Șaptelea și al Șaselea Principiu] care și-au completat ciclul de transmigații în cele trei Kalpa-uri (Cicluri) precedente. Atunci, ele (Dublurile Astrale) au devenit oamenii primei Rase Umane a Ciclului. Dar ei nu erau compleți, erau lipsiți de simțuri.”

Vom explica toate acestea mai târziu. Până atunci, vom spune că omul – sau mai degrabă Monada sa – a existat pe Pământ încă de la începutul acestui Ciclu. Dar până la cea de-a Cincea Rasă a noastră, formele exterioare care acopereau aceste Dubluri Astrale dumnezeiești s-au

modificat și s-au consolidat cu fiecare sub-rasă; forma și structura fizică a faunei se modifică în același timp, pentru că ea trebuie să se adapteze la condițiile fără încetare schimbătoare ale vieții pe acest Glob, în timpul perioadelor geologice ale ciclului său formativ. Și aceste modificări vor continua cu fiecare Rasă-Rădăcină și fiecare sub-rasă principală, până la ultima din cea de-a șaptea Rasă a acestui Ciclu.

III. „Omul interior, acum ascuns, era atunci (la începuturi) omul exterior. Descendent al Dhyanișilor (Pitris), el era «fiul asemănător tatălui său». La fel ca lotusul, a cărui formă exterioară ia treptat forma modelului care se găsește în interiorul lui, forma omului, la început, evolua dinăuntru către în afară. După acest ciclu în care omul a început să-și perpetueze specia așa cum o face în prezent regnul animal, acest lucru s-a schimbat. Fetusul uman urmează acum, în transformările sale, toate formele pe care și le-a asumat corpul fizic al omului de-a lungul celor trei Kalpa (Cicluri) în timpul eforturilor pe care materia lipsită de simțuri (din cauza imperfecțiunii sale) le-a făcut, în rătăcirile ei oarbe, pentru a înveli Monada. În epoca actuală, embrionul fizic este în mod succesiv o plantă, o reptilă și un animal, înainte de a deveni un om care își dezvoltă în el însuși, la rândul lui, contrapartea lui eterată. Această contraparte eterată (omul astral) este cea care, la început, s-a încălzit în ochiurile plasei materiei, pentru că era lipsit de simțuri..”

Dar acest „om” aparține celui de-al Patrulea Ciclu. Așa cum am văzut, MONADA a trecut, a călătorit și a fost întemnițată în fiecare formă tranzitorie, prin fiecare regn al naturii, în timpul celor trei Cicluri precedente. Dar Monada care devine umană *nu este Omul*. În acest Ciclu – cu excepția mamiferelor celor mai evolute (după om), maimuțele antropoide, care trebuie să dispară în timpul rasei noastre actuale, atunci când Monadele lor vor fi eliberate și vor trece în formele astrale umane, sau elementarii cei mai elevați ai celei de-a Șasea și ai celei de-a Șaptea Rase și după aceea în formele umane de pe treapta cea mai de jos din

cel de-al Cincilea Ciclu – nu mai există, în diversele regnuri, uniți în suflete de Monade destinate să devină umane în stadiul lor următor; ele sunt în suflete doar de elementalii cei mai de jos din regnurile lor respective. [Acești „Elementali” nu vor deveni la rândul lor Monade decât în următoarea mare *Manvantara* planetară.]

Și de fapt, ultima Monadă umană s-a încarnat înainte de începutul celei de-a cincea Rase-Rădăcină. [Natura nu se repetă niciodată: astfel, primatele actuale au început, pe la mijlocul Miocenului, ca toate rasele încrucișate, să prezinte o tendință din ce în ce mai accentuată odată cu trecerea timpului, de a se întoarce la tipul primului lor strămoș, lemurul-atlant gigantic, negru cu galben. Este inutil să căutăm „veriga lipsă”. Peste milioane de ani, rasele noastre moderne de oameni, sau mai degrabă fosilele lor le vor apărea savanților celei de-a Șasea Rase-Rădăcină ca resturile unor mici maimuțe neînsemnate – o specie dispărută a genului *homo*.]

Aceste maimuțe antropoide constituie o excepție pentru că ele nu intrau în planul Naturii și sunt produsul direct al creării „omului lipsit de simțuri”. Hindușii atribuie o origine dumnezeiască maimuțelor, pentru că oamenii din cea de-a Treia Rasă erau zei de pe un alt plan, deveniți muritori „lipsiți de simțuri”. Am atins deja acest subiect în *Isis Dezvăluită*, acum 12 ani, pe cât de clar era atunci cu putință. Îl sfătuim pe cititor să se adreseze brahmanilor pentru a afla motivul considerației pe care o au pentru maimuțe:

„Cititorul va afla poate – dacă brahmanii l-ar considera demn de o explicație – că hindusul nu vede în maimuță decât ceea ce Manu voia ca el să vadă: transformarea unei specii legate în mod foarte direct de cea a familiei umane, o ramură întârziată grefată pe trunchiul acesteia înaintea perfecțiunii ei finale. Ar putea afla în plus că în ochii «păgânului» instruit, omul spiritual sau interior este ceva, iar învelișul lui terestru și fizic este altceva. Că natura fizică, această imensă rețea de corelații

de forțe fizice mereu în drum spre perfecțiune trebuie să folosească materialele pe care le are la îndemână: ea modelează și remodelează fără încetare, pe măsură ce avansează în opera sa și încoronând această operă prin om, ea îl prezintă pe acesta din urmă ca pe singurul tabernacol demn de a fi adumbrat de Spiritul Dumnezeuiesc.”

Se vorbește de asemenea, într-o notă de subsol, despre o carte științifică germană în care se spune: „Un savant din Hanovra a publicat recent o lucrare intitulată: *Ueber die auflösung der Arten durch Natürliche Zuchtwahl*, în care el demonstrează cu multă ingeniozitate că Darwin se înșela serios afirmând că omul descinde din maimuță; el susține că din contră, maimuța este cea care a descins din om. El arată că la început umanitatea era, din punct de vedere moral și fizic, tipul și prototipul rasei noastre actuale și al demnității [noastre] umane prin frumusețea formei, regularitatea trăsăturilor, dezvoltarea craniului, noblețea sentimentelor, impulsurile eroice și măreția concepțiilor ideale. Aceasta este o filozofie pur brahmanică, budistă și cabalistă. Cartea sa este ilustrată cu numeroase imagini etc. El afirmă că degradarea gradată, morală și fizică a omului poate fi ușor recunoscută după transformările etnologice, până în zilele noastre. Și că la fel cum o parte a speciei umane a degenerat deja în maimuțe, omul civilizat actual va fi în final înlocuit, sub acțiunea ineluctabilei legi a necesității, cu descendenți asemănători. Dacă judecăm viitorul după prezent, nu pare absolut imposibil ca o rasă atât de puțin spirituală și atât de materialistă ca cea a savanților noștri să poată sfârși mai degrabă ca maimuțe decât ca serafimi.”

Să ne grăbim însă să spunem că deși maimuțele sunt descendenții omului, nu este adevărat că Monada umană, atunci când a atins nivelul umanității, se încarnează apoi din nou în forma unui animal.

Ciclul „metempsihozei” pentru Monada umană este închis, căci ne aflăm în cel de-al Patrulea Ciclu și în cea de-a cincea Rasă-Rădăcină.

Cititorul trebuie să-și amintească, cel puțin acel cititor care a citit *Buddhismul Esoteric*, că STANȚELE care vor urma în acest volum și în următoarele nu vorbesc decât de evoluția în cel de-al Patrulea Ciclu, cel al nostru. Acesta este ciclul punctului de cotitură, după care materia, care a atins nivelul cel mai de jos, începe să facă eforturi pentru a se spiritualiza, cu fiecare nouă rasă și cu fiecare nou ciclu. Prin urmare, cercetătorul trebuie să aibă grijă să nu vadă contradicții acolo unde nu sunt, căci în *Buddhismul Esoteric* se vorbește de Cicluri în general, în timp ce aici nu ne referim decât la cel de-al Patrulea Ciclu, cel al nostru, ciclul actual. În prima carte este vorba despre munca de formare; aici, din contră, este vorba despre cea de reformare și de perfecționare evolutivă.

În final, pentru a termina această digresiune datorată diverselor concepții eronate, care sunt de altfel inevitabile, vom cita o afirmație făcută în *Buddhismul Esoteric* care a făcut o impresie fatală asupra spiritelor mai multor teozofi. O frază neinspirată extrasă din această lucrare este în mod constant citată pentru a dovedi materialismul doctrinei pe care o expune. Autorul, vorbind despre evoluția organismelor pe Globuri, spune:

„Regnul mineral nu poate să genereze regnul vegetal mai mult ... decât poate pământul să genereze omul din maimuță înainte de a primi un impuls.”

Această frază redă ea oare în mod fidel gândirea autorului sau este, după cum credem noi, doar un *lapsus calami*? Întrebarea rămâne deschisă.

Am constatat cu o veritabilă surpriză faptul că *Buddhismul Esoteric* a fost atât de puțin înțeles de unii teozofi, încât i-a făcut să creadă că susține în întregime sistemul de evoluție al lui Darwin și în special teoria descinderii omului dintr-un strămoș pitecoid. După cum scria unul dintre membrii mișcării noastre: „Presupun că vă dați seama că trei sferturi dintre teozofi, și chiar multe persoane din afară, își imaginează că în ceea ce privește evoluția omului, darwinismul și teozofia sunt în deplin acord.”

Nimic de genul acesta nu a fost intenționat, și după câte știm, nu există prea multe aspecte în *Buddhismul Esoteric* care să poată evidenția această idee. S-a repetat de multe ori că evoluția, așa cum a fost ea predată de Manu și Kapila, este terenul de manifestare al învățăturilor moderne, dar nici ocultismul, nici teozofia nu au susținut vreodată teoriile brutale ale darwiniștilor actuali – și cu atât mai puțin ascendentul simian al omului: vom vorbi despre aceasta mai târziu. Dar nu avem decât să citim pagina 47 a acestei cărți pentru a vedea că autorul spune:

„Omul aparține unui regn în întregime diferit de cel al animalelor.”

După o afirmație atât de clară și de puțin echivocă, este straniu că cercetătorii atenți s-au putut înșela, în afară de cazul în care ar fi dorit să-l acuze pe autor de contradicție flagrantă.

Fiecare ciclu repetă munca evolutivă a Ciclului precedent, într-o gamă mai înaltă. Și în afară de câteva maimuțe antropoide superioare, după cum am spus, valul monadic sau evoluția interioară s-a oprit până la următoarea *Manvantara*. Vom insista asupra faptului că trebuie să fie lichidate Monadele plenar „înflorite” înainte ca o nouă „recoltă” de candidați să apară pe acest Glob, la începutul ciclului următor. Este deci o perioadă de pauză, și acesta este motivul pentru care omul apare pe Pământ înaintea oricărei creații animale, după cum vom arăta ulterior.

Dar se afirmă mereu că autorul *Buddhismului Esoteric* „a predicat fără încetare darwinismul”. Este adevărat că anumite pasaje par a se preta la această concluzie. În plus, ocultii înșiși sunt dispuși să considere parțial corectă această ipoteză a lui Darwin, în ceea ce privește anumite detalii ale unor părți secundare ale Evoluției după punctul median al celei de-a Patra Rase. Știința Fizicii nu poate ști în realitate nimic din ceea ce s-a petrecut cu adevărat, căci asemenea subiecte sunt cu totul în afara sferei lor de investigație. Dar ceea ce ocultii nu au admis și nu vor admite niciodată

este faptul că omul a fost o maimuță în acest Ciclu sau în oricare altul, sau că ar fi putut să fie vreodată maimuță, oricât de simiană i-ar fi fost înfățișarea. Acest lucru este certificat chiar de autoritatea de la care autorul *Buddhismului Ezoteric* și-a extras informația.

Prin urmare, celor care le opun ocultiștilor următoarele rânduri din volumul pe care l-am citat mai sus le răspundem următoarele:

„Este suficient să arătăm că putem considera în mod logic – și chiar trebuie să o facem, dacă vrem să vorbim de aceasta problemă – că impulsul vital care dă naștere formelor minerale este de aceeași natură cu impulsul care transformă o rasă de maimuțe într-o rasă de oameni rudimentari.”

Celor care ar argumenta că acest pasaj este dovada „unui darwinism ferm”, ocultiștii le răspund prin însăși explicația Maestrului, Învățătorul dlui Sinett, care ar contrazice rândurile de mai sus dacă ele ar fi fost scrise cu intenția și în sensul care li se atribuie. O copie a acestei scrisori a fost trimisă acum doi ani (1886) autoarei prezentei lucrări, împreună cu alte scrisori și adnotări pe marginea textului, pentru a fi folosite la redactarea *Doctrinei Secrete*.

Această scrisoare începe prin a analiza dificultățile pe care le întâmpină cercetătorul occidental în a concilia unele fapte indicate anterior cu evoluția umană venind dinspre animal, adică de la regnurile vegetal și animal, și ea îl sfătuiește pe cercetător să se raporteze la doctrina analogiei și a corespondențelor. Ea abordează misterul *Devașilor* și chiar al Zeilor care trebuie să treacă prin stări pe care ar fi potrivit să le numim „Înmetalizare”, „Înrierbare”, „Înzoonizare” și în final „Încarnare” și explică, prin cuvinte oculte, necesitatea insucceselor, chiar și în rasele eterate ale *Dhyan-Chohanilor*. Iată ce afirmă în această privință:

„Aceste insuccese au progresat prea mult și sunt prea spiritualizate pentru a fi aruncate în mod forțat din starea *Dhyan-Chohanice*”

*în vâltoarea unei noi evoluții primordiale prin regnurile inferioare.*⁴¹⁷

După aceea, se face o singură aluzie referitoare la misterul conținut în alegoria *Asurașilor* căzuți, alegorie despre care va fi vorba în detaliu într-unul din volumele următoare.

„Atunci când Karma îi atinge, în stadiul evoluției umane, ei trebuie să bea până la ultima picătură cupa amară a răsplății. Atunci ei devin o Forță activă și se amestecă cu Elementalii – entități avansate din regnul animal pur – pentru a dezvolta gradat tipul perfect al umanității.”⁴¹⁸

După cum vedem, acești *Dhyan-Chohani* nu trec prin cele trei regnuri, așa cum fac *Pitrișii* inferiori, și nici nu se încarnază în oameni înainte de cea de-a Treia Rasă. Prin urmare, urmând învățătura:

„CICLUL I. [Omul, în Primul Ciclu și în Prima Rasă, pe Globul D, Pământul nostru era] o ființă eterată [un *Dhyani Lunar*, ca om] non inteligent dar super-spiritual și, prin urmare, conform legii analogiei, el era astfel în Prima Rasă a celui de-al Patrulea Ciclu. În fiecare dintre rasele și subrasele următoare ... el devine din ce în ce mai întemnițat, sau încarnat, dar mereu cu o preponderență eterată... El este lipsit de sex și la fel ca animalul și vegetalul, dezvoltă corpuri monstruoase, în corespondența cu anturajul său grosier.”

„CICLUL II. Omul este încă gigantic și eterat, dar devine mai ferm și mai condensat în corpul său; este un om mai fizic. Totuși el, este încă mai puțin inteligent decât spiritual (a), căci mentalul are o evoluție mai lentă și mai dificilă decât forma fizică...”

417 *The Mahatma Letters*, p. 87.2.

418 *Ibid.*, p. 87.

„CICLUL III. El are acum un corp absolut concret sau compact; el are mai întâi forma unei maimuțe gigantice și mai inteligente, sau mai degrabă mai mult vicleană decât spirituală. Căci, pe axa descendentă, el a atins acum un punct în care spiritualitatea sa primordială este eclipsată și umbră de mentalul născând. (b). În cea de-a doua jumătate a celui de-al Treilea Ciclu, statura sa gigantică descrește, iar corpul său își modifică textura; el devine o ființă mai rațională, deși este încă mai mult o maimuță decât un Dea...” [Toate acestea se repetă aproape identic în cea de-a Treia Rasă-Rădăcină a celui de-al Patrulea Ciclu.]

„CICLUL IV. Inteligența cunoaște o dezvoltare enormă în acest Ciclu. Rasele [până atunci] mute, dobândesc pe acest Glob darul vorbirii noastre omenești [actuale], și, începând cu cea de-a Patra Rasă, limbajul este perfecționat, iar cunoașterea se amplifică. Acest punct median al celui de-al Patrulea Ciclu [ca și al celei de-a Patra Rase-Rădăcină sau Atlantă], în care ajunge umanitatea, este punctul axial al ciclului Manvantaric minor ... lumea este atunci plină de rezultatele activității intelectuale și ale descreșterii spirituale...”⁴¹⁹

Toate acestea sunt extrase din scrisoarea autentică; urmează adnotările și explicațiile suplimentare scrise de aceeași mână ca note de subsol.

„(a). Scrisoarea originală conținea o învățătură generală – o schiță sumară – și nu particulariza nimic ... a vorbi de «mul fizic», limitând în același timp ceea ce se spune la primele Cicluri, ar fi însemnat să se revină la miraculoasele și instantaneele «veșminte de piele»... Prima «Natură», primul «corp», prima «mintă», pe primul plan de percepție, pe primul Glob al primului Ciclu, despre asta era vorba. Căci Karma și evoluția au

... concentrat în construcția noastră extreme foarte stranie!
De Naturi⁴²⁰ diferite, minunat îmbinate...!

(b). Amintiți-vă: El a atins acum punctul [prin analogie și ca cea de-a Treia Rasă-Rădăcină în cel de-al Patrulea Ciclu] în care spiritualitatea sa primordială [de om-înger] este eclipsată și umbră de mentalitatea umană născândă – și veți avea în mână versiunea autentică ...”

Cuvintele Învățătorului sunt: textul, cuvintele și frazele dintre ghilimele, precum și notele explicative din subsolul paginii. Se înțelege că trebuie să existe o diferență enormă între „obiectivitate” și „subiectivitate”, între „materialitate” și „spiritualitate”, atunci când acești termeni se aplică la planuri diferite de existență și de percepție. Trebuie să luăm toate acestea în sens relativ. Și nu trebuie deci să ne mirăm dacă, lăsat în voia propriilor sale speculații, un autor atât de dornic de a învăța, dar încă total neexperimentat în domeniul acestor învățături abstracte, se va fi înșelat. Diferența care există între Cicluri și Rase nu a fost de altfel suficient de bine definită în scrisorile primite, pentru că nimeni nu a întrebat nimic în această privință și de asemenea pentru că un discipol oriental obișnuit ar fi descoperit-o imediat. Cităm încă o scrisoare a Maestrului:

419 Comparați Mahatma Letters p. 87 și urm., Ed. 1930.

420 Naturile celor șapte Ierarhii sau clase de Pitriși și de Dhyani-Chohani care compun natura noastră și corpurile noastre.

„Învățăturile au fost date aproape fără voie ... ele au trecut, ca să spun așa, în mod clandestin ... și atunci când mă găseam în fața unui singur corespondent, celălalt, M... amestecase atât de tare lucrurile încât mai rămâneau puține lucruri de spus fără a încălca regulile.”

Teosofii pe care „aceste rânduri i-ar putea privi în mod direct” vor înțelege ce vrea să spună.

Toate acestea dovedesc că de fapt în scrisori nu a fost spus niciodată nimic care să autorizeze afirmația că Doctrina Ocultă ne învață, sau că un Inițiat ar putea crede (dacă nu doar metaforic), teoria modernă și absurdă a descinderii omului dintr-un strămoș comun cu maimuțele, dintr-o maimuță antropoidă aparținând regnului animal actual. Chiar și în zilele noastre, lumea conține mai mulți „oameni cu formă de maimuță” decât conține pădurea „maimuțe cu formă umană”. Maimuța este considerată sacră în India pentru că originea ei este bine cunoscută de Inițiați, deși ascunsă sub vălul gros al alegoriei. *Hanuman* este fiul lui *Pavana* (*Vayu*, „Zeul Vântului”) și al *Anjanei*, femeia unui monstru numit *Kesari*, a cărui genealogie variază. Cititorul care își va aminti de aceasta, va găsi în volumele următoare, *passim*, explicația completă a acestei alegorii ingenioase. „Oamenii” celei de-a Treia Rase (care s-au separat) erau „Zei” prin spiritualitatea și puritatea lor, deși erau lipsiți de simțuri și erau încă lipsiți de mentalul omenesc.

Acești „Oameni” ai celei de-a Treia Rase, strămoși ai Atlanților, erau exact așa: niște uriași cu forme simiești, lipsiți de rațiune și de minte, asemănători acelor ființe care, în timpul celui de-al Treilea Ciclu, reprezentau umanitatea. Iresponsabili din punct de vedere moral, acești „oameni” ai celei de-a Treia Rase, prin relații împotriva naturii cu animale dintr-o specie inferioară lor, au creat veriga lipsă care a devenit, în epocile următoare (abia în perioada Terțiară), strămoșul îndepărtat al adevăratei maimuțe, așa cum o găsim astăzi în familia pitecoidă.

[Și dacă veți spune că aceasta contrazice afirmația că animalul este ulterior omului, îl vom ruga pe cititor să-și amintească faptul că ne-am referit doar la mamiferele placentare. La acea epocă, existau animale despre care zoologia actuală nici măcar nu a visat vreodată și ale căror moduri de reproducere nu erau identice cu cele pe care le cunoaște fiziologia modernă. Nu este, poate, oportun să tratăm aceste subiecte în mod public, dar nu există nici contradicție, nici imposibilitate în tot ceea ce afirmăm.]

Deci primele învățături, oricât de vagi, fragmentare și puțin satisfăcătoare ar putea fi, nu au afirmat niciodată că „omul provine din maimuță”. Autorul *Buddhismului Esoteric* nu afirmă nici el acest lucru în cartea sa, dar înclinațiile lui științifice l-au determinat să folosească anumite cuvinte care ar putea justifica o astfel de impresie. Omul care precede cea de-a Patra Rasă – Rasa Atlantă – oricât de asemănător ar putea fi unei „maimuțe gigantice” – era totuși un om gânditor și deja înzestrat cu limbaj. Rasa Lemuro-Atlanteeană era foarte civilizată și, dacă acceptăm tradiția, care este mai exactă ca istorie decât ficțiunea speculativă care poartă astăzi acest nume, era mai civilizată decât noi, în ciuda tuturor științelor și civilizației noastre degradate. Vorbim aici în special de Lemuro-Atlanții de la sfârșitul celei de-a Treia Rase. Putem acum relua comentariile STANȚELOR.

STANȚA a VI-a (5)

&5. – La cel de-al Patrulea⁴²¹ (a), Fiii primesc ordinul să creeze Imagini. Al Treilea refuză. Doi⁴²² se supun. Blestemul este pronunțat (b): Ei se vor naște în cea de-a Patra⁴²³; vor suferi și vor produce suferință. Este Primul Război (c).

421 Ciclu sau revoluție de Viață și de Existență în jurul celor „șapte mici Roți”.

422 Treimi.

423 Rasă.

Adevărata semnificație a acestei *Shloka* nu poate fi înțeleasă pe deplin decât după ce vor fi citite explicațiile detaliate oferite mai târziu în *Antropogeneza* și *Comentariile* sale în celelalte volume. Între această *Shloka* și precedentă s-au scurs lungi secole și putem vedea mijind acum aurora unui nou eon. Drama care se joacă pe planeta noastră este la începutul celui de-al patrulea său act, dar pentru a înțelege mai bine întreaga piesă, înainte de a merge mai departe, trebuie ca cititorul să se întoarcă la ceea ce am spus mai devreme. Căci acest verset aparține Cosmogoniei generale prezentată în volumele inițiale, în timp ce volumele al III-lea și al IV-lea vor oferi o descriere detaliată a „Creației”, sau mai degrabă a formării primelor ființe umane, creație urmată de cea de-a doua umanitate, apoi de cea de-a treia, sau cum sunt ele numite, Prima, a Doua și a Treia Rasă-Rădăcină. Terra a fost la început o minge de foc solid-lichidă de praf arzător și propria sa fantomă protoplasmică – și omul a fost la fel.

(a). Cuvântului „a Patra” i se atribuie, numai pe baza Comentariilor, semnificația de cea de-a Patra Rundă sau Ciclu. Dar el poate însemna la fel de bine a Patra „Eternitate” sau chiar cel de-al Patrulea Glob, cel al nostru. Căci așa cum vom arăta în repetate rânduri, acesta din urmă este cea de-a Patra Sferă, pe planul al patrulea, cel mai de jos, al vieții materiale. Așadar, suntem în cel de-al Patrulea Ciclu, în punctul median în care trebuie să se realizeze echilibrul perfect dintre Spirit și Materie.

După cum vom vedea, în acea perioadă, la punctul cel mai înalt al civilizației, cunoașterii și intelectului uman al celei de-a Patra Rase – cea Atlantă – criza finală a modelării psiho-spirituale a raselor a determinat umanitatea să se împartă și să urmeze două căi diametral opuse: calea de DREAPTA și cea de STÂNGA în Cunoaștere sau *Vidya*. După cum se spune în Comentariu:

Astfel au fost semănate, la acea epocă, germenii Magiei Albe și ai Magiei Negre. Semințele au rămas o vreme latente și nu au

încolțit decât în timpul primei perioade a celei de-a Cincea Rase [cea a noastră].

Comentariul care explică această *Shloka* mai spune:

Sfinții Adolescenți [Zei] au refuzat să înmulțească și să creeze rase după chipul și asemănarea lor. „Acestea nu sunt forme [rupa] demne de noi. Ele trebuie să mai crească.” Ei refuză să intre în Chayasurile [Umbrele sau Imaginile] inferiorilor lor. Astfel, sentimentul egoist a prevalat încă de la început, chiar și printre Zei, iar aceștia au căzut sub incidența Lipikașilor Karmici. Ei au avut de suferit din cauza acestei greșeli în vieți viitoare. Cum îi atinge pedeapsa pe Zei? Vom vedea în volumele al III-lea și al IV-lea.

O tradiție universală afirmă că înainte de „Căderea” fiziologică, perpetuarea speciei, fie ea umană sau animală, se realiza prin VOINȚA Creatorilor sau a progeniturii lor. Aceasta a fost Căderea Spiritului în procreare, nu Căderea Omului muritor. S-a spus că pentru a accede la conștiința de sine, trebuie ca Spiritul să treacă prin fiecare ciclu de existență – până la punctul culminant, punctul cel mai înalt, care, pe Pământ, este reprezentat de Om. Spiritul *per se* este o ABSTRAȚIE negativă inconștientă. Puritatea îi este inerentă, și nu dobândită prin merit; după cum am spus, pentru a deveni *Dhyān Chohanul* cel mai elevat, este necesar ca fiecare Eu să atingă deplina conștiință de sine ca ființă umană, adică ca o Ființă conștientă, sintetizată pentru noi în Om. Atunci când susțin că niciun Spirit nu poate aparține Ierarhiei dumnezeiești dacă *Ruach* (Spiritul) nu este unit cu *Nephesh* (Sufletul Viu), cabaliștii evrei nu fac decât să repete învățătura ezoterică orientală:

Un Dhyani trebuie să fie un Atma-Buddhi; din moment ce Buddhi-Manas se separă de nemuritorul Atma, căruia Buddhi

îi este vehicul, Atman trece în NE-FIINȚĂ, care este Ființa Absolută.

Aceasta înseamnă că starea pur *Nirvanică* este o întoarcere a Spiritului la abstracția ideală a Ființării, care nu are nicio legătură cu planul pe care Universul nostru își împlinește ciclul.

(b). „Blestemul este pronunțat” nu înseamnă, în acest caz, că o Ființă Personală, un Zeu sau un Spirit superior l-ar fi pronunțat, ci pur și simplu că o cauză care nu putea produce decât rezultate rele a fost generată și că efectele unei cauze *karmice* puteau conduce Ființele care acționau împotriva legilor Naturii și îi împiedicau mersul normal, către încarnări rele și, ulterior, către suferință.

(c). „Au fost numeroase războaie”, toate referindu-se la luptele pentru integrarea spirituală, cosmică și astronomică, dar mai ales la misterul evoluției omului, așa cum este el acum. Puterile – sau purele Esențe – cărora li s-a „poruncit să creeze” se referă la un mister care a fost explicat anterior.

Până aici este bine, dar ce vrea să spună autorul atunci când afirmă:

„Atunci când omul a fost creat, el era uman prin constituția lui, înzestrat cu sentimente omenești, cu speranțe și aspirații omenești. Din această stare, el a căzut în starea de brută, de sălbăticie.”

Acest lucru este diametral opus învățaturii noastre orientale și chiar ideii cabaliste, așa cum o înțelegem noi, precum și *Bibliei* înseși. Aceste afirmații aduc a corporealism și substanțialism, dând culoare filozofiei pozitivistă, deși este destul de dificil să se înțeleagă exact ce a vrut să spună autorul. Totuși, o CĂDERE „a naturalului în supranatural și în animalitate” – supranatural însemnând aici purul spiritual – implică ceea ce am sugerat.]

Noul Testament vorbește despre unul dintre acele „Războaie” în următorii termeni:

„Și au fost războaie în cer: Mihail și îngerii săi au luptat împotriva Dragonului și Dragonul s-a luptat cu îngerii, și nu a învins, și nu s-a mai găsit loc pentru ei în cer. Și a fost alungat marele Dragon, acest șarpe bătrân numit Diavol. Și satan care înșală lumea întregă.”

Versiunea cabalistă a aceleiași povești este dată în *Codex Nazareus*, cartea sfântă a nazareenilor, acei adevărați mistici creștini ai lui Ioan Botezătorul și Inițiați ai lui Christos. *Bahak-Zivo*, „Tatăl Geniilor”, primește ordinul de a construi creaturi (de a crea). Dar cum el „îl ignoră pe Orcus”, nu o face și îl cheamă în ajutor pe *Fetahil*, un spirit și mai pur, care dă și mai mult greș. Este o repetiție a insuccesului „Taților”, Domnii Luminii care au eșuat unul după altul⁴²⁴. Vom oferi acum câteva extrase din lucrările noastre precedente⁴²⁵.

Atunci a venit pe scena Creației⁴²⁶, „spiritul” (pretins al Pământului, sau Sufletul, *Psyche*, pe care Sfântul Iacob îl numește „diabolic”), partea inferioară a lui *Anima Mundi* sau Lumina Astrală (a se vedea sfârșitul acestei *Shloka*). La nazareeni și la gnostici, acest Spirit era feminin. Prin urmare, Spiritul Pământului, văzând că pentru *Fetahil*⁴²⁷ – Omul cel mai

424 A se vedea volumul al II-lea, *Shloka* 17.

425 *Isis Dezvăluită*. Comparați de asemenea cu S.F. Dunlap, Sod, *The Son of the Man*, p. 50 și urm. (1861).

426 Bazându-se pe autoritatea lui Irineu, a lui Iustin Martirul și a *Codexului* însuși, Dunlap demonstrează că nazareenii considerau „Spiritul” ca fiind o Putere feminină și rea în raporturile ei cu Pământul nostru.

427 *Fetahil* este identic cu cohorta *Pitrișilor* care „au creat omul” doar ca pe o „cochilie”. El era, la nazareeni, Regele Luminii și Creatorul; dar în cazul de față el nu este decât nefericitul Prometeu care nu a reușit să pună mâna pe Focul Viu necesar formării Sufletului Dumnezeu pentru că nu cunoaște numele sfânt, numele inefabil și incomunicabil al Cabaliștilor.

nou (ultimul) – splendoarea a fost „schimbată” și că în loc de splendoare exista „decadență și ruină”, îl trezește pe *Karabtanos*⁴²⁸, „care era nebun, lipsit de simțuri și de judecată”, și îi spune: „Trezește-te și vezi Splendoarea (Lumina) Omului *celui mai nou* (*Fetahil*) nu a reușit (să producă sau să creeze oameni), declinul acestei splendori este vizibil. Ridică-te, vino cu Mama ta (*Spiritus*) și eliberează-te de limitele care te țin și de asemenea de cele ale lumii întregi.” După care urmează unirea materiei bune și oarbe, ghidate de sugestiile Spiritului (nu Suflul Dumnezeiesc, ci Spiritul Astral care, prin dubla sa esență, este deja atins de materie), și ofranda Mamei fiind acceptată, *Spiritus* concepe „Șapte Figuri” și cele Șapte Stelare (Planete) care reprezintă de asemenea cele șapte păcate capitale, provenite dintr-un Sufler Astral separat de sursa sa dumnezeiască (spiritul) și materia, demonul orb al concupiscentei. Văzând aceasta, *Fetahil* întinde mâna către abisul materiei și spune: „Să existe Pământul, la fel cum a existat și sălașul Puterilor”. Cufundându-și atunci mâna în haos, pe care îl condensează, el creează planeta noastră.”

Apoi *Codexul* povestește cum *Bahak-Zivo* a fost separat de *Spiritus* și Geniile sau Îngerii de Rebeli⁴²⁹:

„După aceea (cel mai mare) *Mano*⁴³⁰, care locuiește cu cel mai mare *Ferho*, îl cheamă pe *Kebar Zivo* (cunoscut și sub numele de *Nebal-lavar bar lufin*) Cârma și Via Bucatelor Vieții⁴³¹ – el fiind cea de-a treia Viață, și fiind cuprins de milă față de soarta Geniilor bune și rebele luă aminte la imensitatea ambiției lor și spuse: „Domn al Geniilor⁴³² (Æoni), privește

428 Spiritul Materiei și al Concupiscentei: *Kama Rupa* fără *Manas*, Mentalul.

429 *Codex Nazareus*, II, 233.

430 Acest *Mano* al nazareenilor seamănă în mod uimitor cu *Manu* al hindușilor, Omul Celest din *Rig Veda*.

431 „Eu sunt adevărata Vie, iar tatăl meu este stăpânul viei” (Ioan, XV, I).

432 La gnostici, Christos, la fel ca și Mihail, care îi este identic în anumite aspecte, era „conducătorul Æonilor”.

ce fac Geniile (Îngerii Rebeli) și despre ce discută între ei⁴³³. Ei spun: Să chemăm lumea și «Puterile» la existență. Geniile sunt Prinții (Principii), Fiii Luminii, dar tu ești Mesagerul Vieții.”

Și pentru a contrabalansa influența celor șapte principii „prost dispuse”, progenitura lui *Spiritus*, *Kebar Zivo* (sau CABAR ZIO), puternicul Domn al Splendorii, produce *cele șapte vieți* (virtuți cardinale) care strălucesc „de sus” în propria lor lumină și formă⁴³⁴ și stabilesc astfel echilibrul dintre bine și rău, dintre lumină și întuneric.

Găsim aici o repetiție a primelor sisteme *alegorice* duale, cum ar fi sistemul zoroastrian, și descoperim un germen al viitoarelor religii dogmatice dualiste. Germen care a crescut ca un copac înfloritor în creștinismul ecleziastic. Este prima schiță a celor doi „Supremi”: Dumnezeu și satana. Nu există, în STANȚE, nicio idee asemănătoare.

Majoritatea Cabaliștilor creștini occidentali – mai ales Eliphas Lévi – în dorința lor de a împăca Științele Oculte cu Dogmele Bisericii, s-au străduit cât au putut să arate că „Lumina astrală” nu este altceva decât *Pleromul* primilor Părinți ai Bisericii, sălașul Cohortelor de Îngeri Căzuți, al „Arhonilor” și al „Puterilor”. Dar Lumina Astrală, deși nu este decât aspectul inferior al Absolutului, este totuși dublă. Ea este *Anima Mundi* și nu ar trebui să fie niciodată privită altfel, în afara anumitor rațiuni cabalistice. Diferența care există între „Lumina” sa și „Focul său viu” trebuie să fie întotdeauna prezentă în mintea Clarvăzătorului și a Mediumului. Aspectul superior al acestei „Lumini”, aspect fără de care pot fi create doar creaturi materiale, este acest Foc Viu și cel de-al Șaptelea Principiu al său. În *Isis Dezvăluită* este dată o descriere completă a acestora. O prezentăm în continuare:

433 *Codex Nazareus*, I, 135.

434 A se vedea *Cosmogonia lui Ferecid*.

„Lumina Astrală sau *Anima Mundi* este dublă și bisexuată. Partea masculină (ideală) este pur dumnezeiască și spirituală, este Înțelepciunea, Spiritul sau *Purusha*; partea feminină (*Spiritus* al nazareenilor), „atinsă” într-un anume sens de materie, este cu adevărat materie și, prin urmare, reprezintă deja răul. Ea este principiul vital al oricărei creaturi vii și le dă acestora sufletul astral, *perispiritul* fluidic al oamenilor, animalelor, păsărilor aerului și al tuturor creaturilor vii. Animalele nu au în ele decât germenul latent al sufletului nemuritor superior. Acesta din urmă nu se dezvoltă decât după nenumărate serii de evoluție; doctrina acestor evoluții este conținută în următoarea axiomă cabalistică: „Piatra devine plantă, planta devine animal, animalul devine om, omul devine un spirit, spiritul devine zeu.”

Cele șapte principii ale Inițiaților orientali nu fuseseră încă explicate atunci când a fost scrisă *Isis Dezvăluită* și nu fuseseră comentate decât cele trei Fețe ale *Cabalei* semi-exoterice⁴³⁵. Dar aceste date conțin descrierea naturilor mistice ale primului grup de *Dhyan-Chohani* în *regimen ignis*, regiune și „regulă” (sau guvernare) a focului, grup împărțit în trei clase sintetizate de prima, ceea ce face patru sau *Tetraktisul*. Studiind cu atenție *Comentariile*, vom găsi aceeași evoluție în naturile angelice, adică de la pasiv la activ; ultimele dintre aceste Ființe sunt foarte apropiate de Elementul *Ahamkara* – regiune sau plan pe care calitatea de Eu sau senzația de *eu sunt* începe să se precizeze – în timp ce primele sunt vecine cu Esența nediferențiată. Primele sunt *Arupa*, necorporale; ultimele sunt *Rupa*, corporale.

În cel de-al doilea volum al lui *Isis Dezvăluită*⁴³⁶ sunt tratate pe larg sistemele filozofice ale gnosticilor și ale evreilor creștini antici, nazareenii

435 Ele se găsesc totuși în *Cartea Numerelor* caldeeană.

436 A se vedea comentariile la STANȚA a 7-a.

și ebioniții. Sunt prezentate ideile pe care ei le aveau în acele vremuri, în afara cercului evreilor mozaici, referitor la *Iehova*. Toți gnosticii îl identifică mai degrabă cu principiul răului decât cu cel al binelui. Pentru ei, el era *Ilda-Baoth*, „Fiul Tenebrelor”, a cărui mamă, *Sophia Achamoth*, era fiica Sofiei, Înțelepciunea Dumnezeiască – Sfântul Duh feminin al primilor creștini – *Akasha*, *Sofia Achamoth* personificând Lumina Astrală Inferioară sau *Etherul*. *Ilda-Baoth* este un nume compus, provenind din *Ilda* ((דלי), „copil” și din *Baoth*; acesta din urmă vine de la הציב, *ou*, și הוהב, *haos*, *vid* sau *dezolare*. Copilul născut în Oul haosului, ca *Brahma*. *Ilda Baoth* sau *Iehova* este deci pur și simplu unul dintre *Elohim*, unul dintre cele șapte spirite creatoare și unul dintre *Sefiroții* inferiori; el produce din el însuși șapte alți Zei, „Spirite Stelare” sau Strămoși Lunari⁴³⁷, ceea ce este același lucru⁴³⁸. Ei sunt cu toții („Spiritele Feței”) după propriul său chip, unul reflexia celui alt, și devin din ce în ce mai întunecați și materiali pe măsură ce se îndepărtează de sursa lor originală. Ei locuiesc de asemenea șapte regiuni dispuse sub formă de scară, căci treptele sale urcă și coboară scara spiritului și a materiei⁴³⁹. Atât la păgâni cât și la creștini, atât la catolicii greci cât și la greco-romani – cu ușoare variații în interpretarea textelor – aceste spirite erau toate Geniile celor șapte planete, ca și ale celor șapte sfere planetare ale Lanțului nostru septenar, în cadrul căruia Pământul este globul cel mai de jos. Aceasta pune în legătură Spiritele „Stelare” și „Lunare” cu Îngerii planetari superiori și cu *Saptarishi*, cei șapte *Rishi*, ca emanații ale lor pe scara descendentă. Aceștia erau, pentru gnosticii filozofi, Zeii și Arhanghelii adorați astăzi de creștini! „Îngerii Căzuți” și legenda „Războiului Cerurilor” au, prin urmare, o origine pur păgână și

437 Legătura dintre *Iehova* și Lună este cunoscută de cercetătorii *Cabalei*.

438 Pentru nazareeni, a se vedea *Isis Dezvăluită*. Adevărații discipoli ai adevăratului Christos erau cu toții nazareeni și creștini și ei erau opuși creștinilor care au venit ulterior.

439 A se vedea Diagrama II a Lanțului Lunar al celor șapte lumi, în care, la fel ca în lanțul nostru și în oricare altul, lumile superioare sunt spirituale, în timp ce cea mai joasă – fie ea Luna, Pământul sau oricare altă planetă – este întunecată de materie.

au venit din India, prin Persia și Caldeea. Nu se vorbește despre ei decât o singură dată în canonul creștin, și anume în *Apocalipsă*, XII, după cum am menționat anterior.

STANȚA a VI-a (6)

&6. – Roțile cele mai Vechi s-au învârtit în jos și în sus (a)... Icrele Mamei au umplut totul⁴⁴⁰. Au fost Lupte între Creatori și Distrugători și Lupte pentru Spațiu, Sămânța apărând și reapărând continuu⁴⁴¹ (b).

(a). Intervențiile noastre pe marginea textului se opresc aici pentru moment; deși au întrerupt firul narațiunii, aceste intervenții au fost necesare pentru elucidarea subiectului, în ansamblul său. Vom reveni acum la Cosmogonie. Expresia „Roți mai Vechi” se referă la Lumile sau Globurile Lanțului nostru așa cum erau ele în timpul „Ciclurilor precedente”. Atunci când această STANȚA este explicată din punct de vedere ezoteric, vedem că ea se găsește în întregime integrată în lucrările cabalistice. Găsim în ea istoria evoluției acestor Globuri fără număr care evoluează după o *Pralaya* periodică, globuri reconstruite în forme noi, cu materiale vechi. Globurile precedente se dezintegrează și reapar, transformate și perfecționate pentru o nouă fază de viață. În *Cabala*, lumile sunt comparate cu scântele care țâșnesc de sub ciocanul Marelui Arhitect – Legea; Legea care guvernează toți Creatorii inferiori.

Următorul tablou comparativ arată identitatea dintre sistemul cabalist și cel oriental. Cele trei planuri superioare sunt cele trei planuri superioare de conștiință. În ambele școli, ele sunt revelate și explicate

⁴⁴⁰ Cosmosul întreg. Cititorul trebuie să-și amintească faptul că în STANȚE, cuvântul *Cosmos* nu înseamnă adesea altceva decât Sistemul Solar, nu Universul Infinit.

⁴⁴¹ Este pur astronomic.

numai Inițiaților. Cele de jos reprezintă cele patru planuri inferioare – cel mai de jos fiind planul nostru, sau Universul vizibil.

Aceste șapte planuri corespund celor șapte stări de conștiință ale omului. Acestuia nu-i mai rămâne decât să realizeze acordul dintre cele trei stări superioare și cele trei planuri superioare ale Cosmosului. Dar înainte de a încerca să realizeze această acordare, el trebuie să trezească cele trei „Sedii” la viață și activitate. Și cât de puțini sunt aceia capabili să înțeleagă, chiar și superficial, *Atma Vidya* (Cunoașterea Spiritului) sau ceea ce Sufiții numesc *Rohani*⁴⁴².

(b). „Sămânța apare și reapare continuu.” „Sămânța” înseamnă aici „Germenele Lumii”, ceea ce Știința consideră ca fiind particule materiale foarte atenuate, dar pe care fizica ocultă le privește ca pe niște „particule spirituale”, adică materie suprasenzorială, existând în starea de diferențiere primordială⁴⁴³.

În Teogonie, fiecare Sămânță este un organism eterat de unde evoluează mai târziu o Ființă celestă, un Zeu.

⁴⁴² Pentru o explicație mai clară, a se vedea *Saptaparna*, la *Cuprins*.

⁴⁴³ Pentru a sesiza și aprecia diferența, prăpastia imensă care separă materia fizică de nivelele mai subtile ale materiei suprasenzoriale, orice astronom, orice chimist și orice fizician ar trebui să fie înzestrat măcar cu anumite capacități de psihometrie. El ar trebui să poată percepe personal această diferență în care refuză acum să creadă. Dna Elisabeth Denton – una din femeile cele mai instruite și în același timp cele mai materialiste și mai sceptice din secolul ei, soția profesorului Denton, celebrul geolog american, autorul lucrării *The Soul of Things* – era, în ciuda scepticismului ei, o persoană înzestrată cu remarcabile capacități psihometrice. Iată ce descrie ea într-una din experiențele pe care le-a avut. I se pusese pe frunte o particulă de meteorit ascunsă într-un plic. Deși nu cunoștea conținutul plicului, ea a spus:

„Ce diferență între ceea ce luăm aici drept materie și ceea ce pare materie! Aici, *elementele sunt atât de grosiere și colțuroase* încât mă mir că le putem suporta și mai ales că putem continua să ne dorim să ne continuăm relațiile actuale cu ele; acolo, toate elementele sunt rafinate; ele nu au acele mari și pronunțate neregularități care caracterizează elementele de aici, astfel încât nu pot considera decât că ele, cele de acolo, manifestă cu mult mai mult decât cele de aici adevărata existență.” (Op. cit., III, 346)

La „Început”, ceea ce se numește în frazeologia mistică „Dorința Cosmică” devine Lumina Absolută. Însă lumina, dacă nu ar avea nicio umbră, ar fi lumina absolută sau altfel spus – după cum știința fizicii se străduiește să dovedească – întunericul absolut. Această „umbră” apare sub formă de materie primordială sau, alegoric, ca Spirit al Focului Creator, sau Căldură. Dacă respingând forma poetică și alegoria, Știința preferă să vadă în ea „ceața de Foc” primordial, este liberă să o facă. Într-un mod sau altul, fie că este *Fohat* sau faimoasa FORȚĂ a Științei – forță la fel de greu de numit și de definit ca și *Fohat* al nostru – acest Ceva „este cauza pentru care Universul se învârtă”, după cum spune Platon, sau după cum afirmă învățătura ocultă:

„Soarele Central face ca Fohat să semene cu praful primordial sub formă de bule, pentru a le forța pe acestea din urmă să se miște

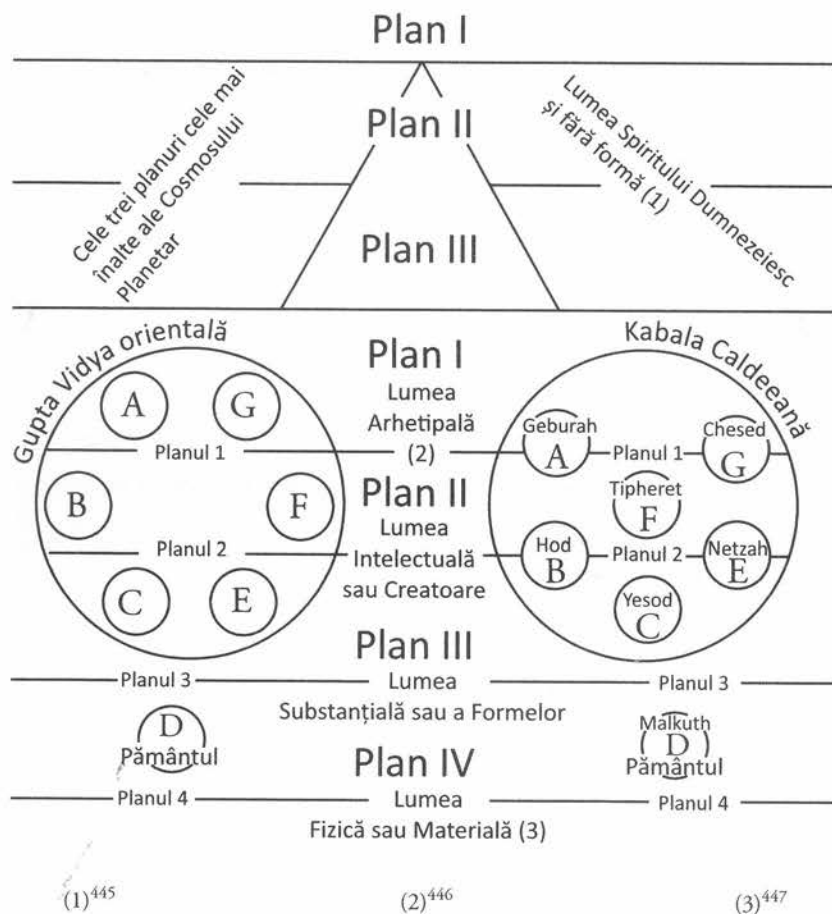
*pe anumite linii convergente și în final să se apropie una de alta și să se unească... Dispersate în Spațiu, fără ordine și metodă, Germenii Lumii se ciocnesc adesea între ei înainte de a se uni; apoi devin «Vagabonzi» (Comete). Atunci bătăliile și luptele încep. Cele mai vechi (corpuri) le atrag pe cele mai tinere, în timp ce altele le resping. Multe pier devorate de tovarășele lor mai puternice. Cele care scapă devin lumi.*⁴⁴⁴

[Atunci când analizăm aceste rânduri și reflectăm cu atenție la ele le găsim la fel de științifice ca tot ceea ce poate spune știința, chiar și în perioada actuală.]

Ni s-a spus că există mai multe lucrări moderne care conțin speculații asupra unor astfel de lupte pentru viață în spațiul sideral; aceste lucrări sunt mai ales în limba germană. Ne bucurăm să aflăm acest lucru, căci învățătura noastră ocultă s-a pierdut în întunericul epocilor arhaice. Am vorbit pe larg despre aceste lucruri în *Isis Dezvăluită* și ideea unei evoluții de gen darwinian, a unei lupte pentru viață și supremație și a unei „supraviețuiri a celor mai înzestrați”, atât în Mulțimile de sus, cât și în cele de jos, transpare peste tot în paginile primei noastre lucrări, scrise în 1876. Dar ideea nu este a noastră, ci provine din Antichitate. Autorii *puranici* înșiși au amestecat în mod abil alegoria cu realitățile cosmice și cu evenimentele umane. Orice specialist în simbologie poate desluși aluziile lor astro-cosmice, chiar și atunci când nu poate înțelege întreaga lor semnificație. Marile „războaie din cer”, în *Purane*; cele ale Titanilor, în Hesiod și alți autori clasici; luptele dintre *Osiris* și *Typhon* în mitologia egipteană și chiar cele din legende scandinave se referă toate la același subiect. Mitologia nordică vorbește despre ele ca despre Bătălia Flăcărilor, fii ai lui *Muspel* care s-au luptat pe câmpul de la Wigred. Toate acestea se referă la Cer și Pământ și conțin o dublă sau uneori triplă semnificație și o aplicație ezoterică atât la cele de sus, cât și la cele de jos.

444 Cartea lui Dzyan.

DIAGRAMA III

445 Arupa sau „Fără Formă” acolo unde forma încetează să existe pe planul obiectiv.

446 Cuvântul „Arhetip” nu trebuie înțeles aici în sensul pe care i-l dau platonicienii, adică Lumea așa cum exista ea în *Mentalul* Divinității, ci în sensul de prim model al unei Lumi care trebuia să fie urmată și îmbunătățită de Lumile care au succedat-o din punct de vedere fizic – deși ele se aflau în degenerescență din punct de vedere al purității.

447 Acestea sunt cele patru planuri inferioare ale Conștiinței Cosmice; cele trei planuri superioare sunt inaccesibile intelectului uman în starea sa actuală de dezvoltare. Cele șapte stări de conștiință umană sunt chestiuni total diferite.

Ele se referă fiecare la luptele astronomice, teogonice și umane; la ajustarea orbitelor și la supremația între națiuni și triburi! „Lupta pentru existență” și „supraviețuirea celor mai înzestrați” au existat din momentul în care Cosmosul a luat ființă, și aceste fapte importante nu puteau scăpa ochiului atent al înțelepților antici. De aceea sunt descrise bătăliile neîncetate ale lui *Indra*, Zeul Firmamentului, împotriva *Asurașilor* – înalți zei decăzuți în Demoni Cosmici – și împotriva lui *Vritra* sau *Ahi* bătăliile dintre stele și constelații, dintre luni și planete – mai târziu încarnate ca regi și muritori. De aici și Războiul din Cer al lui Mihail și al armatei sale împotriva Dragonului în timpul căruia o treime dintre stelele Armatei rebele au fost azvârlite în Spațiu; și se adaugă că „nu s-a mai găsit locul ei în Cer”. După cum am scris mai demult:

„Aceasta este piatra unghiulară a ciclurilor secrete. Ea arată că *Brahmanii* și *Tanaimii* ... speculau referitor la crearea și dezvoltarea lumii într-un mod foarte darwinian, devansându-l pe acest savant și școala lui în descoperirea selecției naturale, a dezvoltării gradate și a transformării speciilor.”⁴⁴⁸

Au existat în trecut lumi care au pierit, învinse de lumile noi etc. Afirmția că toate lumile (stele, planete etc.) – de îndată ce un miez de substanță primordială în starea *laya* (nediferențiată) este însuflețit de principiile eliberate de un corp ceresc care tocmai a murit – devin mai întâi comete, apoi sori, și se răcesc ulterior pentru a deveni lumi locuibile, este o învățătură la fel de veche ca și *Rishii* înșiși.

Prin urmare, Cărțile secrete, după cum vedem, ne învață în mod clar o astronomie care nu ar fi respinsă nici de speculația modernă, dacă aceasta i-ar putea înțelege pe deplin învățăturile.

Căci astronomia arhaică și vechile științe fizice și matematice exprimau idei identice cu cele ale științei moderne și unele dintre aceste

448 *Isis Dezvăluită*.

idei aveau chiar o mult mai mare importanță. „Lupta pentru supraviețuire” și „supraviețuirea celor mai înzestrați”, atât în lumile superioare, cât și pe planeta noastră, sunt principii clar exprimate. Această învățătură totuși, deși nu poate fi în întregime respinsă de Știință, este cu siguranță respinsă în ansamblul ei, căci afirmă că nu există decât șapte „Zei” primordialii, născuți din ei înșiși și emanați din UNICUL trinitar. Altfel spus, ea afirmă că toate lumile sau corpurile cerești – și aceasta întotdeauna din punctul de vedere al unei stricte analogii – s-au format unele din altele după ce s-a produs manifestarea primordială, la începutul „Marii Vârste”.

Nașterea corpurilor cerești în spațiu este comparată cu o multitudine de „pelerini” asistând la Sărbătoarea „Focurilor”. Șapte asceți apar pe pragul templului, cu șapte bețișoare de tămâie aprinse. Din lumina acestor bețișoare, pelerinii din primul rând și le aprind pe ale lor, apoi fiecare ascet începe să-și învârtască bețișorul în jurul capului și le dăruiește focul celorlalți. La fel este și în cazul corpurilor cerești. Un centru *laya* este aprins, trezit la viață de focul unui alt „pelerin”, apoi noul „centru” se aruncă în spațiu și devine o cometă. Abia după ce și-a pierdut viteza și, prin urmare, coada aprinsă, „Dragonul Arzător” se resemnează cu o viață liniștită și regulată, ca un cetățean respectabil al familiei siderale. El este descris astfel:

Născut în profunzimile insondabile ale Spațiului, în afara Elementului omogen numit Sufletul Lumii, fiecare miez de materie cosmică, chemat brusc la existență, își începe viața în condițiile cele mai ostile. Printr-o serie de nenumărate epoci, el trebuie să-și cucerească un loc în infinit. El se deplasează în cerc, între corpuri mai dense și deja fixate, face salturi și se îndreaptă către un punct sau centru care îl atrage, la fel ca un vapor care este atras către o strâmtoare presărată cu recifuri și stânci ascunse; el încearcă să evite alte corpuri care îl atrag și îl resping, rând pe rând. Mulți pier, masa lor se dezintegrează în masele mai

puternice și atunci când se nasc într-un sistem, ei pier în pântecele insațiabil al diverșilor Sori. Cei care merg mai încet și care sunt împinși într-o cursă eliptică sunt, mai devreme sau mai târziu, destinați pieirii. Alții urmează arcuri parabolice și de obicei scapă de distrugere, grație rapidității lor. (A se vedea Comentariul 10 al STANȚEI a 4-a.)

Unii cititori cu spirit critic își vor imagina poate că această învățătură, care afirmă că toate corpurile celeste trec prin stadiul de cometă, este în contradicție cu afirmația noastră precedentă că Luna este mama Pământului. Ei își vor imagina poate, de asemenea, că numai intuiția poate armoniza cele două afirmații. Dar lucrurile nu stau deloc așa. Ce știe știința despre comete, despre geneza lor, despre creșterea lor și despre ceea ce devin ele ulterior? Nimic – absolut nimic! Și de ce este atât de imposibil ca un Centru-Laya, o bulă de protoplasmă cosmică omogenă și latentă, atunci când este brusc însuflețită sau aprinsă, să se poată precipita de la locul său în spațiu și să se rotească în profunzimile abisurilor pentru a-și fortifica organismul omogen printr-o acumulare, o adunare de elemente diferențiate? Și de ce o asemenea cometă nu s-ar stabili în acest fel, pentru a trăi și a deveni un glob locuit?

„Locuințele lui Fohat sunt multiple, se spune. El îi plasează pe cei Patru Fii Aprinși [electro-pozitivi] în cele Patru Cercuri – aceste Cercuri sunt Ecuatorul, Ecliptica și cele două paralele numite Tropice, pentru a prezida acele tipuri de climat în care sunt plasate cele Patru Entități Mistice.” De asemenea, se spune:

„Ceilalți Șapte [Fii] sunt așezați în fruntea celor șapte Lokas calde și a celor șapte Lokas reci [infernurile brahmanilor ortodocși] la cele două extremități ale Oului de Materie (Pământul nostru și Polii lui).” Cele șapte Lokas sunt numite în alte părți „Inelele” și „Cercurile”. Anticii numărau șapte cercuri polare în loc de două, cum fac europenii, căci Muntele Meru, care este Polul Nord, posedă, se spune, șapte trepte de aur și șapte de argint, care conduc la el.”

Afirmația stranie dintr-una din STANȚE – „Cântecele lui Fohat și ale Fiilor lui erau la fel de RADIOASE ca strălucirea combinată a unui Soare la miezul zilei și a Lunii” și cei Patru Fii de pe Cercul Cvadruplu median „AU VĂZUT Cântecele Tatălui lor și AU AUZIT strălucirea sa solară-selenară” – este explicată în Comentariu prin următoarele cuvinte: „Agitația Forțelor Fohatice la cele două extremități reci [Polul Nord și Polul Sud] ale Pământului, care se transformă, noaptea, într-o strălucire multicoloră, conține unele dintre proprietățile lui Akasha (Eterul), Culoarea, precum și Sunetul.”

„Sunetul este caracteristica lui Akasha [Eterul]: el generează Aerul, a cărui proprietate este Atingerea, care [prin frecare] produce Căldură și Lumină.”⁴⁴⁹

Se va spune poate că afirmația de mai sus este un nonsens arhaic, dar o vom înțelege mai bine dacă ne vom aminti de Aurorele Boreale și Australe, care au loc amândouă chiar în centrul forțelor electrice și magnetice terestre. Cei doi Poli sunt numiți hambarele, receptacolele și

449 *Vishnu Purana*, Cartea I, cap. II. Acest paragraf nu este un citat exact, ci un rezumat.

în același timp eliberatorii Vitalității [Electricității] cosmice și terestre, electricitate al cărei excedent, fără aceste două supape de siguranță, ar fi făcut demult Pământul să explodeze. O teorie, devenită recent axiomă, afirmă că fenomenele luminoase polare produc sunete foarte puternice, șuierături și trosnituri.

(A se vedea lucrările profesorului Humboldt despre Aurora Boreală și corespondența sa referitoare la aspectele discutate.)

STANȚA a VI-a (7)

&7. – Fă-ți calculele, o, *Lanu*, dacă vrei să știi vârsta exactă a Miciei Roși⁴⁵⁰. Cea de-a Patra sa Rază este Mama⁴⁵¹ noastră (a). Atinge cel de-al Patrulea „Fruct” al celei de-a Patra Cărări a Cunoașterii, care conduce la *Nirvana*, și vei înțelege, căci vei vedea (b)...

(a). „Mica Roată” este Lanțul nostru de Sfere, și „A Patra Rază” este Pământul nostru, al patrulea din Lanț. Este unul dintre cei asupra căruia „suflul cald [pozitiv] al Soarelui” are un efect direct.

[Cele șapte transformări fundamentale ale Globurilor sau Sferelor celeste, sau mai degrabă ale particulelor lor constitutive de materie, sunt descrise după cum urmează: (1) *starea omogenă*; (2) *cea aeriformă și radiantă – gazoasă*; (3) *cea coagulată – nebuloasă*; (4) *cea atomică, eterată* – începutul mișcării și, prin urmare, al diferențierii; (5), *cea germinală, aprinsă* – ceea ce este diferențiat, dar încă nu este compus decât din germenii Elementelor în primele lor stări, căci ei au șapte stări atunci când sunt complet dezvoltați pe Pământul nostru; (6) *cea cvadruplă, vapoasă* – Pământul viitor; (7) *starea rece și dependentă* – a Soarelui pentru viață și lumină.]

450 Lanț.

451 Pământul.

Calculul vârstei sale, pe care STANȚELE îl îndeamnă pe discipol să îl facă, este totuși destul de dificil de realizat, deoarece nu ni se dau cifrele Marii *Kalpe* și nu suntem autorizați să le publicăm pe cele ale micilor noastre *yuga*-uri, în afara duratei lor aproximative. „Roțile cele mai vechi s-au învârtit timp de o Eternitate și jumătate” se spune. Știm că prin „Eternitate” se înțelege a șaptea parte, de 311.040.000.000.000 de ani, adică o Vârstă a lui *Brahma*. Dar ce aflăm de aici? Știm de asemenea că dacă luăm drept bază cifrele pe care tocmai le-am menționat, trebuie mai întâi să eliminăm din cei 100 de Ani ai lui *Brahma*, sau 311.040.000.000.000 de ani, doi ani luați de *Sandhyas* (Crepusculi), ceea ce ne lasă 98, cifră pe care trebuie să o supunem combinației mistice 14×7 . Dar nu cunoaștem momentul exact în care a început formarea și evoluția micii noastre Terra. Va fi deci imposibil să-i calculăm vârsta, atât timp cât nu vom ști anul nașterii sale, ceea ce ÎNVĂȚĂTORII au refuzat până acum să spună. În volumele următoare se vor oferi totuși câteva aluzii cronologice. În plus, trebuie să ne amintim că legea analogiei se aplică atât lumilor, cât și omului și că „la fel cum UNUL (Divinitatea) devine DOI (*Deva* sau Înger), iar Doi devin Trei (sau Omul)” etc., suntem învățați că cheagurile

(Substanța Lumii) devin Vagabonzi (Comete), acestea devin stele, iar stelele (centrele turbioanelor) devin Soarele și planetele noastre – ca să facem un mic rezumat. [Acest lucru nu poate fi antiștiințific, având în vedere că și Descartes credea că „planetele se învârtesc în jurul axelor lor pentru că au fost odinioară stele luminoase, centre turbionare”.]

(b). Există patru grade de Inițiere menționate în lucrările exoterice și aceste grade sunt cunoscute prin următorii termeni sanscriți: *Srotapanna*, *Sakridagamin*, *Anagamin* și *Arhat*. Cele Patru Cărări ale *Nirvanei* în cel de-al Patrulea Ciclu al nostru poartă aceleași denumiri. *Arhatul*, deși poate vedea Trecutul, Prezentul și Viitorul, nu este cel mai elevat dintre inițiați, căci însuși Adeptul, candidatul inițiat, devine *Chela* (elev) al unui Inițiat superior. *Arhatul* trebuie să mai dobândească încă trei grade, mai elevate, dacă vrea să ajungă în vârful scării. Unii dintre ei au atins acest vârf chiar în cea de-a Cincea Rasă, cea a noastră, dar facultățile necesare pentru a ajunge aici nu vor fi plenar dezvoltate, la ascetul mediu, decât la sfârșitul acestei Rase-Rădăcină și în următoarele două: cea de-a Șasea și cea de-a Șaptea. Vor exista deci Inițiați și Profani până la sfârșitul acestei *Manvantare* minore, Ciclul actual de Viață. *Arhații* „Ceții de Foc” ai celei de-a Șaptea Scări nu mai au decât un grad de urcat pentru a atinge Baza Rădăcină a Ierarhiei lor, și această ierarhie este cea mai elevată de pe Pământ și de pe Lanțul nostru Pământesc. Această „Bază Rădăcină” are un nume care nu poate fi tradus în limbaj occidental decât cu ajutorul unor cuvinte compuse: „*Banyanul-Uman-care-Trăiește-Veșnic*”. Această „Ființă Minunată” descinde, se spune, dintr-o „regiune elevată”, în prima parte a celei de-a Treia Vârste, înainte de separarea sexelor, în timpul celei de-a Treia Rase.

Această a Treia Rasă este numită uneori în mod colectiv „Fiii Yogăi Pasive”, ceea ce înseamnă că ea a fost în mod inconștient produsă de cea de-a Doua Rasă, care era inactivă din punct de vedere intelectual și considerată ca fiind cufundată în acel tip de contemplație abstractă sau

vidă care face parte din condițiile yogăi. În prima parte a existenței acestei a Treia Rase, în timpul stării sale de puritate, „Fiii Înțelepciunii”, care, după cum vom vedea mai departe, s-au încarnat în această Rasă-Rădăcină, au produs prin *Kryashakti* descendenți numiți „Fiii lui Ad” sau ai „Ceții de Foc”, „Fiii Voinței și ai Yogăi” etc. Era un produs conștient, căci o parte a Rasei era deja însuflețită de scânteia dumnezeiască a inteligenței spirituale, superioare. Dar acești descendenți nu erau o Rasă. Ei au fost mai întâi o Ființă Minunată numită „Inițiatorul” și după el a venit un grup de Ființe jumătate divine, jumătate umane. „Puși de-o parte” în geneza Arhaică în scopuri speciale, ei sunt cei în care, se spune, s-au încarnat *Dhyanișii* superiori – „*Munis* și *Rishis* din precedentele *Manvantare*” – pentru a forma viitoarea pepinieră a Inițiaților umani pe acest Pământ, în timpul Ciclului actual. Acești „Fii ai Voinței și ai Yogăi” născuți, ca să spunem așa, într-un mod imaculat, au rămas, ni se explică, în întregime separați de restul umanității.

„Ființa” despre care tocmai am vorbit, și care trebuie să rămână fără nume, este Copacul din care au descins, în vârstele următoare, toți marii Înțelepți și Hierofanți din istorie: *Rishi Kapila*, *Hermes*, *Enoh*, *Orfeu* etc. Ca om obiectiv, el este misteriosul Personaj (întotdeauna invizibil pentru profani), deși mereu prezent, despre care vorbesc toate legendele Orientului și despre care discută ocultiștii și cercetătorii Științei Sacre. El este cel care își schimbă forma, și care rămâne totuși mereu același. El este cel care posedă autoritatea spirituală asupra Adeptilor Inițiați din lumea întreagă. El este, după cum am spus, „Cel Fără Nume”, care are totuși multe nume și ale cărui nume și natură sunt necunoscute. El este Inițiatorul, numit „MARELE SACRIFICIU”, căci așezat pe pragul LUMINII, el privește în ea din Cercul Întinericului, de care nu trece și el nu își va părăsi postul decât în Ultima Zi a acestui Ciclu de Viață. De ce Veghetorul Solitar rămâne la postul pe care singur și l-a ales? De ce se așează aproape de Fântâna Înțelepciunii Primordiale din care nu mai

bea – căci nu are nimic de învățat pe care să nu îl știe deja, nici pe acest Pământ și nici în Cerul său? Pentru că Pelerinii solitari, obosiți în călătoria lor de întoarcere către patria lor, nu sunt niciodată siguri, nici chiar în ultimul moment, că nu se vor rătăci în acest deșert fără limite al Iluziei și Materiei, care este numit Viața Pământească. Pentru că el dorește să arate fiecărui prizonier care a reușit să se elibereze de carne și de iluzie, drumul care conduce la această regiune de libertate și de lumină de unde vine și el, ca exilat voluntar. Pentru că, într-un cuvânt, el s-a sacrificat pentru binele Umanității, deși un foarte mic număr de aleși pot beneficia de MARELE SACRIFICIU.

Sub îndrumarea tăcută a acestui MAHA-GURU, încă de la trezirea conștiinței umane, toți ceilalți Învățători ai Umanității au devenit ghizii Umanității primitive. Prin intermediul acestor „Fii ai lui Dumnezeu”, rasele aflate în stadiul copilăriei și-au primit primele idei despre arte, științe și cunoașterea spirituală; ei sunt cei care au pus prima piatră a acestor antice civilizații, care intrigă atât de tare generațiile noastre moderne de cercetători și de savanți.

Îi invit pe cei care nu admit această aserțiune să explice într-un mod la fel de rezonabil misterul științei extraordinare pe care o posedau Anticii – despre care se crede că erau descendenții unor sălbatici inferiori, asemănători animalelor, „oameni ai cavelor” din epoca paleolitică! Îi invit să citească, de exemplu, lucrări cum sunt cele ale lui Vitruve Pollion, din secolul lui Augustus, despre arhitectură, lucrări în care regulile proporțiilor sunt cele care erau altădată oferite în timpul Inițierii și ei vor face cunoștință cu această artă cu adevărat dumnezeiască și vor înțelege semnificația ezoterică profund ascunsă în fiecare regulă a proporției. Niciun descendent al vreunui troglodit paleolitic nu ar fi putut găsi, fără ajutor, o asemenea știință, nici chiar în cursul a miriade de ani consacrați gândirii și evoluției intelectuale. Elevii acestor *Rishi* și *Deva* încarnații ai celei de-a Treia Rase-Rădăcină sunt cei care, din generație în generație, au transmis

Egiptului și Greciei înțelepciunea lor, cu canonul proporțiilor, acum pierdut, după cum discipolii Inițiaților celei de-a Patra, Atlanții, le-au transmis-o Ciclopilor, Fii ai Ciclurilor sau ai Infinitului, al căror nume a trecut la generațiile și mai îndepărtate ale preoților gnostici.

„Grație perfecțiunii dumnezeiești a acestor proporții arhitecturale, Anticii puteau construi acele minuni din toate epocile, temple, piramide, cripte, cromlecure (monumente megalitice), pietre de hotar, altare, demonstrând că aveau «puteri mecanice» pe lângă care capacitățile moderne nu sunt decât un joc de copii; referindu-se la aceste lucrări, specialiștii din zilele noastre spun că «ele par opera unor Giganți cu o sută de mâini».”⁴⁵²

Poate că arhitecții moderni nu au neglijat în totalitate aceste reguli, dar le-au adăugat anumite inovații empirice, suficiente ca să distrugă proporțiile corecte. Vitruv este cel care a dăruit posterității regulile de construcție a templelor grecești ridicate zeilor nemuritori; cele zece cărți ale lui Marcus Vitruv Pollio despre arhitectură, cărți ale unui om care era un inițiat, nu pot fi studiate decât din punct de vedere ezoteric. Cercurile druidice, Dolmenele, Templele Indiei, Egiptului și Greciei, Turnurile și cele 127 de orașe din Europa cărora Institutul Franței le-a recunoscut o „origine ciclopică” sunt, toate, opera Preoților-Arhitecți inițiați, descendenți ai celor care au fost inițiați la început de „Fiii lui Dumnezeu” și care erau numiți pe bună dreptate „Constructorii”. Iată care este, referitor la acești descendenți, aprecierea posterității:

„Ei nu foloseau nici mortar, nici ciment, nici oțel, nici fier pentru a tăia pietrele, și totuși acestea sunt modelate într-un mod atât de artistic, încât în multe locuri abia dacă se văd

452 Kenfaly, *Book of God*, p. 118. (De fapt, numele autorului cărții nu este dat, ci este reprezentat printr-un punct într-un cerc.)

îmbinările, deși multe din aceste pietre – mai ales cele din Peru – au 38 de picioare lungime, 18 lățime și 6 grosime. În zidurile fortăreței din Cuzco există pietre chiar mai mari.”⁴⁵³

Alt citat:

„Puțul din Syen, construit acum 5.400 de ani, atunci când acest oraș se găsea exact sub Tropice, ceea ce nu mai este cazul în prezent, era amplasat astfel încât la prânz, exact în momentul solstițiului solar, întregul disc al Soarelui se reflecta pe suprafața lui – rezultat pe care știința tuturor astronomilor Europei la un loc nu ar fi capabilă să îl reproducă acum.”⁴⁵⁴

Deși în *Isis Dezvăluită* nu s-a vorbit decât în mod voalat despre aceste aspecte, nu e rău să-i reamintim cititorului ceea ce se spunea acolo referitor la o anumită Insulă Sacră din Asia Centrală și să-l trimitem, pentru mai multe, detalii, la Secțiunea intitulată „Fiii lui Dumnezeu și Insula Sacră”, secțiune anexată la STANȚA a IX-a Volumului al III-lea. Totuși, câteva explicații, deși fragmentare, îl vor ajuta, poate, pe cercetător să-și facă o idee despre acest mister.

Pentru a oferi în mod clar cel puțin unul din detaliile referitoare al acești misterioși „Fii ai lui Dumnezeu”, vom spune că ei pretindeau că descind din *Brahmaputrașii*, *Dvijașii*, *Brahmanii* inițiați ai vechilor timpuri, în timp ce brahmanii moderni vor efectiv să-i facă să creadă pe cei din castele inferioare că ei (brahmanii), ies direct din gura lui *Brahma*. Aceasta este învățătura ezoterică; ea adaugă după aceea că, deși cei care au descins (din punct de vedere spiritual, bineînțeles) din „Fiii Voinței și ai Yogăi” s-au separat, cu timpul, în sexe opuse, așa cum au făcut mai târziu chiar și urmașii lor prin „*Kryashakti*”, descendenții lor degenerați au

453 Acosta, VI, p. 14.

454 Kenfaly, *Book of God*, p. 118.

păstrat totuși până în zilele noastre o venerație și un respect foarte mare pentru funcția creatoare, pe care o privesc ca pe o ceremonie religioasă, în timp ce națiunile mai civilizate o consideră drept o funcție pur animalică. Comparați în această direcție ideile și practica occidentalilor cu instituțiile lui *Manu* în ceea ce privește regulile *Grihasthei* sau a vieții conjugale. Adevăratul brahman este, prin urmare, „cel din care cei șapte zei au băut suc de Plantă Lunară” (*Sama*) și care este un *Trisuparna*, căci el a înțeles secretul *Vedelor*.

Chiar și astăzi, acești brahmani știu că la începuturile acestei Rase, inteligența psihică și fizică fiind încă adormită și conștiința nefiind încă dezvoltată, concepțiile sale spirituale nu erau deloc legate de anturajul fizic, că omul divin locuia în forma sa animală – deși exterior umană – și că deși exista în el instinct, nicio conștiință de sine nu lumina obscuritatea celui de-al Cincilea Principiu latent. Atunci când Domnii Înțelepciunii, mânați de legea Evoluției, au infuzat în el scânteia conștiinței, prima senzație care a început să trăiască și să acționeze în el a fost un sentiment de solidaritate, de unitate cu creatorii săi spirituali. La fel cum prima senzație a copilului este legată de mama sa și de doica sa, atunci când primele aspirații ale conștiinței, s-au trezit în omul primitiv, ele s-au îndreptat către cei al căror element îl simțea în el și care erau totuși în afara lui și independenți de el. DEVIEREA s-a născut din această senzație și a devenit motorul primar și principal al naturii sale, căci este singurul natural în inima lui care îi este înăscut și pe care îl găsim și la copilul mic și la puiul de animal. Această senzație de aspirație nestăpânită și instinctivă la omul primitiv este bine descrisă, într-un mod intuitiv am putea spune, de către Carlyle, atunci când exclamă:

„Cât de mult seamănă marea inimă antică, în simplitatea ei, cu un copil, și, în profunzimea ei serioasă și solemnă, cu un om mare! Cerul este peste tot deasupra lui, oriunde călătorește, oriunde se oprește și îi face din întregul Pământ un Templu

mistic și din toate lucrurile pământești un fel de cult. Viziuni ale unor creaturi glorioase strălucesc în lumina obișnuită a Soarelui; îngerii încă plutesc în zbor, purtând printre oameni mesajele lui Dumnezeu ... Minunea, miracolul, înconjoară omul; el trăiește înconjurat de miracol⁴⁵⁵... O mare Lege a Datoriei, înaltă cât aceste două infinituri (Paradisul și Infernul) micșorând și anihilând tot restul ... – era o Realitate și continuă să fie; doar veșmântul este mort; esența lui există, străbătând toate epocile și toată Eternitatea.”⁴⁵⁶

Cu siguranță, această esență supraviețuiește, iar forța și puterea sa indestructibilă s-au împlântat în inima asiaticului arian, venind direct din cea de-a Treia Rasă, prin primii săi Fii născuți din Mental, fructe ale lui *Kryashakti*. Cu timpul, casta sacră a Inițiaților a produs – însă rar – de la o epocă la alta, asemenea creaturi perfecte; ființe aparte din punct de vedere interior, deși la fel, din punct de vedere exterior, cu cei care le dădeau naștere. În copilăria celei de-a Treia Rase primitive:

O creatură, de un gen mai elevat,
Lipsea încă, și de aceea planul ei a fost conceput.
Conștiință prin gândire și chiar mai mare prin inimă,
Făcută pentru imperiu și aptă să comande celorlalți.

Această ființă chemată la existență, vehicul perfect, gata să primească în încarnare locuitorii celor mai înalte sfere care s-au sălășluit în aceste forme născute din VOINȚA *Spirituală* și din puterea dumnezeiască naturală a omului, era un copil cu Spirit pur, pe care nu îl atingeau, din punct de vedere mental, nicio murdărie a vreunui element pământesc.

455 Ceea ce îi părea natural omului primitiv a devenit acum miracol pentru noi, și ceea ce era pentru el miracol nu s-ar putea exprima în limbajul nostru.

456 *Past and Present*, p. 104 (1874).

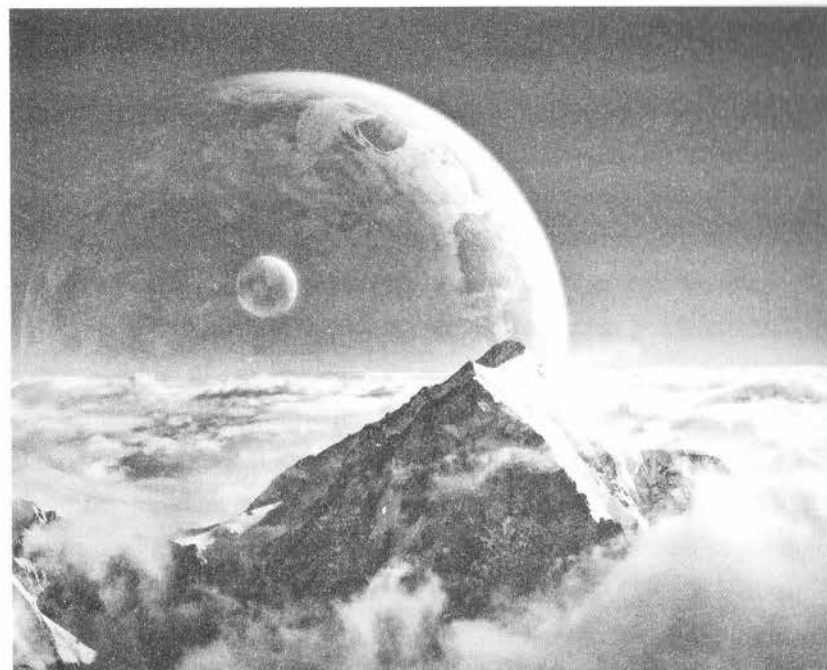
Numai forma sa fizică aparținea timpului și vieții, căci el își lua inteligența direct de sus. Era Copacul Viu al Înțelepciunii Dumnezeiești, comparabil, prin urmare, cu Arborele Lumii din Legende Nordului, arbore care nu se poate ofili sau muri înainte să se fi dat ultima bătălie a vieții, în timp ce rădăcinile sale sunt constant roase de Dragonul *Nidhogg*. Căci la fel, fiul cel mare și sacru al lui *Kryashakti* avea corpul ros de dintele Timpului, dar rădăcinile ființei sale interioare rămâneau pentru totdeauna sănătoase și puternice și se întindeau către cer, nu pe pământ. El era primul dintre PRIMII și Sămânța tuturor celorlalți. Au mai fost și alți fii ai lui *Kryashakti*, produși de un al doilea efort spiritual, dar primul a rămas până în zilele noastre Sămânța Științei Dumnezeiești, Unicul și Supremul printre „Fiii pământeni ai Înțelepciunii”. Nu putem spune mai mult despre acest subiect, în afara faptului că în fiecare epocă, chiar și în epoca noastră, mințile luminate au înțeles bine problema.

Dar cum a ajuns corpul nostru fizic la starea de perfecțiune în care se află acum? Prin mii de ani de evoluție, bineînțeles, dar niciodată prin trecerea sa prin animalitate, după cum ne învață Materialismul, căci, după cum a spus Carlyle:

„... Eșența ființei noastre, misterul din noi care se numește «Eu», ce cuvinte avem pentru a-l exprima? Este un suflu al Cerului, Ființa Supremă se revelează în om. Acest corp, aceste facultăți pe care le posedăm, toate acestea nu sunt oare precum un veșmânt pentru Cel Nenumit?”

„Suflul Cerului” sau mai degrabă suflul Vieții, numit în *Biblie* *Nephesh*, se află în fiecare animal, în fiecare particulă însuflețită, în fiecare atom mineral. Dar niciuna dintre aceste ființe sau lucruri nu are, așa cum are omul, conștiința naturii acestei „Ființe Supreme”⁴⁵⁷; niciuna nu are în

457 Nu există națiune pe Pământ la care sentimentul de devoțiune sau de misticism religios să fie mai dezvoltat și mai evident decât la poporul hindus. A se vedea ce scrie Max

forma sa această armonie dumnezeiască pe care o posedă omul. Novalis a spus-o și nimeni de atunci nu a repetat-o mai bine decât Carlyle⁴⁵⁸:

„Nu există decât un templu în Univers: acesta este trupul Omului. Nimic nu este mai sfânt decât această formă elevată ... Noi atingem cerul atunci când punem mâna pe trupul omenesc!”

„Aceasta ar putea părea o simplă retorică; nu este deloc așa. Dacă medităm profund, ne vom da seama că este un fapt științific, expresia ... adevărului. Noi suntem miracolul miracolelor – marele Mister incomprehensibil.”

Müller în operele sale referitor la acest aspect. Acest sentiment este o moștenire directă de la primii oameni conștienți ai celei de-a Treia Rase.

458 *Lectures on Heroes*, p. 9 (1874).

STANȚA a VII-a – PĂRINȚII OMULUI PE PĂMÂNT

&1. – Iată începutul Vieții sensibile și fără formă (a).

Mai întâi Divinul⁴⁵⁹ (b), Unul ieșit din Spiritul-Mamă⁴⁶⁰, apoi Spiritualul⁴⁶¹ (c): cei Trei ieșiți din Unul (d), cei Patru din Unul (e) și cei Cinci (f), de unde cei Trei, cei Cinci și cei Șapte (g). Iată Triplul și Cvadruplul, coborând Fiii, născuți din Mentalul Primului Domn⁴⁶², cei Șapte Radioși⁴⁶³. Ei sunt cei care sunt tu, eu, el, o, *Lanu*, ei, care veghează asupra ta și asupra mamei tale, *Bhumi*⁴⁶⁴.

(a). Ierarhia Puterilor Creatoare este împărțită în Șapte Ordine ezoterice (patru și trei), conținute în cele Douăsprezece mari Ordine înscrise în cele 12 semne ale Zodiacului; acestea Șapte de pe scara manifestată sunt, în plus, legate de cele Șapte Planete. Toate sunt subîmpărțite în nenumărate Grupuri de Ființe Divine spirituale, semi-spirituale și eterate. Principalele lor ierarhii sunt indicate în marele Pătrat sau, din punct de vedere exoteric, „cele patru corpuri și trei facultăți ale lui *Brahma* și *Panchasya*, cei cinci *Brahma*, sau cei cinci *Dhyani-Buddha* în sistemul budist.

Grupa superioară este compusă din Flăcări Divine numite și „Leii Arzători”, „Leii Vieții”, al căror ezoterism este ascuns în siguranță în semnul zodiacal al Leului. Este *nucleul* Lumii Dumnezeuști superioare. Ele sunt suflurile Arzătoare fără Formă, identice într-un anumit sens cu Triada Sefirotică superioară plasată de cabaliști în „Lumea Arhetipală”.

Aceeași Ierarhie, cu aceleași numere, se găsește în sistemul japonez, în „Începuturile” despre care ne învață sectele shintoiste și budiste.

459 Vehicul.

460 Atman.

461 Atma-Buddhi, Suflul-Spirit. Aceasta se referă la principiile cosmice.

462 Avalokiteshvara.

463 Constructorii. Cei șapte *Rishi* creatori, acum în raport cu Constelația Ursa Mare.

464 Pământul.

În acest sistem, Antropogeneza precedă Cosmogeneza, la fel cum Divinul se topește în uman și, ajuns la jumătatea drumului în coborârea lui către materie, creează Universul vizibil; personajele legendare, după cum remarcă respectuos Omoie, „trebuie să fie considerate ca încarnarea doctrinei superioare [secrete] și a adevărilor ei sublimă”. Ne-ar lua prea mult timp să dezvoltăm subiectul acestui vechi sistem, totuși putem spune câteva cuvinte despre el. Cele ce urmează constituie un fel de tablou sinoptic sintetic al acestei antropo-cosmogeneze și arată până la ce punct națiunile cele mai îndepărtate între ele se fac ecoul uneia și aceleiași învățături arhaice.

Atunci când totul era încă în Haos (*Con-ton*), trei Ființe spirituale au apărut pe scena viitoare creații: 1. *Ameno ani naka nushi no Kami*, „Monarh Divin al Cerului Central”; 2. *Taka mi onosubi no Kami*, „Descendent Exaltat, Imperial, Divin al Cerului și al Pământului”; și 3. *Kamu mi musubi no Kami*, „Descendent al Zeilor”, pur și simplu.

Ei erau fără formă și fără substanță – Triada noastră *Arupa* – pentru că nici substanța celestă, nici substanța terestră nu erau încă diferențiate, iar „esența lucrurilor nu era nici ea formată”.

(b). În *Zohar* – care așa cum este astăzi aranjat și reeditat de Moise de Leon cu ajutorul gnosticilor sirieni, caldeeni și creștini din secolul al XIII-lea și corectat și revizuit mai târziu de multe mâini creștine nu este mai puțin exoteric decât *Biblia* însăși – acest „Vehicul Dumnezeiesc” nu mai apare, așa cum o face în *Cartea Caldeeană a Numerelor*. Este adevărat că *En-Soph*, NEANTUL ABSOLUT ȘI FĂRĂ SFÂRȘIT, folosește de asemenea forma UNULUI, a „Omului celest” manifestat (CAUZA PRIMARĂ), ca pe un cărucior (în limba ebraică, MERCABAH; în limba sanscrită, VARAN) sau Vehicul, pentru a coborî și a se manifesta în lumea fenomenală. Dar cabaliștii nu arată cum poate ABSOLUTUL să folosească ceva, nu contează ce și cum poate el să exercite vreun atribut din moment ce, fiind Absolut, nu posedă

niciun atribut; ei nu explică nici faptul că în realitate Cauza Primară (*Logosul* lui Platon), IDEEA Originală și veșnică este cea care se manifestă prin *Adam-Kadmon*, al Doilea *Logos*, ca să spunem așa. În *Cartea Numerelor* se explică faptul că *En* (sau *Aior*) este singurul prin-sine-existent și că „Profunzimea” sa, *Bythos* al gnosticilor, numit *Propator*, nu este decât periodică. Acesta din urmă este *Brahma*, diferențiat din *Brahman* sau *Parabrahman*. Profunzimea, Sursa de Lumină sau *Propator*, este *Logosul* nemanifestat sau Ideea abstractă, și nu *En-Soph*, a cărui Rază îl folosește pe *Adam-Kadmon* – „mascul și femelă” – sau *Logosul* Manifestat, Universul obiectiv, ca pe un vehicul prin care se poate manifesta. Dar citim în *Zohar* următoarea absurditate: „*Senior occultatus est et absconditus Microposopus manifestus est et non manifestus.*”⁴⁶⁵ [Cel mai vechi este ascuns și retras, *Microposopus* este revelat și nerevelat.] Acesta este un sofism, deoarece *Microposopusul*, sau Microcosmosul, nu poate exista decât în timpul manifestărilor sale și este distrus în timpul *Maha-Pralayei*. *Cabala* lui Rosenroth este mai degrabă o enigmă decât un ghid.

PRIMUL ORDIN cuprinde Divinitățile. În sistemul egiptean și în cel japonez, precum și în toate cosmogoniile vechi, de la această FLACĂRĂ dumnezeiască care este „UNUL” sunt aprinse Grupurile descendente. Ființa lor potențială se găsește în Grupul superior și ei devin, în acest moment, Entități distincte și separate. Ei sunt numiți Fecioarele Vieții, Marea Iluzie etc., și colectiv, steaua cu șase colțuri. Aceasta din urmă, în aproape toate religiile, este simbolul *Logosului* ca primă emanație. În India, ea este semnul lui *Vishnu*, *Chakra* sau Roata, și glifa *Tetragramei*, a „Celui cu Patru Litere” din *Cabala* sau, metaforic, „Membrele *Microposopusului*” care sunt respectiv zece și șase.

Totuși, ultimii cabaliști – mai ales cei care erau mistici creștini – au desfigurat acest simbol magnific. [Datorită lor, *Microposopusul* – care

465 Rosenroth, *Liber Mysteriorum*, IV, p. 1.

filozofic vorbind este în întregime distinct de *Logosul* etern nemanifestat, „una cu Tatăl” – a sfârșit, după secole de sofisme și paradoxuri, să fie considerat ca fiind unul și același cu Iehova, cel pe care ei îl numesc UNICUL Dumnezeu viu (!), când de fapt el nu este altceva decât *Binah*, un *Sefirot* feminin. Insistăm asupra acestui fapt, căci cele „Zece Membre” ale Omului Celest sunt cei zece *Sefiroți*, dar primul Om Celest este Spiritul nemanifestat al Universului, și nu trebuie niciodată degradat și considerat ca fiind *Microposopus*, „Fața Mai Mică”, prototipul omului în planul terestru. [*Microposopusul* este, după cum am spus mai devreme, *Logosul* manifestat, și sunt multe astfel de *Logosuri*.] Vom vorbi mai târziu despre aceasta. Steaua cu șase colțuri se referă la cele Șase Forțe sau Puteri ale naturii, la cele șase planuri, principii etc., care sunt toate sintetizate de cel de-al șaptelea, punctul central al stelei. Toate, inclusiv Ierarhiile superioare și cele inferioare, emană din Fecioara Celestă, Marea Mamă recunoscută în toate religiile, Androgenul, *Sefira-Adam-Kadmon*. *Sefira* este Coroana *Kether*, dar numai principiul abstract, ca un x matematic, cantitatea necunoscută. Pe planul naturii diferențiate, ea este contrapartea feminină a lui *Adam-Kadmon* – primul Androgen. *Cabala* ne învață că *Fiat Lux*⁴⁶⁶ se referă la formarea și la evoluția *Sefiroților*, și nu la lumina considerată ca opusă întinericului. Rabinul Simeon spune:

„O, tovarăși ai mei, omul, ca emanație, era în același timp bărbat și femeie, *Adam-Kadmon*, și aceasta este adevărata semnificație a cuvintelor: *Să fie Lumină! Și a fost Lumină.* Și acesta este omul dublu.”

În *Unitatea* sa, Lumina Primordială este cel de-al șaptelea principiu – cel mai elevat, *Daiviprakriti*, Lumina *Logosului* Nemanifestat. Dar în diferențierea sa, ea devine *Fohat*, sau cei „Șapte Fii”. Primul este simbolizat

466 Geneza, 1.

de punctul central în Dublul Triunghi, ultimul de Hexagonul însuși, sau cele „Șase Membre” ale *Microposopusului*; cel de-al Șaptelea este *Malkuth*, „Mireasa” cabaliștilor creștini, sau Pământul nostru. De unde expresiile:

Primul după „Unul” este Focul dumnezeiesc; al doilea este Focul Eterului, cel de-al treilea este compus din Foc, Eter și Apă; al patrulea din Foc, Eter, și Aer. „Unul” nu se ocupă de Globurile purtătoare de Om, ci de Sferele interne și invizibile. „Primii născuți” sunt VIAȚA, Inima și Pulsul Universului; al doilea este MENTALUL sau Conștiința.

[Aceste elemente de Foc, Aer etc. nu sunt elementele noastre compuse și această „Conștiință”⁴⁶⁷ nu are nicio legătură cu cea a noastră. Conștiința „Unului Manifestat”, dacă nu este absolută, este cel puțin necondiționată. *Mahat*, Mentalul Universal este chiar prima creație a lui *Brahma*-Creatorul, dar și cea a lui *Pradhana*, materia nediferențiată.]

(c). AL DOILEA ORDIN de Ființe Celeste sunt cele de Foc și *Æther*, care corespund Spiritului și Sufletului sau *Atma-Buddhi*, al cărui nume este legiune; ele sunt încă fără formă, dar mai distinct „substanțiale”. Ele sunt prima diferențiere în Evoluția Secundară sau în „Creație” – cuvânt înșelător. După cum le arată numele, ele sunt Prototipurile *Jivașilor* sau Monadelor care se încarnează și sunt compuse din Spirit Ardent de Viață. Prin ele trece, ca o rază pură de Soare, Raza căreia ele îi furnizează Vehiculul viitor, Sufletul Dumnezeiesc, *Buddhi*. Ele se referă direct la Mulțimile Lumii Superioare ale Sistemului nostru. Din aceste Duple Unități emană cele „Triple”.

În cosmogonia japoneză, atunci când în mijlocul masei haotice apare un nucleu în formă de ou care conține în el germenul și puterea vieții universale, precum și pe cea a vieții pământești, acesta este Triplul de care am vorbit mai devreme, care se diferențiază. „Principiul masculin

eterat” (*Yo*) urcă, iar principiul feminin, mai grosier și mai material (*In*) este precipitat în Universul substanței atunci când are loc o separare între ceres și pământesc. Din femeie, Mama, se naște prima ființă rudimentară obiectivă. Ea este eterată, fără formă și fără sex, și totuși din ea și din Mamă se nasc cele Șapte Spirite Dumnezeiești din care vor emana cele „șapte creații”, la fel cum în *Codex Nazareus*, din *Karabtanos* și din Mama *Spiritus* ies cele șapte spirite rău dispuse (material). Ne-ar lua prea mult timp să prezentăm aici numele japoneze, dar vă prezentăm ordinea și traducerea lor:

(1) „Celibatarul invizibil”, *Logosul* Creator al „Tatălui” care nu creează, sau potențialitatea creativă a acestuia din urmă, manifestată.

(2) „Spiritul (sau Zeul) profunzimilor fără raze (Haos), care devine materia diferențiată sau stofa lumii și de asemenea regnul mineral.

(3) „Spiritul Regnului Vegetal” al „Vegetației Abundente”.

(4) „Spiritul Pământului” și „Spiritul Nisipurilor”, ființă de natură duală: prima conține potențialitatea elementului masculin, cealaltă pe cea a elementului feminin, cele două formând o natură combinată. Aceste două elemente erau UNUL, încă inconștienți că sunt doi.

Această dualitate conținea (a) *Isu no gai no Kami*, Ființa masculină, întunecată și musculoasă și (b), *Eku gai no Kami*, femeia, Ființa blondă, mai firavă și mai delicată.

(5) și (6) Spiritele androgine, sau de ambele sexe.

(7) Al Șaptelea Spirit, ultimul emanat din „Mamă”, apare ca prima formă divină umană, în mod distinct masculină și feminină. Era cea de-a șaptea „creație”, la fel ca în *Purane*, unde omul este cea de-a șaptea creație a lui *Brahma*.

Aceștia, *Tsanagi-Tsanami*, au descins în Univers prin Podul Celest, Calea Lactee și „*Tsanagi*, zărind jos o masă haotică de nori și de apă, și-a aruncat în profunzimile ei lancea acoperită de pietre prețioase și pământul solid a apărut”. Atunci cei doi s-au separat pentru a explora *Onokoro*, lumea-insulară nou creată etc. (*Omoie*).

467 *Auszüge aus dem Zohar*, pp. 13-45.

Acestea sunt fabulele japoneze exoterice, coaja care ascunde miezul aceluiași unic adevăr al Doctrinei Secrete.

(d). AL TREILEA ORDIN corespunde cu *Atma-Buddhi-Manas* (Spirit, Suflet și Inteligență); ele sunt numite „Triadele”.

(e). AL PATRULEA ORDIN este compus din Entități substanțiale. Este grupul cel mai elevat, printre *Rupași* (Forme Atomice). Este pepiniera Sufletelor omenști, conștiente și spirituale. Acestea sunt numite „*Jivași* neperisabili” și constituie, prin intermediul Ordinului care se află sub al lor, primul Grup al primei Mulțimi Septenare – marele mister al Ființei umane conștiente și inteligente. Aceste mulțimi sunt, într-adevăr, câmpul în care se găsește ascuns, în starea sa de privațiune, Germenele care *trebuie să cadă în generare*. Acest Germene devine puterea spirituală care, în celula fizică, ghidează dezvoltarea embrionului și este cauza transmiterii ereditare a facultăților și a calităților inerente ale omului. Totuși, teoria darwinistă a transmiterii facultăților dobândite nu este nici propovăduită, nici acceptată în ocultism. Evoluția, în acest ultim sistem, acționează pe linii complet diferite; fizicul, după învățătura ezoterică, evoluează gradat din spiritual, din mental și din psihic. Acest suflet interior al celulei fizice – „plasma spirituală” care domină plasma germinală, este cheia care trebuie să deschidă într-o bună zi porțile acestei *terra incognita* a biologului, care este numită acum misterul obscur al embriologiei. [Este demn de remarcat că în timp ce chimia modernă respinge ca pe o superstiție a ocultismului și a religiei teoria Ființelor substanțiale și invizibile numite Îngeri, Elementalii etc. – bineînțeles, fără a fi căutat măcar să pătrundă misterul acestor entități necorporale sau să fi meditat asupra lor – ea a fost în mod inconștient forțată, prin observații și descoperiri, să recunoască și să adopte aceeași proporție în mersul și ordinea evoluției atomilor chimici ca cea pe care o afirmă ocultismul referitor la *Dhyani* și la Atomii săi, analogia fiind prima sa lege.] După cum am văzut, chiar primul Grup de Îngeri *Rupa* este cvadruplu și la fiecare ordin se adaugă câte un

element, pe măsură ce coborâm. La fel, atomii, în frazeologia chimiei, sunt monoatomici, diatomici, tetratomici etc., crescând pe măsură ce ne deplasăm către în jos.

Să ne amintim că Focul, Apa și Aerul din ocultism, sau preținsele „Elemente ale Creației Primare”, nu sunt elementele compuse pe care le întâlnim pe Pământ, ci elementele *noumenale* și omogene – Spiritele elementelor terestre. Atunci apar Grupurile sau Mulțimile Septenare. Dacă le-am plasa în linii paralele cu atomii, pe un tabel, am vedea că naturile acestor Ființe corespund, pe scara lor descendentă de progresie, cu niște elemente compuse în mod analogic, într-un mod matematic identic. Aceasta nu se referă, bineînțeles, decât la tabelele realizate de ocultști, căci dacă scara Ființelor Angelice ar fi plasată pe linii paralele cu cele din scara atomilor chimici ai științei – de la heliul ipotetic până la uraniu – am găsi fără îndoială diferențe. Căci aceștia nu au drept corespondenți în Planul Astral decât cele patru ordine inferioare – cele trei principii superioare ale atomului, sau mai degrabă ale moleculei, sau elementului chimic, nefiind perceptibile decât ochiului inițiat al lui *Dangma*. Dacă chimia ar dori, prin urmare, să găsească drumul adevărat, ea ar trebui să-și corecteze aranjamentul tabelar cu ajutorul celui al ocultștilor – ceea ce ar refuza, fără îndoială, să facă. În filozofia ezoterică, fiecare particulă fizică corespunde *noumenului* său superior și depinde de el – ea aparține esenței acestei Ființe – și atât sus, cât și jos, Spiritualul evoluează din Dumnezeu, Psihamentalul din Spiritual – murdărit de planul său inferior prin Astral – natura întregă, însuflețită și (în aparență) neînsuflețită, evoluând pe linii paralele și extrăgându-și atributele atât de sus, cât și de jos.

Cifra șapte aplicată termenului *Multiplu Septenar* menționat mai sus nu implică doar șapte entități, ci șapte Grupuri sau Mulțimi, după cum am explicat mai sus. Grupul cel mai înalt, *Asurași*, născuți în primul corp al lui *Brahma*, care s-a transformat în „Noapte”, sunt septenari, adică împărțiți, ca și *Pitriși*, în șapte Clase, din care trei sunt fără corp (*arupa*),

iar patru au corpuri⁴⁶⁸. Ei sunt, într-adevăr, într-un mod mai autentic *Pitrișii* (Strămoșii) noștri decât *Pitrișii* care au proiectat primii oameni fizici.

(f). AL CINCILEA ORDIN este foarte misterios, pentru că este legat de Pentagonul Microcosmic, steaua cu cinci colțuri, care reprezintă omul. În India și în Egipt se stabilea un raport între acești *Dhyani* și Crocodil, iar sălașul lor era în Capricorn. Dar în astrologia indiană, acești termeni sunt identici, căci cel de-al zecelea semn al zodiacului, numit *Makara*, s-ar putea traduce prin „Crocodil”. Cuvântul însuși este interpretat din punct de vedere ocult în diverse moduri, după cum vom vedea mai târziu. În Egipt, Defunctul, al cărui simbol este pentagrama, sau steaua cu cinci ramuri, acestea reprezentând membrele unui om – era reprezentat într-un mod emblematic ca fiind transformat în crocodil. *Sebekh* sau *Sevekh* (al șaptelea), după cum spune dl Gerald Massey, care îl prezintă ca pe un model al inteligenței, este în realitate un dragon, nu un crocodil. Este „Dragonul Înțelepciunii”, sau *Manas*, Sufletul Omenesc, Mentalul, Principiul Inteligent, numit în filozofia noastră ezoterică *Al Cincilea Principiu*.

Conform *Cărții Morților*, sau *Ritual*, defunctul „Osirificat” și prezentat sub forma unui zeu mumificat, spune:

„Eu sunt crocodilul care domină frica, eu sunt Crocodilul-Zeu, la sosirea Sufletului său printre oameni. Eu sunt Zeul-crocodil adus pentru distrugere.”

Este o aluzie la distrugerea purității dumnezeiești și spirituale atunci când omul dobândește cunoașterea binelui și a răului și de asemenea o aluzie la Zeii sau Îngerii „căzuți” ai fiecărei teogonii.

„Eu sunt peștele marelui Horus (la fel cum *Makara* este „crocodilul”, vehiculul lui *Varuna*). Sunt topit în *Sekhem*.”⁴⁶⁹

468 A se vedea *Vishnu Purana*, cartea I.

469 Cap. LXXXVIII.

Această ultimă frază se corelează cu doctrina „buddhismului” și o repetă, căci ea face aluzie directă la cel de-al Cincilea Principiu (*Manas*) sau mai degrabă la partea cea mai spirituală a esenței lui, care se topește în *Atma-Buddhi*, este absorbită de el și devine Una cu el după moartea omului. Căci *Sekhem* este reședința, sau *Loka*, zeului *Khem* (*Horus-Osiris*, sau Tatăl și Fiul) de unde vine *Devachanul* lui *Atma-Buddhi*. În *Cartea Morților*, se arată că defunctul intră în *Sekhem*, împreună cu *Horus-Thot*, și „iese ca spirit pur”. Defunctul spune:

„Văd formele [diversele forme ale propriei mele ființe] oamenilor transformându-se etern ... eu cunosc acest [capitol]. Cel care îl cunoaște ... ia tot felul de forme vii.”⁴⁷⁰

Și adresându-se printr-o formulă magică celei care, în ezoterismul egiptean, este numită „inima ancestrală” sau principiul care se reîncarnează, EUL permanent, defunctul spune:

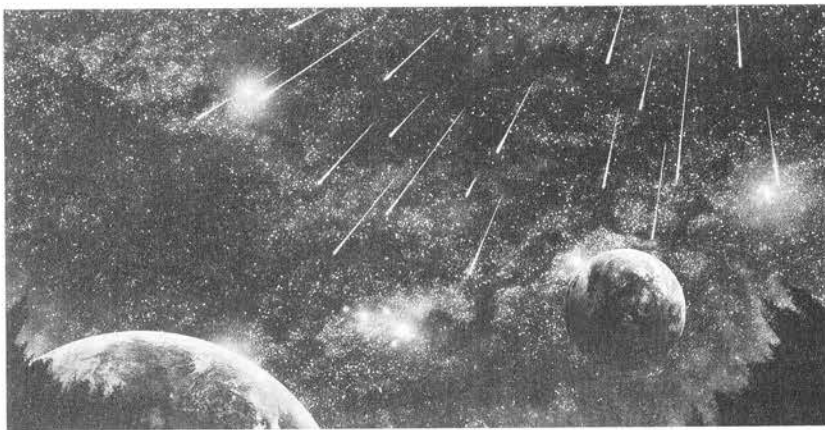
„Oh! Inima mea, inima mea ancestrală, necesară transformărilor mele ... nu te separa de mine în fața gardianului balanțelor. Tu ești personalitatea mea în sânul meu, însoțitorul dumnezeiesc care veghează asupra cârnii mele [corpul].”⁴⁷¹

Prin *Sekhem* este reprezentată în mod voalat „Figura Misterioasă”, sau Omul real ascuns sub personalitatea înșelătoare, crocodilul-triplu al Egiptului, simbolul Trinității superioare, sau Triada umană, *Atma*, *Buddhi* și *Manas*.

[Una dintre explicațiile sensului real, deși ascuns, al acestei glife religioase este destul de ușor de dat. Crocodilul este primul care așteaptă și primește focurile devoratoare ale Soarelui dimineții, și el nu a întârziat să personifice însăși căldura solară. Răsăritul Soarelui era ca sosirea pe

470 Cap. LXIV, 29, 30.

471 Ibid., 34, 35.

Pământ și printre oameni a „sufletului dumnezeiesc care însușește Zeii”. Aceasta explică acest simbolism straniu. Mumia lua forma unui crocodil pentru a arăta că era un suflet care venea pe Pământ.]

În toate papirusurile antice, crocodilul este numit *Sebeth* (al Șaptelea); apa simbolizează de asemenea, din punct de vedere ezoteric, cel de-al cincilea principiu, și după cum am mai spus, dl Gerald Massey arată că crocodilul era „al șaptelea suflet, cel suprem din cele șapte – Văzătorul invizibil”. Chiar și din punct de vedere exoteric, *Sekhem* este sălașul Zeului *Khem*, iar *Khem* este *Horus* răzbunând moartea tatălui său, *Osiris*, ceea ce înseamnă că el pedepsește păcatele oamenilor atunci când aceștia devin suflete dezincarnate. Astfel defunctul „osirificat” devenea Zeul *Khem*, care „culege câmpurile lui *Aanru*”, adică el își culege recompensa, sau pedeapsa, căci acest câmp este localitatea celestă (*Devachan*) în care defunctul primește grâu, hrana justiției dumnezeiești. Al Cincilea Grup de Ființe Celeste trebuie să conțină în el atributele duble ale aspectului fizic și ale celui spiritual ale Universului; cei doi poli, ca să spunem așa, ai lui *Mahat*, Inteligența Universală și natura dublă a omului, spirituală și fizică. De aici vine numărul său Cinci, care, dublat și transformat în Zece, îl leagă de *Makara*, al zecelea semn al Zodiacului.

(g). AL ȘASELEA ORDIN și AL ȘAPTELEA ORDIN participă la calitățile inferioare ale Pătratului. Acestea sunt Entități conștiente și eterate, la fel de invizibile ca Eterul; la fel ca ramurile unui copac, ele ies din primul Grup central de Patru și dezvoltă, la rândul lor, nenumărate Grupuri laterale, din care ultimele sunt Spiritele Naturii, sau Elementalii, ființe ale căror specii și varietăți sunt fără număr, începând cu cei care sunt fără formă și într-un fel nesubstanțiali – GÂNDURI ideale ale creatorilor lor – și până la organismele atomice, invizibile percepției umane. Acestea din urmă sunt considerate „spiritele atomilor” – căci ei sunt primul pas care precede atomul fizic – și sunt creaturi sensibile, dacă nu chiar inteligente. Ei sunt cu toții supuși *karmei* și trebuie să o împlinească de-a lungul fiecărui ciclu. După cum ne învață DOCTRINA, în Universul nostru sau în alte Sisteme, în Lumile⁴⁷² externe sau în cele interne, nu există ființe privilegiate de felul Îngerilor din religia evreiască și din cea occidentală. Un *Dhyan-Chohan* trebuie să devină astfel; el nu poate să apară dintr-o dată pe planul vieții ca înger, în deplinătatea înfloriri sale. Ierarhia Celestă a actualei *Manvantare* se va găsi transferată în următorul Cerc de Viață în Lumi superioare și va face loc unei noi Ierarhii compuse din aleși ai umanității noastre. Ființa este un ciclu fără sfârșit, plasată în sânul Eternității Unice și Absolute, Eternitate în care se mișcă nenumărate cicluri interne, finite și condiționate. Niște zei, creați ca atare, nu ar avea niciun merit personal în a fi zei. Astfel de Ființe, perfecte doar în virtutea naturii speciale imaculate care le-ar fi inerentă, puse în fața umanității suferinde și aflate în luptă și chiar în fața creației inferioare, ar fi expresia unei nedreptăți eterne, absolut satanice în sine, o crimă mereu prezentă. Este o anomalie și o imposibilitate în Natură. Prin urmare, cei „Patru” și cei „Tre” trebuie să se încarneze, ca toate celelalte ființe. În plus, acest al

472 O lume numită „lume superioară” nu este superioară datorită amplasării sale, ci datorită calităților, sau a esenței sale. Totuși, o asemenea lume este de obicei numită de către profani „Cerul” și plasată deasupra capetelor noastre.

Șasele Grup rămâne aproape inseparabil de om, care își extrage din el toate principiile sale, în afara celui mai elevat și a celui mai de jos, adică a spiritului și a corpului său; cele cinci principii umane mediane sunt într-adevăr esența însăși a acestor *Dhyani*. [Paracelsus le numește *Flagae*; creștinii le numesc Îngeri Păzitori, ocultiștii îi numesc Strămoși, *Pitris*. Ei sunt Sextuplii *Dhyan-Chohani* care posedă cele șase Elemente spirituale în compoziția corpurilor lor – într-un cuvânt oameni, mai puțin corpul fizic.]

Singură Raza Dumnezeiască, *Atman*, provine direct din Unul. Atunci când ne întrebăm: Cum este posibil acest lucru? Cum este posibil să concepem că acești „Zei” sau Îngeri pot fi în același timp propriile lor emanații și „eurile” lor personale? Este la fel ca în lumea materială, în care fiul este, într-un fel, tatăl său, fiind sânge din sângele lui, oase din oasele lui și carne din carnea lui? La aceasta, Învățătorii răspund: În realitate așa este. Dar trebuie să ne cufundăm în profunzimile misterului FIINȚEI înainte de a putea înțelege pe deplin acest adevăr.

STANȚA a VII-a (2)

8&2. – Raza Unică multiplică Razele mai mici. Viața precede Forma și supraviețuiește ultimului atom⁴⁷³. Prin Razele nenumărate, Raza Vieții, Unica, trece ca un Fir de Ață prin multe Perle.

Această *Shloka* exprimă concepția – pur *vedantică*, așa cum am explicat deja în altă parte – a unui Fir al Vieții, *Sutratma*, care trece prin generații succesive. Cum să explicăm acest lucru? Folosind o comparație, o imagine familiară, deși în mod necesar imperfectă, ca toate analogiile care pot fi folosite. Înainte de a apela la ea vă voi întreba dacă atunci când analizăm procesul de creștere și de transformare al unui fetus într-un copil voinic,

473 Al formei, *Shula Sharira*, corpul exterior.

cântărind mai multe kilograme, acesta ni se pare nenatural sau chiar puțin „supranatural”? Din ce evoluează copilul? Din segmentarea unui ovul infinit de mic și dintr-un spermatozoid! Vedem apoi copilul dezvoltându-se și ajungând un om înalt de șase picioare! Acest lucru se datorează expansiunii atomice și fizice de la ceva de dimensiuni microscopice până la ceva enorm, de la ceva pe care ochiul natural este incapabil să îl vadă până la ceva vizibil și obiectiv. Știința se ocupă de aceste aspecte și presupun că teoriile sale embriologice, biologice și fiziologice sunt destul de corecte, în măsura exactității observațiilor făcute. Totuși, cele două principale dificultăți ale embriologiei – forțele care acționează în procesul de formare a fetusului și cauza „transmiterii ereditare” a asemănărilor fizice, morale sau mentale – nu au fost rezolvate niciodată într-un mod satisfăcător, și ele nu vor fi rezolvate până în ziua în care savanții vor catadicsi să accepte teoriile oculte. Dar dacă acest fenomen fizic nu miră pe nimeni, deși îi intrigă pe embriologi, de ce creșterea noastră intelectuală internă, evoluția Umanului-Spiritual către Divinul-Spiritual ar fi considerată mai imposibilă decât cealaltă, sau ar părea astfel?

[Materialiștii și evoluționiștii școlii darwiniene ar fi foarte neinspirati dacă ar accepta noile teorii ale profesorului Weissman, autorul lucrării *Beiträge zur Descendenzlehre*, în ceea ce privește unul dintre cele două mistere ale embriologiei despre care tocmai am vorbit și pe care acest autor pare a crede că l-a rezolvat, căci atunci când această problemă va fi pe deplin lămurită, știința va fi intrat în domeniul ocultismului veritabil și va fi părăsit pentru totdeauna sistemul transformist, așa cum ne este el prezentat de către Darwin. Cele două teorii sunt ireconciliabile din punctul de vedere al materialismului; din contră, privită din punctul de vedere al ocultiștilor, noua teorie rezolvă toate aceste mistere. Cei care nu sunt la curent cu descoperirile profesorului Weissman – anterior darwinist entuziast – trebuie să se grăbească să-și remedieze această lacună. Filozoful embriolog german – trecând peste Hipocrate și Aristotel și plasându-se la

nivelul învățăturilor vechilor arieni – ne prezintă o celulă infimezimală care lucrează, printre milioane de alte celule, la formarea unui organism, determinând singură și fără niciun ajutor, prin segmentare și multiplicare constantă, imaginea exactă a omului sau a viitorului animal, în caracteristicile sale fizice, mentale și psihice. Această celulă este cea care imprimă pe figura și în forma noului individ trăsăturile părinților săi, sau uneori pe cele ale unui strămoș îndepărtat; această celulă este cea care transmite de asemenea idiosincraziile intelectuale și mentale ale părinților săi și așa mai departe. Această Plasmă este partea nemuritoare a corpurilor noastre și ea se dezvoltă printr-un proces de asimilări succesive. Teoria lui Darwin, care considera că celula embriologică este esența sau sinteza tuturor celorlalte celule, este lăsată de-o parte, căci ea este incapabilă să explice transmisiile ereditare. Nu există decât două moduri de a lămuri misterul eredității: fie substanța celulei germinale este dotată cu facultatea de a traversa întregul ciclu al transformărilor, ciclu care conduce la construcția unui organism separat și apoi la reproducerea unor celule germinale identice, *fie aceste celule germinale nu își au deloc originea în corpul individului, ci provin direct de la celula germinală ancestrală, transmisă din tată în fiu de-a lungul multor generații*. Weissman a adoptat această ultimă ipoteză și pe ea și-a bazat lucrările; el declară că această celulă este partea nemuritoare a omului. Este foarte bine până aici, dar atunci când vom fi acceptat această teorie aproape corectă, cum vor explica biologii prima apariție a acestei celule eterne? În afară de situația în care admitem că omul a căzut din nori, cum explicăm prezența în el a acestei celule embriologice?]

Completați Plasma Fizică de care tocmai am vorbit, „Celula Germinală” a omului, care are toate potențialitățile materiale, cu „Plasma Spirituală” – sau fluidul care conține cele cinci principii inferioare ale *Dhyaniului* cu șase principii – și veți afla secretul, dacă sunteți suficient de spiritual pentru a-l înțelege.

Să prezentăm acum comparația despre care am vorbit:

Atunci când sămânța bărbatului animal este aruncată în terenul femeii animale, această sămânță nu poate germina dacă nu a fost fructificată prin cele cinci virtuți (fluidul sau emanația principiilor) Omului Celest Sextuplu. De aceea, Microcosmosul este reprezentat printr-un pentagon, în Steaua Hexagonală – Macrocosmosul⁴⁷⁴.

De asemenea: *Funcțiile lui Jiva pe acest Pământ au un caracter cvintuplu (incincit). În atomul mineral, el este legat de principiile inferioare ale Spiritelor Pământului (Sextuplii Dhyaniși); în particula vegetală, el este legat de cel de-al doilea principiu al lor – Prana (Vieții); în animal, el este legat de principiile precedente și în plus de cel de-al treilea și de cel de-al patrulea; la om, germenul trebuie să primească fructul tuturor cinci. Fără aceasta, el nu se naște cu un nivel mai înalt decât cel al unui animal⁴⁷⁵.*

Prin urmare, doar la om *Jiva* este complet. Cât despre cel de-al șaptelea principiu al său, acesta nu este altceva decât una dintre Razele Soarelui Universal. Orice creatură rațională primește doar un împrumut temporar, pe care trebuie să-l înapoieze sursei sale; cât despre corpul său fizic, acesta este format de Vietățile terestre cele mai inferioare, prin evoluție fizică, chimică și fiziologică. „Cei Binecuvântați nu au nimic de-a face cu purgațiile luminii” spune *Cabala* în *Cartea Numerelor* caldeeană.

Umanitatea, în prima sa formă prototipică noroasă, este descendenta Elohimilor Vieții, sau *Pitris*; în aspectul său calitativ și fizic ea este progenitura directă a „Strămoșilor”, *Dhyanișii* inferiori sau Spiritele Pământului; ea își datorează natura sa morală, fizică și spirituală unui Grup de Ființe Dumnezeiești, al căror nume și caracteristici le vom prezenta în volumul al IV-lea. Oamenii reprezintă, în mod colectiv, munca Mulțimilor de Spirite diverse; în mod distributiv, ei sunt tabernacolele acestor Mulțimi, iar în mod ocazional și individual, ei sunt vehiculele

474 *Ἀνθρώπος*, lucrare despre embriologia ocultă, cartea I.

475 Adică un idiot din naștere.

unora dintre aceste spirite. În cea de-a Cincea Rasă, cea actuală, atât de materială, Spiritul terestru al celei de-a Patra are încă o mare forță, dar ne apropiem de momentul în care balanța evoluției își va îndrepta în mod clar mersul către înălțimi și va readuce Umanitatea pe o linie paralelă în spiritualitate cu cea de-a Treia Rasă rădăcină. În timpul copilăriei sale, umanitatea era în întregime compusă din această Mulțime Angelică, ale cărei Spirite locuiau și însuflețeau monstruoasele și giganticele tabernacole de argilă ale celei de-a Patra Rase, construite de milioane de Vietăți și constituite din ele, la fel cum ele construiesc de altfel și corpurile noastre actuale. Această frază va fi reluată mai târziu în acest Comentariu. [Știința, întrezărind în mod vag acest adevăr, poate să găsească bacterii și organisme în infinit de mici în trupul omenesc și să nu vadă totuși în ele decât niște vizitatori accidentali și anormali, cărora li se atribuie boli. Ocultismul – care vede o viață în fiecare atom sau moleculă, atât într-un corp mineral sau uman, cât și în aer, foc sau apă – afirmă că întregul nostru corp este construit din astfel de Vietăți și că până și cea mai mică bacterie este atât de mare în raport cu acestea, încât volumul ei este la fel ca cel al unui elefant pe lângă cel mai mic dintre infuzori.]

„Tabernacolele” de care am vorbit mai sus s-au îmbunătățit, ca țesut și ca simetrie a formei, crescând și dezvoltându-se odată cu Globul care le poartă, dar progresul fizic s-a făcut pe cheltuiala Omului spiritual Interior și a Naturii. Cele trei principii mediane, în pământ și în om, au devenit din ce în ce mai materiale cu fiecare Rasă; Sufletul se retrăgea pentru a face loc INTELECTULUI FIZIC; esența elementelor a devenit elementele materiale compuse pe care le cunoaștem acum.

Omul nu este și nu ar putea fi produsul complet al „Domnului Dumnezeu”, ci este copilul *Elohimilor*, atât de arbitrar reduși la numărul singular și la genul feminin. Primii *Dhyaniși* care au primit ordinul de a „crea” omul după chipul și asemănarea lor nu puteau oferi decât Umbrele lor ca model delicat asupra căruia spiritele Naturii trebuiau să lucreze.

Omul este, fără nicio îndoială, format, din punct de vedere fizic, din țărâna Pământului, dar creatorii și constructorii săi au fost numeroși. Nu putem spune nici că „Domnul i-a suflat în nări suflul Vieții”, în afară de cazul în care Îl identificăm pe Dumnezeu cu „VIAȚA UNICĂ”, omniprezentă, deși invizibilă, și a celui în care Îi atribuim lui „Dumnezeu” aceeași operațiune pentru fiecare Suflet viu; acesta este Sufletul Vital (*Nephesh*), și nu Spiritul Dumnezeiesc (*Ruach*), care îi dă numai omului un grad de nemurire dumnezeiască pe care niciun animal, ca atare, nu îl va putea atinge în acest ciclu de încarnare. Din cauza acestor distincții neadecvate făcute de evrei și mai târziu de metafizicienii noștri occidentali, incapabili să înțeleagă și prin urmare să accepte la om o natură mai mult decât triplă – Spirit, Suflet și Corp – „Suflul Vieții” a fost confundat cu „Spiritul” nemuritor. Ne referim în mod direct la teologii protestanți care, traducând un anumit verset din cea de-a Patra Evanghelie⁴⁷⁶, i-au schimbat în întregime semnificația. Această traducere este următoarea: „vântul suflă acolo unde vrea el”, în timp ce în textul original și în traducerea Bisericii orientale grecești se spune: „spiritul merge unde vrea el”.

[Eruditul și foarte filozoficul autor al lucrării *New Aspects of Life*, Dr. H. Pratt ar dori să-și facă cititorii să creadă că *Nephesh Chaiah* (Sufletul Viu) al evreilor, este

„produs prin infuzia spiritului sau a suflului vieții în corpul însuflețitor al omului și trebuie să înlocuiască acest spirit în sinele astfel constituit, astfel încât spiritul se pierde și dispare în sufletul viu”.

El consideră că ar trebui să privim corpul omenesc ca pe o matrice în care și din care Sufletul – pe care el se pare că îl plasează deasupra Spiritului – se dezvoltă. Privit din punct de vedere funcțional și al activității, Sufletul

⁴⁷⁶ Ioan, III, 8.

este fără îndoială plasat mai sus decât Spiritul în această lume finită și condiționată a *Mayei*. Sufletul, spune el, „este produs ultimul, din corpul însuflețit al omului”. Autorul identifică pur și simplu „Spiritul” (*Atma*) cu „Suflul vieții”. Ocultiștii orientali nu ar fi de acord cu el pentru că aserțiunea sa se bazează pe concepția eronată că *Prana* și *Atma* sau *Jivatma* sunt unul și același lucru. Autorul își susține afirmația arătând că la vechii evrei, la greci și chiar la latini, *Ruach*, *Pneuma* și *Spiritus* erau simbolizate de Vânt. Este adevărat în ceea ce-i privește pe evrei și foarte probabil în ceea ce-i privește pe greci și romani; cuvântul grecesc *Anemos* (Vânt) și cuvântul latin *Animus* au, într-adevăr, o relație sugestivă.

Toate aceste idei sunt destul de „trase de păr”, dar este destul de greu să găsim un „câmp de bătaie” potrivit pentru a decide în privința lor, deoarece doctorul Pratt pare a fi un metafizician cu picioarele pe Pământ și un fel de cabalist pozitivist, în timp ce metafizicienii orientali și mai ales *vedanticii* sunt cu toții idealști. Ocultiștii aparțin de asemenea celei mai pure școli *vedantice* ezoterice și, deși numesc Viața Unică (*Parabrahman*), Marele Suflu, Turbionul, ei separă în întregime al șaptelea principiu al materiei și neagă că acesta ar avea vreo relație cu ea.]

Prin urmare, filozofia relațiilor psihice, spirituale și mentale ale omului cu funcțiile sale fizice se află într-o confuzie aproape inextricabilă. Psihologia vechilor arieni și a egiptenilor nu mai este corect înțeleasă și este imposibil ca ea să fie asimilată fără să se accepte septenarul ezoteric sau, cel puțin, diviziunea vedantică cvintuplă a principiilor umane interne. Fără acestea nu vor putea fi niciodată înțelese relațiile metafizice și pur psihice – sau chiar fiziologice – dintre *Dhyan-Chohani* sau Îngeri pe de-o parte și Umanitate pe de altă parte. Nicio lucrare ezoterică orientală (ariană) nu a fost până acum publicată, dar noi deținem papirusurile egiptene care vorbesc clar despre cele șapte principii sau despre cele „Șapte Suflete ale Omului”. *Cartea Morților* conține o listă completă a „transformărilor” prin care trece fiecare defunct în timp ce își leapădă, unul câte unul, toate

aceste principii, și pentru a ușura înțelegerea, acestea din urmă au fost materializate în entități sau corpuri eterate. Trebuie de asemenea să le reamintim celor care ar dori să demonstreze că egiptenii antici nu admiteau reîncarnarea că în această carte, „Sufletul” (Eul sau Sinele) defunctului este considerat ca trăind în Eternitate: el este nemuritor, „coexistent cu Vaporul Solar și dispărând odată cu el”, adică el urmează Ciclul Necesității. Acest „Suflet” iese din *Tiau*, Regatul Cauzei Vieții, și se alătură celor care trăiesc pe Pământ în timpul zilei, pentru a se reîntoarce la *Tiau* în fiecare noapte. Aceasta exprimă existențele periodice ale Eului⁴⁷⁷.

Umbra, Forma Astrală, este anihilată, „devorată de Uranus”⁴⁷⁸; *Maneșii* vor fi anihilați; cei doi Gemeni (al Patrulea și al Cincilea Principiu) vor fi dispersați, dar Sufletul-Pasăre, „Rândunica Divină și *Urausul* Flăcării” (*Manas* și *Atma-Buddhi*) vor trăi în eternitate, căci ei sunt soții mamelor lor.

Iată încă o analogie sugestivă între ezoterismul arian sau brahmanic și ezoterismul egiptean. Primul îi numește pe *Pitriși* „Strămoșii Lunari” ai omului, iar egiptenii îl consideră pe Zeul lunar, *Thot-Esmun*, primul strămoș uman.

Acest „Zeul lunar” exprima cele Șapte puteri ale naturii anterioare lui și rezumate în el ca cele șapte suflete ale sale, căror el, cel de-al optulea, le provoca manifestarea (de aici vine cea de-a opta sferă). Cele șapte raze ale *Heptakisului* caldeean, sau *Iao*, pe pietrele gnosticilor, indică același septenar de suflete ... se vedea prima formă a misticului Șapte reprezentată pe cer prin cele șapte stele ale Ursei Mari, constelație consacrată de către egipteni Mamei Timpului și celor șapte Puteri Elementale⁴⁷⁹.

477 Cap. CXLVIII.

478 Ibid, CXLIX, 51.

479 *The Seven Souls of Man*, p. 2. Conferință ținută de Gerald Massey.

După cum bine știe orice hindus, această constelație îi reprezintă, în India, pe cei Șapte *Rishi* și se numește *Riksha* sau *Chitra-Shikandin*.

Numai ceea ce este similar produce ceva similar. Pământul îi dă Omului corpul său, Zeii (*Dhyanis*) îi dau cele cinci principii interioare, Umbra psihică pentru care acești zei sunt adesea principiul însuflețitor. SPIRITUL (*Atman*) este unul și este indiscret. El nu este în *Tiau*.

Căci ce este *Tiau*? Constantele aluzii la *Tiau* din *Cartea Morților* conțin un mister. *Tiau* este Căarea Soarelui Nocturn, emisfera inferioară, regiunea infernală a egiptenilor, plasată de ei *pe partea nevăzută a Lunii*. Ființa umană, conform ezoterismului lor, vine de pe Lună – un triplu mister, în același timp astronomic, fiziologic și psihic; ea traversează întregul ciclu al existenței și revine la locul său de naștere înainte de a ieși din nou din el. Defunctul este reprezentat sosind la Vest, primindu-și judecata înaintea lui *Osiris*, înviind ca Zeul *Horus* și făcând înconjurul Cerului – ceea ce este o asimilare alegorică a lui *Ra*, Soarele – apoi după ce traversează *Nuut*-ul, Abisul Celest, revine încă o dată la *Tiau* – asimilare a lui *Osiris*, care, ca Zeu al vieții și al reproducerii, locuiește pe Lună. Plutarh⁴⁸⁰ îi reprezintă pe egipteni celebrând o sărbătoare numită „Intrarea lui *Osiris* în Lună”. În *Ritual*⁴⁸¹ este promisă viața după moarte, și reînnoirea ei este plasată sub protecția lui *Osiris-Lunus*, pentru că Luna era simbolul acestei reînnoiri sau a reîncarnărilor, din cauza fazelor ei lunare de creștere și descreștere, de dispariție și reapariție. În *Dankmoe*⁴⁸² se spune: „O, *Osiris-Lunus*, tu care îți reînnoiești reînnoirea.” Și *Sabekh* îi spune lui *Seti I*: „Tu te reînnoiești singură, la fel ca Zeul *Lunus* când este copil.”⁴⁸³ Acest lucru este încă și mai bine explicat pe un papyrus de la

480 *De Iside et Osiride*, LXIII.

481 Cap. LXI.

482 IV, 5.

483 *Abydos* de Mariette; tabloul 51.

Luvru⁴⁸⁴: „Acuplări și concepții abundă atunci când el (*Osiris-Lunus*) este văzut în această zi pe cer!” *Osiris* spune: „O, rază unică și radioasă a Lunii! Eu ies din mulțimea mișcătoare [de stele] ... Deschide-mi *Tiau*l, pentru *Osiris* N. Voi ieși în timpul zilei pentru a îndeplini ceea ce am de făcut printre cei vii⁴⁸⁵”, adică pentru a produce concepții.

Osiris era „Zeu manifestat în generare” pentru că anticii cunoșteau cu mult mai bine decât oamenii moderni influențele oculte reale ale astrului lunar asupra misterelor concepției. [În sistemele cele mai vechi găsim că Luna este întotdeauna mascul. Astfel, *Soma*, la hinduși, este un fel de Don Juan sideral, un „Rege” și tatăl – deși nelegitim – al lui *Buddha*-Înțelepciunea. Aceasta se referă la Știința Ocultă, înțelepciune dobândită printr-o cunoaștere profundă a misterelor lunare, inclusiv cele ale generării sexuale.] Și mai târziu, atunci când Luna a fost asociată cu Zeitățile feminine – Diana, Isis, Artemis, Junon etc. – această legătură se baza de asemenea pe cunoașterea completă a fiziologiei și naturii feminine, atât fizice, cât și psihice⁴⁸⁶.

Dar în primul rând, Soarele și Luna erau singurele divinități psihice și fiziologice vizibile și (prin efectele lor), ca să spunem așa Tangibile – Tatăl și Fiul – în timp ce Spațiul sau Aerul, în general, sau această întindere de Cer pe care egiptenii o numeau *Nuut*, era Spiritul lor sau Suflul ascuns.

484 P. Pierret, *Studii Egiptologice*.

485 *Ritual*, cap. II.

486 Dacă în loc de lecțiile inutile despre Biblie și catehism li s-ar preda mulțimilor de săraci și nefericiți Astrologia – cel puțin noțiunile referitoare la proprietățile oculte ale Lunii și la influențele ei ascunse asupra procesului generării – nu ar mai trebui să ne temem că populația crește prea repede și nu am mai avea nevoie să recurgem pentru rezolvarea acestei probleme la literatura *malthusiană*. Căci Luna și conjuncțiile sale sunt cele care reglează concepțiile – o știe foarte bine orice astrolog din India. În timpul Rasei precedente și la începutul Rasei noastre, cei care își permiteau să aibă relații conjugale în timpul fazelor lunare care fac ca relațiile să fie sterile erau considerați vrăjitori și păcătoși. Dar acum, aceste păcate de odinioară provenite din abuzul de cunoaștere ocultă, ar fi de preferat crimelor comise în zilele noastre datorită ignorării complete a acestor influențe oculte.

„Tatăl și Fiul” aveau funcții identice și lucrau în armonie în ceea ce privește efectele lor asupra naturii și a umanității terestre; prin urmare, erau considerați ca fiind UNUL, deși erau DOI ca entități personificate. Erau amândoi masculini, amândoi aveau munca lor distinctă de îndeplinit, deși lucraseră în colaborare în generarea cauzală a Umanității. Aceste lucruri, privite din punct de vedere astronomic și cosmic, au fost exprimate într-un limbaj simbolic, care în timpul ultimelor noastre rase a devenit teologic și dogmatic. Dar în spatele acestui voal de simboluri cosmice și astrologice se aflau misterele oculte ale antropografiei și ale genezei primordiale a omului. Și aici nicio cunoaștere a simbolurilor – nici măcar cheia limbajului simbolic *post-diluvian* al evreilor – nu poate fi de folos; nu ne referim la ceea ce a fost oferit în scripturile naționale pentru uz exoteric; toate aceste scrieri, oricât de grijuliu ar fi fost voalate, nu erau decât o mică parte din istoria reală străveche a fiecărui popor, și adeseori (de exemplu, în Scripturile evreilor) ele nu se raportau decât la viața umană pământească, și nu la viața dumnezeiască a acelei națiuni. Acest element psihic și spiritual aparținea MISTERELOR⁴⁸⁷ și INIȚIERII. Erau lucruri care nu au fost niciodată scrise pe suluri, dar care, de exemplu, în Asia Centrală, au fost gravate pe stânci și în cripte subterane.

A fost un moment totuși – atunci când lumea întreagă avea „o singură gură și o singură cunoaștere” – în care omul știa mai multe decât acum în privința originii lui și în care știa deci că Soarele și Luna, oricât de mare ar fi rolul pe care îl joacă în constituirea, creșterea și dezvoltarea corpului uman, nu sunt agenții care l-au făcut să apară pe Pământ, căci în realitate acești agenți sunt Puterile vii și inteligente pe care ocultiștii le numesc *Dhyan-Chohani*.

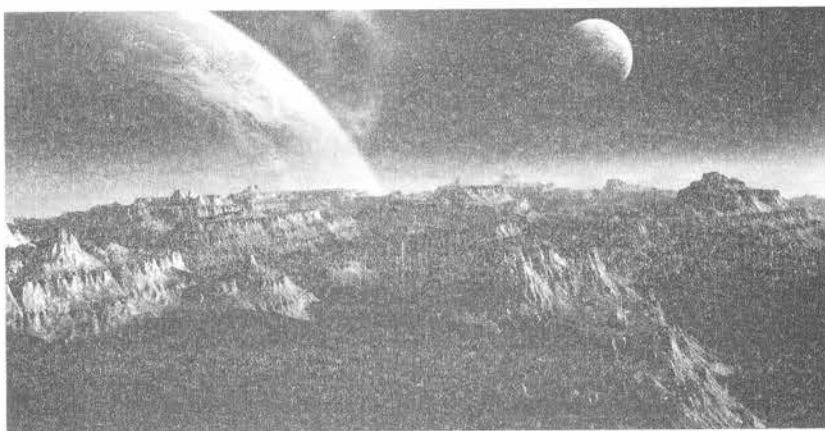
Despre acest subiect, un admirator foarte erudit al ezoterismului evreiesc ne spune:

487 Misterului, în ediția din 1888.

Cabala afirmă în mod expres că *Elohimul* este o „abstracție generală”, ceea ce noi numim în matematică „un coeficient constant” sau o „funcție generală”, care face parte din orice construcție și nu este particulară; adică raportul general de la 1 la 31415, cifrele [astro-*dhyanic* și] Elohimice.

La aceasta, ocultistul oriental răspunde: Foarte bine, ei sunt o abstracție pentru simțurile noastre fizice. Dar pentru percepțiile noastre spirituale, pentru ochiul nostru spiritual intern, *Elohimii* sau *Dhyanișii* nu mai sunt o abstracție, la fel cum pentru noi nu sunt o abstracție sufletul și spiritul nostru. A-l respinge pe unul înseamnă a-l respinge și pe celălalt, deoarece ceea ce constituie Entitatea care supraviețuiește în noi este în parte emanația directă a acestor Entități și în parte chiar aceste Entități celeste. Cu siguranță că evreii aveau deplină cunoștință despre vrăjitorie și diversele forțe malefice, dar, cu excepția câtorva dintre marii lor profeți și clarvăzători, ca Daniel și Ezechiel (Enoh aparținea unei rase cu mult anterioare și reprezenta un caracter generic, comun oricărei națiuni, și nu uneia singure), ei știau destul de puține despre adevăratul ocultism dumnezeiesc și nu voiau să se ocupe de el; caracterul lor național era contrar oricărui aspect care nu avea legătură directă cu interesul lor de rasă, de trib sau de individ; stau mărturie profeții lor și blestemele pe care le proferau împotriva „rasei care nu se pleacă”. Dar *Cabala* însăși arată în mod clar relația directă care există între *Sefiroți*, sau *Elohimii*, și oameni.

Prin urmare, atunci când se va dovedi că identificarea cabalistică a lui *Iehova* cu *Binah*, *Sefira* feminină, conține o altă semnificație, o semnificație sub-ocultă, atunci și numai atunci ocultiștii le vor putea decerna cabaliștilor laurii perfecțiunii. Până atunci, vom susține că *Iehova*, luat în sensul abstract al unui singur „Dumnezeu viu”, este un simplu număr, o ficțiune metafizică, și nu devine realitate decât atunci când este pus la locul său adevărat, ca emanație și ca *Sefiră* – și avem dreptul să susținem aceasta, căci *Zoharul*, cel puțin după cum atestă *Cartea Numerelor*, afirma

(înainte să fi fost desfigurat de cabaliștii creștini) și afirmă încă aceeași doctrină ca și noi, și anume că Omul provine nu dintr-un OM Celest unic, ci dintr-un Grup Septenar de Oameni Celești, sau Îngeri; aceeași învățătură se găsește și în *Pimandru*, *Gândirea Dumnezeiască*.

STANȚA a VII-a (3)

&3. – Atunci când Unul devine Doi, Triplul apare (a). Cei Trei sunt⁴⁸⁸ Unul; este Firul nostru, *Lanu*, inima Plantei-Om, numite *Saptaparna* (b).

(a). „Atunci când Unul devine Doi, apare Triplul”, adică atunci când Unul Etern lasă să cadă reflexia sa în regiunea Manifestării, această reflexie, „Raza”, diferențiază „Apa de Spațiu” sau, pentru a folosi termenii din *Cartea Morților*, „Haosul încetează, sub influența Razei de Lumină Primordială, care împrășteie întinericul total cu ajutorul mării puteri magice a Cuvântului Soarelui [central]”. Haosul devine mascul-femelă, Apa este clocită de Lumină și Tripla Ființă iese din ea ca „Prim Născut”.

488 Înlănțuiți în.

„*Ra* (sau *Osiris-Ptah*) își creează (la fel ca *Brahma*) propriile sale membre, creând Zeii destinați să personifice fazele sale”, în timpul Ciclului⁴⁸⁹. Egipteanul *Ra* ieșind din ABIS este Sufletul Dumnezeiesc Universal în aspectul său manifestat; la fel este *Narayana*, *Purusha*, „*ascuns în Akasha și prezent în Eter*”.

Aceasta este explicația metafizică, și ea se referă chiar la începutul Evoluției, sau mai degrabă al Teogoniei. Semnificația acestei STANȚE, atunci când este explicată dintr-un alt punct de vedere, în raporturile sale cu misterul omului și al originii sale, este chiar mai dificil de înțeles. Pentru a-și forma o concepție clară despre ceea ce înseamnă Unul care devine Doi și se transformă apoi în Trei, trebuie ca cercetătorul să înțeleagă pe deplin ce înțelegem prin Runde (sau Cicluri). Dacă citește *Buddhismul Esoteric* – prima încercare de schițare aproximativă a cosmogoniei arhaice – va afla că o Rundă (sau un Ciclu) înseamnă evoluția serială a Naturii materiale născându-se a celor șapte Globuri ale Lanțului⁴⁹⁰ nostru și a regnurilor lor: mineral, vegetal și animal; omul este inclus în acesta din urmă și se află

489 Op. cit., XVII, 4.

490 Unii critici ostili ar dori să dovedească că prima noastră lucrare, *Isis Dezvăluită*, nu vorbea nici despre cele Șapte Principii ale Omului, nici despre Constituția Septenară a Lanțului nostru. Deși în această lucrare nu am putut vorbi despre doctrină decât în termeni voalați, există totuși mai multe pasaje în care constituția septenară a Omului și a Lanțului este în mod deschis menționată. Vorbind despre *Elohim* (volumul al II-lea, 420) se spune: „Ei rămân deasupra celui de-al șaptelea Cer (sau lume spirituală), căci ei sunt cei care, după cabaliști, au format în mod succesiv cele șase lumi materiale, sau mai degrabă «ciornele» lumilor care au precedat-o pe a noastră, iar aceasta din urmă este, spun ei, cea de-a șaptea.” Globul nostru, în tabelul care reprezintă Lanțul, este, fără îndoială, cel de-al șaptelea și cel mai de jos, dar cum evoluția pe aceste Globuri este ciclică, el este în realitate cel de-al patrulea pe arcul descendent al materiei. Și în altă parte (II, 367): „În credințele egiptene, ca și în toate cele bazate pe filozofie, omul nu este pur și simplu ... uniunea dintre un suflet și un trup; el este o trinitate, pentru că i se adaugă spiritul, și aceeași doctrină afirma în plus că el posedă un corp, o formă astrală sau umbră ... un suflet animal ... un suflet superior ... inteligența terestră ... (și) un al șaselea principiu etc., apoi al șaptelea – SPIRITUL.” Se vorbește atât de clar de aceste principii încât chiar și în Index (II, 683) găsim: „Cele Șase Principii ale omului”, cel de-al șaptelea fiind în realitate sinteza celorlalte șase – nu un principiu, ci o Rază a TOTULUI Absolut.

în fruntea lui în timpul unui întreg Ciclu de viață. Acesta din urmă va fi mai târziu numit de brahmani o „Zi a lui *Brahma*”. Este, într-un cuvânt, o revoluție a Roții (Lanțul nostru Planetar), care este compusă din șapte Globuri sau șapte „Roți” separate, acest cuvânt fiind folosit, de data aceasta, cu un alt sens. Atunci când evoluția a coborât în materie, de la Globul *A* până la Globul *B*, s-a scurs o Rundă (sau un Ciclu). La mijlocul celei de-a patra revoluții – Runda noastră actuală (sau Ciclul nostru actual) – „Evoluția a atins punctul său culminant de dezvoltare fizică, ea și-a încununat opera prin producerea omului fizic perfect, și începând din acest moment, ea se apucă să lucreze în direcția spiritului”. Nu este nevoie să insistăm asupra acestui punct, căci el este bine explicat în *Buddhismul Esoteric*. Ceea ce este mai puțin bine explicat și care a cauzat multe neînțelegeri este originea omului, și aici putem urmări să facem acum puțin mai multă lumină, măcar atât cât să facem inteligibilă această STANȚĂ, căci procesul său nu va fi pe deplin explicat decât acolo unde este locul lui, în volumul al IV-lea.

Fiecare Rundă (sau Ciclu), pe scara descendentă, nu este decât o repetiție, într-o formă mai concretă, a Runde (sau a Ciclului) care a precedat-o, la fel cum fiecare Glob, până la cea de-a patra Sferă, cea a noastră, Pământul, este o copie mai grosieră și mai materială a sferei mai vapoaze care o precede, după ordinea stabilită și pe cele trei planuri superioare⁴⁹¹. Urcând pe arcul ascendent, evoluția spiritualizează și eterează, într-un anumit fel, natura generală a tot ce există, aducându-o la nivelul la care se află Globul geamăn de pe arcul opus; de aici rezultă că atunci când este atins cel de-al șaptelea Glob, în nu contează ce Rundă (sau Ciclu), natura a tot ce se este pe cale de evoluție se întoarce la condiția care exista în punctul de plecare – având de fiecare dată un grad nou, superior al stărilor de conștiință. Prin urmare, este clar că „originea omului”, cum

491 A se vedea Diagrama III.

este ea numită în Runda noastră actuală (sau Ciclu de Viață) pe această planetă, trebuie să ocupe același loc, în aceeași ordine – în afara câtorva detalii ce țin de condițiile specifice locului și timpului – ca în Runda precedentă (sau Ciclul precedent). De asemenea, trebuie să explicăm și să reamintim faptul că la fel cum munca fiecărui ciclu este atribuită unui Grup diferit de așa-ziși Creatori, sau Arhitecți, la fel se petrec lucrurile în cazul fiecărui Glob, adică această muncă este sub supravegherea și sub conducerea Constructorilor și a Supraveghetorilor speciali – diverșii *Dhyani-Chohani*.

[Cuvântul „creatori”⁴⁹² nu este corect, căci nicio religie, nici măcar secta *Visishthadvaitis* din India – sectă care îl antropomorfizează până și pe *Parabrahman* – nu crede în creația *ex nihilo* a creștinilor și evreilor, ci toate cred că evoluția acționează asupra unor materiale preexistente.]

Grupul Ierarhiei care este însărcinată să „creeze” oamenii este deci un grup special; el produce totuși, în acest ciclu, un om vaporos, așa cum a făcut un Grup superior și chiar mai spiritual în cea de-a Treia Rundă (sau Ciclu). Dar cum este al șaselea pe scara descendentă a spiritualității – al șaptelea și ultimul fiind constituit din spiritele Terestre (Elementalii) care formează gradat, construiesc și îi condensează corpul fizic – el nu și-a alcătuit decât forma vapoasă a omului viitor, copia peliculară transparentă, abia vizibilă a propriei lor ființe. Este sarcina celei de-a cincea Ierarhii – ființele misterioase care prezidează Constelația Capricornului, *Makara* în India, sau „Crocodilul” în Egipt – să însușească formele animale eterate și goale pentru a face din ele Omul rațional. Este un subiect despre care nu putem spune prea multe publicului, în general. Este, într-adevăr, un MISTER, dar numai pentru cel care a fost învățat să respingă existența Ființelor Spirituale inteligente și conștiente din Univers și să acorde doar omului deplina conștiință, pe care o limitează la rolul de

492 A se vedea Diagrama III.

„funcție cerebrală”. Multe dintre aceste Entități Spirituale s-au încarnat corporal în om, de la prima sa apariție, și totuși continuă să existe, la fel de independent ca înainte, în infinitul Spațiului.

Pentru a explica mai clar, o asemenea Entitate invizibilă poate fi corporal prezentă pe Pământ fără a-și părăsi totuși starea și funcțiile din regiunile suprasenzoriale. Dacă acest fapt necesită câteva explicații, nu putem decât să-l trimitem pe cititor la cazurile analoge care se produc în pretinsul „Spiritism”, deși aceste cazuri sunt foarte rare, cel puțin în ceea ce privește natura entității care se „încarnează” sau ia temporar în posesie un medium. [Pretinsele „spirite” care sunt uneori capabile să pună stăpânire pe corpul mediului nu sunt Monadele sau Principiile Superioare ale unor Personalități dezincarnate. Asemenea „spirite” nu pot fi decât spirite elementare sau *Nirmanakaya*.] Se știe că anumite persoane, grație unei înzestrări speciale, sau prin puterea cunoașterii mistice dobândite, pot fi văzute în „dublul” lor într-un loc, în timp ce corpul lor se găsește la o distanță de mai multe mile; același lucru se poate produce în cazul Ființelor superioare.

Privit din punct de vedere filozofic, omul este, în forma sa exterioară, un simplu animal, abia puțin mai perfecționat decât strămoșul său pitecoid din cel de-al Treilea Ciclu (sau Rundă). El este un trup viu, nu o ființă vie, deoarece conștientizarea existenței, acel „Ego Sum”, necesită o conștiință de sine, iar un animal nu poate avea decât conștiință directă, sau instinct. Acest lucru era atât de bine înțeles de către antici, încât înșiși cabaliștii considerau sufletul și trupul două Vieți distincte, independente una de alta. [În lucrarea *New Aspects of Life*⁴⁹³, autorul ne oferă următoarea învățătură cabalistică:

Ei susțin că, din punct de vedere funcțional, spiritul și materia, de o opacitate și densitate corespondente, aveau tendința de a

493 *Noi Aspecte ale Vieții*, de Henry Pratt, M.D. M.S.T.

se uni și că spiritele rezultante create, în starea dezincarnată, erau constituite la o scară la care erau reproduse opacitățile și transparențele spiritului elemental, sau necreat. Ei afirmau de asemenea că aceste spirite, în starea dezincarnată, atrăgeau, își însușeau, digerau și asimilau spiritul elemental și materia elementală a căror condiție era conformă cu a lor ... că existau deci mari diferențe între condițiile diferitelor spirite create și că în asocierea intimă dintre lumea spiritului și cea a materiei, spiritele mai opace aflate în stare dezincarnată erau atrase către partea cea mai densă a lumii materiale și aveau, prin urmare, tendința de a se îndrepta către centrul Pământului, unde găseau condițiile cele mai adecvate stării lor, în timp ce spiritele cele mai transparente treceau în aura care înconjoară planeta; cele mai rarefiate dintre ele își găseau domiciliul în satelitul său.⁴⁹⁴

Aceasta se referă exclusiv la Spiritele noastre Elementale, și nu are nimic de-a face cu Forțele Inteligente Planetare, Siderale, Cosmice sau Inter-eterice, nici cu „Îngerii”, după cum sunt ei numiți în Biserica Romano-Catolică. Cabaliștii evrei și mai ales ocultii practici care făceau Magie Cereemonială nu se ocupau decât de Spiritele Planetelor și de prețișii „Elementali”. Prin urmare, cele de mai sus nu prezintă decât o parte a învățăturii ezoterice.]

Sufletul, al cărui vehicul corporal este învelișul astral, etero-substanțial, ar putea muri, și totuși omul ar putea continua să trăiască pe Pământ. Adică Sufletul s-ar putea elibera și și-ar putea părăsi tabernacolul din diverse rațiuni, cum ar fi nebunia, depravarea spirituală și fizică etc. [Faptul că „Sufletul – adică Eul etern, Spiritual – poate locui lumile invizibile în timp ce trupul său continuă să trăiască pe Pământ este o doctrină eminamente ocultă, mai ales în filozofiile chineză și budistă. Există printre noi mulți oameni fără suflet, căci acest fenomen are loc la

494 Pp. 340, 351. *Genesis of the Soul* (*Geneza Sufletului*).

materialiștii înrăiți, precum și la persoanele „care progresează în sfințenie și nu se întorc niciodată înapoi”⁴⁹⁵.]

Prin urmare, ceea ce pot face viii (Inițiați), pot să realizeze chiar mai bine *Dhyaniștii*, care nu au un corp fizic care să-i încurce. Aceasta era credința antediluvienilor, și ea este pe cale de a fi adoptată rapid și de societatea modernă intelectuală în ceea ce privește „Spiritismul”, precum și de Biserica Greco-Romană, care vorbește despre ubicuitatea Îngerilor ei. Zoroastrienii își considerau *Amshaspenzii* ca pe niște entități duble (*Ferouers*) aplicând această dualitate – cel puțin în filozofia lor ezoterică – tuturor locuitorilor spirituali invizibili ai nenumăratelor lumi obiective ale spațiului pe care îl văd ochii noștri. Într-o notă a lui *Damascius*, din secolul al IV-lea, pe Oracolele Caldeene avem o clară dovadă a universalității acestei doctrine, căci el spune: „În aceste Oracole, cei șapte cosmocrați ai Lumii («Stâlpii Lumii»), despre care vorbește și Sfântul Paul, sunt dubli; o parte este însărcinată cu guvernarea lumilor superioare, lumea spirituală și cea siderală, iar cealaltă supraveghează și ghidează lumea materiei.” Aceasta este și părerea lui Iamblichus, care face o distincție clară între Arhangheli și Arhonți.

Ideea de mai sus se poate aplica, bineînțeles, la diferența care se stabilește între clasele sau ordinele de Ființe spirituale, și acesta este sensul în care Biserica Romano-Catolică încearcă să o interpreteze și să o prezinte; căci în timp ce îi consideră pe Arhangheli divini și sfinți, ea denunță „dublurile” lor ca fiind Diavoli. Dar cuvântul *Ferouer* nu trebuie înțeles în aceste sens; el înseamnă pur și simplu reversul sau partea opusă a unui atribut sau a unei calități. Astfel, atunci când ocultistul spune că „Demonul este inversul lui Dumnezeu” – răul, reversul medaliei – el nu înțelege nicidecum prin aceasta două lucruri separate, ci două aspecte, sau fațete ale aceleiași Unități. Chiar și cel mai bun dintre oameni pus

495 A se vedea *Isis Dezvăluită*.

alături de un Arhanghel – așa cum este el descris în Teologie – ar părea un demon; rezultă de aici că este într-un fel just ca un „Dublu” inferior, adâncit cu mult mai mult în materie decât originalul său, să fie depreciat. Dar nu există niciun motiv ca el să fie considerat Demon – și exact acest lucru se încapățânează să facă romano-catolicii, împotriva oricărei rațiuni și a oricărei logici.

[Această identitate dintre Spirit și „Dublul” său material (la om el este reversul său) explică și mai bine confuzia despre care am mai vorbit în această lucrare în ceea ce privește numele și individualitățile, precum și numărul *Rishilor* și a *Prajapatilor*, mai ales a celor din perioada *Satya-Yuga* și a celor din perioada *Mahabharatei*. Ea face mai multă lumină și în privința a ceea ce ne învață DOCTRINA SECRETĂ despre *Manușii*-Rădăcini și *Manușii*-Semințe. Ea spune că nu numai aceste Progenituri ale umanității noastre, ci și fiecare ființă umană își are prototipul în Sferele Spirituale și că acest prototip este esența cea mai înaltă a celui de-al Șaptelea Principiu al său. Prin urmare, cei șapte *Manuși* devin 14, *Manușii*-Rădăcină fiind Cauza Primară și *Manușii*-Sămânță fiind Efectul; din *Satya-Yuga* (prima etapă) până la perioada eroică, acești *Manuși* sau *Rishi* ajung să fie în număr de 21.]

(b). Ultima frază a acestei *Shloka* arată cât de vechi sunt credința și doctrina care afirmă că omul este septuplu în constituția sa. „Firul” Ființei, care însuflețește omul și care trece prin toate Personalitățile, sau renașterile pe acest Pământ – aluzie la *Sutratma* – Așa pe care sunt înșirate toate „Spiritele” este țesută din esența Triplilor, a Cvadruplilor și a Cvintuplilor, care îi conțin pe toți cei de dinainte. *Panchashika*⁴⁹⁶, după *Padma Purana*⁴⁹⁷, este unul dintre cei șapte *Kumara* care merg la *Sveta Dvipa* pentru a-l adora pe *Vishnu*. Vom vedea mai departe ce legătură este între caștii și „celibatarii” Fii ai lui Brahma care refuză să se „înmulțească”

496 *Panchashikha* (în sanscrită): o colecție de cincizeci.

497 *Asiatic Research* (Cercetări Asiatice), XI, 99-100.

și muritorii tereștri. Până atunci, este evident că „Planta-Om, *Saptaparna*” se referă la cele șapte principii și că omul este comparat cu această plantă cu șapte frunze, atât de sacră la budiști. [Alegoria egipteană din *Cartea Morților* referitoare la „răsplata Sufletului” amintește de asemenea de doctrina noastră septenară și o exprimă într-un mod foarte poetic: I se dă Defunctului o parcelă de pământ în câmpul lui *Aanruu* în care *Maneșii*, sau umbrele zeificate ale morților, adună recolta acțiunilor lor bune din timpul vieții, grâul înalt de șapte coți care crește pe un domeniu împărțit în 7 și în 14 părți. Acest grâu este hrana care trebuie fie să-i hrănească, fie să-i ucidă în *Amenti*, regatul din care face parte câmpul lui *Aanruu*. Căci, după cum spune imnul⁴⁹⁸, Defunctul este aici distrus sau devine spirit pur pentru eternitate, din cauza celor „de șapte ori 77 de vieți” petrecute sau de petrecut pe Pământ. Ideea grâului recoltat ca „fruct al acțiunilor noastre” este foarte expresivă.]

STANȚA a VII-a (4)

&4. – Este Rădăcina care nu moare niciodată, Flacăra cu Trei Limbi a celor Patru Fitile (a). Fitilele sunt Scânteile care emană din Flacăra cu Trei Limbi⁴⁹⁹ proiectată de cei Șapte – Flacăra lor – Razele și Scânteile unei Luni unice reflectate în Valurile agitate ale tuturor Fluviilor Pământului⁵⁰⁰ (b).

(a). „Flacăra cu Trei Limbi care nu moare niciodată” este Triada spirituală nemuritoare *Atma*, *Buddhi* și *Manas*, sau mai degrabă bucuria acestuia din urmă atunci când este asimilat de primii doi, după fiecare viață pământească. „Cele Patru Fitile” care ies și se sting sunt cele patru principii inferioare, inclusiv trupul. „Eu sunt Flacăra cu Trei Fitile și

498 Cap. XXXII, 9.

499 Triada lor superioară.

500 *Bhumi* sau *Prithivi*.

Fitilele mele sunt nemuritoare”, spune Defunctul. „Întru în domeniul lui *Sekhem* (Zeul a cărui mână seamănă semințele acțiunilor produse de sufletul dezîncarnat) și în regiunea Flăcărilor care și-au distrus adversarii, adică care s-au debarasat de cele patru Fitile ale lor generatoare de păcat⁵⁰¹.”

[„Flacăra cu Trei limbi ale celor Patru Fitile” corespunde celor patru Unități și celor trei Binari din Arborele Sefirotic.]

(b). La fel cum miliarde de scânteii strălucitoare dansează pe apele unui ocean deasupra căruia strălucește o singură Lună, Personalitățile noastre trecătoare – învelișuri iluzorii ale nemuritoarei MONADE-EU – strălucesc și dansează pe undele *Mayei*. Ele apar și, la fel ca miile de scânteii produse de razele Lunii, nu durează decât atât timp cât Regina Noptii își proiectează gloria asupra „Apelor” [Undelor] Mișcătoare” ale Vieții, în timpul unei *Manvantara*, apoi dispar, nelăsând să supraviețuiască decât „Razele” – simboluri ale Eurilor noastre Spirituale eterne – care se cufundă din nou în Sursa Mamă și devin una cu ea, cum erau și înainte.

STANȚA a VII-a (5)

&5. – Scânteia este agățată de Flacăra prin firul cel mai dezlegat al lui *Fohat*. Ea călătorește prin cele Șapte Lumi ale lui *Maya* (a). Se oprește în Primul⁵⁰² și aici este un Metal și o Piatră, trece în cel de-al Doilea⁵⁰³ și iată – o Plantă; Planta se învâlburează prin șapte Transformări și devine un Animal Sacru⁵⁰⁴ (b). Din atributele combinate ale celor de mai înainte, *Manu*⁵⁰⁵, Gânditorul, este format. Cine îl formează? – Cele Șapte Vieți și Viața Unică (c). Cine îl completează? – Cvintuplul *Lha*. Și cine perfecționează ultimul corp? – Peștele, *Sin* și *Soma*⁵⁰⁶.

501 *Cartea Morților*, I, 7. Comparați cu *Mysteries of Rostan*.

502 Regn.

503 Regn.

504 Prima Umbră a Omului Fizic.

505 Omul.

506 Luna.

(a). Expresia „prin cele Șapte Lumi ale lui *Maya*” se referă la cele șapte Globuri ale Lanțului Planetar și la cele șapte Cicluri, sau la cele 49 de stări ale existenței active care se întind înaintea „Scânteii” sau a Monadei la începutul fiecărui mare Ciclu de Viață, sau *Manvantara*. „Fiul lui *Fohat*” este Firul Vieții despre care am vorbit mai devreme.

Aceasta se referă la cea mai mare problemă a filozofiei – natura fizică și substanțială a Vieții, viață a cărei natură independentă este negată de Știința modernă, pentru că această știință este incapabilă să o înțeleagă. Reîncarnaționiștii și cei care cred în *Karma* sunt singurii capabili să înțeleagă cât de cât faptul că tot secretul Vieții constă în seria neîntreruptă a manifestărilor ei, fie în corpul fizic, fie în afara acestuia, căci dacă

„Viața, ca un dom cu vitralii divers colorate,
Colorează strălucitoarea albeață a Eternității” (Shelley, *Adonais*),

ea este totuși o parcelă din această Eternitate. Într-adevăr, singură Viața poate înțelege Viața.

Ce este această „Scânteie” care este suspendată de „Flacăra”? Este JIVA, MONADA, în conjuncție cu *Manas*, sau mai degrabă cu aroma acestuia – ceea ce rămâne din fiecare Personalitate, care merită să rămână și care este suspendat de *Atma-Buddhi*, Flacăra, prin firul Vieții. În orice fel am interpreta și în oricâte principii am împărți ființa umană, este ușor să arătăm că această doctrină este susținută de toate religiile vechi, de la religia vedică până la cea a egiptenilor, de la cea zoroastriană până la cea ebraică. La aceasta din urmă, lucrările cabalistice oferă numeroase dovezi care susțin ideile prezentate mai sus. Întregul sistem cabalistic al numerelor este bazat pe Septenarul dumnezeiesc suspendat de Triadă, formând astfel Decada și permutările ei 7, 5, 4 și 3, care se topesc în final în UNUL însuși, un Cerc fără sfârșit și fără limite.

După cum se spune în *Zohar*:

„Divinitatea (Prezența mereu invizibilă) se manifestă prin cei zece *Sefiroți* care sunt martorii săi radioși. Divinitatea este ca marea din care țâșnește un curent numit ÎNȚELEPCIUNE, care își conduce apele într-un lac numit INTELIGENȚĂ. Din bazin, ca șapte canale, emană cei șapte *Sefiroți* ... căci zece este echivalent cu șapte: Decada conține patru Unități și trei Binari.”

Cei Zece *Sefiroți* corespund Membrelor OMULUI.

„Atunci când eu (*Elohimii*) l-am creat pe *Adam-Kadmon*, Spiritul Eternului a țâșnit din Corpul său, ca un fulger care strălucește brusc peste undele celor Șapte milioane de Ceruri și cele zece Splendori ale mele erau membrele sale.”

Dar nici Capul, nici umerii lui *Adam-Kadmon* nu pot fi văzuți; de aceea putem citi, în *Siphra Dzenioutha*, „Cartea Misterului ascuns”:

„La începutul Timpului, după ce *Elohimii* („Fiii de Lumină și de Viață”, sau Constructorii) au creat, din Esența veșnică, Cerurile și Pământul, ei au creat lumile, șase câte șase.”

Cea de-a șaptea este *Malkuth*, Pământul nostru⁵⁰⁷, pe planul său, care este cel mai de jos dintre toate planurile existenței conștiente. *Cartea Numerelor* caldeciană conține o explicație detaliată a tuturor acestor aspecte.

„Prima Triadă din Corpul lui *Adam-Kadmon* [cele trei planuri superioare din cele șapte]⁵⁰⁸ nu poate fi văzută înainte ca Sufletul să se găsească în prezența *Bătrânului Zilelor*.”

507 A se vedea *Mantuan Codex*.

508 Formarea „Sufletului Viu” sau a Omului ar exprima mai bine ideea. Un „Suflet Viu” este, în *Biblie*, sinonimul Omului. Acestea sunt cele șapte „Principii” ale noastre.

Sefiroții acestei Triade superioare sunt: 1. *Kether* (Coroana), reprezentată de fruntea *Macroprosopusului*; 2. *Chokmah* (Înțelepciunea), reprezentată de umărul său drept; și 3. *Binah* (Inteligența, un Principiu feminin) reprezentată de umărul său stâng”. Urmează apoi cele șapte membre, sau *Sefiroți* pe planurile manifestării, iar totalitatea acestor patru planuri este reprezentată de *Microprosopus*, *Mica Față* sau *Tetragramatonul*, Misterul „din patru litere”. „Cele șapte membre manifestate și cele trei care sunt ascunse sunt Corpul Divinității.”

Astfel Pământul nostru, *Malkuth*, este în același timp a șaptea și a patra Lume; a șaptea atunci când numărăm de la primul Glob în sus și a patra atunci când socotim după planuri. El este generat de cel de-al șaselea Glob sau *Sefiră*, numit *Yezod*, „Fundăția”, sau cum se spune în *Cartea Numerelor*, „Prin *Yezod*, el (*Adam-Kadmon*) o fecundează pe *Heva* primitivă (Eva sau Pământul nostru)”. Tradusă în limbaj mistic, aceasta frază explică de ce *Malkuth*, numit Mama inferioară, Matroana, Regina și Regatul Fundăției, este reprezentată ca Soția *Tetragramatonului* sau a *Microprosopusului* (al Doilea *Logos*), Omul Celest. Atunci când va fi eliberată de orice impuritate, ea se va reuni cu *Logosul* spiritual, fapt care va avea loc în cea de-a șaptea Rasă a celui de-al șaptelea Ciclu – după regenerare, în ziua „SABATULUI”. Căci cea de-a „Șaptea Zi”, o spunem din nou, are o semnificație ocultă pe care teologii noștri nu o bănuiesc.

„Atunci când *Mathronita*, Mama, este despărțită și confruntată cu Regele, în excelența *Sabatului*, toate lucrurile devin un singur corp.”⁵⁰⁹

„Devin un singur corp” înseamnă că totul este din nou resorbit în elementul Unic, spiritele oamenilor devenind *Nirvanis* și elementele tuturor lucrurilor redevenind ceea ce erau la început – *Protitul* sau

509 Hā Idra zutu Kadisha, XXII, 746.

Substanța nediferențiată. „*Sabatul*” semnifică Repausul, sau *Nirvana*. Nu este „cea de-a șaptea zi” după șase zile, ci o perioadă compusă din șapte părți. Prin urmare, o *Pralaya* echivalează, ca durată, cu o *Manvantara* sau altfel spus, o *Noapte a lui Brahma* este egală cu o *Zi a lui Brahma*. Dacă Creștinii vor să urmeze cutumele evreilor, ei trebuie să le adopte spiritul, nu litera moartă. Ei ar trebui să lucreze timp de o săptămână (șapte zile) și să se odihnească alte șapte zile. Faptul că cuvântul „Sabat” avea o semnificație mistică este arătat foarte bine prin disprețul pe care-l arăta Iisus acestei zile și prin ceea ce stă scris în *Luca*⁵¹⁰. Sabatul este considerat aici o săptămână întreagă. Iată textul grecesc, în care săptămâna este numită *Sabat* în mod literal: „eu postesc de două ori în timpul Sabatului”. Sfântul Pavel, care era un Inițiat, știa bine acest lucru atunci când vorbea despre odihna și fericirea veșnică în Cer ca de un *Sabat*⁵¹¹: „și fericirea lor va fi veșnică, căci ei vor fi întotdeauna [una] cu Domnul și se vor bucura de un *Sabat* veșnic”.

Diferența dintre *Cabala* și *Vidya* ezoterică arhaică – luând *Cabala* așa cum se găsește ea în *Cartea Numerelor* caldeeană, și nu cum este reprezentată în acea copie a sa, acum desfigurată, care este *Cabala* misticilor creștini – este într-adevăr foarte mică, și constă doar în divergențe lipsite de importanță, legate de formă și exprimare. De exemplu, ocutismul oriental vorbește de Pământul nostru ca despre cea de-a patra Lume, cea mai de jos din Lanț, deasupra căreia urcă, pe cele două arcuri, cele șase Globuri, trei de fiecare parte. În ceea ce privește *Zoharul*, acesta numește Pământul cea mai de jos sau cea de-a șaptea, adăugând că de celelalte șase depind toate lucrurile care se află pe ea (*Microprosopus*). „*Mica Față* (mică pentru că este manifestată și finită) este formată din șase *Sefiroți*”, spune aceeași carte. „Șapte Regi vin și mor în lumea de trei ori distrusă (*Malkuth*, Pământul nostru, distrus după fiecare din cele Trei Cicluri pe

510 XVIII, 12.

511 Evrei, IV, 2.

care le-a traversat). Și regnurile lor (ale celor Șapte Regi) vor fi distruse.”⁵¹² Aceasta se referă la cele Șapte Rase, dintre care cinci au apărut deja, iar două urmează să apară în acest Ciclu.

În Japonia, poveștile alegorice shintoiste referitoare la cosmogonie și la originea omului vorbesc în mod voalat despre aceeași credință.

Căpitanul C. Pfoundes, care a studiat religia subiacentă diverselor secte din această țară în timpul celor aproape nouă ani petrecuți în mănăstirile din Japonia, spune:

„Concepția shintoistă referitoare la creație este următoarea: Pământul (*In*) a fost sedimentul precipitat în afara Haosului (*Kon-ton*) și Cerurile (*Yo*) au fost esențele eterate care au urcat din el. Omul (*Jin*) a apărut între cele două. Primul om a fost numit *Kuni toko tatchinomikoto* și cinci alte nume i-au fost date; atunci a apărut rasa umană, mascul și femelă. *Isanagi* și *Isanami* l-au conceput pe *Tenshoko Doijin*, primul dintre cei cinci Zei ai Pământului.”

Acești „Zei” sunt pur și simplu cele cinci Rase ale noastre; *Isanagi* și *Isanami* sunt cele două specii de „Strămoși”, cele două Rase care le precedă pe acelea despre care vorbim și care au dat naștere omului animal și omului rațional. Vom arăta în volumul al IV-lea că numărul șapte și doctrina constituției septenare a omului dețineau un loc însemnat în toate sistemele secrete. Același număr joacă un rol la fel de important atât în *Cabala* occidentală, cât și în ocultismul oriental. Eliphas Lévi îl numește „cheia creației mozaice și a simbolurilor oricărei religii”. El arată că și *Cabala* urmează fidel diviziunea septenară a omului, căci tabelul pe care îl prezintă în lucrarea *Cheia Marilor Mistere*⁵¹³ este septenar. Putem vedea aceasta dintr-o singură privire, deși ideea corectă este abil voalată.

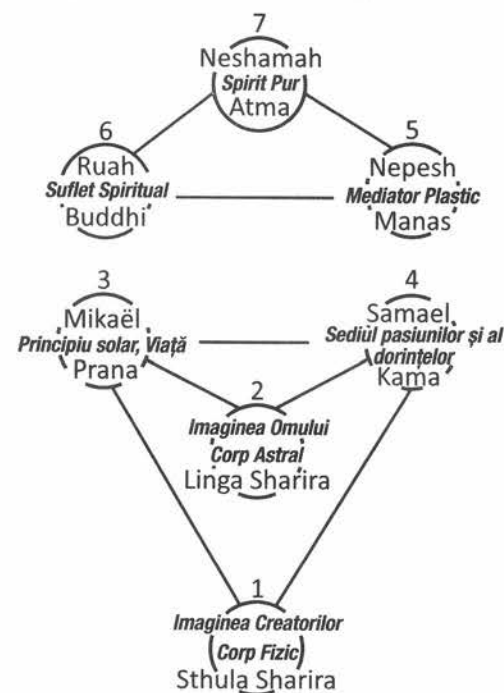
512 Cartea Numerelor, L. VIII, 3.

513 Pagina 389: „O profeție și diverse gânduri ale lui Paracelsus”.

De asemenea, nu avem decât să studiem tabelul „Formării Suflatului” din *Cabala*⁵¹⁴ lui Mathers, tabel extras din cartea lui Lévi, despre care am vorbit, pentru a găsi același lucru, deși cu o interpretare diferită.

Iată acest tabel, cu datele cabaliste și oculte (Diagrama IV):

DIAGRAMA IV

TRIADA SUPERIOARĂ⁵¹⁵, nemuritoare și
PĂTRATUL INFERIOR, tranzitoriu și muritor

514 Tabelul VII, p. 37.

515 Această triadă nu este legată de pătratul inferior, pentru că acesta se disociază după moarte. Eliphas Lévi numește *Nephesh* ceea ce noi numim *Manas*, și *viceversa*. *Nephesh* este Sufletul de Viață (animală) în om – Sufletul de Viață instinctivă la animal – și *Manas* este al Treilea Suflet – sufletul uman în aspectul său luminos, și animal în raporturile sale cu *Samael* sau *Kama*.

[*Nephesh* este într-adevăr „Suflul de Viață” (animală) insuflat în Adam, Omul din Țărână; prin urmare, cea care însușește trupul este Scânteia Vitală, Elementul. Fără *Manas*, „Sufletul rațional” sau Mental – care în tabelul lui Lévi este incorect numit *Nephesh* – *Atma-Buddhi*, este irațional pe acest plan, și nu poate acționa. *Buddhi* este cel care are rolul de mediator plastic, nu este *Manasul* „mediatorul inteligent între Triada superioară și Pătratul inferior”. Găsim în lucrările cabalistice multe astfel de modificări bizare și curioase, și aceasta este o dovadă a tristei amestecături în care s-a transformat acest tip de literatură. Noi nu acceptăm deci această clasificare și nu o prezentăm decât pentru a arăta unde este ea în acord cu clasificarea noastră.]

Vom prezenta acum sub formă de tabel ceea ce a scris prudentul Eliphas Lévi pentru a-și explica diagrama și ceea ce ne învață Doctrina Ezoterică – apoi le vom compara pe cele două. Eliphas face și el o distincție între învățătura spirituală cabalistă și cea ocultă.

Cabalistul Eliphas Lévi spune:	Teozoful spune:
ÎNVĂȚĂTURA CABALISTICĂ	ÎNVĂȚĂTURA EZOTERICĂ
1. Sufletul (sau EUL) este o lumină „îmbrăcată” și această lumină este triplă.	1. Același lucru, căci este vorba despre <i>Atma-Buddhi-Manas</i> .
2. <i>Neshamah</i> – Spiritul pur.	2. Același lucru. ¹
3. <i>Ruach</i> – Sufletul sau Spiritul.	3. Sufletul spiritual.
4. <i>Nephesh</i> – Mediatorul Plastic. ²	4. Mediatorul dintre Spirit și Om: sediul Rațiunii, Mentalul din om.

¹ Ezoterismul afirmă același lucru. Dar *Manas* nu este *Nephesh*, și acesta din urmă nu este deloc Astralul, ci cel de-al patrulea Principiu, deși el este și cel de-al doilea – *Prana* – căci el este „Suflul de Viață”, atât în om, cât și în animal și insectă; este viața fizică, materială, care nu conține nicio spiritualitate.

² Intenționat sau nu, Eliphas Lévi a confundat numerele. Pentru noi, ceea ce el consideră a fi numărul 2, este numărul 1 (Spiritul); și făcând din *Nephesh* Mediatorul Plastic și *Viața*, el nu enumeră în realitate decât șase principii, pentru că le repetă pe primele două.

Este evident că defunctul cabalist francez fie nu cunoștea suficient datele reale, fie le-a modificat pentru a le ajusta propriei sale idei. Astfel el continuă, pe același subiect, prin următoarele cuvinte, cărora noi, ocultiștii le răspundem după cum urmează:

1. Corpul este matricea lui <i>Nephesh</i> ; <i>Nephesh</i> este matricea lui <i>Ruach</i> ; <i>Ruach</i> este matricea veșmintelor lui <i>Neshamah</i> .	1. Corpul urmează capriciile, bune sau rele, ale lui <i>Manas</i> ; <i>Manas</i> încearcă să urmeze lumina lui <i>Buddhi</i> , dar foarte adesea eșuează. <i>Buddhi</i> este matricea „veșmintelor” lui <i>Atma</i> , căci <i>Atma</i> nu este un corp, nici o formă, nici orice altceva, iar <i>Buddhi</i> nu este vehiculul său decât în mod figurat.
2. Lumina [Sufletul] se personifică îmbrăcându-se [cu un Corp] și personalitatea nu durează decât atâta timp cât veșmântul este perfect.	2. Monada devine un Eu personal atunci când se încarnează și ceva din această personalitate rămâne prin intermediul lui <i>Manas</i> , atunci când acesta din urmă este suficient e perfecționat pentru a-l asimila pe <i>Buddhi</i> .
3. Îngerii aspiră să devină oameni; un Om Perfect, un Om-Dumnezeu este deasupra îngerilor.	3. Corect.
4. La fiecare 14.000 de ani sufletul întinerește și se odihnește în somnul fericit al uitării.	4. De-a lungul unei perioade numite „Marea Vârsta” sau „O zi a lui <i>Brahma</i> ”, domnesc 14 <i>Manuși</i> apoi urmează <i>Pralaya</i> , și toate sufletele (Eurile) se odihnesc în <i>Nirvana</i> .
5. Veșmântul Sufletului este exteriorul [corpul] Imaginii [Sufletul astral].	5. Corect.

6. Imaginea este dublă pentru că reflectă binele și răul.	6. Prea inutil apocaliptic. De ce să nu spunem că Astralul reflectă atât omul bun, cât și omul rău, omul care tinde mereu către Triada superioară sau care, altfel, dispare odată cu Pătratul?
7. [Imaginea - Corpul]	7. Imaginea Pământească.

ÎNVĂȚĂTURA OCULTĂ (Prezentată de Eliphas Lévi)	ÎNVĂȚĂTURA OCULTĂ (Prezentată de ocultști)
1. <i>Nephesh</i> este nemuritor pentru că își reînnoiește viața prin distrugerea formelor. [Dar <i>Nephesh</i> „Sufletul Vieții” este un apelativ greșit și o enigmă inutilă pentru cercetător.]	1. <i>Manas</i> este nemuritor pentru că după fiecare nouă încarnare îi adaugă lui Atma-Buddhi ceva din el însuși și astfel, asimilându-se în Monadă, împărtășește nemurirea ei.
2. <i>Ruach</i> progresează prin evoluția ideilor (!?)	2. <i>Buddhi</i> devine conștient prin aporturile pe care le primește de la <i>Manas</i> la moartea omului, după fiecare nouă încarnare.
3. <i>Neshamah</i> este perfectibil, fără a cunoaște uitarea și nici distrugerea.	3. <i>Atma</i> nici nu progresează, nici nu uită, nici nu își amintește. El nu aparține acestui plan: el nu este decât o Rază de Lumină eternă strălucind peste și prin întunericul materiei – atunci când aceasta vrea să-l primească.
4. Sufletul are trei sălașuri.	4. Sufletul – în mod colectiv, ca Triadă Superioară – trăiește pe trei planuri, independent de al patrulea, sfera terestră, și el există veșnic pe cel mai elevat dintre aceste trei planuri.

5. Aceste sălașuri sunt: Planul Muritorilor, Edenul Superior și Edenul Inferior.	5. Aceste sălașuri sunt: Pământul pentru omul fizic, sau Sufletul Animal; <i>Kama Loka</i> (<i>Hades</i> , <i>Limbo</i>) pentru omul dezîncarnat sau <i>Cochilia</i> sa; <i>Devachan</i> pentru Triada Superioară.
6. Imaginea [omul] este un sfinx care prezintă enigma nașterii.	6. Corect.
7. Imaginea fatală [Astralul] îl înzestrează pe <i>Nephesh</i> cu aptitudinile sale, dar <i>Ruach</i> este capabil să substituie pentru acest <i>Nephesh</i> pătat Imaginea cucerită și în acord cu inspirațiile lui <i>Neshamah</i> .	7. Astralul, prin intermediul lui <i>Kama</i> (Dorința) îl trage mereu pe <i>Manas</i> în jos, în sfera pasiunilor și a dorințelor materiale. Dar dacă Omul <i>mai bun</i> sau <i>Manas</i> încearcă să scape de atracția fatală și își orientează aspițiile către <i>Atma</i> (<i>Neshamah</i>), atunci <i>Buddhi</i> (<i>Ruach</i>) îl ia și îl atrage pe <i>Manas</i> în el în împărăția Spiritului etern.

Acestea sunt copiile desfigurate ale Doctrinei Ezoterice care se găsesc în *Cabala*. Dar să revenim la cea de-a cincea *Shloka* a STANȚEI a VII-a⁵¹⁶:

(b). Un bine cunoscut aforism cabalist spune: „Piatra devine plantă; planta devine animal; animalul devine om; omul devine spirit, iar spiritul devine zeu”. „Scânteia” însuflețește rând pe rând toate regnurile înainte de a pătrunde și de însufleți Omul Divin, și între acesta și predecesorul său – omul animal – este o diferență ca de la cer la Pământ. *Geneza* își începe antropologia în sens invers – evident pentru a-și voala învățătura – și nu ajunge nicăieri. [Capitolele sale introductive nu au fost niciodată menite să reprezinte, nici măcar sub forma unei alegorii îndepărtate, crearea Pământului nostru. Ele îmbrățișează o concepție metafizică a unei perioade nedefinite din eternitate, legate de încercări

516 A se vedea *Manușii Primitivi ai Umanității*. STANȚA a 10-a.

successive făcute de legea evoluției de a forma universuri. Această idee este clar exprimată în *Zohar*:

„Au existat Lumi vechi care au pierit de îndată ce au început să existe; ele erau fără formă și erau numite Scânteii. Este la fel ca atunci când fierarul bate fierul înroșit și face să sară scânteii în toate părțile. Aceste Scânteii sunt Lumile primordiale, care nu puteau dura, pentru că *Bătrânul Sfânt (Sefira)* nu își luase încă forma sa (de androgin sau de sexe opuse) de Rege și Regină (*Sefira* și *Kadmon*), iar Meșterul nu era încă la lucru.”⁵¹⁷

Supremul s-a înțeles cu arhitectul lumii – *Logosul* său – în privința creației⁵¹⁸.]

Dacă *Geneza* ar fi început de unde trebuie, am fi găsit mai întâi *Logosul* Celest, „Omul Celest”, care evoluează ca Unitate Compusă din *Logosuri*, unitate din care, după somnul lor *pralayc* – somn care adună Numerele împrăștiat pe planul *mayavic* într-o singură Unitate, la fel cum globulele separate de mercur aflate pe o suprafață plană se unesc într-o singură masă – aceste *Logosuri* apar în totalitatea lor, ca primul „Bărbat și Femeie” sau *Adam-Kadmon*, acel „*Fiat Lux!*” (Să fie Lumină!) din *Biblie*, după cum am văzut mai înainte. Dar această transformare nu a avut loc pe Pământul nostru, nici pe vreun plan material, ci în Profunzimile spațiale ale primei diferențieri a eternei Materii-Rădăcină. Pe Globul nostru născând lucrurile s-au petrecut altfel. Monada sau *Jiva*, după cum se spune în *Isis Dezvăluită*, a fost mai întâi proiectată de Legea Evoluției în forma cea mai inferioară a materiei – starea minerală. Întemnițată în piatră (sau în ceea ce va deveni mineral și piatră în cel de-al Patrulea Ciclu) ea iese de aici, după o septuplă mișcare în cerc, sub forma a ceea ce putem numi lichen. Trecând apoi prin toate formele materiei vegetale

517 *Zohar*, „*Idra Suta*”, III, p. 292, b.

518 *Isis Dezvăluită*, volumul al II-lea, p. 421.

în ceea ce putem numi materie animală, ea atinge punctul în care devine germenul, ca să spunem așa, animalului, care va deveni apoi omul fizic. Toate acestea, până în cel de-al Treilea Ciclu sunt fără formă din punct de vedere al materiei, iar din punct de vedere al conștiinței sunt lipsite de simțuri. Căci Monada, sau *Jiva, per se*, nu poate fi numită nici măcar un Spirit: este o Rază, un Suflu al ABSOLUTULUI, sau mai degrabă ABSOLUTUL însuși, iar Omogenitatea Absolută, neavând nicio legătură cu finitul condiționat și relativ, este inconștientă pe Planul nostru. Prin urmare, în afara materialelor care vor fi necesare formei sale umane viitoare, Monada cere: a). Un model spiritual sau prototip, pentru a da o formă acestor materiale și b). O conștiință inteligentă pentru a-i ghida evoluția și progresul, ori acestea sunt lucruri pe care nu le posedă nici Monada omogenă, nici materia lipsită de simțuri, deși vie. Adam cel din țărană are nevoie să-i fie insuflat un Suflă de Viață, adică cele două Principii mediane: Viața sensibilă a animalului irațional și Suflul Omenesc, căci primul fără al doilea este irațional. Abia atunci când, dintr-un androgin potențial, omul a fost separat în bărbat și femeie, el va fi înzestrat cu acest suflet conștient rațional și individual (*Manas*), „principiul sau inteligența *Elohimilor*”, și pentru a primi acest suflet, el trebuie să mănânce fructul cunoașterii produs de Copacul Binelui și Răului. Cum poate el obține toate acestea? Doctrina Ocultă ne învață că, în timp ce Monada își realizează ciclul de coborâre în materie, aceiași *Elohim* sau *Pitriși* – *Dhyan-Chohanii* inferiori – evoluează *pari passu* odată cu ea pe un plan mai elevat și mai spiritual, coborând de asemenea în mod relativ în materie pe propriul lor plan de conștiință și că, atunci când, la un moment dat, întâlnesc Monada lipsită de simțuri și încarnată în materia inferioară, ei amestecă în ea cele două potențialități – Spiritul și Materia, a căror unire va produce simbolul terestru al „Omului Celest” în spațiu: OMUL PERFECT. În filozofia *Samkhya* se vorbește despre *Purusha* (Spiritul) ca despre ceva care este fără putere dacă nu urcă pe umerii lui *Prakriti* (Materia) care, la

rândul ei, dacă este lăsată singură, este lipsită de simțuri. Dar în Filozofia Secretă cei doi sunt văzuți ca evoluând gradat. Spiritul și Materia, deși unul și același lucru la origine, își realizează fiecare procesele evolutive de îndată ce se află pe planul diferențierii, iar acest proces se face în direcții opuse – Spiritul cade puțin câte puțin în materie, în timp ce Materia urcă progresiv către condiția sa originală, de Substanță pură și spirituală. Cei doi sunt inseparabili, deși întotdeauna separați. Pe planul fizic, doi poli identici se resping fără încetare, în timp ce negativul și pozitivul se atrag reciproc; astfel acționează Spiritul și Materia unul asupra celuilalt, căci ei sunt cei doi poli ai aceleiași Substanțe omogene, Principiul Radical al Universului.

Prin urmare, atunci când vine vremea ca *Purusha* să urce pe umerii lui *Prakriti* pentru formarea Omului Perfect – omul rudimentar din primele Două Rase și din prima Jumătate a următoarei nefiind decât *primul dintre mamifere* evoluând gradat spre *cel mai perfect dintre acestea* – Strămoșii celești⁵¹⁹ intră pe planul nostru actual și se încarnează în omul fizic sau animal, așa cum făcuseră *Pitrișii* înaintea lor pentru formarea celui din urmă. Însă cele două procese, care culminează cu cele două „creații” – omul animal și omul divin – diferă foarte mult. *Pitrișii* proiectează din corpurile lor eterate elemente similare cu ei înșiși chiar mai eterate și subtile – ceea ce noi am numi acum „dubluri” sau „forme astrale” create după chipul și asemănarea lor⁵²⁰. Aceasta îi dă Monadei prima sa locuință și îi oferă materiei oarbe un model în jurul căruia și pe care de acum înainte poate construi. Dar *Omul este încă incomplet*. De la *Svayambhuva Manu*⁵²¹, din care au provenit cei șapte *Manu* primitivi, sau *Prajapati*, fiecare dintre ei dând naștere unei rase primitive de oameni, până la *Codex*

519 Entități din lumile precedente numite în India *Shishia*.

520 Citiți în *Isis Dezvăluită* doctrina din *Codex Nazaraeus*. Fiecare element din învățătura noastră se regăsește în ea, într-o formă sau alegorie diferită.

521 *Manu*, cartea I.

Nazaraeus, în care *Karabtanos*, sau *Fetabil*, materia oarbă și concupiscentă generează din mama sa, *Spiritus*, șapte forme, fiecare fiind creatoarea uneia din cele șapte Rase primordiale – această doctrină și-a lăsat amprenta asupra fiecărei scrieri arhaice.

„Care îl formează pe *Manu* (Omul); cine îi formează corpul? Viața și Viețile, *Sin*⁵²² și Luna.” Aici, *Manu* reprezintă Omul spiritual celest, EUL nostru real, care nu moare, care este emanația directă a „Vieții Unice” sau a Divinității Absolute. Cât despre corpurile noastre fizice exterioare, care sunt locuința tabernacolului Sufletului, Doctrina ne oferă o lecție stranie, atât de deosebită, încât dacă nu este clar explicată și pe deplin înțeleasă, numai știința exactă a viitorului îi va putea justifica complet teoria.

Am spus mai devreme că ocultismul nu acceptă nimic anorganic în Cosmos. Expresia „substanță anorganică” folosită de știință semnifică doar faptul că viața latentă care dormitează în toate moleculele pretinsei „materii inerte” este incognoscibilă. TOTUL ESTE VIAȚĂ, și fiecare atom, chiar cel de praf mineral, este o VIAȚĂ, deși această viață este dincolo de înțelegerea și percepția noastră, pentru că ea este în afara legilor cunoscute de cei care resping ocultismul. „Atomii înșiși” – spune Tyndall – par înzestrați cu dorința de a trăi.” De unde vine deci, ne vom întreba, această tendință a materiei de „a lua forme organice”? Este ea explicabilă altfel decât prin învățăturile Științei Oculte? Într-un Comentariu se afirmă:

*Lumile, pentru profan, sunt compuse din Elemente cunoscute. În concepția unui Arhat, aceste elemente sunt ele însele, în mod colectiv, o Viață dumnezeiască; în mod distributiv, pe planul manifestărilor, ele sunt masele nenumărate de Vietăți*⁵²³. Singur,

522 Cuvântul „Sin” este destul de curios, dar el are o relație ocultă specială cu Luna; în plus el este echivalentul său caldeean (adică *Sin* = „Luna”). (În limba engleză, *Sin* înseamnă „păcat”, n.t.)

523 Comentariul vorbește mai întâi despre „nenumărate mase de Vietăți”. Oare Pasteur

focul este UNUL, pe planul Realității Unice; pe cel al Ființei manifestate, și prin urmare iluzorii, particulele sale sunt Vietăți febrile care trăiesc și își întrețin existența pe socoteala celorlalte vietăți pe care le consumă; din această cauză ele sunt numite «DEVORATORII»... Fiecare lucru vizibil în acest Univers a fost construit de astfel de VIETĂȚI, de la omul conștient, divin și primordial, până la agenții inconștienți care construiesc materia ... Din VIAȚA UNICĂ, fără formă și necreată provine Universul Vietăților. Mai întâi a fost manifestat din Abis Focul rece și luminos [lumina gazoasă ?] care a format Cheagurile în

va fi făcut în mod inconștient primul pas către ocultism declarând că, dacă ar îndrăzni să-și exprime pe deplin ideile referitoare la acest subiect, ar spune că *celulele* organice sunt înzestrate cu o putere vitală a căror activitate continuă după ce încetează să se îndrepte către ele un curent de oxigen, o putere vitală care nu-și întrerupe deloc din această cauză relațiile cu viața însăși, viață care este susținută de influența acestui gaz? „Aș adăuga – continuă Pasteur – că evoluția germenului se realizează cu ajutorul unor fenomene complicate, printre care trebuie să semnalăm fermentația.” După Claude Bernard și Pasteur, viața nu este nimic altceva decât un proces de fermentație. Faptul că el există în Natura Ființelor, sau a Vietăților care pot trăi și prospera fără aer, chiar și pe planeta noastră, a fost demonstrat de aceiași savanți. Pasteur a descoperit că unele dintre vietățile inferioare, cum ar fi vibrionii și unii microbi și bacterii, pot exista fără aer, care, din contră, îi omoară. Aceste vietăți își extrăgeau oxigenul necesar înmulțirii lor din diversele substanțe înconjurătoare. El le-a numit AEROBE (ființe care se hrănesc cu țesuturile materiei noastre atunci când aceasta a încetat să mai facă parte dintr-un tot integral și viu – ceea ce știința numește în mod neștiințific „materie moartă”) și ANAEROBE. Prima dintre acestea absoarbe oxigenul și contribuie puternic la distrugerea vieții animale și a țesuturilor vegetale și eliberează în atmosferă materiale care intră mai târziu în constituția altor organisme; cealaltă distruge, sau mai degrabă anihilează în final așa-zisa substanță organică, descompunerea ultimă fiind imposibilă fără participarea ei. Anumite celule-germeni, cum sunt cele ale drojdiei, se dezvoltă și se multiplică în aer, dar atunci când sunt private de aer, ele se adaptează la viața fără aer și devin fermenți, absorbind oxigenul din substanțele cu care vin în contact și pe care astfel le distrug. În fructe, atunci când celulelor le lipsește oxigenul liber, ele acționează ca niște fermenți și provoacă fermentația. „Prin urmare, în acest caz, celula vegetală realizează acțiunea vitală a organismelor anaerobe. De ar face deci excepție, în acest caz, o celulă organică?”, întreabă profesorul Bogolubof. Pasteur a arătat că în substanța țesuturilor și organelor noastre, celula, negăsindu-și suficient oxigen, stimulează fermentația, la fel cum o face celula unui fruct; Claude Bernard credea că ideea lui Pasteur despre această formare a fermenților își găsește aplicația și se corelează cu faptul că nivelul ureei crește în sânge în timpul ștrangulării. VIAȚA este deci peste tot în Univers, și ocultismul ne învață că ea se găsește și în atom.

Spațiu [nebulos neelucidat poate]... Aceștia s-au luptat, și o mare căldură a fost produsă prin întâlnirea și șocul care au produs rotația. Atunci a izbucnit primul Foc MATERIAL Manifestat, Flăcările calde, Vagabonzii Cerului [Comete]. Căldura generează aburi; aceștia formează apa solidă (?); vine apoi bruma uscată, apoi bruma lichidă apoasă care stinge gloria luminoasă a Pelerinilor [Comete ?] și formează Roțile solide și apoase [Globuri de MATERIE]. Bhumi [Pământul] apare cu șase surori. Acestea produc, prin mișcarea lor continuă, focul interior, căldura și o brumă apoasă care dă cel de-al treilea Element al Lumii – APA și din suflul tuturor, Aerul [atmosfera] se naște. Acestea patru sunt cele patru Vieți ale primelor patru Perioade [Cicluri] ale Manvantarei. Ultimele trei urmează să vină.

[„Bhumi apare cu cele șase surori ale sale”, spune Comentariul. Este o învățătură vedică, care afirmă că „există trei Pământuri, corespunzătoare celor trei Ceruri, și că Pământul nostru (cel de-al patrulea) se numește *Bhumi*”: aceasta este explicația oferită de orientaliștii noștri occidentali exoterici. Dar semnificația ezoterică și aluzia care se face la ea în Vede arată că ea se referă la lanțul nostru planetar: „trei Pământuri” pe arcul descendent și „trei Ceruri”, care sunt de asemenea trei Pământuri sau Globuri – deși mult mai eterate – pe arcul ascendent, sau spiritual. Prin primele trei noi coborâm în Materie, prin celelalte trei urcăm către Spirit; cea mai de jos, *Bhumi*, Pământul nostru, formează un fel de punct de cotitură și conține în mod *potențial* tot atâta Spirit cât și Materie. Dar vom vorbi despre aceasta mai târziu.]

Învățătura generală a Comentariului este aceea că fiecare nou Ciclu dezvoltă unul din elementele Compuse, așa cum sunt ele cunoscute acum de știință, care respinge denumirile antice și preferă să le subîmpartă în componenții lor. Dacă Natura este „Devenirea Continuă” pe planul manifestat, trebuie să privim aceste elemente în același fel; ele trebuie să evolueze, să progreseze și să crească până la sfârșitul *Manvantarei*.

Prin urmare, Primul Ciclu, ni se spune, nu va dezvolta decât un singur Element, o singură natură, o singură umanitate, în ceea ce putem numi un singur aspect al Naturii – ceea ce unii numesc, într-un mod foarte puțin științific (deși lucrurile pot sta în felul acesta *de facto*), „Spațiul cu o dimensiune”.

Cel de-al doilea Ciclu a produs și dezvoltat două elemente, Focul și Pământul, iar umanitatea sa – dacă putem da numele de umanitate unor ființe trăind în condiții acum necunoscute oamenilor și fiind adaptate acestor condiții – era – ca să folosim încă o frază familiară, într-un sens strict figurat, singurul sens care poate fi corect folosit – o specie cu „două dimensiuni”.

Procese de dezvoltare naturală pe care le analizăm acum vor elucida și vor discredita în același timp obiceiul de a specula în privința caracteristicilor unui Spațiu cu *două, trei, patru* sau chiar mai multe *dimensiuni*, dar în trecere merită să vă atragem atenția asupra veritabilei semnificații a intuiției corecte, dar incomplete, care a inspirat – printre

spiritualiști, teozofi și câțiva savanți eminenți⁵²⁴ – folosirea expresiei moderne „a patra dimensiune a Spațiului”. În primul rând, absurditatea și superficialitatea de a presupune că Spațiul poate fi măsurat în vreo direcție oarecare are prea puțină importanță. Expresia familiară nu poate fi decât o abreviere a formei mai complete: „A Patra *dimensiune a MATERIEI* în spațiu.”⁵²⁵ Dar, chiar și lărgită în felul acesta, ea este tot o expresie neinspirată, pentru că în timp ce este perfect posibil ca progresul evoluției să urmeze să ne prezinte noi caracteristici ale materiei, cele cu care suntem deja familiarizați sunt într-adevăr mai numeroase decât cele trei dimensiuni. Calitățile, sau – cel mai bun termen care poate fi folosit – *caracteristicile* materiei trebuie să fie întotdeauna în mod clar în corelație directă cu simțurile omului. Materia este înzestrată cu extensie, culoare, mișcare (mișcare moleculară), gust și miros, facultăți care corespund simțurilor pe care le posedă omul și caracteristica pe care o va dezvolta ulterior – să o numim pentru moment PERMEABILITATE – va corespunde următorului simț pe care îl va posedea omul și pe care îl putem numi CLARVEDERE NORMALĂ. Astfel, în timp ce unii gânditori curajoși au căutat cu aviditate o a patra dimensiune pentru a explica trecerea materiei prin materie și producerea de noduri pe o sfoară fără capăt, ei au simțit nevoia unei *a șasea caracteristici* a materiei. Cele trei dimensiuni nu aparțin, în realitate, decât unui singur atribut sau caracteristică a materiei – extensia și bunul simț obișnuit se revoltă, pe drept cuvânt, împotriva ideii că, în orice stare s-ar afla, lucrurile pot avea mai mult decât cele trei dimensiuni: lungime, lățime și grosime. Acești termeni și însuși cuvântul „dimensiune” aparțin toate unui singur și același

524 Teoria profesorului Zöllner a fost foarte bine primită de mai mulți savanți, care sunt în același timp și spirițiști: de exemplu, profesorii Butlerof și Wagner din Sankt Petersburg.

525 „A da realitate Abstracțiilor este greșea Realismului: Spațiul și Timpul sunt adesea considerate separate de toate experiențele concrete ale mentalului, în loc de a fi privite ca niște generalizări ale acestora sub anumite aspecte.” (BAIN, *Logic*, partea a II-a, p. 389, ediția din 1873.)

plan al gândirii, unui singur și același stadiu de evoluție, unei singure și aceleași caracteristici a materiei.

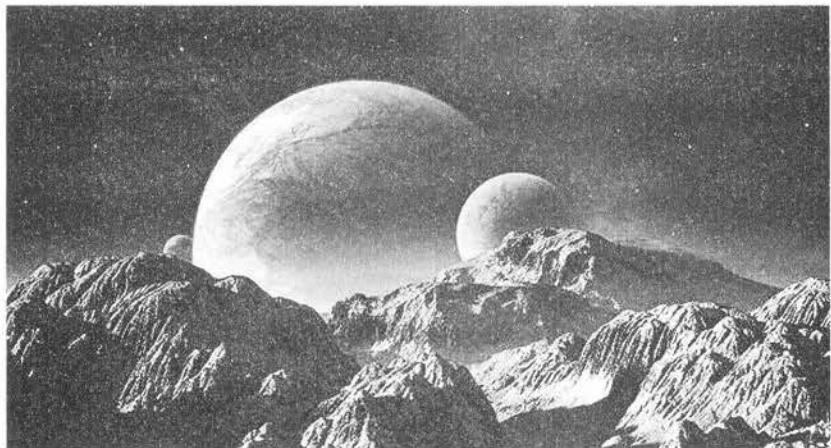
Atât timp cât Cosmosul va dispune de picioare-de-Regi pe care să le aplice materiei, aceasta nu va putea fi măsurată decât în trei feluri, nu mai mult, după cum din epoca în care ideea de măsură s-a insinuat în spiritul omenesc, nu a fost posibil ca ea să fie aplicată decât în trei sensuri. Dar aceste considerații nu militează în niciun fel împotriva certitudinii că în decursul timpului, caracteristicile materiei se vor multiplica, în același timp cu facultățile umane. Până atunci, acest mod de exprimare este chiar mai puțin corect decât cel pe care îl folosim în mod frecvent atunci când vorbim de „răsăritul” și „apusul” Soarelui.

Să revenim acum la analiza evoluției materiale în decursul Ciclurilor. Am spus că în timpul celui de-al Doilea Ciclu, materia poate fi considerată, în sens figurat, ca având două dimensiuni. Dar aici trebuie să facem din nou o atenționare. Această expresie figurată și vagă poate fi considerată – pe un singur și același plan de gândire, după cum am văzut mai sus – ca echivalentă cu cea de-a doua caracteristică a materiei, cea care corespunde celei de-a doua facultăți de percepție sau celui de-al doilea simț al omului. Dar aceste două grade conexe de evoluție sunt legate de progresele care sunt realizate în timpul unui singur Ciclu. Succesiunea de aspecte primare ale Naturii de care se ocupă succesiunea diferitelor Cicluri se referă, după cum am spus, la dezvoltarea „Elementelor” – în sens ocult – Focul, Aerul, Apa, Pământul. Suntem abia în cel de-al Patrulea Ciclu și denumirile noastre se opresc aici. [Ordinea în care sunt numite aceste Elemente în penultima frază este cea corectă din punctul de vedere al ezoterismului și al învățăturilor secrete. Milton avea dreptate atunci când vorbea de „Puteri de Foc, de Aer, de Apă și de Pământ”; acesta din urmă, așa cum îl cunoaștem, nu exista înainte de cel de-al Patrulea Ciclu, epocă la care a luat naștere Pământul nostru geologic, acum sute de milioane de ani. Globul, spune Comentariul, era, „în timpul Primului Ciclu, ardent, rece

și strălucitor, la fel ca oamenii și animalele sale eterate” – ceea ce constituie o contradicție sau un paradox pentru știința noastră actuală – „*luminos, mai dens și mai greu, în timpul celui de-al Doilea Ciclu; apos în timpul celui de-al Treilea*”. Astfel este inversată ordinea elementelor.]

Centrii de conștiință din cel de-al Treilea Ciclu, destinați să devină umanitatea așa cum o cunoaștem, vor ajunge la percepția celui de-al treilea Element, Apa. [Dacă ar trebui să ne bazăm cercetările pe datele furnizate de geologi, am ajunge la concluzia că nu a existat apă cu adevărat nici măcar în Perioada Carboniferă. Ni se spune că mase enorme de cărbuni, care se găseau anterior răspândite în atmosferă sub formă de acid carbonic, au fost absorbite de plante, în timp ce o mare parte din acest gaz s-a amestecat cu apa. Dacă este așa și dacă trebuie să credem că tot acidul carbonic care a fost folosit la formarea plantelor, care au dat naștere cărbunului bituminos, lignitei etc., care la rândul său au contribuit la formarea calcarelor și așa mai departe – că tot acest acid carbonic se găsea deci în acel moment în atmosferă sub formă de gaz, în acest caz trebuiau să existe mări și oceane de acid carbonic lichid! Dar cum a putut Perioada Carboniferă să fie precedată de perioadele Devoniană și Siluriană – perioada peștilor și a moluștelor – dacă admitem această teorie? În plus, presiunea barometrică trebuia să fie de câteva sute de ori mai mare decât presiunea atmosferei noastre actuale. Cum au putut organismele, chiar și cele simple, cum sunt cele ale peștilor și moluștelor, să suporte o asemenea presiune? Există o lucrare inedită scrisă de Blanchard despre Originea Vieții, în care acesta pune în evidență anumite contradicții stranii și confuzii existente în teoriile colegilor lui; îi recomandăm cititorului această lucrare.]

Centrii de conștiință din cel de-al Patrulea Ciclu i-au adăugat Pământului stocul lor de stări ale materiei, precum și celelalte trei Elemente în starea lor evolutivă actuală.

Într-un cuvânt, niciunul dintre aceste așa-zise Elemente nu exista, așa cum există astăzi, în timpul ciclurilor precedente. După câte știm, FOCUL ar fi putut fi *pura* AKASHA, Materia Primordială a lui „Magnum Opus”, a Creatorilor și Constructorilor, acea Lumină Astrală pe care paradoxalul Eliphas Lévi o numește la un moment dat „Corpul Sfântului Duh”, și în momentul următor o numește „Bahomet”, Țapul androgin al lui *Mendes*; AERUL nu putea fi decât Azotul, „Suflul Susținătorilor Domului Celest”, după cum îl numeau misticii mahomedani; APA era, poate, acel fluid indispensabil, care l-a urmat pe Moise pentru a face „Un Suflăt Viu”. Aceasta poate explica contradicțiile flagrante și ideile antiștiințifice pe care le găsim în *Geneză*. Separați primul capitol de cel de-al doilea; citiți-l pe primul, considerându-l scris de *elohiști*, și pe cel de-al doilea ca fiind scris de *iehoiști*, care au trăit într-o perioadă mult mai târzie; veți regăsi mereu, printre rânduri, aceeași ordine atribuită apariției lucrurilor create, adică Focul (Lumina), Aerul, Apa și Omul (sau Pământul). Într-adevăr, fraza din primul capitol (cel *elohistic*): „La început Dumnezeu a creat Cerul și Pământul” este un nonsens, nu trebuia spus „Cerul și Pământul”, ci Cerul dublu, Cerul *Superior* și Cerul *Inferior*, sau Separarea Substanței Primordiale, care era luminoasă în partea sa superioară și întunecată în

partea sa inferioară (Universul manifestat), în două părți: ceea ce este *invizibil* (simțurilor) și ceea ce este *vizibil* percepțiilor noastre. „Dumnezeu a despărțit lumina de întuneric”, apoi a creat Cerul (Aerul). „Să fie o întindere (sau un firmament) în mijlocul apelor și ea să separe apele de ape”, adică „să separe apele care erau sub firmament (Universul nostru vizibil manifestat) de cele care erau deasupra firmamentului (planurile de existență care sunt invizibile pentru noi)”. În cel de-al doilea capitol (cel *iehovistic*), plantele și ierburile sunt create înaintea apei, exact la fel cum în primul capitol lumina este creată înaintea *Soarelui*. „Dumnezeu a creat pământul și cerurile și toate plantele de pe câmpii înainte ca ele să fie în pământ și toate ierburile de pe câmpii înainte ca ele să crească, căci Domnul Dumnezeu (*Elohim*) nu făcuse încă să plouă pe Pământ etc.” – ceea ce este o absurditate, în afară de cazul în care acceptăm explicația ezoterică. Plantele au fost create înainte ca ele să fie în pământ – căci *pământul nu exista atunci așa cum este astăzi* și iarba câmpurilor exista înainte să crească așa cum este ea astăzi, în cel de-al Patrulea Ciclu.

Discutând și explicând natura Elementelor invizibile și a „Focului Primordial” despre care am vorbit mai sus, Eliphas Lévi o numește în mod invariabil „Lumina Astrală”: pentru el, ea este „Marele Agent Magic”. În mod incontestabil, așa este, dar numai în ceea ce privește Magia *Neagră* și pe planurile cele mai puțin elevate a ceea ce putem numi *Eter*, al cărui *noumen* este *Akasha*; chiar și acest lucru ar fi însă considerat incorect de către ocultiștii ortodocși. „Lumina Astrală” este pur și simplu vechea „Lumină *siderală*” a lui Paracelsus, și a spune, așa cum spune acesta, că „tot ceea ce există s-a dezvoltat din ea și că ea păstrează și reproduce toate formele”, înseamnă a enunța un adevăr doar în cea de-a doua propoziție. Prima este greșită, căci dacă tot ceea ce există s-a dezvoltat *prin* (sau *via*) acest agent, nu ar fi vorba de Lumina Astrală, căci nu ea este cea care conține *toate* lucrurile, ea este cel mult cea asupra căreia se reflectă acest *tot*. [Eliphas Lévi o consideră pe bună dreptate „o forță a Naturii” cu

ajutorul căreia „un om singur, dacă ar ajunge să o stăpânească ... ar putea semăna confuzie în lume și i-ar putea transforma înfățișarea”, căci ea este „Marea Arcană a Magiei transcendente”. Citând cuvintele marelui cabalist occidental așa cum au fost ele traduse, vom ajunge, poate, să le explicăm mai bine, adăugându-le pe alocuri câteva cuvinte pentru a evidenția diferența care există între explicațiile occidentale și cele orientale referitoare la acest subiect. Autorul spune, legat de marele Agent Magic:

„Acest fluid ambiant care pătrunde totul, această rază desprinsă din Splendoarea Soarelui [Central sau Spiritual] ... fixată de greutatea atmosferei [?!] și de puterea de atracție centrală... Lumina Astrală, acest eter electro-magnetic, acest caloric vital și luminos este reprezentat pe vechile monumente prin cingătoarea lui Isis care înconjoară două bastoane ... și în teogoniile vechi prin șarpele care își devorează propria coadă, emblema prudenței și a lui Saturn [emblema infinitului, a nemuririi și a lui Cronos – Timpul – și nu a Zeului Saturn sau a planetei Saturn]. Este Dragonul înaripat al *Medeei*, dublul șarpe al caduceului și ispititorul din *Geneză*, dar este de asemenea șarpele de bronz al lui Moise care înconjoară *Taul* ... în sfârșit, este demonul din dogmatismul exoteric și este într-adevăr forța oarbă [ea nu este oarbă și Lévi știe bine acest lucru] pe care sufletele trebuie să o domine pentru a se desprinde de legăturile pământului, căci dacă nu ar domina-o, ele ar fi absorbite de însăși forța care le-a dat naștere, și s-ar reîntoarce în focul central și veșnic.”

Acest mare principiu de viață este acum public descoperit prin și pentru un singur om – J.W. Keely din Philadelphia. Pentru ceilalți, el este descoperit, dar trebuie să rămână aproape inutil. „Vei merge până acolo...” Toate cele de mai sus sunt pe cât de practice, pe atât de corecte, în afara

unei greșeli, pe care am explicat-o. Eliphas Lévi comite o gafă grosolană identificând mereu Lumina Astrală cu ceea ce noi numim *Akasha*. Vom explica în volumul al IV-lea ce este ea în realitate.]

Eliphas Lévi scrie mai departe:

„Marele Agent Magic este cea de-a patra emanație a Principiului Vieții (noi spunem că este primul în Universul intern și al doilea în cel al nostru, sau Universul extern) în care Soarele este cea de-a treia formă ... căci steaua zilei [Soarele] nu este decât reflexia și umbra materială a Soarelui Central al adevărului care iluminează lumea inteligentă [invizibilă] a Spiritului și care, la rândul lui, nu este decât o lumină împrumutată din ABSOLUT.”

Până aici are dreptate. Dar atunci când cel mai avizat dintre cabaliștii Occidentului adaugă că totuși „el nu este Spiritul Nemuritor, așa cum credeau hierofanții indieni” – noi îi vom răspunde că îi calomniază pe sus-menționații hierofanți, căci ei nu au afirmat nimic asemănător și chiar scrierile *puranice* exoterice contrazic clar această afirmație. Niciun hindus nu a considerat-o vreodată pe *Prakriti* „Spiritul nemuritor” – și Lumina Astrală nu este decât cu un grad deasupra celui mai de jos plan al lui *Prakriti*, adică a Cosmosului material. *Prakriti* este întotdeauna numită *Maya*, Iluzia, și este destinată să dispară, odată cu toate celelalte, inclusiv cu zeii, în momentul *Pralayei*. Deoarece s-a demonstrat că *Akasha* nu este nici măcar *Eterul*, cu atât mai mult, credem noi, ea nu poate fi Lumina Astrală. Cei care sunt incapabili să înțeleagă altceva decât litera moartă a *Puranelor* au confundat uneori *Akasha* cu *Prakriti*, cu *Eterul* și chiar cu Cerul vizibil! Este de asemenea adevărat că cei care au tradus întotdeauna cuvântul „*Akasha*” prin „*Eter*” – Wilson, de exemplu – văzând că *Akasha* este numită „cauza materială a sunetului” și considerată ca neavând decât *această singură și unică calitate*, și-au imaginat, în ignoranța lor, că

ea este „materială” în sens fizic. Este la fel de adevărat și faptul că, dacă acceptăm în mod literal caracteristicile ei, din moment ce nimic material sau fizic, și prin urmare condiționat și temporar, nu poate fi nemuritor – conform metafizicii și filozofiei – ar rezulta că *Akasha* nu este nici infinită, nici nemuritoare. Dar toate acestea sunt eronate, deoarece cuvintele *Pradhana*, Materia Primordială și sunetul, considerat ca proprietate, au fost prost înțelese; primul cuvânt, (*Pradhana*) este cu siguranță sinonim cu *Mulaprakriti* și cu *Akasha*, iar ultimul (Sunet) este sinonim cu *Verbum*, Cuvântul sau *Logosul*. Este ușor de demonstrat acest lucru, căci el rezultă din următoarea frază din *Vishnu Purana*⁵²⁶: „Nu exista nici zi, nici noapte, nici cer, nici pământ, nici întuneric, nici lumină, nici altceva, în afara Unuia, care este imperceptibil pentru intelect, sau ceea ce este *Brahma* și *Pums* [Spiritul] și *Pradhana* (Materia) [Primordială].”

Însă ce este *Pradhana*, dacă nu *Mulaprakriti*, Rădăcina Totului, sub un alt aspect? Căci deși se spune mai departe că *Pradhana* se topește în Divinitate, la fel ca toate celelalte, pentru a-l lăsa doar pe UNUL pur și simplu să existe în timpul *Pralayei*, ea este considerată totuși infinită și nemuritoare. Traducerea literală spune: „Un spirit *Pradhanika Brahma*: ACELA era” și comentatorul interpretează cuvântul compus ca pe un substantiv, și nu ca pe un derivat folosit pe post de atribut, adică un lucru „unit cu *Pradhana*.” [Cercetătorul trebuie să-și amintească, în plus, faptul că sistemul *puranic* este dualist, nu evoluționist, și că sub acest raport, vom găsi mult mai multe, din punct de vedere ezoteric, în sistemul *Sankhya* și chiar în *Manava-Dharma-Shastra*, deși acesta din urmă diferă mult de primul.] Prin urmare, *Pradhana*, chiar și în *Purane*, este un aspect al lui *Parabrahman*, nu o evoluție, și trebuie să fie privită ca fiind identică cu *Mulaprakriti* din *Vedanta*. „*Prakriti*, în starea sa primară, este *Akasha*”, spune un erudit vedantic⁵²⁷. Este aproape Natura abstractă.

526 Wilson, I, 23.

527 Ibid, p. 24.

Akasha este deci *Pradhana* sub o altă formă și, ca atare, nu poate fi *Eterul*, agentul veșnic invizibil pe care îl curtează însăși știința Fizicii. Ea nu este nici Lumina Astrală, ci este, după cum am spus, *noumenul* lui *Prakriti*, diferențiat de șapte ori⁵²⁸ – „Mama” veșnic imaculată a „Fiului” fără de tată care devine „Tată” pe planul manifestat inferior. Căci *Mahat* este primul produs al lui *Pradhana*, sau *Akasha*, iar *Mahat* – Inteligența Universală, a cărei proprietate caracteristică este *Buddhi* – nu este nimeni altul decât *Logosul*, căci el este numit *Ishvara*, *Brahma*, *Bhava* etc.⁵²⁹ El este, într-un cuvânt, „Creatorul”, sau Mentalul Dumnezeiesc în funcția sa creatoare, „Cauza tuturor lucrurilor”. El este „Primul-născut” despre care *Puranele* spun că „Pământul și *Mahat* sunt limitele interioare și exterioare ale Universului”, sau, în limbajul nostru, polul negativ și cel pozitiv al Naturii duble (abstractă și concretă); căci *Purana* adaugă:

„În acest fel – la fel cum cele șapte forme (principii) ale lui *Prakriti* erau socotite de la *Mahat* până la Pământ – tot astfel, în [epoca de] disoluție [elementală] (*Pratyahara*), acestea șapte reintră succesiv unele în altele. Oul lui *Brahma* (*Sarva Mandala*) este dizolvat, împreună cu cele șapte zone ale sale (*Dvipa*), cele șapte oceane ale sale, cele șapte regiuni ale sale etc.”⁵³⁰

528 În filozofia *Samkhya*, cei șapte *Pitriși* sau „producții productive” sunt *Mahat*, *Ahamkara* și cele cinci *Tanmatre*. A se vedea *Samkhya Karika*, III și comentariul adăugat.

529 A se vedea *Linga Purana*, secț. I, LXX, 12 și urm., și *Vayu Purana*, cap. IV și mai ales prima *Purana*, secț. I, VIII, 67-74.

530 *Vishnu Purana*, cartea a VI-a, cap. IV. Este inutil să le spunem aceasta hindușilor, care știu pe dinafară *Puranele*, dar este foarte util să le reamintim orientaliștilor noștri și acelor occidentali care consideră traducerea lui Wilson ca pe o autoritate, că în traducerea engleză a lui *Vishnu Purana*, acest autor se face vinovat de contradicții și erori foarte amuzante. Astfel, în legătură cu același subiect al celor șapte *Prakriti* sau a celor șapte zone ale Oului lui *Brahma*, cele două relatări diferă radical. În volumul I, p. 40, se spune că Oul este îmbrăcat la exterior cu șapte învelișuri. Wilson interpretează astfel: „Prin Apă, Aer, Foc, Eter și *Ahamkara* – deși acest ultim cuvânt nu figurează în textul sanscrit. Și în volumul al V-lea, la p. 198 din aceeași *Purana* găsim: „În acest fel se socoteau cele șapte

De aceea ocultiștii refuză să-i dea lui *Akasha* numele de Lumină Astrală, sau să-l numească Eter. Putem compara frazele: "În casa Tatălui meu sunt multe locașuri", cu maxima ocultă „În casa Mamei noastre sunt șapte locașuri”, sau planuri, din care cel mai de jos – Lumina Astrală este deasupra și în jurul nostru.

Elementele, fie ele simple sau complexe, nu ar fi putut rămâne neschimbate de la începutul evoluției Lanțului nostru. În Univers, orice lucru progresează într-un mod constant în cursul Marelui Ciclu, traversând continuu faze ascendente și descendente, în Ciclurile mai puțin importante. Natura nu este niciodată staționară în timpul *Manvantarei*, deoarece ea nu se limitează la a fi, ci este în mod continuu în *devenire*⁵³¹; viața minerală, vegetală și umană nu încetează să-și adapteze organismele la elementele predominante ale momentului, și prin urmare Elementele de odinioară erau făcute special pentru ea, la fel cum cele de azi sunt făcute pentru viața umanității actuale. Abia în timpul următorului Ciclu – cel de-al Cincilea – al cincilea element, Eterul – corpul material al lui *Akasha*, dacă îl putem numi așa, devenind, pentru toți oamenii, un fapt familiar în Natură, la fel cum este Aerul pentru noi în prezent, va înceta să mai fie ipotetic, așa cum este acum, și nu va mai fi considerat „agentul” atâtor lucruri. Abia în acel Ciclu simțurile superioare, la apariția și dezvoltarea cărora *Akasha* servește drept instrument, vor fi susceptibile de o expansiune completă. După cum am mai menționat, în timpul Ciclului actual ne putem aștepta, la momentul potrivit, să vedem lumea familiarizându-se *parțial* cu „Permeabilitatea”, acea caracteristică

forme ale naturii (*Prakriti*) lui *Mahat* până la Pământ” (?) Între *Mahat*, sau *Maha-Buddhi* și „Apa” etc. diferența este foarte mare.

531 Marele metafizician Hegel era de aceeași părere. Pentru el, într-adevăr, natura era o continuă devenire, ceea ce este o concepție pur ezoterică. Creația sau Originea, în sensul pe care creștinii îl dau acestui cuvânt, este inimaginabilă. După cum spune gânditorul pe care l-am citat mai sus: „Dumnezeu (Spiritul Universal) se obiectivează sub forma Naturii, apoi iese din nou din ea.”

a materiei care trebuie să se dezvolte în același timp cu cel de-al șaselea simț. Dar odată cu elementul care va fi adăugat înzestrărilor noastre în timpul Ciclului următor, *Permeabilitatea* va deveni o caracteristică atât de manifestă a materiei, încât chiar și formele cele mai dense ale Ciclului actual nu îi vor apărea omului ca un obstacol pentru simțuri decât ca un fel de ceață groasă.

Să revenim acum la Ciclu de Viață. Fără a intra în detalii referitor la descrierea care este făcută VIETĂȚILOR Superioare, trebuie să ne concentrăm pentru moment atenția asupra Ființelor pământești și asupra Pământului însuși. Acesta din urmă, din ceea ce ni se spune, este clădită în primul Ciclu de către „Devoratori” care dezagregă și diferențiază germenii celorlalte Vietăți în Elemente: presupunem că este ceva asemănător cu ceea ce fac, în faza actuală a acestei lumi, organismele aerobe, atunci când, slăbind și perturbând constituția chimică a unui organism, transformă materia animală și dau naștere unor substanțe cu o constituție variabilă. Ocultismul distruge astfel pretinsa Eră Azoică a științei, arătând că nu a existat niciodată vreo perioadă în care viața să nu fi existat deloc pe Pământ. Peste tot unde există un atom de materie, o particulă sau o moleculă, chiar și în cea mai gazoasă stare, viața există, oricât de latentă și inconștientă ar fi ea.

„Tot ceea ce părăsește starea *Laya* intră în *Viața activă* și este atras în turbionul MIȘCĂRII (*Solventul Alchimic al vieții*). *Spiritul și Materia sunt cele două Stări ale UNULUI, care nu este nici Spirit, nici Materie, amândouă fiind Viața Absolută latentă, Spiritul este prima diferențiere din (și în) Spațiu, și Materia este prima diferențiere a Spiritului. Cel care nu este nici Spirit, nici Materie, este ACELA, CAUZA fără Căuză a Spiritului și a Materiei, care constituie Cosmosul. Și pe ACELA îl numim VIAȚA UNICĂ sau Suflul Intra-Cosmic.*”⁵³²

532 Cartea lui *Dzyan*, coment. III, par. 18.

Repetăm încă o dată – ceea ce este asemănător produce ceva asemănător. Viața absolută nu poate produce niciun atom anorganic, fie el simplu sau complex, iar viața subzistă chiar și în starea *Laya*, exact la fel cum ea continuă să existe la omul cufundat într-un somn cataleptic profund; acest om are toate aparențele unui cadavru, dar este totuși o ființă vie.

Atunci când „Devoratorii” – pe care oamenii de știință, dacă doresc, îi pot considera – având întrucâtva dreptate – atomii Ceții de Foc, căci ocultității nu vor face nicio obiecție; atunci când „Devoratorii”, spunem noi, au diferențiat „Atomii de Foc” printr-un procedeu special de segmentare, aceștia au devenit Germenii Vieții, agregați după legile coeziunii și ale afinității. Apoi, acești Germeni ai Vieții produc Vietăți de un alt fel, care lucrează la structurarea Globurilor noastre. Astfel, în Primul Ciclu, Globul care a fost construit de Vietățile de Foc primitive – adică cel care a fost construit într-o sferă – nu avea nici soliditate, nici calități (în afara unei străluciri reci), nici formă, nici culoare; abia la sfârșitul Primului Ciclu el a dezvoltat un Element care, din esența sa așa-zis anorganică, sau simplă, ca punct de plecare, a devenit acum, în Ciclul nostru, focul pe care îl cunoaștem în întregul Sistem. Pământul era în prima *Rupa*, a cărei esență este Principiul *Akashic* numit *** și care este cunoscut astăzi sub numele de Lumină Astrală, nume care îi este dat în mod greșit și pe care Eliphas Lévi îl numește „Imaginația Naturii”, probabil pentru a evita să-i dea numele adevărat, la fel cum fac și alții. Atunci când vorbește despre ea în prefața sa la *Istoria Magiei*, Eliphas Lévi spune:

„Prin această forță, toți centrii nervoși comunică în mod secret între ei; ea este cea care dă naștere simpatiei și antipatiei; de la ea ne vin visele și ea este cea care provoacă fenomenele clarvederii și ale viziunilor paranormale... Lumina Astrală (acționând sub impulsul unei voințe puternice) ... distruge, coagulează, separă, rupe și assemblează toate lucrurile...

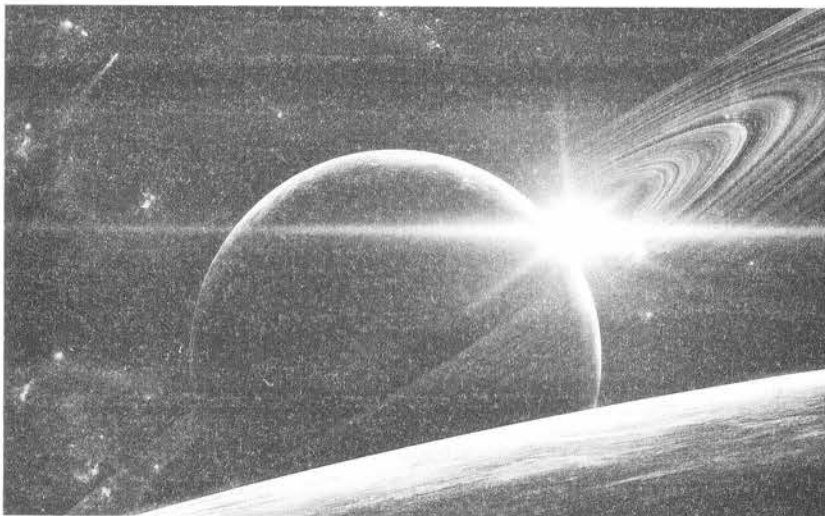
Dumnezeu a creat-o în ziua în care a zis: „*Fiat Lux*” ... Ea este dirijată de Egregori, adică conducătorii sufletelor care sunt spiritele energiei și ale acțiunii.”⁵³³

Eliphas Lévi ar fi trebuit să adauge că Lumina Astrală, sau Substanța Primordială, dacă este într-adevăr materie, atunci ea este, sub numele de Lumină (*Lux*), conform explicației ezoterice, *chiar Corpul acestor Spirite și propria lor esență. Lumina noastră fizică este, pe planul nostru, manifestarea și reflexia strălucirii radioase a Luminii Dumnezeiești care emană din corpul colectiv al celor care sunt numiți „LUMINILE” și „FLĂCĂRILE”*. Dar niciun alt cabalist nu a dovedit vreodată atâta ingeniozitate și elocvență ca Eliphas Lévi în a îngrămădi contradicții peste contradicții și în a îndesa paradoxuri peste paradoxuri într-o aceeași frază. El își conduce cititorii prin văi înflorite pentru a-l face să eșueze în final pe o stâncă pustie și aridă.

Comentariul spune:

„*Prin radiațiile celor șapte Corpuri ale celor șapte Ordine de Dhyani s-au născut cele șapte Cantități Discrete (Elemente), a căror Mișcare și Uniune armonioasă produc Universul manifestat al Materiei.*”

Al Doilea Ciclu aduce cu el manifestarea celui de-al Doilea Element, AERUL, element care i-ar asigura o viață nesfârșită celui care l-ar folosi în stare pură. În Europa, numai doi ocultști l-au descoperit și chiar l-au pus parțial în folosință, deși compoziția lui a fost întotdeauna cunoscută marilor inițiați orientali. Ozonul chimiștilor moderni este o otrăvă în comparație cu Solventul Universal real, la care nu ne-am fi putut niciodată gândi dacă nu ar fi existat în Natură.

„Începând cu cel de-al doilea Ciclu, Pământul – până atunci un fetus în matricea Spațiului – și-a început existența reală; el dezvoltase Viața de senzație individuală, al doilea Principiu al său. Acest al doilea (Principiu) corespunde celui de-al șaselea; cel de-al doilea este Viața continuă, celălalt este viața temporară.”

Cel de-al Treilea Ciclu a dezvoltat cel de-al Treilea Principiu – APA, în timp ce cel de-al Patrulea a transformat substanțele gazoase și formele plastice ale Globului nostru în sfera dură, acoperită de o crustă și grosier materială pe care trăim acum. *Bhumi* își atinsese cel de-al patrulea Principiu. La aceasta am putea obiecta că legea analogiei, asupra căreia insistăm atât de mult, nu este respectată. Lucrurile nu stau deloc așa. Pământul nu-și va atinge adevărata sa formă ultimă – scoarța corpului său – spre deosebire de ceea ce se petrece în cazul omului – decât la sfârșitul *Manvantarei*, după cel de-al Șaptelea Ciclu. Eugenius Philalethes avea dreptate atunci când le spunea cititorilor săi, „pe cuvânt de onoare”, că nimeni nu a văzut încă „Pământul”, adică Materia în forma ei esențială. Globul nostru este, până acum, în starea sa *kamarupică* – Corpul Astral

de Dorințe al lui *Ahamkara*, sumbrul egoism, produs de *Mahat* pe planul inferior.

Nu materia constituită din molecule – și cu atât mai puțin corpul omenesc, *Sthula-Sharira* – este cel mai dens dintre toate „principiile” noastre, ci Principiul median, adevăratul Centru Animal, iar corpul nostru nu este decât învelișul său, factorul iresponsabil, agentul prin intermediul căruia animalul care este în noi acționează în timpul vieții sale. Orice teozof inteligent va înțelege ce vreau să spun. Astfel, ideea că tabernacolul uman este construit de nenumărate Vietăți, exact la fel cum a fost construită crusta stâncoasă a planetei noastre, nu are, pentru adevăratul mistic, nimic respingător. Nici chiar știința nu ar putea aduce obiecții împotriva învățaturii oculte, căci faptul că microscopul va fi întotdeauna incapabil să descopere ultimul atom viu sau viața, nu este de ajuns pentru a o determina să respingă doctrina.

(c). Știința ne învață că organismele, atât cele vii, cât și cele moarte, ale oamenilor și animalelor, mișună de bacterii din sute de specii diferite; că suntem amenințați să fim invadați de microbi venind din exterior de fiecare dată când respirăm și că în interior suntem prada leucomainelor, a organismelor aerobe, a celor anaerobe etc. Dar știința nu a mers niciodată până într-acolo încât să afirme, împreună cu doctrina ocultă, că trupurile noastre, precum și cele ale animalelor, ale plantelor și ale pietrelor, sunt ele însele compuse numai din ființe de acest gen, ființe care, cu excepția speciilor lor celor mai mari, nu pot fi descoperite la microscop. În ceea ce privește părțile pur animalice și materiale ale omului, știința este pe cale de a face descoperiri care se corelează foarte strâns cu această teorie. Chimia și Fiziologia sunt cele două mari magiciene ale viitorului; ele sunt menite să deschidă ochii umanității către marile adevăruri fizice. Cu fiecare zi care trece, identitatea dintre animal și omul fizic, dintre plantă și om și chiar dintre reptilă și cuibul său, stânca și om – este din ce în ce mai clar demonstrată. Din moment ce există o identitate între constituenții

fizici și chimici ai tuturor ființelor, știința chimiei poate ajunge foarte bine să spună că nu există nicio diferență între materia din care este alcătuit boul și cea din care este compus omul. Dar doctrina ocultă este mult mai explicită. Ea spune: Nu numai compoziția chimică a acestor ființe este aceeași, ci chiar și vietățile infinitezimale și invizibile care compun atât atomii trupurilor munților, cât și pe cei ai unui ghiocel, atât pe cei ai omului, cât și pe cei ai unei furnici, atât pe cei ai elefantului, cât și pe cei ai copacului care îl adăpostește de soare. Fiecare particulă – fie dintre cele pe care le numiți organice, fie dintre cele așa-zis anorganice – este o viață. Fiecare atom și fiecare moleculă din Univers *dau în același timp viață și moarte* acestor forme, pentru că ele construiesc, prin agregare, Universurile și vehiculele efemere pregătite să primească sufletul aflat în transmigație, și distrug și modifică veșnic formele, expulzând aceste suflete din locuințele lor provizorii. Fiecare atom creează și ucide; el se autogenerază și se autodistrug; aduce la viață și anihilează acest mister al misterelor care este corpul viu al omului, al animalului sau al plantei, în fiecare clipă, în timp și spațiu; el generează viața și moartea, frumusețea și urâtenia, binele și răul, senzațiile plăcute și pe cele neplăcute, pe cele binefăcătoare și pe cele nefaste. Această VIAȚĂ misterioasă, reprezentată în mod colectiv de miriade de vietăți, urmează în propria sa cale sporadică legea până acum incomprehensibilă a Atavismului, care copiază asemănările familiale, precum și pe cele pe care le găsește imprimate în aura generatorilor oricărei ființe umane viitoare; ea este un mister pe care îl vom examina mai târziu cu mai multă atenție. Pentru moment, putem cita un caz, cu titlu exemplificativ: Știința modernă începe să descopere că ptomainele – otrăvuri alcaloide – care sunt de asemenea viață – generate de cadavre și de materiile aflate în descompunere – extrase cu ajutorul eterului volatil, produc un parfum la fel de pătrunzător ca cel al unei flori proaspete de portocal, însă atunci când sunt lipsiți de oxigen, aceiași alcaloizi răspândesc când un miros respingător care ne întoarce stomacul pe dos, când o aromă

foarte plăcută, care amintește de cea a unor flori cu parfum delicat; se crede chiar că acestei ptomaine îi datorează florile parfumul lor plăcut. La rândul său, esența otrăvitoare a anumitor ciuperci este aproape identică cu otrava cobrei din India, cel mai ucigător dintre șerpi. [Savanții francezi Armand Gautier și Villiers au găsit în saliva unor oameni vii un alcaloid veninos identic cu cel din saliva broaștei râioase, a salamandrei, a cobrei și a trigonocelului din Portugalia. S-a demonstrat că o otrăvă dintre cele mai ucigătoare, numită ptomaină, leucomaină, sau alcaloid, este generată de oamenii vii, precum și de animale și plante. Gautier a mai descoperit în cadavrele recente și în creierul de vită un alcaloid și o otrăvă pe care o numește xantocreatinină și care seamănă cu substanța extrasă din saliva veninoasă a reptilelor. Se bănuiește că țesuturile musculare, organele cele mai active ale trupului animal, sunt generatoarele sau agenții producători ai otrăvurilor, care au aceeași importanță ca și acidul carbonic și ureea pentru funcțiile vieții și care sunt produșii ultimi ai combustiei interne. Și deși nu a fost încă stabilit în mod definitiv faptul că otrăvurile pot fi generate de corpurile fizice ale ființelor vii fără participarea și intervenția microbilor, s-a demonstrat că animalul produce substanțe toxice în stare fiziologică, adică în timpul vieții sale.]

Acum, după ce a descoperit efectele, știința nu mai are decât să găsească cauzele lor PRIMARE, dar ea nu va reuși niciodată aceasta fără ajutorul acelor științe antice care se numesc Alchimie Ocultă, Botanică Ocultă și Fizică Ocultă. Suntem învățați că orice schimbare fiziologică, cu excepția fenomenelor patologice și a bolilor – de fapt viața însăși, sau mai degrabă fenomenele obiective ale vieții provocate de anumite condiții și modificări în țesuturile corpurilor care permit acțiunea vieții și o forțează să acționeze în aceste corpuri – se datorează acestor CREATORI și DISTRUGĂTORI invizibili care sunt numiți într-un mod atât de vag și general, microbi. [Am putea presupune că așa-numitele Vietăți de Foc și microbiile despre care vorbește știința sunt același lucru. Nu este așa. Vietățile de Foc formează

cea de-a șaptea și cea mai înaltă diviziune a planului materiei și corespund, în cazul individului, Vieții Unice a Universului, deși doar pe acest plan al materiei. Microbii de care vorbește știința formează prima și cea mai de jos subdiviziune a celui de-al doilea plan – cel al Pranei materiale, sau a Vieții. Corpul fizic al omului își schimbă complet structura la fiecare șapte ani și distrugerea sau conservarea sa sunt datorate Vietăților de Foc a căror funcție este aceea de a distruge și de a construi, în mod alternativ. Ele construiesc sacrificându-se pe ele însele, sub formă de vitalitate, pentru a restrânge influența distructivă a microbilor și furnizându-le ceea ce este necesar, le obligă, cu ajutorul acestei frâne, să construiască corpul material și celulele sale. Însă ele și distrug, atunci când această frână este îndepărtată și microbii, cărora nu li se mai furnizează energie vitală pentru a construi, sunt lăsați liberi să se răspândească ca agenți distrugători. Astfel, în timpul primei jumătăți a vieții omenești, adică primele cinci perioade de câte șapte ani fiecare, Vietățile de Foc sunt indirect ocupate să clădească trupul material al omului; Viața este atunci pe scara ascendentă și forța este folosită pentru construcție și pentru creștere. După ce trece această perioadă, începe vârsta regresiei și pentru că munca le-a epuizat forțele Vietăților de Foc, se începe opera de distrugere și de descreștere. Putem remarca aici analogia care există între evenimentele cosmice, în procesul de coborâre a Spiritului în Materie, în timpul primei jumătăți a unei *Manvantare* (atât planetare, cât și umane) și ascensiunea sa în detrimentul Materiei în cea de-a doua jumătate. Aceste considerații se referă doar la planul materiei, dar influența restrictivă a Vietăților de Foc asupra subdiviziunii celei mai joase a celui de-al doilea plan, microbii, este confirmată de faptul de care vorbește Pasteur în teoria pe care am citat-o mai devreme, care afirmă că, atunci când nu-și găsesc suficient oxigen, celulele organelor se adaptează la această situație și formează *fermenți*, care sustrag oxigen din substanțele cu care intră în contact și le provoacă astfel distrugerea. O celulă dă atunci semnalul, despuindu-și vecina de sursa

ei de vitalitate, atunci când propria sa aprovizionare este insuficientă, și distrugerea astfel începută progresează în mod regulat.]

Experimentatorii precum Pasteur sunt cei mai buni prieteni și auxiliari ai Distrugătorilor și ar fi cei mai mari dușmani ai Creatorilor – dacă aceștia din urmă nu ar fi în același timp și Distrugători. Oricum, un lucru este sigur: cunoașterea acestor cauze primare și a esenței ultime a fiecărui Element, a acestor Vietăți, a funcțiilor lor, a proprietăților lor și a condițiilor în care ele se modifică – constituie baza MAGIEI. Paracelsus a fost, poate, în timpul ultimelor secole ale erei creștine, singurul ocultist din Europa care a cunoscut acest mister. Dacă o mână criminală nu i-ar fi pus capăt vieții cu mulți ani înainte de termenul stabilit de Natură, Magia fiziologică ar avea mai puține secrete pentru lumea civilizată decât are acum.

(d). Dar ne putem întreba, ce rol are Luna în toate acestea? Ce au de-a face „Peștele, *Sin* și *Soma* (Luna)” citate în fraza apocaliptică a STANȚEI, cu microbii Vieții? Cu aceștia din urmă, nimic, în afară de faptul că folosesc tabernacolul de lut pe care ele îl pregătesc; ele au însă de-a face cu Omul Divin perfect, deoarece „Peștele, *Sin* și Luna” alcătuiesc împreună cele trei simboluri ale Ființei nemuritoare⁵³⁴.

534 Unul dintre colegii noștri (de la secțiunea franceză a *Societății Teosofice*), în cursul reviziei pe care a binevoit să o facă (împreună cu un alt coleg de-al nostru) la prima ediție a traducerii franceze a *Doctrinei Secrete*, i-a semnalat dnei Annie Besant o rectificare care ar trebui adusă acestei opere. În numărul din octombrie 1905, pp 167-168, al revistei *Theosophical Review*, dna Annie Besant aprobă această rectificare și își încheie astfel spusele referitoare la acest subiect:

„Un distins corespondent francez mi-a atras atenția (legat de cuvintele care încheie STANȚA a VII-a, &5 și de *comentariul* pe care H. P. B. îl face în privința trinității caldeene: *Oannes*, *Sin* și *Samas* – Pește, Lună, Soare – ar fi bine ca în *Doctrina Secretă* să înlocuim *Soma* prin *Samas*; el adaugă: «Aceasta este o bună dovadă a faptului că H.P.B. nu a compus și nu a inventat *Stanțele* lui *Dzyan*, ci într-adevăr le-a primit și le-a interpretat.»

Dna Annie Besant își încheie comunicarea prin următoarele rânduri: „Rezum aici numeroasele citate pe care corespondentul meu mi le-a adresat în legătură cu acest subiect. Grecii îl numeau *Oannes* pe *Ea-Nunu* al asirienilor, cel pe care egiptenii îl numeau *Tôth*, Zeul

Asta e tot ce putem divulga. Iar autoarea nu are pretenția de a cunoaște mai multe despre aceste simboluri stranii decât se poate deduce din religiile exoterice – sau poate din misterul pe care îl ascunde *Matsya* (peștele), Avatarul lui *Vishnu*, caldeeanul *Oannes*, Omul-Pește care ne amintește de nepieritorul semn al zodiacului care este semnul Peștilor și pe care Vechiul și Noul Testament îl amintesc de asemenea în personajul lui *Iosua*, „Fiul lui *Nun* (Peștele)” și în cel al lui *Iisus* – sau din misterul pe care îl ascund „Păcatul”⁵³⁵ alegoric (sau Căderea Spiritului în Materie) și Luna (prin aceea că se referă la Strămoșii Lunari, *Pitrișii*).

Pentru moment, ar fi bine să-i amintim cititorului că în timp ce Zeițele Lunare erau, în toate mitologiile și mai ales în cea a grecilor, legate de procreare, din cauza influenței pe care Luna o exercită asupra femeilor și asupra concepției, adevărata legătură ocultă dintre satelitul nostru și procesul fecundației îi este, chiar și în prezent, necunoscută fiziologiei, care consideră toate obiceiurile populare care se referă la ea ca fiind superstiții grosolane. Întrucât este inutil să le discutăm în detaliu, nu ne vom opri acum asupra lor decât pentru a dovedi că această superstiție aparține celor mai vechi credințe și chiar iudaismului, baza creștinismului. Pentru israeliți, principala funcție a lui *Iehova* era aceea de a da copii. Iar ezoterismul *Bibliei*, interpretat cabalistic, demonstrează fără umbră de îndoială că *Sfânta Sfintelor* din Templu nu era altceva decât simbolul matricei. Acesta este astăzi un fapt dovedit în mod indiscutabil prin lectura numerică a *Bibliei* în general și a *Genezei* în special. Această idee a fost

Înțelepciunii, care patronează artele și științele. El plutește deasupra haosului primordial, el este *Y*, «Spirit», al treilea *Logos*. *Sin* este zeul lunar, Înțelepciunea, numit *Nannar*, cel strălucitor, androginul perfect, adorat sub numele de *Istar*; el reprezintă al doilea *Logos*. *Samas* este Zeul Solar, *Adar* sau *Adra*, Focul perpetuu, inextingibil, echivalentul caldeean al *Logosului*. Substituirea lui *Soma* cu *Samas* ar fi rațională și ar face inteligibilă fraza dnei H.P.B.” Aprobarea de către dna Annie Besant a rectificării propuse de colegul nostru ni s-a părut util de semnalat și mai ales de inserat aici.

⁵³⁵ *Sin* în limba engleză înseamnă „păcat”.

cu siguranță împrumutată de evrei de la egipteni și de la indieni, la care *Sfânta Sfintelor* este simbolizată de Camera Regelui din Marea Piramidă⁵³⁶ și de simbolul *Yoni*-ului în hinduismul exoteric. Pentru a clarifica acest aspect și pentru a evidenția în același timp enorma diferență, din punct de vedere al interpretării și al semnificației originale a acelorași simboluri, dintre vechii cultiști orientali și cabaliștii evrei, îi recomandăm cititorului să studieze secțiunea care se referă la *Sfânta Sfintelor* din volumul al IV-lea.

[Cultul falic nu s-a dezvoltat decât după pierderea cheilor care dădeau semnificația reală a acestor simboluri. A fost ultima și cea mai fatală deviație de la marea cale a adevărului și a cunoașterii dumnezeiești, pe cărarea lăaturalnică a ficțiunii erijate în dogmă de către falsificatorii umani și de către ambiția ierarhică.]

STANȚA a VII-a (6)

&6. – De la Primul Născut⁵³⁷, Fiul care îl unește pe Veghetorul Tăcut cu Umbra sa devine mai puternic și mai radios cu fiecare Schimbare⁵³⁸. Lumina Solară a dimineții s-a transformat în strălucirea glorioasă a amiezii.

Această frază, „Fiul care îl unește pe Veghetorul Tăcut cu Umbra sa [Omul] devine mai puternic cu fiecare Schimbare” este un alt mister psihologic care va fi explicat în volumele 3 și 4. Pentru moment, va fi de ajuns să spunem că „Veghetorul” și „Umbrele” sale – acestea din urmă fiind la fel de numeroase ca Reîncarnările Monadei – sunt una ... Veghetorul, sau Prototipul Dumnezeiesc, ocupă vârful Scării Ființei; Umbra este jos. Astfel, Monada fiecărei ființe vii, în afară de cazul în care turpitudinea

⁵³⁶ A se vedea *Source of Measures*.

⁵³⁷ Primul Om, sau Omul Primitiv.

⁵³⁸ Reîncarnare.

sa morală rupe legătura, scăpând și „rătăcind pe Cărarea Lunară” – ca să folosim expresia ocultă – este un *Dhyan-Chohan* individual, distinct de ceilalți și (posedând) un fel de individualitate spirituală, care îi este proprie în timpul unei anumite *Manvantara*. Primarul său, Spiritul (*Atman*) este, firește, una cu Spiritul Unic Universal (*Paramatman*), dar vehiculul (*vahan*) în care el este închis, *Buddhi*, face parte integrantă din această Esență *Dhyan-Chohanică* și aici rezidă misterul acestei *ubicuități* despre care am discutat puțin mai devreme.

„Tatăl meu care este în Cer și cu mine suntem Unul”, spune Scriptura creștină și cel puțin aici, ea este ecoul fidel al învățăturii ezoterice.

STANȚA a VII-a (7)

&7. – „Iată Roata ta actuală”, îi spune Flacăra Scânteii. „Tu ești eu însămi, imaginea mea și umbra mea. Eu m-am îmbrăcat cu tine și tu ești *Vahan*⁵³⁹-ul meu până în Ziua «Fii Cu Noi», când vei redeveni eu însămi și alții, tu însăși și eu.” Atunci Constructorii, după ce s-au înfășurat în primul lor Înveliș, coboară pe Pământul strălucitor și domnesc peste Oameni – care sunt ei înșiși...

(a). Ziua în care Scânteia va redeveni Flacăra, în care Omul se va topi în *Dhyan-Chohanul* său, „eu-însămi și alții, tu-însăși și Eu”, după cum spune STANȚA, înseamnă că în *Paranirvana* – atunci când *Pralaya* va fi redus nu numai corpurile materiale și psihice, ci chiar și eurile spirituale la principiul lor original – Umanitățile trecute, Prezente și chiar Viitoare, ca toate celelalte lucruri, nu vor mai forma decât o singură și unică unitate. Marele Sufflu va fi reabsorbit totul. Altfel spus, totul va fi „topit în *Brahman*”, adică în Unitatea Dumnezeiască.

539 Vehicul.

Este aceasta anihilarea, după cum cred unii? Sau este ateism, după cum par a presupune alți critici – adoratorii unei divinități personale și cei care cred într-un paradis antifilozofic? Nici una, nici alta. Ar fi mai mult decât inutil să revenim asupra acestei chestiuni a ateismului tacit a unui aspect care reprezintă de fapt spiritualitatea cea mai elevată. A vedea în *Nirvana* anihilarea echivalează cu a spune despre un om care este cufundat într-un *somn fără vise* – *somn care nu lasă nicio urmă în memoria și în creierul fizic, pentru că Sinele superior al celui care doarme se află atunci în starea sa originală, de Conștiință Absolută* – că este de asemenea anihilat. Această comparație nu răspunde decât la o parte din întrebare, partea cea mai materială, deoarece reabsorbția nu este deloc un asemenea „somn fără vise”, ci din contră, Existența *Absolută*, o unitate necondiționată, sau o stare pe care limbajul omenesc este absolut neputincios să o descrie. Singura modalitate de a ne apropia de ceea ce am putea numi o concepție inteligibilă referitoare la această stare ar putea fi constituită de viziunile panoramice ale Sufletului, viziuni provocate de ideea spirituală a Monadei Dumnezeiești. Individualitatea – și de asemenea esența personalității, dacă ea mai rămâne – nu este pierdută atunci când este reabsorbită. Căci deși starea *paranirvanică* este infinită din punct de vedere omenesc, ea este totuși limitată în Eternitate. După ce va fi atins-o, aceeași Monadă va ieși din nou din ea, sub forma unei ființe și mai elevate, plasată pe un plan cu mult mai elevat, pentru a-și reîncepe ciclul de activitate de perfecționare. Mintea omenească, în starea sa actuală de dezvoltare, nu poate depăși acest plan de gândire; abia dacă îl poate atinge. În acest punct, ea se clatină pe marginea Absolutului și a Eternității incomprehensibile.

(b). „Veghetorii” domnesc asupra oamenilor în timpul întregii perioade *Satya-Yuga* și în timpul perioadelor mai puțin lungi care urmează, până la începutul celei de-a Treia Rase-Rădăcină, după care urmează Patriarhii, Eroii și *Maneșii* (ca în dinastiile egiptene enumerate la Solon de către preoți), *Dhyanișii* inferiori încarnați, până la regele

Menes și la regii umani ai celorlalte națiuni. Toți au fost înregistrați cu grijă. Firește, specialiștii în simbologie consideră această Vârstă Mitologică ca pe un basm cu zâne. Dar din moment ce găsim în analele tuturor popoarelor, tradiții și chiar cronici care vorbesc despre aceste dinastii de Regi Divini, de Zei care au domnit asupra oamenilor și despre Dinastii de Eroi sau de Uriași care au urmat după ei, este greu să ne imaginăm că toate popoarele Pământului, unele dintre ele separate de vaste oceane și aparținând unor emisfere diferite, ca peruvienii și mexicanii antici și caldeenii, ar fi putut elabora aceleași povești, în aceeași ordine a evenimentelor⁵⁴⁰. Oricum, din moment ce DOCTRINA SECRETĂ ne învață această istorie – care, deși ezoterică și tradițională, nu este mai

540 A se vedea, de exemplu, lucrarea *Misterele sacre printre Mayași și populația Quiche* (acum 11.500 de ani) scrisă de Auguste Le Plongeon, care demonstrează identitatea care există între credințele și riturile egiptene și cele ale popoarelor pe care le descrie. Anticii alfabi hieratici ai mayașilor și ai egiptenilor sunt aproape identici.

puțin demnă de crezare decât istoria profană – avem dreptul să ținem la credințele noastre la fel de mult cum ține orice om, credincios sau sceptic, la credințele sale. Și această doctrină afirmă că *Dhyani-Bhudași* din cele două grupuri superioare, adică Veghetorii și Arhitecții, le-au dat numeroaselor și diverselor rase de oameni regi și conducători divini. Aceștia din urmă sunt cei care au oferit umanității artele și științele și ei sunt primii care au revelat marile adevăruri spirituale ale Monadelor transcendente Monadelor încarnate care tocmai se desprinseseră de vehiculele pe care le folosiseră în Regnurile inferioare și care, prin urmare, își pierduseră orice amintire despre originea lor dumnezeiască.

Astfel, după cum spune STANȚA, Veghetorii „coboară pe Pământul radios și domnesc asupra oamenilor, care sunt ei înșiși”. Regii care domneau își isprăviseră ciclul evolutiv pe Pământ și în alte Lumi, în Ciclurile precedente. În *Manvantarele* următoare, ei vor fi ajuns la Sisteme superioare Lumii noastre planetare și Aleșii Umanității noastre, Pionierii care merg în frunte pe drumul cel aspru și greu al Progresului, vor fi cei care își vor înlocui predecesorii. Următoarea mare *Manvantara* va vedea oamenii din propriul nostru Ciclu de Viață devenind învățătorii și ghizii unei Umanități ale cărei Monade pot fi acum întemnițate – pe jumătate conștiente – în membrii cei mai inteligenți ai regnului animal, în timp ce principiile lor inferioare însuflețesc, poate, speciile cele mai evolute ale regnului vegetal.

Astfel se derulează ciclurile evoluției septenare, în Natura Septuplă: natura spirituală sau dumnezeiască, natura psihică sau semi-dumnezeiască, naturile: intelectuală, pasională, instinctivă sau *cognitivă*, natura semicorporală și natura pur materială sau fizică. Ele evoluează și progresează toate în mod ciclic, trecând de la una la alta, urmând un dublu proces, centrifug și centripet, unice în esența lor primară, septuple în aspectele lor. Cea mai puțin elevată este, fără îndoială, cea care depinde de cele cinci simțuri fizice ale noastre [care sunt în realitate în număr de

șapte, după cum vom arăta mai târziu, bazându-ne pe cele mai vechi *Upanishade*]. Astfel, pentru viața individuală, umană, sensibilă, animală și vegetală, fiecare din aceste vieți este Microcosmosul Macrocosmosului său superior. La fel este în cazul Universului, care se manifestă periodic pentru progresul colectiv al nenumăratelor vietăți care sunt ca suflurile Vieții Unice care se manifestă pentru ca, prin Veșnica Devenire, fiecare din atomii săi să treacă de la *fără formă* și de la *intangibil*, prin naturile amestecate ale semi-terestrului, până la materia în plină dezvoltare, pentru a se întoarce apoi și a urca mai sus cu fiecare perioadă și pentru a se apropia din ce în ce mai mult de scopul final; pentru ca fiecare atom, spunem noi, *să poată atinge, prin meritele și eforturile sale individuale*, planul în care redevine TOTUL Unic și Necondiționat.

Între *Alpha* și *Omega* se întinde „Calea” obositoare, presărată cu spini, care

„Coboară, apoi se înfășoară, urcând fără încetare,
Da, fără încetare, până la sfârșit.”

Pelerinul este imaculat atunci când își începe lunga călătorie; el coboară din ce în ce mai adânc în materia păcătoasă și se asociază cu fiecare atom în Spațiul manifestat; apoi, după ce a luptat și a suferit în fiecare formă a Vieții și a Ființei, el se găsește abia la fundul văii materiei, el a parcurs prima jumătate a ciclului său; s-a identificat cu Umanitatea colectivă. *El a făcut aceasta în felul său propriu*. Pentru a rămâne pe calea progresului, străduindu-se să urce mereu și să ajungă la adevărata sa patrie, „Zeul” are acum datoria să urce cu durere cărarea abruptă a Golgotei Vieții. Este martiriul existenței de sine conștiente. Asemenea lui *Vishvakarman*, el trebuie să se sacrifice pe el însuși lui însuși pentru a răscumpăra toate creaturile, pentru a învia din multiplu în *Viața Unică*. Atunci, el urcă cu adevărat la Cer, unde este cufundat în Ființa Absolută

incomprehensibilă și în Fericirea *Paranirvanei* și unde nu mai este limitat de nicio condiție; de aici el va coborî din nou la următoarea „Venire” – pe care o parte a umanității, încrezându-se în litera moartă, o așteaptă ca pe „A Doua Venire a lui Mesia” și pe care o altă parte o numește ultimul „Kalki Avatar”.

REZUMAT

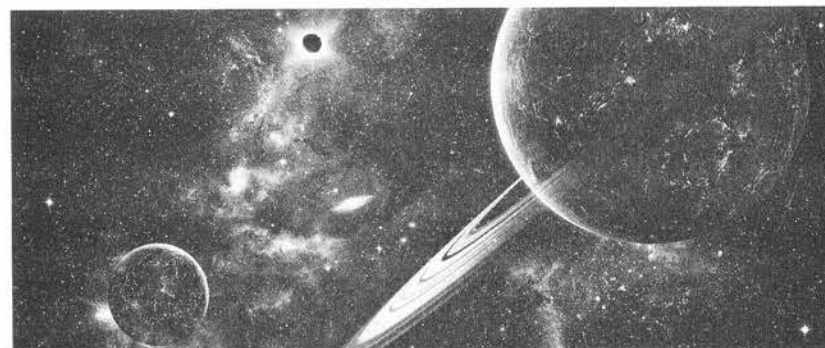
Istoria Creației și a acestei Lumi, de la origine până la epoca actuală, este compusă din șapte capitole: cel de-al șaptelea nu a fost scris încă.

T. Subba-Row⁵⁴¹

Am urmărit să descriem primul din aceste „șapte capitole”, care este acum încheiat. Oricât de săracă și incompletă este această expunere, ea este, în orice caz, o aproximare – în sensul matematic al cuvântului – a ceea ce constituie cea mai veche bază a tuturor Cosmogoniilor ulterioare. Este un act de curaj să încercăm să descriem într-o limbă europeană marea panoramă a Legii ale cărei veșnice manifestări sunt periodice și care a impregnat spiritele plastice ale primelor Rase înzestrate cu Conștiință, prin intermediul ființelor prin care Inteligența Universală manifesta această lege, căci niciun limbaj omenesc, în afara limbii sanscrite – care este limbajul *Zeilor* – nu permite aceasta într-un mod suficient de exact. Dar trebuie să scuzăm imperfecțiunile acestei lucrări, în virtutea scopului care a inspirat-o.

În ansamblu, nici ceea ce a fost prezentat până acum, nici ceea ce va urma nu poate fi găsit în altă parte. Aceste aspecte nu se învață în niciuna din cele șase școli filozofice ale Indiei, căci ele țin de cea de-a șaptea, sinteza lor, care este Doctrina Ocultă. De asemenea, ele nu se găsesc pe niciunul din papirusurile mucegăite din Egipt și nici nu sunt gravate pe

541 A se vedea *The Theosophist*, 1881.

cărămizile sau zidurile de granit ale asirienilor. Cărțile doctrinei *vedantice* – care reprezintă „vârful cunoașterii umane” – nu oferă decât aspectul metafizic al acestei Cosmogonii a lumii, iar inestimabila lor comoară, *Upanishadele* – *Upa-ni-shad* este un cuvânt compus, care exprimă victoria raportată asupra ignoranței prin revelarea cunoașterii *secrete și spirituale* – necesită astăzi deținerea suplimentară a unei chei secrete care să permită cercetătorului să le pătrundă pe deplin semnificația. Îmi permit să prezint aici motivul acestui fapt, așa cum l-am aflat de la un Maestru.

Cuvântul *Upanishad* este de obicei tradus prin „doctrină ezoterică”. Aceste tratate formează o parte din *Shruti*, sau Cunoaștere „revelată”, într-un cuvânt, din Revelație, și sunt în general atașate părții *Brahmana* din *Vede*, ca cea de-a treia diviziune⁵⁴² a lor.

Există mai mult de 150 de *Upanishade* enumerate de orientaliști, care cred că cea mai veche a fost *probabil* scrisă cu 600 de ani înainte de Christos, dar numai o cincime dintre acestea sunt texte *autentice*. *Upanishadele* sunt pentru *Vede* ceea ce este *Cabala* pentru *Biblia* evreiască. Ele abordează și explică semnificația secretă și mistică a textelor *vedice*. Ele vorbesc despre originea Universului, despre natura Divinității, despre Spirit și despre Suflet și de asemenea despre raportul metafizic care există între Minte și Materie. Pe scurt, *ele* CONȚIN începutul și sfârșitul oricărei

542 T. Subba Row, *Five Years of Theosophy*, p. 154.

cunoașteri umane, dar ele au încetat să REVELEZE această cunoaștere încă din epoca lui *Buddha*. Dacă nu ar fi așa, *Upanishadele* nu ar putea fi numite ezoterice, deoarece ele sunt acum în mod deschis anexate Cărilor Sacre Brahmanice care, în epoca noastră, au devenit accesibile chiar și *mlechchașilor* (celor din afara castelor)⁵⁴³ și orientaliștilor europeni. Există în ele un aspect care este prezent în toate *Upanishadele* și care indică în mod invariabil și constant originea lor antică și care dovedește: (a) că ele au fost scrise, în parte, înainte ca sistemul de caste să devină tiranica instituție care mai există chiar și în zilele noastre; (b) că jumătate din conținutul lor a fost eliminat și că unele dintre ele au fost rescrise și scurtate. „Marii Învățători ai Cunoașterii superioare și *brahmanii* sunt aici în mod constant reprezentați ca însoțindu-i pe regii *Kshatriya* (casta războinicilor), pentru a deveni elevii lor.” După cum profesorul Cowell remarcă pe bună dreptate, *Upanishadele* „respiră un aer total diferit (de cel al altor scrieri *brahmanice*), o libertate de gândire care nu se regăsește în nicio lucrare anterioară, în afara imnurilor propriu-zise din *Rig Veda*”. Al doilea fapt este explicat printr-o tradiție păstrată într-unul din manuscrisele care se referă la viața lui *Buddha*. Se spune aici că *Upanishadele* au fost anexate la *Brahmanele* lor după începutul unei reforme care a condus la exclusivismul sistemului actual de caste la *brahmani*, la câteva secole după invadarea Indiei de către „cei născuți a doua oară”. Ele erau complete la acea epocă și serveau la instruirea *chelașilor*⁵⁴⁴ care se pregăteau pentru Inițiere.

Aceasta a durat atâta vreme cât *Vedele* și *Brahmanele* au rămas în grija *brahmanilor* din temple – nimeni neavând dreptul să le studieze sau

543 ... *Vedele* au două semnificații distincte: una exprimată de sensul literal al cuvintelor, cealaltă indicată prin măsură și *svara* (intonație) care sunt ... ca viața *Vedelor*... Este de la sine înțeles că savanții *panditi* și filologii neagă faptul că *svara* ar avea câtuși de puțin de-a face cu filozofia sau cu vechile doctrine ezoterice, dar misteriosul raport care există între *svara* și lumină este unul dintre cele mai profunde secrete.

544 Discipoli.

măcar să le citească, în afara castei sacre. Apoi a venit *Gautama*, prințul din *Kapilavastu*. După ce a deprins în totalitate Înțelepciunea brahmanică din *Rahasya* sau *Upanishade* și după ce a văzut că învățăturile ei difereau foarte puțin sau deloc de cele ale „Maeștrilor Vieții” care locuiau pe culmile înzăpezite ale Munților Himalaya⁵⁴⁵, discipolul *brahmanilor*, indignat de faptul că Înțelepciunea Sacră era ținută ascunsă de toată lumea în afară de *brahmani*, a hotărât să o răspândească pentru a salva întreaga lume. Atunci *brahmanii*, văzând că înțelepciunea lor ocultă și cunoașterea lor sfântă urmau să cadă în mâinile *mlechchașilor*, au scurtat textele *Upanishadelor*, care conțineau anterior de trei ori mai multe materiale decât *Vedele* și *Brahmanele* împreună, fără a schimba totuși nici măcar un cuvânt din aceste texte. Ei au desprins pur și simplu din manuscris părțile cele mai importante, cele care conțineau adevărurile ultime referitoare la Misterul ființei. Cheia codului secret al *brahmanilor* a rămas de atunci doar în mâinile Inițiaților, și *brahmanii* au putut astfel să nege în mod public corectarea învățăturii lui *Buddha*, făcând apel la *Upanishadele* lor, din care scosese definitiv adevărurile cele mai importante. Aceasta este tradiția ezoterică în ținuturile de dincolo de Himalaya.

Shri Shankaracharya, cel mai mare Inițiat din toate timpurile, a scris mai multe *Bhashya* (comentarii) la *Upanishade*. Dar tratatele sale originale, după cum era de așteptat, nu au căzut încă în mâinile filistinilor, ci sunt păstrate cu sfințenie în mănăstirile sale (*matams*). Și există motive chiar mai întemeiate să credem că inestimabilele *Bhashya*-uri despre Doctrina Ezoterică, scrise de cel mai eminent interpret al lor, vor rămâne încă multe

545 Numiți și „Fiii Înțelepciunii” și ai „Ceții de Foc” în analele chineze. Se spune despre *Si-dzang* (Tibet), în manuscrisele bibliotecii sacre din provincia *Fo-Kien*, că ar fi fost cel mai mare centru de cunoaștere ocultă din timpuri imemorabile, cu multe secole înainte de *Buddha*. Se spune că împăratul *Yu* „cel Mare” (2207 î.C.), care a fost un mistic pios și un mare Inițiat, și-a dobândit cunoașterea de la „Marii maeștri ai munților înzăpeziți” ai *Sidzangului*.

secole de acum încolo o literă moartă pentru majoritatea hindușilor, cu excepția *brahmanilor Smartavas*. Această sectă, fondată de *Shankaracharya* și încă foarte puternică în India de Sud, este în prezent aproape singura care pregătește studenți și care și-a păstrat destulă cunoaștere pentru a înțelege litera moartă a *Bhashya*-urilor. Mi s-a spus că aceasta se datorează faptului că ei sunt singurii care au drept conducători adevărați Inițiați în *matham*-urile lor, ca, de exemplu, în cel din *Shringagiri*, în *Mysore*, în *Ghat-ii* Occidentali. Pe de altă parte, nu există, în această castă atât de disperat de exclusivistă, nicio altă sectă care să fie mai exclusivistă ca cea a *Smarta*-ei, iar reticența discipolilor săi de a spune ce știu despre științele oculte și despre Doctrina Ezoterică nu este egalată decât de orgoliul și erudiția lor.

Astfel, autoarea prezentei lucrări trebuie să fie dinainte pregătită să-și vadă afirmațiile expuse în această lucrare întâmpinate cu o vie opoziție sau chiar respinse. Aceasta nu înseamnă că avem pretenții de infailibilitate sau de perfectă exactitate a fiecărui detaliu din ceea ce a fost scris aici. Faptele sunt fapte, și ele nu pot fi negate. Dar dacă, datorită dificultăților intrinseci ale subiectelor tratate și a insurmontabilei neputințe a limbii engleze, ca de altfel a tuturor celorlalte limbi europene, de a exprima anumite idei, autoarea nu reușește să dea întotdeauna explicațiilor sale cea mai bună și mai clară formă, nu este mai puțin adevărat că ea a făcut tot ce se putea face în aceste circumstanțe defavorabile și că nu i se poate cere mai mult de atât.

Să facem deci o recapitulare și să arătăm, prin amploarea subiectelor expuse, cât de greu, dacă nu imposibil, este să le tratăm așa cum se cuvine.

1. Doctrina Secretă este Înțelepciunea acumulată de milenii; chiar și numai Cosmogonia sa este sistemul cel mai prodigios și mai elaborat care este actualmente cunoscut, chiar și sub forma voalată a exoterismului *Puranelor*. Dar puterea misterioasă a simbolismului ocult este atât de mare, încât faptele pe care nenumărate generații de clarvăzători inițiați

și de profeți consacrați s-au ocupat să le coordoneze, să le înscrie și să le explice, în timpul uluitoarelor serii ale progresului evolutiv, sunt toate înregistrate în câteva pagini de glife și de semne geometrice. Privirea scânteietoare a acestor clarvăzători a pătruns chiar în inima materiei și a descoperit sufletul lucrurilor, acolo unde un observator profan obișnuit, oricât de instruit ar fi fost, nu ar fi zărit decât urzeala exterioară a formei. Dar știința modernă nu crede în „sufletul lucrurilor” și, prin urmare, va respinge întregul sistem al Cosmogoniei antice. Este inutil să spunem că respectivul sistem nu este produsul imaginației unuia sau mai multor indivizi izolați; el este constituit pe baza mărturiilor păstrate de la mii de generații de clarvăzători, ale căror experiențe certifică și verifică tradițiile transmise oral ale diverselor popoare antice, referitoare la învățăturile unor Ființe superioare foarte elevate, care au vegheat asupra copilăriei umanității. Trebuie să adăugăm că timp de multe secole, „Înțelepții” celei de-a Cincea Rase – înțelepți care făceau parte din grupul celor salvați și cruțați de ultimul cataclism, care a inclus și modificarea continentelor – și-au petrecut viețile învățând ei înșiși, și nu învățându-i pe alții. Cum au procedat? Răspunsul este următorul: controlând, punând la încercare, verificând, în fiecare domeniu al Naturii, tradițiile trecutului, cu ajutorul viziunilor independente ale marilor Adepți, adică ale unor oameni care și-au dezvoltat și perfecționat organismele fizice, mentale, psihice și spirituale în cel mai înalt grad posibil.

Ceea ce văzuse un Adept nu era niciodată acceptat înainte de a fi controlat și confirmat prin ceea ce văzuseră alți Adepți, în condiții de natură să constituie o mărturie independentă – și aceasta în secole de experiență.

2. Legea fundamentală a acestui sistem, punctul central de unde totul pornește, în jurul căruia și către care totul gravitează și pe care se sprijină întreaga sa filozofie, este SUBSTANȚA-PRINCIPIU, Unică, Omogenă și Dumnezeiască, Unica Cauză-Radică.

... Unii, ale căror lămpi străluceau de o lumină mai intensă, au fost conduși, din cauză în cauză, până la sursa însăși a Naturii, și au recunoscut că trebuie să existe un Principiu primordial...

Îl numim „Substanța-Principiu”, căci el devine „Substanță” pe planul Universului manifestat, și nu este decât o simplă Iluzie atât timp cât rămâne un „Principiu” în spațiul abstract vizibil și invizibil, fără început și fără sfârșit. Este Realitatea omniprezentă impersonală, pentru că ea conține totul și toate lucrurile. *Impersonalitatea este concepția fundamentală a Sistemului*. Ea este latentă în fiecare atom al Universului; ea este Universul însuși⁵⁴⁶.

3. Universul este manifestarea periodică a acestei misterioase Esențe Absolute. Însă a o numi „Esență” înseamnă a păcătui împotriva spiritului însuși al filozofiei. Căci deși acest substantiv ar putea proveni din verbul *esse*, care înseamnă „a fi”, totuși, ACELA nu poate fi asimilat unei „ființe” oarecare, pe care ar putea-o concepe intelectul uman. O descriem mai bine spunând că ACELA nu este nici Materie, nici Spirit, ci ambele în același timp. *Parabrahman* și *Mulaprakriti* sunt în realitate Unul, și totuși ei sunt Doi în concepția universală a Manifestatului, chiar și în cea a *Logosului* Unic, prima sa „Manifestare”, căreia, după cum dovedește eruditul conferențiar al *Notelor despre Bhagavad Gita*, Ea îi apare, din punct de vedere obiectiv, ca *Mulaprakriti*, și nu ca *Parabrahman*, ca Voalul Său, și nu ca Unica Realitate ascunsă în spatele Lui și care este necondiționată și absolută.

4. Universul, împreună cu tot ce conține este numit *Maya*, pentru că totul este temporar în el, de la viața efemeră a unui licurici și până la cea a Soarelui. Comparat cu eterna imutabilitate a Unicului și cu invariabilitatea acestui Principiu, Universul, cu formele sale efemere și mereu schimbătoare, nu poate valora, în mintea unui filozof, mai mult

decât un foc de paie. Totuși, Universul este cât se poate de real pentru ființele conștiente care îl locuiesc și care sunt tot atât de puțin reale ca și el.

5. Totul în Univers, în toate regnurile, este conștient, adică este dotat cu o conștiință care îi este specifică, pe propriul său nivel de percepție. Noi, oamenii, trebuie să ne dăm seama că, dacă nu percepem niciun semn de conștiință pe care să îl putem recunoaște ca atare la pietre, de exemplu, acesta nu este un motiv pentru a spune că în ele nu există conștiință. Nu există materie „moartă” sau „oarbă”, după cum nu există nici Lege „oarbă” sau „inconștientă”. Acestea nu își găsesc locul în concepțiile filozofiei oculte, căci ea nu se limitează niciodată la aparențele exterioare și pentru ea esențele *noumenale* au mai multă realitate decât contrapărțile lor obiective. Ea seamănă astfel cu sistemul nominaliștilor din Evul Mediu, pentru care aspectele universale erau realități, iar cele particulare nu existau decât în mod nominal și doar în imaginația omenească.

6. Universul este elaborat și ghidat din interior către exterior. Ceea ce este jos este precum ceea ce este sus, ceea ce este pe Pământ este precum ceea ce este în Cer, iar omul, Microcosmos și copie miniaturală a Macrocosmosului, este martorul viu al acestei Legi Universale și a modului ei de acțiune. Vedem că fiecare mișcare, fiecare acțiune sau gest exterior, fie că este voluntar sau mașinal, fie că este organic sau mental, este produs și precedat de o senzație sau emoție internă, voință sau volițiune, gândire sau inteligență. Știm că nicio mișcare sau schimbare exterioară, atunci când este normală, nu se poate produce în corpul exterior al omului fără a fi provocată de un impuls exterior dat de una din cele trei funcții despre care am vorbit; la fel stau lucrurile și în cazul Universului exterior, sau manifestat. Întregul Cosmos este ghidat, controlat și animat de o serie aproape infinită de Ierarhii de Ființe sensibile, fiecare având o misiune de îndeplinit și care – oricum le-am numi, *Dhyani-Chohani* sau Îngeri – sunt „Mesageri” doar în sensul că sunt agenții Legilor Karmice și Cosmice. Ei variază la infinit în ceea ce privește gradul de conștiință și inteligență, și

⁵⁴⁶ A se vedea Secțiunea a 3-a, *Substanță Primordială și Gândire Dumnezeuască*.

a le numi pe toate *spirite pure*, fără niciunul din amestecurile terestre „pe care timpul are obiceiul să le facă prada lui”, înseamnă pur și simplu să ne permitem o fantezie poetică. Într-adevăr, fiecare dintre aceste ființe a fost un om în *Manvantara*⁵⁴⁷ precedentă, sau se pregătește să devină om în *Manvantara* actuală sau într-o *Manvantara* viitoare. Ele sunt *oameni perfecți* atunci când nu sunt *oameni în devenire*, și în sferele lor superioare și mai puțin materiale ele nu diferă, din punct de vedere moral, de ființele umane pământești decât prin faptul că nu posedă sentimentul personalității și al naturii emoționale umane – două caracteristici pur pământești. Primii, sau cei „perfecti”, s-au eliberat de aceste sentimente, pentru că: (a) nu mai au un corp fizic – acea greutate care amortește întotdeauna Sufletul – și (b) pentru că, datorită faptului că elementul pur spiritual este lăsat neîngrădit și mai liber, ei sunt mai puțin influențați de *Maya* decât ar putea fi vreodată Omul, în afară de cazul în care acesta este un Inițiat, adică o ființă capabilă să-și păstreze cele două personalități – pe cea spirituală și pe cea fizică – în întregime separate. Monadele născânde, care nu au avut niciodată un corp pământesc, nu pot manifesta niciun sentiment de personalitate sau de egoism. Întrucât ceea ce înțelegem prin „personalitate” este o limitare și o relație, sau după cum se exprimă Coleridge, „o individualitate existând prin ea însăși, dar având o natură drept bază”, cuvântul nu se poate, firește, aplica la entități non-umane; așa cum a fost întotdeauna constatat de către generații întregi de clarvăzători, niciuna dintre aceste Ființe, superioare sau inferioare, nu are individualitate și nici personalitate; ca Entități separate, ele nu au o individualitate în sensul pe care îl dă acestui cuvânt un om care spune: „Eu sunt eu însumi și nimeni altul”; altfel spus, ei nu sunt conștienți de o separativitate distinctă, ca cea care există pentru oamenii și lucrurile de pe Pământ. Individualitatea este caracteristica Ierarhiilor lor, și nu a unităților din cadrul acestora, iar aceste

547 Ciclul.

caracteristici variază doar în funcție de rangul pe care îl are planul căruia îi aparțin aceste Ierarhii; cu cât ele se apropie de regiunea Omogenității și a Unicului Dumnezeu, cu atât această individualitate este mai pură și mai puțin accentuată în Ierarhie. Ele sunt finite în toate aspectele, în afară de cele care privesc principiile lor superioare – Scânteile nemuritoare care reflectă Flacăra Dumnezeiască Universală, individualizată și separată doar pe sferele Iluziei, printr-o diferențiere la fel de iluzorie ca și restul. Ele sunt „Ființe Vii” pentru că sunt niște curenți proiectați din Viața Absolută pe ecranul cosmic al Iluziei, ființe în care viața nu se poate stinge înainte ca focul ignoranței să se fi stins la cei care au sentimentul acestor „Vieți”. Fiind născuți sub influența însuflețitoare a Razei Necreate, reflexie a marelui Soare Central care strălucește pe malurile râului Vieții, la ei Principiul Interior aparține Apelor Nemuririi, în timp ce veșmântul diferențiat este la fel de perisabil ca și trupul omului. De aceea, Young avea dreptate când spunea:

„Îngerii sunt oameni de un ordin superior...”

și nu mai mult decât ei. Ei nu sunt nici „Îngeri miloși”, nici „Îngeri protectori”, după cum nu sunt nici „Precursori ai Celui Preaînalt” și cu atât mai puțin „Mesagerii Măniei” vreunui Dumnezeu, după cum au fost ei zămisliti de imaginația omului. A le solicita sprijinul este la fel de irațional ca a crede că le putem obține protecția prin anumite ofrande, căci ei sunt, la fel ca și omul însuși, sclavii și creaturile imuabilei Legi Karmice și Cosmice. Motivul este evident. Neposedând niciun element de personalitate în esența lor, ei nu pot avea niciuna din calitățile personale pe care oamenii le atribuie, în religiile exoterice, Dumnezeului lor antropomorf, Dumnezeu gelos și exclusivist, care se bucură și se mânie, căruia îi plac sacrificiile și care dovedește mai mult despotism și vanitate decât cel mai smintit dintre oameni. Omul, fiind alcătuit din esențele

tuturor acestor ierarhii celeste, poate reuși, tocmai prin aceasta, să devină superior, dintr-un anumit punct de vedere, unei Ierarhii, sau uneia dintre aceste Clase, sau chiar mai multora. Se spune că „omul nu-și poate nici atrage favoarea zeilor și nici nu le poate comanda”. Dar înfrânându-și personalitatea inferioară și ajungând astfel la deplina cunoaștere a non-separativității dintre Sinele său Superior și Unicul Sine Absolut, omul poate, chiar în timpul vieții sale pământești, să devină ca „Unul dintre noi”. Astfel, mâncând fructul cunoașterii, care împrăstie ignoranța, omul devine ca unul dintre *Elohim* sau *Dhyanis* și, odată ajuns pe planul lor, spiritul de solidaritate și de perfectă armonie care domnește în toată Ierarhia se va extinde în mod necesar și asupra lui și îl va proteja în toate aspectele.

Principala dificultate care îi împiedică pe oamenii de știință să creadă în spiritele dumnezeiești, precum și în cele ale naturii, este materialismul lor. Obstacolul major care împiedică Spiritul să creadă în toate aceste spirite, în timp ce își păstrează o credință oarbă în „spiritele” morților, este ignoranța generală a oamenilor – cu excepția câtorva ocultști și cabaliști – în ceea ce privește esența și natura adevărată a Materiei. De acceptarea sau respingerea teoriei *Unității Totului în Natură, în Esența sa ultimă*, depinde în principal credința sau necredința referitoare la existența, în jurul nostru, a altor ființe conștiente, în afară de spiritele morților. Cercetătorul trebuie să se bazeze pe înțelegerea corectă a evoluției primordiale a Spiritului-Materie și a Esenței sale reale pentru ca mintea sa să poată elucida aspectele legate de Cosmogonia Ocultă și pentru a găsi singurul indiciu după care își poate ghida studiile ulterioare.

Într-adevăr, după cum am arătat mai devreme, fiecare așa-zis spirit este *fie un om dezîncarnat, fie un viitor om*. De la arhanghelul cel mai elevat (*Dhyan-Chohan*) și până la ultimul constructor conștient (clasa inferioară de entități spirituale), toți sunt *oameni* care au trăit cu multă vreme în urmă, în alte *Manvantare*, pe această planetă sau pe altele, după

cum *Elementalii* inferiori, semi-inteligenți și cei lipsiți de inteligență, sunt cu toții *viitori* oameni. Simplul fapt că un spirit este înzestrat cu inteligență este pentru ocultist o dovadă că el a fost un *om* și că și-a dobândit cunoașterea și inteligența parcurgând ciclul uman. Nu există, în Univers, decât o singură Omnisciență și Inteligență indivizibilă și absolută, și ea vibrează prin fiecare atom și în fiecare punct infinitesimal al întregului Cosmos, al Cosmosului care nu are limite și care este numit SPAȚIU – considerat în mod independent de tot ceea ce este conținut în el. Dar prima diferențiere a *reflexiei* sale în Lumea Manifestată este pur spirituală, iar ființele care sunt generate în ea nu sunt înzestrate cu o conștiință, așa cum o înțelegem noi. Ele nu pot poseda o conștiință sau o inteligență omenească înainte de a o dobândi în mod personal și individual. Acesta este, poate, un mister, dar este totuși un fapt stabilit în Filozofia Ezoterică – și chiar unul foarte evident.

Întreaga ordine a Naturii este dovada unui mers evolutiv către o *viață superioară*. Există un plan în acțiunea forțelor în aparență oarbe. Întregul proces al evoluției, cu adaptările sale fără sfârșit, este o dovadă a acestui fapt. Legile imuabile care suprimă speciile slabe pentru a face loc celor puternice și care asigură „supraviețuirea celor mai apti”, deși crude în acțiunea lor imediată, tind toate către marele scop. Însuși faptul că adaptările au loc, că cei mai apti supraviețuiesc în lupta lor pentru existență, dovedește că ceea ce numim „Natura inconștientă”⁵⁴⁸ este, în realitate, un ansamblu de forțe mânuite de forțe semi-inteligente (*Elementali*), dirijate de Înalte Spirite Planetare (*Dhyan-Chohani*), al căror ansamblu formează CUVÂNTUL manifestat al *Logosului* Nemanifestat și constituie, în același timp, Mentalul Universului și Legea sa imuabilă.

548 Într-adevăr, Natura, privită în sensul său abstract, nu poate fi „inconștientă”, deoarece ea este emanația Conștiinței ABSOLUTE și, prin urmare, unul din aspectele ei pe planul manifestat. Care este omul atât de necugetat care să le refuze vegetației și chiar minerelelor o conștiință a lor, proprie? El ar putea spune cel mult că această conștiință este dincolo de înțelegerea lui.

Filozofia Exoterică a imprimat în gândirea noastră trei reprezentări ale Universului, sub trei aspecte distincte: cel PRE-EXISTENT, provenit din cel VEȘNIC-EXISTENT și FENOMENALUL – lumea iluziei, reflexia și umbra sa. În timpul marelui mister și al mării drame a vieții cunoscute sub numele de *Manvantara*, Cosmosul real seamănă cu niște obiecte plasate în spatele unui ecran alb, pe care se proiectează umbrele acestor obiecte. Personajele, la fel ca și lucrurile, rămân invizibile, în timp ce firele conducătoare ale evoluției sunt mânuite de mâini invizibile. Oamenii și lucrurile nu sunt deci altceva decât reflexiile pe un fundal alb al realităților ascunse în spatele capcanelor *Mahamaye*, ale Marii Iluzii. Acest lucru a fost afirmat în toate filozofiile și în toate religiile, atât în cele *antediluviane*, cât și în cele *postdiluviane*, atât în India, cât și în Caldeea, atât de către înțelepții chinezi, cât și de către cei greci. În primele țări, aceste trei Universuri au fost simbolizate în învățăturile exoterice prin cele trei Trinități care emană din Germenele central etern și care formează împreună cu el o Unitate Supremă: Triada *inițială*, Triada *manifestată* și Triada *creatoare*, sau cele Trei în Una. Ultima nu este, în expresia ei concretă, decât un simbol al primelor două, care sunt *ideale*. Prin urmare, filozofia ezoterică trece cu vederea necesitatea acestei concepții pur metafizice, și nu numește Veșnic-Existent decât primul Univers. Aceasta este părerea tuturor celor șase mari școli indiene de filozofie⁵⁴⁹ – a celor șase principii ale acestui corp-unitate al Înțelepciunii, în cadrul căruia Gnoza, Cunoașterea *ascunsă*, este cel de-al șaptelea.

Autoarea speră că oricât de superficial ar fi fost elaborate comentariile celor Șapte STANȚE, ceea ce a fost prezentat în această parte cosmogonică a lucrării este suficient pentru a arăta că învățăturile antice sunt în mod evident *mai științifice* (în sensul modern al cuvântului) decât oricare altă Scriere antică, privită în aspectul său exoteric. Totuși, întrucât această

lucrare, după cum am mai spus, *ascunde cu mult mai mult decât oferă*, îl invităm pe cercetător să-și folosească propria intuiție. Sarcina noastră principală este în primul rând aceea de a elucida ceea ce a fost deja prezentat, uneori într-un mod foarte incorect, spre profundul nostru regret; în al doilea rând, sarcina noastră este aceea de a suplini cunoașterea despre care am vorbit doar cu jumătăți de cuvinte, în mod aluziv – oriunde și oricând acest lucru este posibil – prin date suplimentare; și, în sfârșit, avem sarcina de a ne apăra doctrinele împotriva atacurilor prea puternice ale sectarismului modern, în special ale materialismului recent, prea adesea calificat în mod greșit drept știință, când de fapt cuvintele „savante” și „semi-savante” sunt singurele care ar trebui să poarte responsabilitatea tonelor de teorii ilogice prezentate lumii. În ignoranța sa, publicul, care acceptă orbește tot ceea ce provine de la „autorități” și în același timp crede de datoria lui să considere orice afirmație care provine de la un om de știință ca fiind un fapt dovedit – așadar publicul a învățat să-și bată joc de tot ce provine din surse „păgâne”. Prin urmare, deoarece savanții materialişti nu pot fi combătuți decât cu propriile lor arme – cele ale controverselor și ale discuției – am adăugat la fiecare volum un *Apendice*, în care sunt evidențiate datele respective și unde se arată cât de mult se pot înșela chiar și marile autorități. Credem că putem face aceasta într-un mod eficient reliefând punctele slabe ale oponenților noștri și semnalând incorectitudinea prea frecventelor lor sofisme, care sunt considerate afirmații ale științei. Noi suntem de partea lui Hermes și a „Înțelepciunii” sale, în caracterul ei universal, în timp ce ei sunt de partea lui Aristotel, ca adversari ai intuiției și ai experienței Îngerilor, imaginându-și că Adevărul aparține exclusiv lumii occidentale. De aici dezacordul. După cum spune Hermes: „Cunoașterea diferă mult de rațiune, căci aceasta tinde către lucrurile care se înalță deasupra ei, dar cunoașterea este scopul rațiunii – adică al iluziei creierului nostru fizic și al intelectului său, evidențiind astfel contrastul care există între cunoașterea dobândită în mod greoi de

549 *Nyaya-Vaisheshika, Samkhya, Yoga, Mimamsa, Vedanta.*

către simțuri și Minte (*Manas*) pe de o parte și omnisciența intuitivă a Sufletului Spiritual Dumnezeiesc (*Buddhi*) pe de altă parte.

Oricare ar fi soarta rezervată acestei lucrări într-un viitor îndepărtat, sperăm cel puțin că am dovedit următoarele:

1. Doctrina Secretă nu afirmă ateismul, în afară de sensul pe care îl implică cuvântul sanscrit *Nastiska*, respingerea *idolilor*. În acest sens orice ocultist este un *Nastiska*.

2. Ea admite un *Logos*, sau un „Creator” Colectiv al Universului, un *Demi-urgos* (Demiurg) în sensul folosit atunci când vorbim despre un „Arhitect” ca despre „Creatorul” unui edificiu, deși acest „Arhitect” nu a atins niciodată nici măcar o piatră, ci după ce a trasat planul, a lăsat toată munca în mâinile zidarilor. În cazul nostru, planul a fost dat de Ideea Universală, iar munca de construcție a fost lăsată în seama Legiunilor de Puteri și de Forțe inteligente. Dar acest Demiurg nu este o Divinitate *personală* – adică un Dumnezeu *extra-cosmic* imperfect, ci doar ansamblul de *Dhyan-Chohani* și de alte Forțe.

3. *Dhyan-Chohanii* au un dublu caracter, deoarece sunt compuși din (a) *Energia brută*, irațională, inerentă Materiei și (b) sufletul inteligent sau Conștiința cosmică care dirijează și ghidează această energie și care este *Gândirea Dhyan-Chohanică reflectând Ideea Mentalului Universal*. Aceasta are drept rezultat o serie perpetuă de manifestări fizice și de efecte morale pe Pământ în timpul perioadelor *manvantarice*, totul fiind supus karmei. Întrucât acest proces nu este întotdeauna perfect, și oricât de numeroase ar fi dovezile care lasă să se întrevadă existența unei Inteligențe diriguitoare ascunse în spatele vălului, el are totuși și anumite lacune și defecte și ajunge chiar foarte adesea la insuccese evidente – rezultă că nici Legiunea colectivă (Demiurgul) și nici vreuna din Puterile active, luate individual, nu merită onoruri și un cult dumnezeiesc. Toate au, totuși, dreptul la un recunoscător respect din partea Umanității, și omul

ar trebui să se străduiască întotdeauna să ajute evoluția dumnezeiască a IDEILOR, devenind, în măsura posibilităților sale, un *colaborator al Naturii*, în sarcina ei ciclică. Singur, incognoscibilul *Karana*, *Cauza fără Căuză* a tuturor cauzelor, ar trebui să-și aibă sanctuarul și altarul pe terenul sacru și în veci inviolabil al inimii noastre – invizibil, intangibil, nementionat, în afară de „vocea încă slabă” a conștiinței noastre spirituale. Cei care îl adoră ar trebui să o facă în tăcere și în solitudinea sfințită a sufletelor⁵⁵⁰ lor, făcând din Spiritul lor singurul intermediar dintre ei și Spiritul Universal, din acțiunile lor bune singurii preoți și din intențiile lor păcătoase singurele victime sacrificate, vizibile și obiective, oferite *Prezenței*.

4. Materia este Veșnică. Ea este *Upadhi*, sau Baza Fizică, pe care o folosește Mentalul Universal, Unic și Infinit, pentru a-și clădi pe ea ideile. De aceea, ezoteriștii susțin că nu există materie anorganică sau „moartă” în Natură, distincția pe care o stabilește știința între cele două fiind pe cât de puțin fundamentată, pe atât de arbitrară și lipsită de logică.

550 „Atunci când te rogi, să nu fii ca ipocriții... ci intră în camera ta interioară și după ce ai închis ușa, roagă-te Tatălui tau *care este în secret*”, (*Matei*, VI, 5-6). Tatăl nostru este în noi în secret, este cel de-al Șaptelea Principiu al nostru, care se află în „Cămara interioară” a percepției sufletului nostru. „Împărăția lui Dumnezeu” și a Cerului este în noi, spune Iisus, și nu în afară. De ce sunt creștinii atât de orbi în ceea ce privește semnificația evidentă a acestor cuvinte pline de înțelepciune, pe care se complac să le repete mașinal?

Orice ar putea crede știința – și știința *exactă* este o persoană fluctuantă, după cum știm cu toții din experiență – ocultismul știe și afirmă contrariul, așa cum a făcut-o din timpuri imemorabile, de la Manu și Hermes până la Paracelsus și succesorii săi. Hermes Trismegistos, Cel de Trei ori Mare, spune:

„O, fiul meu, materia *devine*; odinioară ea *a fost*, căci materia este vehiculul devenirii. Devenirea este modul de activitate al Zeului necreat și care prevede. Fiind înzestrată cu germenele devenirii, materia (obiectivă) este născută, căci forța creatoare o modelează după formele ideale. Materia încă negenerată nu avea formă: ea *devine* atunci când este pusă în acțiune.”⁵⁵¹

551 *Fecioara Lumii*, pp. 134-135. A se vedea *Hermes Trismegistos*, tradus în limba franceză de Louis Menard, Paris, Didier, a doua ediție, 1867 (cartea a IV-a, cap. VIII, p. 250).

[Regretata dr. Anna Kingsford, excelentă traducătoare și compilatoare a *Fragmentelor Hermetice* spunea într-o notă de subsol:

„Doctorul Menard ne atrage atenția că în limba greacă, același cuvânt înseamnă atât *a se naște*, cât și *a deveni*. Ideea este că materia din care este compusă lumea este eternă în esența sa și că înainte de creație sau de «devenire», ea se află într-o condiție pasivă sau imobilă. De aceea ea «a fost» înainte de a fi pusă în acțiune; acum ea «devine», adică este mobilă și progresivă.”

Și ea adaugă că doctrina pur *vedantică* a filozofiei *hermetice* ne învață următoarele:

„Creația este, prin urmare, perioada de activitate (*Manvantara*) lui Dumnezeu (după gândirea hermetică), sau a materiei (după concepția vedantică), care are două aspecte – Activitatea sau Existența, Dumnezeu exprimat (*Deus explicitus*) și Existența Pasivă (*Pralaya*), Dumnezeu resorbit (*Deus implicitus*). Cele două lumi sunt perfecte și complete, așa cum sunt pentru om starea de veghe și cea de somn. Filozoful german Fichte descria Ființa (*Sein*) ca fiind Unicul pe care nu îl cunoaștem decât prin existența sa (*Dasein*), în calitate de Multiplu. Acest mod de a vedea este pur hermetic. *Formele Ideale* ... sunt ideile arhetipale sau formatoare ale neoplatonicienilor, concepțiile eterne și subiective ale lucrurilor care există în Mintea Dumnezeiască înaintea *creației* sau a devenirii.”

Sau, ca în filozofia lui Paracelsus:

„Totul este produsul unui singur efort creator universal... Nu există nimic mort în Natură. Totul este organism și este viu și de aceea întreaga lume pare a fi un organism viu.”⁵⁵²

552 *Paracelsus*, Franz Hartmann, M.D. p. 144, edit. 1887.

5. Universul a fost creat după planul său ideal, ținut în timpul Eternității în Inconștiența a ceea ce *vedanticii* numesc *Parabrahman*. Această idee este practic identică cu concluziile celei mai înalte filozofii occidentale, „Ideile înăscute, eterne și pre-existente” ale lui Platon, acum reluate de Von Hartmann. „Incognoscibilul” lui Herbert Spencer nu seamănă decât vag cu această Realitate transcendentă în care cred ocultiștii și adesea nu pare a fi altceva decât personificarea unei „forțe ascunse în spatele fenomenelor” – o energie infinită și eternă de la care totul provine, în timp ce autorul *Filozofiei Inconștientului* ajunge (doar în această privință) cât de aproape poate ajunge un om muritor de soluția marelui Mister. În filozofia antică, precum și în cea a Evului Mediu, rari au fost cei care au îndrăznit să se apropie de acest subiect, sau chiar să îl menționeze. Paracelsus vorbește despre el prin intermediul inferenței, și ideile sale sunt admirabil sintetizate de către doctorul F. Hartmann, M.S.T., în lucrarea sa *Paracelsus*, pe care am citat-o mai sus.

Toți cabaliștii creștini înțelegeau bine ideea-rădăcină a Orientului. Puterea activă, „Mișcarea Perpetuă a marelui Suflu”, nu trezește Cosmosul decât în zorii fiecărei noi Perioade, punându-l în mișcare cu ajutorul celor două forțe contrare (forța centripetă și forța centrifugă), care sunt masculină și feminină, pozitivă și negativă, fizică și spirituală, care formează împreună Forța Primordială Unică și o fac astfel obiectivă pe planul Iluziei. Altfel spus, această dublă mișcare transportă Cosmosul de pe planul Idealului etern în cel al manifestării finite, sau din planul *noumenal* în planul fenomenal. Tot ceea ce este, a fost și va fi, EXISTĂ veșnic, chiar și nenumăratele forme, care nu sunt finite și perisabile decât în aspectul lor obiectiv, și nu în cel ideal. Ele au existat ca idei în eternitate, și atunci când vor dispărea, ele vor continua să existe ca reflexii. [Ocultismul ne învață că nicio formă nu poate fi dată vreunui lucru de către Natură sau de către om, fără ca tiparul ideal al acelui lucru să existe deja pe planul subiectiv: că nicio formă sau aspect nu poate intra în conștiința omului

sau evolua în imaginația lui fără a exista deja în stare de prototip, sau cel puțin aproximativ.] Nici forma omului, nici cea a vreunui animal, a vreunei plante sau a vreunei pietre nu au fost vreodată „create”, și doar pe planul nostru ele au început să „devină”, adică să se obiectiveze în materialitatea lor actuală, sau să se răspândească *dinăuntru* către în afară, de la esența cea mai sublimată și mai suprasenzorială până la aparența ei cea mai grosieră. Prin urmare, formele noastre umane au existat în eternitate ca prototipuri astrale sau eterate; pe aceste modele, Ființele Spirituale, sau Zeii, a căror datorie era aceea de a le aduce la existența obiectivă și la viața pământească, au manifestat formele protoplasmice ale eurilor viitoare din propria lor esență. După care, de îndată ce această *Upadhi* umană, sau această matrice care servea drept bază, a fost gata, Forțele terestre naturale au început să lucreze asupra acestor matrice supersenzoriale care conțineau, în afară de propriul lor element, pe cele ale tuturor formelor vegetale trecute și a tuturor formelor animale viitoare ale acestui Glob. Astfel, „coaja” exterioară a omului a trecut prin toate corpurile vegetale și animale înainte de a îmbrăca forma umană. Dar întrucât vom descrie toate acestea în detaliu în comentariile volumelor al III-lea și al IV-lea, nu este necesar să insistăm acum mai mult asupra acestui subiect.

După filozofia hermetico-cabalistă a lui Paracelsus, *Yliaster* – strămoșul *Protilului* nou-născut introdus de dl Crookes în chimie – sau *Protomateria* primordială este cea care a făcut să apară Cosmosul din propriul său sân.

Atunci creația [evoluția] a avut loc, *Yliaster* s-a divizat; el s-a topit, s-a descompus și a făcut să răsară, ca să spunem așa, din propriul său sân [din interior] *Ideosul* sau Haosul (*Misterium Magnum*, *Iliados*, *Limbus Major* sau *Materia Primordială*). Această Esență Primordială este de o natură monistă și se manifestă nu numai ca activitate vitală, adică ca o forță spirituală, o putere invizibilă, incomprehensibilă și

indescriptibilă, ci și ca materie vitală din care este compusă substanța ființelor vii. În acest *Limbus* sau *Ideos* de materie primordială ... singura matrice a tuturor lucrurilor create este conținută substanța tuturor lucrurilor. Anticii o descriau ca fiind Haosul... de unde a apărut Macrocosmosul, apoi, prin diviziune și evoluție, în *Mysteria Specialia*⁵⁵³, a apărut fiecare ființă distinctă. Toate lucrurile și toate substanțele elementare erau conținute aici *in potentia*, dar nu *in actu* [în potențial, dar nu în fapt]⁵⁵⁴.

Aceasta îl conduce pe traducător, doctorul Hartmann, să remarce pe bună dreptate că se pare că Paracelsus a devansat cu trei secole descoperirea modernă a „potențialității materiei”.

Magnus Limbus, sau *Yliasterul* lui Paracelsus nu este altul decât vechiul nostru prieten „Tatăl-Mamă” – în interior, înainte de apariția sa în Spațiu⁵⁵⁵. Este Matricea Universală a Cosmosului, personificată sub dublul aspect al Macrocosmosului și al Microcosmosului, sau al Universului și al Globului nostru⁵⁵⁶, de către *Aditi-Prakriti*, sau Natura spirituală și fizică.

Paracelsus ne explică următoarele:

„*Magnus Limbus* este pepiniera de unde s-au ivit toate creaturile, în același sens în care un copac se poate ivi dintr-o mică sămânță, cu diferența, totuși, că *Marele Limbus* își are originea în Cuvântul lui Dumnezeu, în timp ce *Limbusul*

553 Acest cuvânt este explicat în termenii următori de către doctorul Hartmann, după textele originale ale lui Paracelsus, pe care le avea în față. După acest mare rozicrucian, „*Mysterium* este tot ceea ce este susceptibil să dezvolte un lucru pe care nu-l conține decât în stare de germen. O sămânță este *Mysteriumul* unei plante, un ou este *Mysteriumul* unei păsări vii etc.”

554 Op. cit., pp. 41-42.

555 A se vedea STANȚA a II-a etc.

556 Numai cabaliștii din Evul Mediu, urmând modelul evreilor și al câtorva neoplatonicieni, i-au aplicat omului cuvântul *Microcosmos*. Filozofia antică numea Pământul *Microcosmosul Macrocosmosului* și pe om produsul celor două.

minor (sămânța sau sperma pământească) își are originea în pământ. *Marele Limbus* este sămânța din care au ieșit toate ființele, iar *Micul Limbus* este fiecare ființă finală care reproduce forma lui și care a fost el însuși produs de cel mare. *Micul Limbus* posedă toate calitățile celui mare, în același sens în care un fiu posedă o structură asemănătoare celei a tatălui său... După ce... *Yliaster* s-a dizolvat, *Ares*, puterea divizoare, diferențiată și individualizatoare (*Fohat*, un alt vechi prieten de-al nostru) ... a început să acționeze. Tot ceea ce a fost produs a apărut ca o consecință a separării. Din sânul *Ideosului* au fost extrase elementele Focului, Apei, Aerului și Pământului, a căror naștere, totuși, nu a avut loc într-un mod material, sau prin simplă separare, ci într-un mod spiritual și dinamic (nici măcar prin combinații complexe – de exemplu, amestecul mecanic, opus combinației chimice), la fel cum focul poate izbucni dintr-o piatră, sau un copac poate ieși dintr-o sămânță, deși nu exista, la origine, nici foc în piatră și nici copac în sămânță. „Spiritul este viu și Viața este Spiritul, iar Viața și Spiritul (*Prakriti*, *Purusha*) produc toate lucrurile, dar sunt la modul esențial unul, și nu doi...”

De asemenea, Elementele au fiecare propriul lor *Yliaster*, pentru că toată activitatea materiei, sub toate formele sale, nu este altceva decât o emanație a aceleiași surse. Dar la fel cum din sămânță ies întâi rădăcinile, cu fibrele lor, apoi tulpina cu ramurile și frunzele ei și în sfârșit florile și semințele, la fel, toate ființele s-au născut din elemente și se compun din substanțe elementare care pot da naștere unor alte forme, care posedă caracteristicile părinților⁵⁵⁷ lor. Elementele, în calitatea lor de mame ale tuturor creaturilor, sunt de o natură invizibilă

557 „Această doctrină, predicată acum 300 de ani” – remarcă traducătorul – „este identică cu cea care a revoluționat gândirea modernă, după ce a fost înzestrată cu o formă nouă și a fost elaborată de Darwin. Ea se găsește într-o formă chiar și mai elaborată în filozofia *Samkhya* a lui Kapila.”

și spirituală și au suflete⁵⁵⁸. Ele provin toate din *Mysterium Magnum*.”

Comparați toate acestea cu *Vishnu Purana*:

„Din *Pradhana* [Substanța Primordială] prezidată de suflet (*Kshetrajna*) [spiritul încarnat] provine dezvoltarea inegală [Evoluția] acestor calități... Din marele Principiu (*Mahat*), Inteligența [Universală] (sau Mentalul)... elementele [subtile] și organele de simț își au originea⁵⁵⁹...”

Putem arăta astfel că toate adevărurile fundamentale ale Naturii erau universale în Antichitate și că ideile generale despre Spirit, Materie și Univers, sau despre Dumnezeu, Substanță și Om erau identice. Atunci când studiem cele două filozofii religioase care sunt cele mai vechi de pe Glob, hinduismul și hermetismul, în Scrierile sfinte ale Indiei și Egiptului, identitatea lor este ușor de recunoscut.

Acest lucru devine evident pentru cel care citește ultima versiune tradusă a *Fragmentelor Hermetice* despre care am vorbit mai devreme, lucrare scrisă de dr. Ana Kingsford. Oricât de desfigurate și torturate ar fi ele datorită trecerii prin mâinile sectanților greci și creștini, traducătoarea le-a sesizat cu multă abilitate punctele slabe și a urmărit să le remedieze cu ajutorul unor explicații și a unor note de subsol. Ea spune:

„Crearea lumii vizibile de către «zei lucrători» sau Titani, ca agenți ai unui Dumnezeu suprem⁵⁶⁰, este o idee în întregime hermetică, care poate fi recunoscută în toate sistemele religioase și este în acord cu cercetările științifice moderne [?], care ne

558 Ocultismul Oriental spune că ele sunt ghidate de Ființe Spirituale, lucrători ai Lumilor invizibile și în spatele naturii Oculte, sau a Naturii în *abscondito*.

559 Wilson, I, II, (volumul I, 29-34).

560 Este o expresie frecvent întâlnită în aceste „Fragmente” și cu care nu suntem de acord. *Mentalul Universal* nu este o *Ființă* sau un *Zeu*.

arată peste tot Puterea Dumnezeiască acționând cu ajutorul Forțelor naturale.”

Cităm din aceeași lucrare:

„Această Ființă Universală, care conține totul și care este totul, pune în mișcare sufletul și lumea, tot ceea ce conține Natura. În unitatea multiplă a vieții universale, nenumăratele individualități care se disting prin variațiile lor sunt totuși unite într-un asemenea mod încât toate formează o unitate și toate provin din unitate.”⁵⁶¹

Și un fragment dintr-o altă traducere:

„Dumnezeu nu este o Minte, ci cauza care face ca Mintea să existe; el nu este un spirit, ci cauza care face ca Spiritul să existe; el nu este lumina, ci cauza care face ca Lumina să existe.”⁵⁶²

Aceasta arată clar că *Divinul Pymandru*, oricât de modificat ar fi fost în anumite pasaje, prin „îndulciri” creștine, a fost totuși scris de un filozof, în timp ce majoritatea pretinselor „Fragmente Hermetice” sunt opera unor sectanți păgâni, care aveau tendința să admită existența unei ființe Supreme antropomorfe. Totuși, cele două lucrări sunt ecoul Filozofiei Ezoterice și al *Puranelor* hinduse.

Comparați aceste două invocații, una către „Totul-Suprem” hermetic, cealaltă către „Totul-Suprem” al ultimilor arieni. Un fragment hermetic citat de Suidas spune:

„Te conjur, Cerule, operă sacră a Dumnezeului mare; te conjur, voce a Tatălui, revelată la început, atunci când lumea

561 *The Virgin of The World*, p. 47. *Asclepios sau Inițierea* pt. 1, trad. Menard, cartea a II-a, p. 115.

562 *Divine Pymander*, IX, 64.

universală a fost formată; te conjur prin cuvânt, Fiu unic al Tatălui, care susține toate lucrurile; acordă-mi favoarea ta, acordă-mi favoarea ta.”⁵⁶³

Această invocație este precedată de următoarele cuvinte:

„Astfel, Lumina Ideală exista înaintea Luminii Ideale și Inteligența luminoasă a Inteligenței a existat întotdeauna, iar unitatea sa nu era altceva decât Spiritul învăluind Universul, în afara Căruia nu există nici Dumnezeu, nici Îngeri, și nici vreo altă esență, căci El este Domnul tuturor lucrurilor și Puterea Luminii și totul depinde de El (de Acela) și este în El (în Acela).

Acest pasaj este contrazis de același Trismegistos, căruia i se atribuie următoarele cuvinte:

„A vorbi de Dumnezeu [este] imposibil. Căci corporalul nu poate exprima incorporalul... Ceea ce nu are nici corp, nici aparență, nici formă, nici materie, nu poate fi perceput prin simțuri. Înțeleg, Tatios, înțeleg ceea ce este imposibil de definit – adică Dumnezeu.”⁵⁶⁴

Contradicția dintre cele două pasaje este evidentă și aceasta arată: (a) că *Hermes* era un pseudonim generic folosit de o serie de generații de mistici de toate nuanțele; și (b) că trebuie să manifestăm mult discernământ înainte de a accepta un anumit *Fragment* ca învățătură ezoterică doar pentru motivul că este antic.

Să comparăm acum citatul de mai sus cu o invocație de același fel care se găsește în scripturile hinduse – incontestabil la fel de veche, dacă nu chiar mai veche. În ea, *Parashara*, *Hermesul* arian, îl instruește pe *Maitreya*, *Asclepiosul* indian, și îl invocă pe *Vishnu* sub tripla sa ipostază:

563 *The Virgin of the World*, p. 153 și trad. Menard, cartea a IV-a, cap. VII, p. 281.

564 Op. cit., pp. 135-138, și trad. Menard, cartea a IV-a, cap. X, p. 256.

„Glorie lui *Vishnu*, Imuabilul, Sfântul, Eternul, Supremul, Cel a cărui natură este universală, Atotputernicul, Lui, care este *Hiranyagarba*, *Hari* și *Shankara* (*Brahma*, *Vishnu* și *Shiva*), Creatorul, Menținătorul și Distrugătorul lumii; lui *Vasudeva*, eliberatorul adoratorilor săi, Lui, a cărui esență este în același timp ... unică și multiplă, care este în același timp subtil și corporal, indistinct și distinct; lui *Vishnu*, cauza emancipării finale. Glorie Supremului *Vishnu*, cauză a creației, a existenței și a sfârșitului acestei lumi, care este rădăcina lumii și care este lumea.”⁵⁶⁵

Iată o invocație grandioasă, care implică o profundă semnificație filozofică, dar care pentru masele profane sugerează, la fel ca și rugăciunea hermetică, o ființă antropomorfă. Trebuie să respectăm sentimentul care a dictat ambele texte, dar nu putem să ne împiedicăm să le găsim în complet dezacord cu semnificația sa ascunsă, chiar cu cea exprimată în același tratat hermetic, unde se spune:

„*Trismegistos*: Realitatea nu este din această lume, fiul meu și ea nici nu poate fi... Nimic pe Pământ nu este real, totul este aparență ... el [omul] nu este real, fiul meu, ca om. Realul nu constă decât în el însuși și rămâne ceea ce este... Omul este tranzitoriu, de aceea nu este real, el nu este decât aparență, iar aparența este iluzia supremă.

Tatios: Atunci nici chiar corpurile celeste nu sunt reale, tată, din moment ce și ele se schimbă?

Trismegistos: Ceea ce este supus nașterii și devenirii nu este real... Există în ele o anumită falsitate din moment ce și ele sunt variabile...

Tatios: Și care este atunci, o, tată, Realitatea Primordială?

Trismegistos: Cel care [Ceea ce] este unic și singur, o *Tatios*;

565 *Vishnu Purana*, I, II; Wilson, I, 13-15.

Cel care [Ceea ce] nu este făcut din materie și din niciun alt corp; Cel care [Ceea ce] nu are nici culoare, nici formă: Cel care [Ceea ce] nu se schimbă și nu se transmite, ci EXISTĂ întotdeauna.”⁵⁶⁶

Aceste cuvinte sunt întru totul în acord cu învățătura *vedantică*. Ideea călăuzitoare este ocultă și există numeroase pasaje în fragmentele hermetice care aparțin în întregime DOCTRINEI SECRETE.

Această DOCTRINĂ ne învață că întregul Univers este dirijat de Forțe și Puteri inteligente și semi-inteligente, după cum am spus încă de la început. Teologia creștină admite și chiar impune o asemenea credință, dar stabilește o diviziune arbitrară și vorbește despre ele ca despre „Îngeri” și „Diavoli”. Știința neagă existența ambilor și ridiculizează însăși ideea. Spiritiștii cred în „Spiritele Morților” și în afara acestora neagă în totalitate existența oricărei alte clase sau specii de ființe invizibile. Ocultiștii și cabaliștii sunt deci singurii interpreți raționali ai tradițiilor antice, care și-au atins acum punctul culminant în credința dogmatică, pe de o parte, și în negația nu mai puțin dogmatică, de cealaltă parte. Căci credința și necredința nu îmbrățișează amândouă decât un modest colțișor al orizonturilor infinite ale manifestărilor spirituale și fizice și, prin urmare, amândouă au dreptate din punctele lor respective de vedere, dar în același timp amândouă se înșală crezând că pot circumscrie Întregul între barierele lor limitatoare și înguste – fiindcă nu vor putea face niciodată aceasta. În această privință, Știința, Teologia și chiar Spiritismul nu arată deloc mai multă înțelepciune decât struțul care își ascunde capul în nisipul de la picioarele sale și este convins că nu există nimic dincolo de punctul de unde el observă lumea și de spațiul limitat pe care îl ocupă capul său prost.

Întrucât singurele lucrări care există astăzi despre subiectul pe care îl analizăm și care sunt la îndemâna profanilor raselor orientale „civilizate” sunt cărțile hermetice despre care am vorbit mai devreme, sau mai degrabă niște „fragmente hermetice”, le putem compara, în cazul de față,

⁵⁶⁶ Op. cit, pp. 139-140.

cu învățăturile filozofiei ezoterice. Ar fi inutil să cităm, în acest scop, alte lucrări, deoarece publicul nu știe nimic despre lucrările caldeene, care sunt traduse în arabă și păstrate de câțiva inițiați sufiți. Prin urmare, *Definițiile lui Asclepios* recent culese și comentate de dr. Anna Kingsford, M.S.T., și ale căror câteva idei sunt într-un acord remarcabil cu Doctrina Orientală Ezoterică, trebuie să servească drept punct de comparație. Deși unele pasaje poartă amprenta evidentă și recentă a unei mâini creștine, totuși, la modul general, caracteristicile *Geniilor* și ale *Zeilor* sunt cele ale învățăturilor orientale, deși legat de alte aspecte există unele pasaje care se îndepărtează considerabil de doctrinele noastre.

[În ceea ce privește *Geniile*, filozofii hermetici numeau *Theoi* (Zei) *Genii* și *Daimoni* entitățile cărora noi le dăm numele de *Devas* (Zei), *Dhyan-Chohani*, *Chitkala* (*Kwan-Yin* a budiștilor) și diverse alte nume. *Daimonii* sunt, în sensul pe care îl dă Socrate acestui cuvânt – spiritele tutelare ale rasei umane, „cei care rămân în vecinătatea nemuritorilor și de acolo veghează asupra problemelor omenești”, după cum spune Hermes. În limbaj ezoteric, ei sunt numiți *Chitkala*; unii dintre aceștia sunt cei care i-au dat omului cel de-al patrulea și cel de-al cincilea Principiu, extrase din propria lor esență, iar ceilalți sunt cei numiți *Pitriși*. Vom explica toate acestea atunci când vom ajunge la crearea omului complet. Rădăcina cuvântului este *Chit*, „cel prin care consecințele faptelor și diferitele feluri de cunoaștere sunt alese pentru folosul sufletului”, sau altfel spus conștiința, vocea interioară a omului. La yoghini, *Chit* este sinonimul lui *Mahat*, primul și dumnezeiescul intelect, dar în filozofia ezoterică, *Mahat* este rădăcina lui *Chit*, germenul său, iar *Chit*⁵⁶⁷ este o calitate a lui *Manas* împreună cu *Buddhi*, o calitate care atrage la ea, prin afinitate spirituală, un *Chitkala*, atunci când ea se dezvoltă suficient la om. De aceea se spune că *Chitti*⁵⁶⁸ este o voce care obține viața mistică și devine *Kwan-Yin*.]

⁵⁶⁷ A ști, a fi conștient de...

⁵⁶⁸ Gândire, înțelegere, înțelepciune.

EXTRASE DINTR-UN COMENTARIU ORIENTAL SPECIAL, ȚINUT PÂNĂ ÎN PREZENT SECRET

XVII. *Existența Inițială, la prima Auroră a Manvantarei (după Mahapralaya care urmează după fiecare Vârstă a lui Brahma) este O CALITATE SPIRITUALĂ CONȘTIENTĂ. În LUMILE Manifestate (Sistemele Solare) ea are, în SUBIECTIVITATEA ei OBIECTIVĂ, aspectul unei pelicule produse de un Suflu Dumnezeiesc în ochii clarvăzătorului aflat în stare de extaz. Ieșind din LAYA⁵⁶⁹, ea se răspândește în Infinit sub forma unui fluid spiritual incolor. Ea este pe cel de-al Șaptelea Plan și în cea de-a Șaptea Stare a sa, în Lumea noastră Planetară⁵⁷⁰.*

XVIII. *Ea este substanța vederii NOASTRE spirituale. Ea nu poate fi numită de oamenii aflați în STAREA DE VEGHE, și de aceea ei au numit-o, în ignoranța lor, „Dumnezeu Spirit”.*

XIX. *Ea există peste tot și formează prima UPADHI (fundatie) pe care este construită Lumea noastră (Sistemul Solar). În afara acesteia din urmă, nu o găsim, în puritatea ei primară, decât între [Sistemele Solare sau] Stelele Universului, Lumile deja formate sau pe cale de a se forma; cele aflate în LAYA odihnindu-se, în așteptare, în sânul său. Întrucât substanța sa este diferită de cea care este cunoscută pe Pământ, locuitorii acestuia, văzând PRIN EA, își imaginează, în iluzia și ignoranța lor, că este spațiu gol. Nu există, în tot [Universul] nelimitat, Spațiu gol, nici măcar de grosimea unui deget (Angula)...*

XX. *Materia sau Substanța este septenară în Lumea noastră, la fel cum este și dincolo de ea. În plus, fiecare dintre stările sau principiile sale este gradată în șapte grade de densitate. SURYA (Soarele), în reflexia sa vizibilă, arată prima stare, sau cea mai puțin elevată din cel de-al șaptelea grad, starea cea mai elevată a PREZENȚEI Universale, cel pur printre cei puri,*

569 Starea de repaus final; condiția Nirvanică a celui de-al Șaptelea Principiu.

570 Învățătura este dată în întregime pe planul nostru de conștiință.

primul Suflu manifestat al lui Sat (Ființarea), în Veci Nemanifestat. Toți Sorii Centrali Fizici sau obiectivi sunt, în substanța lor, starea cea mai puțin elevată a primului principiu al SUFLULUI. Și acești Sori nu sunt altceva decât REFLEXIILE PRINCIPIILOR lor, care sunt ascunse vederii tuturor, în afara celei a Dhyan-Chohanilor, a căror substanță corporală aparține celei de-a cincea diviziuni a celui de-al șaptelea Principiu al Substanței-Mamă și este, prin urmare, cu patru grade mai elevată decât substanța solară reflectată. La fel cum există șapte Dhatu [substanțe principale ale trupului uman], există șapte Forțe în Om și în toată Natura.

XXI. *Substanța reală a [Soarelui] Ascuns este un miez de Substanță-Mamă⁵⁷¹. Este Inima matricei tuturor Forțelor vii existente în*

571 Sau „visul științei”, adevărata materie primordială omogenă, pe care niciun muritor nu o poate face obiectivă, nici în această Rasă și nici măcar în acest Ciclu.

Universul nostru Solar. Este Miezul din care ies, pentru a se răspândi în timpul călătoriilor lor ciclice, toate Puterile care pun în acțiune Atomii, în exercitarea funcțiilor lor, și el este Focarul în care ei se întâlnesc din nou în cea de-a șaptea Esență a lor, la fiecare 11 ani. Dacă cineva îți povestește că a văzut Soarele, râzi de el⁵⁷², ca și cum ți-ar spune că Soarele se deplasează cu adevărat pe orbita lui zilnică...

XXII. Din cauza naturii sale septenare, anticii vorbesc despre Soare ca fiind tras de șapte cai identici, în versurile Vedelor, sau spun că deși este identificat cu cele șapte „Gana” [Clase de Ființe] în revoluția sa, el este distinct de ele⁵⁷³, așa cum este, de fapt, în realitate, și de asemenea că el posedă ȘAPTE RAZE, ceea ce este adevărat...

.....

XXV. Cele Șapte Ființe din Soare sunt cei Șapte Sfinți, născuți din ei înșiși, din puterea inherentă Matricei Substanței-Mamă. Ei sunt cei care trimit cele Șapte Forțe Principale, numite Raze, care la începutul Pralaye se vor concentra în Șapte noi Sori pentru viitoarea Manvantara. Energia de unde ele irump în existența conștientă în fiecare Soare este ceea ce unii numesc Vishnu, care este Suflul ABSOLUTULUI. Noi o numim Viața Unică Manifestată – ea însăși reflexia Absolutului...

.....

XXVII. Nu trebuie să-l menționăm niciodată pe acesta din urmă în cuvinte. DE TEAMĂ CA EL SĂ NU NE IA O PARTE DIN ENERGIILE NOASTRE SPIRITUALE, care aspiră la starea LUI, gravitează mereu către

572 Vishnu, sub forma energiei sale active, nu răsare și nu apune niciodată și este în același timp Soare septuplu, fiind în același timp distinct de el, spune Vishnu Purana, II, IX (WILSON, II, 296).

573 La fel cum un om care se apropie de o oglindă plasată pe o mobilă vede în ea propria sa imagine, tot astfel energia (sau reflexia) lui Vishnu (Soarele) nu este niciodată separată, ci rămâne... în Soare (ca o oglindă) care este plasată acolo (Ibid, loc. cit).

EL din punct de vedere spiritual, la fel cum din punct de vedere cosmic, întregul Univers fizic gravitează către centrul SĂU manifestat.

XXVIII. Prima – Existența Inițială – pe care o putem numi, în timp ce se află în această stare de existență, VIAȚA UNICĂ, este, după cum am explicat, un vâl care acoperă proiectele de creație și de formare. Ea se manifestă în șapte stări, care împreună cu subdiviziunile lor septenare formează cele 49 FOCURI despre care se vorbește în cărțile sfinte ...

XXIX. Primul este ... „Mama” (Prima MATERIA). Subîmpărțindu-se în cele șapte stări primare ale sale, ea coboară prin cicluri atunci când este consolidată în ULTIMUL său principiu, ca MATERIE GROSIERĂ⁵⁷⁴, se întoarce către sine însăși și însufleștește, împreună cu cea de-a șaptea emanație a celui din urmă, primul și cel mai puțin elevat dintre elemente [șarpele care își mușcă coada]. Într-o Ierarhie sau un Ordin de Ființe, cea de-a șaptea emanație a ultimului său principiu este:

a. În Mineral, Scânteia care se află latentă în el și care este chemată la existența sa trecătoare de Pozitivul care trezește Negativul [și așa mai departe] ...

b. În Plantă, este acea Forță vitală și inteligentă care însufleștește sămânța și o face să se dezvolte sub forma unui fir de iarbă, a unei rădăcini sau a unei plante tinere. Este germenul care devine UPADHI-ul celor șapte principii ale lucrului în care locuiește, făcându-le să crească pe măsură ce acesta din urmă se mărește și se dezvoltă.

c. În fiecare Animal ea face la fel. Ea este Principiul Vieții sale și puterea sa vitală, instinctul său și calitățile sale, caracteristicile și idiosincraziile sale specifice...

d. Omului, ea îi dă tot ceea ce le conferă tuturor celorlalte unități manifestate în Natură, dar dezvoltă, în plus, în el, reflexia tuturor celor 49 de FOCURI ... fiecare din cele Șapte Principii moștenește complet cele

574 Comparați cu „Natura” hermetică, coborând prin cicluri în Materie atunci când întâlnește „Omul Celest”.

șapte principii ale „Marii Mame” și participă la ele. Suflul primului său principiu este Spiritul său (ATMA). Cel de-al doilea principiu este BUDDHI (Sufletul). Noi îl numim în mod greșit al șaptelea. Al treilea îi dă Materia Cerebrală pe planul fizic și MENTALUL care o pune în mișcare [și care este Sufletul Omenesc – H.P.B.] – după capacitățile sale organice.

e. Este Forța diriguitoare a Elementelor cosmice și terestre. Ea sălășluiește în Focul împins din starea lui latentă către o stare activă, căci toate cele șapte subdiviziuni ale principiului sălășluiesc în Focul terestru. Ea se învâlburează odată cu briza, suflă odată cu uraganul și pune în mișcare aerul, element care participă de asemenea la unul din principiile sale. Acționând în mod ciclic, ea reglează mișcările apei, atrage și respinge valurile⁵⁷⁵ după legi fixe; cel de-al șaptelea principiu al său este sufletul care le animă.

f. Cele patru principii superioare conțin Germenele care devine Zeii Cosmici. Cele trei principii inferioare ale sale dau naștere Vietăților Elementelor (Elementalii).

g. În Lumea noastră Solară, Existența Unică este Cerul și Pământul, Rădăcina și Floarea, Acțiunea și Gândirea. Ea există atât în Soare, cât și în micul licurici. Niciun atom nu-i poate scăpa. De aceea, Înțelepții antici au numit-o Dumnezeu manifestat în Natură ...

Ar fi poate interesant să profităm de această ocazie pentru a le reaminti cititorilor ce a spus T. Subba Row despre aceste forțe – descrise din punct de vedere mistic:

„Kanya (cel de-al șaselea semn al zodiacului, sau Fecioara) reprezintă o fecioară și o simbolizează pe Shakti sau Mahamaya. Semnul respectiv este cel de-al șaselea Rashi sau diviziune și indică faptul că există șase forțe primordiale în Natură [sintetizate de cel de-al Șaptelea]...”

575 Autorii acestor rânduri cunoșteau perfect cauza fizică a mareelor, a valurilor etc. Cel despre care se vorbește aici este Spiritul însuflător al întregului Corp Solar Cosmic și despre el se vorbește de fiecare dată când aceste expresii sunt folosite din punct de vedere mistic.

Aceste Shakti se prezintă în următoarea ordine:

1. *Parashakti* – Literal, marea sau suprema forță sau putere. Ea semnifică și conține *puterile luminii și ale căldurii*.

2. *Jnanashakti* – Literal, puterea intelectului, a adevăratei înțelepciuni sau cunoașteri. Ea are două aspecte:

I. Iată câteva dintre manifestările sale *atunci când este plasată sub influența sau controlul condițiilor materiale*:

a. Facultatea pe care o posedă mentalul de a interpreta senzațiile noastre;

b. Facultatea sa de a-și aminti idei trecute (memoria) și de a face să se nască speranțe viitoare;

c. Facultatea care decurge din ceea ce psihologii moderni numesc „legile de asociere” și care îi permit să formeze legături durabile între diversele grupuri de senzații și de posibilități de senzații și să dea astfel naștere noțiunii sau ideii unui obiect exterior;

d. Facultatea sa de a lega ideile noastre între ele prin legătura misterioasă a memoriei și de a crea astfel ideea de sine sau de individualitate.

II. Iată acum câteva dintre manifestările sale *atunci când este eliberată de legăturile materiei*:

a. Clarviziunea;

b. Psihometria.

3. *Ichhashakti* – Literal, *puterea voinței*. Manifestarea sa cea mai obișnuită este crearea anumitor curenți nervoși care pun în mișcare mușchii necesari pentru a îndeplini acțiunile pe care ni le-am propus.

4. *Kriyashakti* – Misterioasa facultate de a gândi, care îi permite să producă, doar prin energia care îi este inerentă, rezultate fenomenale externe și perceptibile. Anticii erau siguri de faptul că, dacă ne concentrăm atenția asupra unei anumite idei, ea urmează să se manifeste în exterior. De asemenea, erau convinși că un act de voință puternic îndreptat în direcția îndeplinirii unei anumite dorințe este urmat de realizarea dorinței

respective. Un yoghin își realizează în general miracolele cu ajutorul lui *Ichhashakti* și a lui *Kriyashakti*.

5. *Kundalini Shakti* – Facultatea sau forța care se mișcă pe o traiectorie șerpuitoare sau curbă. Este principiul de viață universală care se manifestă peste tot în Natură. Această forță conține cele două mari forțe de atracție și de respingere. Electricitatea și magnetismul nu sunt decât două dintre manifestările sale. Puterea care produce acel „acord continuu dintre relațiile interne și relațiile externe” este, după Herbert Spencer, esența vieții, și acest „acord continuu dintre *relațiile externe și relațiile interne*” se află la baza transmigrației sufletelor, *Punarjanman* (Re-naștere) în doctrinele filozofilor antici hinduși. Un yoghin trebuie să stăpânească la perfecție această facultate sau această forță înainte de a putea atinge *Moksha*. Aceasta forță este, de fapt, marele șarpe din *Biblie*.

6. *Mantrikashakti* – Literal, forța sau puterea literelor cuvântului sau a muzicii. Străvechea *Mantra Shastra* conține această forță sau putere în toate manifestările care țin de ea... Influența muzicii este una dintre manifestările sale obișnuite. Puterea numelui mirific și inefabil este coroana acestei *Shakti*.

Știința modernă nu a aprofundat decât parțial prima, a doua și cea de-a cincea dintre forțele sau facultățile pe care le-am enumerat mai sus, dar rămâne în întregime ignorantă în ceea ce le privește pe celelalte... Cele șase forțe sunt, în unitatea lor, reprezentate de Lumina Astrală [*Daiviprakriti*, cea de-a șaptea, Lumina *Logosului*]⁵⁷⁶.

Am prezentat aceste citate pentru a arăta care sunt adevăratele idei hinduse referitoare la acest subiect. Sunt aspecte ezoterice, deși ele nu acoperă nici a zecea parte din ceea ce ar putea fi spus. Astfel, cele șase nume ale celor șase forțe menționate sunt cele ale celor șase Ierarhii ale *Dhyan-Chohanilor*, sintetizate de cea Primară, cea de-a șaptea – care personifică cel de-al Cincilea Principiu al Naturii Cosmice, sau al

576 *Five Years of Theosophy*, pp. 110-111, art. „Cele 12 semne ale Zodiului”.

„Mamei”, în sensul său mistic. Numai simpla enumerare a Puterilor din Yoga ar necesita zece volume. Fiecare dintre aceste Forțe are în fruntea sa o *Entitate Conștientă și vie*, și este o emanație a acestei Entități.

Dar să comparăm comentariul pe care l-am citat mai sus cu cuvintele lui *Hermes*, Cel de Trei ori Mare:

„Crearea vieții de către Soare este la fel de continuă pe cât este de continuă lumina sa; nimic nu o oprește, nimic nu o limitează. În jurul lui, ca o armată de sateliți, se află nenumărate coruri de Genii. Acestea locuiesc în apropierea Nemuritorilor și de acolo veghează asupra celor omenești. Ei împlinesc voia Zeilor (*Karma*) cu ajutorul furtunilor, a uraganelor, a focului pârjolitor și a cutremurelor de pământ, precum și prin foamete și războaie, pentru pedepsirea nelegiuirii⁵⁷⁷... Soarele este cel care susține și hrănește toate creaturile, și la fel cum Lumea Ideală, care înconjoară lumea sensibilă, o umple pe aceasta de plenitudine și de universală varietate a formelor, tot astfel Soarele, învăluind totul în lumina sa, determină peste tot nașterea și dezvoltarea creaturilor... Sub ordinele sale se află corul geniilor, sau mai degrabă corurile, căci ele sunt numeroase și diferite, iar numărul lor corespunde celui al stelelor. Fiecare stea are geniile sale, bune și rele, prin natura lor, sau mai degrabă prin acțiunea lor, căci acțiunea este esența geniilor... Toate aceste genii supraveghează tot ceea ce se petrece în Lume⁵⁷⁸, zguduie și răstoarnă constituția statelor și a indivizilor; ei își pun amprenta pe sufletele noastre, sunt prezenți în nervii noștri, în măduva noastră, în venele noastre, în arterele noastre și chiar în substanța creierelor noastre... În momentul în care fiecare dintre noi este adus la viață și

577 A se vedea STANȚELE a III-a și a IV-a și comentariile care se referă la ele și a se compara mai ales observațiile de la STANȚA a IV-a referitoare la *Lipikași* și la cei patru *Maharajahi* sau agenți ai *karmei*.

578 Și „Zeii” sau *Dhyanișii*, nu numai Geniile sau „Forțele dirijate”.

la existență, geniile (*Elementalii*) care se ocupă de nașteri⁵⁷⁹ și care sunt clasate sub puterile astrale (Spiritele astrale supra-umane) ne iau sub oblăduirea lor. Ei se schimbă neîncetat, nu întotdeauna în mod identic, ci în progresie circulară.⁵⁸⁰ Ei impregnează, prin corp, două părți ale sufletului, pentru ca acesta să poată primi de la fiecare din ele amprenta propriei sale energii. Dar partea rațională a sufletului nu este supusă geniilor; ea este destinată să-L primească pe DUMNEZEU⁵⁸¹, care o iluminează cu o rază solară. Cei care sunt iluminați sunt puțin numeroși și geniile se îndepărtează de ei, căci nici geniile, nici zeii nu au nicio putere în prezența unei singure raze de la Dumnezeu⁵⁸². Dar toți ceilalți oameni, toate celelalte corpuri și suflete sunt conduse de genii, de care se atașează și cărora le efectuează acțiunile... Geniile dețin, prin urmare, controlul lucrurilor lumești, iar corpurile noastre le servesc drept instrumente.⁵⁸³

579 Datorită faptului că omul este compus din toate Marile Elemente – Focul, Aerul, Apa, Pământul și Eterul – ELEMENTALII care aparțin fiecăruia dintre aceste elemente se simt atrași către om în virtutea co-esenței lor. Elementul care predomină într-o anumită constituție va fi Elementul predominant în timpul vieții. De exemplu, dacă la om elementul Pământ, elementul *gnomic* este preponderent, *gnomii* îl vor conduce și îndemna să adune metale – argint, bogății și așa mai departe. „Omul animal este fiul elementelor animale din care s-a născut Sufletul său (Viața), iar animalele sunt oglinzile omului”, spune PARACELSUS (*De Fundamento Sapientiae*). Paracelsus era prudent și voia ca ceea ce spune el să fie în acord cu *Biblia*, și de aceea nu spunea totul.

580 Progresul ciclic în dezvoltare.

581 Dumnezeu din om este adesea încarnarea unui Zeu, a unui *Dhyan-Chohan* cu o înaltă spiritualitate care se află în el, în afara prezenței propriului său Principiu al Șaptelea.

582 Despre ce „Dumnezeu” este vorba aici? Nu este vorba de Dumnezeu „Tatăl”, ficțiunea antropomorfică; acest Dumnezeu este ansamblul *Elohimilor*, și nu există în afara Legiunii. În plus, un asemenea Dumnezeu este finit și imperfect. Atunci când se vorbește de cei „pușini la număr” se face mențiune la marii Inițiați și Adepți. Și exact acest gen de oameni sunt cei care cred în „Zei” și care nu îl cunosc pe „Dumnezeu”, ci o Divinitate universală, liberă de orice legături și necondiționată.

583 *The Virgin of the World*, pp. 104-105, „Definițiile lui Asclepios”, loc. cit., V.

Ceea ce am citat mai sus, cu excepția anumitor puncte speciale, reprezintă o credință universală, care era comună tuturor națiunilor până acum aproximativ un secol. Ea este încă la fel de ortodoxă în linii mari și în trăsăturile ei principale, atât printre păgâni, cât și printre creștini, excepție făcând doar un mic număr de materialişti și de oameni de știință.

Într-adevăr, ceea ce numim Geniile lui Hermes și „Zei” săi, „Puteri ale Tenebrelor” și „Îngeri”, în bisericile greacă și latină, sau „Spirite ale Morților”, în spiritism, sau *Bhut* și *Devași*, *Shaitan* sau *Djin*, în ținuturile indiene și musulmane – cu toții nu reprezintă decât unul și același lucru – o ILUZIE. Să nu înțelegem totuși greșit aceste aspecte, așa cum au făcut în ultima vreme școlile occidentale în privința marii doctrine filozofice a vedanticilor.

Tot ceea ce *este* provine din ABSOLUT, care, chiar în virtutea acestui calificativ, este Singura și Unica realitate – deci tot ceea ce este în afara acestui Absolut, a acestui element generator și cauzal trebuie să fie în mod obligatoriu o Iluzie. Dar nu este așa decât din punct de vedere pur metafizic. Un om care se consideră sănătos din punct de vedere mental și pe care și vecinii săi îl consideră ca atare, numește viziunile unui frate dezechilibrat – *viziuni care își fac victima fericită sau extrem de nefericită, după caz* – iluzii sau fantezii. Dar care este nebunul pentru care umbrele hidoase ale minții sale tulburate nu sunt, pe moment, la fel de adevărate și la fel de reale ca lucrurile pe care le pot vedea medicul și paznicul său? Totul este relativ în acest Univers, totul este o iluzie. Dar experiența avută pe nu contează care plan este o realitate pentru ființa care o percepe și a cărei conștiință se află pe același plan, deși această experiență, considerată din pur de vedere pur metafizic, poate fi concepută ca neavând o realitate obiectivă. Dar nu împotriva metafizicienilor, ci împotriva fizicienilor și a materialiştilor trebuie să lupte învățătura ezoterică, și pentru aceștia, Forța vitală, Lumina, Sunetul, Electricitatea și chiar forța obiectivă de atracție

a Magnetismului nu au o existență obiectivă, ci sunt considerate simple „moduri de mișcare”, „senzații și moduri de a fi ale materiei”.

Nici ocultistii, în general, nici teozofii nu resping, după cum în mod greșit cred unii, ideile și teoriile savanților moderni pentru simplul motiv că aceste idei sunt în opoziție cu Teozofia. Prima regulă a Societății noastre este de a da Cezarului ce este al Cezarului. Teozofii sunt deci primii care recunosc valoarea intrinsecă a științei. Dar atunci când „marii săi preoți” fac din conștiință o secreție a substanței cenușii a creierului și din tot ce există în Natură un mod de mișcare, protestăm împotriva unei asemenea doctrine ca fiind antifilozofică, ba chiar în contradicție cu ea însăși și pur și simplu absurdă, atât din punct de vedere științific, cât și – mai ales – sub aspectul ocult al cunoașterii ezoterice.

Căci, într-adevăr, Lumina Astrală a cabaliștilor – pe care oamenii îi iau peste picior – conține secrete stranii și interesante pentru cel care este capabil să-și cufunde privirile în ea, și misterele ascunse în undele sale aflate în mișcare constantă chiar există, ele sunt chiar acolo, în ciuda materialiştilor și a zeflemitorilor.

[Lumina Astrală a cabaliștilor este într-un mod foarte incorect asimilată de unii cu „Eterul”, iar acesta din urmă este confundat cu eterul ipotetic al științei; unii teozofi fac aluzie la amândouă ca fiind sinonime cu *Akasha*. Este o mare greșală].

[Autorul lucrării *A Rational Refutation*⁵⁸⁴ scria, sprijinind astfel fără să-și dea seama, ocultismul:

Punerea în evidență a calităților lui *Akasha* va fi folosită pentru a demonstra cât de imperfect este el reprezentat de „Eter”. În dimensiuni, el este infinit; nu este compus din părți, iar culoarea, gustul, mirosul și atingerea nu fac parte din atributele sale. Până aici, el corespunde exact Timpului,

Spațiului, lui *Ishvara* („Domnul” sau mai degrabă puterea creatoare a sufletului – *Anima Mundi*) și Sufletului. Specificul lui constă însă în aceea că el este cauza materială a sunetului. Dacă nu ar fi fost așa, am fi putut crede că este una cu vidul.

El este cu siguranță vidul, mai ales pentru raționaliști. În orice caz, *Akasha* produce, cu siguranță, vid în creierul unui materialist. Totuși, deși *Akasha* nu este, desigur, *Eterul* științei – după cum nu este nici *Eterul* ocultistului, pe care acesta îl definește ca fiind doar unul din principiile lui *Akasha* – el este, cu siguranță, cauza sunetului, cauză fizică și spirituală, dar absolut deloc materială. Relațiile *Eterului* cu *Akasha* pot fi definite aplicându-le atât lui *Akasha*, cât și *Eterului*, cuvintele care se folosesc atunci când se vorbește de Dumnezeu în *Vede*: „Astfel el însuși a fost într-adevăr [propriul său] fiu”, unul fiind produsul celuilalt și totuși el însuși. Este, poate, o enigmă greu de înțeles pentru profani, dar foarte ușor de înțeles pentru un hindus – chiar dacă acesta nu este un mistic.]

Aceste secrete ale Luminii Astrale, precum și multe alte mistere vor rămâne ignorate de materialistii epocii noastre, la fel cum, de exemplu, America a fost un mit inexistent pentru europeni în prima parte a Evului Mediu, în timp ce scandinavii și norvegienii ajunseseră cu adevărat în această foarte veche „Lume-Nouă” și se stabiliseră în ea cu mai multe secole înainte. Dar la fel cum a fost necesar să se nască un Columb pentru a o redescoperi și pentru a obliga Vechea Lume să creadă în antipozi, tot astfel se vor naște savanți care vor descoperi minunile despre care ocultistii afirmă încă de pe acum că există în regiunile Eterului, împreună cu diverșii și nenumărații lor locuitori și cu entitățile lor conștiente. Atunci, *volens nolens*, știința va fi forțată să accepte vechea „superstiție”, așa cum a mai acceptat atâtea altele. Și odată ce va fi forțată să o accepte, este foarte probabil ca profesorii săi erudiți – judecând după experiența trecutului, ca în cazul mesmerismului și al magnetismului, astăzi botezat

584 *Une Réfutation Rationnelle*, p. 120.

hipnotism – vor adopta lucrul respectiv și îi vor respinge numele. Alegerea noii denumiri va depinde la rândul său de „modurile de mișcare” – noul nume dat „vechiului proces fizic automat în fibrele nervoase ale creierului [științific] al lui Moleschott” – și va depinde de asemenea, în mod negreșit și de ultima masă pe care o va fi luat individul care va da acel nume, deoarece după fondatorul noului sistem hylo-idealist, „cerebrația este în mod generic același lucru cu chilificația”⁵⁸⁵. Prin urmare, dacă ar trebui să credem această absurdă propoziție, noul nume al adevărului străvechi ar trebui să depindă de inspirația hepatică a nașului, și numai atunci acest adevăr ar avea posibilitatea să devină științific!

Dar adevărul, oricât de neplăcut i-ar fi el majorității, de obicei oarbe, și-a avut întotdeauna apărătorii lui, care au fost gata să moară pentru el, și nu ocultistii vor fi aceia care vor protesta împotriva adoptării lui de către știință, sub nu contează ce nume. Dar până în momentul în care el se va impune în atenția și aprobarea savanților, multe adevăruri oculte vor fi ținute deoparte, așa cum au fost ținute și fenomenele spiritiste, precum și alte manifestări psihice, pentru a fi ulterior adoptate de ex-calomniatorii lor fără cea mai mică umbră de recunoștință și fără cel mai mic semn de mulțumire. Azotul a participat în mod considerabil la îmbogățirea științei chimiei, dar Paracelsus, care l-a descoperit, este încă numit „șarlatan”. Cât de adevărate sunt cuvintele lui H.T. Buckle, în admirabila sa lucrare *History of Civilisation*:

„Grație unor circumstanțe încă necunoscute [premoniția karmică, H.P.B.], din când în când apar mari gânditori care, consacrandu-și viețile unui singur scop, sunt capabili să devanseze progresul umanității și să fondeze o religie sau o filozofie care generează în cele din urmă efecte importante. Dar dacă vom căuta în istorie, vom vedea în mod clar că,

⁵⁸⁵ *National Reformer* din 9 ianuarie 1887. Articolul *Freno-Cosmo-Biologie*, de dr. LEWINS.

deși originea unei noi idei se poate datora unui singur om, rezultatul produs de noua idee va depinde de condițiile poporului în rândurile căruia ea a fost răspândită. Dacă o religie sau o filozofie este prea avansată pentru o națiune, ea nu poate aduce niciun serviciu pentru moment, ci trebuie să aștepte⁵⁸⁶ ca spiritele oamenilor să fie suficient de mature pentru a o primi... Fiecare știință, fiecare crez și-a avut martirii săi. În general trec câteva generații, apoi vine o perioadă în care aceste adevăruri sunt considerate lucruri banale, iar mai târziu vine o altă perioadă, în care ele sunt considerate necesare și în care chiar și intelectul cel mai obtuz se miră că au putut fi vreodată negate⁵⁸⁷.

Este posibil ca pur și simplu spiritele generațiilor actuale să nu fie suficient de mature pentru receptarea adevărilor oculte. Aceasta va fi, probabil, concluzia privirii retrospective pe care o vor arunca gânditorii avansați ai celei de-a Șasea Rase-Rădăcină asupra istoricului acceptării din plin și fără restricții a Filozofiei Ezoterice. Până atunci, generațiile celei de-a Cincea Rase, cea a noastră, vor continua să se rătăcească printre prejudecăți și idei prefabricate. Vor râde de Științele Oculte la fiecare colț de stradă și toată lumea va încerca să le ridiculizeze și să le strivească în numele și pentru gloria materialismului și a așa-zisei sale științe. Totuși, volumele de față, răspunzând cu anticipație unora dintre viitoarele obiecții științifice, arată adevăratele poziții ale acuzatului și ale acuzatorului. Teozofii și ocultistii sunt puși sub acuzare de opinia publică, care afișează mereu pancarta științelor inductive. Acestea din urmă trebuiesc deci examinate și trebuie să stabilim până la ce punct isprăvile și descoperirile lor în regatul legii naturale sunt în opoziție, nu atât cu pretențiile noastre, cât cu faptele

⁵⁸⁶ Este legea ciclurilor; dar chiar și această lege este adesea negată de încăpățânarea umană.

⁵⁸⁷ Volumul I, p. 256.

Naturii. A venit momentul să aflăm dacă zidurile modernului Ierihon sunt chiar atât de nezdrcinat încât niciun suflu al „trompetei oculte” nu le poate face vreodată să se năruie.

Pretinsele „Forțe” care au în fruntea lor Lumina și Electricitatea și constituția Globului Solar trebuie examinate cu grijă, la fel ca și Gravitația și teoriile nebuloaselor. Natura Eterului și a celorlalte elemente trebuie discutată, opunând învățăturile științifice învățăturilor oculte, revelând în același timp unele dintre datele, încă secrete, ale celor din urmă.

În urmă cu vreo 15 ani, autoarea acestor rânduri era prima care repeta, după cabaliști, înțeleptele porunci ale catehismului ezoteric:

„Închide-ți gura de teamă să nu vorbești de acesta [misterul] și închide-ți inima de teamă să nu gândești prea sus, iar dacă inima ți-a scăpat, adu-o din nou la locul ei, căci acesta este obiectul alianței noastre.”⁵⁸⁸

Și de asemenea *Regulile Inițierii*:

Acesta este un secret care aduce moartea: închide-ți gura de teamă să nu-l revelezi vulgului; comprimă-ți creierul de teamă să nu scape ceva și să cadă în afară.

Câțiva ani mai târziu, un colț al *Vălului lui Isis* a trebuit să fie ridicat, iar astăzi el este chiar și mai mult sfâșiat.

Dar vechile erori, consacrate în timp – și de asemenea cele care devin din zi în zi mai manifeste și mai evidente – sunt așezate acum în șir de luptă, așa cum erau și atunci... Ghidate de un spirit orb de conservare, de vanitate și prejudecăți, ele veghează mereu, gata să sufocă orice adevăr care, trezindu-se din lungul său somn secular, bate la ușă. Și aceasta se petrece de când omul a devenit un animal. Dar dacă este adevărat că aducerea la

⁵⁸⁸ *Sepher Jetzirah*.

lumină a câtorva dintre aceste adevăruri antice antrenează de fiecare dată moartea morală a celui care le revelează, nu este mai puțin adevărat că ea le aduce viață și regenerare celor care sunt capabili să beneficieze de puținul care le este revelat acum.

— SFÂRȘITUL PRIMULUI VOLUM —

TITLURI DISPONIBILE LA EDITURA GANESHA

1. **Cum să supraviețuiești tu și cei apropiați prăbușirii economice ce urmează și care este inevitabilă** – Piero San Giorgio, 432 pag. – 40 lei
2. **Cum să supraviețuiești tu și cei apropiați evenimentelor nucleare, radiologice, biologice și chimice** – Piero San Giorgio, 448 pag. – 40 lei
3. **Lumea fascinantă a vibrațiilor, vol. 1** – Henri Chretien, 400 pag. – 30 lei
4. **Lumea fascinantă a vibrațiilor, vol. 2** – Henri Chretien, 384 pag. – 30 lei
5. **Oracolul celor 12 Arhangheli** – joc divinotoriu, 45 lei
6. **Tarotul iubirii** – joc divinotoriu, 30 lei
7. **Oracolul indian** – joc divinotoriu, 35 lei
8. **Curenții cei tainici subtili colorați** – Conține cartea cu descrierea curenților cei tainici subtili colorați și efectele lor benefice + 20 de planșe cu mostre de culori – 45 lei
9. **Lumea mea** – Victor Grebennicov, 319 pag. – 20 lei
10. **Isis dezvăluită, volumul I** – H.P. Blavatsky, 488 pag. – 30 lei
11. **Isis dezvăluită, volumul II** – H.P. Blavatsky, 574 pag. – 35 lei
12. **Tehnici simple de meditație pentru fiecare zi** – Swami Rajananda, 192 pag. – 25 lei
13. **Purifică-ți neîntârziat organismul savurând o hrană perfect naturală, sănătoasă și delicioasă** – Florian Adel Gheorghiță, 264 pag. – 25 lei
14. **Fii propriul tău astrolog mereu inspirat!** – Astronin Astrofilus, 256 pag. – 25 lei
15. **Inițiere în astrologia evoluției** – Astronin Astrofilus, 192 pag. – 20 lei
16. **Amor și destin** – Chico Xavier și Waldo Vieira, 304 pag. – 25 lei
17. **În slujba vieții eterne** – Chico Xavier, 312 pag. – 22 lei
18. **Nosso Lar** – Chico Xavier, 312 pag. – 20 lei

